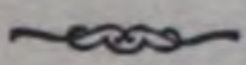


ՆՈՐ

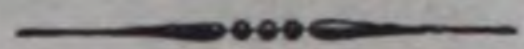
ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ



ՀԱՄԵՄԱՏԵԱԿ ԸՆԴ ՅՈՅՆ ԲՆԱԳՐԻՆ



ՇԱԽԻԻՔ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ ԳՐՈՑ

معارف عمومية نظارت جلیله سنک ۷ صفر ۳۰۲ و ۱۴ تشرین ثانوی
۳۰۰ تاریخلی و ۷۴۲ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر

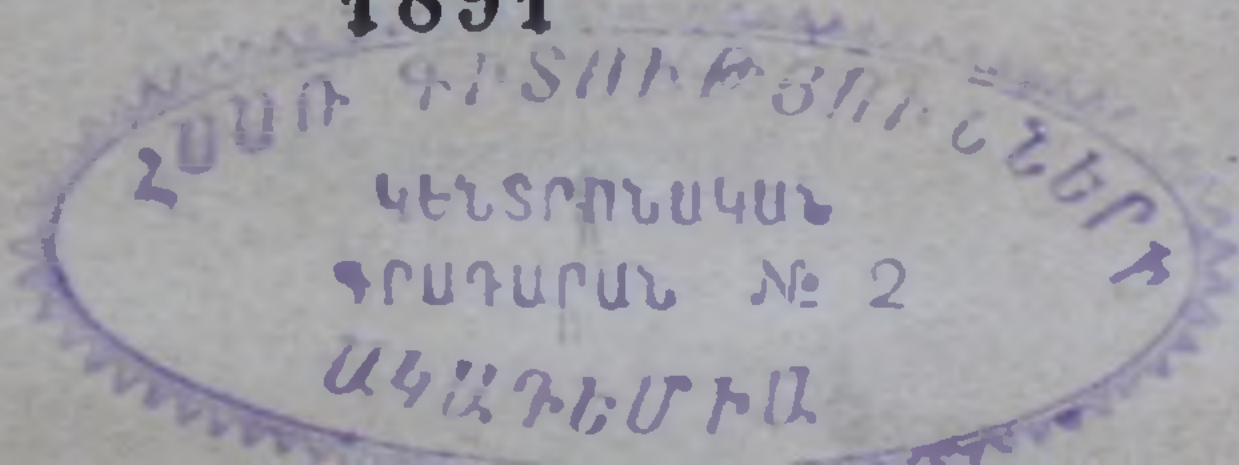
مصارفی آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویه اولنه رق طبع اولمشدر

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՑԱՋԵԱՆ



1891



ՅԱՆԿ

ՆՈՐՈՅ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

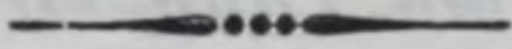
ԱԻԵՏԱՐԱՆ

| | | Երես |
|----|-----------------------|------|
| 1. | » ըստ Մատթէոսի . . . | 1 |
| 2. | » ըստ Մարկոսի . . . | 91 |
| 3. | » ըստ Ղուկասու . . . | 153 |
| 4. | » ըստ Յովհաննու . . . | 251 |
| 5. | Գործք Առաքելոց . . . | 323 |

ԹՈՒՂԹ ՊԱԻՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

| | | |
|-----|-------------------------|-----|
| 6. | » » առ Հռովմայեցիս | 415 |
| 7. | » » առ Կորնթացիս Ա. | 454 |
| 8. | » » առ Կորնթացիս Բ. | 492 |
| 9. | » » առ Գաղատացիս | 519 |
| 10. | » » առ Եփեսացիս | 532 |
| 11. | » » առ Փիլիպեցիս | 545 |
| 12. | » » առ Կաղոսացիս | 554 |
| 13. | » » առ Թեսաղոնիկեցիս Ա. | 563 |
| 14. | » » առ Թեսաղոնիկեցիս Բ. | 572 |
| 15. | » » առ Տիմոթէոս Ա. | 576 |
| 16. | » » առ Տիմոթէոս Բ. | 587 |
| 17. | » » առ Տիտոս . . . | 595 |
| 18. | » » առ Փիլիմոն . . . | 599 |
| 19. | » առ Եբրայեցիս . . . | 602 |

| | | | | Երես |
|-----|--------------------------|-----------|----------|--------|
| 20. | ԹՈՒՂԹ | Յակովբայ | Առաքելոյ | 632 |
| 21. | » | Պետրոսի | » | Ա. 643 |
| 22. | » | Պետրոսի | » | Բ. 655 |
| 23. | » | Յովհաննու | » | Ա. 662 |
| 24. | » | Յովհաննու | » | Բ. 672 |
| 25. | » | Յովհաննու | » | Գ. 674 |
| 26. | » | Յուդայի | » | 676 |
| 27. | Յայտնու թիւն Յովհաննու » | | | 680 |



ԳԼՈՒԽԻ ՄԱՏԹԷՆՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

| | ԳԼ. ՀՏԸ. |
|--|----------|
| Վասն մոգուցն . | Բ. 1 |
| Վասն կոտորածի մանկանցն . | Բ. 16 |
| Վասն յառաջընթաց քարոզութեանն Յովհաննու Մկրտչին . | Գ. 1 |
| Վասն վարդապետութեան Փրկչին . | Դ. 23 |
| Վասն երանութեանն . | Ե. 2 |
| Վասն բորոսին . | Ը. 1 |
| Վասն հարիւրապետին . | Ը. 5 |
| Վասն զոքանչին Պետրոսի . | Ը. 14 |
| Վասն բժշկութեան ամենայն ցաւոց . | Ը. 16 |
| Վասն որ ոչ ետ հրաման երթալ զկնի . | Ը. 19 |
| Վասն սաստելոյն ի վերայ ջրոցն . | Ը. 23 |
| Վասն դիւահարացն . | Ը. 28 |
| Վասն անդամալուծին . | Թ. 1 |
| Վասն Մատթէի . | Թ. 9 |
| Վասն դասեր ժողովրդապետին . | Թ. 18 |
| Վասն տեւատեսին . | Թ. 20 |
| Վասն երկուց կուրացն . | Թ. 27 |
| Վասն խլին և համր դիւահարին . | Թ. 32 |
| Վասն Առաքելոցն իշխանութեան . | Ժ. 1 |
| Վասն առաքելոցն ի Յովհաննէ . | ԺԱ. 2 |
| Վասն որոյ ձեռն դասացեալ էր . | ԺԲ. 10 |
| Վասն կոյր և խուլ դիւահարին . | ԺԲ. 22 |
| Վասն որ խնդրէին նշանս . | ԺԲ. 38 |

| | ԳԼ. | ՀՄԹ. |
|---|-----|------|
| վասն առակացն . | ԺԳ. | 1 |
| վասն Յովհաննուս , և չեքովդէի . | ԺԴ. | 1 |
| վասն հինգ հացիցն . | ԺԵ. | 15 |
| վասն երթալոյն ի վերայ ծովուն . | ԺԶ. | 22 |
| վասն անցելոցն զպատուիրանսուն Աստուծոյ . | ԺԷ. | 1 |
| վասն կնոջն ֆանանացւոյ . | ԺԸ. | 21 |
| վասն բժշկելոյ զժողովուրդն . | ԺԹ. | 29 |
| վասն եւթն հացիցն . | ԺԺ. | 32 |
| վասն խմորոյ փարիսեցւոցն . | ԺՁ. | 6 |
| վասն որ ի կեսարիա հարցմանն . | ԺԲ. | 13 |
| վասն սյլակերպութեանն Տեսուն . | ԺԳ. | 1 |
| վասն լուսնահարին . | ԺԴ. | 14 |
| վասն խնդրելոյ զերկդրամեանն . | ԺԵ. | 23 |
| վասն հարցանելոյ թէ Ո՞ է ի մէջ մեծ . | ԺԶ. | 1 |
| վասն առակի հարեւր ոչխարին . | ԺԷ. | 12 |
| վասն թողլոյն զբեւր տաղանդն . | ԺԸ. | 23 |
| վասն հարցանելոյն թէ արժա՞ն է արձակել առն զկին . | ԺԹ. | 1 |
| վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս . | ԺԺ. | 16 |
| վասն վարձկանութեան մշակացն . | Ի. | 1 |
| վասն որդւոցն Զբեբեդեայ . | Ի. | 20 |
| վասն երկուց կուրացն . | Ի. | 29 |
| վասն իշուն և յովանակին . | ԻԱ. | 1 |
| վասն կուրացն և կաղացն . | ԻԱ. | 14 |
| վասն չորանալոյ թղենւոյն . | ԻԱ. | 18 |
| վասն հարցանելոյ զՏէրն քահանայապետիցն և ծերոց . | ԻԱ. | 23 |
| վասն երկուց որդւոցն առակաց . | ԻԱ. | 28 |

| | | |
|--|-----|----|
| վասն այգւոյն առակին . | ԻԱ. | 33 |
| վասն կոչեցելոց ի հարսանիսն . | ԻԲ. | 1 |
| վասն դահեկանին, որով փորձեցին զՏէրն . | ԻԲ. | 15 |
| վասն սադուկեցւոցն . | ԻԲ. | 23 |
| վասն օրինականացն . | ԻԲ. | 34 |
| վասն Տեառն հարցանելոյն զփարիսեցիսն . | ԻԲ. | 41 |
| վասն վսյ տալոյ դպրացն, և փարիսեցւոցն . | ԻԳ. | 43 |
| վասն կատարածի . | ԻԴ. | 3 |
| վասն աւուրն և ժամուն . | ԻԳ. | 36 |
| վասն տասն կուսանացն . | ԻԵ. | 4 |
| վասն զտաղանդսն տալոյ . | ԻԵ. | 14 |
| վասն գալստեանն Տեառն . | ԻԵ. | 31 |
| վասն օծանելոյ զՏէրն իւղով . | ԻԶ. | 6 |
| վասն պատրաստելոյ զպասեքն . | ԻԶ. | 17 |
| վասն օրինաւոր խորհրդոյն . | ԻԶ. | 26 |
| վասն մատնութեանն Տեառն . | ԻԶ. | 47 |
| վասն ուրացութեանն Պետրոսի . | ԻԶ. | 69 |
| վասն Յուզայի զղջմանն . | ԻԷ. | 3 |
| վասն խնդրելոյ զՏէրունական մարմինն . | ԻԷ. | 57 |
| վասն իւղարեք կանանցն . | ԻԸ. | 1 |



ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼ. Ա.

- 1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Բրիստոսի որդւոյ Դաւթի որդւոյ Աբրահամու :
- 2 Աբրահամ ծնաւ Ղիսասակ . Դասակ ծնաւ ՂՅակովբ . Յակովբ ծնաւ ՂՅուզա և Ղեղբարս նորա . Յուզա ծնաւ ՂՓարէս և ՂԶարա ի Թամարայ . Փարէս ծնաւ ՂԵղրոփն . Եղրոփն ծնաւ ՂԱրամ . Արամ ծնաւ ՂԱմինադար . Ամինադար ծրնաւ ՂՆաասոփն . Նաասոփն ծնաւ ՂՍաղմոփն . Սաղմոփն ծնաւ ՂԲոոս ի Հաբարայ . Բոոս ծնաւ ՂՈվրէդ ի Հոււթայ . Ովրէդ ծնաւ ՂՅեսսէ . Յեսսէ ծնաւ ՂԴաւիթ արքայ . ¹Դաւիթ ծնաւ ՂՍողոմոփն ի Կնոջէն Ուրիայ . Սողոմոփն ծնաւ ՂԻրովամ . Իրովամ ծնաւ ՂԱբիա . Աբիա ծնաւ ՂԱսափ . Ասափ ծնաւ ՂՅովտափաա . Յովտափաա ծնաւ ՂՅովրամ . Յովրամ ծնաւ ՂՈղիա . Ողիա ծնաւ ՂՅովաթամ . Յովաթամ ծնաւ ՂԱքաղ . Աքաղ ծնաւ ՂԵղեկիա . Եղեկիա ծնաւ ՂՄանասէ . Մանասէ ծնաւ ³ՂԱմոփ . Ամոփ ծնաւ ՂՅովսիա . Յովսիա ծնաւ ՂՅեքոնիա և Ղեղբարս նորա առ

¹Ո՛հն + , Դաւիթ արքայ

²Ո՛հն + , ՂԱսա . Ասա

³Ո՛հն + , ՂԱմոփն , Ամոփն

- 12 գերութեամբն Բաբելացւոց : Յետ գերութեանն
 Բաբելացւոց ծնաւ Յեքոնիա զՍաղաթիէլ . Սաղա-
- 13 թիէլ ծնաւ զԶօրաբաբէլ . Զօրաբաբէլ ծնաւ զԱ-
 բիուդ . Աբիուդ ծնաւ զԵղիակիմ . Եղիակիմ ծնաւ
- 14 զԱզովր . Ազովր ծնաւ զՍադովկ . Սադովկ ծնաւ
- 15 զԱքին . Աքին ծնաւ զԵղիուդ . Եղիուդ ծնաւ զԵ-
 ղիազար . Եղիազար ծնաւ զՄատթան . Մատթան
- 16 ծնաւ զՅակովբ . Յակովբ ծնաւ զՅովսէփ զայրն
 Մարեմայ ¹որում խօսեցեալ զՄարիամ կոյս՝
 յորմէ ծնաւ Յիսուս , որ անուանեցաւ Քրիստոս :
- 17 Արդ ամենայն ազգք յԱբրահամէ մինչեւ ի Դա-
 ւիթ՝ ազգք չորեքտասանք . և ի Դաւիթէ մինչեւ
 ի գերութիւնն Բաբելացւոց՝ ազգք չորեքտասանք .
 և ի գերութենէն Բաբելացւոց մինչեւ ի Քրիստոս՝
 ազգք չորեքտասանք :
- 18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս . խօ-
 սեալ զմայր նորա Մարիամ Յովսէփու , մինչչեւ
 եկեալ առ միմեանս՝ գտաւ յղացեալ ի Հոգւոյն
- 19 Արբոյ : Եւ Յովսէփ այր նորա , քանզի արդար էր
 և ոչ կամէր առակել զնա , խորհեցաւ լռելեայն
- 20 արձակել զնա : Եւ մինչ գեռ նա զայս ամէր զմտաւ ,
 ահա հրեշտակ Տեառն ի տեսլեան երեւեցաւ նմա
 և ասէ , Յովսէփ , որդի Դաւիթի , մի երկնչիր առնուլ
 առ քեզ զՄարիամ կին քո . քանզի որ ի նմայն
- 21 ծնեալ է ի Հոգւոյն Արբոյ է : Ծնցի որդի , և կո-
 չեսցես զանունն նորա Յիսուս , զի նա փրկեսցէ զժո-
- 22 զովուրդ իւր ի մեղաց իւրեանց : Այլ այս ամե-
 նայն եղև զի լցցի որ սասցաւն ի Տեառնէ ²ի ձեռն

¹ Ի Յսւնին պատմէ

² Բազումս , ի ձեռն մարգարէին

- 23 Եսայեայ մարգարէի : Ահա կոյս յղասցի և ծնցի
որդի , և կոչեսցեն զանունն նորա Էմմանուէլ , որ
24 Թարգմանի՝ Ընդ մեզ Աստուած : Եւ զարթուցեալ
Յովսէփ ի քնոյ անտի , արար որպէս հրամայեաց
նմա հրեշտակն Տեառն , և առ յինքն զկինն իւր :
25 Եւ ոչ գիտէր զնա , մինչեւ ծնաւ զորդին իւր
զանդրանիկ , և կոչեաց զանունն նորա Յիսուս :

ՔԼ. Բ

- 1 Եւ ի ծնանելն Յիսուսի ի Բեթղէճեմ Հրէաստա-
նի յաւուրս Հերովդի արքայի , ահա մոգք յարե-
2 ւելից եկին յԵրուսաղէմ , Եւ ասէն , Ո՛ւր է որ ծը-
նաւ արքայն Հրէից . զի տեսաք զաստղն նորա յա-
3 րեւելս , և եկաք երկիր պազանել նմա : Եւ իբրեւ
լուաւ արքայ Հերովդէս , խռովեցաւ , և ամենայն
4 Երուսաղէմ ընդ նմա : Եւ ժողովեալ զամենայն
ղքահանայապետս և զգալիրս ժողովրդեանն՝ հար-
5 ցանէր ի նոցանէ թէ ո՛ւր ծնանիցի Քրիստոսն : Եւ
նորա ասէն ցնա , ի Բեթղէճեմ Հրէաստանի . զի
6 այսպէս գրեալ է ի ձեռն մարգարէին . Եւ դու ,
Բեթղէճեմ , երկիր Յուդայ , ոչինչ կրասեր ես յիշ-
խանս Յուդայ . ի քէն ելցէ ինձ իշխան , որ հով-
7 ուեսցէ զժողովուրդ իմ զԻսրայէլ : Յայնժամ Հե-
րովդէս գաղա կոչեաց զմոգսն , և ստուգեաց ինո-
8 ցանէ զժամանակ աստեղն երեւելոյ . Եւ արձակեալ
զնոսա ի Բեթղէճեմ , ասէ , Գնացէք , ստուգեցէք
վասն մանկանն , և յորժամ գտանիցէք , ազդ ա-
9 րասջիք ինձ , զի և ես եկեալ երկիր պազից նմա : Եւ
նորա իբրեւ լուան ի Թագաւորէն , գնացին . և ա-
հա աստղն զոր տեսին յարեւելս՝ առաջնորդեաց

- նոցա , մինչեւ եկեալ եկաց ի վերայ ուր էր մա-
 10 նուկն : Իբրեւ տեսին զաստղն , խնդացին յոյժ ու-
 11 րախուժիւն մեծ : Եւ իբրեւ մտին ի տունն , տեսին
 զմանուկն հանդերձ Մարեմու մարրն իւրով , և
 անկեալ երկիր պագանիւնն նմա . և բացեալ զգանձս
 իւրեանց մասուցին նմա պատտրագս՝ ոսկի և կրն-
 12 գրուկ և զմուռս : Եւ հրաման առեալ ի տեսլեան
 չդառնալ անդրէն առ Հերովդէս՝ ընդ այլ ճանա-
 պարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց :
 13 Եւ իբրեւ գնացին նորա անտի , ահա հրեշտակ
 Տեառն երեւեր ի տեսլեան Յովսեփս և սակր , Արի ,
 առ զմանուկդ և զմայր իւր , և փախիր յԵգիպտոս ,
 և անդ լինիջիր ցորժամ ասացից քեզ . քանզի ի
 14 խնդիր ¹է Հերովդէս կորուսանել զմանուկդ : Եւ նա
 յարուցեալ առ զմանուկն և զմայր իւր գիշերի , և
 գնաց յԵգիպտոս , և անդ էր մինչեւ ցվախճան Հե-
 15 րովդի . Չի լցցի ասացեալն ի Տեառնէ ի ձեռն մար-
 դարէին որ սակ , ՅԵգիպտոսէ ²կոչեցից զորդի իմ :
 16 Յայնժամ իբրեւ ետես Հերովդէս թէ խարեցաւ
 ի մոգուց անտի , բարկացաւ յոյժ . և առաքեաց
 կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին ի Բեթղե-
 հեմ և յամենայն սահմանս նորա յերկեմենից և ի
 խոնարհ՝ ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց ի մոգուցն :
 17 Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն ի ձեռն Երեմիայ
 18 մարդարէի որ սակ , Չայն գուժեաց ի Հռամայ , ող-
 բուժն և լալուժն և աշխարուժն յոյժ . Հռաքել լայր
 զորդիս իւր , և ոչ կամեր մխիթարել , զի ոչ էին :
 19 Եւ ի վախճանելն Հերովդի՝ ահա հրեշտակ Տեառն ի

¹Յայն , լինելոց է

²Յայն , կոչեցի

20 տեսչեան երեւէր Յովսէփայ յԵգիպտոս, Եւ ասէր,
Արի, առ զմանուկդ և զմայր իւր, և գնա յերկիրն
Խարայելի, զի մեռան որ խնդրէին զանձն մանկանդ :
21 Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և զմայր նորա,
22 և եկն յերկիրն Խարայելի : Եւ իբրեւ լուսւ եթէ
Արքեղայոս թագաւորեաց Հրէաստանի փոխանակ
Հերովդի Տօր իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր . և
հրաման առեալ ի տեսչեան՝ գնաց ի կողմանս
23 Գալիլեացոց : Եւ եկեալ ընակեցաւ ի քաղաքին
որ կոչէր Նազարէթ, զի լցցի բան մարգարէիցն
թէ Նազովրեցի կոչեսցի :

Գ. Լ. Գ.

1 Յաւուրան յայնոսիկ գայ Յովհաննէս մկրտիչ քա-
2 ռոզել յանապատին Հրէաստանի, Եւ ասել, Ապաշ-
խարեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից .
3 Ձի սա է վասն որոյ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ
մարգարէի, որ ասէ, Չայն բարբառոյ յանապատի .
Պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղիղ
4 արարէք զշաւիղս նորա : Եւ ինքն Յովհաննէս ու-
նէր հանգերձ ի սաեւոյ ուղտու, և գօտի մաշկե-
ղէն ընդ մէջ իւր, և կերակուր նորա էր մարախ և
5 մեղր վայրենի : Յայնժամ ելանէին առ նա ամենայն
Երուսաղեմացիք և ամենայն Հրէաստան և ամենայն
6 կողմն Յորդանանու, Եւ մկրտէին ի նմանէ ի Յորդա-
նան ¹գետ, և խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց :
7 Եւ ասեալ զբազումս ի սաղուկեցոցն և ի փարի-
սեցոց եկեալս ի մկրտութիւն նորա, ասէ ցնոսա,

¹ Յ-մանս պ-խ-տ

- 8 Մնուէնդք իժից, ո՞ր ցոյց ձեզ փախչել ի բարկու-
 9 թենէն որ դալոցն է: Արարէք այսուհետեւ պտուղ
 10 արժանի ապաշխարութեան. եւ մի՛ համարիցիք ա-
 սել յանձինս թէ ունիմք մեք հայր զԱբրահամ. ա-
 սեմ ձեզ, զի կարող է Աստուած ի քարանձս յայս-
 11 ցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու: Զի աւա-
 սիկ տապար առ արմին ծառոց դնի. ամենայն ծառ
 որ ոչ առնիցէ զպտուղ բարի՝ հատանի և ի հուր
 12 արկանի: Ես մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշխարու-
 թիւն, բայց որ զկնի իմ գայ՝ հզօրագոյն է քան
 զիս, և ես չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս նորա.
 նա մկրտեսցէ զձեզ ի Հոգին Սուրբ և ի հուր.
 13 Արոյ հեծունոցն ի ձեռին իւրում, և սրբեսցէ զկալ
 իւր, և ժողովեոցէ զցորեանն ի շաւմարանս իւր,
 և զյարգն այրեսցէ անշէջ հրով:
 14 Յայնժամ գայ Յիսուս ի Գալիլէէ ի Յորդանան
 15 առ Յովհաննէս մկրտել ի նմանէ: Եւ Յովհաննէս
 արգելու զնա և սակ, ինձ պիտոյ է ի քէն մկրտել,
 16 և դու առ ի՞նչ դաս: Պատասխանի ետ Յիսուս և
 սակ ցնա, թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայել է
 մեզ լնուլ զամենայն արգարութիւն. և ապա
 17 թոյլ ետ նմա: Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս, ել
 վազվազակի ի ջրոյ անտի, և ահա բացան նմա եր-
 կինք, և ետես զՀոգին Աստուծոյ զի իջանէր իբ-
 18 ըրեւ զաղաւնի և գայր ի վերայ նորա: Եւ ահա
 ձայն յերկնից որ սակեր, Իս է Արդի իմ սիրելի
 ընդ որ հաճեցայ:

ԳԼ. Դ

- 1 Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ ի Հոգւոյն՝

2 փորձել ի Սատանայէ . եւ պահեալ զքառասուն
աիւ և զքառասուն գիշեր՝ ապա քաղցեալ :

3 Եւ մատուցեալ փորձիչն ասէ ցնա , եթէ Որդի
ես Աստուծոյ , ասա զի քարինքս այսոքիկ հաց լի-
4 նիցին : Կա պատասխանի ետ և ասէ , Գրեալ է թէ
Ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ , այլ ամենայն բանիւ
որ ելանէ ի բերանոյ Աստուծոյ :

5 Յայնժամ առեալ ածէ զնա Սատանայ ի քա-
ղաքն սուրբ , և կացուցանէ զնա ի վերայ աշտա-
6 րակի տաճարին , եւ ասէ ցնա , եթէ Որդի ես Աս-
տուծոյ , արկ զքեզ աստի ի վայր , զի գրեալ է
թէ Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո ,
և ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ , զի մի երբեք
7 հարցես զքարի գոան քո : Ասէ ցնա ¹գարձեալ
Յիսուս , Գրեալ է թէ Ոչ փորձեսցես զՏէր Աս-
տուած քո :

8 Դարձեալ առնու ածէ զնա Սատանայ ի լեառն
մի բարձր յոյժ , և ցուցանէ նմա զամենայն թա-
9 գաւորութիւնս աշխարհի և զփառս նոցա , եւ ասէ
ցնա , Զայս ամենայն քեզ տաց , եթէ անկեալ եր-
10 կիր պագանիցես ինձ : Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս ,
Երթ յեսս իմ , Սատանայ , զի գրեալ է , Տեառն
Աստուծոյ քում երկիր պագցես և զնա միայն
11 պաշտեսցես : Ապա եթող զնա Սատանայ , և ասա
հրեշտակք մատեան և պաշտէին զնա :

12 ԲԲ. Եւ իրրեւ լուաւ Յիսուս եթէ Յովհաննէս
13 մատնեցաւ , մեկնեցաւ գնաց ի Գալիլեա . եւ թող-
եալ զՆազարէթ՝ եկն բնակեցաւ ի Կափառնայում

¹Բազում , Յիսուս , Դարձեալ գրեալ

- ի ծովեզերին, ի սահմանս Զարուղոնի և Նեփթաղի-
 14 մայ. Զի լցցի բանն որ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ
 15 մարգարէի, Երկիր Զարուղոնի և երկիր Նեփթա-
 ղիմայ, ճանապարհ ծովու յայնկոյս Յորգանանու,
 16 Գալիլէա Հեթանոսաց. Ժողովուրդ որ նստէր ի խա-
 ւարի՝ ետես լոյս մեծ. և որոց նստէին յաշխարհին
 17 և ի սառերս մահու՝ լոյս ծագեաց նոցա: Յայնմ
 հետէ սկսաւ քարոզել Յիսուս և ասել, Ապաշխա-
 րեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից:
- 18 Մինչ դեռ զգնայր Յիսուս ընդ եզր ծովուն Գալի-
 լեացոց, ետես երկուս եղբարս, զԱիմոֆն զկոչեցեալն
 Պեարոս և զԱնդրէաս եղբայր նորա, արկեալ ուռ-
 19 կան ի ծով, քանզի ձկնորսք էին: Եւ ասէ ցնոսա,
 Եկայք զկնի իմ, և արարից զձեզ որսորդս մարգ-
 20 կան: Եւ նոցա թողեալ վաղվաղակի զգործիսն՝
 21 գնացին զհետ նորա: Եւ մատուցեալ անտի յառաջ՝
 ետես այլ երկուս եղբարս, զՅակովբոս Զերեզեայ
 և զՅովհաննէս զեղբայր նորա, ի նաւի Զերեզեաւ
 հանդերձ հարբն իւրեանց, մինչ կազմէին զուռկանս
 22 իւրեանց, և կոչեաց զնոսա: Նոցա թողեալ վաղ-
 վաղակի զնաւն և զհայր իւրեանց, գնացին զհետ
 նորա:
- 23 Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն կողմն Գալիլէա-
 ցոց, ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա և քարո-
 ղէր զաւետարանն արքայութեան, և բժշկէր զա-
 մենայն հիւանդութիւնս և զամենայն ախտս ի ժո-
 24 ղովրդեանն: Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն երկիրն
 Ասորոց, և մատուցին առ նա զամենայն հիւանդս
 որ նեղեալ էին ի պէսպէս ցաւս և ի տանջանս, և
 զդիւահարս և զլուսնոտս և զանդամալոյծս, և

25 բժշկեաց զնոսա : Եւ երթային զհետ նորա ժողովուրդք բազումք ի Գալիլէէ և ի Գեկապոլեայ և յերուսաղեմէ և ի Հրեաստանէ և յայնկոյս Յորդանանու ¹և բժշկեաց զնոսա” :

ԳԼ. Ե

- 1 ԲԳ. Եւ ատեսայ զժողովուրդսն՝ ել ի լեառն .
 և իբրեւ նաաաւ անգ , մասեան առնա աշակերտք
 2 նորա . Եւ բացեալ զբերան իւր ուսուցանէր զնոսա
 և ասէր ,
 3 Երանի աղքատաց հոգւով , զի նոցա է արքա-
 4 յութիւն երկնից : Երանի սգաւորաց , զի նոքա
 5 մխիթարեացին : Երանի հեզոց , զի նոքա ժառան-
 6 գեացեն զերկիր : Երանի որ քաղցեալ և ծարաւի
 7 իցեն արդարութեան , զի նոքա յագեացին : Երանի
 8 ողորմածաց , զի նոքա ողորմութիւն գացեն : Երա-
 9 նի այնոցիկ որ սուրբ են սրտիւք , զի նոքա զԱս-
 10 որդիք Ասասուծայ կոչեացին : Երանի որ հալածեալ
 իցեն վասն արդարութեան , զի նոցա է արքայու-
 11 թիւն երկնից : Երանի է ձեզ յորժամ նախատիցեն
 զձեզ և հալածեացեն , և ասիցեն զամենայն բան
 12 չար զձէնջ սուա վասն իմ . Յնծացէք և ուրախ լե-
 րուք , զի վարձք ձեր բազում են յերկինս . զի այս-
 ակս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ
 էին :
 13 Դուք էք աղ երկրի . ապա թէ աղն անհամի ,
 ի՞նչ յաղիցի . ոչ իմիք սպիտակեցէ այնուհետև , բայց

¹ի Յոանին պատահէ

- եթէ ընկենուլ արտաքս և կոխան լինել ի մարդ-
 14 կանէ : Դուք էք լոյս աշխարհի . ոչ կարէ քաղաք
 15 թագչել որ ի վերայ լերին կայցէ : Եւ ոչ լուցանեն
 ճրագ և գնեն ընդ գրուանաւ , այլ ի վերայ աշ-
 16 անակի , և լոյս տայ ամենեցուն որ ի տանն ի-
 մարդկան , որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս ,
 և փառաւորեսցեն զՀայր ձեր որ յերկինս է :
 17 ԲԴ. Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս
 կամ զմարգարէս . ոչ եկի լուծանել , այլ ընուլ :
 18 Ամէն ասեմ ձեզ , Մինչեւ անցցեն երկինք և երկիր ,
 յովա մի ¹ որ նշանախեց մի է՝ ոչ անցցէ յօրինացն
 19 և ի մարգարէից մինչեւ ամենայն եղիցի : Որ ոք
 լուծցէ մի ինչ ի պատուիրանացս յայսցանէ ի փո-
 քունց և ուսուցէ այնպէս զմարդիկ՝ փոքր կոչեսցի
 յարքայութեան երկնից . իսկ որ արասցէ և ուսու-
 20 ցէ՝ նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից : Բայց
 ասեմ ձեզ զի , եթէ ոչ աւաւելուցու արդարու-
 թիւն ձեր աւելի քան զդպրացն և զփարիսեցւոց ,
 ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից :
 21 Լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն թէ Մի՛ սպա-
 նաներ . զի որ սպանանիցէ՝ պարտական լիցի դա-
 22 ասատանի : Այլ ես ասեմ ձեզ եթէ , Ամենայն որ
 բարկանայ եզբօր իւրում տարապարտուց՝ պարտա-
 ւոր լիցի դատաստանի . և որ ասիցէ ցեղբայր իւր
 Յիմար՝ պարտաւոր լիցի ատենի . և որ ասիցէ ցեղ-
 բայր իւր Մորոս՝ պարտաւոր լիցի ի գեհեն Տրոյն :
 23 Եթէ մատուցանիցես զպատարագ քո ի վերայ սե-

¹ Յոյն , կամ նշանախեց մի

- զանոյ, և անդ յիշեացես եթէ եղբայր քո ունիցի ինչ
 24 խեթ զքէն, թող զպատարագն քո առաջի սեղանոյն,
 և երթ նախ հաշտեաց ընդ եղբոր քում, և ապա ե-
 25 կեսոյ մատուցիր զպատարագն քո: Եր իրաւախոհ
 ընդ ոսոխի քում վազագոյն, մինչ դեռ իցես ընդ
 նմա ի ճանապարհի. գուցէ մատնիցէ զքեզ ոսոխն
 դատաւորի, և դատաւորն՝ դահճի, և արկանիցիս
 26 ի բանա: Ամէն ասեմ քեզ, ոչ ելանիցես անտի
 մինչեւ հատուցանիցես զյեաին նաքարակիտն:
- 27 Լուարուք զի ասացաւ, Մի՛ շնոր: (28) Բայց ես
 ասեմ ձեզ թէ, Ամենայն որ հայի ի կին մարդ առ
 ի ցանկանալոյ նմա՝ անդէն շնացաւ ընդ նմա ի սրտի
 29 իւրում: Եթէ ակն քո աջ գայթակղեցուցանէ
 զքեզ, խլեա զնա և ընկեա ի քէն. զի լաւ է քեզ
 եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն
 30 մարմինդ քո անկանիցի ի գեհեն: Եւ եթէ աջ
 ձեռն քո գայթակղեցուցանէ զքեզ, հատ զնա և
 ընկեա ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց
 քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ քո արկանիցի
 31 ի գեհեն: Ազաքէն ասացաւ եթէ, Որ արձակիցէ
 32 զկին իւր՝ տացէ նմա զարձակմանն. Բայց ես ասեմ
 ձեզ եթէ, Ամենայն որ արձակէ զկին իւր առանց
 բանի պռունկութեան՝ նա տայ նմա շնալ, և որ
 զարձակեալն առնէ՝ շնայ:
- 33 Դարձեալ լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն,
 Մի՛ երդնուցուս սուտ, բայց հատուցես Տեառն
 34 զերդմունս քո: Այլ ես ասեմ ձեզ, Ամե-
 նեւին մի՛ երդնուլ, մի՛ յերկինս՝ զի սթոռ է Աս-
 35 տուծոյ, եւ մի՛ յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից
 նորա, և մի՛ յերուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի Ար-

- 36 քայի . Եւ մի՛ ի գլուխ քո երդնուցուս , զի ոչ կա-
- 37 ըստ մազ մի սպիտակ առնել կամ թուխ : Այլ
եղիցի ձեր բան՝ Այոն այո , և , Ոչն ոչ . զի աւելին
քան զայն ի չարէն է :
- 38 Լուարուք զի ասացաւ , Ակն ընդ ական և ա-
- 39 տամն ընդ ասաման : Այլ ես ասեմ ձեզ , Մի՛
կալ հակառակ չարին . այլ եթէ ոք ամիցէ սալ-
- 40 տակ յաջ ծնօտ քո , դարձո նմա և զմեւսն : Եւ
որ կամիցի ոք դասել և առնուլ զշապիկս քո՝
- 41 թող ի նա և զբաճկոն քո : Եւ որ ասարապարհակ
վարիցէ զքեզ մղոն մի՛ ելթ ընդ նմա և երկուս :
- 42 Որում խնդրէ ի քէն՝ տուր . և որ կամի փոխ առ-
նուլ ի քէն՝ մի՛ դարձուցաներ զերեսս :
- 43 Լուարուք ապաքէն զի ասացաւ , Սիրեցես
44 զընկեր քո , և ատեցես զթշնամին քո : Այլ ես
ասեմ ձեզ , Սիրեցէք զթշնամիս ձեր , օրհնեցէք
զանիծիչս ձեր , բարի արարէք ատելեաց ձերոց , և
աղօթս արարէք ի վերայ այնոցիկ որ լկենն զձեզ
45 և հալածեն . Զի եղիջիք որդիք Հօր ձերոյ որ յեր-
կինսն է . զի զարեգակն իւր ծագէ ի վերայ չարաց
և բարեաց , և ամէ անձրեւ ի վերայ արդարոց և
46 մեղաւորաց : Զի եթէ սիրիցէք զայնոսիկ որ սիրենն
զձեզ՝ զի՞նչ վարձք իցեն . ո՞չ ապաքէն և մաքսա-
- 47 ւորք զնոյն գործեն : Եւ եթէ ասայցէք միայն ող-
ջոյն՝ ¹բարեկամաց ձերոց , զի՞նչ աւելի առնէք . ո՞չ
ապաքէն ²մաքսաւորք ³և մեղաւորք՝ զնոյն գործեն :

¹ Բազմ-ժ , եղբարց

² Ո՛հն , և մաքսաւորք , Այլ , և հեթանոսք

³ Ի Յոնիկ պահասէ

18 Արդ եղերուք դուք կատարեալք, որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է :

ԳԼ. 9

- 1 ԲԵ. **Չ**գոյշ լերուք ողորմութեան ձերում մի՛ առնել առաջի մարդկան, որպէս թէ ի ցոյց ինչ նոցա, գուցէ և վարձս ոչ ընգունիցիք ի Հօրէն
- 2 ձերմէ որ յերկինն է : Այլ յորժամ առնիցես ողորմութիւն, մի՛ հարկաներ փող առաջի քո, որպէս կեղծաւորքն առնեն ի ժողովուրդս և ի հրապարակս, որպէս զի փառաւորեացին ի մարդկանէ .
- 3 ամէն ասեմ ձեզ, այն իսկ են վարձք նոցա : Այլ դու յորժամ ողորմութիւն առնիցես, մի՛ գիտասցէ ձախ քո զինչ գործէ աջ քո . Որպէս զի եղիցի ողորմութիւն քո ի ծածուկ, և Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուցէ քեզ յայտնապէս :
- 5 Եւ յորժամ յաղօթս կայցես, մի՛ լինիցիս որպէս կեղծաւորքն, զի սիրեն ի ժողովուրդս և յանկիւնս հրապարակաց կալ յաղօթս, որպէս զի երեւեացին մարդկան . ամէն ասեմ ձեզ, այն իսկ են վարձք
- 6 նոցա : Այլ դու յորժամ կայցես յաղօթս, մնա ի սենեակ քո, և փակես զդուրս քո, և կաց յաղօթս առ Հայր քո ի ծածուկ, և Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուցէ քեզ յայտնապէս :
- 7 Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս, մի՛ շատախօս լինիք իչրեւ զհեթանոսան . զի համարին եթէ ի բազում խօսից իւրեանց լսելի լինիցին : Արդ մի՛ նմանիցէք նոցա . զի գիտէ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ, մինչչեւ ձեր խնդրեալ ինչ իցէ ի նմանէ :
- 9 Եւ արդ այսպէս կացէք դուք յաղօթս .

- Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն
 10 քո. Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո
 11 որպէս յերկինս՝ և յերկրի. Չհայ մեր հանապազորդ
 12 տուր մեզ այսօր. Եւ թող մեզ զպարտիս մեր,
 13 որպէս և մեք թողումք մերոց զարատապանոց. Եւ
 մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկես զմեզ
 ի չարէն. զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և
 փառք յաւիտեանս. ամէն :
- 14 Զի եթէ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա,
 15 թողցէ և ձեզ Հայրն ձեր երկնաւոր. Ապա թէ
 ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, և ոչ
 Հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր :
- 16 Եւ յորժամ պահիցէք, մի՛ լինիք իբրեւ զկեղ-
 ծաւորսն տրտմեալք, որ ապականեն զերես
 իւրեանց, որպէս զի երեւեսցին մարդկան թէ
 պահիցեն. ամէն ասեմ ձեզ, այն իսկ են վարձք
 17 նոցա : Այլ դու յորժամ պահիցես, օժ զգլուխ
 18 քո և լուս զերեսս քո, Զի մի՛ երեւեսցիս մարդ-
 կան իբրեւ զպահող, այլ՝ Հօրն քում ի ծածուկ. և
 Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հասուցէ ¹ քեզ :
- 19 Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի, ուր ցեց և
 ուտիճ ապականեն, և ուր գողք ական հատանեն
 20 և գողանան : Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յեր-
 կինս, ուր ոչ ցեց և ոչ ուտիճ ապականեն, և ոչ
 21 գողք ական հատանեն և գողանան. Զի ուր
 գանձք ձեր են՝ անդ և սիրտք ձեր եղիցին :
- 22 ԲԶ. Ճրագ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո աւատ
 23 է, ամենայն մարմինդ լուսաւոր եղիցի : Ապա եթէ

¹ Ո՛հան+, քեզ յայտնապէս

- ան քո չար է, ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի .
 իսկ արդ եթէ լոյսդ որ ի քեզ է՝ խաւար է, խաւարն
 24 ո՞րչափ եւս : Աչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել .
 կամ՝ զմին ատիցէ և զմեւն սիրիցէ, կամ՝ զմին մե-
 ծարիցէ և զմեւն արհամարհիցէ . ոչ կարէք Աստու-
 25 ծոյ ծառայել և մամոնայի : Վասն այդորիկ ասեմ
 ձեզ, Մի՛ հոգայք վասն ոգւոց ձերոց՝ զինչ ուտիցէք
 կամ զինչ ըմպիցէք . և մի՛ վասն մարմնոց ձերոց՝ թէ
 զինչ ազանիցիք . ո՞չ ապաքէն ոգի առաւել է քան
 26 զկերակուր, և մարմին՝ քան զհանդերձ : Հայեցա-
 րուք ի թռչունս երկնից զի ոչ վարեն և ոչ հնձեն
 և ոչ ժողովեն ի շտեմարանս, և Հայրն ձեր երկնա-
 ւոր կերակրէ զնոսա . ո՞չ ապաքէն դուք առաւել
 27 էք քան զնոսա : Իսկ արդ ո՞ ի ձէնջ առ հոգալ իւ-
 րում՝ յաւելուլ կարիցէ ի հասակ իւր կանգուն մի :
 28 Եւ վասն հանդերձի զի՛ հոգայք . հայեցարուք ի
 շուշանն վայրենի, ո՛րպէս աճէ . ոչ ջանայ և ոչ նիւ-
 29 թէ : Ասեմ ձեզ, զի և ոչ Սողոմոնս յամենայն ի
 30 փառսն իւրում զգեցաւ իբրեւ զմի ի նոցանէ . իսկ
 եթէ զխոտն ի վայրի որ այսօր է և վաղիւ ի հնոց
 արկանի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, ո՞րչափ ևս
 31 առաւել զձեզ, թերահաւատք : Մի՛ այսուհետև հո-
 գայցէք և ատիցէք, Զի՞նչ կերիցուք կամ զի՞նչ
 32 արբցուք կամ զի՞նչ զգեցցուք . Զի զայդ ամենայն
 հեթանոսք խնդրեն . քանզի գիտէ Հայրն ձեր երկ-
 33 նաւոր թէ պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն : Խնդրեցէք
 նախ զարքայութիւնն Աստուծոյ և զարդարութիւնն
 34 նորա, և այդ ամենայն յաւելցի ձեզ : Մի՛ այսու-
 հետեւ հոգայցէք վասն վաղուի, զի վաղիւն վասն
 իւր հոգասցի . շոտ է աւուրն շար իւր :

Գ.Լ. Է

- 1 ԲԷ. Մի՛ դատիր, զի մի՛ դատիցիք. (2) Ձի՛ ուրով դատաստանու գատիք՝ գատելոց էք. և որով
- 3 չափով չափէք՝ չափեսցի ձեզ: Ձի՞ տեսանես զշիղ յական եղբօր քո, և ի քում՝ ական զգերանդ ոչ
- 4 տեսանես: Այամ՝ զիարդ տես ցեղբայր քո, թող հանից զշիղ յականէ քումնէ. և ահաւագիկ ի
- 5 քում՝ ականդ գերան կայ: Աեղծաւոր, հան նախ զգերանդ յականէ քումնէ, և ապա հայեսցիս հանել զշիղն յականէ եղբօր քո:
- 6 Մի՛ տայք զորբութիւն շանց, և մի՛ արկանէք զմարգարիտո ձեր առաջի խողաց, զի մի՛ առ ոտն կոխիցեն զնոսա, և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ:
- 7 Խնդրեցէք, և տացի ձեզ. հայցեցէք, և դտջիք. բախեցէք, և բացցի ձեզ. Ձի՛ ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի
- 9 նմա: Ո՞ իցէ ի ձէնջ մարդ ցոր խնդրիցէ որգի իւր հաց, միթէ քա՞ր տայցէ նմա. Եւ կամ խնդրիցէ
- 11 ձուկն, միթէ օ՞ձ տայցէ նմա: Աբդ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց, ո՞րչափ ևս առաւել Հայրն ձեր որ յերկինս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա:
- 12 Ձամենայն զոր միանգամ կամիջիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ, այնպէս և դուք արարէք նոցա, զի այս իսկ են օրէնքն և մարգարէք:
- 13 Մտէք ընդ նեղ դուռն, ¹քանի՛ ընդարձակ է դուռնն և համարձակ ճանապարհն որ ասնի ի կորուստ, և բազումք են որ մտանեն ընդ նա:

¹Ո՞հան+, քանզի

14 ¹Քանի՛ անձուկ է դուռնն և նեղ ճանապարհն որ տանի ի կեանս, և սակաւք են որ գտանեն զնա:

15 Ձգոյշ լերուք ի սուտ մարգարէիցն որ գան սու ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց, և ի ներքոյ են գայլք

16 յափշտակողք: Ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա. միթէ քաղիցե՞ն ի փշոց խաղող, կամ ի տասասկէ

17 թուղ. Այսպէս ամենայն ծառ բարի՛ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՛ պտուղ չար առնէ: Ոչ կարէ

18 ծառ բարի պտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար պտուղ բարի առնել:

19 Ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի՛ հատանի և ի հուր արկանի: Ապա ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա:

21 Ոչ ամենայն որ սսէ ցիս, Տէր, Տէր, մտցէ յարքայութիւն երկնից, այլ՝ որ առնէ զկամս

22 Հօր իմոյ որ յերկինսն է: Բազումք ասիցեն ցիս յաւուրն յայնմիկ, Տէր, Տէր, ո՞չ յանուն քո մարգարէացաք, և յանուն քո դեւս հանաք, և յա-

23 նուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք: Եւ յայնժամ՝ ասացից ցնոսա եթէ, Ոչ երբեք գիտէի զձեզ. ի բաց կացէք յինէն ²ամենեքեան՝ որք գործէիք զանօրէնութիւն:

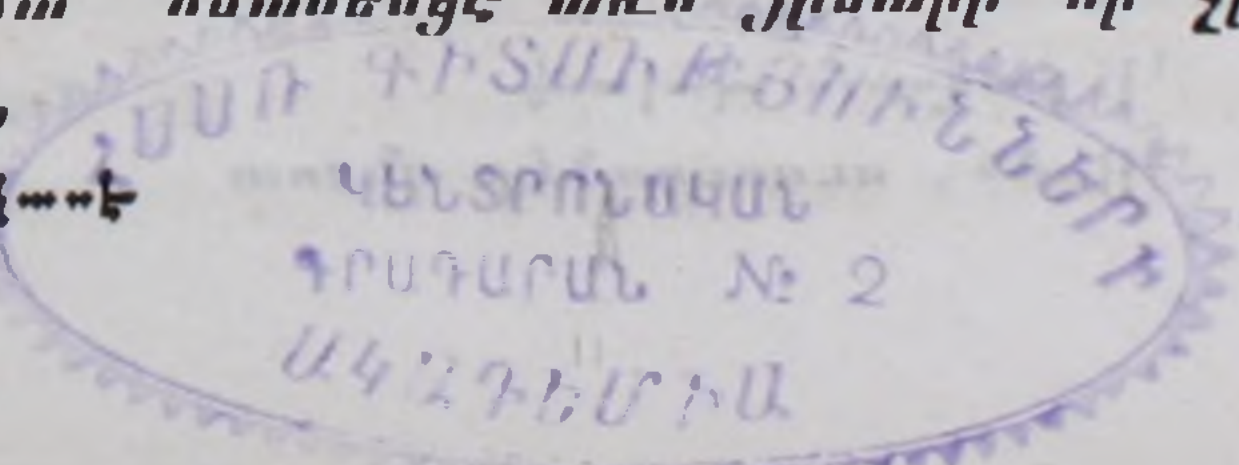
24 Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայստսիկ և առնէ զսոսա՝ նմանեացէ առն իմաստնոյ որ շինեաց զտուն

25 իւր ի վերայ վիմի. Իջին անձրեւք և խաղացին գետք, շնչեցին հողմք և բախեցին զտունն, և ոչ կործանեցաւ, քանզի ի վերայ վիմի հաստատեալ

26 էր: Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայստսիկ և ոչ առնէ զսոսա՝ նմանեացէ առն յիմարի որ շի-

¹Ո՛հան+, փանդի

²Ի բազումս պախտէ



27 նեաց զտուն իւր ի վերայ աւազոյ . Իջին անձ-
րեւք , յարեան գետք , շնչեցին հողմք , հարին
զտունն , և անկաւ . և էր կործանուամն նորա մեծ
յոյժ :

28 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս ¹զամենայն
դբանս զայսոսիկ , զարմանային ժողովուրդքն ընդ

29 վարդապետութիւն նորա . Ձի իբրեւ իշխանու-
թեամբ ²ուսուցանէր , և ոչ որպէս դպիրքն նոցա :

ԳԼ. Ը

1 Այլ իբրեւ էջ ի լեռնէ անտի , գնացին զկնի նո-

2 րա ժողովուրդք բազումք : Եւ ահա մատուցեալ
բորոտ մի երկիր պագանէր նմա և սաէր , Տէր , ե-

3 թէ կամիս , կարող ես զիս սրբել : Չգեաց զձեռն իւր
և հասոյց ի նա Յիսուս և սաէ , կամիմ , սրբեաց . և

4 վաղվազակի որբեցաւ ի նմանէ բորոտութիւնն : Եւ
սաէ ցնա Յիսուս , Չգոյշ լեր , մի՛ ումեք ստիցես ,
այլ երթ ցոյց զանձն քո քահանային , և մատու
ղպատարագն զոր հրամայեաց Մովսէս ի վկայու-
թիւն նոցա :

5 Եւ մտեալ ի կափառնայում , մատեաւ առ-

6 նա հարիւրապեա մի , ազաչէր զնա , Եւ սաէր ,
Տէր , մանուկ իմ անկեալ կայ ի սան անդամալոյժ՝

7 չարաչար տանջեալ : Ասէ ցնա Յիսուս , Ես եկից և

8 բժշկեցից զնա : Պատասխանի ետ հարիւրապետն և
սաէ , Տէր , չեմ բաւակամ եթէ ընդ յարկաւ իմով
մտցես . այլ սաս բանիւ , և բժշկեսցի մանուկն

¹ Ի Բազմ-ն պահասէ

² Յայնն , ուսուցանէր զնոսա

9 իմ: Քանզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ ,
 ունիմ ընդ ինեւ զինուորս . ասեմ սմա՝ Երթ , և
 երթայ . և այլում թէ , Եկ , և գայ . և ծառայի
 10 իմում թէ , Արա զայս , և առնէ : Իբրեւ լուաւ Յի-
 սուս , զարմացաւ , և ասէ ցայնոսիկ որ զհետն եր-
 թային , Ամէն ասեմ ձեզ , և ոչ յիսրայելի այս-
 11 պիսի հաւատս գտի երբեք : Բայց ասեմ ձեզ զի
 բազումք յարեւելից և յարեւմտից եկեացեն , և
 բազմեացին ընդ Արրասամու և ընդ Սահակայ և ընդ
 12 Յակովբու յարքայութեան երկնից . Եւ որդիքն ար-
 քայութեան ելցեն ի խաւարն արտաքին . անդ ե-
 13 ղիցի լալ և կրճել ատամանց : Եւ ասէ Յիսուս
 ցհարիւրապետն , Երթ , և որպէս հաւատացերդ՝ ե-
 ղիցի քեզ . և ողջացաւ մանուկն նորա ¹յաւուր
 14 յայնմիկ : Եւ եկեալ Յիսուս ի տուն Պետրոսի ,
 ետես զի զոքանչ նորա անկեալ դնէր տապացեալ .
 15 կալաւ զձեռ անէ նորա , և եթող զնա ջերմն . յոտն
 եկաց և պաշտէր ²զնա :
 16 Իբրեւ եղեւ երեկայ , մատուցին աւ նա զիւս-
 հարս բազումս , և եհան զայսան բանիւ , և զամե-
 17 նայն հիւանդան բժշկեաց . Ձի էցցի բանն որ ասա-
 ցաւ ի ձեան Եսայեայ մարգարէի , Նա զհիւան-
 դութիւնս մեր վերացոյց և պցաւս մեր երարձ :
 18 ԳԿ . Տեսեալ Յիսուսի ժողովուրդս բազումս զիւ-
 19 բեւ , հրամայեաց երթալ յայնկոյս : Եւ մատուցեալ
 զպիր մի ասէ ցնա , Վարդապետ , եկից և ես զկնի
 20 քո , յոր վայր և երթիցես : Ասէ ցնա Յիսուս ,

¹ Յայնն , ի ժամունն
² Մանք , զնոտս

- Ազուեսուց որջք գոն, և թռչնոց երկնից՝ բոյնք,
 այլ Որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ ուր դիցէ զգլուխ իւր:
- 21 Եւ մի ոմն յաշակերասաց նորա ասէ ցնա, Տէր,
 տուր ինձ հրամանս զի երթայց նախ թաղեցից զՏայր
- 22 իմ: Ասէ ցնա Յիսուս, Եկ զկնի իմ, և թոյլ տուր
 մեռելոցն թաղել զմեռեալս իւրեանց:
- 23 Եւ իբրեւ եմուտ ի նստն, գնացին զկնի նորա
 24 աշակերտքն նորա. Եւ ասա շարժումն մեծ եղեւ
 ի ծովուն մինչ նաւին ծածկել յայեաց անտի, և
- 25 ինքն ննջէր: Եւ մատուցեալ աշակերտքն յարուցին
 26 զնա և ասեն, Տէր, փրկեա զմեզ զի կորնչիմք: Եւ
 ասէ ցնոսա, Ընդէ՞ր վատասիրտք էք, սակաւա-
 հաւատք. յայնժամ յարուցեալ սաստեաց հող-
- 27 մոցն և ծովուն, և եղեւ խաղաղութիւն մեծ: Եւ
 մարդիկն զարմացան, և ասէին, Որպիսի՞ ոք իցէ
 սա, զի և հողմք և ծով հնազանդին սմա:
- 28 Եւ իբրեւ անց յայնկոյս յերկիրն Գերգեսացւոց,
 պատահեցին նմա դիւահարք երկու, ելեալք ի գե-
 րեզմանացն, չարաչարք յոյժ, որպէս զի չէր հնար
- 29 անցանել ումեք ընդ այն ճանապարհ: Եւ ասա
 աղաղակեցին և ասեն, Զի՞ կայ մեր և քո, Յիսուս,
 Որդի Աստուծոյ, եկիր տարաժամ ասանջէ՞լ զմեզ:
- 30 Եւ էր հեռագոյն ինոցանէ երամակ մի խոզից արօ-
- 31 տական: Եւ դեւքն տղաչէին զնա և ասէին, Եթէ
 հանես զմեզ աստի, հրամանս տուր մեզ երթալ
- 32 յերամակ խոզիցն: Եւ ասէ ցնոսա, Երթայք. և
 նոքա ելեալ գնացին յերամակն խոզից. և գիմեաց
 ամենայն երամակն ի դարէ անտի ի ծով, և մեռան

¹Բազումս, խոզից բազմաց

33 Ի ջուրսն : Եւ խողարածքն փախեան , և երթեալ
 Ի քաղաքն պատմեցին զամենայն , և զիրս դիւա-
 34 հարացն : Եւ ահա ամենայն քաղաքն ել ընդ ա-
 ռաջ Յիսուսի . իբրեւ տեսին զնա , աղաչեցին զի
 գնասցէ ի սահմանաց նոցա :

Գ.Լ. Թ

1 Եւ մտեալ ի նաւ անց յայնկոյս և եկն ի քա-
 2 ղաք իւր : Եւ ահա մասուեցին առ նա անդամալոյժ
 մի որ դնէր ի մահիճս . և տեսեալ Յիսուսի զհա-
 ւաստս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյժն , ¹Թողեալ լիցին
 3 քեզ մեղք քո : Եւ ահա ոմանք ի դպրացն ասեն
 4 ընդ միտս , Հպո՛հոյէ դա : Եւ ծանուցեալ Յիսուսի
 զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա , Ընդէ՞ր խորհիք
 5 դուք չարիս ի սիրտս ձեր . Ձի՞նչ դիւրին է . ասել
 Թողեալ լիցին քեզ մե՞ղք քո , թէ ասել Արի և
 6 շրջեաց : Այլ զի դիտասցիք եթէ իշխանութիւն
 ունի Որդի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեղս , (յայն-
 ժամ ասէ ցանդամալոյժն ,) Արի , առ զմահիճս քո
 7 և երթ ի սուն քո : Եւ յարուցեալ գնաց ի տուն
 8 իւր : Իբրեւ տեսին ժողովուրդքն , զարմացան և
 փառաւոր առնէին զԱստուած , զտուիչն այնպիսի
 իշխանութեան՝ մարգկան :
 9 ԳԲ. Եւ անցեալ ընդ այն Յիսուսի՝ ետես այր մի
 զի նստէր ի մաքսաւորութեան , Մատթէոս անուն ,
 և ասէ ցնա , Եկ զկնի իմ . և յարուցեալ գնաց զկնի
 10 նորա : Եւ եղեւ իբրեւ բազմեալ էր նա ի տանն , և
 ահա բազում մաքսաւորք և մեղաւորք եկեալ և
 բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և ընդ աշակերտս նորա :

¹Յայնն , Գաջալերեաց , որդեակ , թողեալ

- 11 Իբրեւ տեսին փարիսեցիքն, ասեն ցաշակերտա նորա,
 Ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէ
 12 վարդապետն ձեր: Իսկ Յիսուս իբրեւ լուսւ, ասէ
 ցնոսա, Ոչ է պիտոյ ըժիշկ կարողաց, այլ՝ հիւան-
 13 դաց: Երթայք, ուսարուք զի՛նչ է, Չողորմութիւն
 կամիմ՝ և ոչ զգոհ. զի ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ՝
¹զմեղաւորս:
- 14 Յայնժամ մատեան առ նա աշակերտքն Յով-
 հաննու և ասեն, Ընդէ՞ր մեք և փարիսեցիքն
 պահեմք յաճախ, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն:
 15 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Միթէ մարթ ի՞նչ իցէ ման-
 կանց առագաստի սուգ առնուլ, մինչ փեսայն ընդ
 նոսա իցէ. այլ եկեսցեն աւուրք, յորժամ բարձցի
 16 ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն: Ոչ ոք ար-
 կանէ կապերս անթափ ի վերայ հնացեալ ձորձոյ.
 զի առնու ելանէ ²զլրութիւն նորա ի հանդերձն,
 17 և եւս չար պատառումն լինի: Եւ ոչ արկանեն գի-
 նի նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ տիկքն պատա-
 ռին և գինին հեղու, և տիկքն կորնչին. այլ ար-
 կանեն զգինի նոր ի տիկս նորս, և երկոքին պահին:
 18 ԳԳ. Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա, ահա
 իշխան մի մատուցեալ երկիր պագանէր նմա և ա-
 սէր, Գուսոր իմ արդ ևս վախճանեցաւ, այլ եկեալ
 19 դիցես զձեռն քո ի վերայ նորա, և կեցցէ: Յարեաւ
 Յիսուս և գնաց զկնի նորա աշակերտօքն հանդերձ:
 20 Եւ ահա կին մի տեսաւ երկոտասանամեայ,
 մատուցեալ յետոյ՝ մերձեցաւ ի դրօշակ հանդերձի
 21 նորա. Գանգի ասէր ի մտի իւրում, Թէ միայն

¹ Ո՛հա, զմեղաւորս յապաշխարութիւն

² կամ, լրութիւն

22 մերձենամ ի հանդերձս նորա, փրկիմ: Իսկ Յիսուս իբրեւ դարձաւ և ետես զնա, ասէ, Քաջալերեաց, դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ, և փրկեցաւ կինն ի ժամէն յայնմանէ:

23 Իբրեւ եկն Յիսուս ի տունն իշխանին, և ետես
24 զփողարան և ամբոխ յոյժ, Ասէ ցնոսա, Ի բաց
գնացէք, զի ոչ եթէ մեռեալ է աղջիկդ, այլ
25 ննջէ. և ծաղր առնէին զնա: Եւ իբրեւ ել ամբոխն
ի բաց, եմուտ, կալաւ զձեռանէ նորա, և յար-
26 եաւ աղջիկն: Եւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն
երկիրն ընդ այն:

27 ԳԴ. Եւ մինչ դեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս,
զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին և ա-
28 սէին, Ողորմեաց մեզ, Որդի Իսակի: Եւ իբրեւ
եկն ի տունն, մատեան առ նա կոյրքն. և ասէ ցնոսա
Յիսուս, Հաւատա՞յք եթէ կարողեմ առնել ձեզ
29 զայդ. ասեն ցնա, Այո, Տէր: Յայնժամ մերձեցաւ
յաչս նոցա, և ասէ, Ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի
30 ձեզ: Եւ բացան աչք նոցա. և սաստեաց նոցա Յի-
31 սուս և ասէ, Զգոյշ կացէք, մի ոք գիտացէ: Եւ
նոքա ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ամենայն եր-
կիրն ընդ այն:

32 Եւ յելանիկն նոցա արտաքս, ահա մա-
33 տուցին առ նա այր մի համբ դիւասար: Եւ յե-
լունել դիւին՝ խօսեցաւ համբն. և զարմացան ժո-
ղովուրդքն և ասեն թէ, Եւ ոչ երբեք երեւեցաւ
34 այսպիսի ինչ յիսրայելի: Իսկ փարիսեցիքն ասէին
թէ, Իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդեւս:

35 ԳԵ. Եւ շրջեր Յիսուս ընդ ամենայն քաղաքս
և ընդ գեւղս, ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա, և

քարոզէր զաւետարանն արքայութեան, և բժշկէր
 զամենայն ախտո և զամենայն հիւանդութիւնս ի
 36 ժողովրդեանն : Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ գթա-
 ցաւ ի նոսա, զի էին աշխատեալք և ցրուեալք
 37 իբրեւ զոչխարս որոց ոչ իցէ հովիւ : Յայնժամ՝ ասէ
 ցաշակերտս իւր, Հունձք բազում ևն, և մշակք
 38 սակաւ . Արդ աղաչեցէք զՏէր Հնձաց, զի հանցէ
 մշակս ի հունձս իւր :

ՓԼ. Ժ

1 Եւ կոչեցեալ աս ինքն զերկոտասանեսին աշա-
 կերտսն իւր՝ եւս նոցա իշխանութիւնս այսոց պղծոց
 հանել զնոսա, և բժշկել զամենայն ցաւս և զամե-
 2 նայն հիւանդութիւնս : Եւ առաքելոցն երկոտասա-
 նից էին անուանք այսոքիկ . առաջին Սիմոն, ան-
 3 ուանեալն Պետրոս, և Անդրէաս եղբայր նորա, Յա-
 կովբոս Չերեղեայ և Յովհաննէս եղբայր նորա, Փի-
 լիպպոս և Բարթողոմէոս, Թովմաս և Մատթէոս
 մաքսաւոր, Յակովբոս Ալփեայ և Ղերէոս որ ան-
 4 ուանեցաւն Թադէոս, Սիմոն Կանանաացի և Յուդա
 5 Իսկարիովաացի, որ և մատնեացն զնա : Չնոսա երկո-
 տասանեսին առաքեաց Յիսուս, պատուիրեաց նոցա
 և ասէ, Ի ճանապարհ հեթանոսաց մի երթայցէք,
 6 և ի քաղաք Սամարացւոց մի մտանիցէք, Այլ եր-
 թայք առաւել առ ոչխարսն կորուսեալս տանն
 7 Խորայելի : Եւ իբրեւ երթայցէք, քարոզեցէք և ա-
 սացէք թէ, Մերձեալ է արքայութիւն երկնից :
 8 Զհիւանդս բժշկեցէք¹, զբորոտս սրբեցէք, զդեւս
 9 հանէք, ձրի առէք և ձրի տուք : Մի՛ ստանայք

¹ Սճան + յաւելուան, զմեռեալս յարուցէք,

ոսկի, և մի՛ արծաթ, և մի՛ պղինձ ի դօտիս ձեր,
 10 Կի՛ պարկ ի ճանապարհ, և մի՛ երկուս հանդերձս,
 մի՛ կօշիկս, մի՛ ցուպ, զի արժանի է մշակն կերա-
 11 կրոյ իւրում: Յոր քաղաք մտանիցէք կամ ի գեւղ,
 հարցանիցէք թէ ո՞ է ի նմա արժանի, և անդ լի-
 12 նիջիք, մինչեւ ելանիցէք անտի: Եւ իբրեւ մտանիցէք
 ի տունն, ողջոյն տաջիք նմա ¹ և սասաջիք, Ողջոյն
 13 տանս այսմիկ՝: Եթէ իցէ տունն արժանի, եկեսցէ
 ողջոյնն ձեր ի վերայ նորա. ապա թէ ոչ իցէ արժա-
 14 նի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի: Եւ որ ոչ ընկալ-
 ցի զձեզ և ոչ լուիցէ բանից ձերոց, իբրեւ ելանիցէք
 ի տանէն կամ ի քաղաքէն յայնմանէ, թօթափես-
 15 ջիք զփոշին յտից ձերոց: Ամէն ասեմ՝ ձեզ, Իիւ-
 րագոյն լիցի երկրին Սոգոմացւոց և Գոմարացւոց
 յաւուրն դատաստանի, քան քաղաքին այնմիկ:
 16 **ԳՁ.** Ահաւասիկ ես աւարեմ զձեզ իբրեւ զոչ-
 խարս ի մէջ գայլոց. եղերուք այսուհետեւ խորա-
 գէտք իբրեւ զօձս, և միամիտք իբրեւ զողաւնիս:
 17 Զգոյշ լինիջիք ի մարդկանէ, զի մատնեացեն զձեզ
 յատեանս, և ի ժողովուրդս իւրեանց տանջեսցեն
 18 զձեզ. Եւ աւաջի դատաւորաց և թագաւորաց տա-
 նիցին զձեզ վասն իմ ի վկայութիւն նոցա և հե-
 19 թանոսաց: Այլ յորժամ մատնիցեն զձեզ, մի՛ հո-
 գայցէք թէ որպէս կամ զինչ խօսիցիք. զի տացի
 20 ձեզ ի ժամուն յայնմիկ զինչ խօսիցիք: Զի ոչ ե-
 թէ դուք իցէք որ խօսիցիքն, այլ՝ Հոգին Հօր ձե-
 21 րոյ որ խօսիցի ի ձեզ: Մատնեացէ եղբայր զեղբայր
 ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յարիցեն որդիք ի վե-

¹ Յոմանս պահասէ

- 22 րայ հարց և սպանանիցեն զնոսա : Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ . իսկ
- 23 որ համբերեսցէ ի սպառ՝ նա կեցցէ : Եւ յորժամ հալածիցեն զձեզ ի քաղաքիս յայսմիկ , փախիջիք յայլ . ¹ և եթէ յայնմանէ հալածիցեն զձեզ , փախիջիք ի մեւսն . ամէն ասեմ ձեզ , ոչ սպառեսջիք զքա-
- 24 ղաքս Խարայելի մինչեւ եկեսցէ Որդի մարդոյ : Ոչ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետ իւր , և ոչ
- 25 ծառայ քան զտէր իւր : Շատ իցէ աշակերտին եթէ եղիցի իրրեւ զվարդապետ իւր , և ծառային՝ իրրեւ զտէր իւր . եթէ զտանուաէրն Բէեղզերուզ կոչեցին ,
- 26 ո՛րչափ եւս առաւել զընտանիս նորա : Մի՛ այսուհետեւ երկնչիցիք ի նոցանէ , զի ոչինչ է ի ծածուկ
- 27 որ ոչ յայտնեսցի , և գազանի՝ որ ոչ ծանիցի : Զոր ասեմ ձեզ ի խաւարի՝ ասացէք ի լոյս . և զոր լսէք
- 28 յունկանէ՝ քարոզեցէք ի վերայ տանեաց : Եւ մի՛ երկնչիք յայնցանէ որ սպանանեն զմարմին և զոգի ոչ կարեն սպանանել . այլ երկերուք դուք առաւել յայնմանէ որ կարողն է զոգի և զմարմին կորս-
- 29 սանել ի գեհենի : Ո՞չ ապաքէն երկու ճնճղուկք դանդի միոջ վաճառին , և մի ի նոցանէ յերկիր ոչ
- 30 անկցի առանց Հօր ձերոյ : Այլ ձեր և ամենայն իսկ
- 31 հեր գլխոյ թուեալ է : Եւ արդ մի՛ երկնչիցիք , զի լու-
- 32 էք քան զբազում ճնճղուկս : Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան , խոստովանեցից և
- 33 ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է . Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան , ուրացայց և ես զզնա առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է : Մի՛ համա-

¹ Յոմանս պախսէ

րիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր . ոչ
 35 եկի արկանել խաղաղութիւն , այլ՝ սուր . Քանզի
 եկի քակել զայր ի հօրէ իւրմէ , և զդուստր ի մօ-
 36 րէ իւրմէ , և զհարսն ի սկեսրէ իւրմէ . Եւ թշնա-
 37 միք առն՝ ընտանիք իւր : Որ սիրէ զհայր կամ զմայր
 առաւել քան զիս՝ ոչ է ինձ արժանի . և որ սի-
 րէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան զիս՝ չէ
 38 ինձ արժանի : Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր և գայ
 39 զկնի իմ՝ չէ ինձ արժանի : Որ գտանէ զանձն իւր՝
 կորուսցէ զնա . և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ՝
 40 գտցէ զնա : Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի , և որ
 41 զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ : Որ ընդունի
 զմարգարէ յանուն մարգարէի՝ զվարձս մարգարէի
 առցէ . և որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝
 42 զվարձս արդարոյ առցէ : Եւ որ արբուսցէ միում
 ի փոքրկանցս յայսցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ
 միայն՝ յանուն աշակերտի , ամէն ասեմ ձեզ , ոչ
 կորուսցէ զվարձս իւր :

ԳԼ. ԺԱ

1 ԳԷ. Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զպա-
 տուէր երկոտասանից աշակերտացն իւրոց , գնաց
 անտի քարոզել և սուսուցանել ի քաղաքս նոցա :
 2 Իսկ Յովհաննէս իբրև լուսաւ ի բանտին զգործսն
 Քրիստոսի , առաքեաց ¹ ի ձեռն աշակերտաց՝ իւրոց ,
 3 Եւ ասէ ցնա , Գո՞ւ ես որ գալոցն ես , եթէ այլում
 4 ակն կալցուք : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ
 ցնասա , Գնացէք պատմեցէք Յովհաննու զոր լուսայք
 5 և տեսէք . Կոյրք տեսանեն , կողք գնան , բարտաք

¹ Ո՛հան , զերկուս յաշակերտաց

- սրբին, և խուլք լսեն, և մեռեալք յառնեն, և
 6 աղքատք աւեաարամին: Եւ երտնեալ է որ ոչ
 գալթակղեացի յիս:
 7 Եւ իբրեւ նոքա գնացին, սկսաւ Յիսուս ասել
 ցժողովուրդան զՅովհաննէ, Չի՞նչ էլէք տեսանել
 8 յանապատին. եղէ՞գն շարժուն ի հողմոյ: Այլ
 զի՞նչ էլէք տեսանել. մարդ ի հանդերձս փափկու-
 9 թեան զարդարեալ. ահաւանիկ որ զփափուկան
 10 առաւել եւս քան զմարդարէ: Չի նա է վասն որոյ
 գրեալն է. Ահա ես աւաքեցից զհրեշտակ իմ ա-
 11 ուաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեսցէ զճանապարհս
 12 քո առաջի քո: Ամէն ասեմ ձեզ, Չէ յարուցեալ
 ի ծնունդս կանանց մեծ քան զՅովհաննէս մկրտիչ.
 13 Եւ բաւելի յափշտակեն զնա: Քանզի ամենայն
 14 օրէնք և մարդարէք մինչեւ ցՅովհաննէս մար-
 15 16 զարէացան. Եւ եթէ կամիք ընդունել, նա է
 17 Եղիա որ գալոցն է: Ար ունիցի ականջս լսելոյ՝
 18 լուիցէ: Ո՞ւմ նմանեցուցից զազգս զայս. նման է
 19 մանկաւոյ որ նստիցին ի հրապարակս, կարգայ-
 20 ցեն զընկերս իւրեանց, Եւ ասիցեն, Փոզս հարաք
 21 ձեզ և ոչ կաքաւեցէք, ողբացաք ձեզ և ոչ կո-
 22 ծեցարուք: Եկն Յովհաննէս, ոչ ուտէր և ոչ ըմ-
 23 պեր, և ասեն, Գեւ գոյ ի նմա: Եկն Արդի մար-
 24 դոյ, ուտէ և ըմպէ, և ասեն, Ահա այր կերոզ և
 25 արբեցող, բարեկամ մաքսուորաց և մեղաւորաց.

և արդարացաւ իմաստութիւն յորդուոց իւրոց :
 20 Յայնժամ սկսաւ նախատել զքաղաքսն յորս եղեն
 բազում զօրութիւնք նորա և ոչ ապաշխարեցին .
 21 վայ քեզ, Գորային, վայ քեզ, Բեթսայիդա .
 զի եթէ ի Տիւրոս և ի Սիդոնի եղեալ էին զօրու-
 թիւնքն որ ի ձեզ եղեն, վաղու եւս արդեւք
 22 խորգով և մխրով ապաշխարեալ էր : Բայց ս-
 ոեմ ձեզ, Գիւրագոյն լիցի երկրին Տիւրոսի և Սի-
 23 դոնի յաւուրն դատաստանի քան ձեզ : Եւ դու,
 Կափառնայում, ¹մի մինչեւ յերկինս բարձրացիս,
 այլ՝ մինչեւ ի դժոխս իջես . զի եթէ ի Սոդոմ
 եղեալ էին զօրութիւնքն որ ի քեզ եղեն, ապա-
 24 քէն կային եւս մինչեւ ցայսօր : Բայց ասեմ ձեզ
 եթէ, Երկրին Սոդոմոցւոց գիւրագոյն լիցի յա-
 25 ւուրն դատաստանի քան քեզ :
 ԴԿ. Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս
 և ասէ, Գոհանամ զքէն, Հայր, Տէր երկնի և երկ-
 26 րի, զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ի գիտնոց,
 27 և յայտնեցեր տղայոց : Այո, Հայր, զի այսպէս
 28 հաճոյ եղեւ առաջի քո : Ամենայն ինչ տուաւ ինձ
 ի Հօրէ իմմէ . և ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի՝ եթէ ոչ
 Հայր, և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի, և
 29 ում Որդին կամ լիցի յայտնել : Եկայք առ իս, ա-
 մենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հան-
 29 գուցից զձեզ : Առէք զլուծ իմ ի ձեզ, և ուսա-
 րուք յինէն, զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ, և
 30 դռնիք հանգիստ անձանց ձերոց : Զի լուծ իմ
 քաղցր է, և բեռն իմ՝ փոքրոգի :

¹Ո՛հան+, որ մինչեւ յերկինս բարձրացեալ ես,

ԳԼ. ԺԲ

- 1 ԴԲ. Յայնժամ գնաց Յիսուս ընդ արատրայսն
 նոցա ի շաբաթու, և աշակերտքն նորա քաղցեան
 2 և սկսան հասկ կորզել և ուտել: Փարիսեցիքն իբրև
 տեսին, ասեն ցնա, Ահաւանիկ աշակերտքն քո գոր-
 3 ծեն զոր ոչ է արժան գործել ի շաբաթու: Եւ
 նա ասէ ցնասա, Աջ իցէ ընթերցեալ ձեր զոր ա-
 4 րար Իսաւիթ, յորժամ քաղցեաւն, և որ ընդ
 5 նմայն էին. Չիա՛րդ եմուս ի տունն Աստուծոյ և
 եկեր զհաց զառաջաւորութեանն, զոր ոչ էր օրէն
 նմա ուտել, և ոչ՝ որոց ընդ նմայն էին, բայց մի-
 6 այն քահանայից: Այամ թէ չիցէ՞ ընթերցեալ յօ-
 7 թէնս, զի ի շաբաթս քահանայքն ի տաճարին պրղ-
 8 ծեն զշաբաթն և անմեղք են: Բայց ասեմ ձեզ,
 9 զի մեծ քան զտաճարն է աստ: Եւ եթէ զիտէիք
 զինչ է Չողորմութիւն կամիմ և ոչ զզոհ, ապա
 10 ոչ գատապարտէիք դուք զանպարտսն: Չի տէր է
 11 շաբաթու Արդին մարդոյ: Եւ գնացեալ անտի
 12 Յիսուս՝ եկն ի ժողովուրդն նոցա: Եւ անդ էր
 այր մի որոյ ձեռն իւր գօսացեալ էր. հարցին ցնա
 և ասեն եթէ, Պա՛րտ իցէ ի շաբաթու բժշկել, զի
 13 շարախօսեցեն զնմանէ: Եւ նա ասէ ցնասա, Ո՛վ
 է ի ձէնջ մարդ որոյ իցէ ոչխար մի, և անկանիցի
 այն ի խորխորատ ի շաբաթու, միթէ ո՞չ ունիցի
 14 և յարուցանիցէ զնա: Իսկ արդ ո՛րչափ եւս առա-
 ւել է մարդ քան զոչխար. ապա ուրեմն պարտ է
 15 ի շաբաթու բարիս գործել: Յայնժամ ասէ ցայրն,
 Չգեա զձեռն քո, և նա ձգեաց և եղև ողջ իբ-
 16 րև զմեւսն: Իսկ փարիսեցիքն ելեալ արտաքս

խորհուրդ առին զնմանէ թէ ո՛րպէս կորուսցեն զնա :

- 15 Եւ Յիսուս իբրեւ դիտաց, մեկնեցաւ անտի .
 և գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և
 16 բժշկեաց զամենեւեան : Եւ սաստեաց նոցա զի մի՛
 17 յայտնեացեն զնմանէ ումեք : Զի լցցի որ սասցաւն
 18 ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի, Ահա մանուկ իմ
 զոր ընտրեցի, և սիրելի իմ ընդ որ հաճեցաւ անձն
 իմ. եղից զՈգի իմ ի վերայ նորա, և իրաւունս
 19 հեթանոսաց պատմեցէ : Ոչ հակառակեցի և ոչ
 աղաղակեցէ, և ոչ ոք լուիցէ ի հրապարակս
 20 գբարբառ նորա : Զեղէգն ջախջախեալ ոչ փշրեա-
 ցէ, և զպատրոյկն առ կայծեալ ոչ շիջուսցէ, մին-
 21 չեւ հանցէ ի յաղթութիւնս զդատաստանն . Եւ
 յանուն նորա հեթանոսք յուսասցին :
- 22 ԴԳ. Յայնժամ մատուցաւ աւ նա դիւահար մի
 կոյր և համբ, և բժշկեաց զնա, որպէս զի համբն
 23 և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ : Զարմացան ամենայն
 ժողովուրդքն և ասէին, Մի՞թէ սա՞ իցէ ¹Քրիս-
 24 տոսն որդի Գաւթի : Բայց փարիսեցիքն իբրեւ
 լուան, ասեն, Ոչ իւրք հանէ դա գդեւս, եթէ ոչ
 25 Բէեղզերուղաւ իշխանաւն դիւաց : Խբրեւ գիտաց
 Յիսուս զխորհուրդս նոցա, ասէ ցնոսա, Ամենայն
 թագաւորութիւնս բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի .
 և ամենայն քաղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն
 26 իւր՝ ոչ կացցէ : Եւ եթէ Սատանայ զՍատանայ
 հանէ, յանձն իւր բաժանեցաւ . արդ զիա՞րդ կաց-
 27 ցէ թագաւորութիւնս նորա : Եւ եթէ ես Բէեղզե-

¹Բազումք, որդին Գաւթի

- բուռնաւ հանեմ զդեւս, որդիքն ձեր ի՞նչ հանիցեն .
- 28 վասն այնորիկ նոքա եղիցին ձեր դատաւորք : Ապա եթէ Հոգւով Աստուծոյ հանեմ ես զդեւս, ուրեմն հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ :
- 29 Կամ զիա՞րդ կարէ ոք մտանել ի տուն հզօրի և զգործիսն նորա յափշտակել, եթէ ոչ նախ կապիցէ զհզօրն, և ապա զտունն նորա յափշտակիցէ :
- 30 Որ ոչ ընդ իս է՝ հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ : Ասան այդորիկ ասեմ ձեզ, Ամենայն մեղք և հայհոյութիւնք թողցին մարդկան . բայց զՀոգւոյն հայհոյութիւն մի՛ թողցի՛ :
- 32 Եւ որ ոք ասիցէ բան զՈրդւոյ մարդոյ՝ թողցի նրմա, բայց որ զՀոգւոյն Արքոյ ասիցէ՝ մի՛ թողցի նմա, մի՛ յայսմ աշխարհի և մի՛ ի հանդերձելումն :
- 33 Կա՛մ արարէք զժառն բարի և զպատու նորա բարի, կա՛մ արարէք զժառն չար և զպատու նորա չար .
- 34 քանզի ի պտղոյ անտի ծառն ճանաչի : Ծնունդք իժից, զիա՞րդ կարիցէք բարիս խօսել որ չարքդ էք .
- 35 քանզի ի յաւելլաւածոյ սրտի խօսի բերան : Մարդ բարի ի բարի գանձուց ²սրտի իւրոյ՝ հանէ զբարիս . և մարդ չար ի չար գանձուց ²սրտի իւրոյ՝ հանէ
- 36 զչարիս : Բայց ասեմ ձեզ թէ, ընդ ամենայն դատարկ բանի զոր խօսիցին մարդիկ՝ տացեն համար
- 37 յաւուրն դատաստանի : Զի ի բանից քոց արգարասցիս, և ի բանից քոց պարտաւորեացիս :
- 38 ԴԴ. Զայնժամ պատասխանի ետուն նմա ոմանք ի դպրացն և ի փարիսեցւոց և ասեն, Արդապետ,

¹Ո՛հնէ, յաւելլումն, մարդկան

²Ո՛հնէ, իւրոց

- 39 կամիմք նշան ինչ տեսանել ի քէն : Նա պատաս-
խանի ետ և ասէ ցնտաա, Ազգ չար և շնացող նը-
շան խնդրէ . և նշան մի տացի նմա, բայց նշանն
- 40 Յովնանու մարդարէի : Զի որպէս էր Յովնան ի փոր
կիտին զերիս տիւս և զերիս գիշերս, նայնպէս եղիցի
և Որդի մարդոյ ի սիրտ երկրի զերիս տիւս և զերիս
- 41 գիշերս : Աւք Նինուէացիք յարիցեն ի դատաստա-
նի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ և դատասպարտեացեն
զսա, զի զղջացան ի քարոզութեանն Յովնանու .
- 42 և արդ աւասիկ մեծ քան զՅովնան է սատ : Դշխոյն
հարաւոյ յարիցէ ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ
այսմիկ և դատասպարտեացէ զսա . զի եկն ի ծագաց
երկրի լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի, և ասա մեծ
- 43 քան զՍողոմոն է սատ : Այլ յորժամ այսն պիղծ
ելանէ ի մարդոյ, շրջի ընդ անջրդին տեղիս, խնդրէ
- 44 հանգիստ և ոչ գտանէ . Յայնժամ ասէ, Դար-
ձայց ի տուն իմ ուստի ելի . և եկեալ գտանէ
- 45 զնա սլարապորդ, մաքրեալ և յարդարեալ : Յայն-
ժամ երթայ և առնու ընդ իւր եւթն այլ այսս
չարագոյնս քան զինքն, և մտեալ բնակէ անդ . և
լինի յեսինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն .
- 46 այնպէս եղիցի և ազգիս այսմիկ չարի : Մինչդեռ
նա ընդ ժողովուրդսն խօսէր, ասա մայր նորա և
եղբարք նորա կային արտաքոյ և խնդրէին խօսել
- 47 ընդ նմա : Եւ ասէ սմն ցնա, Ահա մայր քո և եղ-
բարք քո կան արտաքոյ և խնդրեն խօսել ընդ քեզ :
- 48 Նա պատասխանի ետ այնմիկ որ ասացն ցնա, և
ասէ, Ո՞վ է իմ մայր, կամ ո՞վ են իմ եղբարք :
- 49 Եւ ձգեալ զձեռն իւր յաշակերտսն՝ ասէ, Ահա-
50 ւասիկ մայր իմ և եղբարք իմ : Զի որ առնիցէ զկամս

Հօր իմոյ որ յերկինսն է՝ նա է իմ եղբայր և քոյր
և մայր :

ԳԼ. ԺԳ.

- 1 ԴԵ. Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յիսուս ի տանէն՝
2 նստէր առ ծովեզերքն : Եւ ժողովեցան առ նա ժո-
ղովուրդք բազումք, մինչեւ մտանել նմա ի նաւն
և նստել. և ամենայն ժողովուրդն կայր առ ծովե-
3 զերքն. Եւ խօսէր ընդ նոսա բազումս առակօք և
ասէր,
4 Ահա ել սերմանասան սերմանել. և ի սերմա-
նելն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ, և
5 ¹եկն թռչուն երկնից և եկեր զնա՝ Եւ այլն անկաւ
յապառաժի ուր ոչ գոյր հող բազում, և վաղ-
6 վաղակի բուսաւ առ ի չգոյէ հիւթոյ երկրին. Ի
ծագել արեւու տապացաւ, և զի ոչ գոյին ար-
7 մատք, չորացաւ : Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց, և
8 ելին փուշքն և հեղձուցին զնա : Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարի, և տայր պտուղ՝ էր որ հարիւրա-
ւոր, և էր որ վաթսնաւոր, և էր որ երեսնաւոր :
9 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ :
10 Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասէն ցնա, Ընդէ՞ր
11 առակօք խօսիս ընդ նոսա : Նա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա, Քանզի ձեզ տուեալ է գիտել
զխորհուրդս արքայութեան երկնից, և նոցա չէ
12 տուեալ : Զի ոյր գուցէ՝ տացի նմա և յաւելցի,
և ոյր ոչն գուցէ՝ և զոր ունիցին բարձցի ի նմանէ :

¹Բազումք, եկին թռչունք և կերան զնոսա :

13 վասն այնորիկ առաւօք խօսիմ ընդ նոսա, զի
 տեսանեն և ոչ տեսանեն. և լսեն և ոչ լսեն և ոչ
 14 առնուեն ի միտ. Եւ կատարի առ նոսա մարգա-
 րէսւթիւնն Եսայեայ որ ասէ, Լսելով լուիջիք, և
 մի՛ իմասջիք, և տեսանելով տեսջիք, և մի՛ տեսջիք:
 15 Ձի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ, և
 ականջօք իւրեանց ծանուենս լուտն, և զաչս իւր-
 եանց կափուցին, զի մի՛ երբեք տեսցեն աչօք և
 ականջօք լուիցեն և սրտիւք իմասցին և դարձցին,
 16 և բժշկեցից զնոսա: Բայց ձեր երանի է աչացդ զի
 17 տեսանեն, և ականջաց ձերոց՝ զի լսեն: Ամէն ա-
 սեմ ձեզ, զի բազում մարգարէք և արդարք ցան-
 կացան տեսանել զոր տեսանէքդ՝ և ոչ տեսին, և
 18 լսել զոր լսէքդ՝ և ոչ լուան: Եւ արդ լուարուք
 19 դուք զառակ սերմանացանին: Յամենայնէ որ լսէ
 զբանն արքայութեան և ոչ առնու ի միտ, դայ
 չարն և յափշտակէ զսերմանեալն ի սիրտ նորա.
 20 այն է որ առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ: Եւ որ
 յապառաժին սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրեւ լսէ
 զբանն, և վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունի զնա:
 21 Բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքեան այլ առ
 ժամանակ մի է, ի լինել նեղութեան և հալածա-
 22 նաց վասն բանին՝ վաղվաղակի դայթակղի: Իսկ որ
 ի մէջ փշոցն սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրեւ լսէ
 զբանն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծու-
 թեան հեղձուցանեն զբանն, և լինի անպտուղ:
 23 Իսկ որ յերկիրն բարի սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբ-
 րեւ լսէ զբանն և ի միտ առնու, և տայ զպտուղ,
 է որ հարեւր, և է որ վաթսուն, և է որ երեսուն:
 24 ԴՁ. Այլ առակ արկ առ նոսա և ասէ, Նմա-

- 25 Ինչպէս արքայութիւնն երկնից առն, որ սերմանիցէ
 26 որոմն ի մէջ ցորենայն, և գնաց: Եւ իբրեւ բուսաւ
 27 խոտն և արար պտուղ, ապա երեւեցաւ և որոմնն:
 28 Մատուցեալ ծառայք տանուտեառնն տակն ցնա,
 29 Տէր, ո՞չ ուրմն բարի սերմանեցեր յազարակին
 30 քու՞մ, արդ ուստի՞ ունիցի զորոմնն: Եւ նա ասէ
 31 ցնոսա, Այլ՝ թշնամի արար զայն. տակն ցնա ծա-
 32 ռայքն, Այլ՝ զի երթիցուք քաղեսցուք զայն
 33 ի բաց: Եւ նա ասէ ցնոսա, Մի՛, դուցէ մինչ քա-
 34 ղիցէք զորոմնն, և զցորեանն ընդ նմին ի բաց խլի-
 35 ցէք: Թոյլ տուք երկոցունց աճել ի միասին մին-
 36 չեւ ի հունձս, և ի ժամանակի հնձոց ասացից ցհըն-
 37 ձողան, Քաղեցէք նախ զորոմնդ և կապեցէք զայդ
 38 ի խրձուռնս առ ի յայրել, և զցորեանն ժողովեցէք
 39 ի շտեմարանս իմ:
 40 Այլ առակ արկ առ նոսա և ասէ, Նման է
 41 արքայութիւն երկնից հատոյ մանանխոյ, զոր առ-
 42 եալ մարդոյ՝ սերմանեաց յազարակի իւրում. Որ
 43 փոքր է քան զամենայն սերմանիս, և յորժամ
 44 աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բանջարս, և լինի
 45 ծառ մինչեւ դալ թռչնոց երկնից և հանգչել
 46 յոսաս նորա:
 47 Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ, Նման
 48 է արքայութիւն երկնից խմորոյ, զոր առեալ կնոջ՝
 49 թաղոյց ի գրիւս երիս ալեր մինչեւ ամենայն խմո-
 50 րեցաւ:
 51 Զայս ամենայն խօսեցաւ Յիսուս առակօք ընդ
 52 ժողովուրդան, և առանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ

- 35 նոսա . Ձի լցցի ասացեալն ի մարգարէէն , Բացից
 առակօք զբերան իմ , բխեցից զծածկեալան ի սկրզ-
 բանէ աշխարհի :
- 36 Դէ . Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողովուրդ-
 արն՝ եկն ի առւն . մասեան առ նա աշակերտքն
 նորա և ասեն , Մեկնեա մեզ զառակ որոմանցն
 37 ագարակի : Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա ,
 38 Որ սերմանէ զսերմն բարի՝ է Որդի մարդոյ . Եւ
 ագարակն աշխարհս է . սերմն բարի նոքա են որ
 որդիքն արքայութեան են , իսկ որոմնն որդիք չա-
 39 րին են . Եւ թշնամին որ վարեաց զայն Սատանայ
 է , և հունձքն կատարած աշխարհիս է , և հնձողքն
 40 հրեշտակք են : Որպէս ժողովի որոմնն և ի հուր
 այրի , այնպէս եղիցի ի կատարածի աշխարհիս :
- 41 Առաքեացէ Որդի մարդոյ զհրեշտակս իւր , և ժո-
 ղովեացեն յարքայութենէ նորա զամենայն գայ-
 թակղութիւնս , և զայնոսիկ ոյք գործեն զանօրէ-
 42 նութիւն : Եւ արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյ . անդ
 43 եղիցի լալ և կրճել ատամանց : Յայնժամ ար-
 դարքն ծագեացեն իբրեւ զարեգակն յարքայու-
 թեան ¹երկնից . որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ :
- 44 Գարձեալ նման է արքայութիւն երկնից գանձի
 ծածկելոյ յագարակի , զոր գտեալ մարդոյ՝ թա-
 դոյց . և ի խնդութենէ անտի երթայ վաճառէ զա-
 մենայն ինչ զոր ունի , և դնէ զագարակն զայն :
- 45 Գարձեալ նման է արքայութիւն երկնից առն
 վաճառականի որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս .
- 46 Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ

¹Յայնն , Հօր իւրեանց

վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր, և դնեաց զայն ¹մարգարիտ :

47 Գարձեալ նման է արքայութիւն երկնից ուռ-կանի
48 արկելոյ ի ծով և յամենայն ազգաց ժողովելոյ . Ձոր
իբրեւ լցաւ, հանեալ ի ցամաք և նստեալ՝ ժողո-
վեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն ի լաց
49 ընկեցին : Այնպէս եղիցի ի կատարածի աշխարհիս .
ելցեն հրեշտակք և մեկնեացեն զչարս ի միջոյ արգա-
50 րոց, Եւ արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյն . անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամանց :

51 Ասէ ցնոսա Յիսուս, իմացարո՞ւք զայս ամենայն .
52 ասեն ցնա, Այո, Տէր : Եւ նա ասէ ցնոսա, Վասն
այսորիկ ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայու-
թեան երկնից նման է առն տանուտեառն, որ
հանէ ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին :

53 Եւ . Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զառակս
54 զայսոսիկ, փոխեցաւ անտի . Եւ եկեալ ի գաւառ
իւր՝ ուսուցանէր զնոսա ի ժողովրդեանն նոցա, մին-
չեւ զարմանալ նոցա և ասել, Սմա ուստի՞ իցէ
55 այս իմաստութիւն և զօրութիւնք : Ո՞չ սա է հիւ-
սանն որդի . ո՞չ մայր սորա կոչի Մարիամ, և եղ-
բարք սորա՝ Յակովբոս և ²Յովսէս և Սիմոն և Յու-
56 դա . Եւ քորք սորա ո՞չ ամենեքեան առ մեզ են .
57 արդ ուստի՞ է սմա այս ամենայն : Եւ դայթակղէին
ի նա . և Յիսուս ասէ ցնոսա, Չիք մարգարէ անարգ
58 եթէ ոչ յիւրում գաւառի և յիւրում տան : Եւ
ոչ արար անդ զօրութիւնս բազումս վասն անհա-
ւատութեան նոցա :

¹ Ի Յոննիս գալիսսի

² Սման, Յովսէսի .

ԳԼ. ԺԴ

1 ԵՔ. Յայնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս չոր-
2 րորդապետ զլուր Յիսուսի . Եւ ասէ ցծաւայս իւր ,
Նա է Յովհաննէս մկրտիչ . նա յարեալ ի մեռելոց ,
և վասն այնորիկ զօրուիթիւնք լինին նովաւ :

3 Քանզի Հերովդէս կալաւ զՅովհաննէս , կապեաց
զնա և եդ ի բանտի վասն Հերովդիայ կնոջ Փիլիպ-
4 պոսի եղբօր նորա : Զի ասէր ցնա Յովհաննէս , Զէ
5 արժան քեզ ունել զդա : Եւ կամէր զնա սպանա-
նել , բայց երկնչէր ի ժողովրդենէ անտի , քանզի
6 իբրեւ զմարգարէ ունէին զնա : Եւ իբրեւ եղեն
ծնունդք Հերովդի , կաքաւեաց դուստրն Հերով-
դիայ ի մէջ բազմականին . և հաճոյ թուեցաւ Հե-
7 րովդի : Ուստի և երգամամբ խոստացաւ տալ նմա
8 զինչ և խնդրեացէ : Եւ նա յառաջագոյն խրատեալ
ի մօրէ իւրմէ , Տուր ինձ , ասէ , սյսր ի վերայ սկտեղ
9 զգլուխն Յովհաննու մկրտչի : Եւ տրտմեցաւ թա-
գաւորն . բայց վասն երգմանցն և բարձակցացն հրա-
10 մայեաց տալ նմա : Եւ առաքեաց գլխատեաց զՅով-
11 հաննէս ի բանտի : Եւ բերաւ գլուխ նորա սկտեղը
12 և տուաւ ազջկանն , և տարաւ առ մայր իւր : Եւ
մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ բարձին զմարմինն
և թաղեցին , և եկեալ պատմեցին Յիսուսի :

13 ԵԳ. Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս , գնաց անտի նա-
ւու յանապատ տեղի աւանձինն . իբրեւ լուան ժո-
ղովուրդքն , գնացին զհետ նորա հետի ի քաղաքաց
14 անտի : Եւ իբրեւ ¹եւ , ետես ժողովուրդ բազում ,
գթացաւ ի նոսա և բժշկեաց զհիւանդս նոցա :

¹Ո՛հն+ , եւ Յիսուս

- 15 Իբրեւ ընդ երեկս եղեւ, մատեանս սու նաւ աշա-
կերտքն և ասեն, Տեղիս անապատ է և օրս տարա-
ժամեալ, արձակեալ զժողովուրդսդ, զի երթիցեն
- 16 շուրջ ի շէնան, գնեսցեն իւրեանց կերակուրս: Եւ
ասէ Յիսուս, Ոչինչ պիտոյ է դոցա երթալ, դուք
- 17 տուք դոցա ուտել: Եւ նոքա ասեն ցնա, Ոչինչ
ունիմք աստ՝ բայց Տինգ նկանակ և երկուս ձկուռնս:
- 18 Եւ ասէ ցնոսա, Բերէք այսր զայն: (19) Եւ հրա-
մայեաց բազմեցուցանել զժողովուրդսն ի վերայ խո-
տոյ. և առեալ զՏինգ նկանակն և զերկուս ձկուռնս՝
հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց և եբեկ, և եա ցա-
շակերտսն զնկանակսն, և աշակերտքն՝ ժողովրդ-
- 20 դոցն: Կերան ամենեքեան և յագեցան, և բարձին
- 21 զնշխարս կոտորոցն երկոտասան սակառի լի: Եւ
որք կերանն՝ էին արք իբրեւ Տինգ հազար, թող
զկանայս և զմանկտի:
- 22 Ե՛՛Դ. Եւ ¹ստիպեաց վաղվաղակի զաշակերտսն
մտանել ի նաւ և յառաջել յայնկոյս, մինչ ինքն
- 23 զժողովուրդսն արձակիցէ: Եւ իբրեւ արձակեաց
զժողովուրդսն, ել ի լեառն առանձինն կալ յա-
ղօթս, և իբրեւ ընդ երեկս եղեւ, անդ էր միայն:
- 24 Եւ նաւն ²մեկնեալ էր ի ցամաքէն բազում աս-
պարիսօք՝ ծփեալ յալեացն. քանզի ընդդէմ էր
- 25 հողմն: Եւ ի չորրորդում պահու գիշերայն եկն
- 26 առ նոսա Յիսուս գնալով ի վերայ ծովուն: Իբրեւ
տեսին զնա աշակերտքն զի գնայր ի վերայ ծովուն,
խռովեցան, և ասեն թէ՛ Առաջօք ինչ իցէ. և առ
- 27 ասին աղաղակեցին: Եւ վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ

¹Ո՛ճանք, ստիպեաց Յիսուս

²Բազումք, էր ի մէջ ծովուն՝

- նոսա Յիսուս և ասէ, Գաջալերեցարուք, ես եմ,
 28 մի՛ երկնչիք: Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ,
 Տէր, եթէ դու ես, հրամայեա ինձ դալ առ.
 29 քեզ ի վերայ ջրոց: Եւ նա ասէ, Եկ: Եւ իջեալ
 ի նաւէն Պետրոս՝ գնաց ի վերայ ¹ջուրցն, և եկն՝
 30 առ Յիսուս: Եւ տեսեալ զհողմն սաստիկ՝ երկեաւ,
 և իբրեւ սկսաւ ընկղմել, ազաղակեաց և ասէ, Տէր,
 31 փրկեա զիս: Եւ վազվտղակի Յիսուս ձգեաց զձեռն
 իւր, կալաւ զնա և ասէ, Թերահաւատ, ընդէ՞ր
 32 երկմտեցեր: Եւ իբրեւ ելին ի նաւն, հանդարտեաց
 33 հողմն: Եւ որ ի նաւին էին՝ մատեան, երկիր պա-
 գին նմա և ասեն, Արդարեւ Որդի Աստուծոյ ես
 34 դու: Եւ անցեալ եկին ի ցամաք ի Գեննիկաարեթ:
 35 Եւ իբրեւ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ,
 տուաքեցին ընդ ամենայն գաւառն, և ամին առ-
 36 նա զամենայն հիւանդս. Եւ աղաչէին զնա, զի
 գոնէ միայն ի քղանցս հանդերձի նորա մերձեացին.
 և որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 ԵՇ. Յայնժամ մատեան առ Յիսուս որ յերու-
 2 սաղեմէ փարիսեցիքն և դալիւրք, և ասեն. Ընդէ՞ր
 աշակերտքն քո անցանկն զաւանդութեամբ ծե-
 րոցն. զի ոչ լուանան զձեւս յորժամ հաց ուտեն:
 3 Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա, Իսկ դուք
 ընդէ՞ր անցանէք զպատուիրանաւն Աստուծոյ վասն
 4 ձերոյ աւանդութեանն: Զի Աստուած ²ասաց,

¹Ո՛հն+, ջուրցն, գալ

²Ո՛հն+, պատուիրեաց և ասէ,

- 5 Պատուեա զՏայր քո և զմայր . Եւ , Որ բամբասէ
 6 զՏայր կամ զմայր՝ մահու վախճանեացի : Եւ դուք
 ասէք , Որ ասիցէ ցՏայր իւր կամ ցմայր իւր թէ
 Պատարագ է զոր յինէն օգտիցիս , և ոչ պատուի-
 ցէ զՏայր իւր ¹և զմայր իւր” . և խոտէք զբանն
 7 Աստուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն : Աեղծա-
 ւորք , բարւոք մարգարէացաւ ի վերայ ձեր Եսայի ,
 8 և ասէ , Ժողովուրդս ²այս շրթամբք” պատուէ զիս ,
 և սիրտ իւրեանց հեռացեալ մեկուսի է յինէն .
 9 Զուր պաշտեն զիս , ուսուցանեն վարդապետու-
 թիւնս՝ զմարդկան պատուիրեալս :
 10 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդսն՝ ասէ ցնո-
 11 սա , Լուարուք և ի միտ առէք . Ոչ որ ինչ մտանէ
 ընդ բերան՝ պղծէ զմարդ , այլ որ ինչ ելանէ ի բե-
 րանոյ՝ այն պղծէ զմարդ :
 12 Յայնժամ մատուցեալ աշակերտացն նորա՝ ասեն
 ցնա , Գիտե՞ս , զի փարիսեցիքն իբրեւ լուան զբանն ,
 13 դայթակղեցին : Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ ,
 Ամենայն առնել զոր ոչ տնկեաց Հայր իմ երկնա-
 14 ւոր՝ խլեացի : Թոյլ տուք զնոսա . ³կոյրք են կու-
 րաց առաջնորդք” . կոյր կուրի յորժամ առաջնոր-
 դէ , ⁴սխալէ և” երկոքին ի խորխորատ անկանին :
 15 Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ , Մեկնեա
 16 մեզ զառակս զայս : Ասէ Յիսուս , Տակաւին և

¹ Յամանս պախտէ

² Ո՛հանք , այս մերձ է առ իս բերանով իւրով , և շրթամբք

³ Ո՛հանք , են առաջնորդք կոյրք

⁴ Ի բազումս պախտէ

- 17 դո՛ւք անմիտք էք . Եւ ո՛չ իմանայք եթէ ամենայն
 որ մտանէ ի բերան՝ յորովայն երթայ և արտաքս
 18 ելանէ : Իսկ որ ելանէ ի բերանոյ՝ ի սրտէ անտի
 19 գայ , և այն պղծէ զմարդ : Զի ի սրտէ ելանեն
 խորհուրդք չարք , սպանութիւնք , շնութիւնք ,
 պռոնկութիւնք , գողութիւնք , սուտ վկայութիւնք ,
 20 հայհոյութիւնք : Այս ամենայն է որ պղծէ զմարդ ,
 այլ անլուայ ձեռօք ուտել ոչ պղծէ զմարդ :
- 21 ԵԶ. Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց ի կողմանս
 22 Տիւրոսի և Սիդոնի : Եւ ահա կին մի Քանանացի
 ի սահմանաց անտի նոցա ելեալ՝ աղաղակէր և ասէր ,
 Ողորմեաց ինձ , Տէր , որդի Դաւթի , դուստր իմ
 23 չարաչար պսասարի : Եւ նա ոչ ետ նմա պատաս-
 խանի . և մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին
 զնա և ասէին , Արձակեա զնա զի աղաղակէ զՏէտ
 24 մեր : Նա պատասխանի ետ և ասէ , Ոչ ուրեք ա-
 ռաքեցայ , եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն
 25 իսրայելի : Եւ նա մատուցեալ երկիր պագսունէր
 26 նմա և ասէր , Տէր , օգնեա ինձ : Պատասխանի ետ
 նմա և ասէ , Ոչ է բարեոք առնուլ զհաց մանկանց
 27 և արկանել շանց : Եւ նա ասէ , Այո , Տէր , քան-
 զի և շունք կերակրին ի փշրանաց անկելոց ի սեղա-
 28 նոյ տեառն իւրեանց : Յայնժամ պատասխանի ետ
 նմա Յիսուս և ասէ , Ով կին դու , մեծ են հա-
 ւատք քո , եղիցի քեզ որպէս և կամիս . և բժրշ-
 կեցաւ դուստր նորա ի նմին ժամու :
- 29 ԵՏ. Եւ գնացեալ անտի Յիսուսի , եկն ի ծո-
 վեզրն Գալիլեացոց , և ելեալ ի լեառն նստէր
 30 անդ : Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք որ
 ունէին ընդ իւրեանս կաղս , կոյրս , համերս , միա-

- 31 կողմանիս և այլս բազումս . և ընկեցին զնոսա առ
 31 ոսա ¹նորա , և բժշկեաց զնոսա . Մինչեւ զարմա-
 նալ ժողովրդոցն որ տեսանէին , զի համերք խօսէին ,
 կաղք գնային , միտկողմանիք բժշկէին , կոյրք տեսա-
 նէին . և փառաւոր առնէին զԱստուած Խարայելի :
 32 Եւ կոչեցեալ առ ինքն Յիսուսի զաշակերտան՝
 ասէ , Գթամ ի ժողովուրդդ , զի արդ երեք աւուրք
 են զի կան առ իս , և ոչ ունին զինչ ուտիցեն . և
 արձակել զգոսա նօթիս չկամիմ , գուցէ նքթիցեն
 33 զճանապարհայն : Ասեն ցնա աշակերաքն , Իսկ արդ
 մեզ յանապատի ասա ուտի՞ իցէ այնչափ հաց
 34 մինչ յադեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ : Եւ
 ասէ ցնոսա Յիսուս , Քանի՞ նկանակ ունիք . և նո-
 35 քա ասեն , Եւթն և սակաւ ձկուհա : Եւ հրամայ-
 36 եաց ժողովրդեանն բազմել ի վերայ գետնոյ : Եւ
 առեալ զեւթն նկանակն և զձկուհան՝ գոհացաւ
 և երեկ և ետ ցաշակերտան , և նոքա՝ ժողովրդեանն :
 37 Կերան ամենեքեան և յադեցան . և բարձին զնրչ-
 38 խարս կոտորոցն եւթն զամբիղ լի : Եւ որք կերանն՝
 էին ²իբրեւ արք չորք հազարք , թող զկանայս և
 39 զմանկաի : Իբրեւ արձակեաց զժողովուրդսն , ել
 ի նաւ և եկն ի սահմանս Մադդաղեայ :

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն և սագուկեցիք , փոր-
 ձելով խնդրէին ի նմանէ նշան յերկնից ցուցանել
 2 նոցա : Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա ,³

¹ Ո՛հան+ , Յիսուսի

² Յո՛հանս պահասէ

³ Բազումս+ յաւելան , Յորթամ երեկայ լինի , ասէք
 թէ ջեր լինելոց է , քանզի կարմրացան երկինք . (3) Եւ

4 Ազդ չար և շնացող նշան խնդրէ, և նշան մի՛ տա-
ցի նմա, բայց նշանն Յովնանու մարգարէի. և ե-
թող զնոսա և զնաց:

5 Գնացին և աշակերտքն յայնկոյս, և մտացան
6 առնուլ հաց: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Տեսէք և զգոյշ
լերուք ի խմորոյ սադուկեցւոցն և փարիսեցւոց:
7 Նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին թէ Հաց
8 ոչ բարձաք: Գիտաց Յիսուս և ասէ, Ձի՞ խորհիք
ի միտս ձեր, թերահաւատք, եթէ հաց ոչ ունիք:
9 Տակաւին չիմանայք և ո՞չ յիշէք զՏէնդ նկանակն
10 ի հինգ հազարսն, և քանի՞ սակառի բարձէք. Եւ
ո՞չ զեւթն նկանակն ի չորս հազարսն, և քանի՞
11 զամբիղս բարձէք: Արդ զիա՞րդ ոչ իմանայք եթէ
ոչ վասն հացի ասացի ձեզ զգոյշ լինել ի խմորոյ
12 փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց: Յայնժամ ի միտ
ասին, եթէ ոչ ասաց զգուշանալ ՚ի խմորոյ, այլ
յաղանդոյ փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց:

13 **ԶԿ.** Եւ ելեալ Յիսուս ի կողմանս Փիլիպպեայ
կեսարեայն՝ հարցանէր ցաշակերտսն և ասէր, Ձո՞
14 ոք ասեն զինէն մարդիկն թէ իցէ Որդի մարդոյ: Եւ
նոքա ասեն, Ո՞՞ն՝ զՅովհաննէս մկրտիչ, և այլք՝ զԵ-
ղիա, և կէսք՝ զԵրեմիա կամ զմի ոք ի մարգա-
15 րէիցն: Ասէ ցնոսա, Իսկ դուք զո՞ ոք ասէք զինէն
16 թէ իցեմ: Պատասխանի ետ Սիմօն Պետրոս և ասէ,
Դու ես Քրիստոսն Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ:

ընդ այդս՝ Այսօր ձմեռն, քանզի կարմրացան խո-
ժուեցան երկինք. զերեսս երկնից գիտէք քննել,
և զնշանս ժամանակաց չկարիցէք:

¹Ո՞՞նք, ի խմորոյ հացի

- 17 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա, Երանի քեզ,
Սիմոն, որդի Յովնանու, զի մարմին և արիւն ոչ
- 18 յայտնեաց քեզ, այլ Հայր իմ որ յերկինս է: Եւ
ես քեզ ասեմ, զի Գու ես վեմ, և ի վերայ այդր
վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ, և դրունք դժոխոց զնա
- 19 մի՛ յաղթասհարեացեն: Եւ տաց քեզ զփականս ար-
քայուլթեան երկնից. և զոր միանգամ կապեացես
յերկրի՝ եղիցի կտակալ յերկինս. և զոր արձա-
կեացես յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս: Յայն-
ժամ սաստեաց աշակերտացն, զի մի՛ ումեք տասա-
ցեն թէ նա է ¹Քրիստոսն:
- 21 Յայնմ հետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել աշակեր-
տացն թէ պարտ է նմա երթալ յԱրուսաղէմ, և
բազում շարչարանս շարչարել ի քահանայապետից
և ի դպրաց և ի ծերոց ²ժողովրդեանն և սպանա-
- 22 նել, և յերիր աւուր յառնել: Եւ առեալ զնա
մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ կողել ընդ նմա և ասել,
23 Քաւ լիցի քեզ, Տէր, մի՛ եղիցի քեզ այդ: Եւ նա
դարձեալ ի Պետրոս՝ ասէ, Երթ յետս իմ, Սատա-
նայ, գայթակղուլիւն իմ ես. զի ոչ խորհիս զԱս-
տուծոյսն, այլ զմարգկանս:
- 24 Յայնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտան իւր, Եթէ
ոք կամի զկնի իմ գալ, ուրասցի զանձն և առցէ
- 25 զխաչ իւր և եկեացէ զկնի իմ: Զի որ կամիցի զանձն
իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ
- 26 զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա: Զի՞նչ օգտիցի
մարդ եթէ զաշխարհս ամենայն շահեացի և զանձն
իւր տուժեացի. կամ զի՞նչ աացէ մարդ փրկանս

¹Ո՛հնէ, Յիսուս Քրիստոս

²Ի բազումս պախաւ

27 ընդ անձին իւրոյ : Զի գալոց է Որդի մարդոյ փառօք
 Հօր իւրոյ հանդերձ հրեշտակօք իւրովք , և յայն-
 ժամ հատուցէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր :
 28 Ամէն ասեմ ձեզ , զի իցեն ոմանք ի սոցանէ որք
 աստ կան , որք ոչ ճաշակեացեն զմահ , մինչեւ տես-
 ցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ արքայուԹեամբ իւրով :

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետ-
 րոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս զեզբայր նորա , և
 2 հանէ զնոսա ի լեառն մի բարձր առանձինն . Եւ
 այլակերպեցաւ աւաջի նոցա , և լուսաւորեցան
 երեսք նորա իբրեւ զարեգակն , և հանդերձք նորա
 3 եղեն սպիտակ իբրեւ զլոյս : Եւ ասա երեւեցան
 4 նոցա Մովսէս և Եղիա որ խօսէին ընդ նմա : Պա-
 տասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅիսուս , Տէր , բարւոք
 է մեզ աստ լինել . եթէ կամիս , արասցուք երիս
 տաղաւարս՝ մի քեզ և մի Մովսիսի և մի Եղիայի :
 5 Եւ մինչդեռ նա խօսէր , ասա ամպ լուսաւոր հո-
 վանի եղեւ ի վերայ նոցա . ձայն եղեւ յամպոյն և
 ասէ , Դա է Որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ ,
 6 դմա լուարուք : Իբրեւ լուան աշակերտքն , անկան
 7 ի վերայ երեսաց իւրեանց և երկեան յոյժ : Եւ մա-
 տուցեալ Յիսուս լուռն եհար զնոցանէ և ասէ ,
 8 Յոտն կացէք և մի՛ երկնչիք : Ամբարձին զաչս իւրեանց
 և ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն զՅիսուս :
 9 Եւ մինչդեռ իջանէին ի լեռնէ անտի , պատուիր-
 եաց նոցա Յիսուս և ասէ , Մի՛ ումեք ասիցէք զտե-
 սիլդ , մինչեւ Որդի մարդոյ ի մեռելոց յարիցէ :
 10 Հարցին ցնա աշակերտքն և ասեն , Զիս՞րդ դպիրքն

- 11 ասեն եթէ Եղիայի նախ պարտ է գալ : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա , Եղիա գայ և հաս-
- 12 տատեացէ զամենայն : Այլ ասեմ ձեզ , զի Եղիա եկեալ իսկ է . և ոչ ծանեան զնա , այլ արարին ընդ նա զոր ինչ կամեցան , նոյնպէս և Որդի մար-
- 13 դոյ չարչարելոց է ի նոցանէ : Յայնժամ ի միտ առ ին աշակերտքն թէ վասն Յովհաննու մկրտչի ասաց ցնոսա :
- 14 **ՁԲ.** Եւ իբրեւ եկին ի ժողովուրդն , մատուաւ այր մի , ի ծուներ իջանէր և ասէր , Տէր , ողորմեաց որդւոյ իմում , զի լուսնոտի և չարաչար հիւանդանայ , բազում անգամ անկանի ի հուր և ¹երբեք
- 15 ի ջուր : Եւ մատուցի զնա աշակերտացն քոց , և
- 16 ոչ կարացին բժշկել : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ , Ով ազգ անհաւատ և թեւր , մինչեւ ցե՞րբ իցեմ ընդ ձեզ , մինչեւ յե՞րբ անսայցեմ ձեզ . ²ած
- 17 զնա առ իս : Եւ սաստեաց ի նա Յիսուս , և ել ի նմանէ դեւն , և բժշկեցաւ մանուկն ի ժամէն
- 18 յայնմանէ : Յայնժամ մատեան աշակերտքն առանձինն և ասեն ցՅիսուս , Մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք
- 19 հանել զնա : Եւ նա ասէ ցնոսա , Վասն թերահաւատութեան ձերոյ . ամէն ասեմ ձեզ , Եթէ ունիցիք հաւատս քան զհաս մանանիսոյ , սասաջիք լերինս այսմիկ , փոխեաց աստի անդր , և փոխեցի .
- 20 և ոչ ինչ անհարին լինիցի ձեզ : Բայց այս ազգ ոչ ելանէ , եթէ ոչ աղօթիւք և պահովք :
- 21 **ՁԳ.** Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա ի Գալիլեա , ասէ ցնոսա Յիսուս , Մատնելոց է Որդի մարդոյ ի ձեռս

¹Բազում , բազում անգամ²Յայնն , ամէք

- 22 մարդկան, Եւ սպանցին զնա, և յերիւ աւուր յարիցէ. և տրտմեցան յոյժ:
- 23 Իբրեւ եկին նոքա ի կափառնայում, մատեան որք զերկդրամեանն պահանջէին՝ առ Պետրոս, և ասէն, Վարդապետն ձեր ո՞չ տայ զերկդրամեանն.
- 24 և ասէ, Այո: Եւ իբրեւ եմուտ ի տուն, յառաջեաց քան զնա Յիսուս և ասէ, Չիա՞րդ թուի քեզ, Սիմոն, թագաւորք ¹աղգաց յուամէ՞ սունուն զհարկս կամ զհասն, յորդո՞ց իւրեանց՝ թէ յօտարաց:
- 25 Եւ իբրեւ ասաց թէ Յօտարաց, ասէ ցնա
- 26 Յիսուս, Ապա ուրեմն աղատ են որդիքն: Բայց զի մի՛ գայթակղեցուսցուք զնոսա, երթ ի ծով և ընկեա կարթ, և զառաջին ձուկնն որ ելանիցէ՝ առ և բաց զբերան նորա, և գտանիցես սատեր. և զայն առեալ տացես նոցա ընդ իմ և ընդ քո:

ԳԼ. ԺԸ

- 1 Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ Յիսուս և ասէն, Ո՞վ իցէ ²ի մէնջ՝ մեծ յարքայութեան
- 2 երկնից: Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ մի,
- 3 կացոյց զնա ի մէջ նոցա, Եւ ասէ, Ամէն ասեմ ձեզ, Եթէ ոչ դարձիք և լինի՞ք իբրեւ զմանկտի,
- 4 ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից: Արդ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրեւ զմանուկս զայս՝ նա է
- 5 մեծ յարքայութեան երկնից: Եւ որ ոք ընկալցի
- 6 մանուկ մի այսպիսի յանուն իմ՝ զիս ընդունի: Եւ որ ոք գայթակղեցուսցէ զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ յիս հաւատացելոց՝ լաւ է նմա եթէ կախիցի

¹ Յայնն, երկրի

² Ի Յայնն պատասխ

- երկամի իշոյ ընդ պարանոց նորա , և ընկղմիցի ի խորա
 7 ծովու : Այս աշխարհի ի գայթակղութեանց . հարկ
 է գալ գայթակղութեանց , բայց վայ մարդոյն այն-
 8 միկ յոյր ձեռն գայցէ գայթակղութիւն : Եթէ
 ձեռն քո կամ ոտն գայթակղեցուցանէ դքեզ , հաս
 զնա և ընկեա ի քէն . լաւ իցէ քեզ միաձեռանի
 կամ կող մտանել ի կեանա , քան երկուս ձեռս և
 երկուս ոտս ունել , և անկանել ի հուրն յաւիտե-
 9 նական : Եւ եթէ ակն քո գայթակղեցուցանէ դքեզ ,
 խլեա զնա և ընկեա ի քէն . լաւ իցէ քեզ միականի
 մտանել ի կեանա , քան երկուս աչս ունել և ան-
 կանել ի գեհեն հրոյն :
 10 ԶԴ. Զգոյշ լերուք , մի՛ արհամարհիցէք զմի
 ի փոքրկանցս յայսցանէ . ասեմ ձեզ , զի հրեշտակք
 նոցա յերկինս հանապազ տեսանեն զերեսս Հօր
 11 իմոյ որ յերկինս է : Զի եկն Որդի մարդոյ կեցու-
 ցանել զկորուսեալն :
 12 Զիա՞րդ թուի ձեզ , եթէ լինիցի մարդոյ հարեւր
 ոչխար և մուրիցի մի ի նոցանէ , ո՞չ թողուցու
 զիննսուն և զինն ոչխարն ի լերինս , և երթիցէ խրնդ-
 13 ըիցէ զմուրեալն : Եւ եթէ լինիցի գտանել զնա ,
 ամէն ասեմ ձեզ , զի ուրախ լինի ի վերայ նորա
 առաւել քան ի վերայ իննսուն և ինուընցն որ չիցեն
 14 մուրեալ : Այսպէս ոչ են կամք առաջի Հօր ՚իմոյ
 որ յերկինս է , եթէ կորիցէ մի ի փոքրկանցս յայս-
 ցանէ :
 15 Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո , երթ յանդիմանեա
 զնա , յորժամ դու և նա միայն իցէք . եթէ լուիցէ

- 16 քեզ, շահեցար զեղբայրն քո : Ապա թէ ոչ լուիցէ
 քեզ, առ ընդ քեզ մեւս եւս կամ երկուս, զի
 ի բերանոյ երկուց և երից վկայից հաստատեսցի
 17 ամենայն բան : Իսկ եթէ և նոցա ոչ լուիցէ, սասա-
 ջիր ¹յեկեղեցւոջ. ապա թէ և եկեղեցւոյն ոչ լուիցէ,
 եղիցի քեզ իբրեւ զՏեթանոսն և զմաքսաւոր :
- 18 Ամէն ստեմ ձեզ, Ձոր կապիցէք յերկրի՝ եղիցի
 կապեալ յերկինս, և զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի
 19 արձակեալ յերկինս : Գարձեալ ստեմ ձեզ, Եթէ
 երկու ի ձէնջ միարանիցեն յերկրի վասն ամենայն
 իրաց, զինչ և խնդրեսցեն՝ եղիցի նոցա ի Հօրէ իմմէ
 20 որ յերկինսն է : Ձի ուր իցեն երկու կամ երեք
 ժողովեալ յանուռն իմ, անդ եմ ես ի մէջ նոցա :
- 21 Յայնժամ մատեաւ առ նա Պետրոս և սսէ, Տէր,
 քանի՞ցս անգամ թէ մեղիցէ ինձ եղբայր իմ և թո-
 22 դից նմա, մինչեւ յեւթն անգամ : Ասէ ցնա Յիսուս,
 Ոչ ստեմ քեզ թէ մինչեւ յեւթն անգամ, այլ
 23 մինչեւ յեւթանասնեկին եւթն : Ասան այսորիկ
 նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն թագաւորի
 որ կամեցաւ համար առնուլ ի մէջ ծառայից իւրոց :
 24 Եւ իբրեւ սկսաւ առնուլ, մասուցաւ առ նա պար-
 25 տապան մի բեր քանքարոյ : Իբրեւ ոչ ունէր հա-
 տուցանել, հրամայեաց զնա վաճառել տէրն նորա,
 և զկինն նորա և զորգիս և զամենայն որ զինչ և
 26 ունիցի, և հատուցանել : Եւ անկեալ ծառայն
 երկիր պագանէր նմա և սսէր, ²Երկայնամիտ լեր
 27 առ իս, և զամենայն հատուցից քեզ : Գթացեալ

¹Յայն, եկեղեցւոյն

²Ո՛հան+, Տէր, երկայնամիտ

- տէր ծառային այնորիկ՝ արձակեաց զնա, և զփոխն
 28 եթող նմա: Եւ ելեալ ծառայն այն եգիտ զմի
 ի ծառայակցաց իւրոց որ պարտէր նմա հարեւր
 դահեկան. և կալեալ զնա խեղդէր և ասէր, Հատո
 29 ինձ զոր պարտիադ: Արդ անկեալ ծառայակցին
 առ ոտս նորա, ազաչէր զնա և ասէր, Երկայնա-
 30 միտ լեր առ իս, և ¹հատուցից քեզ: Եւ նա ոչ
 կամէր, այլ շոգաւ, արկ զնա ի բանտ մինչեւ հա-
 31 տուցէ զպարտան: Իբրեւ տեսին ծառայակցին
 նորա որ ինչ եղեւն՝ արտմեցան յոյժ, և եկեալ
 ցուցին տեսուն իւրեանց զամենայն որ ինչ եղեւն:
 32 Յայնժամ կաչեաց զնա տէրն իւր և ասէ, Ծառայ
 չար, զամենայն զպարտան թողի քեզ, վասն զի աղա-
 33 շեցեր զիս: Իսկ արդ ո՞չ էր սլարտ և քեզ ողորմել
 ծառայակցին քում, որպէս և ես քեզ ողորմեցայ:
 34 Եւ բարկացեալ տէրն նորա՝ մասնեաց զնա դահճաց,
 35 մինչեւ հատուցէ զամենայն զպարտան: Նոյնպէս
 և Հայր իմ որ յերկինս է՝ արտսցէ ձեզ, եթէ ոչ
 թողուցուք իւրաքանչիւր եղբօր իւրում ի սրտից
 ձերոց զյանցանս նոցա:

ԳԼ. ԺԹ

- 1 ՁԵ. Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զբանս
 զայստսիկ, փոխեցաւ ի Գալիլէէ և եկն ի սահմանս
 2 Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու: Եւ գնացին
 զՏեա նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց
 3 զնոսա անդ: Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն
 փորձէին զնա, և ասէին եթէ Արժան իցէ ումեք

¹Ո՛հան+, զամենայն հատուցից

- 4 արձակել զկին իւր ըստ ամենայն փնասու : Պատաս-
 խանի ետ նոցա և ասէ , Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր թէ
 որ հաստատեացն ի սկզբանէ՝ արու և էդ արար
 5 զնոսա , և ասէ , Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր
 և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ , և եզիցին
 6 երկոքեան ի մարմին մի : Ապա ուրեմն ոչ են երկու ,
 այլ՝ մի մարմին . արգ զոր Աստուած զուգեաց՝
 7 մարդ մի՝ մեկնեացէ : Ասեն ցնա , իսկ Մովսէս ըն-
 դէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ և
 8 արձակել : Ասէ ցնոսա , Մովսէս վասն խատասրտու-
 թեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս
 9 ձեր , այլ ի սկզբանէ ոչ եղեւ այնպէս : Բայց ասեմ
 ձեզ , զի Ամենայն որ արձակէ զկին իւր , և ոչ
 վասն պողնկութեան , և առնիցէ այլ՝ շնայ , և որ
 10 զարձակեալն առնէ՝ շնայ : Ասեն ցնա աշակերտքն
 իւր , Եթէ այդպէս ինչ փնաս իցէ ընդ այր և ընդ
 11 կին , լաւ է շամուսնանալ : Եւ նա ասէ ցնոսա , Ոչ
 ամենեքեան բաւական են այդմ ըանի , այլ որոց
 12 տուեալ է : Չի են ներքինիք որ յորովայնէ մօր
 իւրեանց ծնան այնպէս . և են ներքինիք որ ի մարդ-
 կանէ եղեն ներքինիք . և են ներքինիք որ զանձինս
 իւրեանց արարին ներքինիս վասն արքայութեան
 երկնից . որ կարողն է տանել՝ տարցի :
 13 Յայնժամ մատուցան առ նա մանկտի , զի ձեռն
 դիցէ ի վերայ նոցա և աղօթս արասցէ . և աշա-
 14 կերտքն նորա սասակին նոցա : Ասէ Յիսուս , Թոյլ
 տուք մանկտւոյդ և մի՛ արգելուք զգոսա գալ առ
 15 իս , զի այդպիսեացդ է արքայութիւն երկնից : Եւ
 եդեալ ձեռս ի վերայ նոցա՝ գնաց անտի :
 16 **22.** Եւ ասա մատուցեալ ոմն առ նա՝ ասէ ,

Վարդապետ բարի, զի՞նչ բարի գործեցից զի ըն-
 17 գունիցիմ՝ զկեանսն յաւիտենականս : Եւ նա ասէ
 ցնա, Զի՞ ¹Տարցանեա զիս զբարւոյ, մի է բարի :
 Եթէ կամիս ²ի կեանսն յաւիտենականս մտանել,
 18 պահեա զպատուիրանսն : Ասէ ցնա, Զո՞րս. ասէ
 ցնա Յիսուս, զՄի՛ սպանաներն, և Մի՛ շնար, և
 19 Մի՛ գողանար, Եւ Մի՛ սուտ վկայեր, Պատուեա
 զՏայր քո և զՄայր, և Սիրեցես զընկեր քո իբրեւ
 20 զանձն քս : Ասէ ցնա պատանին, Զայդ ամենայն
 պահեցի ի մանկութենէ իմմէ. արդ ի՞նչ իւրիք պա-
 21 կաս իցեմ : Ասէ ցնա Յիսուս, Եթէ կամիս կա-
 տարեալ լինել, երթ վաճառեա զինչս քո և տուր
 աղքատաց. և ունիցիս գանձս յերկինս, և եկ զկնի
 22 իմ : Իբրեւ լուաւ պատանին զբանն, գնաց տըրտ-
 23 մեալ, զի ունէր ստացուածս բազումս : Ասէ Յիսուս
 ցաշակերտսն, Ամէն ասեմ ձեզ զի գժուարաւ մտցէ
 24 մեծատուն յարքայութիւն երկնից : Դարձեալ աս-
 սեմ ձեզ, Դիւրին է մայիսոյ մտանել ընդ ծակ
 ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ
 25 մտանել : Իբրեւ լուան աշակերտքն, զարմացան
 26 յոյժ և ասէն, Իսկ ո՞ կարիցէ ապրել : Հայեցաւ
 ի նոսա Յիսուս և ասէ, Աւ ի մարդկանէ այդ ան-
 կար է, այլ առ յԱստուծոյ՝ ամենայն ինչ զօրա-
 27ւոր : Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ
 ցնա, Աւասիկ մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի
 28 քո, արդ զի՞նչ լինիցի մեզ : Ասէ ցնոսա Յիսուս,
 Ամէն ասեմ ձեզ զի գուք որ եկիք զկնի իմ,

¹Ո՛հնէ, ասես զիս բարի, չիք ոք բարի բայց մի,
 Աստուած,

²Յոյն, ի կեանս մտանել

- ¹ Ի միւսանգամ գալստեան, յորժամ նստցի Արդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նստջիք և դուք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգն
- 29 Իսրայելի: Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն կամ զեղբարս կամ զքորս կամ զհայր կամ զմայր կամ զկին կամ զորդիս կամ զազարակս վասն անուան իմոյ՝ հարիւրապատիկ առցէ, և զկեանսն յաւիտե-
- 30 նականս ժառանգեսցէ: Բազումք եղիցին առաջինք յետինք, և յետինք՝ առաջինք:

ԳԼ. Ի

- 1 Քանզի նման է արքայութիւն երկնից առն տանուտեառն, որ ել ընդ առաւօտս ի վարձու ունել
- 2 մշակս յայգի իւր: Եւ արկ վարձս մշակացն աւուրն դահեկան, և առաքեաց զնոսա յայգի իւր:
- 3 Եւ ելեալ զերրորդ ժամու՝ ետես այլս զի կային
- 4 դատարկք ի հրապտրակս: Ասէ և ցնոսա, Երթայք և դուք յայգի իմ, և որ ինչ արժան իցէ՝ տաց
- 5 ձեզ: Գնացին և նոքա. և դարձեալ ելեալ զվեց
- 6 ժամու և զինն ժամու՝ արար նոյնուզէս: Եւ զմետասաներորդ ժամու ելեալ եգիտ այլս զի կային
- դատարկք. ասէ և ցնոսա, Ընգէ՞ր կայք աստ զօրս
- 7 ցերեկ դատարկք: Առեն ցնա, Զի ոչ ոք կալու զմեզ ի վարձու. ասէ ցնոսա, Երթայք և դուք
- 8 յայգին, և որ ինչ արժան է՝ առնուցուք: Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ, ասէ տէր այգւոյն ցգաւառապետ իւր, Կոչեա զմշտկան և տուր նոցա վարձս՝ սկսեալ ի յետնոցն մինչեւ ցառաջինան:

¹ Յոյն, ի վերստին ծննդեան

9 Իբրեւ եկին որք զմետասաներորդ ժամուն՝ առին
 10 մէն մի դահեկան : Եկեալ և առաջինքն՝ համարէին թէ աւելի առնուցուն, և առին մէն մի դահեկան և նոքա : Իբրեւ առին, տրտնջէին զտանուտեառնէն և ասէին թէ 'Իոքա յետինքդ մի ժամ գործեցին, և հասարակարդս մեզ արարեր զգոսա, որ զձանրու-թիւն աւուրն բարձաք և զտօթ :
 13 Նա պատասխանի ետ միում ի նոցանէ և ասէ, Ընկեր, չգրկեմ զքեզ, ո՞չ դահեկանի միոջ սակ
 14 արկեր ընդ իս. Առ զքոյդ և երթ, եթէ կամիմ
 15 յետնոցս ասայ՝ որպէս և քեզ : Եթէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիմսս առնել զինչ և կամիմ. կամ
 16 թէ ակնքո չամբ է, զի ես առատս եմ : Այսպէս եղիցին յետինք առաջինք, և առաջինք յետինք. զի բազումք են կոչեցեալք, և սակաւք են ընտրեալք :

17 **ՁԵ.** Իբրեւ ելանէր Յիսուս յԵրուսաղէմ, առ¹ զերկոտասանսն առանձինն, և ի ճանապարհին
 18 ասէ ցնոսա, Ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, և Որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետիցն և
 19 դպրաց, և դատապարտեսցեն զնա ի մահ. Եւ մատնեսցեն զնա հեթանոսաց՝ պպանել և հարկանել և ի խաչ հանել, և յերիւր աւուր յարիցէ :

20 Յայնժամ մատեալ առ նա մայր որդւոցն Չերեգեայ որդւովք իւրովք հանդերձ, երկիր պագաներ և խնդրէր ինչ ի նմանէ : Եւ նա ասէ ցնա, Չի՞նչ կամիս. ասէ ցնա, Ասա զի նստցին սոքա երկու որդիքս իմ, մի ընդ աջմէ քումմէ և մի ընդ
 22 ահեկէ, յարքայութեան քում : Պատասխանի ետ

¹Բազումք, զերկոտասանսն աշակերտսն

- Յիսուս և ասէ, Ոչ գիտէք զինչ խնդրէք. կարէ՞ք
 ըմպել զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ. ¹կամ զմը-
 կրրաուլթիւնն զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտել.՝ ա-
 23 սեն ցնա, կարող եմք: Ասէ ցնոսա ¹Յիսուս, Զբա-
 ժակն իմ ըմպիցէք, ¹և զմկրաուլթիւնն զոր ես
 մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք,՝ բայց ²նստուցանել ընդ
 աջմէ և ընդ ահեկէ իմմէ՝ ոչ է իմ տալ, այլ ո-
 24 րոց ³սուեալ է ի Հօրէ իմմէ: Եւ լուեալ տասանցն՝
 25 բարկացան ի վերայ երկուցն եղբարց, Յիսուս կո-
 չեաց զնոսա առ ինքն և ասէ, գիտէք զի իշխանք
 սղգաց տիրեն նոցա, և մեծամեծքն իշխեն նոցա:
 26 Ոչ այնպէս իցէ և ի ձերում միջի. այլ որ կա-
 միցի ի ձէնջ մեծ լինել՝ եղիցի ձեր պաշտօնեայ.
 27 Եւ որ կամիցի ի ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ձեր
 28 ծառայ: Որպէս Որդի մարդոյ ոչ եկն պաշտօն առ-
 նուլ, այլ պաշտել, և տալ զանձն իւր փրկանս
 փոխանակ ըազմաց:
- 29 Եւ յիւրանելն նոցա յերիքովէ, գնացին
 30 զհետ նորա ժողովուրդք բազումք: Եւ ասա կոյրք
 երկու նստէին առ ծանապարհաւն. իբրեւ լուան
 թէ Յիսուս անցանէ, աղաղակեցին և ասեն, Ողոր-
 31 մեաց ⁴մեղ Յիսուս Որդի Դաւթի: Եւ ամբոխն
 սաստեաց նոցա զի լուեսցեն. և նոքա եւս առաւել
 աղաղակէին և ասէին, Տէր, ողորմեաց մեզ, Որդի
 32 Դաւթի: Զտեղի առ Յիսուս, կոչեաց զնոսա և
 33 ասէ, Զինչ կամիք զի արարից ձեզ: Ասեն ցնա,

¹Յսմանս պահասի²Յոյնն, նստել³Յոյնն, պատրաստեալ⁴Ոմանս, մեզ, Տէր,

34 Տէր, զի բացցին աչք մեր: Եւ դժացեալ Յիսուս
մերձեցաւ յաչս նոցա, և վաղվաղակի տեսին և
գնացին զՏէտ նորա:

ԳԼ. ԻԱ

1 Իբրեւ մօտ եղէն յԵրուսաղէմ և եկին ի Բեթ-
փագէ մերձ ի լեառն Չիթենեաց, յայնժամ Յիսուս
2 արձակեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց: Եւ սակ-
ցնոսա, Երթայք ի գեղդ որ առաջի ձեր է, և
անդէն գտանիցէք էշ կապեալ և յաւանակ ընդ
3 նմին, լուծէք, ածէք ինձ: Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ
ձեզ, ասասջիք եթէ Տեառն իւրեանց պիտոյ են. և
4 վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա: Բայց այս ամենայն
5 եղև զի լցցի բան մարդարէին որ սակ, Ասացէք
գտտեր Ալիփսի, Ահա թագաւոր քո գայ քեզ Տեզ,
6 և հեծեալ յէշ և յաւանակի իշոյ: Գնացին աշա-
կերտքն, և արարին որպէս հրամայեացն նոցա Յի-
7 սուս: Եւ ածին զէշն և զյաւանակն, և արկին
8 զնոքօք ¹ձորձս. և նստաւ ի վերայ նոցա: Եւ բա-
զում ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս իւրեանց
ի ճանապարհին, և այլք հատանէին ոստս ի ծառոց
9 և տարածանէին ի ճանապարհին: Եւ ժողովուրդքն
որ առաջին և զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին,
²Օրհնութիւն Արդւոյ Գաւթի, օրհնեալ որ գայ
յանուռն Տեառն. ²Օրհնութիւն ի բարձունս:

10 Եւ ի մտանէլն նորա յԵրուսաղէմ, գղրդեցաւ
11 քաղաքն ամենայն, և սակ, Ա՞վ իցէ սա: Եւ ժողո-

¹Ո՛հնէք, զձորձս իւրեանց

²Յոյն, Ովսաննա

վուրդքն ասեն, Սա է մարգարէն Յիսուս որ ի Նա-
զարեթէ Գալիլեացւոց :

12 Եւ եմուտ Յիսուս ¹ի տաճարն և եհան արտաքս
զամենեսին որ վաճառէինն և գնէին ի տաճարի անդ .
և զսեղանս հատավաճառացն կործանեաց և զա-

13 թոռս աղաւնեվաճառացն . Եւ ասէ ցնոսա, Գրեալ
է, Տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի, և գուք արա-
րէք զդա այրս աւազակաց :

14 Եւ մատեան առ նա կոյրք և կաղք ի տաճարին,

15 և բժշկեաց զնոսա : Իբրեւ տեսին քահանայապետքն
և դպիրք զսքանչելիան զոր արար, և զմանկտին որ
աղաղակէին ի տաճարին և ասէին, ²Սրհնութիւն

16 Որդւոյ Դաւթի, լարկացան . Եւ ասեն ցնա, Լսե՞ս
զի՞նչ ասեն դոքա . ասէ ցնոսա Յիսուս, Այո, չիցէ՞
ընթերցեալ ձեր թէ Ի բերանոյ տղայոց և սանդիեցաց

17 կատարեցեր զօրհնութիւն : Եւ թողեալ զնոսա ել
արտաքոյ քաղաքին ի Բեթանիս, և անդ ա-
գաւ :

18 ԷՖ. Եւ այգուցն իբրեւ դորձաւ անդրէն ի քա-

19 ղաքն, քաղցեաւ : Եւ տեսեալ թղենի մի ի վերայ
ճանապարհին՝ եկն ի նա, և ոչինչ եղիտ ի նմա,
բայց միայն տերեւ . և ասէ ցնա, Մի՛ այսուհետեւ

ի քէն պտուղ եղիցի յաւիտեան . և առժամայն

20 չորացաւ թղենին : Իբրեւ տեսին աշակերտքն, զար-
մացան և ասեն թէ, Զիա՞րդ վաղվաղակի ցամաքե-

21 ցաւ թղենին : Պաստախանի ետ Յիսուս և ասէ
ցնոսա, Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս
և ոչ երկմտիցէք, ոչ միայն զթղենւոյդ առնիցէք,
այլ թէպէտ և լերինդ ասիցէք, Բարձիր և անկիր

¹Ո՛հան+, ի տաճարն Աստուծոյ ²Յոյն, Ովսաննա

- 22 Ի ծով, եղիցի: Եւ զամենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս հաւատովք՝ առնուցուք:
- 23 Եւ իբրեւ եկն ի աստուծոյն, մատեան առ նա, մինչդեռ ուսուցանէր, քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն և ասէն, Արո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ:
- 24 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա, Հարցից և ես զձեզ բան մի, զոր թէ ասիցէք ինձ, և ես ձեզ ասացից որո՞վ իշխանութեամբ առնեմ զայս:
- 25 Մկրտութիւնն Յովհաննու ուստի՞ էր, յերկնի՞ց թէ ի մարդկանէ. և նորա խորհէին ¹ընդ միմեանս՝
- 26 և ասէին: Եթէ ասեմք, Յերկնից, ասէ ցմեզ, Իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք, Ի մարդկանէ, երկնչիմք ի ժողովրդեանէն, զի ամենեքին զՅով-
- 27 հաննէս իբրեւ զմարգարէ ունէին: Պատասխանի ետուն Յիսուսի և ասէն, Ոչ գիտեմք. ասէ ցնոսա և նա, Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս:
- 28 Բայց զիա՞րդ թուի ձեզ. առն միտջ էին երկու որդիք, և մատուցեալ առ առաջինն ասէ, Արդեակ,
- 29 երթ այսօր, գործեա յայգւոջ: Ես պատասխանի
- 30 ետ և ասէ, ²Երթամ, Տէր, և ոչ չոգաւ: Մատեաւ և առ մեւսն, և ասէ նոյնպէս. Ես պատասխանի
- ետ և ասէ, ³Ոչ կամիմ, բայց յետոյ զղջացաւ և
- 31 չոգաւ յայգին: Արդ ո՞ յերկուցունց արար զկամս հօրն. ասէն, ⁴Յետինն. ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն

¹Կամ, ընդ միտս

²Բազումս, Ոչ կամիմ, բայց յետոյ զղջացաւ և չոգաւ

³Բազումս, Երթամ, տէր, և ոչ չոգաւ

⁴Բազումս, Առաջինն

- ասեմ ձեզ, զի մաքսաւորք և պոռնիկք յառա-
- 32 ջեացեն քան զձեզ յարքայութիւն Աստուծոյ: Ձի
եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան,
և ոչ հաւատացէք նմա. և մաքսաւորք և պոռնիկք
հաւատացին նմա, և դուք տեսէք, և ոչ զղջացա-
րուք յետոյ հաւատալ նմա:
- 33 ԷՔ. Այլ առակ լուարուք. Այլ մի էր տա-
նուտէր որ տնկեաց սյգի և ցանդով պատեաց զնա,
և փորեաց ի նմա հնձան և շինեաց աշտարակ. և
- 34 եա զնա ցմշակո, և գնաց ի տարաշխարհ: Իբրեւ
մերձեցաւ ժամանակ պտղոյ, առաքեաց զծառայս
- 35 իւր առ մշական՝ առնուլ զպտուղս նորա: Եւ կալ-
եալ մշակացն զծառայո նորա, զոմն տանջեցին,
36 զոմն սպանին, զոմն քարկոծեցին: Դարձեալ առա-
քեաց այլ ծառայս բազումս քան զառաջինան, և
- 37 արարին նոցա նոյնպէս: Յետոյ առաքեաց առ նոսա
զորդի իւր, և սսէ, Թերեւս ամաչեացեն յորգւոյ
- 38 աստի իմմէ: Իսկ մշակքն իբրեւ տեսին զորդին,
ասեն ընդ միտս, Սա է ժառանգն, եկայք սպան-
39 ցուք զսա և կայցուք զժառանգութիւն սորա: Եւ
առեալ հանին զնա արտաքոյ քան զսյգին և սպա-
- 40 նին: Արդ յորժամ եկեացէ տէր այգւոյն, զի՞նչ
41 արասցէ մշակացն այնոցիկ: Առնն ցնա, Չչարոն
չարաւ կորուսցէ, և զսյգին տացէ այլոց մշակաց,
42 որք տացեն նմա զպատու ի ժամու իւրեանց: Ասէ
ցնոսա Յիսուս, Չիցէ՞ երբեք ընթերցեալ ձեր ի գիրս,
Չվէ՞մն զոր անարգեցին շինողք, նա եղեւ գլուխ
անկեան. ի Տեառնէ եղեւ այս, և է սքանչելի յաչս
43 մեր: Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ, զի բարձցի ի ձէնջ
արքայութիւնն Աստուծոյ, և տացի ազգի որ առ-

44 նիցէ զպտուղս նորա : Եւ որ անկցի ի վերայ վիմիս
այսարիկ՝ փշրեացի, և յոյր վերայ անկցի՝ հոռեոցէ
45 զնա : Իբրեւ լուան քահանայապետքն՝ և գպիրք՝
և փարիսեցիք զառակս նորա, զիտացին թէ վասն
46 նոցա ասաց : Եւ խնդրէին զնա ունել, բայց երկ-
եան ի ժողովրդոցն, քանզի իբրեւ զմարգարէ ու-
նէին զնա :

ԳԼ. ԻԲ

1 ԷԴ. Բարձեալ պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ
2 ցնոսա առակօք . Նմանեցաւ արքայու թիւն երկնից
առն թագաւորի որ արար հարսանիս որդւոյ իւ-
3 բում : Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրա-
4 լիրեալսն ի հարսանիս, և ոչ կամեցան գալ : Բար-
ձեալ առաքեաց այլ ծառայս և ասէ, Ասացէք
հրաւիրելոցն, Ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի,
զուարակք իմ և պարարակք զենեալ են, և ամե-
5 նայն ինչ պատրաստ է . եկայք ի հարսանիսս : Եւ
նոքա յուլացեալ գնացին, ոմն՝ յագարակ իւր, և
6 ոմն՝ ի վաճառ իւր . Եւ այլք կալան զծառայս նորա,
7 թշնամանեցին և սպանին : Իսկ թագաւորն իբրեւ
լուաւ, բարկացաւ, և առաքեաց զզօրս իւր և սա-
տակեաց զսպանողսն զայնոսիկ, և զքաղաքն նոցա
8 այրեաց : Յայնժամ ասէ ցճառայս իւր, Հարսանիքս
9 պատրաստ են, և հրաւիրեալքն չէին արժանի : Արդ
երթայք յանցս ճանապարհաց, և զորս միանդամ
10 գտանիցէք՝ կոչեցէք ի հարսանիսս : Եւ ելեալ ծա-
ռայքն ի ճանապարհս՝ ժողովեցին զամենեւեան զոր

¹ Ի Յոննիս պատմէ

- և գտին, դչարս և դբարիս, և լցան հարսանիքն բազ-
 11 մականօք: Եւ մտեալ թագաւորն հայել զբազմա-
 կանօքն՝ ետես անդ այր մի որ ոչ էր զգեցեալ հան-
 12 դերձ հարսանեաց: Եւ ասէ ցնա, Ընկեր, զիա՞րդ
 մտեր այսր, զի ոչ ունէիր հանդերձ հարսանեաց. և
 13 նա պապանձեցաւ: Յայնժամ ասէ թագաւորն
 ցապասաւորսն, կապեցէք զդորա զոտս և զձեռս, և
 հանէք զդա ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ
 14 և կրճել ատամանց. Զի բազումք են կոչեցեալք,
 և սակաւք՝ ընտրեալք:
- 15 Է՛՛՛. Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն՝ առին
 խորհուրդ զնմանէ թէ որպէս գնիցեն նմա որոգայթ
 16 բանիւք: Եւ առաքեն առ նա զաշակերտս իւրեանց
 Հերովդիանոսօքն հանդերձ, և ասեն, Աւարդապետ,
 գիտեմք զի ճշմարիտ ես, և զճանապարհն Աստու-
 17 ծոյ ճշմարտութեամբ ուսուցանես, և ոչ է քեզ
 18 փոյթ զուժեքէ, և ոչ հայիս յերեսս մարդոյ: Արդ
 ասա մեզ, զիա՞րդ թուի քեզ, պա՞րտ է հարկս տալ
 19 կայսեր թէ ոչ: Գիտաց Յիսուս զխորամանդու-
 թիւնն նոցա և ասէ, Զի՞ փորձէք զիս, կեղծաւորք.
 20 Յու՞ցէք ինձ զգահեկան հարկին. և նորա մատուցին
 21 նմա գահեկան մի: Եւ ասէ ցնոսա, Ո՞յր է պատ-
 22 կերս այս կամ գիր: Ասեն, կայսեր. յայնժամ
 ասէ ցնոսա, Երթայք, տուք զկայսերն կայսեր, և
 23 զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ: Իբրեւ լուան, վարմացան,
 և թողին զնա և գնացին:
- 24 Յայնժամ աւուր մատեան առ նա սաղուկեցիքն որ
 ասէին թէ Զիք յարութիւն. հարցին ցնա, Եւ ասեն,
 Աւարդապետ, Մովսէս ասաց, Եթէ ոք մեռցի ա-
 նորդի, արասցէ զկին նորա եղբայր իւր, և յարուս-

- 25 ցէ զաւակ եղբօր իւրում: Իին առ մեզ եղբարք
 եւթն. առաջինն արար կին և մեռաւ. և զի ոչ
 ունէր զաւակ, եթող զկինն իւր եղբօր իւրում.
- 26 Նոյնպէս և երկրորդն և երրորդն մինչեւ ցեւթնե-
- 27 րորդն: Յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն: (28) Արդ
 ի յարութեանն ո՞ր յեւթանցն եղիցի նա կին, զի
- 29 ամենեքին կալան զնա կին: Պատասխանի եա նոցա
 Յիսուս և ասէ, Մտորեալք, ոչ գիտէք զգիրս և ոչ
- 30 զզօրութիւն Աստուծոյ: Զի ի յարութեան ոչ կա-
 նայս առնեն և ոչ արանց լինին, այլ են իբրեւ
- 31 զՏրեշտակս ¹յերկինս: Բայց վասն յարութեանն
 մեռելոց չիցէ՞ ընթերցեալ զասացեալն ձեզ Աս-
- 32 տուծոյ, Ես եմ Աստուած Աբրահամու, Աստուած
 Իսահակայ և Աստուած Յակովբայ. և չէ Աս-
- տուած ²Աստուած մեռելոց, այլ կենդանեաց:
- 33 Իբրեւ լուան ժողովուրդքն, զարմանային ընդ վար-
 դապետութիւն նորս:
- 34 Իսկ փարիսեցիքն իբրեւ լուան եթէ պապանձե-
- 35 ցոյց զսադակեցիան, ժողովեցան ի միասին. Եւ
 եհարց մի ոմն ³ի նոցանէ՞ զնա փորձելով, և
- 36 ասէ, Վարդապետ, ո՞ր պատուիրան է մեծ յօրէնս:
- 37 Եւ Յիսուս ասէ ցնա, Սիրեսցես զՏէր Աստուած
 քո յամենայն սրտէ քումսէ, և յամենայն անձնէ
- 38 քումսէ, և յամենայն մտաց քոց: Այս է մեծն և
- 39 առաջին պատուիրան: Եւ երկրորդն՝ նման սմին,
 40 Սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո: Յայս եր-
 կուս պատուիրանս ամենայն օրէնք և մարդարէք
 կախեալ կան:

¹Ո՛հան+, Աստուծոյ

²Յամանս պախասէ

³Բազաս+, ի նոցանէ օրինական

41 Եւ ի ժողովել փարիսեցւոցն եհարց ցնոսա Յի-
 42 սուս և ասէ, Զիա՞րդ թուի ձեզ վասն ֆրիստոսի.
 43 Ո՞ր սրդի է: Ասեն ցնա, Գաւթի: Ասէ ցնոսա Յի-
 սուս, Իսկ զիա՞րդ Գաւթի՞ Նոգւոյն կոչէ զնա
 44 Տէր, և ասէ, Ասաց Տէր ցՏէր իմ, Նիստ ընդ աջմէ
 իմմէ մինչեւ եղից զթշնամիս քո պատուանդան
 45 ոտից քոց: Իսկ եթէ Գաւթի՞ զնա Տէր կոչէ, զիա՞րդ
 46 սրդի նորա իցէ: Եւ ոչ ոք կարէր տալ նմա պա-
 տասխանի բան մի, և ոչ իշխէր ոք յայնմ օրէ
 հարցանել զնա և ոչինչ:

ԳԼ. ԻԳ

1 ԷՁ. Յայնժամ խօսեցու Յիսուս ընդ ժողո-
 2 վուրդան և ընդ աշակերտան իւր, և ասէ, Յաթոռն
 3 Մովսիսի նստան դպիրքն և փարիսեցիք. Զամենայն
 ինչ զոր ասիցեն ¹ձեզ՝ արարէք և պահեցէք, բայց
 ըստ դործոցն նոցա մի՛ առնէք, զի ասեն և ոչ
 4 առնեն: Կապեն բեռինս ծանուռնս և դժուարակիրս,
 և դնեն ի վերայ ուսոց մարդկան, և մատամը իւր-
 5 եանց ոչ կամին շարժել զնոսա: Եւ զամենայն
 գործս իւրեանց առնեն ի ցոյցս մարդկան. լայնեն
 զգրապանակս իւրեանց, և երկայնեն զքղանցս հան-
 6 դերձից իւրեանց: Սիրեն զյաւաջապահս յընթրիս,
 և զնախաթոռս ի ժողովուրդս, և զողջոյնս ի հրա-
 7 պարակս, Եւ կոչել ի մարդկանէ Ռաբբի, Ռաբբի:
 8 Բայց դուք մի՛ ²զոք կոչէք Վարդապետ,՝ զի մի է
 9 ձեր ³Ուսուցիչ. և ամենեքին դուք եղբարք էք: Եւ

¹Ռժան+, ձեզ պահել ²Յայն, կոչիցիք Ռաբբի

³Ռժան+, Ուսուցիչ, ֆրիստոս,

- Հայր մի՛ կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր մի է Հայր որ
 10 յերկինսն է: Եւ մի՛ կոչիցիք սուսացիք, զի Սուս-
 11 ցիչ ձեր ¹Քրիստոս է: Եւ մեծն ի ձէնջ եղիցի
 12 ձեր սպասաւոր: Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խո-
 նարհեացի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձ-
 րացի:
- 13 Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց,
 զի փակէք զարքայութիւն երկնից առաջի մարդկան.
 դուք ոչ մտանէք, և որոց մտանենն՝ չտայք թոյլ
 մտանել:²
- 15 Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց,
 զի յաժիք ընդ ծով և ընդ ցամաք առնել եկա-
 մուս մի. և յորժամ լինիցի, առնէք զնա որդի
 16 գեհեների կրկին եւս քան զձեզ: Վայ ձեզ, առաջ-
 նորդք կոյրք, զի ասէք, Որ երդնու ի տաճարն՝ չէ
 ինչ, բայց որ երդնու յոսկին որ ի տաճարին է՝ ար-
 17 ժան է: Մորոսք և կոյրք, զի՞նչ մեծ է, սակի՞ն՝
 18 եթէ տաճարն որ սրբէ զոսկին: Եւ որ երդնու ի սե-
 զանն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու ի պատարագն որ
 19 ի վերայ նորա է՝ արժան է: Յիմարք և կոյրք,
 զի՞նչ մեծ է, պատարագն՝ եթէ սեղանն որ սրբէ
 20 զպատարագն: Իսկ արդ որ երդուաւ ի սեղանն՝
 երդնու ի նա և յամենայն որ ի վերայ նորա է.
 21 Եւ որ երդուաւ ի տաճարն՝ երդնու ի նա և ի բնա-

¹Բազմա՛, մի է, Քրիստոս

²Ո՛հնէ՛ յաւելան. (14) Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց, զի ուսէք զառնս այրեաց, պատճառանօք երկարէք զաղօթս, լիսն որոյ աւելի դատաստան ընդունիցիք

- 22 կիչն նորա . Եւ որ երգուաւ յերկինս՝ երգնու յա-
թառն Աստուծոյ և յայն որ նստին ի վերայ նորա :
- 23 Վայ ձեզ գպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց , զի
տասանորդէք զանանուխ և զսամիթ և զչաման , և
թողէք զծանր ծանր օրինացն , զգասաստան և զո-
ղորմութիւն և զհաւաստ . զայս արժան էր առնել
- 24 և զայն շթողուլ : Աւաջնորդք կոյրք , որ զմրժ-
- 25 զուկս քամէք և զուղտս կլանէք : Վայ ձեզ
գպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց , զի սրբէք
զարտաքին զբաժակին և զսկաւառակին , և ի ներ-
քոյ լի են յափշտակութեամբ և անխառնութեամբ :
- 26 Փարիսեցի կոյր , սրբեա նախ զներքին բաժակին և
զսկաւառակին , զի լինիցի և արտաքինն նոցա
- 27 սուրբ : Վայ ձեզ գպրաց և փարիսեցւոց կեղ-
ծաւորաց , զի նման էք գերեզմանաց բոելոց , որ
արտաքոյ երեւին գեղեցիկք , և ի ներքոյ լի են
- 28 օսկերօք մեռելոց և ամենայն պղծութեամբ : Նոյն-
պէս և դուք արտաքոյ երեւիք մարդկան արդարք ,
և ի ներքոյ լի էք կեղծաւորութեամբ և անօրէնու-
- 29 թեամբ : Վայ ձեզ գպրաց և փարիսեցւոց կեղծա-
ւորաց , զի շինէք զշիրիմս մարգարէից և զարդարէք
- 30 զգերեզմանս արդարոց : Եւ ասէք , Եթէ էաք յա-
ւուրս հարցն մերոց , ոչ հաղորդէաք արեան մար-
- 31 գարէիցն : Ապա ուրեմն վկայէք զանձանց , եթէ
- 32 որդիք էք այնոցիկ որ կոտորէին զմարգարէան : Եւ
- 33 դուք լցէք զչափ հարցն ձերոց : Օձք , ձնունդք
իժից , զիամրդ փախնուցուք ի գասաստանէ գեհե-
- 34 նին : Վասն այդորիկ ասաւասիկ ես աւաքեմ առ
ձեզ մարգարէս և իմաստունս և դպիրս , և
ի նոցանէ սպանանիցէք և ի խաչ հանիցէք , և ի նո-

ցանկ տանջիցէք ի ժողովուրդս ձեր, և հալածիցէք
 35 ի քաղաքէ ի քաղաք: Որպէս զի եկեսցէ ի վերայ
 ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի, յա-
 րենէն Աբելի արդարոյ մինչեւ ցարիւնն Չաքարիայ
 որդւոյ Բարաքեայ զոր սպանէք ընդ մէջ տաճարին
 36 և սեղանոյ: Ամէն ասեմ՝ ձեզ, եկեսցէ այն ամե-
 37 նայն ի վերայ ազգիս այսորիկ: Երուսաղէմ, Երու-
 սաղէմ, որ ¹կոտորէր զմարգարէսն և քարկոծ
²առնէր զառաքեալսն ³առ նա, քանի՛ ցս անգամ
 կամեցայ ժողովել զմանկունս քո, զոր օրինակ
 ժողովէ հաւ զձագս իւր ընդ թելովք, և ոչ կա-
 38 մեցարուք: Ահա թողեալ լիցի ձեզ առնող ձեր
 39 աւերակ: Բայց ասեմ ձեզ թէ Ոչ եւս տեսանիցէք
 զիս յայսմ հետէ, մինչեւ ասիցէք, Յրհնեալ
 եկեալ յանուն Տեառն:

ԳԼ. ԻԴ

1 Էէ. Եւ ելեալ արտաքս Յիսուս ի տաճարէն՝
 գնայր. և մատեան աշակերաքն ցուցանել նմա
 2 զչինուածս տաճարին: Եւ նա պատասխանի եւս և
 ասէ ցնոսա, Տեսանէ՞ք զայդ ամենայն, ամէն ասեմ
 ձեզ, ոչ մնասցէ այդր քար ի քարի վերայ որ ոչ
 3 քակտեսցի: Եւ մինչդեռ նստէր ի լերինն Չիթեն-
 եաց, մատեան առ նա աշակերաքն առանձինն և
 ասէն, Ասա մեզ, ե՞րբ լինիցի այդ, և կամ զի՞նչ
 նշան իցէ քոյոյ գալստեանն և վախճանի աշխարհիս:
 4 Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ ցնոսա, Չգոյշ
 5 լերուք, գուցէ ոք զձեզ խարիցէ. Ձի բազումք

¹կամ, կոտորէիր ²կամ, առնէիր ³Ո՛հնէ, առ քեզ

6 գայցեն յանուսն իմ և ասիցեն թէ Ես եմ Քրիս-
 7 տոսն, և զբազումս մոլորեցուցանիցեն: Լսելոց էք
 8 պատերազմուս և համբաւս պատերազմաց. զգոյշ
 9 լերուք, մի՛ խառվեաջիք, զի պարտ է լինել այնմ
 10 ամենայնի, այլ չեւ է կատարած: Յարիցէ ազգ
 11 յազգի վերայ, և թագաւորութիւն՝ ի թագաւո-
 12 րութեան, և եղիցին սովք և սրածութիւնք և սա-
 13 սանութիւնք ի տեղիս տեղիս: Սակայն և այն ս-
 14 մենայն սկիզբն է երկամաց: Յայնժամ մատնեացեն
 15 զձեզ ի նեղութիւն, և սպանանիցեն զձեզ, և եղի-
 16 ջիք ատեցեալք յամենայն ազգաց վասն անուան
 17 իմոյ: Եւ յայնժամ գայթակղեացեն բազումք, և
 18 զմիմեանս մատնեացեն և ատեացեն զմիմեանս: Եւ
 19 բազում սուս մարգարէք յարիցեն և զբազումս
 20 մոլորեցուցեն: Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնու-
 21 թեանն ցամաքեացի սէր բազմաց: Բայց որ համ-
 22 քերեացն ի սպառնա կեցցէ: Եւ քարոզեացի աւե-
 23 տարանս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս
 24 ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց, և սպա-
 25 եկեացէ կատարած:
 26 Արդ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերա-
 27 ծոյն, որ ասացեալն է ի ձեռն Բանիելի մարգարէի,
 28 զի կայցէ ի տեղւոջն սրբութեան. (որ ընթեռնուսն
 29 ի միտ առցէ.) Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝
 30 փախիցեն ի լերինս. Եւ որ ի տանիս կայցէ՝ մի՛ իջցէ
 31 առնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ. Եւ որ յանդի իցէ՝
 32 մի՛ դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր: Բայց վայ
 33 իցէ յղեաց և սանտուաց յաւուրսն յայնոսիկ:
 34 Յազօթս կացէք զի մի՛ լինիցի փախուստն ձեր ձմե-
 35 րանի և մի՛ ի շաքաթու: Զի եղիցի յայնժամ նե-

- զութիւն մեծ, որպիսի ոչ եղև ի սկզբանէ արարա-
 22 ծոց աշխարհի մինչեւ ցայժմ, և ոչ այլ լիցի: Եւ
 եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնոքիկ, ոչ ապրէր
 ամենայն մարմին. բայց վասն ընտրելոցն կարճեացին
 23 աւուրքն այնոքիկ: Յայնժամ թէ ոք ասիցէ ձեզ,
 Ահաւասիկ աստ է Քրիստոսն կամ անդ, մի՛ հա-
 24 ւատայցէք: Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք և ուտ
 մարգարէք, և տացեն նշանս մեծամեծս և ար-
 ուեստս, մինչեւ մուրեցուցանել, թէ հնար ինչ
 25 իցէ, և զընտրեալսն: Ահա յառաջագոյն ասացի
 26 ձեզ: Ապա եթէ ասիցեն ձեզ, Ահաւանիկ յա-
 նապատի է, մի՛ ելանիցէք, և թէ՛ Ահա ի շտե-
 27 մարանս է, մի՛ հաւատայցէք: Զի որպէս փայլակն
 որ ելանէ յարեւելից և երեւի մինչեւ յարեւմուտս,
 28 այնպէս եղիցի դալուստն Որդւոյ մարդոյ: Զի ուր
 դէշն իցէ՝ անդր ժողովեացին արծուիք:
 29 Ապովազակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ
 արեգակն խաւարեացի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս
 իւր, և աստեղք անկցին յերկնից, և զօրութիւնք
 30 երկնից շարժեացին: Եւ ապա երեւեսցի նշանն Որդւոյ
 մարդոյ յերկինս, և յայնժամ կոծեացին ամենայն
 ազգք երկրի, և տեսցին զՈրդի մարդոյ եկեալ ի վե-
 րայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառօք բազմօք:
 31 Եւ առաքեացէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ, և
 ժողովեացեն զընտրեալս նորա ի չորից հողմոց, ի ծա-
 32 գաց երկնից մինչեւ ի ծագս նոցա: Ի թզենւոյ անտի
 ուսարուք զաւակն. զի յորժամ նորա ոստքն կակ-
 զասցին և տերեւն ցցուիցի, զիտէք թէ մերձ է
 33 ամառն: Նայնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք
 զայս ամենայն, զիտասջիք թէ մերձ է ի դուրս:

- 34 Ամէն ասեմ՝ ձեզ եթէ Ոչ անցցէ աղոթս այս, մինչեւ
 35 չեւ այս ամենայն եղիցի: Երկինք և երկիր անցցեն,
 և բանք իմ՝ մի՛ անցցեն:
- 36 Բայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու ոչ ոք
 գիտէ, ոչ հրեշտակք երկնից, ¹և ոչ Որդի՞, բայց
 37 միայն ²Հայր: Այլ որպէս աւուրքն Նոյի, այնպէս
 38 եղիցի գալուստն Որդւոյ մարդոյ: Չի որպէս էին
 յաւուրսն որ յաւաջ քան զՋրհեղեղն, ուտէին և
 քմպէին, կանայս առնէին և արանց լինէին, մինչեւ
 39 յօրն յորում եմուտ Նոյ ի տապանն, Եւ ոչ գի-
 տացին մինչեւ եկն Ջրհեղեղն և եբարձ զամենեւին:
 40 այնպէս եղիցի և գալուստն Որդւոյ մարդոյ: Յայն-
 ժամ թէ իցեն երկու յագարակի, մին առնուցու
 41 և մեւսն թողուցու: Եւ եթէ երկու աղայցեն ի մի
 42 երկանս, մին առնուցու և մեւսն թողուցու: Ար-
 թուն կացէք, զի ոչ գիտէք յորում ժամու Տէրն
 43 ձեր գայ: Չայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանու-
 տէրն յորում պահու գող գայ, հսկէր և ոչ տայր
 44 սկան հատանել զտան իւրոյ: Ասան այսորիկ և
 գուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ
 45 սկն ունիցիք, գայ Որդի մարդոյ: Իսկ ո՞վ իցէ
 հաւատարիմ՝ ծառայ և իմաստուն զոր կացոյց
 տէր իւր ի վերայ ծառայից իւրոց տալ նոցա կե-
 46 րակուր ի ժամու: Երանի է ծառային այնմիկ զոր
 47 եկեալ տէրն գտանիցէ արարեալ այնպէս: Ամէն
 ասեմ՝ ձեզ, զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կա-
 48 ցուսցէ զնա: Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի
 49 իւրում, Տէր իմ յամէ զգալ. Եւ սկսանիցի հար-

¹Յամանս պատասէ²Ո՛հանս, Հայր իմ

կանել զծառայակիցս իւր, ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ
 50 արբեցողս. Գայցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր
 յորում ոչ ակն ունիցի, և ի ժամու յորում ոչ
 51 գիտիցէ. Եւ կտրեսցէ զնա ընդ մէջ, և զբաժին
 նորա ընդ կեզձաւորս գիցէ. անդ եղիցի լալ և
 կրճել ատամանց:

ԳԼ. ԻԵ

1 Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տաան
 կուսանաց, որոց առեալ զլապտերս իւրեանց ելին
 2 ընդ առաջ փեսային՝¹ և հարսին՝: Հինգն ի նոցանէ
 3 յիմարք էին, և հինգն՝ իմաստունք: Յիմարքն առին
 4 զլապտերսն, և ձէթ ընդ իւրեանս ոչ բարձին: Իսկ
 իմաստունքն առին ձէթ ամանովք ընդ լապտերս
 5 իւրեանց: Եւ ի յամել փեսային՝ նիրհեցին ամենե-
 6 քեան և ի քուն մտին: Եւ ի մէջ գիշերի եղեւ բար-
 րառ, Ահա փեսայ գայ, արիք ընդ առաջ նորա:
 7 Յայնժամ յարեան ամենայն կուսանքն և կողմեցին
 8 զլապտերս իւրեանց: Ասեն յիմարքն ցիմաստունան,
 Տուք մեզ յիւղոյդ ձերմէ, զի ահա շիջանին լապ-
 9 տերքս մեր: Պատասխանի ետուն իմաստունքն և
 ասեն, Գուցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւական, այլ
 10 երթայք ի վաճառականս և գնեսջիք ձեզ: Իբրեւ
 նոքա գնացին գնել, եկն փեսայն, և պատրաստքն
 մտին ընդ նմա ի հարսանիսն, և փակեցաւ դուռնն:
 11 Յետոյ գան և այլ կուսանքն և ասեն, Տէր, Տէր,
 12 բաց մեզ: Նա պատասխանի ետ և ասէ, Ամէն ասեմ

¹ Ի Բազմ-մա պատմութե

- 13 ձեզ թէ Ոչ գիտեմ զձեզ : Արթուռն կացէք զի ոչ գիտէք զօրն և ոչ ¹զժամն :
- 14 Որպէս այր մի գնացեալ ի տարաշխարհ , կոչ-
 15 եաց զծառայս իւր և ետ նոցոյ զինչս իւր . Ումեմն ետ հինգ քանքար , և ումեմն՝ երկուս , և ումեմն՝ մի . իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի , և գնաց :
- 16 Չոգաւ վաղվաղակի որ առ զհինգն՝ գործեաց նո-
 17 քօք և շահեցաւ այլ եւս հինգ : Նոյնպէս և որ
 18 զերկուսն՝ շահեցաւ այլ եւս երկուս : Եւ որ զմին աւ՝ գնաց , փորեաց զերկիր , և թաքոյց զար-
 19 ծաթ տեառն իւրոյ : Յետ բազում ժամանակի գայ տէր ծառայիցն այնոցիկ և առնէ համարս
 20 ի մէջ նոցա : Եւ մատուցեալ որ զհինգ քանքարն աւ՝ մատոյց այլ եւս հինգ քանքար , և ասէ , Տէր , հինգ քանքար ետուր ցիս , արդ ասաւասիկ
 21 հինգ այլ եւս քանքար ի վերայ շահեցայ : Ասէ ցնա տէրն իւր , Ազնիւ , ծառայ բարի և հաւատարիմ , որովհետեւ ի սակաւուդ հաւատարիմ ես , ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ . մուտ յուրա-
 22 խուծիւն տեառն քո : Մատուցեալ և որոյ զերկուս քանքարսն առեալ էր , և ասէ , Տէր , երկուս քանքարս ետուր ցիս , ասաւասիկ երկուս եւս այլ
 23 քանքարս զոր ի վերայ շահեցայ : Ասէ ցնա տէրն իւր , Ազնիւ , ծառայ բարի և հաւատարիմ , որովհետեւ ի սակաւուդ հաւատարիմ ես , ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ , մուտ յուրախուծիւն
 24 տեառն քո : Մատուցեալ և որոյ զմի քանքարն առեալ էր , և ասէ , Տէր , գիտէի զի այր մի խիստ

¹Ո՛հնէ , զժամն յորում գայցէ Որդի մարդոյ

- 25 եո, հնձեսս զոր ոչ սերմանեցեր, և ժողովեսս ուո-
 25 տի ոչ սփռեցեր. Երկեսայ, գնացի և թաքուցի
 զքանքարն քո յերկրի. արդ ասաւասիկ քոյդ ցքեզ:
 26 Պատասխանի ետ տէրն և ասէ ցնա, Խառայ չար
 և վատ, գիտելի էթէ հնձեմ ուստի ոչ սերմանե-
 27 ցի, և ժողովեմ ուստի ոչ սփռեցի. Պարտ էր քեզ
 արկանել զարծաթդ իմ ի սեղանուորս, և եկեսալ
 28 ես տոկոսեօք պահանջէի յիմն: Արդ առէք ի դմանէ
 զքանքարդ, և առէք այնմ որ ունիցի զտասն քան-
 29 քարն: Զի ամենայնի որ ունիցի՝ տացի և յաւելցի,
 և որ ոչն ունիցի՝ և զոր ունիցին ըարձցի ի նմանէ:
 30 Եւ զժառայդ անպիտան հանէք ի խաւարն ար-
 տաքին, անդ եղիցի լալ և կրճել ասամանց:
 31 Եւ յորժամ եկեսցէ Որդի մարդոյ փառօք իւ-
 րովք և ամենայն հրեշտակք ընդ նմա, յայնժամ
 32 նստցի յաթոռ փառաց իւրոց: Եւ ժողովեցինն ա-
 ռաջի նորա ամենայն ազգք, և մեկնեցէ զնոսա ի
 միմեանց, որպէս հովիւ զի մեկնէ զօղիս յայժեաց.
 33 Եւ կացուցէ զօղիսն ընդ աջմէ իւրմէ, և զայ-
 34 ծիսն՝ ի ձախմէ: Յայնժամ ասացէ թագաւորն
 ցայնոսիկ որ ընդ աջմէն իցեն, Եկայք, օրհնեսալք
 Հօր իմոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ
 35 զարքայութիւնն ի սկզբանէ աշխարհի: Զի քաղ-
 ցեսայ, և ետուք ինձ ուտել. ծարուեցի, և ար-
 36 բուցէք ինձ. օտար էի, և ժողովեցէք զիս. Մերկ՝
 և զգեցուցէք զիս. հիւանդ էի, և տեսէք զիս.
 37 Ի բանալի էի, և եկիք սո. իս: Յայնժամ պատաս-
 խանի տացեն նմա արդարքն և ասացեն, Տէր, ե՞րբ
 տեսաք զքեզ քաղցեալ, և կերակրեցաք. կամ
 38 ծարաւի՝ և արբուցաք. Ե՞րբ տեսաք զքեզ օտար,

- 39 և ժողովեցաք, կամ մերկ՝ և զգեցուցաք: Ե՞րբ
տեսաք զքեզ հիւանդ կամ ի բանտի, և եկաք
40 առ քեզ: Պատասխանի տացէ թագաւորն և ա-
սացէ ցնոսա, Ամէն ասեմ ձեզ, Որովհետեւ արա-
րէք միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց՝ ինձ ա-
41 րարէք: Յայնժամ ասացէ և ցայնոսիկ որ ընդ
ասեկէն իցեն, Երթայք յինէն, անիծեալք, ի հուրն
յաւիտենական, որ պատրաստեալ է Սատանայի
42 և հրեշտակաց նորա: Զի քաղցեայ, և ոչ ետուք
43 ինձ ուտել. ծարաւեցի, և ոչ արբուցէք զիս. Օտար
էի, և ոչ ժողովեցէք զիս, մերկ էի, և ոչ զգե-
ցուցէք զիս, հիւանդ և ի բանտի՝ և ոչ տեսէք զիս:
44 Յայնժամ պատասխանի տացեն և նոքա և ասա-
ցեն, Տէր, ե՞րբ տեսաք զքեզ քաղցեալ կամ ծա-
րաւի կամ օտար կամ մերկ կամ հիւանդ կամ
45 ի բանտի, և ոչ պաշտեցաք զքեզ: Յայնժամ պա-
տասխանի տացէ նոցա և ասացէ, Ամէն ասեմ
ձեզ, Որովհետեւ ոչ արարէք միում ի փոքրկանցս
յայսցանէ, և ոչ ինձ արարէք:
46 Եւ երթիցեն նոքա ի տանջանան յաւիտենականս,
և արգարքն՝ ի կեանան յաւիտենականս:

ԳԼ. ԻԶ

- 1 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուո զամենայն
2 զբանս պայտոսիկ, ասէ ցաշակերտան իւր, Գիտէք
զի յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի, և Որդի մար-
դոյ մատնի ի խաչ ելանել: Վ.Ձ.
3 Յայնժամ ժողովեցան քահանայապետքն և
դպիրք և ծերք ժողովրդեանն ի սրահ քահա-
4 նայապետին որում անուռն էր կայիափա. Եւ արա-

- րին խորհուրդ զի նենգութեամբ կայցին զՅիսուս և
 5 սպանցեն : Բայց սակին թէ Մի՛ ի ասնի աստ , զի
 մի՛ խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն :
 6 Իբրեւ եկն Յիսուս ի Բեթանիա ի տուն Սիմոնի
 7 բորոտի , Մատեաւ առ նա կին մի որ ունէր շիշ
 իւղոյ ծանրագնի , և թափեաց ի գլուխ նորա ի բազ-
 8 մականին : Իբրեւ տեսին աշակերտքն , բարկացան
 9 և ասեն , Ընդէ՞ր է կորուստդ այդ իւղոյդ : Զի
 մարթ էր վաճառել զդա մեծագնի և տալ աղքատ-
 10 տաց : Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնասա , Զի՞ աշխատ
 առնէք զկինդ , գործ մի բարի գործեաց դա յիս :
 11 Յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք , բայց
 12 զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք : Արկանել դորա
 զիւղդ ի մարմին իմ՝ աս ի թաղելոյ զիս նշանա-
 13 կեաց : Բայց ամէն ասեմ ձեզ , զի ուր և քարո-
 ղեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ , խօ-
 սեսցի և զոր արար դա ի յիշատակ դորա :
 14 Յայնժամ գնաց մի յերկասասանիցն անուանեալ
 Յուդա Խակարիսփտոցի առ քահանայապետն , և
 15 ասէ , Զի՞նչ կամիք տալ ինձ , և ես մատնեցից զնա
 ձեզ . և նոքա՞ կշռեցին նմա երեսուն արծաթի :
 16 Եւ յայնմ հետէ խնդրէր պարսպ զի մատնեցէ
 զնա նոցա :
 17 Եւ յառաջնում աւուր բազարջակերացն մա-
 տեան աշակերտքն առ Յիսուս և ասեն , Ո՞ւր կամիս
 18 զի պատրաստեսցուք քեզ ուտել զդատիկն : Եւ նա
 ասէ ցնասա , Երթայք ի քաղաքն առ այս անուն և
 սասցէք ցնա , Վարդապետ ասէ , Ժամանակ իմ

¹ Կա՛մ, խոստացան

- մերձեալ է, առ քեզ առնեմ զզատիկն աշակեր-
 19 տօքս հանդերձ: Եւ արարին աշակերտքն որպէս
 հրամայեաց նոցա Յիսուս, և պատրաստեցին զզա-
 տիկն:
- 20 Եւ իբրեւ երեկոյ եղև, կայր բազմեալ ընդ եր-
 21 կոտասան աշակերտան: Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա,
 սսէ, Ամէն սսեմ ձեզ, զի մի ոմն ի ձէնջ մատնե-
 22 լաց է զիս: Եւ տրամեցան յոյժ, սկսան սսել ցնու
 իւրաքանչիւր ոք ի նոցանէ, Միթէ ե՞ս իցեմ, Տէր:
 23 Նա պատասխանի ետ և սսէ, Որ միեաց ընդ իս
 զձեռն իւր ի սկաւառակն՝ նա մատնելոց է զիս:
 24 Որդի մարդոյ երթայ, որպէս և դրեալ է վասն
 նորա, բայց վայ մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն Որդի
 մարդոյ մատնեսցի. լաւ էր նմա թէ չէր ծնեալ
 25 մարդն այն: Պատասխանի ետ Յուզա որ մատնե-
 լոցն էր զնա և սսէ, Միթէ ե՞ս իցեմ, վարդապետ.
 սսէ ցնա, Դու սասցեր:
- 26 Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, առ Յիսուս հաց,
 օրհնեաց և երեկ, և ետ աշակերտացն և սսէ,
 27 Ասէք, կերայք, այս է մարմին իմ: Եւ առեալ
 բաժակ զոճացաւ, ետ նոցա և սսէ, Արբէք ի դմանէ
 28 ամենեքին. Ձի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ
 29 ի վերայ բազմաց հեղու ի թողութիւն մեղաց: Բայց
 սսեմ ձեզ, Ոչ ևս արբից յայսմ հետէ ի բերոյ
 որթոյ մինչեւ ցօրն ցայն, յորժամ արբից զդա ընդ
 ձեզ նոր յարքայութեան Հօր իմոյ:
- 30 Եւ օրհնեցին, և ելին ի լեռն Չիթենեաց:
 31 Յայնժամ սսէ ցնոսա Յիսուս, Ամենեքին դուք
 գայթակղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի. զի գրեալ է
 թէ Հարից զՏովիւն և ցրուեսցին ոչխարք հօտին:

- 32 Եւ յետ յառնելոյն իմոյ յառաջեցից քան զձեզ
 33 ի Գալիլեա : Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա ,
 թէպէտ և ամենեքեան գայթակղեսցին ի քէն , սա-
 34 կայն ետ ոչ գայթակղեսցայց : Ասէ ցնա Յիսուս ,
 Ամէն ասեմ քեզ զի յայսմ գիշերի մինչչեւ հաւու-
 35 խօսեալ իցէ , երկոցս ուրասցիս զիս : Ասէ ցնա Պետ-
 ռոս , թէ և մեռանել հասանիցէ ընդ քեզ , զքեզ
 ոչ ուրացայց . նոյնպէս և ամենայն աշակերտքն
 ասէին :
- 36 Յայնժամ գայ Յիսուս ընդ նոսա ի գեղ մի ո-
 ռում անուն էր Գեթսեմանի , և ասէ ցնոսա , Նրա-
 տարուք այդր , մինչեւ երթայց կացից յաղօթս :
- 37 Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս և զերկուսս որդիսն
 38 Զերեդեայ՝ սկսաւ տրտմել և հոգալ : Յայնժամ
 ասէ ցնոսա , Տրտում է ոգի իմ մինչեւ ի մահ ,
 39 կացէք աստ և սկեցէք ընդ իս : Եւ մատուցեալ
 յառաջ սակաւիկ մի , անկաւ ի վերայ երեսաց իւ-
 րոց , կաց յաղօթս և ասէ , Հայր իմ , եթէ հնար է
 անցցէ բաժակս այս յինէն . բայց ոչ որպէս ես կա-
 40 միմ , այլ որպէս դու : Գայ առ աշակերտան , և
 գտանէ զնոսա ի քուն , և ասէ ցՊետրոս , Այդպէս
 41 ո՞չ կարացէք մի ժամ արթուն կալ ընդ իս : Ար-
 թուն կացէք և աղօթս արարէք զի մի՛ անկանիցեր
 ի փորձութիւն . հոգիս յօժար է , բայց մարմինս
 42 տկար : Գարձեալ երկրորդ անգամ շոգաւ , ևկաց
 յաղօթս Յիսուս և ասէ , Հայր իմ , եթէ ¹հնար իցէ՝
 անցանել յինէն բաժակիս այսմիկ , ²ապա թէ սչ
 43 արբից զսա՞ , եղիցին կամք քո : Եւ եկեալ միւսան-

¹ Յայն , չիցէ հնար ² Յայն , եթէ ոչ արբից զսա

- գամ եգիտ զնոսա ի քուն, զի էին աչք իւրեանց
 44 ծանրացեալք: Եթող զնոսա և գնաց, կաց յաղօթս
 երրորդ անգամ, և դարձեալ վնդն բան ասաց:
 45 Յայնժամ գայ առ աշակերտան և ասէ ցնոսա,
 Ննջեցէք այտուհետեւ և հանգերուք, զի ասա
 հասեալ է ժամ, և Որդի մարդոյ մատնի ի ձեռս
 46 մեղաւորաց: Արիք, երթիցուք աստի, զի ասաւ
 սիկ եհաս որ մատնելոցն է զիս:
 47 Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր, ասա Յուդա մի
 յերկոտասանիցն եկն, և ընդ նմա ամբոխ բազում
 սրովք և բրօք ի քահանայապետիցն և ի ծերոց
 48 ժողովրդեանն: Եւ որ մատնելոցն էր զնա՝ ետ նոցա
 նշան և ասէ, Ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է,
 49 զնա ունիցիք: Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ
 Յիսուս՝ ասէ, Ողջ եր, վարդապետ. և համբուր-
 50 եաց ընդ նմա: Եւ Յիսուս ասէ ցնա, Ընկեր, վասն
 սրոյ եկիրդ. յայնժամ մատուցեալ արկին ձեռս
 51 ի Յիսուս և կալան զնա: Եւ ասա մի ոմն յայն-
 ցանէ որ էին ընդ Յիսուսի՝ ձգեաց զձեռն և եհան
 զսուր իւր և եհար զժառայ քահանայապետին, և
 52 ի բաց եհան զուսկն նորա: Յայնժամ ասէ ցնա
 Յիսուս, Գարձո զսուր քո ի տեղի իւր, զի ամե-
 նեքեան որ սուր տուուցուն՝ սրով անկանիցին:
 53 Թէ համարիցիս թէ ո՞չ կարիցեմ աղաչել զՀայր իմ.
 և հասուցանիցէ ինձ այժմ այսր աւելի քան զերկո-
 54 տասան գունդս հրեշտակաց: Աւլ զիս՝ որդ ընու-
 ցուն գիրք թէ այուպէս պարտ է լինել:
 55 Յայնժամ ասաց Յիսուս ցամբոխն, Իբրեւ ի վե-
 րայ աւագակի՞ ելէք սուսերօք և բրօք ունել զիս.
 հանապաղ առ ձեզ ի տաճարին նստէի և ու-

- 56 սուցանէի, և ոչ կալայք զիս: Այլ այս ամե-
նայն եղև զի լցցին զիրք մարգարէիցն: Յայն-
ժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և
փախեան:
- 57 Իսկ նոցա կալեալ զՅիսուս՝ ածին առ կայիափա
քահանայապետ, ուր գպիրքն և ծերք ժողովեալ
58 էին: Եւ Պետրոս զհետ նորա երթայր բացագոյն
մինչև ի սրահ քահանայապետին, և մտեալ
ի ներքս՝ նստէր ընդ սպասաւորան տեսանել զկա-
59 տարածն: Իսկ քահանայապետքն և ամենայն ատ-
եանն խնդրէին սուտ վկայութիւն զՅիսուսէ, զի
60 սպանցեն զնա. Եւ ոչ գտանէին ի բազմաց սուտ
վկայիցն մատուցելոց. յետոյ մատուցեալ երկու
61 սուտ վկայք, Ասէին թէ Սա սսէր, կարող եմ
քակել զտաճարն Աստուծոյ, և զերիս աւուրս շի-
62 նել: Եւ յարուցեալ քահանայապետն սսէ ցնա,
Չտամ ինչ պատասխանի, զինչ դոքա ամբաստա-
63 նեն զքէն: Եւ Յիսուս լուռ կայր. Պատասխանի
ետ քահանայապետն և սսէ ցնա, Երգմնեցուցա-
նեմ զքեզ յԱստուած կենդանի, զի ասացես
64 մեզ թէ դո՞ւ ես Քրիստոսն Որդի Աստուծոյ: Ասէ
ցնա Յիսուս, Դու ասացեր. Բայց ասեմ ձեզ,
Յայամ հետէ տեսանիցէք զՈրդի մարդոյ նստեալ
ընդ աջմէ Զօրութեանն և եկեալ ընդ ամպս երկ-
65 նից: Յայնժամ քահանայապետն պատառեաց
զհանդերձս իւր, և սսէ, Հայհոյեաց, զի՞ եւս պի-
տոյ են մեզ վկայք, ասա արդ լուայք զհայհոյու-
66 թիւն դորա. Զինչ հաճոյ է ձեզ. նոքա պատաս-
67 խանի ետուն և սսեն, Մահապարա է: Յայնժամ
թքին ընդ երեսս նորա և կռփեցին զնա, և ոմանք

- 68 ապտակեցին, և ասեն, Մարգարեաց յեղ, Քրիստոսդ, ո՞վ է որ եհարն վքեզ:
- 69 Իսկ Պետրոս նստէր արտաքոյ ի դաւթին. մատեաւ առ նա աղախին մի և ասէ, Եւ դու ընդ Յիսուսի
- 70 Գալիլեացւոյ էիր: Նա ուրացաւ առաջի ամենեցուն
- 71 և ասէ թէ Ոչ գիտեմ վինչ խօսիսդ: Եւ իբրեւ ել նա արտաքս քան զդուռնն, ետես զնա սյլ կին մի, և ասէ ցայնոսիկ որ անդն կոյին, Եւ սա
- 72 ընդ Յիսուսի Նազովրեցւոյ էր: Եւ դարձեալ ուրացաւ երգմամբ թէ Ոչ գիտեմ զայրն: Եւ յետ սակաւ միոյ մատուցեալ որք կայինն անդ՝ ասեն ցՊետրոս, Արդարեւ և դու ի նոցանէ ես, քանզի
- 74 և խօսք քո յայտ առնեն զքեզ: Յայնժամ սկսաւ նզովել և երդնուլ թէ Ոչ գիտեմ զայրն. և իսկոյն հաւ խօսեցաւ: Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն Յիսուսի զոր ասաց թէ Մինչեւ հաւու խօսեալ իցէ, երիցս ուրացիս զիս, և ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս:

ԳԼ. ԻԷ

- 1 Իբրեւ այդ եղեւ, խորհուրդ արարին ամենայն քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն վասն Յիսուսի սպանանել զնա: Կապեցին զնա և առին զնացին, և ետուն ի ձեռս Պոնտացւոյ Պիղատոսի դատաւորի:
- 3 Յայնժամ տեսեալ Յուդայի որ մատնեացն զնա թէ պարտաւորեցաւ, զղջացաւ և դարձոյց զար-

¹ Յայն, զերեսուն արծաթին առ քահանայապետն և ծերս,

4 ծաթն առ քահանայապետան և ծերս ժողովրդ-
 4 գեանն,“ Եւ սսէ, Մեղայ զի մասնեցի վարիւն
 արդար. և նոքա սսեն, Մեղ չէ փոյթ, դու գի-
 5 տես: Եւ ընկէց զարծաթն ի տաճարին և դնաց,
 6 և չոգաւ խեղդեցաւ: Իսկ քահանայապետիցն առ-
 եալ զարծաթն՝ սսեն, Ոչ է արժան ընդունել
 7 զայդ ի կորբանն, քանզի գինք արեան են: Իոր-
 8 հուրդ արարեալ, գնեցին այնու զագարակն բրտի
 8 ի գերեզման օտարաց: Վասն այնորիկ կոչեցաւ ագա-
 9 րակն այն Ագարակ արեան մինչեւ ցայսօր: Յայն-
 ժամ լցաւ որ ասացաւն ի ձեռն ¹Երեմիայի մարգա-
 րէի, Եւ առին զերեսուն արծաթին զգինս վաճա-
 10 ռելոյն, զոր արկին յորդւոցն Խարայելի: Եւ ետուն
 զնա յագարակն բրտի, որպէս հրամայեաց ինձ Տէր:
 11 Եւ Յիսուս եկաց աւաջի դատաւորին. եհարց
 ցնա դատաւորն և սսէ, Դո՞ւ ես թագաւորն
 12 Հրէից. և Յիսուս սսէ, Դու սսես: Եւ ի չարա-
 խօսելն նորա ի քահանայապետիցն և ի ծերոց, ոչ
 13 ինչ ետ պատասխանի: Յայնժամ սսէ ցնա Պի-
 ղատոս, Ոչ լսես որչափ դոքա հակառակ քո
 14 վկայեն: Եւ ոչ ետ նմա պատասխանի և ոչ բան
 մի, մինչեւ զարմանալ դատաւորին յոյժ:
 15 Բայց ըստ ասնի սովոր էր դատաւորն արձակել
 16 ժողովրդեանն կապեալ մի զոր կամէին: Ունէին
 յայնժամ կապեալ մի նշանաւոր, որում անուն
 17 էր ²Յեսու Բարաբրա: Իբրեւ ժողովեցան, սսէ
 ցնոսա Պիղատոս, Չո՞ կամիք ³յերկուց աստի զի
 արձակեցից ձեզ, զՅեսու Բարաբրա՞՞ եթէ զՅիսուս

¹ Յոճանս պախսէ

² Ի բազմա մախսէ

³ Բազմաժ, զի արձակեցից ձեզ, զԲարաբրա՞

- 18 զանուանեալն Քրիստոս : Քանզի գիտէր թէ առ նախանձու մատնեցին զնա :
- 19 Եւ մինչ նատէր յատենին , առաքեաց առ նա կինն իւր և ասէ , Չկայ ինչ քո և արդարոյն այնորիկ , զի բազում անցք անցին ընդ իս այսօր յա-
- 20 նուրջս վասն նորա : Իսկ քահանայապետքն և ծերք հաւանեցուցին զժողովուրդն , զի խնդրեսցեն զԲարաբրայն , և զՅիսուս կորուսցեն : Պատասխանի ետ դատաւորն և ասէ ցնոսա , Չո՞ կամիք զի արձակեցից ձեզ յերկուց աստի . և նոքա ասեն , զԲարաբրա :
- 22 Ասէ ցնոսա Պիղատոս , Իսկ զի՞ արարից
- 23 զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս : Ասեն ամենեքեան , Խաչեսցի . և նա ասէ , Չինչ չար արար . և նոքա առաւել եւս աղաղակէին և ասէին , Խաչեսցի :
- 24 Եւ տեսեալ Պիղատոսի թէ ոչ ինչ օգնէ , այլ առաւել խռովութիւն լինի , առեալ ջուր լուաց զձեռս առաջի ժողովրդեանն և ասէ , Քաւեալ եմ ես յարենէ արդարոյդ այդորիկ . դուք զի-
- 25 տասջիրք : Պատասխանի ետ ամենայն ժողովուրդն և ասէ , Արիւն դորա ի վերայ մեր և ի վերայ որդւոց մերոց :
- 26 Յայնժամ արձակեաց նոցա զԲարաբրայն , և զՅիսուս գան հարեալ ետ ի ձեռս զի խաչեսցի :
- 27 Յայնժամ զինուորք դատաւորին առին զՅիսուս յապարանս , և ժողովեցին ի վերայ նորա զամենայն զգուճողն . Մերկացին զնա , և արկին զնովաւ քղամիդ կարմիր : Եւ բոլորեալ պսակ ի փշոց՝ եղին ի գլուխ նորա , և եղէզն՝ յաջոյ ձեռին նորա . ի ծունր իջեալ առաջի նորա՝ կատակէին և ասէին , Ողջ եր
- 30 թագաւոր Հրէից : Եւ թքեալ ի նա՝ առնուին զեզէզն և ծեծէին զգլուխ նորա : Եւ յորժամ ձա-
- 31

դեցին զնա, մերկացուցին ի նմանէ զքղամիդն և
ազուցին նմա զիւր հանդերձն, և աարան զնա
ի խաչ հանել:

- 32 Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին այր մի Աիւրենացի
անուռն Սիմոն, զնա կալան պահակ զի բարձցէ
33 զխաչն նորա: Եւ եկեալ ի տեղին անուանեալ
34 Գողգոթա, որ է տեղի կառափելոյ, Ետուռն նմա
ըմպել գինի ընդ լեղի խառնեալ. և իբրեւ ճաշա-
35 կեաց, ոչ կամէր ըմպել: Եւ հանեալ զնա ի խաչ՝
բաժանեցին զհանդերձս նորա վիճակաւ. ¹զի լցցի
բանն որ սասցաւ ի մարգարէէն, Բաժանեցին
զհանդերձս իմ յիւրեանս, ի վերայ պատմուճանի
36 իմոյ վիճակս արկանէին: Եւ նստեալ պահէին զնա:
37 Եւ եգին ի վերայ զիսոյ նորա գրեալ զՓնասս նորա,
38 Թէ Այս է Յիսուս Թագաւորն Հրէից: Յայնժամ
հանին ընդ նմա ի խաչ երկուս աւազակս, մի
յաջմէ նորա և մի յահեկէ:
39 Եւ որ անցանէինն՝ հայհոյէին զնա, շարժէին
40 զգլուխս իւրեանց: Եւ սսէին, Ամհ, որ քակէիր
զտաճարն և զերիս աւուրս շինէիր զնա. ապրեցս
զքեզ, Թէ Որդի ես Աստուծոյ՝ եջ ի խաչէդ:
41 Նոյնպէս և քահանայապետքն ձողէին հանդերձ
42 դպրօքն և ծերովք և սսէին, Չայլս ապրեցոյց,
զինքն ոչ կարէ ապրեցուցանել. եթէ Թագաւոր է
Խրայելի, իջցէ այժմ ի խաչէդ, և հաւատասցուք
43 դմա. Եթէ յաւասցաւ Աստուած, փրկեցցէ այժմ
զդա, եթէ կամի զդա. քանզի սասց եթէ Աս-
44 տուծոյ Որդի եմ: Չնոյն և աւազակքն որ խաչեալ
էին ընդ նմա՝ նախատէին զնա:

¹ Յամանս պահասէ

- 45 Եւ ի վեց ժամէ աւուրն խաւար եղեւ ի վերայ
 46 ամենայն երկրի մինչեւ ցինն ժամ: Եւ զինն ժա-
 մաւն գոչեաց Յիսուս ի ձայն մեծ և առէ, Էլի,
 Էլի, լամա սալաքթանի. այսինքն է, Աստուած
 47 իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս: Ոմանք
 յայնցանէ որ անդն կային՝ իրրեւ լուան, ասէին,
 48 Ձեզիս կարգայ դա: Եւ վաղվաղակի ընթացաւ մի
 ոմն ի նոցանէ, աւ սպունդ լի քացախով, հարեալ
 49 յեղեգան՝ ետ ըմպել նմա: Եւ կէսքն ասէին, Թող
 տեսցուք եթէ գաս՞, Եղիս փրկել զդա:
 50 Եւ Յիսուս դարձեալ աղաղակեաց ի ձայն մեծ
 և արձակեաց զոգին:
 51 Եւ ահա վարագոյր աաճարին ցելաւ յերկուս
 ի վերուստ մինչեւ ի վայր, և երկիր շարժեցաւ, և
 52 վէմք սլատառեցան: Եւ գերեզմանք բացան և բա-
 53 զում մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան: Եւ ելեալ
 ի գերեզմանաց յետ յարութեանն նորա, մտին
 ի քաղաքն սուրբ և երեւեցան ըաղմաց:
 54 Իսկ հարիւրապետն և որ ընդ նմա պահէին զՅի-
 սուս՝ իրրեւ տեսին զշարժումնն և զեղեալսն, եր-
 կեան յոյժ և ասեն, Արդարեւ Աստուծոյ Որդի էր սա:
 55 Էին անդ կանայք ըաղումք, կային ի հեւաստանէ
 և հայէին, որք եկին զկնի Յիսուսի ի Գալիլէէ պաշ-
 56 տել զնա. Յորս էր Մարիամ Մագդաղենացի, և
 Մարիամ՝ Յակովբայ և Յովսեայ մայր, և մայր
 որդւոցն Չերեզեայ:
 57 Եւ իրրեւ երեկոյ եղեւ, եկն այր մի մեծատուն
 յԱրիմաթեայ որում անուն էր Յովսէփ, որ և ա-
 58 շակերտեցաւ իսկ Յիսուսի: Սա մատուցեալ առ
 Պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. յայնժամ

- 59 Պիղատոս հրամայեաց տալ զմարմինն : Եւ առեալ
 60 զմարմինն Յովսէփ՝ պատեաց սուրբ կտաւովք , Եւ
 եղ ի նոր գերեզմանի զոր փորեաց ի վիմի . և թա-
 ւալեցուցեալ կափարիչ դրան գերեզմանին վէմ
 61 մի մեծ՝ գնաց : Անդ էր Մարիամ Մագդաղենացի
 և մեւս Մարիամն , նստէին հանդէպ գերեզմանին :
 62 Եւ ի վաղիւ անդր որ է յեա ուրբաթուն , ժո-
 ղովեցան քահանայապետքն և փարիսեցիքն առ
 63 Պիղատոս , Եւ ասեն , Տէր , յիշեցաք զի մոլորեցու-
 ցիչն այն ասէր մինչ կենդանին էր , թէ Յեա ե-
 64 ըից աւուրց յառնեմ . Արդ հրամայեա զգուշանալ
 գերեզմանին մինչեւ ցերիս աւուրս , գուցէ եկեալ
 աշակերտքն գիշերի՝ գողանայցեն զնա , և ասիցեն
 ժողովրդեանն թէ յարեաւ ի մեռելոց . և լինիցի
 65 յետին մոլորութիւնն չար քան զառաջինն : Ասէ
 ցնոսա Պիղատոս , Ունիք զզօրականն , երթայք ,
 66 զգուշաշարուք որպէս և գիտէք : Եւ նոքա եր-
 թեալ զգուշացան գերեզմանին , և կնքեցին զվէմն
 հանդերձ զօրտկանօքն :

ԳԼ. ԻԸ

- 1 Եւ յերեկոյի շաբաթուն յորում լուսանայր միա-
 շաբաթին , եկն Մարիամ Մագդաղենացի և մեւս
 2 Մարիամն տեսանել զգերեզմանն : Եւ ասա շաբ-
 ժումն մեծ եղեւ , զի հրեշտակ Տեառն իջեալ յերկ-
 նից մատուցեալ ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ի գրաց
 3 տնտի , և նստէր ի վերայ նորա . Եւ էր անսիլ նորա
 իբրեւ զփայլակն , և հանդերձ նորա սպիտակ իբրեւ
 4 զձիւն : Եւ յասէ անտի նորա խռովեցան պասա-
 5 պանքն , և եղեն իբրեւ զմեռեալս : Պատասխանի ետ

- 5 Տրեշտակն և ասէ ցկանայսն, Մի՛ երկնչիք դուք,
 6 գիտեմ զի զՅիսուսս զխաչելեայն խնդրէք. Չէ աստ,
 քանդի յարեալ, որպէս ասացն. եկայք, տեսէք
 7 զտեղին ուր ¹կայր: Եւ վաղվաղակի երթայք, ասա-
 ցէք աշակերտացն նորա թէ ²Յարեալ. և ասա
 յառ.աջանայ քան զձեզ ի Գալիլեա, անդ տեսա-
 8 նիցէք զնա. ասա ասացի ձեզ: Եւ ելեալ վաղվա-
 ղակի ի գերեզմանէ անտի ասիւ և խնդութեամբ
 բազմաւ՝ ընթանային պատմել աշակերտացն:
 9 Եւ ասա պատասխաց նոցա Յիսուս և ասէ, Ո՛ղջ
 էք. և նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա և եր-
 10 կիր պագին նմա: Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս,
 Մի՛ երկնչիք, երթայք, ասացէք եղբայրցն իմոց զի
 երթիցին ի Գալիլեա և անդ տեսցին զիս:
 11 Իբրեւ նոքա գնացին, ասա ոմանք ի զօրակա-
 նացն եկին ի քաղաքն, և պատմեցին քահանայա-
 12 պետիցն զամենայն որ ինչ եղեւն: Եւ նոքա ժու-
 ղովեալ հանդերձ ծերովքն, խորհուրդ առեալ՝ ար-
 13 ծաթ յոյժ ետուն զօրականացն, Եւ ասեն, Ասաս-
 ջիք եթէ Աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի դողա-
 14 ցան զնա, մինչ մեք ի քուն էաք: Եւ եթէ լուր
 լիցի այդ առ դատաւորն, մեք հաճեսցուք զնա և
 15 զձեզ անհոգս արտացուք: Եւ նոցա առեալ վար-
 ծաթն, արարին որպէս ուսանն. և ել համբաւս
 այս ի Հրէից մինչեւ ցայսօր:
 16 Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ի Գալիլեա
 17 ի լեաւնն՝ ուր ժամագիր եղեւ նոցա Յիսուս: Իբրեւ
 տեսին զնա, երկիր պագին նմա, և ոմանք յերկուս-
 18 ցան: Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա

¹Բազմ-ժ, կայր Տէրն ²Բազմ-ժ, Յարեալ ի մեռելոց

և ասէ, Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. ¹որպէս առաքեաց զիս Հայր, և 19 ես առաքեմ զձեզ:՝ Գնացէք այսուհետեւ, աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս, մկրտեցէք զնոսա 20 յանուն Հոր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ: Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ. և սահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս, մինչեւ ի կատարութ աշխարհի:

¹ Ի Յ--նին գ--խ--տ



ԳԼՈՒԽԻ ՄԱՐԿՈՍԻ ԱԽԵՏԱՐԱՆԻՆ

| | ԳԼ . ՀՃԲ . |
|--|------------|
| Վասն գիւտահարին . | Ա . 23 |
| Վասն Պետրոսի զոքանչին . | Ա . 29 |
| Վասն ըծշկութեան պէսպէս հիւսնդութեանց . | Ա . 32 |
| Վասն բորոտին . | Ա . 40 |
| Վասն անդամալուծին . | Բ . 3 |
| Վասն Ղևեայ մաքսաւորի . | Բ . 14 |
| Վասն գօռացեալ ձեռինն . | Գ . 1 |
| Վասն առաքելոցն ընտրութեան . | Գ . 13 |
| Վասն սերմանեացն առակի . | Գ . 2 |
| Վասն սաստելոյ ջուրցն . | Դ . 35 |
| Վասն լէգէոփնացն . | Ե . 1 |
| Վասն դատեր ժողովրդապետին . | Ե . 21 |
| Վասն տեւատեսին . | Ե . 25 |
| Վասն համարոյ առաքելոցն . | Զ . 7 |
| Վասն Յովհաննու , և Հերովդէի . | Զ . 14 |
| Վասն հինգ հացին և երկուց ձկանցն . | Զ . 35 |
| Վասն ի վերայ ծովուն գնալոյ . | Զ . 47 |
| Վասն անցանելոյն զպատուիրանաւն . | Է . 5 |
| Վասն Ասորւոյ կնոջն փիւնիկեցւոյ . | Է . 24 |
| Վասն համերն և խլին . | Է . 31 |
| Վասն եւթն հացին . | Ը . 1 |
| Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն . | Ը . 16 |
| Վասն կուրին . | Ը . 22 |
| Վասն հարցանելոյն ի կեսարիա . | Ը . 27 |
| Վասն այլակերպութեանն Տեառն . | Թ . 1 |

| | Գլ. | ՀՎԲ. |
|--|-----|------|
| վասն լուսնասարին . | Թ. | 16 |
| վասն խորհելոյն թէ ո՞վ իցէ մեծ . | Թ. | 32 |
| վասն հարցանելոյն թէ պարտ է ար- ձակել զկին . | Ժ. | 4 |
| վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս . | Ժ. | 17 |
| վասն որդւոցն Զերեդեայ . | Ժ. | 35 |
| վասն Բարտիմէոսի . | Ժ. | 46 |
| վասն յաւանակին . | ԺԱ. | 4 |
| վասն չորանալոյ թղենւոյն . | ԺԱ. | 12 |
| վասն անյիշաչարսւթեան . | ԺԱ. | 25 |
| վասն հարցանելոյ քահանայապետիցն զՏէրն . | ԺԱ. | 27 |
| վասն սյգւոյն . | ԺԲ. | 4 |
| վասն հարցանելոյ զդասեկանէն . | ԺԲ. | 13 |
| վասն սողակեցւոցն . | ԺԲ. | 18 |
| վասն դպրացն . | ԺԲ. | 28 |
| վասն Տեառն հարցանելոյն զփարիսեցիսն . | ԺԲ. | 35 |
| վասն երկու լումայիցն . | ԺԲ. | 41 |
| վասն կատարածին . | ԺԳ. | 3 |
| վասն աւուրն և ժամուն . | ԺԳ. | 32 |
| վասն օծանելոյ կնոջն զՏէրն իւղով . | ԺԴ. | 3 |
| վասն զատկին . | ԺԴ. | 12 |
| վասն մատնութեանն մարդարէանալոյ . | ԺԴ. | 18 |
| վասն Սեարոսի ուրացութեանն . | ԺԴ. | 66 |
| վասն խնդրելոյ զտէրունական մարմինն . | ԺԵ. | 42 |
| վասն իւղարբեր կանանցն . | ԺԶ. | 4 |

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ



ԳԼ. Ա

- 1 **Ս**ԿԻՋԲՆ աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի Արդւոյ
- 2 Աստուծոյ : Արպէս և գրեալ է ի մարգարէս , ԱՏա-
ւասիկ ես առաքեմ զՏրեշտակ իմ առաջի քո , որ
- 3 հանդերձեցէ զճանապարհս քո առաջի քո : Չայն
բարբառոյ յանապատի , Պատրաստ արարէք զճա-
նապարհ Տեառն , և ուղիղս արարէք զշաւիղո նորս :
- 4 Եւ եղև զի Յովհաննէս մկրտէր յանապատի , և
քարոզէր մկրտութիւն սագաշխարութեան ի թողու-
- 5 թիւն մեղաց : Եւ երթայր առ նա ամենայն աշ-
խարհն Հրէաստանի և Երուսաղեմացիք ամենեքեան ,
և մկրտէին ի նամնէ ի Յարգանան գետ խոստո-
- 6 վանեալ զմեղս իւրեանց : Եւ էր Յովհաննէս զգե-
ցեալ ստեւ ուղտու , և դօտի մաշկեղէն ընդ մէջ
իւր . և կերակուր նորս մարախ և մեղր վայրենի :
- 7 Քարսզեր և սաէր , Գայ զօրագոյնն քան զիս զկնի
իմ , որում չեմ լաւական խոնարհել լուծանել
- 8 զխրացս կօշկաց նորս : Ես մկրտեցի զձեզ ջրով , և
նա մկրտեցէ զձեզ Հոգւով Արքով :
- 9 Եւ եղև յաւուրան յայնոսիկ եկն Յիսուս ի Նա-

- զարեթէ Գալիլեացոց, և մկրտեցաւ ի Յովհաննէ
 10 ի Յորդանան: Եւ նոյնժամայն ընդ վերանալ ի ջրոցն
 ետես ցելեալ զերկինս, և զՀոգին ¹Աստուծոյ իբ-
 11 բեւ զաղաւնի զի իջանէր ի վերայ նորա: Չայն եղեւ
 յերկնից և սսէ, Գու ես Որդի իմ սիրելի, ընդ
 12 քեզ հաճեցայ: Եւ նոյնժամայն Հոգին հանէ զնա
 13 յանապատ: Եւ էր նա անդ զաւուրս քաւասուն
 փորձեալ ի Սատանայէ, և էր ընդ գազանս. և
 հրեշտակք պաշտէին զնա:
 14 ԲԲ. Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու եկն Յիսուս
 15 ի Գալիլեա. քարոզէր զաւետարանն Աստուծոյ, Եւ
 ասէր թէ կատարեալ է ժամանակ, և հասեալ է
 արքայութիւնն Աստուծոյ, ապաշխարեցէք և հա-
 16 ւատացէք յաւետարանն: Իբրև անցանէր առ ծո-
 վեզերն Գալիլեացոց, ետես զՍիմֆն և զԱնդրէաս
 զեղբայր Սիմֆնի, զի արկեալ էր նոցա ուսկանս
 17 ի ծով, քանզի ձկնորսք էին. Եւ ասէ ցնոսա Յի-
 սուս, Եկայք զկնի իմ և արարից զձեզ լինել որ-
 18 սորդս մարդկան: Եւ վաղվաղակի թողեալ զուս-
 19 կանան՝ գնացին զհետ նորա: Եւ մատուցեալ անտի
 սակաւիկ մի յառաջ՝ ետես զՅակովբոս Չերեզեայ
 և զՅովհաննէս զեղբայր նորա, և զնոսա ի նաւին
 20 մինչ կազմէին զուսկանս: Եւ կոչեաց ²զնոսա, և
 վաղվաղակի՝ թողեալ զհայրն իւրեանց զՉերեզէոս
 ի նաւին վարձկանօքն հանդերձ, գնացին զհետ
 նորա:
 21 ԲԳ. Եւ մատնեն ի կափառնայում, և իսկ և իսկ
 ի շաբաթուն մտեալ ի ժողովուրդն՝ ուսուցանէր

¹ Ի Յովհաննէս պատմի ² Բազումս, զնոսա վաղվաղակի, և

- 22 զնոսա : Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, զի ուսուցանէր զնոսա իբրեւ իշխանութեամբ,
 23 և ոչ որպէս դպիրքն : Եւ էր ի ժողովրդեանն նոցա այր մի, յորում այս պիղծ գոյր ի նմա . որ աղա-
 24 զակեաց և ասէ, Թոյլ տուր, զի՞ կայ մեր և ք՞, Յիսուս Նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ . գի-
 25 տեմք զքեզ, ով եո, Սուրբդ Աստուծոյ : Սաստեաց
 26 ի նա Յիսուս և ասէ, Արկեաց և ել ի դմանէ : Եւ զարկոյց զնա այսն պիղծ, և աղաղակեաց ի ձայն
 27 մեծ և ել ի նմանէ : Եւ զարմացան ամենեքին, մինչեւ հծծել ընդ միմեանս և ասել, զի՞նչ է այս նոր վարդապետութիւնս, զի իշխանութեամբ և այսոց
 28 պղծոց սասաէ, և հնազանդին սմա : Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացոց :
 29 Եւ վաղվաղակի ելեալ ի ժողովրդենէն՝ եկն ի տուն Սիմոնի և Անդրեայ Յակովբաւ և Յով-
 30 հանուս հանդերձ : Եւ զքանչ Սիմոնի դներ ջերմացեալ, և վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա :
 31 Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձեռանէ նորա . և եթող զնա անդն, և պաշտէր զնոսա :
 32 Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ ի մտանել արեգականն, բերէին առ նա զամենայն հիւանդս և զգիւահարս .
 33 Եւ էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ դրունան .
 34 Եւ ըժշկեաց բազում հիւանդս ի պէսպէս ախտից, և դեւս բազումս եհան . և ոչ տայր խօսել դիւացն, զի դիտէին զնա ՚Թէ Քրիստոսն է՞ :
 35 ԲԴ. Եւ ընդ այդն ընդ աւաւսան յարուցեալ ել և դնաց յանապատ տեղի, և անդ կայր յաղօթս :

- 36 Եւ գնաց զՏեա նորա Սիմօն և որ ընդ նմայն էին :
- 37 Եւ իբրեւ գտին զնա , ասեն ցնա թէ Ամենեքին :
- 38 Խնդրեն զքեզ : Եւ ասէ ցնոսա , Եկայք երթիցուք
և յայլ մտաւոր զեղաքաղաքսն , զի և անդ քա-
- 39 ըրդեցից , զի յայս իսկ եկեալ եմ : Եւ քարոզէր
ի ժողովաւրդս նոցա ընդ ամենայն Գալիլեացիս ,
և դեւս հանէր :
- 40 Գայ առ նա ըստա մի , աղաչէր , ի ծունր իջա-
նէր և ասէր , Տէր , եթէ կամիս , կարող ես զիս
- 41 սրբել : Իսկ Յիսուս գթացեալ ձգեաց զձեռն ,
մերձեցաւ ի նա և ասէ ցնա , Կամիմ , սրբեաց :
- 42 Եւ իբրեւ ասացն ցնա , վաղվաղակի գնաց ի նմանէ
- 43 բորտութիւնն , և սրբեցաւ : Եւ ոստատեալ նմա՝
եհան զնա արտաքս վաղվաղակի , և ասէ ցնա ,
- 44 Զգոյշ լեր , մի ումեք ինչ ասիցես . այլ երթ , ցոյց
զքեզ քահանային , և մատո վասն սրբութեան քո
պատարագ , զոր հրամայեաց Մովսէս ի վկայու-
- 45 թիւն նոցա : Եւ նա ելեալ սկսաւ քարոզել յոյժ
և հոչակ հարկանել զբանն , մինչ ոչ եւս կարող
լինել նմա յայտնապէս ի քաղաք մտանել , այլ
արտաքոյ յանապատ տեղիս էր . և գային առ նա
յամենայն կողմանց :

ԳԼ Բ

- 1 ԲԵ. Եւ մտեալ դարձեալ ի կտփառնայում
- 2 յետ աւուրց , Լուր եղև եթէ ի տան է . և ժո-
ղովեցան բազումք , մինչեւ տեղի եւս ոչ լինել և
- 3 ոչ առ զբանն . և խօսէր նոցա զբանն : Եւ գային
առ նա , բերէին անդամալոյժ մի ըարձեալ ի շորից :

- 4 Եւ իրրեւ ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամբօխէ
անախի, քակեցին զյարկն ուր էր Յիսուս, և բաց-
եալ զառաստազն՝ իջուցին զմահիճան յորում կայր
5 անդամալոյծն: Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատա
նոցա, ասէ ցանդամալոյծն, Արդեակ, թողեալ լի-
6 ցին քեզ մեզք քո: Եւ էին ոմանք ի դպրաց ան-
տի որ անդ նստէին. և խորհէին ի սիրտս իւրեանց,
7 Ձի՞նչ է այս որ խօսի սա զհայհոյութիւնս. ո՞վ
8 կարէ թողուլ զմեզս, եթէ ոչ մի Աստուած: Եւ
գիտաց Յիսուս յաղի իւր թէ այնպէս խորհին ի սիրտս
իւրեանց, և ասէ, Ձի՞ խորհիք զայդ ի սիրտս ձեր:
9 Ձի՞նչ դիւրին է, ասել ցանդամալոյծն՝ թողեալ
լիցին քեզ մեզք քո, եթէ՝ ասել, Արի, առ զմա-
10 հիճս քո և երթ ՚ի տուն քո՞: Այլ զի գիտասցիք
եթէ իշխանութիւն ունի Արդի մարդոյ ի վերայ
11 երկրի թողուլ զմեզս, (ասէ ցանդամալոյծն,) Քեզ
ասեմ, Արի, առ զմահիճս քո և երթ ի տուն քո:
12 Եւ յարեաւ, և վաղվաղակի առեալ զմահիճան,
ել աւաջի ամենեցուն, մինչեւ զարմանալ ամենե-
ցուն, և փառաւոր առնել զԱստուած և ասել
թէ Այսպիսի ինչ երբեք ոչ տեսաք:
13 ԲԶ. Եւ ել դարձեալ ի ծովեզրն, և ամենայն
Ժողովուրդն դայր առ նա. և ուսուցանէր զնոսա:
14 Եւ մինչդեռ անցանէր, ետես զՂեւի Ալփեսոյ զի
նստէր ի մաքսաւորութեան, և ասէ ցնա, Եկ զկնի
15 իմ. և յարուցեալ գնաց զկնի նորա: Եւ եղև
ի բազմելն նորա ի տան նորա, և բազում մաքսա-
ւորք և մեզաւորք բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և

¹ Ի Բազաւմա պախասէ

- 16 Ընդ աշակերտան նորա . քանզի էին բազումք որ
 երթային զհետ նորա : Իսկ դպիրքն և փարիսեցիք
 իբրեւ անսին թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ
 մեղաւորս , ասեն ցաշակերտան նորա , Ձի՞ և զի ընդ
 17 մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ուտէ ¹և ըմպէ : Իբ-
 րեւ լուաւ Յիսուս , ասէ ցնոսա , Ոչ ինչ է պիտոյ
 ըմբիշկ ողջոց , այլ հիւանդաց . և ոչ եկի կոչել
 զարդարս , այլ զմեղաւորս :
 18 Եւ էին աշակերտքն Յովհաննու և ²փարիսեցիքն
 ի պահս . գան և ասեն ցնա , Ընդէ՞ր աշակերտքն
 Յովհաննու և ³փարիսեցիքն պահեն , և քո աշա-
 19 կերտքդ ոչ պահեն : Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս , Միթէ
 մարթ ինչ իցէ որդւոց աւազաստի , մինչ ընդ
 նոսա իցէ փեսայն , պահել . ցորքան ընդ իւրեանս
 20 ունիցին զփեսայն , ոչ է մարթ պահել : Այլ եկեա-
 ցեն աւուրք , յորժամ վերասցի ի նոցանէ փեսայն ,
 21 և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ : Ոչ ոք կա-
 պերտ ⁴նոր անթափ արկանէ ի վերայ հնացեալ
 ձորձոյ . ապա թէ ոչ առնու լրուժեամբն իւրով
 նորն ի հնոյ անտի , և չար եւս պատառումն լինի :
 22 Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս . ապա
 թէ ոչ պայթուցանէ ⁵գինին զտիկան , գինին հեղու
 և տիկքն կորնչին . այլ գինի նոր ի տիկս նորս ար-
 կանելի է :

¹ Յովհաննու պահասէ

² Ոմանք , փարիսեցւոցն

³ Ոմանք , փարիսեցւոցն , այլ՝ աշակերտք փարի-
սեցւոցն

⁴ Ի Յովհաննու պահասէ , որպէս և յովհաննու է ՀՅ. Յերասմոս

⁵ Ոմանք , գինին նոր

23 ԲԷ. Եւ եղեւ նմա ի շաբաթու անցանել ընդ
 արտորայս, և աշակերտքն ի գնալն իւրեանց սկսան
 24 հասկ կորդել և ուտել: Եւ փարիսեցիքն ասեն
 ցնա, Տես, զի՞նչ գործեն աշակերտքն քո ի շաբա-
 25 թուս, զոր չէ արժան: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս,
 Ո՞չ երբեք իցէ ընթերցեալ ձեր զոր արարն Գա-
 ւիթ, յորժամ պիտոյն եղեւ, և քաղցեաւ նա
 26 և որ ընդ նմայն էին: Չիա՞րդ եմուտ ի տունն
 Աստուծոյ առ Աբիաթարու քահանայապետիւ,
 և զհացան զաւազաւորութեան եկեր, և ետ և այ-
 նոցիկ որ ընդ նմայն էին, զոր ոչ էր օրէն ուտել,
 27 ըսցց միայն քահանայիցն: Եւ ասէ ցնոսա, Շա-
 բաթ վասն մարդոյ եղեւ, և ոչ եթէ մարդ վասն
 28 շաբաթու: Ապա ուրեմն տէր է Որդի մարդոյ և
 շաբաթու:

ԳԼ. Գ

1 Եւ եմուտ միւսանգամ ի ժողովուրդն, և էր անդ
 2 այր մի որոյ ձեռն գօսացեալ էր: Եւ սպասէին
 նմա եթէ բժշկեացէ զնա ի շաբաթուն, զի շաբաթո-
 3 սեացեն զնմանէ: Եւ ասէ ցայրն որոյ ձեռնն գօ-
 4 սացեալ էր, Արի, անց ի մէջ: Եւ ասէ ցնոսա,
 Չի՞նչ արժան է ի շաբաթու, բարի՞ ինչ գործել
 եթէ շար առնել, ոգի մի ապրեցուցանել եթէ
 5 կորուստնել, և նորա լռեցին: Եւ հայեցեալ Յի-
 սուսի զնորօք լի ցասամբ, տրտմեալ վասն կու-
 րութեան սրտից նոցա՝ ասէ ցայրն, Չդեա զձեռն
 քո, և նա ձգեաց, և ողջացաւ ձեռն նորա:
 6 ԳԿ. Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղակի փարիսե-

- ցիքն Հերովդիանոսօքն հանդերձ, խորհուրդ առ-
նէին վասն նորա թէ զիարդ կորուսցեն զնա :
- 7 Իսկ Յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց ի ծո-
վեզրն . և բազում ժողովուրդ ի Գալիլեացւոց եր-
8 թային զհետ նորա, և ի Հրէաստանէ, Եւ ¹յերու-
սաղեմէ և յայնկոյս Յորդանանու և որք ի Տիւրոսէ
և ի Սիդոնիսէ, բազում ժողովուրդ իւրեւ լսէին
9 որչափ ինչ առնէր՝ գային առ նա : Եւ սակ ցա-
շակերտան իւր զի նաւակ մի պատրաստական կայ-
ցէ նմա վասն ամբօխին, զի մի՛ նեղեացին զնա :
- 10 Քանզի զբազումս բժշկեաց . մինչև գալ խռնել
զնովաւ, զի մերձեացին առ նա որք ունէին ախտո
11 ինչ : Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա, ան-
կանէին առաջի նորա, աղաղակէին և ասէին թէ
12 Գու ես Որդին Աստուծոյ . և նա յոյժ սաստեր
նոցա, զի մի՛ յայտնի առնիցեն զնա :
- 13 ԳԲ. Ելանէ ի լեառնն և կոչէ առ ինքն զորս
14 ինքն կամեցաւ, և չոգան առ նա : Եւ արար եր-
կոտասանս զի իցեն զնովաւ, և զի առաքեսցէ զնոսա
15 քարոզել, Եւ ունել իշխանութիւն բժշկելոյ զցաւս
16 և հանելոյ զդեւս : Եւ եղ անունն Սիմոնի՝ Սկարոտ,
17 Եւ Յակովբու Զբեբդեայ և Յովհաննու եղբորն Յա-
կովբայ՝ եղ նոցա անուանս Բաներեզէս, որ է Որ-
18 դիք որոտման . Եւ զԱնդրէաս, և զՓիլիպսոս, և
զԲարթողոմէոս, և զՄատթէոս զմաքսաւորն, և
զԹովմաս, և զՅակովբոս Ալփեայ, և զԹադէոս,
19 և զՍիմոն կանանացի, Եւ զՅուդա Իսկարիովաացի,
որ և մատնեացն զնա :
- 20 ԳԳ. Գան ի տուն, և գայ միւսանդամ ընդ նոսա

¹Բազումս, յերուսաղեմէ և յեդոմայ

Ժողովուրդն, մինչ զի և հաց ևս ոչ ժամանել ու-
 21 տել նոցա: Եւ իբրեւ լուսն որ իւրքն էին՝ եղին
 22 ունել զնա, զի համարէին թէ մոլեգնեալ իցէ: Եւ
 դպիրքն որ յերուսաղեմէ իջեալ էին՝ ասէին թէ
 Բէեղզեբուղ դոյ ի դմա, և իշխանաւ դիւայն հանէ
 23 դա զգեւս: Եւ կսչեցեալ զնոսա առ ինքն՝ առաջօք
 խօսէր ընդ նոսա, Զիա՞րդ կարէ Սատանայ զՍա-
 24 տանայ հանել: Եւ արդ եթէ թագաւորութիւն
 յանձն իւր բաժանեացի, ոչ կարէ կալ թագաւո-
 25 րութիւնն այն: Եւ եթէ տուն յանձն իւր բաժա-
 26 նեացի, ոչ կարէ կալ տունն: Եւ եթէ Սատանայ
 ի վերայ անձին իւրոյ յարեաւ և բաժանեալ իցէ,
 27 ոչ կարէ կալ, այլ վախճանեալ է: Այլ ոչ ոք
 կարէ զկարասի հզօրի, մտեալ ի տուն նորա, աւար
 հարկանել, եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ, և ապա
 28 զտուն նորա աւար հարկանիցէ: Ամէն ասեմ ձեզ
 զի Ամենայն թողցի որդւոց մարդկան մեղք և
 29 հայհոյութիւնք, որչափ և հայհոյեացեն. Բայց
 որ հայհոյեացէ զՀոգին Սուրբ, ոչ ունիցի թողու-
 թիւն յաւիտեան, այլ պարտապան լիցի յաւիտե-
 30 նիցն մեղաց. Զի ասէին թէ Այս պիղծ գոյ ի նմա:
 31 Գան եղբարքն և մայր նորա, և արտաքոյ կա-
 32 ցեալ՝ յղեցին և կոչէին զնա: Եւ անդ ժողովուրդն
 շուրջ զնովաւ նստէր, և իբրեւ ասացին ցնա, Ահա-
 ւասիկ մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ և
 33 խնդրեն զքեզ, Պատասխանի ետ նոցա և ասէ, Ո՞վ է
 34 իմ մայր կամ եղբարք: Հայեցաւ շուրջ զիւրեւ
¹յաշակերասն զի նստէին, և ասէ, Ահաւասիկ մայր

¹Բազմաժ, յորս նստէին

35 իմ և եղբարք իմ. Ձի որ առնիցէ զկամն Ասատու-
ծոյ՝ նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր :

ԳԼ. Գ

- 1 ԳԵ. Պարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովե-
ղերքն, և խռնեցան զնովաւ ժողովուրդք ըստուամբ,
մինչեւ ի նաւ մտանել նմա և նստել ի ծովուն, և
ամենայն ժողովուրդն զծովեղերքն զցամաքն սենէին :
- 2 Եւ ուսուցանէր զնոսա առակօք ըստուամբ ինչ, և
3 ասէր նոցա ի վարդապետութեան իւրում : Լսէք
4 ասաւասիկ եւ սերմանող սերմանել : Եւ եղեւ
ի սերմանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և
5 ¹եկն թռչուն և եկեր զնա : Եւ այլն անկաւ յա-
պտաւածի, ուր ոչ գոյր հող ըստուամբ. և վաղվա-
6 զակի ըստոււ, քոնդի ոչ գոյր հիւթ երկրին. Եւ
յորժամ ծագեաց արեւ, ջեռաւ, և զի ոչ գոյին
7 արմատք, ցամաքեցաւ : Եւ այլն անկաւ ի մէջ
փշոց. ելին փուշքն և հեղձուցին զնա, և պտուղ
8 ոչ ետ : Եւ այլն անկաւ յերկիր ըստուամբ, և ելեալ
աճեցեալ տայր պտուղ, և բերէր ընդ միոյ երեսուն
9 և ընդ միոյ վաթսուն և ընդ միոյ հարեւր : Եւ ա-
սէր, Որ սենիցի սկանջո լսելոյ լուիցէ :
- 10 ԳՁ. Եւ իրրեւ եղեւ առանձինն, հարցին ցնա
որ զնավաւն էին աշակերտօքն հանդերձ զառական :
11 Եւ ասէ ցնոսա, Ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս
արքայութեան Ասատուծոյ, ըստ նոցա որ արտա-
12 քինքն են՝ ամենայն ինչ առակօք լինի, Ձի տեսա-

¹ Ի ցոնէին, «ման» եկին թռչունք և կերան զնա.
այլ՝ եկին թռչունք երկնից և կերան զնա

- և յելով տեսցեն և մի՛ տեսցեն, և լսելով լուսիցեն
 և մի՛ իմասցին, զի մի՛ երբեք գարձցին, և թողցի
 13 նոցա : Եւ ասէ ցնոսա, Ո՞չ գիտէք զառակս զայս,
 14 և զիա՞րդ զամենայն առակսն զիտիցէք : Որ սերմա-
 15 նէն՝ զբանն սերմանէ : Եւ նոքա են որ առ ճանա-
 պարհաւն՝ ուր բանն սերմանի, և յորժամ լսեն
 զնա, գայ Սատանայ և հանէ զբանն սերմանեալ
 16 ի սիրտս նոցա : Եւ նոքա են որ յապաււածին սեր-
 մանեցան, որք յորժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի
 17 խնդու-թեամբ ընդունին : Եւ զի ոչ ունին արմատս
 յանձինս, այլ առ ժամանակ մի են, ապա ի հա-
 սանել նեղու-թեան կամ հալածման վասն բանին՝
 18 վաղվաղակի գայթակղին : Իսկ որ ի մէջ փշոցն սեր-
 19 մանեցան՝ նոքա են, որ իրրեւ զբանն լսեն, Եւ հոգք
 աշխարհիս և պատրանք ¹ մեծու-թեան մտանեն և
 20 հեղձուցանեն զբանն և անպտուղ լինի : Եւ նոքա են
 որ յերկիրն բարւոք սերմանեցան, որք լսեն զբանն
 և ընդունին և տան պտուղ, ընդ միոյ երեսուն և
 ընդ միոյ վաթսուն և ընդ միոյ հարեւր :
 21 ԳԵ. Եւ ասէ ցնոսա, Միթէ գա՞յ ճրագ զի ընդ
 գրուանաւ դնիցի կամ ընդ մահճօք. ո՞չ ապաքէն
 22 ի վերայ աշաանակի դնիցի : Զի չէ ինչ ի ծածուկ
 որ թէ ոչ յայտնեսցի, և ոչ եղեւ ինչ գաղտնի՝
 23 եթէ ոչ ի յայտ գայցէ : Եթէ ոք ունիցի ականջս
 24 լսելոյ՝ լուսիցէ : Եւ ասէ ցնոսա, Տեսէք զինչ լսէքդ,
 և յաւելցի ձեզ որոց լսէքդ. որով չափով չափէք,
 25 նովին չափեսցի ձեզ : Որ որ ունիցի՝ տացի նմա, և
 որ ոչն ունիցի, և զոր ունին՝ բարձցի ի նմանէ :

¹ Բազում, մեծու-թեան և ցանկու-թիւնք այլոց իրաց

- 26 ԴԿ. Եւ սաէր, Այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ, որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս
 27 յերկիր. Եւ ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ,
 և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ
 28 թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն և
 ապա զհասկն, և ապա ցորեանն ատոր ի հասկին :
 29 Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի աւաքի
 30 մանդաղ, զի հասեալ են հունձք : Եւ սաէր, Ո՞ւմ
 նմանեցուցուք զարքայութիւնն Աստուծոյ, կամ
 31 որով առական առակեցուք զնա : Որպէս հատն
 մանանխոյ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրա-
 դոյն է քան զամենայն սերմանիս որ են յերկրի,
 32 Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան
 զամենայն բանջար, և արձակէ ոստս մեծամեծս,
 մինչև բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թրուչ-
 33 նոց երկնից բնակել : Եւ այնպիսի առակօք խօսէր
 34 ընդ նոսա զբանն, որպէս կարող լինէին լսել. Եւ
 առանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ նոսա, բայց ա-
 ռանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն :
 35 ԴԲ. Եւ սաէ ցնոսա յաւուրն յայնմիկ իբրև
 ընդ երեկս լինէր, Եկայք անցցուք յայն կողմն :
 36 Թողուն զժողովուրդն, և առնուն զնա նաւանն
 37 հանդերձ, և զայլ ևս նաւան որ էին ընդ նա : Եւ
 լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ, և զպլիան ի նաւն զեղոյր,
 38 մինչ գրեթէ լի խակ լինել : Եւ ինքն ննջէր ի խելս
 նաւին ի վերայ բարձի. զարթուցանէին զնա և ա-
 սէին, Վարդապետ, ոչինչ է քեզ փոյթ, զի կո-
 39 ըրնչիմք աւասիկ : Եւ զարթուցեալ սաստեաց հող-
 մոյն և ծովուն, սաէ, Դադարեա, կարկեաց. և
 40 դադարեաց հողմն և եղև խողաղութիւն մեծ : Եւ

ասէ ցնոսա, Ընդէ՞ր այդպէս վաստասիրտք էք, չե՞ւ
 եւս ունիք հաւատս. և երկեան երկիւղ մեծ և
 ասէին ցմիմեանս, Ո՛րք արգեօք իցէ սա, զի և
 հողմ և ծով հնազանդին սմա:

ԳԼ. Ե

- 1 Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն ¹Քերգեսացւոց:
- 2 Եւ ընդ ելանելն նորա ի նաւէ անտի, պատասէսց
 նմա այր մի ի գերեզմանացն զոր ունէր այս պիղծ.
- 3 Որոյ և բնակաւթիւն իւր իսկ ի գերեզմանս էր. և
- 4 ոչ շղթայիւք ոք ևս կարէր կապել զնա, Վասն
 բազում անգամ ոտնակապօք և շղթայիւք կապելոյ
 և խզելոյ ի նմանէ զշղթայսն, և զոտնակապսն խոր-
- 5 տակելոյ. և ոչ ոք կարէր պարտել զնա. Քանզի
 հանապազ զցայգ և զցերեկ ի գերեզմանս և ի լերինս
- 6 աղաղակէր, և կոծէր զանձն իւր քարամբք: Իբրեւ
 ետես զՅիսուս ի հեռաստանէ, ընթացաւ և երկիր
- 7 եսյագ նմա: Աղաղակեաց ի ձայն մեծ և ասէ, Զի՞
 կայ իմ և քո, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ,
 երգմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած, մի՛ սանջեր
- 8 զիս: Քանզի ասէր ցնա, Եւ, այսգ պիղծ, ի մարդոյ
- 9 այտի: Եւ հարցանէր ցնա թէ Զի՞նչ անուն է քո.
 և ասէ ցնա, Լէգէոփն անուն է իմ, քանզի բա-
- 10 զումք եմք: Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի՛ առա-
- 11 քեսցէ զնոսա արտաքս քան զաշխարհն: Եւ անդ էր
 առ լերամբն երամակ մի խոզաց արօտական մեծ:
- 12 Աղաչեցին զնոս ամենայն դեւքն և ասեն, Առաքեա

¹Ո՛մն+, Գաղարացւոց

- 13 զմեզ ի խոզան, զի մտցուք ի նոսա: Եւ հրամայեաց
 նոցա. և իբրեւ ելին այսքն պիղծք, մտին ի խոզան,
 և դիմեաց երամակն ի դարէ անտի ի ծովս. էին
 14 իբրեւ երկու հազարք, և հեղձնուին ի ծովուն: Եւ
 խոզարածքն փախեան և պատմեցին ի քաղաքին և
 յագարակս, և ելին տեստնել զինչ իցէ որ գոր-
 15 ծեցաւն: Գան առ Յիսուս, և տեսանեն զղիւս-
 հարն զի նստէր զգեցեալ և զգաստացեալ, որ ու-
 16 նէր զլէգէովնն, և զասի հարան: Եւ պատմեցին
 նոցա որոց տեսեալն էր, թէ զի՛նչ եղեւ այսասա-
 17 ըին և զի՛նչ վասն խոզիցն: Եւ սկսան աղաչել զնա
 18 գնալ ի սահմանաց նոցա: Եւ իբրեւ եմուտ նա
 ի նաւն, աղաչէր զնա դիւտհարն զի ընդ նմա իցէ:
 19 Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա թոյլ, այլ ասէ ցնա, Երթ
 ի տուն քո առ ընտանիս քո, և պատմեա նոցա որ
 ինչ միանգամ Տէր արար քեզ և ողորմեցաւ քեզ:
 20 Եւ չոգաւ և սկսաւ քարոզել ի Դեկապոլին զոր
 ինչ արար նմա Յիսուս, և ամենեքին զարմանային:
 21 ԴԳ. Եւ իբրեւ անց Յիսուս ¹միւսանգամ յայն
 կողմն, ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ բազում, և
 22 էր առ ծովեզերքն: Եւ ասա մի ի ժողովրդապե-
 տացն գայր, որում անուն էր Յայրոս, և իբրեւ
 23 ետես զնա անկաւ առ ոտս նորա. Աղաչէր զնա
 յոյժ և ասէր թէ Գուստր ²նորա մերձ է ի մահ,
 զի եկեալ ³զնիցէ նմա ձեռն, որպէս զի ապրեացի
 24 և կեցցէ: Եւ գնաց ընդ նմա. Երթայր և ժողո-
 վուրդ բազում զհետ նորա և նեղէին զնա:

¹Բազում, միւսանգամ նուաւ

²Յայն, իմ

³Յայն, դնիցես

25 Եւ կին մի էր ի տեւատեսութեան արեան զեր-
 26 կոտասան ամ. Եւ յոյժ վշտացեալ ի բազում
 բժշկաց, և ծախեալ զինչս իւր զամենայն և չէր
 27 ինչ օգտեալ, այլ եւս առաւել զայրացեալ: Իբ-
 րեւ լուաւ զՅիսուսէ, եկն ի մէջ ամբոխին յետոյ
 28 և բուռն եհար զհանդերձէ նորա. Քանզի խորհէր
 ի մտի թէ միայն մերձեցայց ի հանդերձս նորա,
 29 փրկեցայց: Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբեր
 արեան նորա. և գիտաց ի մարմին իւր թէ բժշկե-
 30 ցաւ ի տանջանացն: Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց
 Յիսուս յանձն իւր զղօրութիւնն որ ել ի նմանէ,
 դարձաւ յամբոխն և սսէ, Ո՞վ մերձեցաւ ի հան-
 31 դերձս իմ: Եւ սսեն ցնա աշակերտքն, Տեսանես
 զի ամբոխդ նեղէ զքեզ, և սսես թէ Ո՞վ մերձեցաւ
 32 ի հանդերձս իմ: Եւ շուրջ հայեր տեսանել թէ
 33 ս՛ զայն արար: Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ
 Վասն որոյ դադան արար՝, քանզի գիտէր զի՛նչ
 եղեւ նմա, եկն անկաւ առաջի նորա, և ասաց
 34 զամենայն իրան ստուգութեամբ: Եւ Յիսուս սսէ
 ցնա, Դուսար, հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ
 ի խաղաղութիւն և եղիջիր ողջ ի տանջանաց քոց:
 35 Դ.Դ. Մինչդեռ նա զայն խօսէր, գան ոմանք
 ի տանէ ժողովրդապետին և սսեն թէ Դուստրն
 քո մեռաւ, զի՞ եւս աշխատ առնես զվարդապետդ:
 36 Իսկ Յիսուս իբրեւ լուաւ զբանն ասացեալ, սսէ
 ցժողովրդապետն, Մի՛ երկնչիր, բայց միայն հա-
 37 ւատա: Եւ ոչ զոք եթող ընդ իւր երթալ, բայց
 միայն զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս զեղ-

¹ Ի բազումս պակասէ

38 բայրն Յակովբայ : Գայ ի տուն ժողովրդապետին ,
 և տեսունէ ամբոխ յոյժ և լալականս և աղաղակ
 39 յոյժ : Եւ մտեալ ի ներքս ասէ ցնոսա , Չի՞ խառով-
 եալ էք և լայք , մանուկն ոչ է մեռեալ , այլ
 40 ննջէ : Եւ ծաղր առնէին զնա . և նորա հանեալ
 արտաքս զամենեսեան , առնու ընդ իւր զհայր
 մանկանն և զմայր և գնոսա որ ընդ նմայն էին , և
 41 մտանէ ուր գնէր մանուկն : Եւ կալեալ զձեռանէ
 մանկանն՝ ասէ ցնա , Տալիթա , կո՛ւմի . որ թարգ-
 42 մանի , Աղջիկ դու , քեզ ասեմ , արի : Եւ վաղժա-
 ղակի յարեաւ աղջիկն և գնայր , քանզի էր ամաց
 իրբեւ երկոտասանից . և զարմացան մեծաւ զար-
 43 մանաղեօք : Եւ սլասուէր տայր նոցա յոյժ , զի մի՞
 ոք գիտասցէ զայն . և ասաց տալ նմա ուտել :

ԳԼ. Զ

1 ԴԵ. Եւ ել անտի եկն ի գաւառ իւր . և եր-
 2 թային զհետ նորա աշակերտքն իւր : Եւ եղեւ ի
 շարաթուն սկսաւ ուսուցանել ի ժողովրդեանն . և
 բազումք իրբեւ լսէին , զարմանային ¹ ընդ վարդա-
 պետութիւն նորա՝ և ասէին , Աւստի՞ է ամա այս ,
 կամ զի՞նչ է իմաստութիւնս որ տուեալ է ամա ,
 զի զօրութիւնք այսպիսիք ի ձեռաց ոորա լինիցին :
 3 Ոչ սա է ² մանուկ հիւսանն և որդին՝ Մարեմայ ,
 եղբայր Յակովբայ և Յովսեայ և Յուդայի և Սի-
 մոնի , և չիցե՞ն քորք դորա ասա սո՛ւ մեզ . և զայ-
 4 թակղէին ի նա : Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս , Ոչ է
 մարգարէ անարգ , բայց եթէ ի գաւառի իւրում

¹ Ի Բազումս պատսե

² Բազումս , հիւսանն , որդին

5 և յաղգատոհմի և ի տան իւրում: Եւ ոչ կարէր
անգ և ոչ մի ինչ զօրութիւն առնել, բայց սու-
6 կաւ հիւանդաց ձեռն եղեալ ըժշկէր զնոսա: Եւ
զարմանայր վասն անհաւատութեան նոցա:

ԴԶ. Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն և ուսուցա-
7 նէր: Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն, և սկը-
սաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս, և տայր
8 նոցա իշխանութիւն ի վերայ այսոց պղծոց: Եւ
պատուիրեաց նոցա զի մի՛ ինչ բարձցեն ի ճանա-
պարհ, բայց միայն գաւազան. մի՛ պարկ, մի՛ հաց,
9 մի՛ պղինձ ի գօտիս. Ա.Մ. ազանել հողաթափս,
և, Մի՛ զգեհուցուք, ասէ, երկուս պարեգօտս:
10 Եւ ասէր զնոսա, Յոր տուն մտանիցէք, անդէն օ-
11 թեւանս կալջիք մինչեւ ելանիցէք անտի: Եւ որ
ոչ ընկայցին զձեզ և ոչ լուիցեն ձեզ, յորժամ
ելանիցէք անտի, թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց
ի վկայութիւն նոցա:

12 Եւ ելեալ քարոզէին զի ապաշխարեացեն:
13 Եւ դեւս բազումս հանէին, և օժանէին իւզով
զբազում հիւանդս և ըժշկէին զնոսա:

14 ԴԵ. Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս, քանզի յայտ-
նի եղեւ անուն նորա, և ասէր թէ Յովհաննէս
մկրտիչ յարեաւ ի մեռելոց, և վասն այնորիկ զօ-
15 րութիւնք լինին նովաւ: Ա.Մ. ք ասէին թէ Եղիա է,
իսկ այլքն՝ թէ մարգարէ է, կամ թէ իրրեւ զմի
16 ի մարգարէից: Եւրեւ լուաւ Հերովդէս, ասէ, Չո-
րոյ ես զգլուխն հասի զՅովհաննու, սա է նա,
յարեաւ ի մեռելոց:

17 Զի ինքն Հերովդէս առաքեաց կալաւ զՅովհան-
նէս, և կապեաց զնա և եղ ի բանտի վասն Հե.

18 րովդիայ կնոջ Փիլիպպոսի եղբոր նորա, զի նա կին
 19 թէ Ոչ է օրէն քեզ ունել զկին եղբոր քոյ: Եւ
 20 նանել զնա և ոչ կարէր: Զի Հերովդէս երկնչէր ի
 30 Յովհաննէ, քանզի գիտէր զնա այր արդար և
 սուրբ, և սպասէր նմա, և լուեալ ի նմանէ բա-
 զում ինչ՝ առնէր, և քաղցրութեամբ լսէր նմա:
 21 Իբրեւ օր մի լինէր պարապոյ, յորժամ ընթրիս
 տայր Հերովդէս յաւուր ծննդոց իւրոց նախարա-
 րաց իւրոց և հազարապետաց և մեծամեծաց Գա-
 22 լիլեացոց. Եւ ի մտանել դասերն Հերովդիայ և
 ի կաքսուել, հաճոյ եղեւ Հերովդի և բազմակամացն.
 ասէ թագաւորն ցաղջիկն, խնդրեա յինէն զոր ինչ
 23 կամիս, և տաց քեզ: Եւ երգուաւ նմա ՚բազում
 անգամ՝, թէ Զոր ինչ և խնդրեցես դու յինէն
 տաց քեզ, մինչեւ ցկէս թագաւորութեան իմոյ:
 24 Նա ելեալ ասէ ցմայր իւր, Զի՞նչ խնդրեցից. և
 25 նա ասէ, Զգլուխն Յովհաննու մկրտչի: Եւ մտեալ
 անդրէն փութանակի աւ թագաւորն՝ ասէ, Կա-
 միմ զի այժմ տացես ինձ վազվազակի ի վերայ
 26 սկտեղ զգլուխն Յովհաննու մկրտչի: Եւ արամե-
 ցաւ յոյժ թագաւորն, այլ վասն երգմանցն և
 27 կոչնականացն ոչ կամեցաւ անարգել զնա: Եւ ա-
 ռաքեաց վազվազակի թագաւորն դահիճ, և հրա-
 մայեաց բերել զգլուխն նորա, և չոգաւ դիխատեաց
 28 զնա ի բանտին, Եւ երեւ զգլուխն նորա սկսեղբ և
 ետ ցաղջիկն, և աղջիկն տարաւ ետ մօր իւրում:

¹ Ի Բազմա-մա պախատէ

29 Իբրեւ լուան աշակերտքն նորա, եկին, բարձին զմարմինն նորա և եղին ի գերեզմանի :

30 ԵՎ. ժողովեցան առաքեալքն առ Յիսուս, և պատմեցին նմա զամենայն ինչ զոր արարին և զոր

31 ուսուցին : Եւ սակցնոսա Յիսուս, Եկայք գուք առ անձինն յանապատ տեղի, և հանդիջիք սակաւ

32 մի, զի էին բազումք որ երթային և գային, և հաց

33 անդամ չժամանէին ուտել : Եւ գնացին նաև ու

34 յանապատ տեղի առ անձինն : Եւ ¹տեսին զնոսա զի երթային, և ²զգացին բազումք. և հետի յամե-

նայն քաղաքաց խուռն ընթանային անդր, և ³մեր-

35 ձենային առ նոսա : Եւ ելեալ ետես ամբոխ բա-

36 զում և զթացաւ ի նոսա, զի էին իբրեւ ոչխարք որոց ոչ իցէ հովիւ. և սկսաւ ուսուցանել զնոսա

37 յոյժ :

35 Եւ իբրեւ բազում ժամ եղեւ, մատուցեալ ա-

36 շակերտքն սակին, Տեղիս անապատ է. մինչդեռ

37 աւուր կայ, Արձակեա զժողովուրդսդ, զի երթեալ

38 շուրջ յադարակս և ի գեղս գնեսցեն իւրեանց

39 «զինչ ուտիցեն», զի ասա ուտել ինչ ոչ ունին :

37 Նա պատասխանի ետ և սակցնոսա, Բուք տուք

38 զոցա ուտել. ասենցնա, Երթիցուք գնեսցուք

39 երկերիւր դահեկանի հաց, և ասցուք զոցա ու-

40 տել : Ասէցնոսա, Քանի՞ նկանակ ունիք, երթայք

41 տեսէք. իբրեւ գիտացին, ասենցնա, Հինգ՝ և եր-

42 կուս ձկուռնա : Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երա-

43 խանս երախանս ի վերայ գալար խոտոյ : Եւ բազ-

¹Ո՛հանք, ետես ամբոխն

²Բազումք, ծանեան

³Բազումք, յառաջեցին քան զնոսա

⁴Ո՛հանք, հաց

- մեցան՝ դուք դուք՝ ուր հարեւր և ուր յիսուս :
 41 Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկուսն՝
 հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց , մանրեաց զնկանական
 և ետ ցաշակերասն զի արկցեն նոցա , և զերկուս
 42 ձկուսն բաշխեաց ամենեցուն : ¹Կերան և յագեցան .
 43 Եւ բարձին զնշխարան երկոտասան սակառի լի , և
 44 ի ձկանց անտի : Եւ էին որք կերանն իբրեւ արք
 հինգ հազար :
- 45 ԵՒ. Եւ նոյնժամայն ճեպեաց զաշակերտան մտա-
 նել ի նաւ , և յառաջագոյն քան զնա երթալ յայն-
 կոյս ի Բեթսայիդա , մինչ ինքն զժողովուրդսն ար-
 46 ձակիցէ : Եւ հրատարեալ ի նոցունէ ել ի լեառն
 47 կալ յաղօթս : Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ , էր նաւն
 48 ի մէջ ծովուն , և ինքն ի ցամաքի : Եւ ետես զնոսա
 հողմակոծեալս ի վարելն , զի էր հողմն ընդդէմ նոցա .
 և զչորրորդ պահու գիշերոյն գայ առ նոսա գնա-
 լով ի վերայ ծովուն , և կամէր զանց առնել առ
 49 նաքօք : Նոքա իբրեւ տեսին զի գնայր ի վերայ ծո-
 վուն , համարեցան թէ առաջօք ինչ լինիցի , և զա-
 50 զաղակ բարձին : Քանզի ամենեքեան տեսին զնա
 և խռովեցան . և նա անդէն վաղվաղակի խօսեցաւ
 ընդ նոսա և սսէ , Քաջալերացարուք , ես եմ , մի՛
 51 երկնչիք : Եւ ել ի նաւն առ նոսա , և դադարեաց
 հողմն . և առաւել եւս յիմարեալ էին ի միաս
 52 իւրեանց և զարմանային յոյժ : Քանզի և ի վերայ
 հացին ոչ իմացան , զի էր սիրտ նոցա թմրեալ :
 53 Եւ իբրեւ անցին յայնկոյս , եկին յերկիրն ²Քեննե-

¹Յայնն , կերան ամենեքին

²Բազաստ , Քեննեսաարէթ , և զետեղեցին զնաւն

54 սարէթ : Եւ իբրեւ ելին ի նաւէ անաթի , իսկ և իսկ
 55 ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ : Եւ ընթացեալ
 այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն , սկսան մահճօք
 56 բերել զՏիւանդս , ուր լսէին թէ անդ իցէ : Եւ ուր
 և մտանէր ի գեղս կամ ի քաղաքս կամ յագա-
 րակս , ի հրապարակս դնէին զախտաժէտս , և աղա-
 չէին զնա զի գոնէ ի քղանցս հանդերձից նորա մեր-
 ձենայցեն . և որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան :

ՔԼ. Է

1 ԵԳ. Եւ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն և
 2 ոմանք ի դպրացն որ եկեալ էին յԵրուսաղէմէ : Եւ
 տեսեալ զոմանս յաշակերտաց անաթի , զի խառնակ
 ձեռօք , այսինքն է անլուայ , ուտէին հաց , բամբա-
 3 սեցին . Զի փարիսեցիքն և ամենայն Հրեայք եթէ
 ոչ բռնալիր լուանան զձեռս , հաց ոչ ուտեն .
 4 քանզի ունին զաւանդութիւն ծերոցն . Եւ ի հրա-
 պարակէ մտեալ՝ եթէ ոչ նախ մկրտիցին , ոչ ու-
 տեն . և այլ ինչ բազում է զոր ընկալան ունել ,
 մկրտութիւնս բաժակաց և ստոմանաց և պղնձեաց
 5 և մահճաց : Ապա հարցանեն զնա փարիսեցիքն և
 դպիրք թէ Ընդէ՞ր աշակերաքն քո ոչ գնան ըստ
 աւանդութեան ծերոցն , այլ խառնակ ձեռօք հաց
 6 ուտեն : Նա պատասխանի ետ և սսէ ցնոսա թէ
 Բարւոք մարգարէացու Եսայի վասն ձեր կեղծա-
 ւորաց , որպէս ասաց , ժողովուրդս այս շրթամբ
 մեծարէ զիս , և սիրտք նոցա հեռացեալ ի բացեայ
 7 են յինէն . Զուր պաշտեն զիս , ուսուցանեն վարդա-
 8 պետութիւնս զմարդկան պատուիրեալս : Թողեալ

զպատուիրամնն Աստուծոյ, ունիք զմարդկան աւան-
 9 դութիւն¹: Եւ սակցնոսա, Բարւոք խոտէք զպատ-
 ուիրամնն Աստուծոյ, զի զձեր աւանդութիւնն հաս-
 10 տատիցէք: Զի Մովսէս սակ, Պատուեա զհայր քո
 և զմայր. և որ չարախօսեացէ զհօրէ կամ զմօրէ՝
 11 մահու վախճանեացի: Եւ դուք սակք, եթէ տաիցէ
 ոք ցհայր կամ ցմայր, կորբան, որ է պատարագ,
 12 զոր յինէն օգտեացիս. Եւ ոչ եւս տայք թոյլ նմա
 13 սունել ինչ հօրն կամ մօր: Եւ ոմարգէք զբանն
 Աստուծոյ ձերով աւանդութեամբն, զոր աւտնդե-
 ցէք, և բազում ինչ այլ որ այսմ նման է՝ առնէք:
 14 Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժողովուրդն՝ սակ
 ցնոսա, Լուարուք ինձ ամենեքեան և ի միտ առէք:
 15 Ոչինչ արտաքուստ ի մարդ մտեալ եթէ կարիցէ
 պղծել զնա, այլ որ ելանէ ի նմանէ՝ այն է որ
 16 պղծէ զմարդն: Որ սակցի սկանչս լսելոյ՝ լուիցէ:
 17 ԵՊ. Եւ իբրեւ եմուտ ի տուն յամբոխէ անտի,
 18 հարցանէին զնա աշակերտքն վասն առակին: Եւ
 սակցնոսա, Այդպէս և դուք անմիտ էք. ո՞չ ի-
 մանայք եթէ ամենայն որ արտաքուստ ի ներքս
 19 մտանէ ի մարդ՝ ոչ կարէ զնա պղծել. Զի ոչ եթէ
 ի սիրտ նորա մտանէ, այլ՝ յորովայն, և արտաքս
 20 ելանէ, և սրբէ զամենայն կերակուրան: Եւ սակր
 թէ Որ ինչ ի մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ:
 21 Զի ի ներքուստ ի սրտէ մարդկան խորհուրդք չա-
 րութեան ելանեն, շնութիւնք, զոռնկութիւնք,
 22 Գողութիւնք, սպանութիւնք, ագահութիւնք, չա-

¹ Ո՞ման + յաւելան, մկրտութիւնս ստոմանաց և բա-
 ժակաց և այլոց սոցին նմանեաց առնէք բազումս

- րութիւնք, նենգութիւնք, գիջութիւնք, չարակնու-
 թիւն, Հայհոյութիւն, ամբարտաւորութիւն,
 23 ոնդգամութիւն: Այս ամենայն չարիք ի ներքուստ
 ելանեն և պղծեն զմարդ:
 24 Եւ անտի յարուցեալ եկն ի սահմանս Տիւրոսի
 և Սիդոնի, և մտեալ ի տուն ոչ ումեք կամեր
 25 յայտնել, և ոչ կարաց ծածկել: Կուտ կին մի
 զնմանէ, որոյ դուստր իւր նեղեալ էր յայսոյ պրղ-
 26 ծոյ, եկն անկաւ առաջի նորա: Եւ կինն էր հե-
 թանոս, Փիւնիկ Ասորի յաղգէ. և աղաչէր զնա զի
 27 զդեւն հանցէ ի դստերէ նորա: Եւ Յիսուս ասէ
 ցնա, թոյլ տուր նախ յագեոցին մանկունք, զի
 ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց և արկանել
 28 շանց: Նա պատասխանի ետ և ասէ, Տէր, և
 շունք ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակրին:
 29 Եւ ասէ ցնա, վասն այդր բանի երթ, ել դեւն ի
 30 դստերէ քումսէ: Քնաց ի տուն իւր և եգիտ ելեալ
 զդեւն, և զդուստրն զի անկեալ դնէր ի մահիճս:
 31 Ե՛՛. Եւ ելեալ միւսանգամ ի սահմանացն Տիւ-
 րոսի և Սիդոնի, և եկն ի ծովեզրն Գալիլեացոց
 32 ի մէջ սահմանացն ի Գեկապոլիս: Եւ բերին առաջի
 նորա խուլ մի և համր, և աղաչէին զի ձեռն դիցէ
 33 ի վերայ նորա: Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբոխէ
 անտի, արկ զմատուռն իւր բնդ ականջս նորա և
 34 եթուք անդր. և կալտու զլեզուէ նորա, Հայեցաւ
 յերկինս, յողոց և հտն և ասէ, Եփփաթա, որ է
 35 բացիր: Եւ նոյնժամայն բացան լսելիք նորա, և
 36 լուծան կապանք լեզուի նորա և խօսէր ուղիղ: Եւ
 պատուիրեաց նոցա զի մի' ումեք ասիցեն. և որ-
 չափ նա պատուիրէր նոցա, նաքա եւս առաւել

37 քարողէին . Եւ եւս քան զեւս զարմանային և ա-
սէին , Չամենայն ինչ բարւոք դործեաց սա , զի
խլից լսել տայ և համերց խօսել :

Գ. Լ. Ը

- 1 ԵՁ. Յաւուրան յայնասիկ դարձեալ ժողովուրդ
բազում էր , և ինչ ոչ ունէին ուսակ . կոչեաց
2 զաշակերտան իւր և սակ ցնոսա , զթամ ևս ի վե-
րայ ժողովրդեանդ , զի արդ երեք աւուրք են
3 մինչ աւ իս են , և ոչ ունին զինչ ուտիցեն . Եւ
եթէ արձակեմ զդոսա նօթիս ի տունս իւրեանց ,
նքթիցեն ի ճանապարհի . զի սմանք ի դոցանէ ի հե-
4 ռասասանէ եկեալ են : Պատասխանի ետուն նմա
աշակերտքն նորա , Ուստի¹ կարեո յագեցուցանել
5 զդոսա հացիւ յանապատի սատ : Եւ հարցանէր
զնոսա , Քանի² նկանակ հաց ունիք . և նոքա սսեն ,
6 Եւթն : Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ի վե-
րայ երկրի . և առեալ զեւթն նկանակն՝ գոհացաւ ,
երեկ և տայր ցաշակերտան զի արկցեն . և արկին
7 առաջի ժողովրդեանն : Եւ ձկունս սակաւ ունէին ,
8 և զայն եւս օրհնեաց և հրամայեաց արկանել : Աե-
րան և յագեցան . և բարձին զնշխարս կոտորոցն
9 եւթն զամբիղ : Եւ էին օր կերանն՝ իբրեւ չորք հա-
զարք , և արձակեաց զնոսա :
- 10 Եէ. Եւ նոյն ժամայն մտեալ ի նաւ հանդերձ
աշակերտօքն՝ եկն ի կողմանս² Կաղմանուհեայ :
11 Եկին փարիսեցիքն և սկսան վիճել ընդ նմա , և
խնդրէին ի նմանէ նշան յերկնից փորձելով զնա :

¹ Յոյն , կարիցէ ոք² Յոյն , Կաղմանութեայ

12 Եւ զայրացաւ յողի իւր և սակ, Զի՞ է զի ազգս
այս նշան խնդրէ. ամէն ասեմ ձեզ թէ տացի
13 նշան ազգիս այսմիկ: Եթող զնոսա, դարձեալ
եմուս ի նաւ և գնաց յայնկոյս:

14 Եւ մուտցան հաց բառնալ, բայց միայն մի նկա-
15 նով ունէին ընդ իւրեանս ի նաւին: Եւ պատուիրէր
նոցա և սակ, ¹ «Զգոյշ եղերուք» ի խմորոյ անտի
16 փարիսեցւոց և ի խմորոյ ² Հերովդիանոսաց: Եւ խոր-
հէին ընդ միմեանս և սակին թէ Զի հացս ոչ ու-
17 նիմք: Գիտաց Յիսուս և սակ ցնասա, Զի՞ խորհիք
³ ի սիրտս ձեր, թերահաւաստք, թէ հաց ոչ ու-
նիք. տակաւին ո՞չ իմանայք և ո՞չ յիշէք. ապ-
18 շութի՞ւն ունի զսիրտս ձեր. Աչք գոն և ո՞չ տե-
սանէք, տկանջք են և ո՞չ լսէք, ⁴ և ո՞չ իմանայք
19 տակաւին,» և ո՞չ յիշէք: Յորժամ զհինգ նկանակն
ի հինգ հազարսն, և քանի՞ տակաւի բարձէք զկո-
20 տորոցն լի. և սակն ցնա, Երկոտասան: Եւ յոր-
ժամ զեւթն նկանակն ի չորս հազարսն, քանի՞
զամբիղ լի բարձէք զկոտորոցն, և նոքա սակն,
21 Եւթն: Եւ սակ ցնոսա, Իսկ զիա՞րդ ոչ իմանայք:
22 Գան ի Բեթսայիդա, և ամեն առաջի նորա կոյր
23 մի, և աղաչէին զնա զի մերձեացի ի նա: Եւ առ-
եալ զձեռանէ կուրին՝ եհան արտաքոյ շինին, ե-
թուք յաչս նորա և ձեռն եդ ի վերայ նորա. և
24 հարցանէր ցնա թէ տեսանիցէ՞ ինչ: ⁵ «Բացաւ, և
սակ, Տեսանեմ զմարդիկս զի շրջին իրրեւ
25 զժառս: Գարձեալ եդ ձեռս ի վերայ աչաց նորա,

¹ Բազմ-ժ, Տեռէք, զգոյշ եղերուք
² Բազմ-ժ, Հերովդի ⁴ Ի Յունին պախատ
³ Ի Բազմ-ժ պախատ ⁵ Յայնն, հայեցաւ

- ¹Երաց, և տեսանէր. ողջացաւ, և տեսանէր հա-
 26 մարձակ զումենայն: Արձակեաց զնա ի առն իւր
 և ասէ, ի շէնդ մի՛ մտանիցես, ²այլ երթ ի առն
 քս. և յորժամ ի շէնն մտանիցես՝ մի՛ ումեք ասի-
 ցես ի շինին:”
- 27 **ՁԿ.** Եւ ել Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ
 ի շէնս Կեսարեայ Փիլիպպեայ, և ի ճանապարհին
 հարցանէր ցաշակերտան և ասէր, **Ձո՞** ուստեք ա-
 28 սեն զինէն մարդիկն թէ իցեմ: Նոքա ետուն պա-
 տասխանի և ասեն, **ՁՅո՞վ** հաննէս մկրտիչ, և այլք՝
 29 **ՁԵղիա**, և այլք՝ **Ձմի** ոք ի մարգարէից անտի: Ասէ
 ցնոսա, իսկ դուք զո՞ ուստեք ասէք զինէն թէ
 իցեմ. պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա, **Դու**
 30 ես Քրիստոսն: Եւ սաստեաց ի նոսա զի մի՛ ումեք
 ասիցեն զնմանէ:
- 31 Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա թէ պարտ է Որ-
 դոյ մարդոյ բազում շարչարանս ընդունել, և տ-
 նարգել յերիցանց և ի քահանայապետից և ի դրպ-
 32 րաց, և մեռանել և յերիր աւուր յառնել: Եւ
 համարձակ զբանն խօսեցաւ. և աւետիլ զնա մե-
 33 կուսի Պետրոսի՝ սկսաւ սասանել նմա: Եւ նա դար-
 ձաւ ետես զաշակերտան, սաստեաց Պետրոսի և
 ասէ, երթ յեսա իմ, Սատանայ, զի ոչ խորհիս
 դու զՍատուծոյսն, այլ զմարդկանս:
- 34 Եւ կոչեցեալ աւ ինքն զժողովուրդն աշակերտօքն
 հանդերձ՝ ասէ ցնոսա, Եթէ ոք կամի գալ զկնի իմ,
 ուբասցի զանձն իւր և բարձցէ զխաչ իւր և եկեսցէ
 35 զկնի իմ: **Ձի** որ կամիցի ապրեցուցանել զանձն իւր՝

¹Բազում, ետ հայել

²Բազում, և մի ումեք ասիցես ի շինին

կորուսցէ զնա . և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն
 36 աւետարանին՝ ապրեցուցէ զնա : Զի՞նչ օգուտ է
 մարդոյ եթէ զաշխարհ ամենայն շահեացի, և զանձն
 37 իւր տուժեացի . ¹Քանզի զի՞նչ տացէ մարդ փոխա-
 38 նակ անձին իւրոյ : Զի որ ոք ամօթ համարեացի
 զիս և զբանս իմ ի շնացող և ի մեղաւոր ազգիս
 յայսմիկ, և Որդի մարդոյ յամօթ արասցէ զնա,
 յարժամ՝ եկեացէ փառօք Հօր իւրոյ ²և հրեշտակաց
 39 սրբոց :՝ Եւ ասէ ցնոսա, Ամէն ոսեմ ձեզ, զի են
 սմանք ի ոոցանէ որ աստ կան, որք մի՛ ճաշակեացեն
 զմահ, մինչեւ տեսցեն զարքայութիւն Աստուծոյ
 եկեալ զօրութեամբ :

ԳԼ. Թ

1 Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետ-
 րոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և հանէ զնոսա
 ի լեառն մի բարձր առանձինն, և յայլակերպս եղեւ
 2 առաջի նոցա : Եւ ձորձք նորա եզեն փայլուն սպի-
 տակ ³յոյժ, որպէս թափիչք երկրի ոչ կարեն այն-
 3 պէտ սպիտակացուցանել : Եւ երեւեցաւ նոցա Եղիա
 4 Մովսիսիւ հանդերձ, և խօսէին ընդ Յիսուսի : Պա-
 տասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅիսուս, Ռարբի,
 բարւոք է ձեզ աստ լինել . և արասցուք երիս առ-
 զաւարս, մի՛ քեզ, և մի՛ Մովսիսի, և մի՛ Եղիայի .
 5 Քանզի ոչ գիտէր զինչ խօսէր, զի զարհուրեալ էին :
 6 Եւ եղեւ ամպ մի հովանի ի վերայ նոցա, ձայն եղեւ
 յամպոյ անտի և ասէ, Դա է որդի իմ սիրելի, դմա

¹Ռժան+, կամ

³Ռժան+, յոյժ իբրեւ զձիւն

²Յոյն, հանդերձ հրեշտակօք սրբովք

- 7 լուարուք : Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր՝
 ոչ և ո զոք ուրեք տեսին , բայց միայն զՅիսուս ընդ
 8 իւրեանս : Եւ մինչդեռ իջանէին ի լեռնէ անտի ,
 պատուիրեաց նոցա զի մի՛ ումեք պատմեացեն զոր
 տեսինն , բայց յորժամ՝ Որդի մարդոյ ի մեռելոց
 9 յարիցէ : Եւ նոքա զբանն ի մտի ունէին , և խնդրէին
 ընդ միմեանս թէ զի՞նչ իցէ ի մեռելոցն յառնել :
 10 Հարցին ցնա և ասէն , Զի՞նչ է այն զոր դպիրքն
 11 ասէն եթէ Նախ Եղիայի պարտ է դալ : Նա պա-
 տասխանի ետ նոցա և ասէ , Եղիա նախ եկեալ
 յարդարեացէ զամենայն . իսկ զիս՞րդ գրեալ է
 զՈրդւոյ մարդոյ , զի բազում ինչ չարչարեացի և
 12 անգասնեացի : Այլ ետ ասեմ ձեզ եթէ Եղիա եկն ,
 և արարին ընդ նա զինչ և կամեցան , որպէս և
 գրեալ է վասն նորա :
- 13 ԶԲ. Եւ եկեալ առ աշակերտսն , տեսին ամբօխ
 շուրջ զնոքօք , և զդպիրսն՝ զի վիճէին ընդ նոսա :
 14 Եւ վաղվաղակի ամենայն ժողովուրդն իբրեւ տեսին
 զնա , զարմացան , և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն
 15 տային նմա : Եւ եհարց ցնոսա թէ Զի՞նչ վիճէիք
 16 ընդ նոսա : Պատասխանի ետ մի ոմն ի ժողովրդենէն
 և ասէ , Վարդապետ , ածի զորդի իմ առ քեզ ,
 17 զոր ունի այս համր . Եւ ուր հասանէ , զարկուցանէ
 զնա . և փրփրէ և կրճատէ զատամուսնս իւր և ցա-
 մաքի . և ասացի ցաշակերտսն քո զի հանցեն , և
 18 ոչ կարացին հանել զնա : Պատասխանի ետ նոցա
 և ասէ , Ո՛վ ազդ անհաւատ , մինչեւ յե՞րբ իցեմ
 ընդ ձեզ , մինչեւ ցե՞րբ անասցեմ ձեզ . ածէք զնա
 19 առ իս : Եւ ածին զնա առ նա . իբրեւ ետես զնա
 այսն , վաղվաղակի շարժլեաց զնա , և անկեալ յեր-

20 կիր թաւալէր և փրփրեայր : Ե՛հարց ցճայր նորա
 և ասէ , Քանի՞ ժամանակք են յորմէ հետէ այդ
 21 եղեւ դմա . և նա ասէ , Ի մանկու թենէ : Բազում
 անգամ ի հուր արկանէ և ի ջուր զի կորուսցէ զդա .
 արդ եթէ կարող ինչ ես , օգնեա մեզ , Տէր , զթա-
 22 ցեալ ի վերայ մեր : Եւ Յիսուս ասէ ցնա , ¹Ասացեր
 թէ կարող ես , ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ ,
 23 որ հաւատայն : Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր
 մանկանն և ասէ , ²Հաւատամ , օգնեա անհաւա-
 24 սութեանո իմում : Իբրեւ ետես Յիսուս եթէ կուտի
 ժողովուրդն ի վերայ , սասակաց այսոյն պղծոյ և
 ասէ , Համբդ և խուլ այս , ես տամ քեզ հրաման ,
 25 ել ի դմանէ , և այլ ևո մի՛ մտանիցես ի դա : Եւ
 աղաղակեաց և յոյժ լկեաց զնա և ել . և եղեւ
³պատանեակն իբրեւ զմեռեալ , մինչեւ բազմաց իսկ
 26 ասել թէ Մեռաւ : Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ
 27 նորա , յարսոյց զնա , և կանգնեցաւ : Եւ իբրեւ ե-
 մուտ նա ի տուն , աշակերտքն աւանձինն հարցին
 28 ցնա , Մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա : Եւ
 ասէ ցնոսա , Այդ ազգ ոչ իւրք ելանէ , եթէ ոչ
 պահօք և սղօթիւք :
 29 ԶԳ , Եւ անտի ելեալ անցանէին աւ Գալի-
 30 լեացւովք , և ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ : Քանզի
 ուսուցանէր զաշակերտսն իւր և ասէր ցնոսա թէ
 Որդի մարգոյ մասնելոց է ի ձեռս մարդկան , և
 սպանցեն զնա , և իբրեւ սպանցի , յերիր աւուր

¹ Ի Յաննիս , «մեռ», եթէ կարող ես հաւատալ .
 այլ՝ եթէ կարող ես
² Ո՛հմեռ , Հաւատամ , Տէր ³ Ի Յաննիս պատանե

- 31 յառնէ : Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն , և երկնչէին
 հարցանել ցնա :
- 32 Եկն ի կափառնայում , և իբրեւ եմուտ ի տուն ,
 հարցանէր զնոսա , Զի՞նչ վիճէիք զճանապարհայն
- 33 ընդ միմեանս : Եւ նոքա լուռ լինէին , քանզի ընդ
 միմեանս վիճէին ի ճանապարհին թէ ո՛վ մեծ իցէ :
- 34 Եւ իբրեւ նստաւ , կոչեաց զերկոսասանսն և ասէ
 ցնոսա , Եթէ ոք կամի առաջին լինել , եղիցի ամե-
- 35 նեցուն կրտսեր և ամենեցուն պաշտօնեայ : Եւ
 առեալ մանուկ մի կացոյց ի մէջ նոցա . և ըն-
- 36 կալեալ զնա ի գիրկս իւր՝ ասէ ցնոսա , Որ միան-
 գամ յայսպիսի մանկտւոյ ընկալցի յանուն իմ ,
- 37 զիս ընդունի . և որ զիսն ընդունիցի , ոչ զիս ըն-
 38 դունի , այլ՝ զայն որ առաքեացն զիս : Պատասխանի
 ետ նմա Յովհաննէս և ասէ , Այսպիսովեա , տեսաք
 զոմն զի յանուն քո դեւս հանէր և զմեր կնի ոչ
- 39 շրջեր , և արգելաք զնա : Եւ նա ասէ , Մի՛ արգե-
 լուք զնա , զի ոչ ոք է որ առնէ զօրութիւնս յա-
- 39 նուն իմ , և կարիցէ հայհոյել զիս : Զի որ ոչն է
- 40 ընդ ¹մեզ հակառակ՝ ի ²մեր կոյս է : Եւ որ ոք ար-
 բուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ ³յանունս յայս՝ թէ
- 41 դուք Քրիստոսի էք , ամէն ասեմ ձեզ , մի՛ կորուսցէ
 41 զվարձս իւր : Եւ որ ոք գայթակղեցուսցէ զմի ի փոքր-
 կանցս որ հաւատան յիս , լաւ էր նմա առաւել
 եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշոյ ,
- 42 և ընկեցեալ ի ծոփ : Եւ եթէ գայթակղեցուսցէ
 զքեզ ձեռն քո , հատ ընկեա ի քէն . զի լաւ իցէ

¹ Ո՛հանս , ձեզ² Ո՛հանս , ձեր³ Ո՛հանս , յանուն իմ

քեզ խեղ մտտնել ի կեանսն ¹յաւիտենից, քան
 երկուս ձեռս ունել և երթալ ի գեհեն ի հուրն
 44 անշէջ ² Եւ եթէ ոտն քո գայթակղեցուցէ դքեզ,
 հատ ընկեալնա ի քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտա-
 նել ի կեանսն ¹յաւիտենից, քան երկուս սոս ու-
 46 նել և անկանել ի ³գեհեն ⁴ Եւ եթէ ակն քո գայ-
 թակղեցուցէ դքեզ, հան զնա ի բաց. լաւ իցէ քեզ
 միով ակամբ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ,
 47 քան երկուս աչս ունել և անկանել ի գեհեն: Ուր
 48 որդն նոցա ոչ մեռանի և հուրն ոչ շիջանի: Զի
 49 ամենայն ⁵ինչ հրով յաղեսցի ⁶: Բարւոք է աղ. և
 եթէ աղն անհամեսցի, ի՞նչ համեսցի. արդ դուք
 կալարուք յանձինս ձեր զաղն, և խաղաղութիւն
 արօրէք ընդ միմեանս:

ԳԼ. Ժ

1 ԶԴ. Եւ անտի յարուցեալ գայ ի սահմանս Հրե-
 տատանի յայնկոյս Յորդանանու. և երթայր դարձ-
 եալ խոնեալ ժողովուրդն առ նա, և որպէս սովոր
 էր, միւսանգամ ուսուցանէր զնոսս:

¹ Ի Յոաննիս պատմութե

² Բաղսմտ յաւելումն, 43 Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի,
 և հուրն ոչ շիջանի:

³ Ոմանք, գեհեն ի հուրն անշէջ

⁴ Բաղսմտ յաւելումն, 45 Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի,
 և հուրն ոչ շիջանի:

⁵ Յայնն, ոք

⁶ Ոմանք յաւելումն, և ամենայն զոչ աղիւ յաղեսցի

- 2 Իսկ փարիսեցիքն մատուցեալ փորձելով Տար-
 ցանէին զնա և ասէին, եթէ Արժան իցէ առն
 3 զկին իւր արձակել: Նա պատասխանի եւ նոցա և
 4 ասէ, Զի՞նչ պատուիրեաց ձեզ Մովսէս: Եւ նոքա
 5 արձակել: Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնոսա,
 6 վասն խտաարտութեան ձերոյ գրեաց ձեզ զպատ-
 7 ւութեանն զայն. Այլ ի սկզբանէ արարածոց արու
 8 և էգ արար զնոսա Աստուած, և ասէ, վասն այ-
 9 սորիկ թողցէ այր զՏայր իւր և զմայր, և երթիցէ
 10 զՏեա կնոջ իւրոյ: Եւ եղիցին երկուքն ի մարմին
 11 մի, և այնուհետեւ ոչ են երկու, այլ մարմին մի:
 12 Արգ զոր Աստուած զուգեաց, մարդ մի՛ մեկնեացէ:
 13 Եւ ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն Տարցին
 14 ցնա: Եւ ասէ ցնոսա, եթէ այր արձակեաց զկին
 15 իւր և արասցէ այլ, շնայ: Եւ կին եթէ ելցէ յառնէ
 16 իւրմէ և եղիցի առն այլում, շնայ:
- 13 ԶԵ. Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի, զի
 14 ձեռն դիցէ նոցա. Իսկ աշակերտքն սասաէին այնու-
 15 ցիկ որ մատուցանէինն: Խրիւս ետես Յիսուս, բար-
 16 կացեալ սաստեաց նոցա և ասէ, Թայլ տուք ման-
 17 կըտուոյդ գալ առ իս, և մի՛ արգելուք զգոսա. զի
 18 այդպիսեացդ է արքայութիւն Աստուծոյ: Ամէն ա-
 19 սեմ ձեզ, Որ ոչ ընկալցի զարքայութիւն Աստուծոյ
 20 իրիւս զմանուկ՝ ոչ մտցէ ի նա: Եւ առեալ զնոսա
 21 ի գիրկս՝ ձեռն եդ ի վերայ և օրհնեաց զնոսա:
 22 Եւ ընդ ելանելն նորա անտի ի Ճանապարհ,
 23 ահաւասիկ ոմն մեծատուն ընթացեալ ի ծունր
 24 իջանէր, Տարցանէր ցնա և ասէր, Վարդապետ
 25 բարի, զի՞նչ արարից զի զկեանսն յաւիտենականս

18 Ժառանգեցից : Եւ Յիսուս ասէ ցնա , Զի՞ ասես զիս
 19 բարի . չիք ոք բարի բայց մի Աստուած : Զպատու-
 ուիրանս զիսես . Մի՛ շնար , Մի՛ սպանամներ , Մի՛
 դողանար , Մի՛ սուտ վկայեր,¹ Պատուեսա զՏայր քո
 20 և զմայր : Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնա , Վար-
 դապետ , զայդ ամենայն արարի ի մանկուծենէ
 21 իմմէ² , արդ զի՞նչ եւս պակաս իցեմ : Եւ Յիսուս
 հայեցեալ ի նա՝ ոիրեաց զնա , և ասէ ցնա , Մի
 ինչ պակասէ ի քէն . եթէ կամիս կատարեալ լի-
 նել , երթ , զոր ինչ ունիս վաճառես և տուր աղ-
 քատաց , և ունիցիս դանձա յերկինս . և առ զխաչն
 22 և եկ զկնի իմ : Եւ նա խոժոռեալ ընդ բանն՝
 23 գնաց արտում , զի ունէր ինչս բաղումս : Եւ հա-
 յեցեալ յայսկոյս յայնկոյս Յիսուս՝ ասէ ցաշա-
 կերսան , Զիա՛րդ դժուարին է որ զինչսդ ունին ,
 24 մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ : Եւ աշա-
 կերութն զարմացեալ էին ի վերայ բանիցն նորա .
 իսկ Յիսուս դարձեալ պատասխանի ետ նոցա և
 ասէ , Արդեակք , ո՛րչտի դժուարին է յուսացելոց
 25 յինչս մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ : Գիւրին
 է մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել , քան մեծա-
 26 սան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել : Եւ նոքա
 աւուել եւս զարմանային և ասէին ընդ միմեանս ,
 27 իսկ ո՞վ կարացէ ապրել : Հայեցեալ ընդ նոսա
 Յիսուս ասէ , Առ ի մարդկանէ այդ անհնարին է ,
 այլ ոչ առ յԱստուծոյ³ :

¹ Բազմ-մտ յա-եւ-ն , Մի՛ զրկեր ,

² Ի բազմ-մտ պակասէ

³ Բազմ-մտ յա-եւ-ն , զի ամենայն ինչ հնարաւոր է
 առ ի յԱստուծոյ

- 28 **ՁՁ.** Սկսաւ ասել ցնա Պետրոս, Ահաւասիկ
 29 մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի քո: Պա-
 տասխանի ետ Յիսուս և ոտէ, Ամէն ասեմ ձեզ,
 Ոչ ոք է որ եթող զտուն կամ զեղբարս կամ
 զքորս կամ զհայր կամ զմայր կամ ¹զորդիս կամ
 զտգարակս վասն իմ ²կամ վասն աւետարանին,
 30 եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ յայսմ
 ժամանակի տունս և եղբարս և քորս և մարս և
 որդիս և տգարակս հալածանօք հանդերձ, և յաշ-
 31 խարհին որ գալոց է՝ զկեանսն յաւիտեանականս: Զի
 բազումք եղիցին առաջինք յետինք, և յետինք
 առաջինք:
 32 Եւ էին ի ճանապարհի մինչդեռ ելանէին յերու-
 սաղէմ. և երթայր Յիսուս առաջի քան զնոսա, և
 զարմացեալ էին որ զհետն երթային և երկնչէին:
Ձէ. Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն
 առանձինն, սկսաւ ասել նոցա զինչ անցք անցա-
 33 նելոց իցեն ընդ նա. Թէ ահաւասիկ ելանեմք յե-
 րուսաղէմ, և Որդի մարգոյ մատնեսցի քահանա-
 յապեաիցն և դպրաց, և դատեսցին զնա ի մահ, և
 34 մատնեսցին զնա հեթանոսաց. Եւ կատակեսցեն
 զնովաւ, և հարկանիցեն զնա, և թքանիցեն ի նա
 և սպանցեն, և յերիր աւուր յարիցէ:
 35 Եւ երթային առ նովաւ Յակովբոս և Յովհաննէս
 որդիքն Զերեդեայ, և ասեն ցնա, Ասրդապետ,
 կամիմք զի զոք ինչ խնդրեսցուք ի քէն՝ արասցես
 36 մեզ: Եւ նա ասէ ցնոսա, Զի՞նչ կամիք յինէն զի

¹ Ո՛հնէ, զկին կամ զորդիս

² Բազումք, և

37 արարից ձեզ : Եւ նորա ասեն ցնա , Տուր մեզ զի
 նասցուք մի յաջմէ քումմէ և մի յահեկէ ի փառսն
 38 քում : Պատուսխանի ես Յիսուս և ասէ ցնասա ,
 Ոչ գիտէք զինչ խնդրէք . կարէ՞ք ըմպել զբա-
 ժակն զոր ես ըմպելոց եմ , կամ զմկրտութիւնն
 39 մկրտել զոր ես մկրտելոցն եմ : Եւ նորա ասեն
 ցնա , կարեմք . և Յիսուս ասէ ցնասա , Ջրաժակն
 զոր ես ըմպելոց եմ՝ ըմպիցէք , և զմկրտութիւնն
 40 զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք . Այլ նասուցա-
 նել ընդ աջմէ իմմէ և ընդ ահեկէ՝ ոչ է իմ տալ ,
 41 այլ որոց պատրաստաւ իցէ : Եւ լուեալ զայն
 տասանցն՝ սկսան բարկանալ Յակովբայ և Յովհան-
 42 նու : Եւ Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն , և ասէ
 ցնասա , Գիտէք զի որ յանուան իշխանքն են հե-
 թանոսաց՝ աիրեն նոցա . և մեծամեծք նոցա իշխեն
 43 նոցա : Ոչ նայնպէս իցէ և ի ձերում միջի . այլ որ
 կամիցի ի ձէնջ մեծ լինել՝ եղիցի ձեր պաշտօնեայ .
 44 Եւ որ կամիցի ի ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ամե-
 45 նեցուն ծառայ : Քանզի և Որդի մարդոյ ոչ եկն
 առնուլ պաշտօն , այլ պտշտել և ասալ զանձն
 իւր փրկանս փոխանակ բազմաց :
 46 Եւ գան յԵրիքով . և ընդ ելանելն նորա յԵ-
 րիքովէ աշակերտօքն և բազում ժողովրդովք , որդի
 Տիմէի Բարտիմէոս կոյր նստէր մուրացիկ յանցս
 47 ճանապարհի : Իբրեւ լուաւ թէ Յիսուս Նազով-
 րեցի է , սկսաւ աղաղակել և ասել , Որդի Դաւ-
 48 թի , Յիսուս , ողորմեաց ինձ : Եւ սաստէին նմա
 բազումք զի լուեսցէ . և նա առաւել եւս աղու-
 49 զակեր , Որդի Դաւթի , ողորմեաց ինձ : Չտեղի առ
 Յիսուս և հրամայեաց կոչել զնա . կոչեն զկոյրն և

- 50 ասենցն ցնա, Քաջալերեաց, արի, կոչէ զքեզ, Եւ
 նորա ընկեցեալ զձորձս իւր՝ յարեաւ եկն առ
 51 Յիսուս: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս ասէ,
 Չի՞նչ կամիս թէ արարից քեզ, ասէ ցնա կոյրն,
 52 Ռարբուռնի, զի բացայց: Եւ Յիսուս ասէ ցնա,
 Երթ, հաւատք քո կեցուցին զքեզ, և վաղվաղա-
 կի բացաւ, և երթայր զհետ նորա ի ճամապարհին:

ԳԼ. ԺԱ

- 1 Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵրուսաղէմ, ի Բեթփա-
 գէ և ի Բեթանիա, մօտ ի լեառն Չիթենեաց, ա-
 2 ռաքէ երկուս յաշակերաց անտի, Եւ ասէ ցնո-
 սա, Երթայք դուք ի գեղդ որ ընդդէմ ձեր կայ,
 և նոյնժամայն իրրեւ մտանէք ի նա, դաանիցէք
 յաւանակ մի կապեալ, յորոյ վերայ ոչ ոք ի
 3 մարդկանէ նստաւ. լուծէք զնա և ածէք: Եւ եթէ
 ոք ասացէ ձեզ եթէ Չի՞ լուծանէք զյաւանակդ,
 աասջիք եթէ Տեառն իւրում պիտոյ է. և վաղ-
 4 վաղակի առաքեսցէ զնա այոր: Չոգան և գաին
 զյաւանակն կապեալ առ դուրս արտաքոյ ի փո-
 5 ղոցի անդ, և լուծին զնա: Եւ ոմանք յորոց անդն
 կային՝ ասենցն ցնոսա, Չի՞ գործէք, զի լուծանէք
 6 զյաւանակդ: Եւ նոքա ասենցն ցնոսա որպէս ասացն
 7 Յիսուս. և թոյլ ետուն նոցա: Ածեն զյաւանակն
 առ Յիսուս, և արկանեն ի վերայ նորա հանդերձս,
 8 և նստաւ ի վերայ նորա: Եւ բազումք զհանդերձս
 իւրեանց տարածանէին ի վերայ ճամապարհին, և
 այլք ոստա ի ծառոց հասանէին և արկանէին զճա-
 9 նապարհաւն: Եւ որ առաջին և զկնի երթային՝

- աղաղակէին և ասէին, Ովսաննա ¹Բարձրելոյն, օրհ-
- 10 նեալ որ գասդ յանուն Տեառն. Օրհնեալ թագա-
 ւորութիւնդ եկեալ հօր մերոյ Իսակի. ²Խաղա-
 ղութիւն յերկինս և փառք՝ ի բարձունս :
- 11 Եւ եմուտ Յիսուս յերուսաղէմ, ի տաճարն,
 և հայեցաւ շուրջ զամենեքումք. և զի էր երե-
 կոյացեալ ժամն, ել ի Բեթանիա երկոտասանիւքն
 հանդերձ :
- 12 Ե՞՞ Եւ ի վաղիւ անդր մինչդեռ ելանէին ի Բե-
- 13 թանիայ, քաղցեաւ : Եւ ետես թղենի մի ի բացուստ
 տերեւալից. և եկն թէ գտանիցէ ինչ ի նմա. և
 իբրեւ եկն ի նա, ոչինչ եգիտ բայց միայն տերեւ,
 14 զի ոչ իսկ էր ժամանակ թղոյ : Պատասխանի ետ
 և ասէ ցնա, Մի եւս ոք յաւիտեան ի քէն պտուղ
 կերիցէ. և լսէին աշակերտքն նորա :
- 15 Գան յերուսաղէմ. և մտեալ ի տաճարն՝ սկսաւ
 հանել զվաճառականան և զգնողս որ էին ի տա-
 ճարին. և զսեղանս հատավաճառացն ցրուեաց, և
 16 զաթոռս աղաւնեվաճառացն կործանեաց. Եւ ոչ
 թողոյր եթէ ոք անօթ ինչ անցուցանիցէ ընդ տա-
 17 ճարն : Եւ ուսուցանէր և ասէր ցնասա, ³Քրեալ
 է՞, թէ հուն իմ տուն աղօթից կոչեացի ամենայն
 հեթանոսաց, և դուք արարէք զդա այրս աւաղա-
 18 կաց : Լուան քահանայապետքն և դպիրք, և խրնդ-
 րէին թէ ո՛րպէս կորուսցին ցնա, բայց երկնչէին
 ի նմանէ. զի ամենայն ժողովուրդն զարմացեալ էր
 19 ընդ ուսումն նորա : Եւ իբրեւ երեկոյ լինէր, ար-
 տաքոյ քան զքաղաքն ⁴ելանէին :

¹ Ի Բազումս պահասէ² Բազումս, ովսաննա³ Բազումս, Չիցէ՞ դրեալ⁴ Բազումս, ելանէր

- 20 Եւ մինչդեռ այգուցն առ նովառ անցանէին ,
 21 տեսին զթղենին ցամաքեալ յարմատոց : Յիշեաց
 Պետրոս և ասէ ցնա , Ռաբբի , ահաւասիկ թղենին
 22 զոր անիծեր՝ ցամաքեցաւ : Պատասխանի ետ Յիսուս
 և ասէ ցնասա , ¹Եթէ ունիցիք զհաւատսն Աստու-
 23 ծոյ՞ . Ամէն ասեմ ձեզ , Որ ոք ասիցէ լերինս այո-
 միկ , Բարձիր և անկիր ի ծով , և ոչ երկմտիցէ
 ի սրտի իւրում , այլ հաւատայցէ թէ զոր ասէն՝
 24 լինի , եղիցի նմա զոր ինչ և ասիցէ : Ասան այսո-
 րիկ ասեմ ձեզ , Ամենայն ինչ վասն որոյ աղօթս
 արարեալ խնդրիցէք , և հաւատայցէք թէ առնու-
 25 ցուք , եղիցի ձեզ : Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք ,
 թողուցուք եթէ ունիցիք ինչ զուժեքէ . զի և Հայրն
 ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր :
 26 Զի եթէ դուք ոչ թողուցուք , և ոչ Հայրն ձեր
 որ յերկինս է՝ թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր :
 27 ԵՔ . Գան միւսանգամ յերուսաղէմ , և մինչ-
 դեռ ի տաճարի անդ զգնայր , գան առ նա քա-
 28 հանայապետքն և դպիրք և ձերք : Եւ ասէն ցնա ,
 Որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ , և ո՞վ ետ
 29 քեզ զիշխանութիւնդ զայդ : Պատասխանի ետ Յի-
 սուս և ասէ ցնասա , Հարցից և ես զձեզ բան մի ,
 տուք ինձ պատասխանի . և ես ասացից ձեզ որով
 30 իշխանութեամբ առնեմ զայս : Մկրտութիւնն Յով-
 հաննու յերկնից էր թէ ի մարդկանէ , տուք ինձ
 31 պատասխանի : Խորհէին ընդ միմեանս և ասէին ,
 Եթէ ասեմք եթէ Յերկնից , ասէ ցմեզ , Իսկ ընդէ՞ր
 32 ոչ հաւատացէք նմա . Այլ եթէ ասեմք , ի մարդ-

¹Բազմ—ժ , Եղիցին ձեր հաւատք յԱստուած

կանէ, ¹երկնչիմք ի ժողովրդենէն, զի ամենեքին
 33 գիտէին զՅովհաննէս թէ մարգարէ էր: Պատաս-
 խանի ետուն և ասէն ցՅիսուս, Չգիտեմք. և Յի-
 սուս ետ նոցա պատասխանի և ասէ, Եւ ոչ ես
 ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ ասնեմ զայս:

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առաւօք ²և ասել՝,
 Այր մի տնկեաց այգի և ած շուրջ զնովաւ ցանգ,
 և գուբ հնձան փորեաց և շինեաց աշտարակ, և ետ
 2 զնա ցմշակս և դնաց ի տարաշխարհ: Եւ առաքեաց
 առ մշակսն ի ժամանակի ծառայ մի, զի ի մշակաց
 3 անտի առցէ ի պտղոյ այգւոյն: Եւ նոցա կալեալ
 4 դան հարին զնա և արձակեցին ունայն: Գարձեալ
 առաքեաց առ նոսա այլ ծառայ, և զնա կառափնա-
 5 տեցին և արձակեցին անարգեալ: Եւ դարձեալ
 այլ առաքեաց, և զնա սպանին. և զբաղումս այլ՝
 6 զոմանս հարկանէին և զոմանս սպանանէին: Ապա
 որդի մի էր իւր սիրելի, զնա առաքեաց առ նոսա
 յետոյ, և ասէ, Թերևս ամաչեսցեն յորդոյ աստի
 7 իմնէ: Իսկ մշակքն իբրեւ տեսին զնա թէ գայ,
 ասէն ցմիմեանս, Սա է ժառանգն, եկայք սպան-
 8 ցուք զսա, և մեր լիցի ժառանգութիւնն: Եւ
 կալեալ զնա սպանին և հանին արտաքոյ այգւոյն:
 9 Արդ զի՞նչ արասցէ տէր այգւոյն. եկեսցէ և կո-
 րուսցէ զմշակսն, և տացէ զայգին ի ձեռս այլոց:
 10 Եւ ո՞չ զգիրն զայն իցէ ընթերցեալ ձեր, թէ Զվէժն
 զար անարգեցին շինողքն, նա եղեւ գլուխ տնկեան.

¹Բազմ-ժ, երկնչէին²Ի Յաննէն պատմէ

- 11 Ի Տեառնէ եղեւ այս, և է սքանչելի յաչս մեր:
- 12 Եւ խնդրէին զնա ունել, և երկեան ի ժողովրդ-
դենէ անախ, զի գիտացին թէ առ նոսա ասաց զա-
ռակն. և թողին զնա և գնացին:
- 13 Եւ առաքեն առ նա զոմանա ի փարիսեցւոց անախ
և ի հերովդիանոսաց, զի զնա որսասցեն բանիւ:
- 14 Եւ նոքա եկեալ ¹հարցանէին զնա նենգութեամբ
և՝ ասէին, Վարդապետ, գիտեմք զի ճշմարիտ ես,
և ոչ ինչ փոյթ է քեզ զումեքէ. զի ոչ հայիս յե-
րեսս մարդկան, այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն
Աստուծոյ ուսուցանես. ¹արդ ասա մեզ,՝ արժան
է հարկ տալ կայսեր եթէ ոչ. տացո՞ւք, թէ ոչ
- 15 տացուք: Եւ Յիսուս գիտաց զկեղծաւորութիւն
նոցա, ասէ ցնոսա, Չի՞ փորձէք զիս, ¹կեղծաւորք.
- 16 բերէք ինձ դահեկան մի զի տեսից: Եւ նոքա բե-
րին. և ասէ ցնոսա, Այր է պատկերս այս կամ՝
- 17 գիր. և նոքա ասեն ցնա, կայսեր: Պատասխանի
ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա, ²Երթայք, տուք զկայ-
սերն կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ. և զար-
մացան ընդ նա:
- 18 Է՛ր. Գան առ նա սաղուկեցիքն որ ասեն թէ
- 19 Չիք յարութիւն. հարցանէին ցնա և ասէին, Վար-
դապետ, Մովսէս գրեաց մեզ եթէ ուրուք եղբայր
մեռանիցի և թողուցու կին և որդի ոչ թողուցու,
զի առցէ եղբայր նորա զկինն նորա, և յարուսցէ
- 20 զաւակ եղբօր իւրում: Արդ եղբարք եւթն էին
¹առ մեզ՝. առաջինն առ կին և մեռաւ, և ոչ ե-
- 21 թող զաւակ: Եւ երկրորդն առ զնոյն և մեռաւ,

¹ Ի Բազմա մականս² Ի Յանին պատմ

- և ոչ նա եթող զաւակ . նոյնպէս և երրորդն առ
 22 զնոյն : Եւ եւթնեքեան իսկ՝ և ոչ թողին զաւակ .
 23 յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն : Արդ ի յարու-
 թեանն յորժամ յառնիցեն, ո՞ր ի նոցանէ լինիցի
 24 կինն . զի եւթնեքեան կալան զնա կին : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս և սսէ ցնտաւ , Ո՞չ վասն այդո-
 րիկ իսկ մուրեալ էք , զի ոչ գիտէք զգիրս և ոչ
 25 զզօրութիւնն Աստուծոյ : Զի յորժամ ի մեռելոց
 յարիցեն , ոչ արք կանայս առնեն , և ոչ կանայք
 արանց լինին , այլ իբրեւ զհրեշտակս իցեն որ յեր-
 26 կինան են : Այլ վասն յարութեան մեռելոց զի
 յառնեն , ո՞չ իցէ ընթերցեալ ձեր ի գիրան Մով-
 սիսի ի մարեմուղն , որպէս ասաց ցնա Աստուած ,
 Ես եմ , սսէ , Աստուած Աբրահամու , Աստուած
 27 Իսահակայ և Աստուած Յակովբայ : Եւ ոչ է Աս-
 տուած մեռելոց , այլ՝ կենդանեաց . և արդ գուք
 յոյժ մուրեալ էք :
 28 Եւ մատուցեալ մի ոմն ի դպրացն՝ լսէր նոցա
 մինչ վիճելինն . իբրեւ ետես թէ ըտրւոք ետ նոցա
 զպատասխանին , եհարց ցնա ¹ և սսէ՞ , Ո՞ր պատուի-
 29 րան է ² առաջին : Եւ Յիսուս սսէ ցնա , Առաջին
 քան զամենայն՝ Լուք , Իսրայէլ , Տէր Աստուած
 30 մեր Տէր մի է . Եւ սիրեացես զՏէր Աստուած քո
 յամենայն սրտէ քումսէ , և յամենայն անձնէ
 քումսէ , և յամենայն մտաց քոց , և յամենայն
 զօրութենէ քումսէ . այս է առաջին պատուիրան :
 31 Եւ երկրորդն նման սին , սիրեացես զընկեր քո իբ-
 րեւ զանձն քո . մեծ քան զսոսա այլ պատուիրան

¹ Ի Յոննէն պատմ

² Բազմո՛ւս , առաջին քան զամենայն

- 32 ոչ գոյ : Եւ ասէ ցնա դպիրն , Բարւոք է , վարդապետ , ճշմարտութեամբ ատացեր թէ մի է Աստուած ,
- 33 և ոչ գոյ այլ բաց ի նմանէ : Եւ սիրելն զնա յամենայն սրտէ¹ և յամենայն զօրութենէ և յամենայն մտոց , և սիրելն զընկերն իբրև զանձն ,
- 34 առաւել է ² քան զողջակէզս և զզոհո : Եւ տեսալ Յիսուսի թէ իմաստութեամբ ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա , Չես հեռի յարքայութենէն Աստուծոյ . և ոչ ևս ոք իշխէր ինչ հարցանել ցնա :
- 35 Է՛ւ . Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ , մինչ ուսուցանէր ի տաճարին , Չիա՞րդ ասեն դպիրքն թէ
- 36 Քրիստոսն որդի Դաւթի է : Եւ ինքն Դաւիթ Հոգւովն Սրբով ասէ , Ասաց Տէր ցՏէր իմ , Նիստ ընդ աջմէ իմմէ , մինչեւ եգից զթշնամիս քո պատուուն .
- 37 դան ոտից քոց : Արդ եթէ ինքն իսկ Դաւիթ զնա Տէր կոչէ , զիա՞րդ իցէ որդի նորա . և բազում ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ :
- 38 Եւ ³ ասէր ուսուցանելով՝ ի վարդապետութեան իւրում , Չգոյշ լերուք ի դպրաց անտի , որ կամին ի հանդերձս երեւելիս շրջել , ⁴ զնախողջոյնս խընդ-
- 39 ըել ի հրապարակս , Եւ զնախաթուս ի ժողովուր-
- 40 դրս , և զգահազլուխս յընթրիս : Ար ուտեն զատունս այրեաց , պատճառանօք յերկարեալ զաղօթս , զի աւելի եւս դատաստանս ընկապցին :
- 41 Կայր Յիսուս ընգդէմ դանձանակին , տեսանէր թէ զիա՞րդ ժողովուրդն արկաներ պղինձ ի գան-

¹ Ո՛մնէ՛ յաւելուն , և յամենայն անձնէ

² Յայնն , քան զամենայն

⁴ Յայնն , զողջոյնս

³ Բազումս , ասէր ցնոսա

ձանաակն . և բազում մեծատուներ արկին բազում
 42 ինչ : Եկն այրի մի և արկ երկուս լուսայս , որ է
 43 նաքարակիա մի : Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշա-
 կերտան իւր ասէ ցնոսա , Ամէն ասեմ ձեզ , զի
 այրին այն ասաւապեալ շատ արկ քան զամենեւ .
 44 եան որ արկին ի գանձանաակն : Քանզի ամենեքին
 յաւելորդաց իւրեանց արկին , այլ նա ի չքաւո-
 ռութենէ իւրմէ՝ զամենայն ինչ զոր ունէր արկ
 գոյիւ չափ զկեանս իւր :

Գ. Լ. ԺԳ

1 ԷՁ. Եւ յելանելն նորա ի տաճարէ անտի , ասէ
 ցնա մի յաշակերտաց նորա , Աւարդապետ , տես
 2 որպիսի են քարինքս , և որպիսի շինուածք : Պա-
 տասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ , Տեսանե՞ս զայդ
 1 ամենայն շինուածս , 2 ամէն ասեմ ձեզ եթէ՞՝ Ոչ
 թողցի այդք քար ի քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի :
 3 Եւ մինչ նստէր նա ի լերինն Չիթենեաց յանդի-
 ման տաճարին , հարցանէին ցնա աւանձինն Պետ-
 4 ռոս և Յակովբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս : Ասա
 մեզ ե՞րբ լինիցի այդ , և զի՞նչ նշան է յորժամ
 5 կատարելոց իցէ այդ ամենայն : Պատասխանի ետ
 Յիսուս և ասէ ցնոսա , Չգոյշ կացէք , մի՛ ոք
 6 զձեզ խաբեոցէ : Չի բազումք եկեսցեն յանուն
 իմ , և ասիցեն թէ Ես եմ 2 Քրիստոսն , և զլուս-
 7 զումս մոլորեցուցեն : Այլ յորժամ լսիցէք պա-
 տերազմունս և համբաւս պատերազմաց , մի՛ խռո-
 վիցիք , զի պարտ է լինել , բայց չեւ է կատարածն :

1 Յոյն , մեծամեծ

2 ի բազմ-ն պախստ

- 8 Ձի յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն
ի թագաւորութեան վերայ, և եղիցին շարժմունք
ի տեղիս տեղիս, սովք ¹և սրածուծիւնք ²և խռ-
վութիւնք:” այլ այն ամենայն սկիզբն է երկամեց:
- 9 ³Եւ զձեզ իսկ մատնեացեն յատեանս, և ի ժողո-
վուրդս տանջիցիք, և առաջի դատաւորաց և թա-
գաւորաց կայցէք վասն իմ ի վկայութիւն նոցա,
- 10 ⁴և ամենայն հեթանոսաց. Բայց նախ պարտ է
11 աւետարանիս քարոզել: Այլ յորժամ տանիցին
զձեզ մատնել, մի՛ յառաջագոյն հոգայցէք, և մի՛
զմտաւ ածիցէք թէ զի՛նչ խօսիցիք. այլ որ ինչ
տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք. զի
ոչ դուք էք որ խօսիցիքն, այլ Հոգին Սուրբ:
- 12 Մատնեացէ եղբայր զեղբայր ի մահ, և հայր՝ զոր-
դի. և յարիցեն որդիք ի վերայ հարց և սպանա-
13 նիցեն զնոսա: Եւ եղիջիք ասեցեալք յամենեցունց
վասն անուան իմոյ, այլ որ համբերեացէն ի սպառ-
նա կեցցէ:
- 14 Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերա-
ծին⁵, զի կայցէ ի տեղւոջ ուր չիցէ արժան, (որ
ընթեռնուն ի միտ առցէ) յայնժամ որ ի Հրէաս-
15 սանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս. Եւ որ ի վերայ
տանեացն իցէ՝ մի՛ իջցէ ի տուն, և մի՛ մտցէ բառ-

¹ Ի Յաննէն պախաւ

² Յաննա պախաւ

³ Բազմ-ժ, Ձգոյշ լերուք անձամեց, զի

⁴ Յանն, Եւ նախ յամենայն հեթանոսս պարտ է
աւետարանիս քարոզել

⁵ Մահոյ յաւելան, որ ասացեալն է ի ձեռն Գամիէլի
մարգարէի

16 նալ ինչ ի տանէ իւրմէ . Եւ որ յագարակին իցէ՝
 17 մի՛ դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր : Բայց վայ
 իցէ յղեաց և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ :
 18 Յաղօթս կացէք զի մի՛ ձմերանի լինիցի այն :
 19 Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց , որպիսի
 ոչ եղին երբեք այնպիսիք ի սկզբանէ արարածոց
 20 մինչև ցայժմ , և մի՛ այլ լիցի : Եւ եթէ ոչ էր
 կարճեալ ¹Աստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ ²վասն
 ընտրելոց իւրոց , ոչ ապրէր ամենայն մարմին .
 այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց՝ կարճեաց զա-
 21ւուրսն զայնոսիկ : Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ
 եթէ ասհաւասիկ է քրիստոսն կամ աւանիկ , մի
 22 հաւատայցէք : Ձի յարիցին սուս քրիստոսք և
 սուտ մարգարէք , և տացեն նշանս և արուեստս
 առ ի մոլորեցուցանելոյ , եթէ հնար ինչ իցէ , և
 23 զընտրեալսն : Բայց դուք զգոյշ եղերուք , ասա-
 վասիկ յաւաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն :
 24 Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն
 այնորիկ արեգակն խաւարեսցի և լուսին ոչ տացէ
 25 զլոյս իւր : Եւ աստեղք յերկնից թօթափեսցին , և
 26 զօրութիւնք յերկինս շարժեսցին : Եւ յայնժամ
 տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ ամպովք և զօրու-
 27 թեամբ և փառօք լազմօք : Եւ յայնժամ առա-
 քեսցէ զհրեշտակս իւր , և ժողովեսցէ զընտրեալս
 իւր ի չորից հողմոց , ի ծագաց երկրի մինչև ի ծագս
 28 երկնից : Բայց դուք ի թզնւոյ անտի ուսջիք զա-
 ռակն . յորժամ տակաւ ոստքն նորս կակղանայ-
 ցեն և տերեւ արձակիցի ի նմա , դիտէք թէ մերձ

¹Բազմ-ժ , Տեառն

²Ի Բազմ-ժս պատուէ

- 29 է ամառն . Նոյնպէս և դաւք յորժամ տեսանիցէք
 զայս ամենայն եղեալ , գիտասցիք թէ մերձ է առ
 30 դուրս : Ամէն ասեմ ձեզ թէ Ոչ անցցէ ազգս
 31 այս , մինչեւ այս ամենայն եղիցի : Երկինք և եր-
 32 կիր անցցեն , և բանք իմ ոչ անցանիցեն : Այլ
 վասն աւուրն այնորիկ և ժամու ոչ ոք գիտէ , ոչ
 հրեշտակք յերկինս և ոչ Որդի , բայց միայն Հայր :
 33 Ձգոյշ եղերուք , սկեցէք և կացէք յազօթս , զի ոչ
 34 գիտէք երբ ժամանակն իցէ : Որպէս այր մի գնա-
 ցեալ ի տարաշխարհ՝ թողուցաւ զտուն իւր , և
 տայցէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն , և իւրա-
 քանչիւր զգործ իւր , և դռնապանին պատուէր
 35 տայցէ , զի արթուն լինիցի : Արդ արթուն կացէք ,
 զի ոչ գիտէք երբ տէր տանն գայցէ , յերեկորեալ ,
 եթէ ի մէջ գիշերի , եթէ ի հաւախօսի , եթէ ընդ
 36 առաւօտս : Գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ դտանիցէ
 37 զձեզ ի քուն : Բայց զոր ձեզդ ասեմ՝ ամենեցուն
 ասեմ , Արթուն կացէք :

ԳԼ. ԺԴ

- 1 Ե՛ւ . Եւ էր զատիկն և բաղարջակերք յետ եր-
 կուց աւուրց , խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք
 եթէ զիա՛րդ զնա նենգաւ կայեալ սպանանիցեն :
 2 Բայց առէին թէ Մի՛ ի տօնի աստ , զի մի՛ խռո-
 վութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն :
 3 Եւ մինչ էր ի Բեթանիա ի տան Աիմոնի բորոտի
 բազմեալ , եկն կին մի որ ունէր շիշ իւղոյ նար-
 դեան ազնուի մեծագնոյ , և բեկեալ զշիշն՝ եհեղ
 4 ի վերայ գլխոյ նորա : ¹Եւ աշակերտքն՝ զչարէին և

¹Բ-զ-ժ , Եւ էին ոմանք որ

- ասէին, Ընգէ՞ր եղեւ կորուստ իւղոյդ այգորիկ .
 5 Մարթ էր զայդ իւղ վաճառել աւելի քան երեք
 հարիւր դասեկանի, և տալ աղքատաց . և զայ-
 6 րանային նմա յոյժ : Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա, Թոյլ
 տուք դմա, զի՞ աշխատ առնէք, զի գործ մի բա-
 7 ըի գործեաց դա յիս : Յամենայն ժամ զաղքատս
 ընդ ձեզ ունիք, և յորժամ կամիք, կարող էք
 առնել նոցա բարիս . այլ զիս ոչ յամենայն ժամ
 8 ընդ ձեզ ունիք : Իս զոր ունէրդ՝ արար . յառա-
 ջագոյն խնկեաց զմարմին իմ ի նշան պատանաց :
 9 Ամէն ասեմ ձեզ, ուր և քարոզեսցի աւետարանս
 այս ընդ ամենայն աշխարհ, և զոր արար դա՝ խօ-
 սեսցի վասն յիշատակի դորին :
 10 Եւ Յուդա Իսկարիովտացի, մի յերկոտասանից
 անտի, գնաց առ քահանայապետան զի մատնեսցէ
 11 զնա նոցա : Նոքա իւրեւ լուան, խնդացին, և խոս-
 տացան տալ նմա արծաթ . և խնդրէր թէ զիա՛րդ
 պարապով մատնեսցէ զնա :
 12 Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն յոր-
 ժամ զզատիկն զենուին, ասեն ցնա աշակերտքն,
 Ո՞ւր կամիս, երթիցուք պատրաստեսցուք զի կերի-
 13 ցես զզատիկն : Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց
 անտի և ասէ ցնոսա, Երթայք ի քաղաք, և իբրև
 մտանիցէք ի քաղաքն, պատահեսցէ ձեզ այր մի
 որ սափոր ջրոյ յուս ունիցի, երթայք զհետ
 14 նորա : Եւ յոր տուն մտանիցէ, ասասջիք ցտանու-
 տէրն, Վարդապետ ասէ, Ո՞ւր են իջեւանքն ուր
 15 աշակերտօքս ուտիցեմ զզատիկն : Եւ նա ցուցցէ
 ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ, անդ պատ-
 16 րաստեսջիք մեզ : Եւ գնացին պատրաստել աշա-

- կերտքն նորա , եկին ի քողարքն և գտին որպէս
 ասացն նոցա , և պատրաստեցին զղտտիկն :
- 17 Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ , գայ երկոտասանիւքն
 18 հանդերձ : Եւ իբրեւ բազմեցան և դեռ ուտէին ,
 ասէ Յիսուս , Ամէն ասեմ ձեզ զի մի ոմն ի ձէնջ
 19 մատնելոց է զիս , որ ուտէ իսկ ընդ իս : Եւ նոքա
 սկսան տրտմել և ասել մի ըստ միոջէ , Միթէ ե՞ս
 20 իցեմ , և մեւսն՝ Միթէ ե՞ս իցեմ : Կա պատասխա-
 նի ետ և ասէ ցնոսա , Մի յերկոտասանից այտի որ
 21 մխեաց ընդ իս ի սկաւառակդ : Այլ Արդի մարդոյ
 երթայ որպէս և գրեալ է վասն նորա , բայց վայ
 իցէ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն Արդի մարդոյ
 մատնեսցի . լաւ էր նմա թէ չէր իսկ ծնեալ մարդն
 այն :
- 22 Եւ մինչդեռ ուտէին , առեալ Յիսուսի հաց՝
 օրհնեաց և երեկ , ետ նոցա և ասէ , ¹Առէք այդ
 23 է մարմին իմ : Եւ առեալ բաժակ՝ դոհացաւ և
 24 ետ նոցա , և արբին ի նմանէ ամենեքեան : Եւ
 ասէ ցնոսա , Այս է արիւն իմ նորոյ ուխտի , որ
 25 փոխանակ բազմաց հեղու : Ամէն ասեմ ձեզ թէ
 Աչ ևս յաւելից ըմպել ի բերոյ որթոյ մինչեւ ցօրն
 ցայն , յորժամ արբից զնա նոր յարքայութեան
 Աստուծոյ :
- 26 Եւ դոհացեալ ելին ի լեառն Չիթենեաց : ՎՋ.
 27 Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս , Ամենեքին գայթակղելոց
 էք յինէն յայսմ գիշերի . զի գրեալ է թէ Հարից
 28 զհովիւն , և ոչխարքն ցրուեսցին : Այլ յետ յա-
 րութեան իմոյ յառաջագոյն երթայց քան զձեզ

¹Ո՞մն + , Առէք , կերէք

- 29) Ի Գալիլեա : Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա ,
 Թէպէտ և ամենեքեան զայլթակղեացին , այլ ես
 30 ոչ : Եւ ասէ ցնա Յիսուս , Ամէն ասեմ քեզ թէ
 Դու իսկ յայսմ գիշերի մինչչեւ ¹Տաւու խօսեալ
 31 իցէ՝ երկուս ուրացիս զիս : Իսկ Պետրոս առաւել
 եւս պնդէր և ասէր , Եթէ մեռանել եւս Տասու-
 նիցէ ընդ քեզ , զքեզ ոչ ուրացայց . նոյնպէս և
 ամենեքեան ասէին :
- 32 Գան ի դեղն որում անուն էր Գեթսեմանի , և
 ասէ ցաշակերտան , Նստարուք աստ , մինչեւ ես
 33 յաղօթս կացից : Եւ առնու ընդ իւր զՊետրոս և
 զՅակովբոս և զՅովհաննէս , և սկսաւ տխրել և
 34 հոգալ : Յայնժամ ասէ ցնոսա , Տրտում է անձն
 իմ մինչեւ ի մահ , մնացէք աստ և արթուն կա-
 35 ցէք : Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ , ան-
 կաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր . և կայր յա-
 ղօթս , զի եթէ հնար ինչ է , անցցէ ի նմանէ
 36 ժամն : Եւ ասէ , Աքբա Հայր , ամենայն ինչ քեզ
 հնարաւոր է , անցո զբաժակս զայս յինէն . բայց
 37 ոչ որպէս ես կամիմ , այլ որպէս դու կամիս : Եւ
 գայ դասանէ զնոսա զի ննջէին , և ասէ ցՊետրոս ,
 Սիմոն , ննջե՞ս . ո՞չ կարացեր ժամ մի արթուն
 38 կալ : Արթուն կացէք և յաղօթս կացէք , զի մի՛
 մտջիք ի փորձութիւն , ոգիս յօժար է , բայց մար-
 39 մինս տկար : Եւ դարձեալ չոգաւ եկաց յաղօթս ,
 40 և զնոյն բանս ասաց : Գարձաւ միւսանգամ անգ-
 րէն և եգիտ զնոսա ի քուն . քանզի էին աչք նոցա
 ծանրացեալ , և ոչ գիտէին թէ զինչ պատասխանի

¹Բազմ-ժ , Տաւու երկիցս

- 41 տայցեն նմա : Գայ երրորդ անգամ և ասէ ցնո-
սա , Ննջեցէք այսուհետեւ և հանգերուք , ¹ զի
հասեալ է վախճան՝ . եկն ժամ և ասա մատնի
- 42 Որդի մարդոյ ի ձեռս մեղաւորաց : Օն արիք ,
գնասցուք , զի ասաւասիկ մերձեցաւ որ մատնելոցն
է զիս :
- 43 Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր , գայ Յուդա Իսկա-
րիովտացի մի յերկոտասանից անտի , և ընդ նմա
ամբոխ սուսերօք և բրօք ի քահանայապետիցն և
- 44 ի դպրաց և ի ծերոց : Տուեալ էր նշան մատնչին
և ասէր , Ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է .
- 45 կալջիք զնա և տարջիք զգուշութեամբ : Եւ մա-
տուցեալ վաղվաղակի ասէ ցնա , Ռարբի , Ռարբի ,
- 46 և համբուրեաց զնա : Եւ նորա արկին ի նա ձեռս
- 47 և կալան զնա : Եւ մի ոմն յայնցանէ որ զնովաւն
կային՝ ձգեաց սուր , և եհար զծառայ քահանա-
- 48 յապետին , և ի բաց եհան զունկն նորա : Պատաս-
խանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա , Իբրեւ ի վերայ
- 49 աւազակի՞ ելէք սուսերօք և բրօք ունել զիս : Հա-
նապտղ առ ձեզ էի և ուսուցանէի ի տաճարին ,
և ոչ կալարուք զիս . այլ զի լցցին գիրք մարգա-
- 50 րէիցն : Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն ամե-
51 նեքին և փախեան : Եւ ոմն երիտասարդ զհետ եր-
թայր նորա՝ արկեալ զիւրեւ կտաւ մի ի մերկուց .
- 52 ունէին զնա երիտասարդքն : Եւ նորա թողեալ
զկտաւն՝ փախեաւ մերկ ի նոցանէ :
- 53 Եւ տարան զՅիսուս առ քահանայապետն
² կայիափա և գային ընդ նմա ամենայն քահա-

¹ Յայնն , բաւական է² Ի Բազու-Տա պախասի

54 նայապետքն և դպիրք և ծերք : Եւ Պետրոս երթայր
 ի հեռաստանէ զհետ նորա մինչեւ ի ներքս իսկ
 ի գաւիթ քահանայապետին , և նստէր ընդ սպասա-
 55 ւորսն և ջեռնոյր առ լուսոփն : Իսկ քահանայա-
 պետքն և ամենայն ատեանն խնդրէին հակառակ
 Յիսուսի վկայութիւն ինչ , զի սպանանիցեն զնա , և
 56 ոչ գտանէին : Զի բազումք սուտ վկայութիւն վը-
 կայէին զնմանէ , և նման միմեանց ոչ էին վկայու-
 57 թիւնքն : Այլ յարուցեալ վկայէին սուտ զնմանէ
 58 և ասէին , թէ մեք լուաք ի դմանէ զի ասէր , Ես
 քակեցից զսաւճարդ զայդ ձեռագործ , և զերիս ա-
 59 ւուրս շինեցից այլ , առանց ձեռագործի : Սակայն
 60 և տյնպէս չէր նման վկայութիւնն նոցա : Ապա յա-
 րուցեալ քահանայապետն ի մէջ հարցանէր զՅիսուս
 և ասէր , Ոչ ի՞նչ տաս պատասխանի , զի՞նչ դոքա
 61 պքէն վկայեն : Եւ նա լուռ և եթ կայր և չտայր
 ինչ պատասխանի : Դարձեալ քահանայապետն
 հարցանէր զնա կրկին անգամ և ասէր , Դո՞ւ ես
 62 ֆրիստոս Որդի ¹Աստուծոյ օրհնելոյն : ²Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա , Դու ասացեր թէ
 ես եմ .” բայց անսանիցէք զՈրդի մարդոյ նստեալ
 ընդ աջմէ Զօրութեան , և եկեալ ընդ ամպս երկ-
 63 նից : Եւ քահանայապետն պատառեաց ³վազվաղակի
 զպատմութեանս իւր և տսէ , Զի՞նչ եւս պիտոյ են
 64 մեզ վկայք : Ահա ⁴լուայք ամենեքին զհայհոյու-
 թիւն ի բերանոյ դորա” , զիա՞րդ թուի ձեզ . և ա-
 մենեքեան դատապարտեցին զնա թէ մահապարտ

¹ Յսմանս պախասէ ² Բազումք , և Յիսուս ասէ , Ես եմ

³ Ի Բազումս պախասէ

⁴ Բազումք , լուայք զհայհոյութիւնն

- 65 Է : Եւ ոմանք սկսան թքանել ընդ երեսս նորս ,
 ձորձ գգլխով արկանել , կոփել և ասել , Մար-
 դարեաց ¹մեզ , Քրիստոսդ , ո՞վ է այն որ եհարն
 զքեզ . և սպասաւորքն ապտակս հանէին նմս :
- 66 Եւ Պետրոս մինչդեռ էր ի խոնարհ ի գաւթին ,
 գայ աղախին մի քահանայապետին , և տեսանէ
 67 զնա զի ջեռնայր . հայեցաւ ընդ նա և ասէ , Եւ
 68 դու ընդ Յիսուսի հազովրեցւոյ էիր : հա ուրա-
 ցաւ և ասէ , Ոչ ճանաչեմ և ոչ գիտեմ զինչ
 դուդ ասես , և իրրեւ ել յարտաքին գաւթին , և
 69 հաւ խօսեցաւ : Գարձեալ ետես զնա աղախինն , և
 սկսաւ ասել ցայնոսիկ որ շուրջն կային թէ Եւ
 70 սա ի նոցանէ է . և նա դարձեալ ուրացաւ . Եւ
 յետ սակաւ միոյ դարձեալ որ շուրջն կային՝ ա-
 սեն ց՝ Պետրոս , Արդարեւ և դու ի նոցանէ ես ,
 քանզի Գալիլեացի ես , և խօսքդ իսկ քո նման են :
- 71 Եւ նա սկսաւ նզովել և երդնուլ և ասել թէ Ոչ
 72 գիտեմ զայրն զորմէ դուքդ ասէք : Եւ նայնժա-
 մայն կրկին հաւ խօսեցաւ . և յիշեաց Պետրոս
 զբանն զոր ասաց ցնա Յիսուս թէ Չեւ իցէ հաւու
 երկիցս խօսեալ , զի դու երկցս ուրասցիս զիս , և
 սկսաւ լալ :

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Եւ վաղվաղակի ընդ աւաւօտն խորհուրդ արար-
 եալ քահանայապետիցն հանդերձ ծերովքն և
 դպրօք և ամենայն ատեանն , կապեցին զՅիսուս և
 2 տարան , մատնեցին Պիղատոսի : Եւ հարց զնա Պի-

¹ Ի Բազմաձև պախտէ

զատուս և ասէ, Դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից. նա
 3 պատասխանի ետ նմա և ասէ, Դու ասես: Եւ չա-
 րախօսէին զնմանէ յոյժ քահանայապետքն ¹ և նա
 4 ոչինչ տայր պատասխանի: Իսկ Պիղատոս դար-
 ձեալ հարցանէր զնա, Ոչ ի՞նչ տաս պատասխանի,
 5 տես քանի՛ ամբաստանեն դքէն: Եւ Յիսուս այնու-
 հետեւ ոչ ինչ ետ պատասխանի, մինչեւ զարմա-
 նալ յոյժ Պիղատոսի:
 6 Բայց ըստ տօնի արձակէր նոցա զմի ոք զկա-
 7 պեալ, զոր ինքեանք խնդրէին: Եւ էր որում ա-
 նուն էր Բարաբբա՝ կապեալ ընդ խռովիչան, որոց
 8 ի խռովէլն՝ այր մի սպանեալ էր: Ի ձայն բարձր
 սկաւաւ աղաղակել ամբոխն և խնդրել ² որպէս սո-
 9 վոր էր, զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն: Պա-
 տասխանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա, Կամի՞ք զի
 10 արձակեցից ձեզ զարքայն Հրէից: Քանզի գիտէր
 թէ առ նախանձու մատնեցին զնա քահանայա-
 11 պետքն: Որք և զամբոխն հաւանեցուցին, զի ար-
 12 ձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն: Դարձեալ պատաս-
 խանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա, Իսկ զի՞նչ կա-
 13 միք թէ արարից զարքայն Հրէից: Եւ նոքա դար-
 ձեալ աղաղակէին ¹ յուզեալք ի քահանայապե-
 14 տիցն, Ի խաչ հան զդա: Ասէ ցնոսա Պիղատոս,
 Զի՞նչ ինչ չար արարեալ իցէ դորա. և նոքա սո-
 ուաւել եւս աղաղակէին և ասէին, Ի խաչ հան
 15 զդա: Իսկ Պիղատոս իբրեւ զմիտս կամեցաւ հա-
 ճել զամբոխին, արձակեսց նոցա զԲարաբբայն,

¹ Ի Բազաւ-ժա պախասի

² Յոյնն, որպէս միշտն առնէր նոցա

և գՅիսուս գամն հարեալ ետ ի ձեռս զի ի խաչ ելանիցէ :

- 16 Եւ զինուորքն տարան զնա ի ներքս ի գաւիթն ուր ¹հրապարակն էր . և կոչեն միանգամայն զամենայն զգուհոն, Եւ զգեցուցանեն նմա ²քղամիդկարմիր և՝ ծիրանիս, և եդին ի գլուխ նորա զսակարարեալ ի փշոց : Եւ սկսան ողջոյն տալ նմա և
- 17 ասել, Ողջ եր, արքայդ Հրէից : Եւ ծեծէին զգլուխն եղեգամբ, և թքանէին ընդ երեսս, և ի
- 20 ծուր իջեալ երկիր պագանէին նմա : Եւ իբրեւ կատակեցին զնա, մերկացուցին ²զքղամիդն և՝ զծիրանիս և զգեցուցին նմա զիւր հանդերձն, և ածին արտաքս զի ի խաչ հանցեն զնա :
- 21 Եւ ունէին պահակ զԱիմոփս Աիւրենացի, որ ընդ այն անցանէր՝ եկեալ յագարակէ, զհայրն Աղեքսանդրի և Ռուփայ, զի բարձցէ զխաչափայտն նորա :
- 22 Եւ ածեն զնա ի Գողգոթա, տեղի մի որ թարգմանի
- 23 տեղի կառափելոյ : Եւ տային նմա գինի զմուսեալ,
- 24 և նա ոչ առ . Եւ հանին զնա ի խաչ, և բաժանեցին զհանդերձս նորա, արկեալ վիճակս ի վերայ թէ ո
- 25 զինչ առնուցու : Էր ժամ երրորդ և հանին զնա ի խաչ : Եւ էր գիր վնասու նորա գրեալ թէ Թագաւոր է Հրէից : Եւ ընդ նմա հանին ի խաչ երկուս աւազակս, մի ընդ աջմէ և մի ընդ ահեկէ նորա :
- 28 Եւ լցաւ գիրն որ ասէ թէ Ընդ անօրէնս համարեցաւ : Եւ որք անցանէինն՝ հայհոյէին զնա շարժեալ զգլուխս իւրեանց և ասէին, Ա՛հ, որ քա-

¹ Յայնն, ապարանք, քե՛ս Մատթ. ԻԷ. 27 :

² Ի Բազմա՛ն պահասէ,

- 30 կէիր զտաճարն և զերիս աւուրս շինէիր . Ապրեցո
 31 զանձն քո և էջ ի խաչէդ : Նոյնպէս և քահանա-
 յապետիցն այսն արարեալ ընդ միմեանս հանդերձ
 դպրօքն՝ ասէին, Չայլս ապրեցոյց, զանձն ոչ կարէ
 32 ապրեցուցանել : Քրիստոսդ, արքայդ Իսրայելի, իջ-
 ցէ այժմ ի խաչէ այտի, զի տեսցուք և հաւա-
 տասցուք դմա . և որ ընդ նմա ի խաչն ելեալ էին՝
 նախաաէին զնա :
- 33 Եւ իբրեւ վեց ժամ եղեւ, խաւար կալու զա-
 34 մենայն երկիր մինչեւ ցինն ժամ : Եւ յիններորդ
 ժամուն աղաղակեաց Յիսուս ի ձայն մեծ և ասէ,
¹ Ելի, էլի,՝ լա՞մա սարաքթանի . որ թարգմանի,
 Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս :
- 35 Եւ ոմանք ի նոցանէ որ շուրջն կային զհովաւ՝ իբ-
 36 րեւ լուան, ասէին թէ զեղիս կարդայ : Եւ ըն-
 թացեալ մի ոմն՝ ելից սպունգ մի քացախով, և
 հարեալ յեզեգան՝ աայր ըմպել նմա, և ասէ,
 Թոյլ աուր տեսցուք, գա՞յ եղիս իջուցանել զդա :
- 37 Եւ Յիսուս արձակեաց ձայն մեծ և եհան զոգի :
 38 Եւ վարագոյր տաճարին պատառեցաւ յերկուս
 39 ի վերուսա, մինչեւ ի խոնարհ : Եւ տեսեալ հարիւ-
 րապետին որ կայր անդ թէ աղաղակեաց և եհան
 զոգի, ասէ, Արդարեւ այրս այս Որդի Աստուծոյ էր :
 40 Էին և կանայք որ հայէին ի հեռաստանէ, յորս էր
 Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակովբու
 41 փոքրկան և Յովսեայ մայրն և Սողովմէ . Որք յոր-
 ժամ էրն ի Գալիլեա, զհեա շրջէին նորա և պաշ-
 տէին զնա . և այլ բազում կանայք որ ընդ նմա
 իսկ ելեալ էին յերուսաղէմ :

¹ Բողո՞ւմ, էլո՞ւի, էլո՞ւի,

42 Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ, քանզի ուրբաթ էր որ
 43 ի շաբաթն մտանէր, Եկեալ Յովսէփ որ յԱրիմա-
 թեայն էր, այր պարկեշտ նախարար, որ և ինքն
 իսկ ակն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ, համար-
 ձակեցաւ եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց զմար-
 44 մինն Յիսուսի: Եւ Պիղատոս զարմացաւ թէ այն-
 չափ վաղ մեռաւ. և կոչեցեալ առ ինքն զհարիւ-
 րապետն՝ Էհարց զնա և սակ թէ Արգարեւ այնչափ
 45 վա՞ղ մեռաւ: Եւ իբրեւ ստուգեաց ի հարիւրա-
 46 պետէ անտի, շնորհեաց զմարմինն Յովսէփոյ: Եւ
 Յովսէփ գնեաց կտաւ, և իջուցեալ զնա՝ պատեաց
 կտաւովն և եղ ի գերեզմանի զոր էր փորեալ ի վիմէ.
 47 և թաւալեցոյց վէմ մի ի դուռն գերեզմանին: Իսկ
 Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակովբայ
 և Յովսէփ տեսին զտեղին ուր եղաւ:

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ իբրեւ անց շաբաթն, Մարիամ Մագդաղենացի
 և Մարիամ Յակովբայ և Սողովմէ չոգան պատ-
 2 րաստեցին խուհկա, զի եկեացեն օժցեն զնա: Եւ
 ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գան ի գերեզմանն
 3 ընդ արեւագալն: Եւ սակին ցմիմեանս, Ո՞վ թա-
 4 ւալեցուցէ մեզ զվէմն ի դրաց գերեզմանին: Եւ
 հայեցեալ տեսին զի թաւալեցուցեալ էր զվէմն
 5 ի գերեզմանէն. քանզի էր մեծ յոյժ: Եւ մտեալ
 ի ներքս ի գերեզմանն՝ տեսին երիտասարդ մի զի
 նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմուծան
 6 սպիտակ, և զարհուրեցան: Եւ նա սակ ցնոսաւ,
 Մի՛ երկնչիք. զՅիսուս խնդրէք զհազովրեցի զիաչ-
 ելեալն, յարեաւ, չէ աստ. ահաւաղիկ տեղին

7 ուր եգին զնա : Այլ երթայք , ասացէք ցաշակերտս
 նորա և ցՊետրոս , եթէ ասա յառաջագոյն երթայ
 քան զձեզ ի Գալիլեա , անդ տեսանիցէք զնա , որ
 8 պէս ասացն ձեզ : Եւ իբրեւ լուան , ելին և փախեան
 ի գերեզմանէն , քանզի զասի հարեալ էին . և ոչ
 ումեք ինչ ասացին , զի երկնչէին :

9 ¹Յարուցեալ Յիսուս առաւօտուն ²առաջին միա-
 շաբաթուն” երեւեցաւ Մարիամու Մագդաղե-
 10 նացւոյ , յորմէ հանեալ էր զեւթն դեւն : Եւ նա
 երթեալ պատմեաց այնոցիկ որ ընդ նմայն էին ,
 11 մինչդեռ սգային և լային : Նոքա իբրեւ լուան թէ
 կենդանի է և երեւեցաւ նմա , ոչ հաւատացին :

12 Յետոյ երեւեցաւ այլով ³կերպարանաւ որք”
 13 երթային յանդաստան : Նոքա չոգան պատմեցին
 այլոց , և ոչ նոցա հաւատացին :

14 Յետոյ մինչդեռ բազմեալ էին մետասանքն , երե-
 ւեցաւ նոցա և թշնամանեաց զանհաւատութիւն
 նոցա և զխստասրտութիւն . ⁴զի որ երեւեցաւ նոցա
 յարուցեալ ի մեռելոց , և նոքա ոչ հաւատացին :”

15 Եւ ասէ ցնոսա , երթայք յաշխարհ ամենայն ,
 և քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն արարածոց :

16 Որ հաւատայ և մկրտիցի՝ կեցցէ , և որ ոչն հաւա-
 17 տայ՝ դատապարտեսցի : Նշանք այնոցիկ որ հաւա-

¹Ս.սրբի Քնչև է կարարած գլխոյն պախսէ յամանս է Յոյն
 յեռագրաց :

²Յոյնն , յառաջնումն շաբաթուն

³Յոյնն , կերպարանաւ երկուց ի նոցանէ որք

⁴Յոյնն , զի որոց տեսինն զնա յարուցեալ ոչ հա-
 ւատացին :

տանն՝ երթիցեն զհետ, այսոքիկ . յանուռն իմ դեւս
 18 հանցին, լեզուս խօսեացին : Ի ձեռս իւրեանց օծս
 բարձցեն, և եթէ մահացու ինչ դեղ արբցեն, նոցա
 ինչ ոչ փասեսցէ . ի վերայ հիւանդաց ձեռս դիցին,
 և բժշկեսցեն :

19 Եւ ինքն Տէր Յիսուս յետ խօսելոյն ընդ նոսա
 համբարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջմէ Հօր :

20 Եւ նոքա ելեալ քարոզէին ընդ ամենայն երկիր
 Տեսառն գործակցութեամբ, և զբանն հաստատէին
 ամենայն նշանօք որ երթայլին զհետ նոցա :



ԳԼՈՒԽԻ ՂՈՒԿԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

| | ԳԼ. ՀՎԲ. |
|--|----------|
| Վասն աշխարհագրին . | Բ. 1 |
| Վասն բացօթեայ հովաւացն . | Բ. 8 |
| Վասն Սիմէոնի . | Բ. 25 |
| Վասն մարգարէին Աննայի . | Բ. 36 |
| Վասն լինելոյ բանին Աստուծոյ առ Յովհաննէս . | Գ. 2 |
| Վասն որոց հարցանէինն զՅովհաննէս . | Գ. 10 |
| Վասն փորձութեանց Փրկչին . | Դ. 2 |
| Վասն որ ունէր զհոգին դիւական . | Գ. 33 |
| Վասն զոքանչին Պետրոսի . | Դ. 38 |
| Վասն որոց բժշկէին ի պէսպէս հիւանդութեանց . | Դ. 41 |
| Վասն որսոյ ձկանցն . | Ե. 4 |
| Վասն ըորոտին . | Ե. 12 |
| Վասն անդամալուծին . | Ե. 17 |
| Վասն Ղևեայ մաքսաւորին . | Ե. 27 |
| Վասն գօսացեալ ձեռինն . | Զ. 6 |
| Վասն առաքելոցն համարոյ . | Զ. 13 |
| Վասն երանութեանցն . | Զ. 20 |
| Վասն հարիւրապետին . | Է. 2 |
| Վասն որդւոյ այրւոյն . | Է. 12 |
| Վասն որոց առաքեցանն ի Յովհաննէ . | Է. 19 |

| | |
|---|--------|
| վասն օժանելոյ զՏէրն . | Է. 38 |
| վասն առաւելի սերմնացանին . | Ը. 5 |
| վասն սաստելոյ ջուրցն . | Ը. 24 |
| վասն որ ունէր զլէգէոփնն . | Ը. 27 |
| վասն դատեր ժողովրդապետին . | Ը. 41 |
| վասն տեւատես կնոջն . | Ը. 43 |
| վասն արաքելոյ զերկոտասանան . | Թ. 2 |
| վասն Տինգ հացիցն և երկու ձկանցն . | Թ. 13 |
| վասն ցաշակերտան հարցանելոյ . | Թ. 18 |
| վասն ոյլակերպութեանն Յիսուսի . | Թ. 29 |
| վասն լուսնասարին . | Թ. 38 |
| վասն խորհելոյն թէ ո՛վ մեծ իցէ . | Թ. 46 |
| վասն չտալոյն հրաման զկնի երթալ . | Թ. 57 |
| վասն երեւցուցանելոյ զլեւթանասուհան . | Ժ. 1 |
| վասն հարցանելոյ օրինականին . | Ժ. 25 |
| վասն անկելոյն ի ձեռս աւազակաց . | Ժ. 30 |
| վասն Մարիամու և Մարթայի . | Ժ. 38 |
| վասն յաղօթս կալոյն . | ԺԱ. 1 |
| վասն խուլ գիւին . | ԺԱ. 14 |
| վասն որ կինն ձայն եբարձ ի ժողովրդեանն . | ԺԱ. 27 |
| վասն նշան խնդրելոյն . | ԺԱ. 29 |
| վասն որ փարիսեցին կոչեաց զՏէրն . | ԺԱ. 37 |
| վասն վայ տալոյ օրինականացն . | ԺԱ. 46 |
| վասն խմորոյ փարիսեցւոցն . | ԺԲ. 1 |
| վասն բաժանելոյ զինչսն ընդ եղբօրն . | ԺԲ. 13 |
| վասն պտղաբերելոյ անդոյ մեծաասանն . | ԺԲ. 16 |
| վասն Գալիլեացւոցն և որոց ի Սելուլամ, և վասն թղենւոյն . | ԺԳ. 1 |
| վասն կարկամեալ կնոջն այսասարի . | ԺԳ. 11 |

| | ԳԼ. ՀՄԲ. |
|--|----------|
| վասն առականցն . | ԺԳ. 19 |
| վասն թէ սակաւք իցեն որ ապրելոց իցեն . | ԺԳ. 23 |
| վասն որք ասացին ցՅիսուս զՀերովդէէ . | ԺԳ. 31 |
| վասն որ ջրգողեալ էր . | ԺԳ. 2 |
| վասն որք սիրեն զնախագահսն . | ԺԳ. 7 |
| վասն կոչելոյն յընթրիսն . | ԺԳ. 12 |
| վասն շինելոյ աշտարակին . | ԺԳ. 28 |
| վասն հարեւր ոչխարացն . | ԺԵ. 4 |
| վասն դնացելոյն յաշխարհ հեռի անառակին . | ԺԵ. 11 |
| վասն անիրաւ տնտեսին . | ԺԶ. 1 |
| վասն մեծատանն և Ղազարու . | ԺԶ. 19 |
| վասն տասն բորոտացն . | ԺԵ. 12 |
| վասն անիրաւ դատաւորին . | ԺԸ. 2 |
| վասն փարիսեցւոյն և մաքսաւորին . | ԺԸ. 10 |
| վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս . | ԺԸ. 18 |
| վասն կուրին . | ԺԸ. 35 |
| վասն Զակքէոսի . | ԺԹ. 2 |
| վասն գնալոյ առնուլ իւր թագաւորու- թիւն և դառնալ . | ԺԹ. 12 |
| վասն առնլոյ զտասն մնասն . | ԺԹ. 13 |
| վասն յաւանակին . | ԺԹ. 30 |
| վասն հարցանելոյ քահանայիցն զՏէր . | Ի. 1 |
| վասն առակի այգւոյն . | Ի. 9 |
| վասն դահեկանին . | Ի. 23 |
| վասն սագուկեցւոցն . | Ի. 27 |
| վասն թէ զիարդ է որդի Վաւթի Քրիոտոս . | Ի. 41 |
| վասն երկու լումայի այրւոյն . | ԻԱ. 2 |
| վասն հարցման կատարածին . | ԻԱ. 7 |
| վասն զատկին . | ԻԲ. 2 |

| | ԳԼ. ՀՄԲ. |
|---------------------------------------|----------|
| Վասն վիճելոյն թէ ո՛վ մեծ իցէ . | ԻԲ. 24 |
| Վասն խնդրելոյն Սատանայի . | ԻԲ. 31 |
| Վասն նախատանուաց Հերովդի զՏէրն . | ԻԳ. 11 |
| Վասն կոծելոյ կանանցն . | ԻԳ. 27 |
| Վասն ապաշխարելոյ աւագակին . | ԻԳ. 40 |
| Վասն խնդրելոյ զտէրուհուական մարմինն . | ԻԳ. 52 |
| Վասն կղէտվաւանցն . | ԻԴ. 13 |
| Վասն համբառնալոյն Տեառն . | ԻԴ. 51 |

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ



ԳԼ. Ա

- 1 ՔԱՆԶԻ բազումք յօժարեցին վերստին կարգել ղպատմութիւն վասն իրացն հաստատելոց ի մեզ .
- 2 Որպէս աւանդեցին մեզ որ ի սկզբանէ ականատեպք
- 3 և սպասաւորք եղեն բանին : Կամ եղեւ և ինձ , որ ի սկզբանէ ղհետ երթեալ էի տմենայնի ճշմարտութեամբ , կարգաւ գրել քեզ , քաջդ թէոփիլէ ,
- 4 Ձի ծանիցես ղբանիցն որոց աշակերտեցար՝ ղճշմարտութիւն :
- 5 Եւ եղեւ յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաստանի , քահանայ ոմն անուն Չաքարիա ի դասակարգէ Աբիայ , և կին նորա ի դատերաց Ահարովնի , և անուն նորա Եղիսաբեթ : Եւ էին արգարք երկոքին առաջի Աստուծոյ , գնային յամենայն պատուիրանս
- 7 և յիրաւունս Տեառն անարատք : Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ , քանզի Եղիսաբեթ ամուլ էր , և երկոքեան անցեալ էին զաւուրբք իւրեանց :
- 8 Եւ եղեւ ի քահանայսմալն նորա ըստ կարգի աւուրցն հասանելոյ առաջի Աստուծոյ , Ըստ օրինի քահանայութեանն եհաս նմա խունկ արկանել
- 10 մտեալ ի տաճարն Տեառն : Եւ տմենայն բազմութիւն ժողովրդեանն կային յաղօթս արտաքոյ

- 11 Ի ժամու խնկոցն : Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ
 12 Տեառն , զի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնկոցն : Եւ
 խռովեցաւ Զաքարիա , իբրեւ ետես , և անկաւ
 13 ահ ի վերայ նորա : Ասէ ցնա հրեշտակն ¹Տեառն ,
 Մի՛ երկնչիր , Զաքարիա , զի լսելի եղեն աղօթք
 քո , և կին քո Եղիսաբեթ ծնցի քեզ որդի , և
 14 կոչեսցես զանունն նորա Յովհաննէս : Եւ եղիցի
 քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն , և բազումք
 15 ի ծննդեանն նորա խնդասցեն . Զի եղիցի մեծ աւաջի
 Տեառն , և գինի և օղի մի՛ արբցէ , և Հոգւով Ար-
 16 բով լցցի անդասին յորովայնէ մօր իւրոյ . Եւ
 զբազումս յորդւոցն Իսրայելի դարձուցէ ի Տէր
 17 Աստուած իւրեանց : Եւ ինքն եկեսցէ աւաջի
 նորա ²Հոգւով զօրութեամբ Եղիայի , դարձուցա-
 նել զոիրտս հարց յորդիս , և զանհաւանս յիմաս-
 տութիւն արդարոց , պատրաստել Տեառն ժողո-
 18 վուրդ կազմեալ : Եւ ասէ Զաքարիա ցհրեշտակն ,
 Եւ ի՞նչ գիտացից զայդ . զի ես ծեր եմ , եւ կին
 19 իմ անցեալ զաւուրբք իւրովք : Պատասխանի եա
 հրեշտակն և ասէ ցնա , Ես եմ Վաբբիէլ որ կամ
 աւաջի Աստուծոյ , և աւաքեցայ խօսել ընդ քեզ
 20 և աւետարանել քեզ զայդ : Եւ ահա եղիցես
 համբ , և մի՛ կարասցես խօսել մինչեւ ցօրն յո-
 րումս այդ լինիցի . փոխանակ զի ոչ հաւատացեր
 21 բանից իմաց , որք լցցին ի ժամանակի իւրեանց : Եւ
 ժողովուրդն ական ունէր Զաքարիայ , և զարմանային
 22 ընդ յամենն նորա ի տաճարին : Եւ իբրեւ ել , ոչ
 կարէր խօսել ընդ նոսա . և իմացան եթէ տեսիլ
 ետես ի տաճարին . և նա նշանացի խօսէր ընդ

¹ Ի Յովհաննէս պատմէ

² Յայնն , Հոգւով և

- 23 նոսա և կայր պատանձեալ : Եւ եղեւ իբրեւ լցան
 24 աւուրք պաշտաման նորա , գնաց ի առն իւր : Եւ
 յետ աւուրցն այնոցիկ յղացաւ Եղիսաբէթ , կին
 նորա , և թաքուցանէր զանձն մահա Տինգ , և ա-
 25 սէր , Զինչ գործ գործեաց ընդ իս Տէր յաւուրս .
 յորս հայեցաւ յիս բառնալ զնախատինս իմ
 ի մարդկանէ :
 26 Եւ յամսեանն վեցերորդի առաքեցաւ Գարրիէլ
 հրեշտակ Սաստուծոյ ի քաղաք մի Գալիլեացոց ,
 27 որում անուն էր Նազարէթ , Առ կոյս խօսեցեալ
 առն , որում անուն էր Յովսէփ , ի տանէ Գաւթի .
 28 և անուն կուսին Մարիամ : Եւ եկեալ առ նա
 29 ասէ , Ուրախ լեր , բերկրեալդ , Տէր ընդ քեզ : Եւ
 նա ընդ բանոն խռովեցաւ , և խորհէր ընդ միտս
 30 թէ որպիսի՛ ինչ իցէ ողջոյնս այս : Եւ ասէ ցնա
 հրեշտակն , Մի՛ երկնչիր , Մարիամ , զի գտեր
 31 շնորհս Սաստուծոյ : Եւ ասա յղասջիր և ծնցես
 32 որդի , և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս : Նա ե-
 ղիցի մեծ , և Որդի Բարձրելոյ կոչեսցի , և տացէ
 նմա Տէր Աստուած զաթոռն Գաւթի հօր նորա .
 և թագաւորեսցէ ի վերայ տանն Յակովբայ ի յա-
 33 լիտեանս , Եւ թագաւորութեան նորա վախճան մի՛
 34 լիցի : Եւ ասէ Մարիամ ցհրեշտակն , Զիս՞րդ լի-
 35 նիցի ինձ այդ , քանդի զայր ոչ գիտեմ : Պատաս-
 խանի ետ հրեշտակն և ասէ ցնա , Հոգի Սուրբ ե-
 կեոցէ ի քեզ , և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի
 լիցի ի վերայ քո . քանդի և որ ծնանելոցն է ի քէն՝
 36 սուրբ է , և Որդի Աստուծոյ կոչեսցի : Եւ ասա
 Եղիսաբէթ տղգական քո , և նա յղի է ի ծերու-
 թեան իւրում . և այս վեցերորդ մահա է նորա որ

- 37 ամուլն կոչեցեալ էր . Ձի ոչ տկարասցի առ յԱս-
- 38 առածոյ ամենայն բան : Եւ ասէ Մարիամ, Ահա-
 ւասիկ կամ աղախին Տեառն, եղիցի ինձ ըստ
 բանի քու՛մ . և գնաց ի նմանէ հրեշտակն :
- 39 Յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնուսիկ՝
 գնաց ի լեռնակողմն փութապէս ի քաղաքն Յու-
- 40 դայ . Եւ եմուտ ի տուն Չաքարիայ և ետ ողջոյն
 41 Եղիսարեթի : Եւ եղեւ իբրեւ լուսաւ զողջոյնն Մա-
 րիամու Եղիսարեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի
- 42 նորա . և լցաւ Եղիսարեթ Հոգւով Արբով . Եւ
 ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ, Օրհնեալ ես
 դու ի կանայս, և օրհնեալ է պատու որովայնի
- 43 քո : Եւ ուստի՞ է ինձ այս, զի եկեսցէ մայր Տեառն
 44 իմոյ առ իս : Ձի ասաւասիկ իբրեւ եղեւ ձայն ող-
 ջունի քո յականջո իմ, խաղաց ցնծալով մա-
- 45 նուկս յորովայնի իմում : Եւ երանի որ հաւատայցէ
 եթէ եղիցի կատարումն ասացելոցս նմա ի Տեառնէ :
- 46 Եւ ասէ Մարիամ, Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր .
 47 Եւ ցնծացաւ հոգի իմ յԱստուած Փրկիչ իմ :
- 48 Ձի հայեցաւ ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ . զի
 ասա յայսմ հեռէ երանեսցեն ինձ ամենայն ազգք :
- 49 Ձի արար ինձ մեծամեծս Հզօրն, և սուրբ է տնուն
 50 նորա : Եւ ողորմութիւն նորա ազգաց յողգս եր-
- 51 կիւղածաց իւրոց : Արար զօրութիւն բաղկաւ իւ-
 րով, ցրուեաց զամբարտաւանս մտօք սրտից իւր-
- 52 եանց : Քակեաց զհզօրս յաթոռոց, և բարձրացոյց
 53 զխոնարհս : Չքաղցեալս լցոյց բարութեամբ, և
 54 զմեծատունս արձակեաց ունայնս : Պաշտպանեաց
 իսրայելի ծառայի իւրում՝ յիշել զողորմութիւնս :
- 55 Որպէս խօսեցաւ առ հորս մեր՝ Աբրահամու և

- 56 զաւակի նորա յաւիտեան : Եկաց Մարիամ առ
 նմա իբրեւ ամիսս երիս , և դարձաւ ի տուն իւր :
- 57 Եւ Եղիսաբեթի լցան ժամանակք ծնանելոյ , և
 58 ծնաւ որդի : Եւ լուան որ շուրջ զնովաւ էին և
 սզգատոճմ նորա , զի մեծ արար Տէր զոզորմու-
 թիւն իւր ընդ նմա . և խնդային ընդ նմա :
- 59 Եւ եղեւ յաւուրն ութերորդի եկին թլփատել
 զմանուկն , և կոչէին զնա յանուն հօր իւրոյ Զա-
 60 քարիա : Պատասխանի ես մայր նորա և ասէ , Ոչ ,
 61 այլ կոչեսցի Յովհաննէս . Եւ ատեն ցնա , Քանզի ոչ
 ոք է յազգի քում , որոյ կոչի անուն Յովհաննէս :
- 62 Ակնարկէին հօրն նորա թէ զինչ կամիցի կոչել
 63 զնա . Եւ խնդրեաց ասխտակ , դրեաց և ասէ , Յով-
 հաննէս է անուն դորա . և զարմացան ամենեքին :
- 64 Եւ բացաւ բերան նորա վաղվաղակի և լեզու նո-
 65 րա , և խօսէր և օրհնէր զԱստուած : Եւ եղեւ աս
 ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զայս և սր շուրջ
 բնակեալն էին զնոքօք . և ընդ ամենայն լեռնա-
 կողմն շրէաստանի պատմէին ամենայն բանքս
 66 այսօրիկ : Եւ եղին ամենեքեան որ լսէին ի սիրտս
 իւրեանց , և ասէին , Զինչ լինիցի մանուկս այս .
 և ձեռն Տեաւն էր ընդ նմա :
- 67 Եւ Զաքարիա հայր նորա լցաւ Հոգւով Արբով ,
 68 մարգարէացաւ և ասէ , Օրհնեալ Տէր Աստուած
 խարայելի , զի յայց ել մեզ , և արար փրկութիւն
 69 ժողովրդեան իւրում : Եւ յարոյց եղջիւր փրկու-
 70 թեան մեզ ի ամնէ Իսաւթի ծառայի իւրոյ : Որ-
 պէս խօսեցաւ բերանով սրբոց որ յաւիտենից մար-
 71 գարէքն նորա էին . Փրկութիւն ի թշնամեաց մե-
 72 րոց , և ի ձեւաց ամենայն ատելեաց մերոց . Առ-

- 73 նել ողորմութիւն ընդ հարս մեր, և յիշել զուխտն
 74 իւր սուրբ: Չերգուցն զոր երգուաւ Աւրասամու
 75 հօր մերում՝ ապա մեզ, Ասանց երկիւղի, ի ձեռաց
 76 թշնամեաց¹ մերոց փրկեալս, Պաշտել զնա սրբու-
 թեամբ և արգարութեամբ առաջի նորա զամենայն
 77 աւուրս կենաց մերոց: Եւ դու, մանուկ, մարգարէ
 Բարձրելոյ կոչեաջիր. զի երթիցես առաջի երեսոց
 78 Տեառն պատրասակ զճանապարհս նորա, Տալ
 զիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան նորա ի թո-
 79 զութիւն մեղաց նոցա: Ասան գթութեանց ողոր-
 մութեան Աստուծոյ մերոյ, որովք այց արասցէ
 80 մեզ Արեգակն ի բարձանց: Երեւել որոց ի խաւարի
 և ի ստուերս մահու նստէին, ուղղել զոտս մեր
 ի ճանապարհս խաղաղութեան:
- 80 Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր հոգւով, և էր
 յանապատս մինչեւ յօր երեւելոյ նորա Վարայելի:

ԳԼ. Բ

- 1 Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել հրաման
 յԱւգոստոս կայսերէ աշխարհագիր առնել ընդ
 2 ամենայն ասիւղերս: Այս առաջին աշխարհագիր
 3 եղև ի դատաւորութեան Ասորոց Աիւրենեայ: Եւ
 երթային ամենեքեան մտանել յաշխարհագիր յիւ-
 4 րաքանչիւր քաղաքի: Ել և Յովսէփ ի Գալիլէէ
 ի քաղաք Նազարեթ ի Հրէաստան, ի քաղաք
 Գաւթի որ կոչի Բեթղէհեմ, վասն լինելոյ նորա
 5 ի տանէ և յազգէ Գաւթի, Մտանել յաշխարհա-
 գիր Մարեմու հանդերձ զոր խօսեալն էր նմա, և

¹ Յամանս պախատ

- 6 Եր յդի : Եւ եղեւ ի հասանելն նոցա անդր , լցան
 7 աւուրք ծնանելոյ նորա : Եւ ծնաւ զորդին իւր
 զանդրանիկ , և պատեաց ի խանձարուրս և եդ զնա
 ի մսուր . զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջեամին :
- 8 Եւ հովիւք էին ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեազք ,
 որք պահէին զպահպանութիւնս գիշերոյ հօտից իւ-
 9 բեանց : Եւ հրեշտակ Տեառն երեւեցաւ նոցա , և
 փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա , և երկեան եր-
 10 կիւղ մեծ : Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն , Մի՛ եր-
 կրնչիք , զի ասաւասիկ աւետարտնեմ ձեզ ուրա-
 խութիւն մեծ , որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն :
- 11 Զի ծնաւ ձեզ այսօր Փրկիչ , որ է Օծեալ Տէր ,
 12 ի քաղաքի Գաւթի : Եւ այս նշանակ ձեզ . գտա-
 նիցէք մանուկ պատեալ ի խանձարուրս և եդեալ
 13 ի մսուր : Եւ յանկարծակի եղեւ ընդ հրեշտակին
 ընդ այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց , որ
 14 օրհնէին զԱստուած և ասէին , փառք ի բարձունս
 Աստուծոյ , և յերկիր խաղաղութիւն , ի մարդիկ
 15 հաճութիւն : Եւ եղեւ իրբեւ վերացան ի նոցանէ
 հրեշտակքն յերկինս , ասեն ցմիմեանս հովիւքն ,
 Եկայք երթիցուք մինչեւ ցֆեթղեհեմ , և տեսցուք
 զինչ է բանս այս որ եղեւ , զոր Տէր եցոյց մեզ :
 16 Եւ եկին փութանակի , և գտին զՄարիամ և զՅով-
 17 սէփ և զմանուկն եդեալ ի մսուր : Եւ ծանեան
 18 վասն բանին որ ասացաւ նոցա զմանկանէն . Եւ
 ամենեքին որ լսէին՝ զարմանային վասն բանիցն զոր
 19 խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն : Եւ Մարիամ զամե-
 նայն զբանս զայսոսիկ պահէր և խելամուտ լինէր
 20 ի սրտի իւրում : Եւ գարձան հովիւքն , փառաւոր
 առնէին և օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի

- զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ նոցա :
 21 Եւ իրրեւ լցան աւուրք ութ թիփատել ¹զնա,
 և կոչեցաւ անունն նորա Յիսուս որ կոչեցեալ էր
 ի հրեշտակէն, մինչեւ յղացեալ էր ²զնա յորովայնի :
 22 Եւ իբրեւ լցան աւուրք սրբութեանն ³նոցա ըստ
 օրինացն Մովսիսի, ածին զնա յերուսաղէմ յան-
 23 գիման առնել Տեառն, Որպէս և գրեալ է յօրէնս
 Տեառն, թէ Ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝
 24 սուրբ Տեառն կոչեսցի : Եւ տալ պատարագս ըստ
 ասացելոյն յօրէնս Տեառն, զոյգս տաարակաց կամ
 25 երկուս ձագս աղաւնեաց : Եւ ասա էր այր մի յե-
 րուսաղէմ, որոյ անունն էր Սիմէոփս, և էր այրն այն
 արդար և երկիւղած, և ակն ունէր մխիթարութեանն
 26 Իսրայելի . և Հոգի Սուրբ էր ի նմա : Եւ էր նորա
 հրամանն առեալ ի Հոգւոյն Արքոյ մի՛ տեսանել
 27 զմահ, մինչեւ տեսցէ զՕծեալն Տեառն : Եւ եկն
 Հոգւոփս ի տաճարն . և իրրեւ ածին ծնողքն զմահ
 նուկն Յիսուս առնել նոցա ըստ սովորութեանն օրի-
 28 նացն ի վերայ նորա, Եւ նա աւ ընկալաւ զնա
 29 ի գիրկս իւր, և օրհնեաց զԱստուած և ասէ, Արդ
 արձակես զժառայս քո, Տէր, ըստ բանի քում
 30 ի խաղաղութիւն . Զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն
 31 քո, Զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդ-
 32 դոց : Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց, և փառս
 33 ժողովրդեան քում Իսրայելի : Եւ էին ⁴հայրն և
 մայր նորա զարմացեալ ի վերայ բանիցն որ խօսէին
 34 զնմանէ : Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոփս, և ասէ
 ցՄարիամ մայր նորա, Ահա սա կայ ի գլորումն

¹Ո՛հան+, զմանուկն

³Ո՛հան+, նորա

²Յոյնն, նա

⁴Ո՛հան+, Յովսէփ

- և ի կանգնուածն բազմաց ի մէջ Իսրայելի և ի նշան
 35 հակառակութեան : Եւ ընդ քո իսկ անձն անցցէ
 սուր , զի յայտնեացին ի բազում սրտից խորհուրդք :
 36 Եւ անդ էր Աննա մարդարէ դուստր փանուելի
 յազգէ Ասերայ . սա ինքն անցեալ էր զաւուրքք
 բազմօք՝ կեցեալ ընդ առն ամս եւթն ի կուսու-
 37 թենէ իւրմէ : Եւ էր այրի ամաց իրրեւ ութսուն
 և չորից , որ ոչ մեկնէր ի տաճարէն , այլ պահօք
 38 և աղօթիւք պաշտէր զցայգ և զցերեկ : Եւ սա
 ի նմին ժամու յարուցեալ գոհանայր զՏեառնէ ,
 և խօսէր զնմանէ ընդ ամենեւին որ ակն ունէին
¹փրկութեանն Երուսաղէմի՝ :
- 39 Եւ իրրեւ կատարեցին զամենայն ըստ օրինացն
 Տեառն , դարձան անդրէն ի Գալիլէա ի քաղաքն
 40 իւրեանց Նազարէթ : Եւ մանուկն աճէր և զօրա-
 նայր լի իմաստութեամբ , և շնորհք Աստուծոյ էին
 ի վերայ նորա :
- 41 Եւ երթային ծնողքն նորա ամի ամի յԵրուսաղէմ
 42 ի տօն զատկին : Եւ իբրեւ եղեն նորա ամք երկո-
 տասան , յելանել նոցա յԵրուսաղէմ ըստ սովո-
 43 ռութեան տօնին , Եւ կատարել զաւուրան և դառ-
 նալ անդրէն , մնաց Յիսուս մանուկն յԵրուսաղէմ .
 44 և ոչ գիտացին ծնողքն նորա : Կարծէին զնմանէ
 թէ ընդ ուղեկիցան իցէ . եկին իբրեւ աւուր միոյ
 ճանապարհ և խնդրէին զնա ընդ ³դրացիան և ընդ
 45 ծանօթս : Եւ իբրեւ ոչ գտին , դարձան անդրէն

¹Բազմ-ժ+ , փրկութեան յԵրուսաղէմ

²Ո՛մն+ , Յովսէփ և մայր

³Յոյն , աղգականան

- 46 յերուսաղէմ խնդրել զնա : Եւ եղեւ յետ երկց
 աւարց գտին զնա ի տաճարին , զի նստէր ընդ վար-
 դապետան , լսէր ի նոցանէ և հարցանէր զնոսա :
- 47 Զարմանային ամենեքեան որ լսէին ի նմանէ՝ ընդ
 48 իմաստութիւնն և ընդ պատասխանիս նորա : Եւ
 իրրեւ տեսին զնա , սքանչացան . և ասէ ցնա մայրն
 իւր , Որդեակ , զի՞նչ գործ գործեցեր դու ընդ մեզ .
 ասաւասիկ հայր քո և ես տառապէաք , խնդրէաք
 49 գթեզ : Եւ ասէ ցնոսա , Զի՞ խնդրէիք զիս , ո՞չ գի-
 տէիք եթէ ի տան Հօր իմոյ պարտ է ինձ լինել :
- 50 Եւ նորա ոչ իմացան զբանն զոր խօսեցաւ ընդ նոսա :
- 51 Եւ էջ ընդ նոսա և գնաց ի Նազարէթ , և էր նոցա
 հնազանդ . և մայր նորա պահէր զամենայն զբանան
 ի սրտի իւրում :
- 52 Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստութեամբ և հա-
 սակաւ և շնորհօք յԱստուծոյ և ի մարդկանէ :

ԳԼ. Գ

- 1 Ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեանն Տիրեր-
 եայ կայսեր , ի դատաւորութեան Հրէաստանի Պի-
 զատոսի Պոնտացւոյ , և ի չորրորդպետութեան Գա-
 լիլեացւոց Հերովդի , և ի Փիլիպպոսի եղբօր նորա
 չորրորդպետութեան խտուրացւոց և Տրաքոնացւոց
 աշխարհին , և ի չորրորդպետութեան Լիւսանեայ
 2 Աբիլենացւոյ , Եւ ի քահանայապետութեան Ան-
 նայի և կայիափայ , եղեւ բան Աստուծոյ ի վերայ
 Յովհաննու որդւոյ Զաքարեայ յանապատի անդ :
- 3 Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդանանու քարոզել
 մկրտութիւն ապաշխարութեան ի թողութիւն մե-
 4 զաց : Որպէս և գրեալ է ի գիրս պատգամաց

- Եսայեայ մարգարէի, Չայն բարբառոյ յանապա-
 աի, Պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և
 5 ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա: Ամենայն ձորք լըց-
 ցին, և ամենայն լերինք և բլուրք խոնարհեցին,
 և եղիցին դժուարինքն ի դիւրինս, և առապարքն
 6 ի հարթ ճանապարհս. Եւ տեսցէ ամենայն մարմին
 զփրկութիւն Աստուծոյ:
- 7 Եւ ասէր ժողովուրդսն ելեալս մկրտել ի նմանէ,
 Մնունդք իժից, ո՞ր ցոյց ձեզ փախչել ի բարկու-
 8 թենէն որ դալոց է: Արարէք այսուհետեւ պատուս
 արժանիս ապաշխարութեան. և մի՛ սկսանիցիք
 1ասել եթէ Ունիմք հայր զԱբրահամ. զայս ասեմ
 ձեզ, եթէ կարող է Աստուած ի քարանցս յայս-
 9 ցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու: Բայց ահա-
 ւասիկ տապար առ արմին ծառոց կայ. ամենայն
 ծառ որ ոչ աւնէ զպատու ըսարւոք՝ հաստանի և
 10 ի հուր արկանի: Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և
 11 ասէին, Իսկ արդ զի՞նչ գործեսցուք: Պատասխանի
 ետ և ասէ ցնոսա, Այր իցեն երկու հանդերձք՝
 տացէ զմին այնմ ոյր ոչն գուցէ. և ոյր կայցէ կե-
 12 ըսկուր՝ նոյնպէս արասցէ: Եկին և մտքասուորք
 մկրտել, և ասեն ցնա, Արդապետ, զի՞նչ գոր-
 13 ծեսցուք: Եւ նա ասէ ցնոսա, Մի՛ ինչ աւելի քան
 14 զհրամայեալն ձեզ առնիցէք: Հարցանէին զնա և
 զինուորքն և ասէին, Եւ մեք զի՞նչ գործեսցուք,
 ասէ ցնոսա, Մի՛ զոք խուցէք և մի՛ զոք զրպար-
 տիցէք, շատ լիցին ձեզ թոշակքն ձեր:
- 15 Մինչ ակն ունէր ժողովուրդն և խորհէին ամե-
 նեքեան ի սիրտս իւրեանց վասն Յովհաննու, մի՞թէ

¹ Գնն, ասել յանձինս

- 16 սա՞ իցէ Քրիստոսն , Պատասխանի ¹Ես ամենեցուն
 և սսէ , Ես մկրտեմ զձեզ ջրով , բայց դայ զօրա-
 գոյն քան զիս , զորոյ շեմ բաւական բառնայ զկօ-
 շիկս , նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով Արբով և Տրով ,
 17 Որոյ հեծանոցն ի ձեռին իւրում սրբել զկալ իւր ,
 և ժողովել զցորեանն ի շտեմարանս իւր , և զյուրոյն
 18 այրեսցէ անշէջ Տրով : Բազում և այլ ինչ մխի-
 թարութեամբ աւետարանէր ժողովրդեանն :
 19 Բայց Հերովդէս շորորդապետ յանդիմանեալ
 ի նմանէ վասն Հերովդիայ ²կնոջ եղբօր իւրոյ , և
 վասն ամենայն շարեսացն զոր գործեսց Հերովդէս ,
 20 Զաւել և զայն ևս ի վերայ ամենայնի , և եղ
 ի բանտի զՅովհաննէս :
 21 Եւ եղև ի մկրտել ամենայն ժողովրդեանն և
 ընդ Յիսուսի մկրտելն և կալ յաղօթս , բանալ
 22 երկնից , Եւ իջանել Հոգւոյն Արբոյ մարմնաւոր
 տեսլեամբ իրբեւ զաղաւնի ի վերայ նորա . և զայլ
 ձայն յերկնից որ սսէր , Իսւ ևս Արդի իմ սիրելի ,
 ընդ քեզ հաճեցայ :
 23 Եւ ինքն Յիսուս էր ամաց իրբեւ երեսնից սկսեալ ,
³որոց որպէս և կարծէր , որդի Յովսեփայ , ⁴Որ Յա-
 24 կովբայն , որ Հեղեայն , որ Մատաթեայն , Որ Աւե-
 եայն , որ Մեղքեայն , որ Յաննեայն , որ Յովսեփայն ,
 25 Որ Մատթեայն , որ Ամովսայն , որ Նաւուամայն , որ
 26 Եսդեայն , որ Նանգեայն , Որ Մահաթայն , որ Մա-

¹ Ի Յուսիսն , ևս Յովհաննէս

² Ո՛հանտ , որպէս և «Տանտ է Հայ . օրինակաց , կնոջ Փի-
 լիպպոսի

³ Յայնն , և էր ,

⁴ Ի Յուսիսն պատմէ

տաթեայն, որ Սեմեայն, որ ¹Յովսեփեայն, որ Յով-
 27 դայն, որ Յովնանայն, որ Բեսայն, որ Զորարարե-
 28 լին, որ Սաղաթիելին, որ Ներայն, որ Մեղֆեայն,
 որ Ադդեայն, որ Կովսամայն, որ Ելմովդադայն, որ
 29 Երայն, որ Յեսուլայն, որ Եղիազարայն, որ Յովրա-
 30 մայն, որ Մաաթայն, որ Ղեւեայն, որ Աիմեոֆելին,
 որ Յուդային, որ Յովսեփայն, որ Յովնամայն, որ
 31 Եղիակիմայն, որ Մեղթեայն, որ Մեննայն, որ
 32 Մատաաթայն, որ Նաթանայն, որ Դաւթին, որ
 Յեսսեայն, որ Ովբեդայն, որ Բոոսայն, որ Սաղ-
 33 մոֆնայն, որ Նաասոֆելին, որ Ամինադարայն, որ
 Արամայն, ²որ Ադմեայն, որ Առնեայն, որ Եսրով-
 34 մայն, որ Փարեսին, որ Յուդային, որ Յակովբայն,
 որ Իսահակայն, որ Աբրահամուն, որ Թարային,
 35 որ Նաքովրայն, որ Աբրուքայն, որ Ռաբաւայն, որ
 36 Փաղեկայն, որ Եբերայն, որ Սաղային, որ Կայնա-
 նայն, որ Արփաքսադայն, որ Սեմայն, որ Նոյին,
 37 որ Ղամբայն, որ Մաթուսաղային, որ Ենովֆայն,
 38 որ Յարեդին, որ Մաղաղիելին, որ Կայնանայն, որ
 Ենովսայն, որ Սեթայն, որ Ադամայն, որ Աստուծոյն:

ԳԼ Գ

1 **Ե**ւ Յիսուս լի Հոգևով Արբով դարձաւ ի Յոր-
 2 դանանէ, և վարէր Հոգևոֆն յանապատ, Աւուրս
 քաւասուն փորձեալ ի Սատանայէ. և ոչ եկեր և
 ոչ արբ յաւուրսն յայնոսիկ. և ի կատարելն նո-
 ցա քաղցեաւ:

3 Եւ սակ ցնա Սատանայ, Եթէ որդի ես Աստու-

¹ Ոհան+, Յովսեփայն

² Ի Բաղս-Նա պակասէ

- 4 ծոյ, ասա քարիդ այդմիկ զի հաց լիցի: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Գրեալ է եթէ Ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ Աստուծոյ:
- 5 Եւ հանեալ ¹զնա ի լեառն մի բարձր՝ եցոյց նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի ի վայրկեան ժամանակի:
- 6 Եւ ասէ ցնա Սատանայ, Բեզտաց զայս ամենայն իշխանութիւն և զփառս սոցա, զի ինձ տուեալ է, և ում կտամ տամ զսա:
- 7 Արդ դու եթէ անկեալ երկիր պագանիցես առաջի իմ, քեզ եղիցի ամենայն: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ²ասէ, Գրեալ է, Երկիր պագցես Տեսոն Աստուծոյ քում, և զնա միայն պաշտես:
- 9 Եւ ած զնա յերուսաղէմ, և կացոյց ի վերայ աշտարակի տաճարին, և ասէ ցնա, Եթէ Որդի ես Աստուծոյ, արկ զքեզ ատի ի վայր: Ձի գրեալ է եթէ Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո պահել զքեզ: Ձի ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ, մի՛ երբեք հարցես զքարի զոտն քո: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Ասացեալ է թէ Ոչ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո: Եւ կատարեալ զամենայն փորձութիւնս Սատանայի՝ ի բաց եկաց ի նմանէ առ ժամանակ մի:
- 14 ԲԿ. Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ Հոգւոյն ի Գալիլէա. և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս դաւառին: Եւ նա ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց:

¹Ո՛հնչ, զնա Սատանայ

²Ո՛հնչ, ասէ, Եթ յետ իմ, Սատանայ, զի

- 16 Եւ եկն ի Նազարէթ ուր սնեալն էր . և եմուտ
 ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շարաթու
 17 ¹ի ժողովուրդն : Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ
 մարգարէի . և յարեաւ ընթեռնուլ , և իբրեւ երաց
 զգիրսն ,² եգիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր ,
 18 Հոգի Տեառն ի վերայ իմ , վասն որոյ և օծ խկ
 զիս , աւետարանել աղքատաց աւաքեաց զիս ,
 19 բժշկել զբեկեալս սրտիւ , խարուել գերեաց զթո-
 ղութիւն և կուրաց տեսանել , արձակել զվիրաւորս
 ի թողութիւն , քարոզել զտարեկան Տեառն ըն-
 20 գունելի : Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն ,
 և նստաւ . և ամենեցուն որ ի ժողովրդեանն էին
 21 աչք ի նա հայէին : Եւ սկսաւ ասել ցնոսա , Այ-
 22 սօր լցան գիրքս այս յականջս ձեր : Եւ ամենեքին
 վկայէին նմա , և զարմանային ընդ բանս շնորհացն
 որ ելանէին ի բերանոյ նորա , և ասէին , Ո՞չ սա է
 23 որդին Յովսեփայ : Եւ ասէ ցնոսա , Ապաքէն ասի-
 ցէք առ իս զաւակս զայս , Բժիշկ , բժշկեա զանձն
 քո . որչափ լուսք զոր արարեր ի կափառնայում
 24 արա և աստ ի քում գաւառի : Եւ ասէ , Ամէն
 ասեմ ձեզ թէ Չէ մարգարէ ընդունելի ի քաղա-
 25 քի իւրում : Արդարեւ ասեմ ձեզ , զի Բազում
 այրիք էին յաւուրս Եղիայի ի մէջ Խարայելի ,
 յորժամ փակեցանն երկինք զերիս ամս և զվեց
 26 ամիս , և եղեւ սով մեծ ընդ ամենայն երկիր : Եւ
 ոչ առ մի ի նոցանէ առաքեցաւ Եղիա , բայց մի-
 այն ի Սարեփթա Սիդոնացւոց առ կին մի այրի :

¹Յայնն , ի ժողովուրդն , և յարեաւ ընթեռնուլ .
 (17) Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ մարգարէի ,
 և իբրեւ երաց ,

- 27 Եւ բազում բորոսք էին յարայելի առ Եղիսէիւ
մարգարէիւ . և ոչ ոք ի նոցանէ սրբեցաւ , բայց
- 28 միայն Նէեման Ասորի : Եւ լցան ամենեքին ըար-
29 կութեամբ ի ժողովրդեանն , իբրեւ լսէին զայս . Եւ
յարուցեալ հանին զնա արասքոյ քաղաքին , և
ածին զնա մինչեւ յարտեւան լերինն յորոյ վերայ
քաղաքն նոցա շինեալ էր՝ գահավէժ առնել զնա :
- 30 Եւ նա անցեալ ընդ մէջ նոցա՝ դնայր :
- 31 ԲԲ. Եւ էջ ի կափառնայում ի քաղաքն Գա-
32 լիլեացոց , և ուսուցանէր զնոսա ի շարաթան : Եւ
զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա , զի իշ-
33 խանութեամբ էր բան նորա : Եւ էր ի ժողովրդ-
դեանն այր մի զոր ունէր այս դիւի պղծոյ , և
34 աղաղակեաց ի ձայն մեծ , Ասէ , Թուլացո , զի՞ կայ
մեր և քո , Յիսուս Նազովրեցի , եկիր կորուսանել
զմեզ . դիտեմք զքեզ ով ես , Սուրբ Աստուծոյ :
- 35 Սաստեաց ի նա Յիսուս և ասէ , Պապանձեաց և
ել ի դմանէ . զգետնեաց զնա դեւն ի միջի անդ և
36 ել ի նմանէ , և ոչ ինչ փնասեաց նմա : Եւ եղեն
զարմանայիք ի վերայ ամենեցուն , խօսէին ընդ մի-
մեանս և ասէին , Զի՞նչ է բանս այս , զի իշխա-
նութեամբ և զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց ,
37 և ելանեն : Եւ երթայր հռչակ զնմանէ ընդ ամե-
նայն տեղիս շուրջ զգաւառաւն :
- 38 Եւ յարուցեալ ի ժողովրդենէ անտի՝ եմուս ի
39 սուն Սիմոնի : Զորանչ Սիմոնի տապնապէր ջեր-
մամբ մեծաւ . և աղաչեցին զնա վասն նորա :
40 Եկաց առ նմա , սաստեաց ջերմանն , և եթող զնա .
և վաղվաղակի յարեաւ և պաշտէր զնոսա :
- 41 Եւ ընդ արեւուն մասնել , ամենեքին որոց էին

- Տիւանդք ի պէսպէս ցաւս՝ բերէին զնոսա առ նա .
 և նա իւրաքանչիւր ումեք ի նոցանէ գնէր ձեռս և
 42 բժշկէր զնոսա : Ելանէին և գեւք ի բազմաց , աղա-
 զակէին և տակին եթէ Գու ես Որդի Աստուծոյ . և
 նա սասակեր և ոչ տայր նոցա թոյլ խօսել , զի գի-
 տէին զնա թէ Քրիստոսն է :
- 43 ԲԳ. Եւ իբրեւ ասի եղեւ , ել գնաց յանապատ
 անդի , և ժողովուրդքն խնդրէին զնա . եկին մին-
 չեւ առ նա և արգելուին զնա , զի մի՛ գնասցէ ի
 44 նոցանէ : Եւ նա ասէ ցնոսա , Եւ այլոց քաղաքաց
 պարտ է ինձ աւետարանել զարքայութիւնն Աս-
 45 տուծոյ , զի յայն իսկ աւաքեցայ : Եւ քարոզէր
 ի ժողովուրդն Քալիլեացոց :

ԳԼ Ե

- 1 Եւ եղեւ ի խռնել զնովաւ ժողովրդեանն և լսել
 զբանն Աստուծոյ , և ինքն կայր առ ծովակին Գեն-
 2 նեսարեթայ : Եւ ետես երկուս նաւս զի կային առ
 ծովակին , և ձկնորսքն ելեալ ի նոցանէ՝ լուանային
 3 զգործին : Ել նա ի մի նաւուցն որ էր Սիմոնի , և
 աղաչեաց զնա սակաւիկ մի տանել ի ներքս ի ցա-
 մաքէն . նստաւ և ուսուցանէր ի նաւէ անտի զժո-
 ղովուրդն :
- 4 Եւ իբրեւ լուեաց ի խօսիցն , ասէ ցՍիմոն , Իա-
 5 ղացո ի խորն , և արկէք զգործիս ձեր յորս : Պա-
 տասխանի ետ Սիմոն և ասէ ցնա , Արդապետ ,
 զամենայն գիշերս աշխատ եղեաք և ոչինչ կալաք .
 6 բայց վասն քո բանիդ արկցուք զգործիս : Զայս
 իբրեւ արարին , փակեցին ի ներքս բազմութիւն
 ձկանց յոյժ , մինչեւ պարպատէին ուռկանք նոցա :

- 7 Եւ ակնարկէին որօակցացն ի մեւս նաւն՝ գալ օգնել նոցա . և եկին , և լցան երկոքին նաւքն մին .
- 8 չեւ մերձ յընկղմել նոցա : Իբրեւ ետես Սիմոն Պետրոս , անկաւ առ ծուռնկան Յիսուսի և ասէ , ի բաց գնա յինէն , Տէր , զի այր մեղաւոր եմ ես :
- 9 Քանզի ահ պատեաց զնա և զամենեսեան որ ընդ նմայն էին՝ վասն որոյ ձկանցն զոր բմբռնեցին .
- 10 Նոյնպէս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս զորդիան Ջեբեդեայ , որ էին որսակիցք Սիմոնի . և ասէ զՍիմոն Յիսուս , Մի երկնչիւր , յայսմ հետէ զմար .
- 11 զիկ որսայցես ի կեանս : Եւ հանեալ զնաւն ի ցամաք՝ թողին զամենայն և զնացին զհետ նորա :
- 12 ԲԴ. Եւ եղև ի հասանելն նորա ի մի ի քաղաքացն , ահա այր մի լի բորոտութեամբ իբրեւ ետես զՅիսուս , անկեալ ի վերայ երեսաց աղաչեաց զնա և ասէ , Տէր , եթէ կամիս , կարող ես զիս սրբել :
- 13 Ջգեաց զձեռն իւր , հասոյց ի նա և ասէ , Ատմիմ , սրբեաց . և վաղվաղակի գնաց ի նմանէ բորոտու .
- 14 թիւնն : Եւ նա պատուիրեաց նմա մի՛ ումեք ասել , այլ թէ երթ ցոյց զանձն քո քահանային , և մատո պատարագ վասն սրբութեան քո , որպէս և
- 15 հրամայեաց Մովսէս ի վկայութիւն նոցա : Եւ յորդէր առաւել բանն զնմանէ . և ժողովէին ժողովուրդք բազումք լսել և բժշկել ի հիւանդութե .
- 16 նէ իւրեանց : Եւ նա խոյս տայր յանապատ տեղիս և կայր յաղօթս :
- 17 ԲԵ. Եւ եղև ի միում աւուրց և ինքն ուսուցանէր , և փարիսեցիքն և օրինացն վարդապետք նստէին , որ ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց Գալիլեացւոց և Հրէաստանի և Նրուսաղեմի . և

- 18 զօրութիւն Տեառն էր ի բժշկել զնոսա : Եւ ահա
արք բերէին մահճօք զայր մի որ էր անդամալոյծ ,
և խնդրէին զնա մուծանել ի ներքս և դնել առա-
- 19 ջի նորա : Եւ իբրեւ ոչ գտանէին թէ ընդ որ մու-
ծանիցեն զնա ի ներքս վասն ամբոխին , ելին ի տա-
նիս և ի ցուոցն կախեցին զնա , և իջուցին մահճօքն
- 20 հանգերձ ի մէջ աւաջի Յիսուսի : Եւ տեսեալ
զհաւասան նոցա՝ ասէ ցնա , Այր դու , թողեալ
- 21 լիցին քեզ մեզք քո : Ակսան խորհել դպիրքն և
փարիսեցիք , և ասեն , Ո՞ է սա որ խօսի զհայհա-
յութիւնս , ո՞վ կարէ թողուլ զմեզս բայց միայն
- 22 Աստուած : Իբրեւ դիտաց Յիսուս զխորհուրդան
նոցա , պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա , Զի՞ խոր-
- 23 հիք ի սիրտս ձեր : Զի՞նչ դիւրագոյն է , ասել
Թողեալ լիցին քեզ մեզք քո , եթէ ասել , Արի և
- 24 գնա : Այլ զի դիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի
Որդի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեզս , (ասէ ցան-
դամալոյծն ,) Քեզ ասեմ , Արի , առ զմահիճս քո
- 25 և երթ ի տուն քո : Եւ առժամայն յարուցեալ
աւաջի ամենեցուն , առ զիւրեւ յորոյ վերայ ան-
կեայն դնէր , գնաց ի տուն իւր , և փառաւոր առ-
- 26 նէր զԱստուած : Զարմանք կալան զամենեան , և
փառաւոր առնէին զԱստուած . ի եղեն ասիւ , և
ասեն եթէ Տեսաք այսօր նոր նշան :
- 27 ԲԶ. Եւ յետ այնորիկ ել անտի և ետես մաք-
սաւոր մի որում անուն էր Ղեւի , զի նասէր
ի մաքսաւորութեան . և ասէ ցնա , Եկ զկնի իմ :
- 28 Եւ թողեալ զամենայն՝ յարեալ գնաց զկնի
- 29 նորա : Եւ արար ընդունելութիւն մեծ նմա Ղեւի
ի տան իւրում . և էր ժողովորդ բազում մաքսա-

- 30 Լորաց և այլոց որ էին բազմեալ ընդ նոսա : Եւ տրանջէին փարիսեցիքն և դպիրքն նոցա ¹ զնմանէ առ աշակերտան նորա և ստէին , Ընդէ՞ր ընդ մաք-
- 31 սաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմպէք : Պատասխանի ետ Յիսուս և ստէ ցնոսա , Ոչինչ են
- 32 պիտոյ ըփշկք ողջոց , այլ՝ հիւանդաց : Ոչ եկի կոչել զարդարս , այլ՝ զմեղաւորս յապաշխարու- թիւն :
- 33 Եւ նոքա ստեն ցնա , Ընդէ՞ր աշակերտքն Յովհաննու պահեն սաէպ և խնդրուածս առնեն , նոյնպէս և փարիսեցւոցն , և քոյքդ ուտեն և ըմ-
- 34 պեն : Եւ նա ստէ ցնոսա , Միթէ կարո՞ղ էք մանկանց առաջաստի , մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ ,
- 35 հրաման տալ պահել : Եկեացեն աւուրք յորժամ ըսարձցի ի նսցանէ փեսայն , ապա պահեացեն յա-
- 36 ւուրսն յայնտիկ : Ասաց և առակ մի առ նոսա թէ Ոչ ոք արկանէ ի նոր հանդերձէ ի վերայ հընացեալ ձորձոյ . ապա թէ ոչ և զնորն պատառէ , և ընդ հնոյն չմիարանի կապերտն որ ի նորոյն :
- 37 Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս . ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր զտիկան հինս ,
- 38 ինքն հեղու և տիկքն կորնչին : Այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելի է , և երկոքին պահին : Եւ ոչ ոք ըմպէ զհինն ² և կամիցի զնորն , քանզի ստէ թէ հինն քաղցրագոյն է :

¹ Ի Յաննէն պատասէ

² Ո՛հան , և վաղվաղակի

ՔԼ. Զ

- 1 ԲԵ. Եւ եղեւ ի շարաթու ¹ յերկրորդում աւաջնայն՝ անցանել նմա ընդ արտորայան, և աշակերաքն նորա կորզէին հասկ, շփէին ընդ ափ և
- 2 ուտէին: Եւ ոմանք ի փարիսեցւոցն ասէն ցնոսա,
- 3 Զի՞նչ գործէք զոր չէ օրէն ի շարաթու: Պատասխանի եա նոցա Յիսուս և ասէ, Զիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զոր արարն Գաւիթ, յորժամ քաղցեաւն
- 4 ինքն և որ ընդ նմայն էին: Զիս՞րդ եմուտ նա ի սուէնն Ասատւծոյ, և զհացն զառաջաւորութեան եկեր և եա այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ էր օրէն ումեք ուտել, բայց միայն ² քահանայապետացն: Եւ ասէ ցնոսա, Տէր է Արդի մարդոյ և շարաթու:
- 6 Եւ եղեւ ի միւսում շարաթուն մտանել նմա ի ժողովուրդն և ուսուցանել. և էր անդ այր մի
- 7 և ձեռն իւր աջ գօսացեալ էր: Եւ սպասէին նմա դպիրքն և փարիսեցիք թէ ի շարաթուն ըժշկիցէ՞,
- 8 զի գասանիցէն շարախօսութիւն զնմանէ: Եւ նա դիտէր զխորհուրդս նոցա. ասէ ցայրն որոյ ձեռնն գօսացեալ էր. Արի, անց ի մէջ. և նա յարուցեալ եկաց:
- 9 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Հարցից ինչ զձեզ, Զի՞նչ արժան է ի շարաթու, բարի՞ ինչ ասնել եթէ չար գործել, ոգի մի ապրեցուցանել թէ կորուսանել: Եւ հայեցեալ շուրջ

¹ Յաման պահասէ

² Յոյն՝ քահանայիցն. քէ՝ Մատթ. ԺԲ. 4, Մարկ. Բ. 26:

- զամենեքուսք ¹զայրագին՝ ասէ ցնա, Չգեա զձեռն
 քո. և նա ձգեաց, և հասաատեցաւ ձեռն նորա
 11 ²իրեւ զմեւսն՝: Նոքա լցան յիմարութեամբ, և
 խօսէին ընդ միմեանս թէ զինչ առնիցեն Յիսուսի:
 12 ԳԿ. Եւ եղեւ ընդ աւուրան ընդ այնոսիկ եւ
 ի լեառն կալ յաղօթս, և հանէր զգիշերն ի գլուխ
 13 յաղօթսն Աստուծոյ: Եւ իրեւ այգ եղեւ,
 կոչեաց զաշակերտան իւր, և ընտրեաց ի նոցանէ
 երկուտասանս, զորս և առաքեալս անուանեաց:
 14 ԶԱիմօփս զոր և Պետրոսն անուանեաց, և զԱնդրէաս
 զեղբայր նորին, և զՅակովբոս, և զՅովհաննէս, և
 15 զՓիլիպպոս, և զԲարթողոմէոս, Եւ զՄատթէոս,
 և զԹովմաս, և զՅակովբոս Ալփեայ, և զԱիմօփս
 16 զկոչեցեալն Նախանձայոյլ, Եւ զՅուդոս Յակովբ
 բայ, և զՅուդա Իսկարիովտացի, որ եղեւ իսկ
 17 մատնիչ: Եւ իջեալ նոքօք հանդերձ ի տեղի մի
 տափարակ, և ժողով աշակերտացն նորա և բազմ
 մութիւն յոյժ ժողովրդեանն յամենայն Հրէաս
 սանէ, և յԵրուսաղէմէ ¹և յայնմ կողմանէ՝, և
 18 ի ծովեզերէն Տիւրոսի և Սիդոնի. Ար եկին լսել
 ի նմանէ և բժշկել ի հիւանդութենէ իւրեանց.
 19 և նեղեալքն յայսոց պղծոց բժշկէին: Եւ ամենայն
 ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ ի նա, զի զօրու
 թիւն ³բազում ելանէր ի նմանէ և բժշկէր զամե
 նեսին:
 20 Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշակերտան իւր և
 ասէ, Երանի աղքատացդ ¹հոգւով, զի ձեր է ար

¹ Ի Բազմա մասիս

² Յանա մասիս

³ Ի Յանին մասիս

- 21 քայուլթիւնն Աստուծոյ : Երանի որ քաղցեալ ¹են
այժմ, զի յագեացին՝. երանի որ ²լան այժմ, զի
22 ծիծաղեացին՝. Երանի է ձեզ յորժամ ասիցեն
զձեզ մարդիկ, և յորժամ որոշիցեն զձեզ և նա-
խասիցեն, և հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն
23 Որդւոյ մարդոյ : Ուրախ լիջիք յաւուր յայնմիկ և
ցնծասջիք, զի աս վարձք ձեր բազում են յեր-
կինս. ըստ դմին օրինակի առնէին մարգարէիցն
24 հարք իւրեանց. Բայց վայ ձեզ մեծատանցդ, զի
25 ընկալայք զմխիթարուլթիւն ձեր : Վայ ձեզ որ
յագեալդ էք այժմ, զի քաղցիցէք. վայ ձեզ որ
26 ծիծաղիքդ այժմ, զի սգայցէք, և լայցէք : Վայ
ձեզ յորժամ բարի ասիցեն զձէնջ ³ամենայն մար-
դիկ, զի այդպէս առնէին սուտ մարգարէիցն հարք
նոցա :
- 27 Այլ ձեզ ասեմ որ լսէքդ, Սիրեցէք զթշնամիս
28 ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց : Օրհնեցէք
զանիծիչս ձեր, աղօթս արարէք ի վերայ նեղչաց
29 ձերոց : Որ հարկանէ զծնօտ քո, մատո նմա և
զմեւսն. և որ հանէ ի քէն զրաճկոն քո, մի՛ ար-
30 գելուր ի նմանէ և զշապիկս : Ամենայնի որ խնդրէ
ի քէն՝ տուր, և զոր ինչ հանէ ոք ի քէն՝ մի՛ պա-
31 հանջեր : Եւ որպէս կամիք թէ արասցեն ձեզ մար-
32 դիկ, այնպէս արասջիք և դուք նոցա : Եւ եթէ
սիրէք դուք զսիրելիս ձեր, զի՞նչ շնորհ է ձեր, զի

¹Բազմ-մ, իցէք այժմ, զի յագեացիք, «բոլոր» և
օրինակի դ Հայերեն

²Յայն. լայքդ այժմ, զի ծիծաղեսջիք

³Յամենս պահասէ

- 33 և մեղաւորք սիրեն զսիրելիս իւրեանց : Եւ եթէ
 բարի առնէք բարերարաց ձերոց, ո՞ր շնորհ է ձեր,
 34 զի և մեղաւորք զնոյն գործեն : Եւ եթէ տայք փոխ
 այնոցիկ յորոց ական ունիցիք առնուլ, ո՞ր շնորհ է
 ձեր, քանզի և մեղաւորք մեղաւորաց փոխ տան,
 35 զի առցեն անդրէն զկշիւն : Բայց սիրեցէք զթշնա-
 միս ձեր, և բարի արարէք ՚առեւելեաց ձերոց՝. և
 տուք փոխ՝ ուստի ոչ ական ունիցիք առնուլ. և ե-
 ղիցին վարձք ձեր բազում, և եղիջիք որդիք Բարձ-
 րելոյ . զի նա քաղցր է ի վերայ չարաց և ապա-
 36 շնորհաց : Եղերուք գթածք, սրպէս և Հայրն ձեր
 37 գթած է : Մի՛ դատիք և ոչ դատիցիք . մի՛ պատ-
 ժէք և ոչ պատժիցիք, արձակեցէք և արձակիցիք :
 38 Տուք և տացի ձեզ . չափ բարւոք, թաթաղուն,
 շարժուն, զեղուն տացեն ի դոգս ձեր . նային չա-
 փով որով չափէք՝ չափեսցի ձեզ :
- 39 Ասաց և առակ մի առ նոսա, Միթէ կարիցէ՞
 կոյր կուրի առաջնորդել, ո՞չ ապաքէն երկօքին
 40 ի խորխորատ անկամիցին : Ոչ է աշակերտ լաւ քան
 զվարդապետ իւր . ամենայն կատարեալն եղիցի իբ-
 րեւ զվարդապետ իւր :
- 41 Զի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո, և ի քում
 42 ական զգերանդ ոչ նշմարես : Ասմ զիս՞րդ կարես
 տակել ցեղբայր քո, Եղբայր, թող հանից զշիւղդ
 յականէ քումմէ, և դու ի քում ական զգերանդ
 ոչ տեսանես . կեզժաւոր, հան նախ զգերանդ յա-
 կանէ քումմէ, և ապա հայեաջիր հանել զշիւղ
 43 յականէ եղբօր քո : Զի ոչ է ծառ բարի որ առնէ

¹ Ի Յաննէն պատմէ

44 պատուղ չար, և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ
 45 և ոչ ի մարեմուղ կթեն խաղող: Մարդ բարի ի բարի
 գանձուց սրտի իւրոյ բղխէ դբարի, և մարդ չար
 ի չարէն՝ բղխէ զչար. քանզի ի յաւելուածոյ սրբ-
 46 տին խօսի բերան նորա: Զի՞ կոչէք զիս Տէր, Տէր,
 47 և զոր ասեմն ոչ առնէք: Ամենայն որ գայ առ իս,
 և լռէ դբանս իմ և առնէ զնոսա, ցուցից ձեզ ում
 48 նման է: Նման է առն որ շինիցէ տուն, որ փորեաց
 և խորեաց, և եդ հիմն ի վերայ վիմի. ի յառնել
 հեղեղաց բաղխեաց գետ զառնն, և ոչ կարաց
 շարժել զնա. զի հաստատեալ էր հիմնն ի վերայ
 49 վիմի: Իսկ որ լռէ դբանս իմ և ոչ առնէ, նման է
 առն, որ շինիցէ տուն ի վերայ հողոյ առանց հի-
 ման. զոր բաղխեաց գետ, և վաղվաղակի անկաւ,
 և եղև կործանումն տանն այնորիկ մեծ:

ՔԼ. Է

1 ՔԲ. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն բանս
 իւր ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ ի Ասփառնայում:
 2 Հարիւրապետի ուրումն ծառայ չարաչար հիւան-
 դացեալ՝ մերձ էր ի վախճանել, որ էր նմա պաս-
 3 ուական: Իբրև լուաւ զՅիսուսէ, առաքեաց զժերսն
 ի Հրէից, աղաչել զնա զի եկեսցէ ապրեցուցէ զժա-
 4 ուայն նորա: Եւ նոքա եկեալ առ Յիսուս՝ աղաչէին
 զնա ստեպ և ասէին թէ Արժանի է որում զշնորհս
 5 զայս առնես: Զի սիրէ զազգս մեր, և զժողովրդա-

¹ Ո՛հն+, ի չար գանձուց սրտի իւրոյ

- 6 նոցն նա շինեաց մեզ : Եւ Յիսուս գնաց ընդ նոսա .
 իբրեւ ոչինչ կարի հեռի էր ի տանէն , յղեաց առ
 նա հարիւրապետն բարեկամն , և ասէ ցնա , Տէր ,
 մի՛ ինչ աշխատա յինիր , զի չեմ բաւական եթէ ընդ
 7 յարկաւ իմով մտանիցես . Վասն որոյ և ոչ զանձն
 համարեցայ արժանի առ քեզ գալոյ . այլ ասա
 8 բանիւ , և բժշկեսցի մանուկս իմ : Քանզի և ես
 այր մի եմ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ . ունիմ
 ընդ ինեւ զինուորս , և ասեմ ամա , Երթ , և եր-
 թայ . և այլում թէ Եկ , և գայ . և ծառայի իմում
 9 թէ Արա զայս , և առնէ : Եւ իբրեւ լուաւ զայս
 Յիսուս , զարմացաւ , դարձաւ առ ժողովուրդն որ
 երթային զհետ նորա և ասէ , ¹Ամէն ասեմ ձեզ
 10 թէ և ոչ յարայելի այսչափ հաւատս գաի : Եւ
 դարձան անդրէն պատգամաւորքն ի առնն , և գաին
 զծառայն հիւանդ բժշկեալ :
- 11 ԳԳ. Եւ եղև ի վաղիւն երթայր ի քաղաք մի
 որում անուն էր Նային . երթային ընդ նմա և ²աւ-
 12 շակերտք նորա՝ և ժողովուրդք բազում : Իբրեւ
 մերձ եղև ի գաւոն քաղաքին , և ասա ելանէր
 մեռեալ մի որդի միամօր մօր իւրոյ , և նա էր այրի .
 13 և ժողովուրդք բազում քաղաքին էր ընդ նմա : Իբ-
 րեւ ետես զնա Տէր , զթացաւ ի նա և ասէ , Մի՛
 14 լար : Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ի դագաղն . և
 որք բարձեալն տանէին՝ զտեղի առին . և ասէ ,
 15 Պատանի դու , քեզ ասեմ , արի : Կանգնեցաւ և
 նստաւ մեռեալն և ոկսաւ խօսել . և ետ զնա ցմայր

¹ Ի բազումս պակասէ

² Ո՛հան , յաշակերտաց նորա ոչ սակաւք

16 Իւր : Եւ ահ կալաւ զամենեոին , և փառաւոր առ-
 նէին զԱստուած և սակին թէ Մարգարէ ոմն մեծ
 յարուցեալ է ի միջի մերում , և թէ Այց արար
 17 Աստուած ժողովրդեան իւրում ¹ Ի բարութիւն : Եւ
 ել զրոյցս ոյս ընդ ամենայն Հրէաստան վասն նորա ,
 և ընդ ամենայն կողմանս աշխարհին :
 18 Եւ պատմեցին Յովհաննու աշակերտքն իւր վասն
 19 ամենայնի այսորիկ : Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս
 ոմանս յաշակերտացն իւրոց Յովհաննէս , առա-
 քեաց ² առ Տէր՝ և սսէ , Դո՞ւ ես որ դալոցն ես ,
 20 եթէ այլում սկն կալցուք : Եւ եկեալ արքն առ
 նա՝ սսէն , Յովհաննէս մկրտիչ առաքեաց զմեզ
 առ քեզ և սսէ , Դո՞ւ ես որ դալոցն ես եթէ այ-
 21 լում սկն կալցուք : Եւ ի նմին ժամու բժշկեաց
 զբազումս ի հիւանդութեանց և ի հարուածոց և
 յայսոց չարաց , և կուրաց բազմաց շնորհեաց տե-
 22 սանել : Պատասխանի ես ³ նոցա և սսէ , Երթայք
 պատմեցէք Յովհաննու զոր տեսէքդ և լուայք , զի
 կոյրք տեսանեն , և կաղք գնան , բորստք սրբին ,
 խուլք լսեն , մեռեալք յաւնեն , աղքատք աւե-
 23 տարանին . Եւ երանի իցէ որ ոչ դայթակղիցի յիս :
 24 Եւ իւրեւ գնացին հրեշտակքն Յովհաննու , սկը-
 սաւ խօսել ընդ ժողովուրդսն վասն Յովհաննու ,
 Չի՞նչ ելէք յանապասն տեսանել , եղէ՞ գն շար-
 25 ժուն ի հողմայ : Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել , ա՞յր
 ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ . ահտա-
 նիկ որք ի հանդերձս երեւելիս և ի փափկութեան
 26 են՝ յարքունիս են : Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել .

¹ Ի բազու-նս պակասէ ² Ո՞մնք , առ Յիսուս

³ Ո՞մնք , նոցա Յիսուս

մարդարէ՞ . այո , ասեմ ձեզ , առաւել եւս քան
 27 զմարդարէ : Զի սա է վասն որոյ գրեալն է թէ ,
 Ահա առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո , որ
 յարդարեացէ զճանաչապարհ քո առաջի քո :
 28 ¹Ամէն ասեմ՝ ձեզ , Մեծ ի ծնունդս կանանց մար-
 դարէ քան զՅովհաննէս ոչ ոք է , բայց փոքրիկն
 յարքայութեան Աստուծոյ մեծ է քան զնա :
 29 Եւ ամենայն ժողովուրդն իբրեւ լուաւ և մաք-
 սաւորքն , արդարացուցին զԱստուած . զի մկրտե-
 30 ցան ի մկրտութիւնն Յովհաննու : Իսկ փարիսեցիքն
 և օրինականքն զխորհուրդն Աստուծոյ անարգեցին
 յանձինս իւրեանց , զի ոչ մկրտեցան ի նմանէ :
 31 ²Արդ ո՞ւմ նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս այսո-
 32 ըիկ , և ո՞ւմ իցեն նմանողք : Նման են մանկտւոյ
 որ ի հրապարակս նստիցին , կարդայցեն զմիմեանս
 և ասիցեն , Փողս հարաք ձեզ և ոչ կաքաւեցէք .
 33 ողբացաք և ոչ լացէք : Եկն Յովհաննէս մկրտիչ ,
³ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր՝ , և ասէիք , Իեւ գոյ
 34 ի նմա : Եկն Արդի մարդայ , ուտէ և ըմպէ , և ասէք ,
 Ահա այր կերող և արբեցող , բարեկամ մաքսա-
 35 լորաց և մեղաւորաց : Եւ արդարացաւ իմաստու-
 թիւն ⁴յորդւոց իւրոց :

36 ԳԴ. Աղաչէր զնա ոմն ի փարիսեցւոցն զի կե-
 ըիցէ ճաշ ընդ նմա . և մտեալ ի տուն փարի-

¹Ո՞՞ւմ , Զի ասեմ

²Ո՞՞ւմ , Եւ ասէ Տէր , Արդ

³Ո՞՞ւմ , սրտէս և օրինակ Քի Հայ . , ոչ ուտէր հաց և ոչ ըմպէր դինի

⁴Բազում , յամենայն որդւոց

- 37 սեցւոյն՝ բազմեցաւ : Եւ կին մի էր ի քաղաքին մե-
 ղաւոր . իբրեւ գիտաց թէ բազմեալ է ի տան փա-
 38 ըխեցւոյն , բերեալ շիշ մի իւղոյ աղնուի , կայր
 յետոյ առ ոտս նորա , լայր , և արտասուօքն սկսաւ
 թանալ զոտս նորա , և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջեր .
 39 և համբուրէր զոտս նորա և օծանէր իւղովն : Եւ
 տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա՝ ասէր ընդ
 միտս իւր , Սա թէ մարգարէ ոք էր , ապա գիտէր
 թէ ով և որպիսի ոք կին մերձենայ ի սա . զի մե-
 40 ղաւոր է : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա ,
 Սիմոն , ունիմ ինչ ասել քեզ . և նա ասէ , Ասա ,
 41 վարդապետ . և ասէ , Երկու պարտապանք էին
 ուրումն փոխատուի . մինն պարտէր հինգ հարեւր
 42 դասեկան , և մեւսն՝ յիսուն : Եւ իբրեւ ոչ գոյր
 նոցա հատուցանել , երկոցունց շնորհեաց . արդ
 43 ասա , ո՞վ աւաւել սիրեացէ զնա : Ասէ Սիմոն ,
 Ինձ այսպէս թուի եթէ որում զբազումն շնորհեաց .
 44 և նա ասէ ցնա , Ուղիղ դատեցար : Եւ դարձեալ
 ի կինն կողմն , ասէ ցՍիմոն , Տեսանե՞ս զայս կին ,
 մտի ի աուն քո , ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր . իսկ
 սա արտասուօք իւրովք եթաց զոտս իմ , և ¹հերով
 45 իւրով՝ ջնջեաց : Համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ ,
 սա աւասիկ յորմէ հետէ մտեալ եմ , ոչ դա-
 46 դարեաց ի համբուրելոյ զոտս իմ : Իւղով զգլուխ
 47 իմ ոչ օծեր , սա իւղով անուշիւ ²օծ : Վասն որոյ
 ասեմ քեզ , թողեալ լիցին սմա մեղք իւր բա-
 զումք , զի յոյժ սիրեաց . զի որում շատ թողու-
 48 ցու՝ շատ սիրէ , և որում սակաւ՝ սակաւ : Եւ ա-

¹Ո՛հնոս , հերով գլխոյ իւրոյ

²Բազումք , օծ զոտս իմ

49 սէ ցնա, թողեալ լիցին քեզ մեզք քո: Եւ սկսան
որ լաղմեալն էին ընդ նմա՝ ասել ընդ միտս իւր-
50 եանց, Ո՞վ է սա որ զմեզս թողու: Եւ նա ասէ
ցկինն, Հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ի խա-
ղաղութիւն:

Գ. Լ. Ը

1 ԳԵ. Եւ եղեւ յետ այնորիկ և ինքն շրջէր ընդ
քաղաքս և ընդ գեղս, քարոզէր և աւետարանէր
զարքայութիւն Աստուծոյ, և երկուասանքն ընդ
2 նմա. Եւ կանայք ոմանք որ լսեցեալ էին յայտոց
չարաց և ի հիւանդութեանց. Մարիամ որ կոչէր
3 Մագդաղենացի, յորմէ եւթն գեւն ելեալ էր: Եւ
Յովաննա կին Քուզայ՝ հազարապետին Հերովդի, և
Շուշան և այլք լազումք, որք պաշտէին Վնա
յընչից իւրեանց:

4 Եւ ի ժողովել բազում ժողովրդոց, և ըստ քա-
ղաքաց քաղաքաց եկելոցն առ նա, ասէ առակաւ,
5 Եւ սերմանացան սերմանել զսերմանիս իւր. և ի
սերմանելն իւրում էր որ անկաւ առ ճանապարհ-
հաւ և եղեւ կոխան, և թաշուոք երկնից կերան
6 զնա: Եւ այլն անկաւ յապառաժի. և ընդ բու-
7 սանելն՝ չորացաւ առ ի չգոյէ հիւթոյ: Եւ այլն
անկաւ ի մէջ փշոց, և ընդ նմին բուսեալ փշոցն՝
8 հեղձուցին զնա: Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի ²և
պարարտ, և բուսեալ արար պսուղ հարիւրա-
պատիկ. զայս իրրեւ խօսեցաւ, ասէ, Որ սննիցի
ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

¹ Ոմանք, զնոսա² Ի բազումս պախսէ

9 Հարցանէին զնա աշակերտքն թէ զինչ իցէ ա-
 10 ուակն : Եւ նա ասէ , Չեղ տուեալ է գիտել զխոր-
 հուրդս արքայութեան Աստուծոյ , բայց այլոցն ա-
 ուակօք . զի տեսցին և մի՛ տեսցեն , լուիցեն և մի՛
 իմասցին :

11 Բայց տուակն այս ինչ է . Սերմն բանն Աստու-
 12 ծոյ է : Եւ որք անասարհաւն՝ այնոքիկ են
 որ լսենն , և ապա գայ Սատանայ հանէ զբանն ի
 սրտից նոցա , զի մի՛ հաւատասցեն և ապրեսցին :

13 Եւ որք յապառաժին , որք յորժամ լսիցեն , խրն-
 դութեամբ ընդունին զբանն , և արմատս ոչ ունի-
 ցին . սրք աւ ժամանակ մի հաւատան , և ի ժամա-

14 նակի փորձութեան հեռանան : Իսկ որ ի մէջ փր-
 շոցն անկաւ՝ նոքա են , որ իբրեւ լսեն ՚զբանն , և ի
 հոգս և ի մեծութիւն և ի ցանկութիւն աշխարհիս

15 զբաղեալ , հեղձնուն և անպտուղ լինին : Իսկ որ
 յերկիրն պարարտ , որոց լարւոք և զուարթագին
 սրտիւ լուեալ զբանն՝ ընդունին , և տան պտուղ
 համբերութեամբ :

16 Ոչ ոք լուցանէ ճրագ , և թագուցանէ ընդ կա-
 րասեալ կամ դնէ ընդ մահճօք . այլ ի վերայ աշտա-

17 նակի դնէ , զի որ մտանեն՝ զլոյս տեսցեն : Չիք ինչ
 ծածուկ որ ոչ յայտ լիցի . և ոչ գաղտնի՝ որ ոչ ծա-

18 նիցի և եկեսցէ ի յայտ : Տեսէք այսուհետեւ զիարդ
 լէքդ . զի ոյր գուցէ՝ տացի նմա , և ոյր ոչն գուցէ ,
 և զոր կարծէն թէ ունիցի՝ բարձցի ի նմանէ :

19 Եկին առ նա մայրն և եղբարք իւր , և ոչ կա-

20 ընին հասանել ի նա վասն բազմութեանն : Ազդ
 եղև նմա և ասեն , Մայր քո և եղբարք քո կան

¹ Ի Բազմոս գրքի

- 21 արտաքոյ և կամին դքեզ տեսանել : Եւ ¹ասէ
 ցնոսա , Մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են , որ
 զբանն Աստուծոյ լսեն և առնեն :
- 22 ԳՁ. Եւ եղեւ ի միում աւուրց ինքն ել ի նաւ
 և աշակերտքն նորա , և ասէ ցնոսա , Եկայք , անց-
- 23 ցուք յայնկոյս ծովակիս , և դնացին : Եւ մինչդեռ
 նաւէին , ի քուն եմուտ . և էջ մըրիկ հողմոյ ի ծո-
- 24 վակն և ուռնոյր , և տագնապէին : Մասուցեալ
 զարթուցին զնա և ասեն , Վարդապետ , վարդա-
 պետ , կորնչիմք աւասիկ . և նա յարուցեալ սաս-
 տեաց հողմոյն և խռովութեան ջրոցն , և հան-
- 25 դարտեցին , և եղեւ խաղաղութիւն : Ասէ ցնոսա ,
 Ո՞ւր են հաւատք ձեր . և զասի հարեալ զարմացան
 և ասէին ցմիմեանս , Ո՞վ արդեօք իցէ սա , զի և
 հողմաց և ջրոց հրաման տայ , և հնազանդին սմա :
- 26 Եւ նաւեցին իջին յաշխարհն ²Գերգեսացւոց , որ
 27 է յայնկոյս հանդէպ Գալիլեայ : Եւ ընդ ելանելն
 նորա ի ցամաք , պատաստեաց այր մի ի քաղաքէն ,
 յորում էին դեւք . և բազում ժամանակս չէր
 հանդերձ զգեցեալ և ոչ ի տան ընակեալ , այլ
- 28 ի դերեզմանս : Եւ տեսեալ զՅիսուս , աղաղակեաց
 և անկաւ առաջի նորա , և ասէ մեծածայն , Ձի՞
 կայ իմ և քո , Յիսուս , Որդի Աստուծոյ բարձրե-
- 29 լոյ , աղաչեմ զքեզ , մի տանջեր զիս : Քանզի
 հրաման տայր այսոյն պղծոյ ելանել ի մարդոյ
 անտի . զի բազում ժամանակս յափշտակեալ էր
 զնա , և կապէր ի շղթայս , և պահէր յերկաթս ,

¹ Ի Բազանս , նա պատասխանի ետ և ասէ

² Ո՛հանք , Գաղարացւոց

- և խղեր զկապանան, և վարէր ի դիւէն յանապատ .
 30 Եհարց ցնա Յիսուս և ասէ, Չի՞նչ անուէն է քեզ :
 Եւ նա ասէ, Լէզէոֆն . զի դեւք բազումք մտեալ
 31 էին ի նա : Եւ աղաչէին զնա զի մի՛ հրաման տացէ
 32 նոցա երթալ յանդուհա : Եւ էր անդ երամակ
 մի խողից բազմաց արօտական ի լերինն, և աղա-
 չեցին զնա զի հրաման տացէ նոցա մտանել ի նո-
 33 սա . և հրամայեաց նոցա : Եւ ելեալ դեւքն յառ-
 նէն մտին ի խողեանն, և դիմեաց երամակն ի գահէ
 34 անտի ի ծովակն և հեղձաւ : Իբրեւ տեսին խողա-
 րածքն զիրան որ եղէն՝ փախեան, և պատմեցին
 35 ի քաղաքին և յաղարական : Եւ իբրեւ ելին տե-
 սանել զգործան, և եկին առ Յիսուս, և գտին
 զայրն՝ ուստի դեւքն ելեալ էին, զգեցեալ և
 զգաստացեալ նատէր աւ ոսան Յիսուսի, և երկ-
 36 եան : Պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր թէ զի-
 37 արդ փրկեցաւ զիւսահարն : Եւ աղաչէր զնա ամե-
 նայն բազմութիւնն շուրջ զկողմամբքն ¹Գերգե-
 սացւոց՝ գնալ ²ի սահմանացն նոցա՝, քանզի ասիւ-
 մեծաւ տագնապէին . և նա մտեալ ի նաւ՝ դար-
 38 ձաւ անդրէն : Աղաչէր զնա այրն ուստի դեւքն
 ելեալ էին՝ շրջել ընդ նմա . արձակեաց ³զնա և
 39 ասէ, Գարձ ի տուն քո և պատմեա զոր միանգամ
 արար քեզ Աստուած . գնաց ի քաղաքն և քա-
 րոզէր զոր ինչ արար նմա Յիսուս :
- 40 Եւ իբրեւ դարձաւ անդրէն Յիսուս, ընկալաւ
 զնա ժողովուրդն, քանզի ամենեքեան ակն ունէին
 41 նմա : Եւ ասա եկն այր մի որում անունն էր

¹Ո՛հան+, Գաղարացւոց

²Յայնն, ի նոցանէ

³Ո՛հան+, զնա Յիսուս

- Յայրոս , և նա էր իշխան ժողովրդեանն , անկեալ
առ ոտան Յիսուսի՝ աղաչէր զնա մտանել ի տուն
42 նորա . Զի դուստր միամօր էր նորա ամաց իրբեւ
երկոտասանից , և էր մերձ ի մահ . և ընդ երթալն
նորա ժողովուրդքն նեղէին զնա :
- 43 Եւ կին մի էր ի տեռատեսութեան արեան յա-
մաց երկոտասանից , ¹որում ոչ էր լիեալ հնար
44 յումեքէ բժշկել : Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ
ի քղանցս հանդերձի նորա . և նոյն ժամայն եկաց
45 բղիսումն արեան նորա : Եւ ասէ Յիսուս , Ո՞վ է
որ մերձեցաւն յիս . իբրեւ ամենեքեան ուրանա-
լին , ասէ Պետրոս և որ ընդ նմա էին , Վարդա-
46 պետ , ժողովուրդքդ պնդեն և նեղեն ²զքեզ : Եւ
ասէ Յիսուս , Ո՞ն մերձեցաւ յիս , քանդի գիտացի
47 եթէ զօրութիւն ել յինէն : Իբրեւ ետես կինն
եթէ ոչ ծածկեցաւ ³ի նմանէ՞ , եկն դողալով և
անկաւ առաջի նորա , թէ վասն որոյ իրաց մեր-
ձեցաւ ի նա՝ պատմեաց առաջի ամենայն ժողո-
վրդեանն , և թէ որպէս բժշկեցաւ առ ժամայն :
48 Եւ ասէ , Քաջալերեաց , դուստր , հաւատք քո
կեցուցին զքեզ , երթ ի խաղաղութիւն :
- 49 Եւ մինչդեռ նա խօսէր , գայ ոմն ի տանէ ժողո-
վրդապետին և ասէ ցնա , Մեռաւ դուստրն քո .
50 մի՛ ինչ աշխատաւ աւներ ⁴զդա : Իսկ Յիսուս իբրեւ
լուաւ , պատասխանի ետ նմա և ասէ , Մի՛ երկնչիր ,

¹Բազմ-ժ , որ ի բժիշկս ծախեալ էր զամենայն ինչս
իւր . որում

²Ո՞նն , զքեզ , և դու ասես եթէ Ո՞վ մերձեցաւ յիս

³Ի Յսանին պատմէ

⁴Բազմ-ժ , զվարդապետդ

51 միայն հաւատաւ, և կեցցէ : Եւ մտեալ ի տունն՝
 ոչ զսք եթող մտանել, ըսյց միայն զՊետրոս և
 զՅակովբոս և զՅովհաննէս և զՏայր մանկանն և
 52 զմայր նորա : Լային ամենեքեան և կոծէին զնա .
 և նա սսէ, Մի՛ լայք զի չէ մեռեալ, սյլ ննջէ :
 53 Եւ նոքա ծաղր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մե-
 54 ռաւ : Եւ նորա հանեալ զամենեւին արտաքս,
 55 կալաւ զձեռանէ նորա, բարբառեցաւ և սսէ,
 56 Արի, կաց, մանուկ դու : Եւ դարձաւ ոգի նորա,
 և կանգնեցաւ վաղվաղակի . և հրամայեաց տալ
 57 նմա ուտել : Եւ զարմացան ծնողքն նորա . և նա
 պատուիրէր մի՛ ումեք սսել որ ինչ կզեւն :

ԳԼ. Թ

1 ԳԷ. Եւ կոչեցեալ ¹զերկոտասան առաքեալսն՝,
 եւ նոցա զօրութիւն և իշխանութիւն ի վերայ ա-
 2 մենայն դիւաց, և բժշկել զՏիւանդութիւնս : Եւ
 առաքեաց զնոսա քարոզել զարքայութիւնն Աս-
 3 տուծոյ և բժշկել զախտաւժէսս : Եւ սսէ ցնոսա,
 Մի՛ ինչ բառնայք ի ճանապարհ, մի՛ գաւազան և
 մի՛ մախաղ, մի՛ հաց և մի՛ արծաթ, մի՛ երկուս
 4 հանդերձս ունիցիք : Եւ յոր տուն մտանիցէք, անդ
 5 ազջիք և անտի գնայցէք : Եւ որք ոչ ընդունիցին
 զձեզ, յորժամ ելանիցէք ի քաղաքէն յայնմանէ,
 զփոշի ոտից ձերոց թօթափեաջիք ի վկայութիւն
 6 նոցա : Եւ ելեալ շրջէին ²ընդ քաղաքս և՝ ընդ

¹Ո՛հան+, զերկոտասանն, այլ՝ զերկոտասան աշա-
 կերտս իւր

²Ի բազմ-մա պախաի

- գեղա, աւետարանէին և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս :
- 7 Լուաւ Հերովդէս չորրորդապետ զգործսն ամե-
- 8 նայն, և զարմանայր վասն ասելոյն յամանց Եթէ
 3ովհաննէս յարեալ ի մեռելոց, և յամանց՝ թէ
 Եղիս յայտնեցաւ, և յայլոց՝ թէ Մարգարէ ոմն
- 9 յառաջնոցն յարեալ : Ասէ Հերովդէս, Զ3ովհան-
 նէս ես գլխատեցի, իսկ սա ո՞վ իցէ զորմէ զայս-
 պիսի իրս լսեմ. և խնդրէր տեսանել զնա :
- 10 Դարձան առաքեալքն և պատմեցին նմա զամե-
 նայն զոր արարին. և առեալ զնոսա՝ խուսեաց ա-
 ւանձինն ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ, որում
- 11 անուն էր Բեթսայիդա : Եւ ժողովուրդքն իբրեւ
 գիտացին, զնացին զհետ նորա. և ընկալեալ զնո-
 սա՝ խօսէր ընդ նոսա վասն արքայութեան Աստու-
 ծոյ, և որոց պէտք էին բժշկութեան՝ բժշկէր :
- 12 Եւ օրն սկսաւ ասրաժամել. մաստեան երկստա-
 սանքն և ասեն ցնա, Արձակեա զժողովուրդսդ, զի
 երթեալ շուրջ ի գեղսն և յագարակս, հանգիցեն
 և գտցեն կերակուր, զի սաս յանապատի տեղւոջ
- 13 եմք : Ասէ ցնոսա, Դուք առք գոցա ուտել. և
 նոքա ասեն, Ոչ գոյ մեր աւելի քան զհինգ նկա-
 նակ և զերկուս ձկունս, բայց եթէ երթիցուք գնես-
- 14 ցուք բաւական ժողովրդեանդ կերակուր : Քանզի
 էին արք իբրեւ հինգ հազար. ասէ ցաշակերտն,
 Բազմեցուցէք զգոսա դոսս գոսս՝ յիսուն յիսուն :
- 15 Եւ արարին այնպէս, և բազմեցուցին զամենեսեան :
- 16 Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝
 հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց և եբեկ և տայր ցա-
 17 շակերտն՝ արկանել ժողովրդեանն : Կերան և յա-

դեցան ամենեքեան, և բարձին զնշխարս կստորոցն
երկատասան սակառի :

- 18 ԴԿ. Եւ եղեւ ի կայն նորա յաղօթս առ անձինն,
էին ընդ նմա և աշակերտքն նորա. եհարց զնսսա
և ասէ, Զո՞ որ ասեն զինէն ժողովուրդքն թէ իցեմ :
- 19 Եւ նոցա պատասխանի տուեալ ասեն, զՅովհաննէս
մկրտիչ. և այլք՝ զԵղիա. իսկ այլք թէ Մարգարէ
- 20 որ յաւաջնոցն յարեաւ : Ասէ ցնոսա, իսկ դուք
զո՞ որ ասէք զինէն թէ իցեմ. պատասխանի ետ
- 21 Պետրոս և ասէ, ԶՔրիստոսն Աստուծոյ : Նա սաս-
տեաց ի նոսա, և պատուիրեաց մի՛ ումեք ասել
- 22 զայն : Եւ ասէ թէ Պարտ է Որդւոյ մարդոյ բա-
զումս չարչարել և անարգել ի քահանայասպետից
և ի ծերոց և ի դպրաց, և սպանանել և յերիր ա-
- 23 լուր յառնել : Եւ ասէր առ ամենեսին, Եթէ որ
կամի զկնի իմ դալ, ուրասցի զանձն և առցէ զխաչ
- 24 իւր հանապաղ և եկեսցէ զՏեա իմ : Զի որ կամիցի
զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և որ կո-
- 25 րուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ կեցուսցէ զնա : Զի՞նչ
օգուտ է մարդոյ եթէ ՚ զաշխարհ շահեսցի, և զանձն
- 26 իւր կորուսցէ կամ տուժեսցի : Զի որ ամօթ հա-
մարեսցի զիս և զբանս իմ, զնա և Որդի մարդոյ
յամօթ արասցէ յորժամ գայցէ փառօք իւրովք
- 27 և Հօր և հրեշտակաց սրբոց : Բայց արդարեւ ասեմ
ձեզ եթէ են ամանք ի դոցանէ որ այդր կան, որք
մի՛ ճաշակեսցեն զմահ, մինչեւ տեսցեն զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ :
- 28 Եւ եղեւ յետ այսց բանից իբրեւ աւուրք ութ,

¹ Յոյն, զաշխարհ ամենայն

- 29 ասեալ զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս՝ ել
 ի լեռան կալ յաղօթս : Եւ ի կայն նմա յաղօթս՝
 եղեւ տեսիլ երեսաց նորա այլակերպ , և փոխեցաւ
 30 հանդերձ նորա և եղեւ սպիտակ փայլուն : Եւ ահա
 արք երկու խօսէին ընդ նմա , որ էին Մովսէս և
 31 Եղիա , Երեւեալ փառօք , և ասէին զելիցն նորո
 32 զոր կատարելոց էր յԵրուսաղէմ : Իսկ Պետրոս և
 որ ընդ նմայն էին՝ ծանրացեալք ի քնոյ , զարթեան
 և տեսին զփառան նորա և զերկուս արան որ կային
 33 աս նմա : Եւ եղեւ ի մեկնելն նոցա ի նմանէ , ասէ
 Պետրոս ցՅիսուս , Վարդապետ , բարւոք է մեզ
 աստ լինել , և արասցուք երիս տաղաւարս , մի քեզ
 և մի Մովսիսի և մի Եղիայի , և ոչ դիտէր զինչ
 34 խօսէր : Եւ իբրեւ զայս ասաց , եկն ամպ և հովանի
 եղեւ ի վերայ նոցա . և երկեան ի մտանելն նոցա
 35 ընդ ամպոփն : Չայն եղեւ յամպոյն և ասէ , Գա է
 36 Որդի իմ ¹ընտրեալ , դմա լուարուք : Եւ ընդ լինել
 բարբառոյն՝ դտաւ Յիսուս միայն . և ինքեանք լուե-
 ցին , և ոչ ումեք պատմեցին յաւուրան յայնուսիկ
 և ոչինչ յորոց տեսինն :
 37 ԴԲ. Եւ եղեւ ի վաղիւն մինչ իջանէին նոքա
 ի լեռնէ անախ , ընդ ասաջ եղեւ նմա ժողովուրդ բա-
 38 զում : Եւ ահա այր մի ի ժողովրդենէ անախ աղա-
 ղակեաց և ասէ , Վարդապետ , աղաչեմ զքեզ ,
 39 հայեաց յորդի իմ , զի միտմօր է ինձ : Եւ ահա այս
 հարկանի ի նմա , և յանկարծ դոչէ . և զարկուցանէ
 զնա և թաւալեցուցանէ զնա և փրփրեցուցանէ , և
 40 հազիւ մեկնի ի նմանէ՝ խորտակեալ զնա . Եւ աղա-
 ջեցի զաշակերտան քո զի հանցեն զնա , և ոչ կա-

¹Ո՛հան+ , սիրելի

41 բացին : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ , Ով արգ
անհաւատ և թեւր , մինչեւ յերբ եղէց ընդ ձեզ
42 և անապացեմ ձեզ . մատո այսր զորդին քո : Եւ
մինչդեռ մատչէր , զարկոյց զնա դեւն և շարժլեաց :
43 Սաստեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ , և բժշկեաց զմա-
44 նակն և ետ զնա ցհայր իւր : Եւ զարմանային ամե-
նեքեան ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ :

Եւ ի զարմանալն ամենեցուն ի վերայ ամենայնի
զոր ասնէր , ասէ ցաշակերտան իւր , Դիք դուք
ի լսելիս ձեր զբանս զայսոսիկ , զի Որդի մարդոյ
45 մատնելոց է ի ձեռս մարդկան : Եւ նոքա ոչ դի-
տէին զբանն , և էր ծածկեալ ի նոցանէ զի մի՛ գի-
տասցեն : և երկնչէին հարցանել ցնա վասն բանին
այնորիկ :

46 Եւ մուտ խորհուրդ ի նոսա թէ ո՛ր արդեօք մեծ իցէ
47 ի նոցանէ : Յիսուս իրրեւ ծանեալ զխորհուրդս սրբ-
տից նոցա , ա՛ռ մանուկ մի , կացոյց ի մէջ նոցա
48 առ իւր , Եւ ասէ ցնոսա , Որ ոք ընկալցի զմանուկս
զայս յանուն իմ՝ զիս ընդունի , և որ զիս ընդու-
նիցի՝ ընդունի զառ աքիջն իմ . զի որ փոքրիկն է յա-
մենեսին ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ :

49 ԴԳ. Պատասխանի ետ Յովհաննէս և ասէ ,
Վարդապետ , տեսաք զոմն որ յանուն քո դեւս
հանէր , և արգելաք զնա , զի ոչ շրջի ընդ մեզ :
50 Ասէ ցնոսա Յիսուս , Մի՛ արգելաք զնա , զի որ
ոչն է ¹ձեր թշնամի՝ ի ¹ձեր կողմն է :

51 Եւ եղեւ ի կատարել աւուրց վերանալոյ նորա ,
և ինքն զերեսս հաստատեաց երթալ յԵրուսաղէմ :

¹Ոմանք, մեր

- 52 Եւ աւաքեաց հրեշտակս առաջի երեսաց իւրոց .
 և իբրեւ չոգան, մտին ի գեղ մի Սամարացւոց՝
 53 պատրաստել ինչ նմա : Եւ ոչ ընկալան զնա, զի
 54 գէմ եդեալ էր նորա երթալ յերուսաղէմ : Իբրեւ
 տեսին աշակերտքն Յակովբոս և Յովհաննէս, ասեն,
 Տէր, կամի՞ս զի աստոցուք, և իջցէ հուր յերկնից
 55 և սատակեացէ ¹զնոսա : Գարձաւ աստեաց ²ի նոսա
 56 և ասէ, Ոչ գիտէք որոյ հոգւոյ էք դուք . Զի Որդի
 մարդոյ ոչ եկն զոգիս մարդկան կորուսանել, այլ
 57 կեցուցանել . և գնացին յայլ գեղ : Եւ մինչդեռ
 երթային նոքա ի ճանապարհի, ասէ ոմն ցնա, Եկից
 58 զկնի քո յոր վայր և երթիցես : Ասէ ցնա Յիսուս,
 Աղուեսուց որջք գոն, և թռչնոց երկնից՝ դադարք,
 և Որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ ուր դիցէ զգլուխ :
 59 Ասէ ցնա եւս, Եկ զկնի իմ . և նա ասէ, Տէր,
 հրաման տուր ինձ երթալ նախ թաղել զՏայր իմ :
 60 Ասէ ցնա Յիսուս, Թող զմեռեալան թաղել զմեռեալս
 իւրեանց, և դու երթ պատմես զարքայու թիւնն
 Աստուծոյ :
 61 Ասէ և այլ ոմն, Եկից զկնի քո, Տէր, բայց նախ
 62 հրաման տուր ինձ հրաժարել ի տանէ իմմէ : Ասէ
 ցնա Յիսուս, Ոչ ոք արկանէ ձեռն զմաճով և հայի-
 ցի յետս, եթէ յաջողեալ իցէ արքայու թեան
 Աստուծոյ :

ԳԼ. Ժ

1 ԴԴ. Յես այսորիկ երեւեցոյց Տէր և այլ եւս

¹Ո՛հան+, զնոսա, որպէս արար Եղիա

²Ո՛հան+, ի նոսա : (56) Եւ գնացին յայլ գեղ

1 Եւ թանասունն և երկուսն՝ և առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր յամենայն քաղաքս և
 2 ի տեղիս ուր ինքն երթալոց էր : Եւ սսէ ցնոսա ,
 Հունձք բազում են և մշակք սակաւ . արդ սղաշեցէք
 3 իւր : Երթայք , ահա առաքեմ՝ զձեզ իբրեւ զգա-
 4 ալնս ի մէջ գայլոց : Մի՛ բառնայք քսակ , մի՛ մախաղ ,
 մի՛ կօշիկս , և ի ճանապարհի ումեք ողջոյն
 5 մի՛ տայցէք : Յոր տուն մասնիցէք , նախ սասաջիք
 6 թէ Ողջոյն տանս այսմիկ . Եւ եթէ իցէ անդ
 որդի ողջունի , հանգիցէ ի վերայ նորս ողջոյնն
 7 ձեր . ապա թէ ոչ ի ձեզ դարձցի : Եւ ի նմին տան
 ագանիջիք , ուտիջիք և ըմպիջիք ի նոցանէ . զի ար-
 8 թանի է մշակն վարձու իւրոյ . մի՛ փոխիցիք սաննէ
 9 ի տուն : Յոր քաղաք մասնիցէք և ընդունիցին
 10 զձեզ , ուտիջիք զինչ առաջի դնիցեն ձեր . Եւ
 ըժշկեսջիք սր ի նմա հիւանդք իցեն , և սասաջիք
 նոցա , Երձեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն
 11 Աստուծոյ : Իսկ յոր քաղաք մասնիցէք և ոչ ըն-
 դունիցին զձեզ , իբրեւ ելանիցէք ի հրասարակս
 12 նորս , սասաջիք , Եւ զփոշիս որ կուսեալ է ի քա-
 ղաքէ ձերմէ յոտս մեր՝ թօթափեսցուք ի ձեզ .
 13 ըսոյց զայս գիտասաջիք զի մերձեալ է արքայութիւն
 Աստուծոյ² : Ասեմ ձեզ , զի Սոգոմացւոց ընդար-
 ձակագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ քան քաղաքին
 13 այնմիկ : Վայ քեզ , Քորազին . վայ քեզ , Բեդ-
 սայիդա . զի եթէ ի Տիւրոս և ի Արդոփն եղեալ

¹ Բազմ-ժ , եւ թանասունս

² Ոման է Յոյն և է Հոյ օրինակոց յաւելուն , ի վերայ ձեր

- էին զօրութիւնքն որ եղեն ի ձեզ՝ վաղուց եւս
արդեօք ի խորգ և ի մոխիր նստեալ ապաշխարեալ
14 էր : Բայց Տերստի և Սիդոֆի ընդարձակագոյն
15 լիցի ի դատաստանի քան ձեզ : Եւ դու, կափառ-
նայում, որ մինչեւ յերկինս բարձրացեալ ես,
16 մինչեւ ի դժոխս իջցես : Որ ձեզ լսէ՝ ինձ լսէ, և
որ զձեզ անարգէ՝ զիս անարգէ. և որ զիս անար-
գէ՝ զառաքիչն իմ անարգէ. ¹և որ ինձ լսէ՝ լսէ
այնմիկ որ զիսն առաքեաց” :
- 17 Գարձան ²եւթանասուն և երկուքն՝ խնդութեամբ
և սսեն, Տէր, և դեւք հնազանդին մեզ յանուն
18 քո : Եւ սսէ ցնոսա, Տեսանէի զՍասանայ անկեալ
19 յերկնից իբրեւ զփայլակն : Ահա ետու ձեզ իշխա-
նութիւն կոխել զօձս և զկարիճս և զամենայն զօ-
րութիւն թշնամւոյն, և ձեզ ոչինչ մեղանչիցեն :
20 Բայց ընդ այն մի՛ խնդայք եթէ այսք հնազանդին
ձեզ. այլ խնդացէք զի անուանք ձեր գրեալ են
յերկինս :
- 21 Ի նմին ժամու ցնծոցաւ Յիսուս Հոգւովս ³Արր-
բով և սսէ, Գոհանամ գբէն, Հայր, Տէր երկ-
նից և երկրի, զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և
ի գիտնոց, և յայտնեցեր զայս տղայոց. այո,
22 Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո : Ամե-
նայն ինչ տուաւ ինձ ի Հօրէ իմմէ. և ոչ ոք
գիտէ թէ ով է Արդի, եթէ ոչ Հայր. և ո է
Հայր, եթէ ոչ Արդի, և ում կամիցի Արդին
յայտնել :

¹ Ի Բազումս պախսէ

² Բազումս, եւթանասունքն

³ Յոմանս պախսէ

23 Եւ դարձեալ առանձինն առ աշակերտսն ասէ ,
 24 Երանի աչաց որ տեսանիցեն զոր տեսանէք : Ասեմ
 ձեզ , զի բազում մարգարէք և թագաւորք կա-
 մեցան տեսանել զսր դուքդ տեսանէք , և ոչ
 տեսին . և լսել զսր լսէքդ , և ոչ լուան :

25 ԴԵ. Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական , փոր-
 ձէր զնա և ասէր , Արդապետ , զի՞նչ գործեցից
 26 զի զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից : Եւ նա
 ասէ ցնա , Յօրէնս զի՞նչ գրեալ է , ս՞րպէս ընթեռ-
 27 նուս : Նա պատասխանի ետ և ասէ , Աիրեսցես
 զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ և յա-
 մենայն անձնէ քումմէ և յամենայն զօրութենէ
 քումմէ և յամենայն մտաց քոց , և զընկեր քո
 28 իբրեւ զանձն քո : Եւ ասէ ցնա , Ուղիղ ետուր
 29 զպատասխանիդ , զայդ արա և կեցցես : Նա իբրեւ
 կամեցաւ զանձն արդարացուցանել , ասէ ցՅիսուս ,
 30 Եւ ս՞վ է իմ ընկեր : Պատասխանի ետ Յիսուս և
 և ասէ , Այր մի իջանէր յԵրուսաղէմէ յԵրիքով ,
 և անկաւ ի ձեռս աւաղակաց , որք մերկացին զնա
 և վէրս ի վերայ եդին , թողին կիսամահ և գնացին :
 31 Դէպ եղեւ քահանայի միոջ իջանել ընդ նոյն ճա-
 32 նապարհ , և տեսեալ զնա՝ զանց արար : Նոյնպէս
 և Ղեւտացի մի եկեալ ընդ նոյն տեղի՝ ետես և
 33 զանց արար : Սամարացի ոմն ճանապարհորդեալ
 եկն ընդ նոյն առ նովաւ , և տեսեալ զնա գթա-
 34 ցաւ : Եւ մատուցեալ պատեաց զվէրս նորա , ար-
 կեալ ի վերայ ձէթ և զինի . և եգեալ ի վերայ
 գրաստու իւրոյ՝ ամ զնա ի պանդոկի մի , և դար-
 35 մանեաց զնա : Եւ ի վաղիւ անդր իբրեւ ելանէր
 անտի , հանեալ ետ զպանդոկապետն երկուս դա-

- Հեկանա և ասէ, Գարման տար դմա, և զոր ինչ
 ծախեսցես ի դա՝ ի միւսանդամ գալստեան իմում
 36 Հատուցից քեզ: Արդ ո՞ յերեցունց ի նոցանէ թուի
 քեզ մերձաւոր լեալ անկելոյն ի ձեռս աւաղա-
 37 կացն: Եւ նա ասէ, Որ արար զողորմութիւնն ի վե-
 րայ նորա: Ասէ ցնա Յիսուս, Երթ և դու արա
 նոյնպէս:
 38 Եւ եղեւ ի գնալն նոցա, և ինքն եմուտ ի գեղ մի.
 և կին ոմն անուն Մարթա ընկալաւ զնա ի տան
 39 իւրում: Եւ նորա էր քոյր մի, որում անուն էր
 Մարիամ, որ և եկն նստաւ առ ոսան Տեառն և
 40 լսէր զբանս նորա: Եւ Մարթա զբաղեալ էր ի բա-
 զում սպասու, եկն եկաց առ նմա և ասէ, Տէր,
 ոչի՞նչ է փոյթ քեզ, զի քոյրդ իմ միայն եթող
 զիս ի սպասու. արդ ասա դմա զի օգնեսցէ ինձ:
 41 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, Մարթա, Մար-
 թա, դու հոգաս և զբաղում իւրք զբաղեալ ես,
 42 Բայց ¹աստ սակաւ՝ ինչ պիտոյ է. Մարիամ մասն
 բարի ընտրեաց, որ ոչ բարձցի ի սմանէ:

ԳԼ. ԺԱ

- 1 ԴՁ. Եւ եղեւ ի անդունջ ուրեք կալ յաղօթս.
 և իբրեւ գողարեաց, ասէ ցնա ոմն յաշակերտացն
 իւրոց, Տէր, ուսո մեզ յաղօթս կալ, որպէս և
 2 Յովհաննէս ուսոյց աշակերտացն իւրոց: Ասէ ցնոսա,
 Յորժամ կայցէք յաղօթս, ասասջիք, Հայր ²մեր,
 սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն ³քո:

¹Բազմաժողով, մի

²Ոմանք, մեր որ յերկինս

³Ոմանք, քո, եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և
 յերկրի

- 3 Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ ¹զօրքստօրէն :
- 4 Եւ թող մեզ զմեզս մեր, զի և մեք թողումք ամենայնի որ պարտիցի մեզ. և մի' տանիր զմեզ ի փորձութիւն² :
- 5 Եւ ասէ ցնոսա, Ո՞վ է ի ձէնջ որոյ իցէ բարեկամ, և երթայցէ առ նա ի մէջ գիշերի և ասիցէ ցնա, Բարեկամ, տուր ինձ փոխ երիս նկանակա :
- 6 Զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ, և ոչինչ
- 7 ունիմ դնել առաջի նորա : Եւ նա ի ներքուստ տայցէ պատասխանի և ասիցէ, Մի աշխատ առներ զիս, զի դուքք փակեալ են, և մանկուքս ընդ ինեւ կան յանկողնի, ոչ կարեմ յառնել և սալ
- 8 քեզ : Ասեմ ձեզ, Եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նմա զինչ և պիտոյ ի-
- 9 ցէ : Եւ ես ասեմ ձեզ, Խնդրեցէք և տացի ձեզ,
- 10 հայցեցէք և դաջիք, բախեցէք և բացցի ձեզ : Զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ,
- 11 և որ բախէ՝ բացցի նմա : Յո՞ ոք ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն
- 12 օ՞ձ տայցէ նմա : Եւ կամ խնդրիցէ ձու, միթէ
- 13 կարի՞ճ տայցէ նմա : Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց, ո՞րչափ եւս առաւել Հայր ձեր յերկնից տացէ ³բարիս այնոցիկ, որ խնդրենն ի նմանէ :
- 14 Դէ, Եւ հանէր դեւ մի համր, և եղեւ յելա-

¹ Յայնն, օրքստօրէ

² Ո՞ման + յաւելան, այլ փրկեա զմեզ ի չարէ

³ Բազում, Հոգի Սուրբ

- նել զիւին խօսեցաւ Տամրն, և զարմացան ամե-
 15 նայն ժողովուրդքն : Եւ ոմանք ի նոցանէ ասէն,
 Բէեղղեբուզաւ իշխանաւն զիւաց Տանիէ դա զդեւս :
 16 Եւ այլք փորձէին և նշան յերկնից խնդրէին ի նմա-
 17 նէ : Իսկ նորա զիտացեալ զխորհուրդս նոցա, ասէ
 ցնասա, Ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ
 յանձն՝ աւերի, և տուն բաժանեալ յանձն՝ կոր-
 18 ծանի : Ապա եթէ և Սատանայ բաժանեցաւ յանձ-
 նէ, զիսորդ կայցէ թագաւորութիւն նորա . զի աս-
 սէք զինէն եթէ Բէեղղեբուզաւ իշխանաւն զիւաց
 19 Տանիէ դա զդեւս : Եթէ ես Բէեղղեբուզաւ Տանեմ
 զդեւս, որդիքն ձեր ի՞նչ Տանիցեն . վասն այդորիկ
 20 նոքին եղիցին ձեր դատաւորք : Իսկ եթէ մասամբ
 Աստուծոյ Տանեմ զդեւս, ապա հասեալ է ի վե-
 21 րայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ : Յորժամ հզօր
 վասեալ՝ պահիցէ զտուն իւր, ի խաղաղութեանն են
 22 ինչք նորա : Բայց եթէ հզօրագոյն քան զնա ի վե-
 րայ եկեալ յաղթեցէ նմա, զսպառազինութիւնն
 նորա Տանիէ յոր յուսացեալ էր, և զաւար նորա
 23 բաշխեցէ : Որ ոչ է ընդ իս՝ հակառակ իմ է, և
 որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ :
 24 Յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ ի մարդոյ, շրջի
 ընդ անջրդին տեղիս, խնդրէ Տանգիստ . և իբրեւ
 ոչ դտանէ, ասէ, Գարձայց անդրէն ի տուն իմ
 25 ուստի ելի, Եւ դայ դտանէ մաքրեալ և յար-
 26 դարեալ : Յայնժամ երթայ և առնու եւթն այլ
 այս չար եւս քան զինքն, և մտանէ բնակէ անդ .
 և լինի յեալինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառա-
 ջինն :
 27 Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս, ձայն եբարձ կին

- մի ի ժողովրդենէ անաի և տսէ, Երանի է սրո-
վայնին որ կրեացն դքեզ, և սաեանցն որ գիեցու-
28 ցուցին զքեզ: Եւ նա տսէ, Նա երանի այնոցիկ է,
որ լսեն զբանն Աստուծոյ և պահիցեն:
- 29 Եւ ի դիզանել ի վերայ նորա ժողովրդոցն՝ սկսաւ
ասել, ¹Ազգս այս ազգ չար է՝, նշան խնդրէ, և
նշան յերկնից ոչ տացի սմա՝ բայց նշանն ²Յովնա-
30 նաւ: Ձի որպէս եղեւ Յովնան նշան Նինուէացւոց,
նոյնպէս եղիցի և Որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ:
31 Դժխոյն հարաւոյ յարիցէ ի դատաստանի ընդ արս
ազգիս այսորիկ և դատապարտեսցէ զսա, զի եկն
ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի:
32 և ահա առաւել քան զՍողոմոն է սատ: Արք
Նինուէացիք յարիցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս
ընդ այսմիկ և դատապարտեսցեն զսա, զի ապաշ-
խարեցին ի քարոզութեանն Յովնանու. և ահա ա-
ռաւել քան զՅովնան է սատ:
- 33 ԵԿ. Ոչ ուրուք լուցեալ ճրագ դնէ ի թաքրս-
տեան³, այլ ի վերայ աշտանակի, զի որ մտանեն՝
34 լոյս տեսանիցեն: Ճրագ մարմնոյ սկն է. յորժամ
ակնն առատ է, ամենայն մարմինն լուսաւոր եղի-
ցի. և երբ սկն չար է, և մարմինն խաւարին եղի-
35 ցի: Արդ զգոյշ լեր, գուցէ լոյսդ որ ի քեզ է՝ խա-
36 ւար իցէ: Եթէ մարմինդ քս ամենայն լուսաւոր է
և չգուցէ մասն ինչ խաւարին, եղիցի լուսաւոր ա-

¹Ո՛հնէ, Ազգս այս չար է

²Ո՛հնէ, Յովնանու մարգարէի, որպէս և ո՛հնէ ի Հայե-
րէն օրինակաց

³Բազումս յատելան, և ոչ ընդ գրուանաւ

մենայն . որպէս յորժամ ճրագն նշողիւք լուսաւորեացէ գքեզ :

- 37 Եւ մինչդեռ խօսէր զայս , ազաչէր զնա ոմն փարիսեցի զի ճաշ կերիցէ տու նմա . և նա մտեալ
- 38 բազմեցաւ : Իբրեւ ետես փարիսեցին , զարմացաւ ,
- 39 զի նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշ : Ասէցնա Տէր , Այժմ դուք , փարիսեցիք , զարտաքինութակին և զպնակին սրբէք , և ներքինն ձեր լի է
- 40 յափշտակութեամբ և շարութեամբ : Անմիտք , ո՞չ ապաքէն որ զարտաքինն արար՝ և զներքինն նոյն
- 41 արար : Բայց աղէ՛ զարժանն իսկ՝ տուք ողորմութիւն , և ահա ամենայն սուրբ է ձեր : Այլ վայ ձեզ փարիսեցւոց , զի տասանորդէք զանանուխ և զփեղեհնա և զամենայն բանջար , և անցանէք զիրաւամբք և զսիրովն Աստուծոյ . զայս արժան էր
- 43 առնել և զայնու ոչ անցանել : Այ ձեզ փարիսեցւոց , զի սիրէք զբարձրագահս ի ժողովուրդս և
- 44 զնախողջոյնս ի հրապարակս : Այ ձեզ զի էք դուք իբրեւ զդերեզմանս անյայտս , և մարդիկ գրնան ի վերայ և ոչ գիտեն . Պատասխանի ետ ոմն յօրինականացն և ասէ ցնա , Արդապետ , զայդ
- 46 բանս ասելով և զմեզ թշնամանես : Եւ նա ասէ , Եւ ձեզ վայ օրինականացդ , զի բառնայք մարդկան բեռինս դժուարակիրս , և դուք մատամբ միով
- 47 ի բեռինան ոչ մերձենայք : Այ ձեզ զի շինէք զշիրիմս մարգարէիցն , և հարքն ձեր սպանին զնոսա :
- 48 Ապա ուրեմն վկայ էք՝ եթէ կամակիցք էք գոր-

¹Յայնն , զորս ի ներքս են՝ խո՛ զոր ունիքն՝

²Յայնն , զողջոյնս

³Ո՛հանս , և

³Ո՛հանս , ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց ,

- Ժոց հարցն ձերոց . զի նորա կոտորեցին զնոսա , և
 49 դուք զգերեզմանս նոցա շինէք : Վասն այնորիկ ի-
 մասառութիւնն Աստուծոյ ասաց , Առաքեցից ի նո-
 սա մարդարէս և առաքեալս , և ի նոցանէ սպանու-
 50 նիցեն և հալածիցեն : Զի խնդրեացի արիւն ամենայն
 մարդարէից հեղեալ ի սկզբանէ աշխարհի՝ յազգէդ
 51 յայդմանէ . Յարենէն Աբելի մինչեւ ցարիւնն Զա-
 քարիայ կորուսելոյ ընդ սեղանն և ընդ ասճարն .
 այո , ասեմ ձեզ , խնդրեացի յազգէդ յայդմանէ :
 52 Վոյ ձեզ օրինականացդ , զի թաքուցանէք զփա-
 կանս գիտութեանն . դուք ոչ մտանէք , և որ
 մտանելոցն են՝ արգելուք :
 53 ¹Էւ ի խօսելն զայո ամենայն առ նոսա՝ առաջի
 ամենայն ժողովրդեանն , զամօթի հարկանէին . և
 սկսան դպիրքն և փարիսեցիք զհարել և գրգռել
 54 ընդ նմա վասն բազում իրաց . Էւ սպասել որ-
 սալ ինչ բանս ի բերանոյ նորա , ²զի չարախօսեա-
 ցեն զնմանէ՝ :

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Արովք ի կուտել բիւրաւորաց ժողովրդեանն մինչեւ
 կոխել զմիմեանս , սկսաւ ասել ցաշակերտան իւր .
 Նախ զգոյշ լերուք անձանց ի խմորոյ փարիսեցւոցն ,
 2 որ է կեղծաւորութիւն : Զի ոչինչ է ի ծածուկ որ
 3 ոչ յայտնեացի , և գազտնի՝ որ ոչ ծանիցի : Վասն զի
 զոր ինչ ասիցէք ի խաւարի՝ լսելի լիցի ի լոյս . և
 զոր յունկանէն խօսեցարուք ի շտեմարանս՝ քարո-
 4 զեացի ի վերայ տանեաց : Բայց ձեզ ասեմ սիրել-

¹ Ո՛հա՛ , Յելանել նորա արաաքս

² Յո՛հա՛նս պախսի

- 5 եաց իմոց, Մի՛ զարհուրիցիք յայնցանէ որ սպա-
 նանեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ
 6 ունիցին առնել. Այլ ցուցից ձեզ յումէ երկնչի-
 ցիք. երկնչիջիք յայնմանէ որ յետ սպանանելոյ
 ունի իշխանութիւն արկանել ի գեհէն. այո, սսեմ
 7 ձեզ, յայնմանէ երկնչիջիք: Ո՞չ սպաքէն հինգ
 1 ձագ երկուց դանգաց վաճառի, և մի ի նոցանէ
 7 ոչ է մոռացեալ առաջի Աստուծոյ: Այլ ձեր և
 ամենայն իսկ հեր դիտոյ թուեալ է. մի՛ երկնչիք,
 8 զի բան զբաղում ձագս լաւ էք դուք: Ասեմ ձեզ
 զի Ամենայն որ խոստովանեացի յիս առաջի մարդ-
 կան, և Որդի մարդոյ խոստովանեացի զնմանէ ա-
 9 ռաջի հրեշտակաց Աստուծոյ: Եւ որ ուրասցի զիս
 առաջի մարդկան՝ ուրացեալ լիցի առաջի հրեշտա-
 10 կաց Աստուծոյ: Եւ ամենայն որ սսէ բան զՈրդւոյ
 մարդոյ՝ թողցի նմա. բայց որ զՀոգին Սուրբ հայ-
 11 հոյիցէ՝ մի՛ թողցի նմա: Այլ յորժամ տանիցին
 զձեզ ի ժողովուրդս և ի պետութիւնս և յիշխա-
 նութիւնս, մի՛ հոգայցէք ո՛րպէս ²թէ զի՛նչ պա-
 12 տասխանի աայցէք կամ զի՛նչ սսիցէք: Զի Հոգին
 Սուրբ ուսուսցէ ձեզ ի նմին ժամու զինչ պարս իցէ
 խօսել:
 13 ԵԲ. Ասէ ոմն ի ժողովրդենէն ցնա, Վարդապետ,
 ասա ցեղբայր իմ բաժանել ընդ իս զժառանգու-
 14 թիւնն: Եւ նա սսէ ցնա, Այր դու, ո՞ կացոյց զիս
 15 դատաւոր կամ բաժանարար ի վերայ ձեր: Եւ սսէ
 ցնասա, Տեսէք և զգոյշ լերուք ³յամենայն ագա-

¹Ճնճղուկ. ԳԵ՝ ՄԳԲ. Ժ. 29

²Յայն, կամ

³Ո՛հան, յագահուութենէ

16 հետևիք նորա : խօսեցաւ առ նոսա առակ մի և ասէ ,
 Առն ուրումն մեծատանն ետունն անդք տոհմականն .
 17 Եւ խորհէր ի միտս իւր և ասէր , Զի՞ գործեցից ,
 18 զի ոչ գոյ տեղի ուր ժողովեցից զարդիւնս իմ : Եւ
 ասէ , ¹Գիտեմ զի՞նչ՝ արարից . քակեցից զշտեմա-
 րանս իմ , և եւս մեծամեծս շինեցից , և անգր ժո-
 19 ղովեցից զցորեանն և զամենայն բարութիւնս իմ : Եւ
 ասացից ցանձն իմ , Անձն , ունիս բազում բարու-
 թիւնս համբարեալ ամաց բազմաց . հանգիր , կեր ,
 20 արբ և ուրախ լեր : Ասէ ցնա Աստուած , Անմիտ ,
 յայսմ գիշերի զոգիդ ի քէն ի բաց պահանջիցեն ,
 21 իսկ զոր պատրաստեցերն ո՞ւմ լինիցի : Նոյնպէս և
 որ գանձէ անձին , և ոչ յԱստուած մեծանայցէ :
 22 Ասէ ցաշակերտան իւր , Վասն այդսրիկ ասեմ
 ձեզ , մի՛ հոգայք ընդ ոգւոյ թէ զի՛նչ ուտիցէք ,
 23 և մի՛ ընդ մարմնոյ թէ զի՛նչ զգենուցուք : Զի ոգի
 առաւել է քան զկերակուր , և մարմին՝ քան զհան-
 24 դերձ : Հայեցարուք ընդ ազուաւս , զի ոչ սերմա-
 նեն և ոչ հնձեն , որոց ոչ գոն շտեմարանք և ոչ
 համբարանոցք , և Աստուած կերտկրէ զնոսա . ո՛ր-
 չափ ևս առաւել զձեզ որ լաւ էք քան զթոշունս :
 25 Ո՞վ ի ձէնջ առ հոգալ կարիցէ յաւելուլ ի հա-
 26 սակ իւր կանգուն մի : Իսկ արդ եթէ ի փոքուն
 27 չէք բաւական , վասն այլոցն զի՞ հոգայցէք : Հայե-
 ցարուք ընդ շուշանն , որպէս աճէ . ոչ ջանայ և
 ոչ նիւթէ . ասեմ ձեզ , Եւ ոչ Սողոմոն յամենայն
 28 ի փառան իւր զգեցաւ իբրեւ զմի ի նոցանէ . Իսկ
 եթէ զխոտն որ այսօր ի բացի է և վազիւ ի հնոց

¹Յոյն , Զայս

արկանելի՝ Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, ո՞րչափ
 29 եւս առաւել զձեզ, թերաստասաք: Եւ դուք մի՛
 խնդրէք զի՛նչ ուտիցէք կամ զի՛նչ ըմպիցէք, և
 30 մի՛ դբաղնուք. Զի զայն ամենայն հեթանոսք աշ-
 խարհի խնդրեն. այլ ձեր Հայր գիտէ զի պիտոյ
 31 է այն ամենայն: Բայց խնդրեցէք զարքայութիւն
 Աստուծոյ, և ¹այն յաւելցի ձեզ:
 32 ԵՖ. Մի՛ երկնչիր, հօտ փոքրիկ, զի հաճեցաւ
 33 Հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւն: Ա՛ստուծո-
 ցէք զինչս ձեր և տուք ողորմութիւն. և արարէք
 ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ անպակաս
 յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ և ոչ ցեց ապա-
 34 կանէ: Զի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրաք ձեր
 35 եղիցին: Եղիցին դօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս, և
 36 ճրագունք լուցեալք: Եւ դուք նմանողք մարդկան
 որ ակն ունիցին ատառն իւրեանց թէ երբ դառ-
 նայցէ ի հարսանեաց. զի յորժամ դայցէ և բա-
 37 խիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա: Երանի իցէ
 ծառայիցն այնոցիկ զորս եկեալ տէրն գացէ ար-
 թունս. ամէն ասեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ ամ-
 ցէ և բազմեցուցէ զնոսա, և անցեալ պաշտիցէ
 38 զնոսա: Եւ եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու-
 եկեսցէ և գացէ այնպէս, երանելի են ծառայքն
 39 այնոքիկ: Բայց զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր աս-
 նուտէրն յորում ժամու գող ²գայ, չսայր թոյլ
 40 ական հատանել ի տան իւրում: Եւ դուք եղե-
 րուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծի-
 ցէք, գայ Արդի մարդոյ:

¹Ո՛հան+, այն ամենայն

²Բազմ-ժ+, գայ, հակեր և

41 ¹Ասէ Պետրոս, Տէր, առ մե՞զ ասացեր զառակդ
 42 զայդ թէ առ ամենեւեան: Եւ ասէ Տէր, Ո՞վ իցէ
 հաւատարիմ տնտես և իմաստուն, զոր կացոյց
 տէր իւր ի վերայ գերդաստանի իւրոյ տալ ի ժա-
 43 մու զկերակուրս: Երանի իցէ ծառային այնմիկ
 զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս:
 44 Արդարեւ ասեմ ձեզ զի ի վերայ ամենայն ընչից
 45 իւրոց կացուցէ զնա: Ապա թէ ասիցէ ծառայն
 այն ի սրտի իւրում, Յամէ տէր իմ ի գալ. և
 սկսանիցի հարկանել զծառայսն և զաղտխնայսն,
 46 ուտել և ըմպել և արբենալ, Եկեացէ տէր ծա-
 ռային այնորիկ յաւուր յորում ակն ոչ ունիցի,
 և ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ. ընդ մէջ կտրես-
 ցէ զնա, և զմասն նորա ընդ անհաւաստ գիցէ:
 47 Եւ ծառայ որ գիտիցէ զկամս տեսուն իւրոյ և ²ոչ
 պատրաստիցէ՝ ըստ կամաց նորա՝ արբցէ գան բա-
 48 զում: Եւ որ ոչն գիտիցէ և արժտնի գանի ինչ
 գործիցէ, արբցէ գան սակաւ. ամենայնի որում
 շատ տուաւ, շատ խնդրեսցի ի նմանէ, և որում
 բազում աւանդեցաւ, առաւել եւս պտհանջեսցեն
 ի նմանէ:

49 ԵՒ. Հուր եկի արկանել յերկիր. և զի՞նչ կա-
 50 միմ, թէ արդէն իսկ բորբոքեր: Եւ մկրտութիւն
 մի ունիմ մկրտել, և զիա՞րդ փութամ մինչեւ կա-
 51 տարեսցի: Համարիք եթէ խաղաղութի՞ւն եկի տալ
 52 յերկիր. ոչ, ասեմ ձեզ, այլ բաժինս: Զի եղիցին
 յայում հետէ հինգ ի տան միում բաժանեալք,

¹Ո՛հան+, Ասէ ցնա

²Բազում-մ+, չիցէ պատրաստեալ և ոչ արարեալ

- 53 Երեքն՝ յերկուց, և երկուքն՝ յերից, Բաժանեացի
 հայր յորդուոյ, և որդի՝ ի հօրէ, մայր՝ ի դատերէ և
 դուստր՝ ի մօրէ, սկեսուր՝ ի հարսնէ, և հարսն՝
 ի սկեսրէ իւրմէ:
- 54 Ասաց և ցժողովուրդան, Յորժամ տեսանիցէք
 ամպ ծագեալ յարեմաից, իսկոյն ասէք թէ Անձ-
- 55 րեւ գոյ, և լինի այնպէս. Եւ յորժամ հարու
 շնչեալ, ասէք թէ Խորշակ լինի, և լինի այնպէս:
- 56 Կեղծաւորք, զերեսս երկնի և երկրի գիտէք փոր-
 ձել, իսկ զժամանակս զայս զիս՞րդ ոչ փորձէք:
- 57 Ընդէ՞ր և յանձանց իսկ ոչ ընտրէք զարժանն:
- 58 Յորժամ երթայցես ընդ ոսոխի քում առ իշխան,
 ի ճանապարհի տուր զհաշիւն զերժանել ի նմանէ.
 զի գուցէ քարչիցէ զքեզ առ դատաւորն, և դա-
 տաւորն մատնիցէ դահճի, և դահիճն արկանիցէ
- 59 ի բանտ: Ասեմ քեզ, ոչ ելանիցես անտի մինչև
 հատուցանիցես զյետին ընիոնն:

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Եկին ոմանք ի նմին ժամանակի և պատմեցին նմա
 վասն Գալիլեացւոցն, որոց զարիւնն Պիղատոս
- 2 խառնեաց ընդ զոհս նոցա: Պատասխանի ետ և ա-
 սէ ցնոսա, Համարի՞ք եթէ այն Գալիլեացիք եղեն
 մեղաւորք քան զամենայն Գալիլեացիս, զի զայն-
- 3 պիսի անցս կրեցին. Ոչ, ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ
 ապաշխարիցէք, ամենեքին նոյնպէս կորնչիջիք:
- 4 Կամ նոքա ութուտասանքն յորոց վերայ աշաա-
 րակն անկաւ ի Սելովամ և սպան զնոսա. համա-
 րի՞ք եթէ նոքա պարտապանք եղեն քան զամենայն
- 5 մարդիկ որ ընակեալ են յԵրուսաղէմ. Ոչ, ասեմ

ձեզ . այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք , ամենեքեան
 նոյնպէս կորնչիջիք :

- 6 Ասաց և զառակս զայս . Թզենի մի էր ուրումն
 տնկեալ յայգւոջ իւրում , և եկն խնդրել պտուղ
 7 ի նմանէ և ոչ եղիտ : Ասէ ցայգեգործն , Ահա ե-
 րեք ամք են յորմէ հետէ դամ խնդրել պտուղ
 ի թզենուոջդ և ոչ գտանեմ . արդ կտրեսս զդա , բն-
 8 դէ՞ր և զերկիրդ խափանէ : Նա պատասխանի ետ
 և ասէ , Տէր , թող զդա յայս ամ եւս , մինչեւ
 9 շուրջ զդովաւ բրեցից և արկից աղբ . Թերեւս արասցէ
 պտուղ . ապա թէ ոչ , յամէ եւս հասցեսս զդա :
 10 Ե՛ւ . Եւ ուսուցանէր ի միում ի ժողովրդանո-
 11 ցացն ի շաբաթո : Եւ ասա կին մի զոր ունէր այս
 հիւանդութեան ամս ութուասան , և էր կարկա-
 12 մեալ , և ոչ կարէր ամենեւին ի վեր հայել : Եւ
 տեսեալ զնա Յիսուսի՝ կոչեաց առ ինքն և ասէ
 ցնա , Աին դու , արձակեալ ես ի հիւանդութենէ
 13 քումմէ : Եւ եդ ի վերայ նորա ձեռն , և առժա-
 մայն ուղղեցաւ և փառաւոր առնէր զԱստուած :
 14 Պատասխանի ետ ժողովրդապետն ցասուցեալ թէ
 բնդէր ի շաբաթու բժշկեաց Յիսուս , և ասէ ցժո-
 ղովուրդն , Ահց օր է յորս արժան է գործել ,
 յայնս եկայք բժշկեցարուք , և մի՛ յաւուր շա-
 15 բաթու : Պատասխանի ետ նմա Տէր և ասէ , Ահդ-
 ծաւորք , իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ի շաբաթու ո՞չ
 արձակէ զեղն իւր կամ զէշ ի մարոյ՝ և տանի տայ
 16 ջուր : Իսկ այս՝ դուստր Աբրահամու էր . զոր կա-
 պեաց Սատանայ ասաւադիկ ութուասան ամ , ո՞չ
 էր արժան արձակել ի կապանաց անտի ի շաբա-
 17 թու : Եւ զայս իբրեւ ասաց , յամօթ լինէին ամե-

նեքին որ հակառակն կային նմա . և ամենայն ժողովուրդն ուրախ լինէր ի վերայ ամենայն փառաւորութեանցն որ գործէին ի նմանէ :

18 Եւ ասէր , Ո՛ւմ նման է արքայութիւն Աստուծոյ , և որո՞ւմ նմանութեան նմանեցուցից զնա :

19 Նման է հատոյ մանանխոյ , զոր ասեալ մարդոյ արկ ի պարտէզ իւր . ամենայն և եղև ¹ծառ , և թուշուք երկնից ընակեալ էին յոստս նորս :

20 Եւ դարձեալ ասէ , Ո՛ւմ նմանեցուցից զար-

21 քայութիւն Աստուծոյ . Նման է խմորոյ զոր ասեալ կնոջ թաքոյց յալեր երից գրուաց , մինչեւ խմորեցաւ ամենայն :

22 ԵՁ . Եւ շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ դեղս , ուսուցանէր . և ճանապարհ արարեալ յերուսաղէմ ,

23 Ասէ ոմն ցնա , Տէր , եթէ սակա՞ւք իցեն որ սպ-

24 րելոց իցեն . և նա ասէ ցնոսա , Ջանացարուք մտանել ընդ դուռն նեղ . ասեմ ձեզ զի բազումք

25 խնդրեսցեն մտանել և ոչ կարասցեն : Յորմէ հետէ մտցէ տանուտէրն և փակեսցէ զդուռնն , և սկսանիցիք կալ արտաքոյ և բախել զդուռնն և ասել ,

Տէր , Տէր , բաց մեզ . և պատասխանի տուեալ

26 ասիցէ ձեզ , Ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք : Յայնժամ սկսանիջիք ասել , Աերաք առաջի քո և ար-

27 բաք , և ի հրապարակս մեր ուսուցեր : Եւ ասիցէ , Ասեմ ձեզ , ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք . ի բաց կացէք յինէն ամենայն մշակքդ անիրաւութեան :

28 Անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց , յորժամ տեսանիցէք զԱբրահամ և զԻսահակ և զՅակոբ և զամենայն մարգարէս յարքայութեան Աստու-

¹Ո՛ւմն , ծառ մեծ

- 29 ծոյ, և զձեզ հանեալ արտաքս: Եւ եկեոցեն յարեւելից և յարեւմտից և ի հիւսիսոյ և ի հարաւոյ, և բազմեսցին յարքայութեան Աստուծոյ: Եւ ահա իցեն յետինք՝ որ եղիցին առաջինք, և իցեն առաջինք՝ որ լինիցին յետինք:
- 31 Ի նմին աւուր մատեան ոմանք փարիսեցիք և ասեն ցնա, Եւ Գնա աստի, զի Հերովդէս կամի
- 32 սպանանել զքեզ: Եւ ասէ ցնոսա, Երթայք ասացէք ազուեսուն այնմիկ, Ահաւասիկ հանեմ գեւս, և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վաղիւ, և
- 33 յերիւր աւուր կատարիմ: Բայց պարտ է այսօր և վաղիւ և ի միւսում աւուր Գնալ. զի ոչ է մարթ մարգարէի կորնչել արաաքոյ քան զԵրուսաղէմ:
- 34 Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ կոտորէիր զմարգարէս և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ, քանի՛ցս անգամ կամեցայ ժողովել զորդիս քո, որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թեւովք, և ոչ կամեցարուք:
- 35 Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ¹ձեր. բայց ասեմ ձեզ, եթէ ոչ. եւս տեսանիցէք զիս, մինչեւ ասիցէք, Օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն:

ԳԼ. ԺԴ

- 1 Եէ. Եւ եղև ի մտանելն նորա ի տուն ուրումն իշխանացն փարիսեցւոց ի շաբաթու ուտել հաց,
- 2 և նոքա սպասէին նմա: Եւ ահա այր ոմն էր անդ
- 3 ջրգողեալ առաջի նորա: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցօրինաւորսն և ցփարիսեցիս, եթէ
- 4 Արժան իցէ ի շաբաթու բժշկել: Եւ նոքա լուռ եզեն. և բուռն հարեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա

¹Ոմանք, ձեր աւերակ

- 5 և արձակեաց : Եւ ասէ ցնոսա , Ո՛ր ուրուք ի ձէնջ
 6 էչ կամ եղն անկանիցի ի ջրհոր , և ոչ վաղվազակի
 7 հանիցէ զնա յաւուր շարաթու : Եւ ոչ կարացին
 8 տալ նմա պատասխանի առ այն :
- 7 Ասաց և առ կոչնականն առակ մի , հայեցեալ
 8 թէ զիս'րդ բարձրնաիր լինէին , ասէ ցնոսա , Յոր-
 9 ժամ կոչիցէ ոք զքեզ ի հարսանիս ¹կամ ի կոչունս ,
 մի' բազմիցիս յառաջին բարձին . գուցէ պատուա-
 կանագոյն եւս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ ի նմանէ .
- 9 Եւ եկեալ որ զքեզն և զնա կոչեաց' ասիցէ ցքեզ ,
 10 Տուր մնա տեղի . և ապա սկսանիցիս ամօթով
 11 դյետին տեղին ունել : Այլ յորժամ կոչիցիս ,
 երթիջիր բազմիջիր ի յետին տեղուջ , զի յորժամ
 գայցէ որ կոչեացն զքեզ , ասիցէ ցքեզ , Բարեկամ ,
 ի վեր մասիր . յայնժամ եղիցին քեզ փառք ա-
- 11 րաջի բարձակցացն քոց : Զի ամենայն որ բարձ-
 րացուցանէ զանձն' խոնարհեացի . և որ խոնարհե-
 ցուցանէ զանձն' բարձրացի :
- 12 Ասէ և ցկոչնատէրն , Յորժամ առնիցես ճաշ
 կամ ընթրիս , մի' կոչեր զբարեկամս քո , և մի'
 զեղբարս քո , և մի' զազգականս քո , և մի' ²զդրա-
 ցիս քո և մի' զմեծամեծս . զի մի' և նոքս փոխա-
 րէն կոչեսցեն զքեզ , և լինիցի քեզ հատուցումն :
- 13 Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն , կոչես
 14 զազբատս և զխեղս , զկաղս և զկոյրս . Եւ երանելի
 լինիցիս . զի ոչ ունին փոխարէն հատուցանելոյ
 քեզ , և հատուցի քեզ փոխարէն ի յարութեան

¹ Ի Յոնին պատմ

² Յոնն , զդրացիս քո մեծատունս

- 15 արդարոց : Իբրեւ լուսւոյ զայս սմն ի բազմակամեացն
ասէ ցնա , Երանի որ կերիցէ ճաշ յարքայութեան
- 16 Աստուծոյ : Եւ նա ասէ ցնա , Այր սմն գործեաց
17 ¹ընթրիս և հրաւիրեաց զբազումս : Եւ առաքեաց
զժառայ իւր ի ժամու ընթրեացն կոչել զհրաւիր-
եալսն թէ Եկայք , զի ասաւասիկ պատրաստ է ա-
- 18 մենայն ինչ : Եւ ոկսան մի ըստ միոջէ ամենեքեան
հրաժարել . առաջինն ասէ , Ագարակ գնեցի , և
հարկ է ելանել տեսանել զնա , աղաչեմ զքեզ ,
- 19 կալ զիս հրաժարեալ : Եւ մեւսն ասէ , Լուծս
հինգ եղանց գնեցի և երթամ փորձել զնոսա ,
20 աղաչեմ զքեզ , կալ զիս հրաժարեալ : Եւ մեւսն
ասէ , Կին ամի , և վասն այնորիկ ոչ կարեմ գալ :
- 21 Եւ եկեալ ծառայն պատմեաց զայն տեսուն իւ-
րում . յայնժամ բարկացեալ տանուտէրն՝ ասէ
ցժառայն իւր , Ել վազվազակի ի հրապարակս և
ի փողոցս քաղաքիդ , և զաղքատս և զխեղս և
- 22 զկաղս և զկոյրս մոյժ այսր : Եւ ասէ ծառայն ,
Տէր , եղեւ զոր հրամայեցերն և կայ եւս տեղի :
- 23 Եւ ասէ տէրն ցժառայն , Ել ի ճանապարհս և
ի ցանգս , և արա այսր մտանել , զի լցցի տունս
24 իմ : Ասեմ ձեզ , զի Ոչ ոք յայնց կոչեցելոց ճա-
շակեսցէ յընթրեաց իմոց :
- 25 24. Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բա-
26 զումք . դարձաւ և ասէ ցնոսա , Եթէ ոք գայ առ
իս , և ոչ ատեայ զհայր իւր և զմայր և զկին և
զորդիս և զեղբարս և զքորս , նա՛ և զանձն եւս
27 իւր , ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել : Չի որ ոչ բառ-

¹Յայն , ընթրիս մեծ

նայ զխաչ իւր և գայ զկնի իմ՝ ոչ կարէ իմ ա-
 28 շակերտ լինել : Ո՞վ ոք ի ձէնջ կամիցի շինել աշ-
 տարակ , և ոչ նախ նատեալ համարիցի զծախան ,
 29 եթէ ունիցի՝ բաւական ի կատարումն . Զի գուցէ
 իբրեւ արկանիցէ հիմն և ոչ կարիցէ կատարել ,
 ամենեքին որ տեսանիցեն , սկսանիցին ծաղր առ-
 30 նել զնա , եւ ասել թէ Այս այր սկսու շինել , և
 31 ոչ կարաց կատարել : Կամ ո՞ր թագաւոր երթեալ
 տայցէ պատերազմ ընդ այլում թագաւորի , և ոչ
 նատեալ նախ խորհիցի , եթէ կարո՞ղ իցէ տասն
 հազարաւ զդէմ ունել զայնորիկ որ գայցէ ի վե-
 32 րայ նորա քսան հազարաւ : Ապա թէ ոչ , մինչգեռ
 հեռագոյն իցէ , հրեշտակուծ իւն աւաքեալ աղա-
 33 չեսցէ ի խաղաղութիւն : Արդ այսպէս ամենայն ոք
 ի ձէնջ որ ոչ հրաժարեսցէ յամենայն ընչից իւրոց ,
 34 ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել : Բարւոք է աղ . ա-
 35 պա թէ տղն անհամեսցի , ի՞նչ համեմեսցի : Ոչ
 յերկիր և ոչ յաղբ է պիտանացու , այլ ընկենուլ
 զնա արտաքս . որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ :

ԳԼ. ԺԵ

1 **Ե**ւ էին մերձ առ նա ամենայն մաքսաւորք և մե-
 2 ղաւորք լսել ի նմանէ : Տրտնջէին փարիսեցիքն և
 դպիրք և ասէին , Ընդէ՞ր սա զմեղաւորս ընդունի
 և ուտէ ընդ նոսա :
 3 Ասաց առ նոսա զառակս զայս . (4) Ո՞վ ոք իցէ
 ի ձէնջ մարդ որոյ իցեն հարեւր ոչխար , և կորու-
 սանիցէ մի ի նոցանէ . ո՞չ թողուցու զիննսուն և
 զինն յանապատի , և երթայցէ զհետ կորուսելոյն ,

- 5 մինչեւ գտանիցէ զնա : Եւ իբրեւ գտանէ , զնէ
 6 զնա ի վերայ ուսոց իւրոց խնդալով , Եւ երթայ
 ի տուն , կոչէ զբարեկամս և զգրացիս , և ասէ ցնո-
 սա , Ուրախ եղերուք ընդ իս , զի գտի զոչխարս իմ
 7 զկորուսեալ : Ասեմ ձեզ , զի Այսպէս է ուրախու-
 թիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւորի որ ապաշխա-
 րիցէ՝ քան վասն իննսուն և ինն արդարոց որոց չի-
 8 ցէ պիտոյ ապաշխարութիւն : Այամ ո՞վ իցէ կին ,
 որոյ իցեն դրամք տասն . և եթէ կորուսանիցէ
 դրամ մի , ո՞չ լուցանիցէ ճրագ և ածիցէ աւել
 9 ի տան , և խնդրիցէ ստէպ , մինչեւ գտանիցէ : Եւ
 իբրեւ գտանէ , կոչէ զբարեկամս և զգրացիս և
 ասէ , Ուրախ լերուք ընդ իս , զի գտի զգրամն իմ
 10 զոր կորուսի : Այնպէս , ասեմ ձեզ , ուրախութիւն
 եղիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ ի վերայ միոյ
 մեղաւորի որ ապաշխարիցէ :
- 11 Եւ ասէ , Առն միոջ էին երկու որդիք . (12) Ասէ
 կրտսերն ի նոցանէ ցճայրն , Հայր , աուր ինձ բա-
 ժին , որ անկանի յընչիցդ . և նա բաժանեաց նոցա
 12 զկեանսն : Եւ յետ ոչ բազում աւուրց ժողովեալ
 զամենայն կրտսեր որդւոյն՝ գնաց յաշխարհ հեռի .
 և անդ վատնեաց զինչս իւր , զի կեայր անտուակու-
 14 թեամբ : Եւ իբրեւ սպտուեաց զամենայն , եղեւ
 սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ , և սկսաւ ինքն
 15 չքաւորել : Եւ գնացեալ յարեցաւ ի մի ոմն ի քա-
 ղաքացւոց աշխարհին այնորիկ . և յղեաց զնա յա-
 16 գարակ իւր արածել խոզս : Եւ ցանկայր լնուլ
 զորովայն իւր յեղջերէն զոր խոզքն ուտէին , և ոչ
 17 ոք տայր նմա : Եւ եկեալ ի միտս իւր՝ ասէ , Քա-
 նի՛ վարձկանք իցեն ի տան հօր իմոյ հացալիցք , և

- 18 Ես ասա սովամահ կորնչիմ : Յարուցեալ վնացից
 առ հայր իմ և ասացից ցնա , Հայր , մեղայ յեր-
 19 կինս և առաջի քո , Եւ ոչ եւս եմ արժանի կո-
 չել որդի քո , արա զիս իբրեւ զմի ի վարձկանաց
 20 քոց : Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր . և մինչ-
 դեռ հեռագոյն էր , ետես զնա հայրն և զթացաւ .
 յարեաւ և ընթացաւ ընդ առաջ , անկաւ զպարա-
 21 նոցաւն նորա , և համբուրեաց զնա : Եւ ասէ ցնա
 որդին , Հայր , մեղայ յերկինս և առաջի քո , ոչ
 22 եւս եմ արժանի կոչել որդի քո : Ասէ հայրն
 ցժառայս իւր , ¹Աղվաղակի հանէք զպատմու-
 ճանն առաջին և ագուցէք նմա , և առք զմասա-
 23 նին ի ձեռս նորա , և կոչիկս յոսա նորա . Եւ ա-
 ծէք զեզն պարարակ , զենէք , կերիցուք և ուրախ
 24 լիցուք . Զի այս որդի իմ մեռեալ էր և եկեաց ,
 կորուսեալ էր և գտաւ . և սկսան ուրախ լինել :
 25 Եւ էր երէց որդի նորա յագարակի . և մինչդեռ
 գայր և մերձ եղեւ ի տունն , լուաւ զձայն երգոց
 26 և զպարուց . Եւ կոչեցեալ առ ինքն զմի ի ծառա-
 27 յիցն՝ հարցանէր թէ զինչ իցէ այն : Եւ նա ասէ
 ցնա , Զի եղբայր քո եկեալ է , և եզեն հայր քո
 28 զեզն պարարակ , զի ողջամբ ընկալաւ զնա : Բար-
 կացաւ և ոչ կամէր մտանել , և հայրն ելեալ ար-
 29 տաքս՝ աղաչէր զնա : Պատասխանի ես և ասէ
 ցհայրն , Այսքանի մաք են , զի ծառայեմ քեզ , և
 երբեք զպատուիրանաւ քով ոչ անցի . ուլ մի եր-
 րեք ոչ ետուր ինձ զի ուրախ եղէց ընդ բարեկամս
 30 իմ : Յորժամ եկն որդիդ քո այդ որ եկեր զկեանս
 31 քո ընդ պոռնիկս , զեներ դմա զեզն պարարակ : Եւ

¹Յո՛մանս պահասէ

ասէ ցնա , Արդեակ , դու հանապազ ընդ իս ես ,
 32 և ամենայն որ ինչ իմ է՝ քո է . Այլ ուրախ լի-
 նել և խնդալ պարա էր , զի եղբայր քո այս մեռ-
 կալ էր և եկեաց , կորուսեալ և գտաւ :

ԳԼ. ԺԶ

1 ԶԲ. Եւ ասէ առ աշակերտսն , Այր մի էր մե-
 ծատուն , որոյ էր տնտես . և եղև զնմանէ ամ-
 բաստանութիւն , որպէս թէ վատնիցէ զինչս նորա :
 2 կոչեաց և ասէ ցնա , Զի՞նչ է այս զոր լսեմս
 զքէն , տուր զհամար տնտեսութեան քո , զի ոչ
 3 եւս կարես լինել տնտես : Ասէ ընդ միտս իւր
 տնտեսն , Զի՞նչ գործեցից , զի տէր իմ հանէ
 զտնտեսութիւնս . գործել ոչ կարեմ , մուրանալ
 4 ամաչեմ : Կիտեմ զինչ արարից . զի յորժամ ի բաց
 լինիցիմ ի տնտեսութենէս , ընկալցին զիս ի տունս
 5 իւրեանց : Եւ կոչեցեալ առ ինքն մի ըստ միոջէ
 ի պարտապանաց տեառն իւրոյ , ասէ ցառաջինն ,
 6 Քանի՞ ինչ պարտիս սեառն իմում : Եւ նա ասէ , Հա-
 րեւր մար ձիթոյ . ասէ ցնա , կա զգիր քո , և նիստ
 7 դրեա վաղվաղակի յիսուն : Դարձեալ ասէ ցմեւն ,
 Դու քանի՞ ինչ պարտիս . և նա ասէ , Հարեւր
 քոս ցորենոյ . և ասէ ցնա , կա զգիր քո , և նիստ
 8 դրեա ութսուն : Եւ գովեաց տէրն զտնտեսն անի-
 բաւութեան , զի իմաստութեամբ արար . զի որդիք
 տշխարհիս այսորիկ իմաստնազոյն են քան զորդիս
 9 լուսոյ յազգս իւրեանց : Եւ ես ձեզ ասեմ , Արա-
 րէք ձեզ բարեկամս ի մամոնայէ անիրաւութեան .
 զի յորժամ պակասիցէ այն , ընկալցին զձեզ
 10 ի յարկսն յաւիտենականս : Ար ի փոքուն հաւա-

- տարիմ է՝ և ի բաղմին հաւատարիմ է, և որ
 11 ի փոքուն անիրաւ է՝ և ի բաղմին անիրաւ է: Իսկ
 արդ եթէ յանիրաւ մամոնային չեղէք հաւատա-
 12 ըիմք, զճշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատասցէ: Եւ եթէ
 յօտարին չեղէք հաւատարիմք, զձերն ո՞ տացէ
 13 ձեզ: Ոչ ոք ծառայ կարէ երկուց տերանց ծառա-
 յել, զի ¹եթէ զմին ատիցէ, և զմեւն սիրիցէ.
 կամ զմին մեծարիցէ, և զմեւն արհամարհիցէ.
 ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնայի:
- 14 Իբրեւ լսէին զայս ամենայն փարիսեցիքն, քանզի
 15 արծաթասէրք էին, անգոսնէին զնա: Եւ ասե-
 ցնոսա, Դուք էք որ արդարացուցանէք զանձինս
 առաջի մարդկան, սակայն Աստուած գիտէ զսիր-
 տըս ձեր, զի որ առաջի մարդկան բարձր է՝ պիղծ
 16 է առաջի Աստուծոյ: Օրէնքն և մարգարէք մին-
 չեւ ցՅովհաննէս. յայնմ հետէ արքայու թիւն Աս-
 տուծոյ աւետարանի, և ամենայն ոք զնա բռնա-
 17 բարէ: Դիւրին իցէ երկնից և երկրի անցանել, քան
 18 յօրինացն միոյ նշանախեցի անկանել: Ամենայն որ
 արձուկէ զկին իւր և առնէ այլ շնայ. և որ զար-
 ձակեալն առնէ՝ շնայ:
- 19 Այր ոմն էր մեծատուն, և ագանէր բեհեզս և
 ծիրանիս և ուրախ լինէր հանապազ առատապէս:
 20 Եւ ազքատ ոմն անուն Ղազարոս անկեալ գնէր
 21 առ գրան նորա վիրաւորեալ, Եւ ցանկայր ընուլ
 զորովայն իւր ի փշրանացն որ անկանէին ի սեղանոյ
 մեծատանն. այլ և շունք եւս գային և լիզուին
 22 զվէրս նորա: Եւ եզեւ մեռանել ազքատին, և
 տանել հրեշտակաց զնա ի գոգն Աբրահամու. մե-

¹Յայն, կամ

23 աւու և մեծատուհնն և թաղեցաւ : Եւ ի դժոխան
ամբարձ զաչս իւր մինչ ի տանջանան էր . ետես
զԱբրահամ ի հեռաստանէ , և զՂազարոս ի գոգ
24 նորա ¹հանգուցեալ : Եւ նա աղաղակեաց և ասէ ,
Հայր Աբրահամ , ոգորմեաց ինձ , և առաքեա
զՂազարոս , զի թացցէ զձագ մատին իւրոյ ի ջուր ,
և զովացուսցէ զլեզու իմ , զի պապակիմ ի տապոյ
25 աստի : Եւ ասէ ցնա Աբրահամ , Որդեակ , յիշեա
զի ընկալար անդէն զբարիս քո ի կեանան քում , և
Ղազարոս նոյնպէս զչարչարանա . արդ սա աստ
26 մխիթարի , և դու այդր պապակիս : Եւ ի վերայ
այսր ամենայնի վիճ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ .
եթէ կամիցին աստի առ ձեզ անցտնել , ոչ կա-
27 ընն , և ոչ այտի ոք առ մեզ անցանել : Եւ ասէ ,
Արդ աղաչեմ զքեզ , հայր , զի արձակեացես զդա
28 ի տուն հօր իմոյ . Են իմ անդ եղբարք հինգ , որ-
պէս զի տացէ նոցա վկայութիւն , զի մի' և նոքա
29 գայցեն յայս տեղի ասանջանաց : Եւ ասէ Աբրահամ ,
Ունին զՄովսէս և զմարգարէսն , նոցա լուիցեն :
30 Եւ նա ասէ , Ոչ , հայր Աբրահամ , բայց եթէ
ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նոսա , և ապաշխարեա-
31 ցեն : Եւ ասէ ցնա , Եթէ Մովսիսի և մարգարէիցն
ոչ լսեն , և ոչ եթէ ի մեռելոց ոք յառնիցէ , հա-
ւանեացին :

ԳԼ. ԺԷ

1 ԶԳ. Ասաց և առ աշակերտան իւր , Ոչ է մարթ
չգալ գայթակղութեան , բայց վայ այնմիկ է յոյր

¹ Ի բազմաճառ պատմութեան

- 2 ձեռն գայցէ : Լաւ էր նմա թէ վէճ՝ երկանաքար
կախէր զպարանոցէ նորա և անկտնէր ի ծով, քան
թէ գայթակղեցուցանէ զվի ոք ի փոքրկանցս յայս-
- 3 ցանէ : Զգոյշ կացէք անձանց, եթէ ¹մեղիցէ եղ-
բայր քո, սաստեա նմա. և եթէ ապաշխարիցէ,
4 թող նմա : Եւ եթէ եօթն անգամ մեղիցէ քեզ, և
եօթն անգամ դարձցի ի քեզ և սսիցէ, Ապաշխա-
րեմ, թողցես նմա :
- 5 Եւ ասեն առաքեալքն ցՏէր, Յաւել մեզ հա-
6 լատա : Եւ ասէ Տէր, եթէ ունիցիք հաւատս քան
զհատ մանանխոյ, և սսիցէք թթենւոյս այսմիկ,
խլեաց և տնկեաց ի ծովու, և հնազանդեսցի ձեզ :
7 Իսկ ո՛վ ոք ի ձէնջ, որ ունիցի ծառայ հողա-
գործ կամ հովիւ, որ իբրեւ մտանիցէ յագարակէ,
8 սսիցէ ցնա վաղվաղակի, թէ Անց բազմեաց : Այլ
ո՛չ սսիցէ ցնա թէ Պատրաստեա զինչ ընթրելոց
իցեմ, և գօտի ածեալ պաշտեա զիս, մինչեւ կե-
րայց ե. արբից, և ապա կերիցես և արբցես դու :
9 Միթէ շնորհ ինչ ունիցի ծառային այնմիկ, զի
10 արար զամենայն հրամանսն.² Նոյնպէս և դուք
յորժամ առնիցէք զամենայն հրամայեալսն ձեզ,
ասասցիք թէ Ծառայք անպիտանք եմք, զոր
պարտէաքն առնել՝ արարաք :
- 11 Եւ եղեւ մինչ երթայր նա յԵրուսաղէմ, և ինքն
12 անցանէր ընդ մէջ Սամարիոյ և Գալիլեացոց : Եւ
մինչդեռ մտանէր ի գեղ ուրեմն, պատահեցան նմա
13 տասն այր ըսրոա որք կացին ի հեաստանէ. Բար-
ձին զձայնս և ասեն, Յիսուս վարդապետ, ողոր-

¹Ո՛հն+, մեղիցէ քեզ

²Ո՛հն+ յաւելուն, ոչ կարծեմ.

14 մեաց մեզ, Եւ իբրեւ ետես զնոսա, ասէ ցնոսա,
 Երթայք, ցուցէք զանձինս քահանայիցն. և եղև
 15 իբրեւ գնացին, ¹առժամայն՝ սրբեցան: Մի ոմն
 ի նոցանէ իբրեւ ետես թէ ըժշկեցաւ, դարձաւ
 անդրէն, ի ձայն մեծ փառաւոր առնէր զԱս-
 16 տուած: Անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց առ ոտս
 նորա, և գոհանայր զնմանէ. և ինքն էր Ստամարա-
 17 ցի: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, Ոչ տասն
 18 սոքա սրբեցան, իսկ արդ ինուներն ո՞ւր են, Ձի ոչ
 գտան դառնալ տալ փառս Աստուծոյ, բայց մի-
 19 այն այլազգիս այս: Եւ ասէ ցնա, Արի գնա, զի
 հաւատք քո կեցուցին զքեզ:

20 **ՁԴ.** Իբրեւ հարցաւ ի փարիսեցւոցն թէ Ե՞րբ
 գայցէ արքայութիւնն Աստուծոյ. պատասխանի
 ետ նոցա և ասէ, Ոչ գայ արքայութիւնն Աստու-
 21 ծոյ խտրանօք. Եւ շասիցեն թէ Ահաւասիկ աստ է
 կամ անդ, զի ասա արքայութիւնն Աստուծոյ
 ի ներքս ի ձեզ է:

22 Ասաց և առ աշակերտսն, Եկեացեն աւուրք ցան-
 կանալոյ ձեզ մի յաւուրցն Որդւոյ մարդոյ տեսա-
 23 նել, և ոչ տեսանիցէք: Եւ եթէ ասիցեն ձեզ ե-
 թէ Ահաւասիկ է կամ Անդ, մի՛ երթայցէք զհետ:
 24 Ձի որպէս փայլակն փայլատակեալ ի ներքոյ երկ-
 նից ընդ երկնիւք ծագիցէ, նոյնպէս և Որդի մար-
 25 դոյ յաւուրն իւրում: Բայց նախ պարտ է նմա
 բազումս շորչարել և խոտել յազգէս յայսմանէ:
 26 Եւ որպէս եղև յաւուրսն Նոյի, նոյնպէս եղիցի
 27 և յաւուրս Որդւոյ մարդոյ: Ուտէին, ըմպէին, կա-

¹ի Յոնիւ պատմ

նայս առնէին և արանց լինէին, մինչեւ յօրն յորում
 եմուտ Նոյ ի ասպանն, և եկն ջրհեղեղն և
 28 կորոյս զամենեսին: Նոյնպէս և որպէս յաւուրան
 Ղոփտայ եղեւ, ուտէին, բմպէին, գնէին, վաճա-
 29 ուէին, տնկէին, շինէին. Եւ յորում աւուր ել
 Ղոփտ ի Սոգոմայ, ատղաց հուր և ծծումբ յերկ-
 30 նից և կորոյս զամենեսին: Ըստ նմին օրինակի եղի-
 ցի և յաւուրն յորում Որդի մարդոյ յայտնելոց է:
 31 Յայնմ աւուր որ կայցէ ի տանիս և կարասի իւր
 ի տան, մի՛ իջցէ առնուլ զայն. և որ յանդի իցէ,
 32 նոյնպէս մի՛ դարձցի յետս: Յիշեցէք զկինն Ղոփ-
 33 տայ: Որ խնդրիցէ զտնն իւր ապրեցուցանել՝ կո-
 րուսցէ զնա. և որ կորուսցէ՝ ապրեցուսցէ զնա:
 34 Ասեմ ձեզ, Յայնմ գիշերի թէ եղիցին երկու ի մի
 35 մահիճս, մին առցի և մեւան թողցի: Եւ եթէ
 եղիցին երկու աղալ ի միասին, մին առցի և մեւան
 թողցի. և եթէ իցեն երկու յանդի, մին առցի և
 36 մեւան թողցի: Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա,
 37 Յո՞, Տէր: Եւ նա ասէ ցնոսա, Ուր մարմին է,
 անդր և արծուիք ժողովեացին:

ԳԼ. ԺԸ

1 ԶԵ. Ասաց և առակ մի նոցա առ այն թէ
 պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա յաղօթս և մի՛
 2 ձանձրանալ: Ասէ, Գաատաւոր մի էր ի քաղաքի
 ուրեմն, յԱսատուծոյ ոչ երկնչէր և ի մարդկանէ ոչ
 3 ամաչէր: Եւ այրի մի էր ի նմին քաղաքի, գայր
 4 առ նա և ասէր, Գատ արա ինձ յոսոխէ իմմէ: Եւ
 ոչ կամէր ի բազում ժամանակս. յետ այնորիկ
 ասէ ի մտի իւրում, Եթէ և յԱսատուծոյ ոչ եր-

- 5 կրնչիմ, և ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ, Գոնէ վասն
աշխատ առնելոյ զիս այրւոյն՝ արարից նմա դատ
6 զի մի՛ ի սպառ եկեալ թախանձիցէ զիս : Եւ ասէ
Տէր, Լուարուք զինչ դատաւորն անիրաւութեան
7 ասէր : Իսկ Աստուած ո՞չ առնիցէ վրէժխնդրու-
թիւնն ¹ծառայից իւրոց որ աղաղակեն առ նա ի տուէ
և ի գիշերի, և երկայնամիտ միայն լինիցի առ նոսա :
8 Այո, ասեմ ձեզ զի արասցէ վրէժխնդրութիւնն նոցա
վաղվաղակի. Իսկ Որդի մարդոյ եկեալ՝ դտանիցէ՞
արդեօք հաւատս յերկրի :
- 9 Ասաց և առ ոմանա պանծացեալս յանձինս թէ
արդարք իցեն և խոտիցեն զբազումս, զառտկս
10 զայս . Արք երկու ելին ի տաճարն կալ յաղօթս,
11 մին փարիսեցի և մեւսն մաքսաւոր : Փարիսեցին
կայր ²մեկուսի և զայս առանձինն աղօթս մատու-
ցանէր. Աստուած ²իմ, գոհանամ զքէն, զի ոչ
եմ իբրեւ զայլս ի մարդկանէ, զյափշտակողս և
զանիրաւս և զշունս կամ իբրեւ զայս մաքսաւոր :
12 Այլ պահեմ երկիցս ի շաբաթու, և տամ տասա-
13 նորդս յամենայն ստացուածոց իմոց : Եւ մաքսա-
ւորն կայր մեկուսի, և ոչ կամէր և ոչ զաչան-
լնդ երկինս ամբառնալ, այլ կոծէր զկուրծս իւր
և ասէր, Աստուած, քաւեա զիս զմեղաւորս :
14 Ասեմ ձեզ, էջ սա արդարացեալ ի տուն իւր
քան զնա . զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն
իւր՝ խոնարհեցի. և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝
բարձրացի :
- 15 **ԶԶ.** Մատուցանէին առ նա և մանկտի զի մեր-

¹ Յոյն, ընտրելոց

² Ի Յոյն գալուստի

- ձեռայցէ ի նոսա . իբրեւ տեսին աշակերտքն , սաս-
 16 տէին նոցա : Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա առ ինքն՝
 ասէ , Թողլ տուք մանկաւոյդ դալ առ իս , և մի՛
 արգելուք զդոսա , զի այդպիսեացդ է արքայու-
 17 թիւն Աստուծոյ : Ամէն ասեմ՝ ձեզ , Որ ոչ ընդու-
 նիցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ ,
 ոչ մտցէ ի նա :
 18 Եւ եհարց զնա ոմն իշխան և ասէ , Արդապեա
 բարի , զի՞նչ գործեցից , զի զկեանսն յաւիտենա-
 19 կանս ժառանգեցից : Ասէ ցնա Յիսուս , Չի՞ ասեա
 20 զիս բարի . չիք ոք բարի բայց մի Աստուած : Չպատ-
 ուիրանս գիտեա . Մի՛ շնար , Մի՛ սպանաներ , Մի՛
 գողանար , Մի՛ սուտ վկայեր , Պատուեա՛ զհայր քո՞
 21 և զմայր : Եւ նա ասէ , Չայդ ամենայն պահեցի
 22 ի մանկութենէ իմմէ : Իբրեւ լուաւ զայն Յիսուս ,
 ասէ ցնա . Մեւս եւս պակաս է քեզ . զամենայն ինչ
 զոր ունիս վաճառեա և տուր աղքատաց , և ու-
 23 նիցիս գանձո յերկինս , և եկ զկնի իմ : Նա իբրեւ
 լուաւ զայս , տրտմեցաւ , քանզի էր մեծատուն
 24 յոյժ : Իբրեւ ետես զնա Յիսուս տրտմեալ , ասէ ,
 Ո՛րպէս գժուարաւ , որ ինչս ունիցին , մտանիցեն
 25 յարքայութիւն Աստուծոյ : Գիւրազոյն իցէ մալխոյ
 ընդ ծակ ասղան անցանել , քան մեծատան յար-
 26 քայութիւն Աստուծոյ մտանել : Եւ որ լուանն՝
 27 ասէին . Եւ ո՞ կարիցէ ապրել : Եւ նա ասէ , Ան-
 հնարինք առ ի մարդկանէ հնարաւորք են յԱստու-
 28 ծոյ : Եւ ասէ Պետրոս , Ահաւասիկ մեք թողաք
 29 զամենայն ինչ զմեր , և եկաք զկնի քո : Եւ նա
 ասէ ցնոսա , Ամէն ասեմ՝ ձեզ եթէ Ոչ ոք է որ
 եթող զտուն , կամ զճնողս , կամ զեղբարս , կամ

- 30 զկին, կամ զորդիս վասն արքայութեան Աստուծոյ,
 30 Եթէ ոչ առնուցու բաղմապատիկ ի ժամանակի
 յայսմիկ, և յաշխարհին որ գալոցն է՝ զկեանսն
 յաւիտեանականս ժառանգեսցէ :
- 31 Եւ աւետայ զերկոտասանսն առանձինն՝ ասէ ցնո-
 սա, Ահաւասիկ ելանեմք յերուսաղէմ, և կասա-
 րեսցին ամենայն գրեալքն մարգարէիւք վասն Որդւոյ
 32 մարդոյ : Ձի մատնեսցի հեթանոսաց, և ¹կատա-
 33 կեսցի. Եւ հարկանիցեն և սպանանիցեն զնա, և
 34 յերիր աւուր յարիցէ : Եւ նոքա ոչինչ իմացան
 յայնցանէ, այլ էր բանն ծածկեալ ի նոցանէ, և
 ոչ գիտէին զասացեալսն :
- 35 Զէ. Եւ եղև ի մօտելն նորա յերիքով, կոյր
 36 ոմն նատէր առ ճանասպարհաւն մաւրացիկ : Իբրեւ
 լուաւ զանցանել ժողովրդեանն, հարցանէր թէ
 37 Ձի՞նչ իցէ այն : Եւ պատմեցին նմա թէ Յիսուս
 38 Նազովրեցի անցանէ : Աղաղակեաց և ասէ, Յիսուս,
 39 Որդի Գաւթի, ողորմեաց ինձ : Եւ որ առաջին եր-
 թային՝ սաստէին նմա զի լռեսցէ. և նա ևս առա-
 ւել աղաղակէր, Որդի Գաւթի, ողորմեաց ինձ :
 40 Չտեղի առ Յիսուս, և հրամայեաց ամել զնա առ
 իւր. և իբրեւ մերձ եղև առ նա, եհարց զնա և
 41 ասէ, Ձի՞նչ կամիս դու զի արարից քեզ. և նա
 42 ասէ, Տէր, զի բացցին աչք իմ և տեսից : Եւ Յի-
 սուս ասէ ցնա, Հայեաց, հաւատք քո կեցուցին
 43 զքեզ : Եւ առժամայն ետես և երթայր զհետ նորա
 և փառաւոր առնէր զԱստուած. և ամենայն ժո-
 ղովրդեանն տեսեալ տայր օրհնութիւն Աստուծոյ :

¹Յայնն, կատակեսցի, և նախատեսցի և թքանիցի

ԳԼ. ԺԹ

- 1 Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երեքով: (2) Եւ ահա այր
մի անուռն կոչեցեալ Զակքէոս, և նա էր մաքսա-
- 3 պետ և ինքն մեծատուռն. Եւ խնդրէր տեսանել
եթէ ով իցէ Յիսուս, և ոչ կարէր ի բազմութե-
- 4 նէն, զի կարճ էր հասակաւ: Եւ ընթացեալ յա-
ռաջս՝ ել ի ժանտաթղենին զի տեսանիցէ զնա.
- 5 քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր: Իբրեւ եկն
ի տեղին, հայեցաւ ի վեր Յիսուս և ասէ ցնա,
Զակքէ, փութաւ էջ այտի, զի այսօր ի տան քում
- 6 արժան է ինձ ազանել: փութացաւ և էջ և ըն-
7 կալու զնա ուրախութեամբ: Իբրեւ տեսին ամե-
նեքին, տրտնջէին և ասէին թէ Առ առն մեղաւորի
- 8 եմուտ լուծանել: Եկն եկաց Զակքէոս և ասէ
ցՏէր, Տէր, ահա զկէս ընչից իմոց ասց աղքատաց,
9 և եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին: Եւ ասէ
ցնա Յիսուս, Այսօր եղեւ փրկութիւն տանա այս-
- 10 միկ. քանզի և սա որդի Աբրահամու է: Զի եկն
Որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն:
- 11 Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին, յաւել աւակ
մի և ասէ վասն մերձեհալոյ նորա յԵրուսաղէմ, և
համարելոյ նոցա եթէ առժամայն յայտնելոց է
- 12 արքայութիւն Աստուծոյ: Ասէ, Այր ոմն ազնուա-
կան գնաց յաշխարհ հեռի առնուլ իւր թագա-
- 13 ւորութիւն և դառնալ: Եւ կոչեցեալ ¹զժառայս
իւր՝ ետ նոցա աասն մնաս, և ասէ ցնոսա, Յար-
- 14 գեցէք զայդ մինչեւ եկից: Եւ քաղաքացիքն նորա
ատէին զնա, աւաքեցին հրեշտակս զկնի նորա, և

¹Յայն, զտանն ծառայս

15 ասեն թէ Ոչ կամիմք թագաւորել դմա ի վերայ
 մեր : Եւ եղեւ դառնալ նմա առեալ ղթագաւո-
 րութիւնն, և կոչեալ զժառայսն որոց տուեալ էր
 զարծաթն, զի գիտասցէ թէ ո՛ր զինչ շահեցաւ :
 16 Եկն առ աջինն և ասէ, Տէր, մնասն քո ատան մնաս
 17 արար : Եւ ասէ ցնա, Ազնիւ, ծառայ բարի, զի
 ի փոքուգ հաւատարիմ՝ եղեր, լիջիր իշխանութիւն
 18 ունել ի վերայ տասն քաղաքի : Եկն երկրորդն և
 19 ասէ, Մնասն քո արար հինգ մնաս : Ասէ և ցնա,
 20 Եւ դու լիջիր ի վերայ հինգ քաղաքաց : Եկն մեւան
 և ասէ, Տէր, ասա մնասն քո զոր ունէի ծրարեալ
 21 ի վարչամակի . երկնչէի ի քէն, զի այր ստամբակ
 ես . բառնաս զոր ոչ եղիր, և հնձես զոր ոչ սեր-
 22 մանեցեր : Եւ ասէ ցնա, Ի բերանայ քու մէ դա-
 տեցայց զքեզ, ծառայ ¹անհաւատ . գիտէիր թէ ես
 այր մի ստամբակ եմ, բառնամ զոր ոչ եղի, հնձեմ
 23 ուր ոչ սերմանեցի : Եւ ընդէ՞ր ոչ ետուր զարծաթն
 իմ ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք պա-
 24 հանջէի : Եւ ասէ ցսպասաւորսն, Առէք ի դմանէ
 զմնասն, և սարայք տուք այնմ որ ունիցի զտասն
 25 մնասն : (Եւ ասեն ցնա, Տէր, ունի տասն մնաս :)
 26 Ասեմ ձեզ եթէ Ամենայնի որ ունիցի՝ տացի . և
 յայնմանէ որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին՝ բարձցի
 27 ի նմանէ : Բայց ղթշնամիսն իմ զայնոսիկ որ ոչն
 կամէին զիս թագաւորել ի վերայ նոցա, ածէք
 28 այսր և սպանէք առաջի իմ : Եւ իբրեւ զայս
 ասաց, գնաց յառաջ ելանել յերուսաղէմ :
 29 Եւ. Եւ եղեւ իբրեւ մերձեցաւ ի Բեթփագէ և

¹Յայնն, չար

- ի Բեթանիա մօտ ի լեառնն որ կոչի Չիթենեաց ,
 առաքեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց և ասէ ,
 30 Երթայք դուք ի գեղն որ հանդէպ մեր կայ . յոք
 իբրեւ մտանէք , գտանիցէք յաւանակ կապեալ ,
 յորում ոք ի մարդկանէ երբեք ոչ նստաւ . լուծէք
 31 զնա և ածէք : Եւ եթէ ոք հարցանիցէ զձեզ թէ
 Ընդէ՞ր լուծանէք , այսպէս ասասջիք ցնա թէ Տեառն
 32 իւրում պիտոյ է : Իբրեւ չոգանն որ առաքեցանն ,
 գտին որպէս ասացն ցնոսա , ¹կայր յաւանակն” :
 33 Եւ մինչդեռ լուծանէին զյաւանակն , ասեն տեար-
 քըն նորա ցնոսա , Չի՞ լուծանէք զյաւանակդ :
 34 Եւ նոքա ասեն , Տեառն իւրում պիտոյ է :
 35 Եւ ածին զնա առ Յիսուս , և արկին զնովաւ հան-
 36 դերձս և հեծուցին զՅիսուս : Եւ մինչդեռ երթայր ,
 զհանդերձս իւրեանց տարածանէին զճանապար-
 37 հաւն : Եւ իբրեւ այն ինչ մերձ եղեւ ի գառ ի վայր
 լերինն Չիթենեաց , սկսաւ ամենայն բազմութիւն
 աշակերտացն ուրախութեամբ օրհնել զԱստուած
 ի ձայն մեծ վասն ամենայն եղելոց զօրութեանցն
 38 զոր ակսին . Եւ ասէին , Օրհնեալ որ գայ թագա-
 ւորդ յանուն Տեառն , խաղաղութիւն յերկինս
 39 և փառք ի բարձունս : Եւ ոմանք ի փարիսեցւոցն
 յամբոխէ անտի ասեն ցնա , Վարդապետ , սաստեա
 40 աշակերտացդ քոց : Պատասխանի ետ և ասէ ,
 Ասեմ՝ ձեզ զի եթէ դոքա լուեսցեն , քարինքդ
 աղաղակեսցեն :
 41 Եւ իբրեւ մերձեցաւ , տեսեալ զքաղաքն՝ ելաց
 42 ի վերայ նորա , և ասէ , Եթէ զիտէիր դու գոնէ

¹ Ի Բազմա մասն պակասէ

- յաւուրս յայսմիկ զխաղաղութիւնն քո. բայց այժմ՝
 43 ծածկեցաւ ¹յերեսաց քոց : Չի եկեացեն աւուրք
 ի վերայ քո, և պատեացեն դքեւ թշնամիք քո
 սլատնէչ, և պաշարեացեն դքեղ, և նեղեացեն դքեզ
 44 յամենայն կողմանց. Եւ յատակեացեն դքեզ և զոր-
 դիս քո ի քեզ. և ոչ թողուցուն քար ի քարի վե-
 րայ յամենայնի ի քեզ, փոխանակ զի ոչ ծանեար
 զժամանակ այցելութեան քո :
- 45 Եւ մտեալ ի տաճարն սկսաւ հանել ²զաղաւ-
 նէվաճառան և զգնողս, և զսեղանս հատավաճա-
 46 ւացն ցրուեաց : Եւ ասէ ցնոսա, Գրեալ է, Եւ
 եղիցի տուն իմ տուն աղօթից, և դուք արարէք
 47 զդա այրս աւաղակաց : Եւ ուսուցանէր զնոսա
 հանապաղ ի տաճարին. իսկ քահանայապետքն և
 դպիրք և գլխաւորք ժողովրդեանն խնդրէին զնա
 48 կորուսանել, Եւ ոչ դաանէին թէ զինչ արասցեն,
 զի ժողովուրդն ամենայն կախեալ կային զնմանէ
 ի լսել :

ԳԼ. Ի

- 1 ԷԲ. Եւ եղեւ ի միում աւուրցն յայնցանէ, մինչ-
 դեռ ուսուցանէր զժողովուրդն ի տաճարի անդ և
 աւետարանէր, հասին ի վերայ քահանայապետքն
 2 և դպիրք ծերովքն հանդերձ, Եւ ասեն ցնա, Ասա
 մեզ, որո՞վ իշխանութեամբ գործես դու զայդ,
 3 կամ ո՞վ է որ ետ քեզ զայդ իշխանութիւն : Պա-

¹Յայնն. յաչաց

²Բազում՝ զվաճառողան. իսկ այլ՝ զվաճառողան և
 զգնողս

տասխանի ետ և ասէ ցնոսա, Հարցից և ես ցձեզ
 4 քան մի, և ասացէք ինձ. Մկրտութիւնն Յովհան-
 5 նու յերկնից էր եթէ ի մարդկանէ: Եւ նոքա խոր-
 6 հեցան ի միտս իւրեանց և ասեն, Եթէ ասեմք,
 Յերկնից, ասէ, Իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա.
 և եթէ ասեմք, ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուր-
 7 դն քարկոծ առնեն զմեզ. զի հաստատեալ է
 7 ի միտս զՅովհաննէ, թէ մարգարէ է: Եւ պատաս-
 8 խանի ետուն, չգիտել թէ ուստի իցէ: Եւ Յիսուս
 ասէ ցնոսա, Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանու-
 թեամք առնեմ զայս:
 9 ԷԳ. Սկսաւ ասել առ ժողովուրդն զսուակս
 զայս. Այր ոմն տնկեաց այգի, և ետ զնա մշա-
 կաց. և ինքն գնաց ճանապարհ ժամանակս բա-
 10 զումն: Եւ ի ժամու առաքեաց առ մշակսն ծա-
 ուայ, զի ի պտղոյ այգւոյն տացեն նմա, և մշակքն
 11 գան հարին զնա, և արձակեցին ունայն: Եւ յա-
 ւել մեւս եւս ծառայ յղել. նոքա և զնա ևս
 գան հարին, անարգեցին և առաքեցին ունայն:
 12 Եւ յաւել զերրորդն առաքել. նոքա և զնա վիրա-
 13 ւորեցին և հանին արտաքս: Ասէ տէր այգւոյն,
 Զի՞նչ արարից. առաքեցից զորդի իմ սիրելի, թե-
 14 րեւս ի սմանէ պատկառեցեն: Իբրեւ տեսին զնա
 մշակքն, խորհեցան ընդ միմեանս և ասեն, Սա է
 ժառանգն, սպանցուք զսա, զի մեր լինիցի ժա-
 15 ուանգութիւնն: Եւ հանին զնա արտաքս քան զայ-
 գին և սպանին. արդ զի՞նչ արասցէ ընդ նոսա տէր
 16 այգւոյն. Ո՞չ ապաքէն գայցէ և կորուսանիցէ
 զմշակսն զայնոսիկ և տացէ զայգին այլոց. Իբրեւ
 17 լուան ասեն, Քաւ, մի՛ լիցի: Եւ նա հայեցեալ

- րնդ նոսա՝ ասէ, իսկ զի՞նչ իցէ այն որ գրեալն է
 եթէ վէմն զոր անարգեցին շինողքն՝ նա եղեւ գլուխ
 18 անկեան: Ամենայն որ ընդհարցի րնդ վէմս ընդ
 այս՝ խորտակեացի, և յորոյ վերայ անկցի՝ հոսեացէ
 19 զնա: Եւ խնդրէին դպիրքն և քահանայապետք
 արկանել ի նա ձեռս ի նմին ժամու, և երկեան
 ի ժողովրդենէն, զի գիտացին թէ առ նոսա ասաց
 զառական զայն:
- 20 ԷԴ. Եւ ապա սպասեցին, և առաքեցին դաւա-
 ճանս կեղծաւորեալս զանձինս առ արդարս ունել,
 զի ըմբռնեացեն զնա բանիւք, առ ի մատնել զնա
 21 պետութեան և իշխանութեան դատաւորին: Հար-
 ցին ցնա և ասեն, վարդապետ, գիտեմք եթէ
 ուղիղ խօսիս և ուսուցանես, և ոչ առնուս սին,
 այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ
 22 ուսուցանես. Արժան է մեզ կայսեր հարկս տալ
 23 թէ ոչ: Եւ նայեցեալ ընդ խորամանկութիւն նոցա՝
 24 ասէ ¹ցնոսա, Յուցէք ինձ զդասեկանն. ²և նօքա
 ցուցին. և ասէ,՝ Զո՞ր պատկեր և զգիր ունի.
 25 պատասխանի ետուն և ասեն, զկայսեր: Եւ նա
 ասէ ցնոսա, Արդ երթայք տուք զկայսերն կայսեր,
 26 և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ: Եւ ոչ կարացին զնա
 ըմբռնել բանիւք առաջի ժողովրդեանն. և զար-
 մացեալ ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին:
- 27 ԷԵ. Մատուցեալ ոմանք ի սադուկեցւոցն, որք
 հակառակէին զինել յարութեան, հարցին ցնա
 28 Եւ ասեն, վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ, եթէ

¹Ոմանք, ցնոսա, Զի՞ փորձէք զիս.

²Յամանս պոխասի

- ուրուք եղբայր մեռանիցի, որոյ իցէ կին, և նա
 անորդի ¹իցէ, զի առնուցու եղբայր նորա զկինն,
 29 և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում: Արդ եւթն
 եղբարք էին. և առաջնոյն առեալ կին՝ մեռաւ
 30 անորդի: Առ զնա և երկրորդն, մեռաւ և նա
 31 անորդի: Առ զնա և երրորդն նոյնպէս և եւթանե-
 32 քին, և ոչ թողին ²որդիս: Մեռաւ՝ և կինն:
 33 Արդ ի յարութեանն ո՞ւմ ի նոցանէ լինիցի կին. զի
 34 եւթանեքին կալան զնա կին: Պատասխանի ետ
 նոցա Յիսուս և ասէ, Որդիք աշխարհիս այսորիկ
 35 կանայս առնեն և արանց լինին. Իսկ որ արժանի
 լինիցին այնմ աշխարհի հասանել, և յարութեանն
 որ ի մեռելաց՝ ոչ կանայս առնեն և ոչ արանց լի-
 36 նին: Քանզի և ոչ մեռանել եւս կարեն, զի հա-
 ւասար հրեշտակաց են, և որդիք Աստուծոյ,
 37 քանզի յարութեան որդիք են: Այլ զի յառնեն
 մեռեալք, և Մովսէս գուշակեաց ի մարենւոջն,
 որպէս ասէ զՏեառնէ Աստուծոյ Աբրահամու և
 զԱստուծոյ Իսահակայ և զԱստուծոյ Յակովբայ:
 38 Եւ Աստուած չէ մեռելոց, այլ՝ կենդանեաց, զի
 39 ամենեքին նմա կենդանի են: Պատասխանի ետուն
 ոմանք ի դպրացն և ասեն, Վարդապետ, բարւոք
 40 ասացեր: Եւ ոչ եւս ոք իշխէր հարցանել զնա և
 ոչինչ:
 41 Էջ. Ասէ և առ նոսա, Չիա՞րդ ասեն զՔրիստոսէ
 42 թէ որդի է Գաւթի. Չի ինքն Գաւթի՞ ասէ ի դիրս
 Սաղմոսաց, Ասաց Տէր ցՏէր իմ, Նիստ ընդ աջմէ

¹Ո՞մնք, իցէ ի մեռանելն

²Բազմ-ժ, որդիս և մեռան: (32) Յետ ամենեցուն
 մեռաւ

43 Իմէ, Մինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուանդան
44 ստից քոց : Իսկ արդ եթէ Գաւթիթ զնա Տէր կոչէ,
զիա՞րդ որդի նորա իցէ :

45 Եւ լու ի լու ամենայն ժողովրդեանն, սսէ ցաշա-
46 կերասն, Զգոյշ լերուք ի դպրացն, որ կամին պատ-
մուճանօք շրջել, և սիրեն ողջոյնս ի հրապարակս, և
զնախաթոռս ի ժողովուրդս, և դբարձերէցս յընթ-
47 ըիս. որ ուտեն զտուեսս այրեաց, և պատճառանօք
յերկարեն զաղօթս. նոքա ընկայցին աւելի դա-
տաստանս :

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ հայեցեալ ետես զմեծատուեսն որ արկանէին
2 զտուրս իւրեանց ի դանձանակն : Ետես և զկին ոմն
3 այրի աղքատ, որ արկ անդր երկուս լումայս : Եւ
ասէ, Արդարեւ մսեմ ձեզ, զի այրին այն աղքատ
4 աւելի արկ քան զամենեւին : Ամենեքին նոքա
ի մթերից իւրեանց արկին յընծայան ¹Աստուծոյ,
բայց նա ի կարօտութենէ իւրմէ զամենայն զկեանս
իւր զոր ունէր՝ արկ :

5 Էէ. Եւ յասել ոմանց զտաճարէն թէ դեզեցիկ
6 վիմօք և ²աշտարակօք զարդարեալ է, սսէ, Զայդ
ամենայն զոր տեսանէք, եկեսցեն աւուրք յսրս ոչ
թողցի այդր քար ի քարի վերայ, որ ոչ քակտեսցի :
7 Հարցին ցնա և ասեն, Արդասպետ, ե՞րբ լինիցի
այդ, և զի՞նչ նշան իցէ յորժամ այդ լինելոց իցէ :
8 Եւ նա սսէ, Զգոյշ կացէք, մի՛ խաբիցիք. զի բա-
զումք գայցեն յանուսն իմ, և սսիցեն թէ Ես եմ,
և մերձեցաւ ժամանակ. մի՛ երթայցէք զկնի նոցա :

¹Յամանս պախասի²Յայնն, նուիրօք

- 9 Եւ յորժամ լսիցէք պատերազմունսս և խռովու-
թիւնս, մի՛ զարհուրիցիք. զի պարտ է նախ այնմ
10 լինել, այլ ոչ առժամայն կատարած: Յայնժամ
ասէ ցնոսա, յարիցէ ազգ յազգի վերայ և թագա-
11 ւորութիւնս ի թագաւորութեան վերայ. Եւ շարժ-
մունք¹ մեծամեծք. և ի տեղիս տեղիս սովք՝ և սրա-
ծութիւնք եղիցին. արհաւիրք և նշանք մեծամեծք
12 յերկնից: Բայց յառաջ քան զայս ամենայն միեւ-
ցեն զձեռս իւրեանց ի ձեզ և հալածեացեն, մատ-
նեացեն ի ժողովուրդս և ի բանաս, և տանիցին ա-
ռաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան
13 իմոյ: Եւ լինիցի ձեզ այն ի վկայութիւնս: (14) Արդ
գիք ի սիրտս ձեր, մի՛ յառաջագոյն կրթել տալոյ
15 պատասխանի: Զի ես տաց ձեզ բերան և իմաս-
տութիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ կամ
տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն ձեր:
16 Մատնեսջիք և ի ծնողաց և յեղբարց և յազգա-
կանաց և ի բարեկամաց, և սպանանիցեն ի ձէնջ.
17 Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան
18 իմոյ. Եւ մազ մի ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ: (19) Եւ
համբերութեամբ ձերով ստասջիք զոգիս ձեր:
- 20 Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ զօ-
րօք զերուսաղէմ, յայնժամ գիտասջիք թէ մերձ
21 է աւեր նորա: Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝
փախիցեն ի լերինս, և որ ի միջի նորա իցեն՝ խու-
սեացեն, և որ ի գաւառսն իցեն՝ մի՛ մտցեն ի նա:
22 Զի աւուրք վրէժխնդրութեան են այնոքիկ առ ի
23 կատարելոյ ամենայն գրեւոց: Բայց վայ իցէ յղեաց
և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ. զի եղիցի տագ-

¹Ո՛հան+, մեծամեծք ի տեղիս տեղիս, և սովք

- նապ մեծ ի վերայ երկրի, և բարկութիւն՝ ժողո-
 24 վրդեանն այնմիկ: Եւ անկցին ի սուր սուսերի, և
 գերեացին յամենայն հեթանոսս. և Երուսաղէմ
 եղիցի կոխան ազգաց, մինչեւ կատարեացին ժո-
 25 մանակք հեթանոսաց: Եւ եղիցին նշանք յարե-
 գակն և ի լուսին և յաստեղս, և յերկրի տագ-
 նապ հեթանոսաց՝ յահեղ բարբառոյ ¹իբրեւ ծովու-
 26 և ²խռովութեան, Յելանելոյ ոգւոց մարդկան յեր-
 կիւղէ և ի կարծեաց եկելոց ի վերայ տիեզերաց.
 27 Ղի զօրութիւնք երկնից շարժեացին: Եւ յայնժամ
 տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ ամպովք զօրու-
 28 թեամբ և փառօք բազմօք: Եւ յորժամ սկսա-
 նիցի այս լինել, ամբարձջիք և բարձրացուսջիք
 զգլուխս ձեր, զի մերձ է փրկութիւն ձեր:
 29 Եւ ասաց առակ մի նոցա, Տեսէք զթզենիդ և
 30 զամենայն ծառ. Յորժամ ³ցուցանիցեն զպտուղ
 իւրեանց, տեսանէք և ի նոցանէ ճանաչէք թէ
 31 մերձ է ամառն: Նոյնպէս և դուք յորժամ տե-
 սանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք թէ
 32 մերձ է արքայութիւն Աստուծոյ: Ամէն ասեմ ձեզ
 թէ Ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ այս ամենայն ե-
 33 ղիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ
 34 անցանիցեն: Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծան-
 րանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցու-
 թեամբ և հոգովք աշխարհականօք, և յանկար-
 35 ծակի հասանիցէ ի վերայ ձեր օրն այն. Զի իբրեւ
 զորոգայթ հասանիցէ ի վերայ ամենեցուն որ բնու-
 36 կեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի: Արթուն կա-

¹ Ի Յոնին պատմի

² Յոնն, ալեաց

³ Բազմօք, բողբոջեացին

ցէք այսուհետեւ, յամենայն ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերժանել յայնմ ամենայնէ որ լինելոց է, և կալ առաջի Արդւոյ մարդոյ :
 37 Եւ ի տուէ ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս
 38 ելեալ ագանէր ի լերինն որ կոչէր Չիթենեաց : Եւ
 ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ
 նա ի տաճարն լսել ի նմանէ : ՎՋ

ԳԼ. ԻԲ

1 **Մ**երձեցաւ ասն բազարջակերացն որ կոչէր Պասքա .
 2 Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք թէ ո՛ր-
 պէս սպանանիցեն զնա, ըսոյց երկնչէին ի ժողովրդ-
 գենէ անտի :
 3 Ապա եմուտ Սատանայ ի Յուդա ի կոչեցեալն
 Խակարիովտացի, որ էր ի թուոյ երկոտասանիցն :
 4 Չոգաւ եդ բանս ընդ քահանայապետան և ընդ
 դպիրս և ընդ իշխանս ժողովրդեանն, զի մատնեսցէ
 5 զնա նոցա : Եւ խնդացին և խոստացան տալ նմա
 6 արծաթ : Եւ յանձն առ և խնդրէր պարսպ մատ-
 նել զնա նոցա՝ մեկուսի յամբոխէն :
 7 Եկն օր բազարջակերացն, յորում օրէն էր
 8 զենուլ զպասեքն : Եւ առաքեաց զՊետրոս և
 զՅովհաննէս և ասէ, Երթայք պատրաստեցէք մեզ
 9 զպասեքն զի կերիցուք : Եւ նոքա ասեն, Ո՞ւր կա-
 10 միս զի պատրաստեսցուք : Եւ ասէ ցնոսա, ասա
 իրրեւ մտանիցէք ի քաղաքն, պատասխեսցէ ձեզ
 այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ . երթիջիք զհետ
 11 նորա ի տունն յոր մտանիցէ . Եւ ասասջիք ցտա-
 նուտէր տանն, Վարդապետ ասէ քեզ, Ո՞ւր են

- վանքն ՚իմ, յորում զպատեքն ուտիցեմ աշակեր-
 12 աօքս հանդերձ : Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն
 13 մի մեծ զարդարեալ, ²և անդ պատրաստեսցիք : Եւ
 գնացեալ գտին որպէս և սասցն նոցա, և պատ-
 րաստեցին զպատեքն :
- 14 Եւ իբրեւ ժամ եղեւ, բազմեցաւ, և երկոտու-
 15 սան առաքեալքն ընդ նմա : Եւ ասէ ցնոսա, Յան-
 կանալով ցանկացայ զայս պատեք ուտել ընդ ձեզ,
 16 մինչեւ չարչարեալ իցեմ : Բայց ասեմ ձեզ թէ
 ոչ ևս կերայց ի սմանէ, մինչեւ լցցի յարքայու-
 17 թեան Աստուծոյ : Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գոհացաւ
 18 և ասէ, Առէք զայդ և բաժանեցէք ի ձեզ : Ասեմ
 ձեզ թէ յայսմ հետէ ոչ արբից ի բերոյ որթոյ,
 մինչեւ եկեսցէ արքայութիւն Աստուծոյ :
- 19 Եւ առեալ հաց՝ գոհացաւ, եբեկ և ետ նոցա
 և ասէ, Այս է մարմին իմ, ³որ վասն բազմաց
 տուեալ. զայս արասցիք առ իմոյ յիշատակի :
- 20 Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն առ և ասէ,
 Այս բաժակ է նոր ուխտ իմով արեամբ վասն
 ձեր հեղելոյ :
- 21 Բայց աւասիկ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս ի սե-
 22 զանս : Եւ Որդի մարդոյ ըստ սահմանելոյն երթայ,
 բայց վայ մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն մատնեսցի :
 23 Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ միմեանս, թէ ով է
 ի նոցանէ որ զայն գործելոց իցէ :
- 24 Եւ եղեւ հակառակութիւն ի մէջ նոցա թէ ո՛վ
 25 ի նոցանէ համարիցի մեծ : Եւ նա ասէ ցնոսա,
 Թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա, և որ իշխենն

¹ Յաման պախստ,

² Ի Բազմա պախստ

³ Ի Բազմա, որ վասն ձեր տուեալ. յայլ՝ պախստ

- 26 նոցա՝ բարերարք կոչին . Այլ դուք ոչ այնպէս ,
 այլ որ մեծն է ի ձեզ՝ եղիցի իբրեւ զկրտսերն , և
 27 առաջնորդն՝ իբրեւ զսպասաւորն : Ո՞վ է մեծ ,
 բազմեալն եթէ սպասաւորն , ո՞չ ապաքէն բազ-
 մեալն . բայց ես եմ ի միջի ձերում իբրեւ սպա-
 28 սաւոր : Եւ դուք էք որ ցանգ կայիք ընդ իս
 29 ի փորձութիւնս իմ . Եւ ես ուխտեմ ձեզ , որպէս
 30 և Հայր իմ ուխտեաց ինձ , զարքայութիւն . Ձի
 ուտիցէք և ըմպիցէք ի սեղան իմ յարքայութեանն
 իմում , և նստիցիք ՚յերկոտասան աթոռ՝ դատել
 զերկոտասան ազգն Իսրայելի :
- 31 Եւ ասէ Տէր , Սիմօն , Սիմօն , ասա Սասանայ
 32 խնդրեաց զձեզ խարբայել իբրեւ զցորեան . Այլ
 ես աղաչեցի վասն քո զի մի՛ պակասեացեն հաւատք
 քո . և դու երբեմն դարձցիս և հաստատեացես
 33 զեղբարս քո : Եւ նա ասէ ցնա , Տէր , ընդ քեզ
 34 պատրաստ եմ և ի բանտ և ի մահ երթալ : Եւ
 նա ասէ ցնա , Ասեմ քեզ , Պետրէ , չիցէ այսօր
 հաւու խօսեալ՝ մինչեւ երիցս ուրասցիս զիս չգիտել :
- 35 Եւ ասէ ցնոսա , Յորժամ առաքեցի զձեզ առանց
 քսակի և մախաղի և կօշկաց , միթէ կարօտացա՞յք
 36 իմիք : Եւ նոքա ասեն , Եւ ոչ իմիք . ապա ասէ ,
 Այլ այժմ որ ունիցի քսակ՝ բարձցէ , նայնպէս և
 մախաղ . և որ ոչն ունիցի՝ վաճառեցէ զձորձս իւր
 37 և գնեցէ իւր սուսեր : Բայց ասեմ ձեզ , զի այս
 եւս որ գրեալ է՝ պարտ է զի կատարեցի յիս թէ
 ընդ անօրէնս համարեցաւ . զի որ վասն իմ ինչ է՝
 38 վճարեալ է : Եւ նոքա ասեն , Տէր , ասաւասիկ են
 աստ երկու սուրք . և նա ասէ ցնոսա , Բաւական են :

¹Բազմ-է , յաթոռս

- 39 Եւ ելեալ զնաց ըստ սովորութեանն ի լեառն
 Ձիթենեաց . զնացին զհետ նորա և աշակերտքն :
- 40 Իբրեւ եհաս ի տեղին , ասէ ցնոսա , Յաղօթս կա-
 41 ցէք չմտանել ի փորձութիւն : Եւ ինքն մեկնեցաւ
 ի նոցանէ իբրեւ քարրնկէց մի , եդ ծունր , կայր
 42 յաղօթս , Եւ ասէր , Հայր , եթէ կամիս , անցո զբա-
 ժակս զայս յինէն . բայց ոչ իմ կամք , այլ քոյդ
 43 լիցին : Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից և զք-
 րացուցանէր զնա . և էր ի տագնապի , և մտադիւ-
 44 րութեամբ եւս կայր յաղօթս : Եւ հոսէին ի նմանէ
 քրտունք իբրեւ զկայլակս արեան ¹ ոլոռն ոլոռն”
 45 հեղեալ յերկիր : Եւ յարուցեալ յաղօթիցն՝ եկն
 առ աշակերտսն , եգիտ զնոսա ի քուն ի տրամու-
 46 թենէն . Եւ ասէ ցնոսա , Զի՞ ննջէք , արիք , կացէք
 յաղօթս՝ զի մի՛ մտանիցէք ի փորձութիւն :
- 47 Եւ մինչդեռ խօսէր , ասաւասիկ ամբոխ , և որ
 կոչէրն Յուդա , մի յերկոտասանիցն , առաջնորդէր
 նոցա . ² իբրեւ մերձեցաւ առ Յիսուս , համբուրեաց
 զնա” . ³ քանզի զայն նշան տուեալ էր նոցա , թէ
 ընդ որում ես համբուրեցից , նա է , զնա ունիցիք” :
- 48 Ասէ ցնա Յիսուս , Յուդա , համբուրելով մատնես
 49 զՈրդի մարդոյ : Իբրեւ տեսին որ զնովաւն էին որ
 ինչ եղեւն , ասեն ցնա , Տէր , հարցո՞ւք զնոսա սրով :
- 50 Եւ եհար մի ոմն ի նոցանէ զքահանայապետին ծա-
 51 ւայ , և ի բաց եհան զաջոյ ունկն նորա : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս և ասէ , Թոյլ տուք մինչեւ ցայդ
 52 վայր . և մատուցեալ յունկն՝ բժշկեաց զնա : Եւ

¹ Ի Յոսէին պալատէ

² Յայնն , և մերձեցաւ առ Յիսուս համբուրել զնա

³ Ի բազում պալատէ

- ասէ ցեկեալսն ի վերայ նորա, ցքահանայապետն
 և ցիշխանս տաճարին և ցժերսն, Իբրեւ ի վերայ
 53 աւագակի՞ ելէք սուսերօք և բրօք: Հանապազ ընդ
 ձեզ էի ի տաճարին, և ոչ ձգեցէք ձեռս յիս. այլ
 այս է ձեր ժամ և իշխանութիւն խաւարի:
- 54 Եւ կալեալ զնա՝ ածին և մուծին ի տուն քա-
 հանայապետին, և Պետրոս երթայր զկնի նորա հե-
 55 ուագոյն: Իբրեւ լուցին կրակ ի մէջ գաւթին և
 նստան շուրջ, նստաւ և Պետրոս ի մէջ նոցա:
- 56 Ետես զնա աղախին ոմն զի նստէր առ լոյսն, հայե-
 ցաւ ընդ նա և ասէ, Եւ սա ընդ նոսա էր որ ընդ
 57 նմայն էին: Իսկ Պետրոս ուրացաւ և ասէ, Ոչ գի-
 58 տեմ զնա, կին դու: Եւ յետ սակաւ միոյ այլ ոմն
 ետես զնա և ասէ, Եւ դու ի նոցանէ ես. և Պետ-
 59 րոս ասէ, Այր դու, չեմ ի նոցանէ: Եւ իբրեւ
 ժամ մի անց ի վերայ, այլ ոմն վիճէր և ասէր,
 Ստոյգ և սա ընդ նմա էր, քանզի Գալիլեացի է:
 60 Ասէ Պետրոս, Այր դու, չգիտեմ զինչ խօսիսդ.
 և առ ժամայն մինչդեռ նա զայն ասէր, խօսեցաւ
 61 հաւ: Գարձաւ Տէր և հայեցաւ ի Պետրոս. և յի-
 շեաց Պետրոս զբանն Տեառն զոր ասաց ցնա, Մինչ-
 չեւ հաւու խօսեալ իցէ, ¹երիցս ուրասցիս ²չդիտել
 62 զիս: Եւ ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս:
 63 Եւ արքն, որ պահէին զնա, այպն առնէին զնո-
 64 վաւ և հարկանէին: Մածկէին զերեսս նորա ²և
 տանջէին, և հարցանէին ցնա և ասէին, Մար-
 65 գարեաց, ո՞վ է որ եհարն զքեզ: Եւ այլ բազում
 ինչ հայհոյութեամբ խօսէին ի նա:

¹||Տե՛ս, այսօր երիցս

²Ի բազում գովասէ

- 66 Եւ իրրեւ այգ եղեւ, ժողովեցաւ ծերակոյտ ժողովրդեանն, քահանայապետքն և դպիրք, և հանին ամին զնա յատեանն իւրեանց և ասեն, Եթէ
- 67 դու ես ֆրիստոսն, ասա մեզ: Ասէ ցնոսա, Եթէ
- 68 ասացից ձեզ, սակայն ոչ հաւատայք. Եւ եթէ հարցից ինչ զձեզ, չտայք ինձ պատասխանի կամ
- 69 արձակիցէք: Բայց յայսմ հետէ նստցի Որդի մար-
- 70 դոյ ընդ աջմէ զօրութեանն Աստուծոյ: Եւ ասեն ամենեքեան, Ուրեմն դո՞ւ ես Որդին Աստուծոյ. և
- 71 նա ասէ ցնոսա, Դուք ասէք թէ ես եմ: Եւ նոքա ասեն, Չի՞նչ եւս պիտոյ է մեզ վկայութիւն, զի մեզէն իսկ լուաք ի բերանոյ դորա:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւնն նոցա,
- 2 ամին զնա առ Պիղատոս: Եւ սկսան չարախօս լինել զնմանէ և ասել, Գտաք զսա զի թիւրէր զազգս մեր, և արգելոյր ի տալոյ հարկս Ասյսեր, և ասէր
- 3 զանձնէ եթէ ֆրիստոսն իցէ թագաւոր: Իսկ Պիղատոս եհարց զնա և ասէ, Դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից. նա պատասխանի ետ նմա և ասէ, Դու ասացեր:
- 4 Ասէ Պիղատոս ցքահանայապետն և ցժողովուրդսն,
- 5 Չգտանեմ ինչ փսսա յառնս յայսմիկ: Եւ նոքա պնդէին և ասէին եթէ խռովէ զժողովուրդս, ուսուցանէ ընդ ամենայն Հրէաստան՝ սկսեալ ի Գա-
- 6 լիլէէ մինչեւ ցայսր: Իսկ Պիղատոս իրրեւ լուաւ
- 7 զԳալիլէէ, եհարց եթէ Գալիլեացի՞ իցէ սյրն: Եւ իրրեւ գիտաց թէ յիշխանութենէ Հերովդի է, ետ տանել զնա առ Հերովդէս. քանզի և նա յերու-

- 8 ստղէմ էր յաւուրան յայնոսիկ : Եւ Հերովդէս իբրեւ ետես զՅիսուս , ուրախ եղեւ յոյժ , զի ցանկայր ի բազում ժամանակաց տեսանել զնա . քանզի լսէր բազում անգամ զնմանէ , և ակն ունէր նշան
- 9 ինչ լիեալ տեսանել ի նմանէ : Հարգանէր զնա բանիւք բազմօք . և նա ոչինչ ետ նմա պատասխանի :
- 10 Կային քահանայապետքն և դպիրք և պնդագոյնս
- 11 չարախօսէին զնմանէ : Արհամարհեաց զնա և Հերովդէս հանդերձ իւրովք զօրականօքն , և այպն արարեալ արկ զնովաւ հանդերձս սպիտակս , և ետ
- 12 տանել անդրէն առ Պիղատոս : Եւ եղեն բարեկամք Պիղատոս և Հերովդէս յաւուր յայնմիկ , քանզի յառաջ թշնամիք էին միմեանց :
- 13 Կոչեաց Պիղատոս զքահանայապետան և զիշխանս
- 14 և զժողովուրդն , Եւ ասէ ցնոսա , Աձէք մատուցէք ինձ զայրս զայս իբրեւ զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն . և ասաւասիկ առաջի ձեր դատեցայ , և փասս ինչ ոչ դտի յառնս յայնմիկ՝ զորոց դուք
- 15 չարախօսէքդ զդմանէ : Այլ և ոչ Հերովդէս , քանզի ետու տանել զդա առ նա . և արդ ոչինչ
- 16 մահու արժանի է գործեալ դորս . Խրատեցից զդա
- 17 և արձակեցից : Զի հարկ էր մի մի ըստ տօնի արձակել նոցա : Եւ նոքա աղաղակէին ամենայն բազմութեամբն և ասէին , Բարձ զդա և արձակեա
- 19 մեզ զԲարաբրա . Որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ ի քաղաքին և սպանութեան մտեալ ի
- 20 բանտ : Դարձեալ Պիղատոս սկսու խօսել , քանզի
- 21 կամէր արձակել զՅիսուս : Եւ նոքա անդրէն աղաղակէին և ասէին , ¹ Ի խաչ հան՝ զդա : Եւ նա
- 22

¹Բազմօք , ի խաչ հան , ի խաչ հան

- ¹Երիցս ասէ ցնոսա, Չի՞նչ չար արար սա. ոչինչ
 փնաս մահու գտի ի սմա, խրատեցից զսա և ար-
 23 ձակեցից: Եւ նոքա ստիպէին մեծաձայն և խնդրէին
 զնա ի խաչ հանել, և զօրանային բարբառք նոցա
 24 և քահանայապետիցն: Եւ Պիղատոս հաւանեցաւ
 25 առնել զհայցուածս նոցա: Արձակեաց նոցա ²զԲա-
 բարբայն՝ զոր վասն խռովութեան և սպանութեան
 արկեալ էր ի բանտ, զոր և խնդրէինն իսկ, և զՅի-
 սուս մատնեաց կամաց նոցա:
- 26 Իբրեւ առին գնացին զնա, ըմբռնեցին զոմն Սի-
 մոփս կիւրենացի որ գայր յանդէ, եդին ի վերայ
 27 նորա զխաչն բերել զկնի Յիսուսի: Եւ երթայր
 զհետ նորա բազմութիւն ժողովրդեանն, և կա-
 28 նանց որ կոծէին և աշխարէին զնա: Գարձաւ Յի-
 սուս և ասէ ցնոսա, Գատերք Երուսաղեմի, մի՛
 լայք ի վերայ իմ, այլ լացէք ի վերայ անձանց և
 29 ի վերայ որդւոց ձերոց: Չի եկեսցեն աւուրք, յորս
 ասիցեն թէ Երանի ամլոց և որովայնից որ ոչ ծնան,
 30 և ստեանց՝ որ ոչ դիեցուցին: Յայնժամ սկսանի-
 ցին ասել լերանց թէ Անկերուք ի վերայ մեր, և
 31 բլրոց՝ թէ Մաճկեցէք զմեզ: Չի եթէ ընդ փայտ
 դալար զայս առնեն, ընդ չորն զի՞նչ լինիցի:
- 32 Ածին և այլ երկուս, չարագործս, սպանանել
 33 ընդ նմա: Իբրեւ չոգան ի տեղին կոչեցեալ Գա-
 գաթն, անդ հանին զնա ի խաչ, և զչարագործսն,
 զոմն ընդ աջմէ և զոմն ընդ ձախմէ ³խաչեցին:
- 34 Եւ Յիսուս ասէ, Հայր թող դոցա, զի ոչ գիտեն

¹ Յոյն, երրորդ անգամ² Ի Բազուսն պատմէ³ Ի Յոյնին պատմէ

- զինչ գործեն : Եւ ի բաժանել զհանդերձս նորա
 35 արկին վիճակս : Եւ կայր ժողովուրդն հայեցեալ ,
 անդոսնէին զնա իշխանքն հանդերձ նոքօք և ա-
 սէին , Չայլս ապրեցոյց , ապրեցուցէ և զանձն ,
 Եթէ դա է Քրիստոս ¹Որդի Աստուծոյ ընտրեալն” :
 36 Այլպն առնէին զնա և զինուորքն , Եկեալ առաջի՝
 37 մատուցանէին նմա քացախ , Եւ սսէին , Եթէ դու
 38 ես թագաւորն Հրէից , փրկեա զանձն քո : Եւ էր
 գիր գրեալ ի վերայ նորա Յուդարէն և Դաղմա-
 տերէն և Եբրայեցերէն գրով թէ Սա է արքայն
 Հրէից :
 39 Իսկ մի ոմն ի կախելոց շարագործացն հայհոյէր
 զնա և սսէր , ²Ո՞չ դու ես Քրիստոսն , փրկեա
 40 զանձն քո և զմեզ : Պատասխանի ետ ընկերն սաս-
 տելով նմա և սսէ , Չերկնչի՞ս դու յԱստուծոյ ,
 41 զի ի նմին պատժի կաս : Եւ մեք յիրաւի , զի ար-
 ժանի որոց գործեցաքն՝ առնումք զհաստուցումն .
 42 և սա ապիրատ ինչ ոչ գործեաց : Եւ սսէ ցՅի-
 սուս , Յիշեա զիս , Տէր , յարժամ դայցես արքա-
 43 յութեամբ քով : Եւ սսէ ցնա Յիսուս , Ամէն ա-
 սեմ քեզ , Այսօր ընդ իս իցես ի գրախտին :
 44 Եւ էր իրրեւ վեցերորդ ժամ , և խաւար եղեւ ի
 վերայ ամենայն երկրի մինչեւ ցիններորդ ժամն .
 45 խաւարեցաւ արեգակն : Եւ հերձաւ վարագոյր
 46 տաճարին ընդ մէջ : Եւ կարգաց Յիսուս ի ձայն
 մեծ և սսէ , Հայր , ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի
 իմ . զայս իրրեւ սսաց , եհան զոգի :

¹Բազմակ , ընտրեալն Աստուծոյ

²Յոմանս , Եթէ

- 47 Եւ տեսեալ հարիւրապետին զոր ինչ եղեւն՝
 փառաւոր արար զԱստուած և ասէ, Արդարեւ
 48 այրս այս արդար էր: Եւ ամենայն ժողովուրդքն որ
 եկեալ էին, և տեսանէին զտեսիլն զայն և զգործ,
 49 բախէին զկուրծս և դառնային: Այսին և ամենայն
 ծանօթքն նորա ի հեռաստանէ, և կանայք որ
 եկեալ էին զհետ նորա ի Գալիլէէ՝ տեսանէին զայն:
 50 Եւ ասա այր մի անուն Յովսէփ, որ էր նախա-
 51 րար, այր բարեգործ և արդար, (Սա չէր միա-
 բանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա,)
 յԱրիմաթեայ քաղաքէ Հրէից, որ և ինքն իսկ
 52 ակն ունէր արքայութեան Աստուծոյ: Սա մա-
 աուցեալ առ Պողոսոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յի-
 53 սուսի. Եւ իջուցեալ զնա՝ պատեաց պաստառա-
 կալաւ, և եղ ի կռածոյ գերեզմանի ուր չէր զոք
 54 ընաւ եղեալ: Եւ օրն էր ուրբաթ և շաբաթ լու-
 սանայր:
- 55 Եւ երթային զհետ նորա կանայք որ եկեալ էին
 ընդ նմա ի Գալիլէէ, տեսին զգերեզմանն, և որպէս
 56 եղաւ մարմինն նորա: Գարձան և պատրաստեցին
 խուռնկս և եւղս և ի շաբաթուն հանդարտեցին
 վասն պատուիրանին:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Բայց ի միաշաբաթուն վաղ քաջ ընդ առաւօտն
 եկին ի գերեզմանն, բերին զխուռնկան զոր պատ-
 2 րաստեցին, և այլ կանայք ընդ նոսա. Եւ գտին
 3 զվէճն թաւալեցուցեալ ի գերեզմանէ անտի: Եւ
 մտեալ ի ներքս ոչ գտին զմարմինն Տեառն Յի-
 4 սուսի: Եւ եղեւ ընդ հիանալն նոցա վասն այնու-

րիկ, և ասա արք երկու հասին աւ նոսա ի հան-
 5 դերձս լուսաւորս : Եւ իբրեւ զասի հարան և խո-
 նարհեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր, ասենցնո-
 6 սա, Չի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս : Չէ
 աստ, այլ յարեաւ : յիշեցէք որպէս խօսեցաւ
 7 ընդ ձեզ մինչ էրն ի Գալիլեա, Եւ ասէր թէ Պարա
 է Որդւոյ մարդոյ մատնել ի ձեռս մարդոց մեղա-
 ւորաց, և ի խաչ ելանել և յերրորդ աւուր յառ-
 8 նել : Եւ յիշեցին զբանսն նորա : (9) Եւ ¹դարձան
 պատմեցին զայս ամենայն մետասանիցն և այլոցն
 10 ամենեցուն : Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի
 և Յովհաննա և Մարիամ Յակովբայ և այլք ընդ
 11 նոսա որ պատմեցին զայս առնաքելոցն : Եւ երեւե-
 ցան առաջի նոցա շաղփաղփութիւն բանքն նոցա
 12 և չհաւատային նոցա : Բայց Պետրոս յարուցեալ
 ընթացաւ ի գերեզմանն, և հայեցեալ տեսանէ
 զկտաւան լոկ զի կային, և գնաց ընդ միտս զար-
 մացեալ թէ զինչ եղեւ :
 13 Եւ ասա երկուք ի նոցանէ երթային ի նմին ա-
 ւուր ի գեղ մի որ հետի էր յերուսաղեմէ ²հա-
 րեւր և վաթսուն” ասպարիսաւ, և էր ամուսն նորա
 14 Եմմաւուս : Եւ նոքա խօսէին ընդ միմեանս վասն
 15 ամենայն անցիցն անցելոց : Եւ եղեւ ընդ խօսելն
 նոցա և ընդ վիճել, և ինքն իսկ Յիսուս մերձեցաւ
 16 և երթայր ընդ նոսա : Եւ նոցա աչք կալեալ էին
 17 առ ի չճանաչելոյ զնա : Եւ ասէցնոսա, Չի՞նչ են
 բանքդ վասն որոյ վիճիքդ ընդ միմեանս մինչդեւ

¹Բազում, դարձան ի գերեզմանէն

²Բազում, վաթսուն

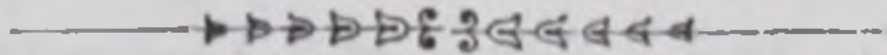
- 18 գնայք, և տրտմեալ էք : Պատասխանի ետ մի
ոմն ի նոցանէ որում անուն էր կղէովպոս, և ասէ
ցնա, Դո՞ւ միայն կաս յերուսաղէմ, որ ոչ գի-
տացեր զինչ գործեցաւ ի նմա յաւուրս յոյսոսիկ :
- 19 Եւ ասէ ցնոսա, Չի՞նչ. և նաքա ասեն, ՉՅիսուսէ
Նազովրեցոյ, որ եղեւ այր մարգարէ հզօր ար-
դեամբք և բանիւք առաջի Աստուծոյ և ամենայն
- 20 ժողովրդեանն : Ո՛րպէս մատնեցին զնա քահանայա-
պետքն և իշխանքն մեր ի դատաստան մահու և
- 21 հանին զնա ի խաչ : Մեք ակն ունէաք թէ նա
իցէ որ փրկելոցն էր զԻսրայէլ. այլ և հանդերձ
այսու ամենայնիւ այս երրորդ օր է յորմէ հետէ
- 22 այն գործեցաւ. Այլ և կանայք ոմանք ի մէնջ
զարմացուցին զմեզ, որք կանխեալ ընդ առաւօտո
- 23 չոգան ի գերեզմանն, եւ ոչ գտին զմարմին նորա .
եկին և ասեն թէ և տեսիլ եւս հրեշտակաց տե-
- 24 սին, որք ասէին զնմանէ թէ կենդանի է : Եւ գնա-
ցին ոմանք ի մէնջ ի գերեզմանն, և գտին նոյնպէս
որպէս և կանայքն ասացին. բայց զնա ոչ տեսին :
- 25 Եւ նա ասէ ցնոսա, Ո՛վ անմիտք և հեղգասիրտք
ի հաւատալ ամենայնի, զոր խօսեցան մարգարէքն :
- 26 Ո՞չ զնոյնս պարտ էր չարչարել Քրիստոսի, և
- 27 մտանել ի փառս իւր : Եւ սկսեալ ի Մովսիսէ և
յամենայն մարգարէիցն՝ մեկնէր նոցա որ ինչ յա-
- 28 մենայն գիրո գրեալ էր զնմանէ : Իբրեւ մերձեցան
ի գեղն յոր երթային, և նա պատճառէր հեռա-
- 29 գոյն եւս ուրեք երթալ : Եւ բռնադատեցին զնա
և ասեն, Առ մեզ ագիր, զի ընդ երեկս է և տա-
րաժամեալ է օրս. և եմուտ ագանել անդ ընդ
- 30 նոսա : Եւ եղեւ ի բազմելն նորա ընդ նոսա, առ-

- 31 ետլ զհացն՝ օրհնեաց, երեկ և ետ նոցա: Եւ նոցա
 րացան աչք և ծանեան զնա. և նա եղև ի նոցանէ
 32 աներեւոյթ: Եւ ասեն ցմիմեանս, Ո՛չ իսկ և
 սիրտք մեր ճմլէին ի մեզ մինչ խօսէրն ընդ մեզ
 զճանապարհայն, և որպէս բանայր մեզ զգիրս:
 33 Եւ յարուցեալ նոյնժամայն՝ դարձան յԵրուսա-
 ղէմ, և գտին ժողովեալ զմետասանսն և զորս
 34 ընդ նոսայն էին. Եւ ասեն թէ Արդարեւ յարեաւ
 35 Տէր և երեւեցաւ Սիմոնի: Եւ նոքա պատմեցին
 զայն որ զճանապարհայնն, և թէ զիարդ ետ ծա-
 նօթս նոցա ի բեկանել հացին:
 36 Մինչդեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս եկաց
 ի մէջ նոցա և ասէ ցնոսա, խաղաղութիւն ընդ
 37 ձեզ, ¹ես եմ, մի՛ երկնչիք՝: Եւ զահի հարեալ
 38 երկնչէին, և համարէին ոգի ինչ տեսանել: Եւ աս-
 ւէ ցնոսա, Զի՞ խռովեալ էք և ընդէ՞ր խորհուրդք
 39 ելանեն ի սիրտս ձեր: Տեսէք զձեռս իմ և զոտս
 զի ես նոյն եմ. շօշափեցէք զիս և անսէք, զի ոգի
 մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիս տեսանէք
 40 զի ունիմ: Եւ զայս ասացեալ եցոյց նոցա զձեռսն
 41 և զոտս: Եւ մինչդեռ տակաւին շհաւատային ի
 խնդութենէն և զարմացեալ էին, ասէ ցնոսա,
 42 Ունի՞ք ինչ կերակուր աստ: Եւ նոքա ետուն նմա
 43 ձկան խորովելոյ մասն ¹և խորիսի մեղու՝: Եւ առ
 44 եկեր առաջի նոցա, ¹և զմնացորդսն ետ նոցա՝: Եւ
 ասէ ցնոսա, Այս բանք են զոր խօսեցայ ընդ ձեզ,
 մինչ առ ձեզն էի թէ Պարտ է ընդ ամենայն
 գրելոցն յօրէնսն Մովսիսի և ի մարգարէս և ի սաղ-

¹ Ի բազմա՛ն պատմութեան

- 45 մոտս վասն իմ: Յայնժամ եբաց զմիտս նոցա իմա-
 46 նալ զգիրս: Եւ ասէ ցնոսա թէ ¹Այսպէս պարտ
 էր չարչարել Քրիստոսի, և յառնել ի մեռելոց
 47 յաւուր երրորդի, Եւ քարոզել յանուն նորա ա-
 պաշխարու թիւն և թողու թիւն մեղաց յամենայն
 48 ազգս՝ սկսեալ յերուսաղէմէ: Եւ դուք էք վկայք
 49 այսոցիկ: Եւ ասա ես առաքեմ զաւետիս Հօր ի-
 մոյ ի ձեզ. և դուք նստարուք ի քաղաքիս յերու-
 րուսաղէմ, մինչեւ զգե՛նուցուք զօրու թիւն ի բար-
 ձանց:
- 50 Ե՛հան ցնոսա մինչեւ ի Բեթանիա, և ամբար-
 51 ձեալ զձեռս իւր՝ օրհնեաց զնոսա: Եւ եղեւ յօրհ-
 նելն նորա ցնոսա, մեկնեցաւ ի նոցանէ և վերա-
 52 նայր յերկինս: Եւ նոցա երկիր պաղեալ նմա՝ դար-
 53 ձան յերուսաղէմ ուրախութեամբ մեծաւ: Եւ
 էին հանապազ ի ասճարին, դովէին և օրհնէին
 զԱստուած:

¹Յայնն, Այսպէս գրեալ է, և այսպէս



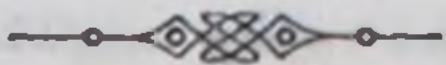
ԳԼՈՒԽՔ ՅՈՎ, ՀԱՆՆՈՒ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

| | ԳԼ. ՀՄԲ. |
|--|----------|
| Վասն՝ զի անսկիզբն է Բանն Աստուած . | Ա. 1 |
| Վասն Յովհաննու վկայելոյն Բանին Աստու- ծոյ . | Ա. 15 |
| Վասն գալոյն առ նա Գառինն Աստուծոյ . | Ա. 29 |
| Վասն աշակերտացն առ Յիսուս ագամելոյն . | Ա. 39 |
| Վասն գտանելոյն զՄեսիա . | Ա. 41 |
| Վասն ի կանա հարսանեացն . | Բ. 1 |
| Վասն արտաքս հանելոյն ի տաճարէն . | Բ. 15 |
| Վասն Նիկողեմոսի . | Գ. 1 |
| Վասն ի յԱյեռոփն մկրտելոյն . | Գ. 23 |
| Վասն խնդիր լինելոյ վասն սրբութեան . | Գ. 25 |
| Վասն կնոջն Սամարացւոյ . | Դ. 7 |
| Վասն թագաւորտղինն . | Գ. 46 |
| Վասն երեսունևութամեայ հիւանդին . | Ե. 5 |
| Վասն՝ զի Հայր սիրէ զՈրդի . | Ե. 20 |
| Վասն հինգ հացին և երկու ձկանն . | Զ. 9 |
| Վասն գնալոյն ի վերայ ծովուն . | Զ. 19 |
| Վասն մարտնչելոյն ընդ միմեանս Հրէից . | Զ. 41 |
| Վասն շրջելոյն Յիսուսի ի Գալիլէ , և խրա- տու եզրարցն . | Է. 1 |
| Վասն խնդրելոյն Հրէից սենել զՅիսուս . | Է. 30 |
| Վասն ի ծնէ կուրին . | Թ. 1 |
| Վասն դնելոյն Յիսուսի զանձն ի վերայ ոչ- խարացն . | Ժ. 15 |
| Վասն նաւակատեացն յերուսաղէմ . | Ժ. 22 |
| Վասն Ղազարու յարութեանն . | ԺԱ. 1 |

| | |
|---|----------|
| վասն օժանելոյն զՏէրն . | ԳԼ. ՀԺԲ. |
| վասն՝ որ ասաց Յուզա զԻւղոյն . | ԺԲ. 3 |
| վասն յովանակին . | ԺԲ. 5 |
| վասն մատչելոյ հեթանոսացն առ Տէր . | ԺԲ. 14 |
| վասն հատին ցորենոյ . | ԺԲ. 21 |
| վասն Յիսուսի լոյս գալոյն յաշխարհ . | ԺԲ. 24 |
| վասն ընթրեացն և լուանալոյ զուտս աշակերտացն . | ԺԲ. 46 |
| վասն չարչարանացն Յիսուսի, և սփոփելոյ զաշակերտան . | ԺԳ. 1 |
| վասն գալոյ Հոգւոյն և մխիթարելոյ զաշակերտան . | ԺԳ. 15 |
| վասն մատնութեանն Յիսուսի . | ԺԳ. 26 |
| վասն ուրացութեանն Պետրոսի, և հաւուն խօսելոյ . | ԺԴ. 2 |
| վասն ածելոյն զՅիսուս ի վանացն Ապիսափայ . | ԺԴ. 25 |
| վասն տանելոյն զՅիսուս ի Գողգոթա . | ԺԴ. 28 |
| վասն սուանդելոյ զհոգին . | ԺԵ. 17 |
| վասն խնդրելոյն զՏէրունական մարմինն . | ԺԵ. 30 |
| վասն բերելոյն Նիկողեմոսի զմուսա . | ԺԵ. 38 |
| վասն գալոյ կանանցն ի գերեզմանն . | ԺԵ. 39 |
| վասն գրօքն փակելովք մտանելոյն Յի- սուսի առ աշակերտան . | Ի. 1 |
| վասն զթովմաս հաստատելոյ Տեառն . | Ի. 19 |
| վասն ուտելոյն ընդ նոսա, և հարցմանն զՊետրոս . | Ի. 27 |
| վասն սիրելոյ աշակերտին, և գրելոյ զԱւետարանն . | ԻԱ. 15 |
| | ԻԱ. 24 |

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ



ԳԼ Ա

- 1 ԲԿ. Ի սկզբանէ էր խոսք, և խոսքն էր առ
2 Աստուած, և Աստուած էր խոսք: Նա էր ի սկզբ-
3 բանէ առ Աստուած: Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ,
4 և առանց նորա եղեւ և ոչ ինչ որ ինչ եղեւն: Նո-
5 վաւ կեանք էր, և կեանքն էր լոյս մարդկան. եւ
լոյսն ի խաւարի անդ լուսաւորէ, և խաւար նմա
ոչ եղեւ հասու:
6 Եղեւ այր մի առաքեալ Աստուծոյ, անունն նմա
7 Յովհաննէս: Սա եկն ի վկայութիւն զի վկայեացէ
վասն Լուսոյն, զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ:
8 Ոչ էր նա Լոյսն, այլ զի վկայեացէ վասն Լուսոյն:
9 Էր Լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամե-
10 նայն մարդ ¹ որ գալոց է՝ յաշխարհ: Յաշխարհի էր,
և աշխարհ նովաւ եղեւ, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ:
11 Յիւրան եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան: (12) Իսկ
որք ընկալանն զնա՝ ետ նոցա իշխանութիւն որդիս
Աստուծոյ ինեւ որոց հաւատասցեն յանուն նորա:
13 Ոչք ոչ յարենէ և ոչ ի կամաց մարմնոյ և ոչ ի կա-
14 մաց առն, այլ Աստուծոյ ծնան: Եւ խոսքն մար-
մին եղեւ և ընկեաց ի մեզ, և տեսաք զփառս

¹ Յոյն, եկեալ

նորա, զփառս իբրեւ զմիաճնի առ ի Հօրէ, լի շնորհօք և ճշմարտութեամբ:

15 Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, ազազակեաց և
ասէ, Սա է զորմէ ասէի, Որ զկնի իմ գալոցն էր՝
16 առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր: Զի ի լրութենէ անտի նորա մեք ամենեքին առաք շնորհս
17 փոխանակ շնորհաց: Զի օրէնքն ի ձեռն Մովսիսի տուան, շնորհքն և ճշմարտութիւն ի ձեռն Յիսուոյ Քրիստոսի եղեն:

18 ԲԲ. ԶԱտուած ոչ ոք ետես երբեք, բայց միա-
19 ծինն Որդի որ է ի ծոց Հօր, նա պատմեաց: Եւ այս է վկայութիւնն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին առ նա Հրեայքն յերուսաղեմէ քահանայս և Ղեւտացիս, զի հարցցեն ցնա թէ Դու ո՞ ես:
20 Եւ խոստովան եղեւ և ոչ ուրացաւ. խոստովան
21 եղեւ եթէ ես ոչ եմ Քրիստոսն: Եւ հարցին զնա, իսկ ո՞վ ես գու, Եղիա՞ եո. և ասէ, Ոչ եմ. իսկ
22 մարգարէ՞ն ես գու. պատասխանի եա թէ Ոչ: Իսկ սաս մեզ, Դու ո՞վ ես, զի պատասխանի տարցուք
23 որոց առաքեցինն զմեզ. զի՞ ասես վասն քո: Ասէ, Ես՝ ձայն բարբառոյ յանապատի, Ուղիղ արարեք զճանապարհն Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ:
24 Եւ որք առաքեցանն՝ ի փարիսեցւոց անտի
25 էին: Հարցին ցնա և ասեն, իսկ զի՞ մկրտես, եթէ գու չես Քրիստոսն, և ոչ Եղիա, և ոչ մարգարէն:
26 Պատասխանի եա նոցա Յովհաննէս և ասէ, Ես մրկրրածմ զձեզ ջրով, ի միջի ձերում կայ, զոր գուքն
27 ոչ գիտեք. Որ զկնի իմ ²գալոցն է՞, որում չեմն

²Ո՛հնէ, գալոցն է, որ առաջի իմ եղեւ

- 28 արժանի եթէ լուծից դիւրացս կօշկաց նորա : Այս
ի Բեթսաւրա եղեւ յայնկոյս Յորդանանու, ուր էրն
Յովհաննէս և մկրտէր :
- 29 ԲԳ. Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅիսուս զի գայր
առ նա, և ասէ, Ահաւասիկ Գառն Աստուծոյ որ
30 բաւնայ զմեզս աշխարհի : Սա է վասն որոյ եսն
ասէի, Ձկնի իմ գայ այր որ առաջի իմ եղեւ, զի
31 յառաջ իսկ էր քան զիս : Եւ ես ոչ գիտէի զնա,
այլ զի յայտնի լինիցի Իսրայելի, վասն այնորիկ
32 եկի ես ջրով մկրտել : Վկայեաց Յովհաննէս և
ասէ թէ Տեսանէի զՀոգին, զի իջանէր իբրեւ զա-
33 զաւնի յերկնից, և հանգչէր ի վերայ նորա : Եւ
ես ոչ գիտէի զնա, այլ որ առաքեացն զիս մկր-
տել ջրով նա ասաց ցիս, Յոյր վերայ տեսանիցես
զՀոգին զի իջանիցէ և հանգչիցի ի վերայ նորա,
34 նա է որ մկրտէ Հոգւովն Սրբով : Եւ ես տեսի և
վկայեցի եթէ Սա է Որդին Աստուծոյ :
- 35 ԲԴ. Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, և յա-
36 շակերտաց անտի նորա երկու : Եւ նայեցեալ ընդ
Յիսուսի զի զգնայր, ասէ, Ահաւասիկ ¹Քրիստոս
37 Գառն Աստուծոյ : Լուան ի նմանէ երկու աշա-
38 կերտքն զի խօսէր, և գնացին զհետ Յիսուսի : Իբ-
րեւ դարձաւ Յիսուս և ետես զնոսա զի երթային
զհետ նորա, ասէ ցնոսա, Ձի՞նչ խնդրէք. նոքա
ասեն ցնա, Ուրբի, (որ թարգմանեալ կոչի վար-
39 դապետ,) ո՞ւր են օթեվանք քո : Ասէ ցնոսա,
Եկայք և տեսէք. եկին և տեսին ուր էին օթեվանք
նորա, և առ նմա ագան այն օր, զի ժամ էր
40 իբրեւ տասներորդ : Էր Անգրէաս եղբայր Սիմոնի

¹ Ի Բազմաձայն պատմի

- Վիմի, մի յերկուց անաթի որ լուանն ի Յովհաննէ
 41 և գնացին զկնի նորա : Գտանէ սա նախ զեղբայր
 իւր զՍիմոն, և ասէ ցնա, Գտաք զՄեսիայն (որ
 42 թարգմանի Քրիստոս) : Սա աս զնա առ Յիսուս.
 Հայեցեալ ընդ նա Յիսուսի՝ ասէ, Դու ես Սիմոն
 որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս կեփոս (որ թարգ-
 մանի Պետրոս) :
 43 ԲԵ. ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել ի Գալիլ-
 եա. գտանէ զՓիլիպպոս, և ասէ ցնա Յիսուս, Եկ
 44 զկնի իմ : Եւ էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդայ, ի քա-
 45 ղաքէ Սնդրեայ և Պետրոսի : Գտանէ Փիլիպպոս
 զՆաթանայէլ և ասէ ցնա, Զորմէ գրեաց Մովսէս
 յօրէնսն՝ և մարգարէքն, գտաք զՅիսուս զորդի
 46 Յովսեփայ ի Նազարեթէ : Ասէ ցնա Նաթանայէլ,
 իսկ ի Նազարեթէ մարթ ի՞նչ իցէ բարւոյ իմիք
 47 լինել. ասէ ցնա Փիլիպպոս, Եկ և տես : Իբրեւ
 ետես Յիսուս զՆաթանայէլ զի գայր առ նա,
 ասէ վասն նորա, Ահա արգարեւ խրայելացի յո-
 48 բուժ նենգութիւն ոչ գոյ : Ասէ ցնա Նաթանայէլ,
 Ուստի՞ ճանաչես զիս. պատասխանի ետ Յիսուս և
 ասէ ցնա, մինչչեւ էր Փիլիպպոսի կոչեցեալ զքեզ
 49 զի էիր ի ներքոյ թղենւոյն, տեսի զքեզ : Պատաս-
 խանի ետ նմա Նաթանայէլ և ասէ, Ռարբի, դու
 ես Արդի Աստուծոյ, դու ես թագաւորն խրայելի :
 50 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Փոխանակ
 զի ասացի քեզ թէ տեսի ի ներքոյ թղենւոյն,
 հաւատամս. մեծամեծս եւս քան զայս տեսես :
 51 Եւ ասէ ցնա, Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ, Տեսանիցէք
 զերկինս բացեալ, և զհրեշտակս Աստուծոյ զի ե-
 լանիցեն և իջանիցեն ի վերայ Արդւոյ մարդոյ :

ԳԼ. Բ

- 1 ԲԶ. Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին
 ի կանա Գալիլեացոց, և անդ էր մայրն Յիսուսի :
 2 կոչեցաւ և Յիսուս և աշակերտքն նորա ի հար-
 3 սանիսն : Եւ ի պակտսել զինւոյն՝ ասէ մայրն ցՅի-
 4 սուս, Գինի ոչ ունին : Եւ ասէ ցնա Յիսուս, Զի՞
 կայ իմ և քո, կին դու, չեւ է հասեալ ժամանակ
 5 իմ : Ասէ մայրն նորա ցապասաւորան, Որ զինչ ա-
 6 սիցէ ձեզ՝ արասջիք : Անդ էին թակոյկք կճեայք
 վեց ըստ սրբութեանն Հրէից, ասանէին մի մի
 7 ի նոցանէ մարս երկուս կամ երիս : Ասէ ցնոսա Յի-
 սուս, Լցէք զթակոյկոդ ջրով, և լցին զնոսա մին-
 8 չեւ ի վեր : Եւ ասէ ցնոսա, Արդ առէք և բերէք
 9 ասճարապետիդ, և նոքա բերին : Եւ իբրեւ ճա-
 շակեաց ասճարապետն զջուրն գինի եղեալ, և ոչ
 գիտէր ուստի իցէ, բայց սպասաւորքն գիտէին որք
 արկին զջուրն, խօսի ընդ փեսային տաճարապետն,
 10 Եւ ասէ, Ամենայն մարդ զանոյշ գինին յառաջա-
 գոյն պաշտէ, և յորժամ արբեման, յայնժամ
 զյոռին, դու պահեցեր զանոյշ գինիդ մինչեւ
 11 ցայժմ : Զայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ի
 կանա Գալիլեացոց, և յայտնեաց զփառս իւր, և
 հաւատացին ի նա աշակերտքն նորա :
 12 ԲԷ. Յետ այսորիկ էջ ի կափառնայում, ինքն
 և մայր իւր և ¹եղբարք իւր՝, և անդ լինէր ոչ
 բազում ինչ աւուրս :
 13 Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից, և ել Յիսուս յԵ-

¹Բազում՝, եղբարք իւր և աշակերտք իւր

- 14 րուսաղէմ. Եւ եգիտ ի տաճարին զի վաճառէին զարջառս և զոչխարս և զաղաւնիս, և զլումայս.
- 15 փոխան որ նստէին: Եւ արար խարազան չուանեայ, և եհան զամենեսին ի տաճարէն՝ զոչխարսն և զարջառս, և զպղինձս հաստավաճառացն ցրուեաց, և զսեղանան կործանեաց: Եւ որ զաղաւնիսն վաճառէին՝ սսէ ցնոսս, Առէք զայդ սստի, և մի՛ առ.
- 17 նէք զտուն Հօր իմոյ աուն վաճառի: Ապա յիշեցին աշակերտքն նորա թէ գրեալ է, Նախանձտան քո կերիցէ զիս:
- 18 Պատասխանի ետուն Հրեայքն և սսեն ցնա, Զի՞նչ նշան ցուցանես դու մեզ զի զայդ սսենես:
- 19 Պատասխանի ետ Յիսուս և սսէ ցնոսս, Քակեցէք զտաճարդ զայդ, և զերիս աւուրս կանգնեցից զդաս:
- 20 Ասեն ցնա Հրեայքն, Զքառասուն և զվեցամ շինեցաւ տաճարս այս, և դու զերիս աւուրս կանգնե՞ս զսս:
- 21 Բայց նա սսէր վասն տաճարի մարմնոյ իւրոյ: Իսկ յորժամ յարեաւն ի մեռելոց, յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ այս է զոր սսացն, և հաւատացին գրոյն և բանին զոր սսաց Յիսուս:
- 23 ԳԿ. Եւ իբրեւ էր յերուսաղէմ ի զատկին ի տօնի, բազումք հաւատացին յանուն նորա, զի տեսանէին զնշանան զոր առնէր: Բայց ինքն Յիսուս ոչ հաւատայր զանձն նոցա, քանզի ինքն գիտէր զամենայն. Եւ զի ոչ էր պիտոյ եթէ ոք վկայեացէ վասն մարդոյ, զի ինքն իսկ գիտէր զինչ կրէր ի մարդն:

ԳԼ. Գ

1 Եւ էր այր մի ի փարիսեցւոց անտի Նիկողեմոս
 2 անունն նորա, իշխան Հրէից: Սա եկն առ նա գիշե-
 րի և ասէ ցնա, Սարբի, գիտեմք եթէ յԱստուծոյ
 եկեալ ես վարդապետ. զի ոչ ոք կարէ զայդ
 նշանս առնել զոր դուդ առնես, եթէ ոչ Աս-
 3 տուած իցէ ընդ նմա: Պատասխանի ետ Յիսուս և
 ասէ ցնա, Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք
 ծնցի վերստին, ոչ կարէ անսանել զարքայութիւն
 4 Աստուծոյ: Ասէ ցնա Նիկողեմոս, Զիա՞րդ կարէ
 մարդ ծնանել որ ծերն իցէ. միթէ մա՞րթ ինչ
 իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել և
 5 ծնանել: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, Ամէն
 ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի ի ջրոյ և
 ի Հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աս-
 6 տուծոյ: Զի ծնեալն ի մարմնոյ մարմին է, և ծրն-
 7 եալն ի Հոգւոյ հոգի է: Դու մի՛ զարմանար թէ
 8 ասացի քեզ, Պարա է ձեզ ծնանել վերստին: Զի
 հոզմ ուր կամի շնչէ, և զձայնն նորա լսես, այլ
 ոչ գիտես ուստի գայ կամ յո երթայ. սոյնպէս
 9 և ամենայն ծնեալն ի Հոգւոյն: Պատասխանի ետ
 Նիկողեմոս և ասէ ցնա, Զիա՞րդ մարթի այդմ
 10 լինել: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա, Դու
 ետ վարդապետ խորայելի և զայդ ո՞չ գիտես:
 11 Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զի զոր ինչ գիտեմք՝ խօ-
 սիմք, և զոր տեսաք՝ վկայեմք, և զվկայութիւն
 12 մեր ոչ ընդունիք: Իսկ արդ՝ եթէ զերկրաւորս
 ասացի ձեզ և ոչ հաւատայք, զիա՞րդ եթէ զերկ-
 նաւորսն ասացից, հաւատայցէք:

- 13 ԳԲ. Եւ ոչ ոք ել յերկինս, եթէ ոչ որ էջն
 14 յերկնից՝ Որդին մարդոյ, որ էն յերկինս: Եւ որ-
 պէս Մովսէս բարձրացայց զօձն յանապատին, նոյն-
 15 պէս բարձրանալ պարտ է Որդւոյ մարդոյ: Զի
 ամենայն որ հաւատայ ¹ի նա՝ ընկալցի զկեանսն
 16 յաւիտենականս: Զի այնպէս սիրեաց Աստուած
 զաշխարհ, մինչեւ զՈրդին իւր միածին ես. զի
 ամենայն որ հաւատայ ի նա՝ մի՛ կորիցէ, այլ
 17 ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս: Զի ոչ առա-
 քեաց Աստուած զՈրդի իւր յաշխարհ թէ դա-
 տեսցի զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի աշխարհ նովաւ:
 18 Որ հաւատայ ի նա՝ ոչ դատապարտեսցի. և որ
 ոչ հաւատայ ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ
 է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյն Աս-
 19 տուծոյ: Եւ այս իսկ է դատաստան, զի լոյս եկն
 յաշխարհ, և սիրեցին մարդիկ զխաւար առաւել
 քան զլոյս, զի էին գործք իւրեանց չարութեան:
 20 Զի ամենայն որ զչար գործէ՝ ատեայ զլոյս, և ոչ
 գայ առ լոյսն, զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք
 21 նորա: Իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն՝ գայ առ
 լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա թէ Աստու-
 ծով գործեցան:
 22 ԳԳ. Յետ այսորիկ եկն Յիսուո և աշակերտք
 նորա յերկիրն Հրէաստանի, և անդ շրջէր նոքօք
 23 հանդերձ և մկրտէր: Մկրտէր և Յովհաննէս
 ի Այեհոփս մերձ առ Սաղիմ, զի ջուրք բաղումք
 24 էին անդ. և գային և մկրտէին, Զի չեւ եւս էր
 արկեալ զՅովհաննէս ի բանս:

¹Ո՞հն+, ի նա՝ մի՛ կորիցէ, այլ

- 25 Եւ եղեւ խնդիր յաշակերտացն Յովհաննու ընդ
 26 ¹ Հրէի վասն սրբութեան : Եկին առ Յովհաննէս և
 ասեն ցնա , Ռաբբի , որ էրն ընդ քեզ յայնկոյ՞
 Յորդանանու , որում գուն վկայեցեր , ահաւանիկ
 27 նա մկրտէ , և ամենեքին գան առ նա : Պատաս-
 խանի եւ Յովհաննէս և ասէ , Ոչ կարէ մարդ
 առնուլ յանձնէ և ոչ ինչ , եթէ ոչ իցէ տուեալ
 28 յերկնից ²ի վերուստ : Իսկ ձեզէն վկայեք ինձ , զի
 ասացի ձեզ թէ Չեմ ես Քրիստոսն , այլ թէ ա-
 29 ռաքեալ եմ առաջի նորա : Որ ունի հարսն նա է
 փեսայ . իսկ բարեկամ փեսային որ կայ և լո՛ւ է նմա՝
 ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային .
 30 արդ այս ուրախութիւն որ իմս է՝ լցեալ է : Նմա
 31 պարտ է աճել և ինձ մեղմանալ : Որ ի վերուստն
 գայ՝ ի վերոյ է քան զամենայն . որ յերկրէ աստի
 32 է՝ յերկրէ է և յերկրէ խօսի : Որ յերկնիցն ³գայ՝
 զոր՝ ինչ ետես և զոր լուսւ՛ վկայէ , և զվկայու-
 33 թիւն նորա ոչ սք ընդունի : Որ ընդունի զվկայու-
 թիւն նորա՝ կնքեաց թէ Աստուած ճշմարիտ է :
 34 Զի զոր Աստուածն առաքեաց՝ զբանս Աստուծոյ
 խօսի . զի ոչ եթէ չսփով տայ Աստուած զՀոգին :
 35 Հայր սիրէ զՈրդի , և զամենայն ինչ ետ ի ձեռս
 36 նորա : Որ հաւատայ յՈրդի՝ ընդունի զկեանսն
 յաւիտենականս . և որ ոչ հնազանդի Որդւոյ՝ ոչ
 տեսցէ զկեանս , այլ բարկութիւն Աստուծոյ մնայ
 ի վերայ նորա :

¹ Ռաբբի , Հրէից

² Ի Բազմ-ժա պախատ

³ Բազմ-ժա , գայ՝ ի վերոյ է քան զամենայն , և զոր

ԳԼ. Դ

1 ԳԴ. Իբրեւ գիտաց ¹Յիսուս եթէ լուսն փա-
 րիսեցիքն եթէ Յիսուս բազում աշակերտս աւնէ
 2 և մկրտէ քան զՅովհաննէս . (²Քանզի ոչ եթէ Յի-
 սուս ինքնին մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա .)
 3 Եթող զՀրէաստան երկիր, և եկն միւսանգամ
 4 ի Գալիլեա: Եւ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա:
 5 Գայ նա ի քաղաք մի Սամարացոց որում անունն
 էր Սեւքար, մերձ ի գեղն զոր ետ Յակովբ որդւոյ
 6 իւրում Յովսեփայ: Եւ անդ էր աղբււր մի Յա-
 կովբայ. և Յիսուս վաստակեալ ի ճանապարհէն՝
 նստէր ի վերայ աղբերն, և էր ժամ իբրեւ վեցերորդ:
 7 Գայ կին մի ի Սամարիայ հանել ջուր. ասէ ցնա
 8 Յիսուս, Տուր ինձ ըմպել: Զի աշակերտքն նորա եր-
 թեալ էին ի քաղաք անդր զի կերակուրս գնեսցեն:
 9 Ասէ ցնա կինն Սամարացի, Դու որ Հրեայդ ես, զիա՞րդ
 յինէն ըմպել խնդրես ի կնոջէ Սամարացոյ. զի ոչ
 10 երբեք խառնակին Հրեայք ընդ Սամարացիս: Պա-
 տասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Եթէ գիտէիր
 դու զպարգեւան Աստուծոյ, և ո՛վ է որ ասէդ ցքեզ
 թէ Տուր ինձ ըմպել, դու արդեւք խնդրէիր ի նմանէ,
 11 և տայր քեզ ջուր կենդանի: Ասէ ցնա կինն, Տէր,
 դու քանզի և դոյլ իսկ ոչ ունիս, և ջրհորս խոր է,
 12 իսկ արդ ուստի՞ ունիցիս զջուրն կենդանի: Միթէ
 դու մե՞ծ ինչ ոք իցես քան զՏայրն մեր Յակովբ
 որ զոյս ջրհոր ետ մեզ. և ինքն աստի արբ և որ-
 13 դիք նորա և խաշինք նորա: Պատասխանի ետ նմա

¹Բաղսմի, Տէր²Յայնն, Թէպէտև

Յիսուս և ասէ, Ամենայն որ ըմպէ ի ջրոյ յայդ-
 մանէ՝ միւսանգամ ծարաւէ, բայց որ ըմպէ ի ջրոյն
 14 զոր ես տաց նմա՝ մի՛ ծարաւեացէ յաւիտեան: Այլ
 ջուրն զոր ես տաց նմա՝ եղիցի նմա աղբէւր ջրոյ
 15 բղխելոյ ի կեանսն յաւիտենականս: Ասէ ցնա կինն,
 Տէր, տուր ինձ զջուրն զայն, զի մի՛ ծարաւեցից,
 16 և մի՛ եկից այսր հանել ջուր: Ասէ ցնա Յիսուս,
 17 Երթ կոչեա զայր քո և եկ այսր: Պատասխանի ես
 նմա կինն և ասէ, Չիք իմ այր. ասէ ցնա Յիսուս,
 18 Բարւոք ասացեր թէ Չիք իմ այր. Չի հինգ այր
 փոխեալ է քո, և զոր այժմն ունիս՝ չէ քո այր:
 19 զայդ արգար ասացեր: Ասէ ցնա կինն, Տէր, թուի
 20 ինձ թէ մարգարէ իցես դու: Հարքն մեր ի լերինս
 յայսմիկ երկիր պագին, և դուք ասէք թէ յԵրու-
 սաղէմ եւ եթ է տեղի, ուր արժանի իցէ երկիր պա-
 21 գանել: Ասէ ցնա Յիսուս, Կին դու, հաւատա ինձ,
 զի եկեացէ ժամանակ, յորժամ ոչ ի լերինս յայս-
 միկ և ոչ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցեն չօր:
 22 Դուք երկիր պագանէք որում ոչն գիտէք, մեք եր-
 կիր պագանեմք որում գիտեմքն. զի փրկութիւն
 23 ի Հրէից է: Այլ եկեացէ ժամանակ և այժմ իսկ է,
 յորժամ ճշմարիտքն երկրպագուք երկիր պագա-
 նիցեն չօր հոգւով և ճշմարտութեամբ, քանզի և
 Հայր այնպիսի երկրպագուս իւր խնդրէ:
 24 ԳԵ. Հոգի է Աստուած, և երկրպագուացն
 նորա հոգւով և ճշմարտութեամբ պարտ է երկիր
 25 պագանել: Ասէ ցնա կինն, Գիտեմ զի Մեսիա
 գայ (անուանեալն Քրիստոս), յորժամ եկեացէ
 26 նա, պատմեացէ մեզ զամենայն: Ասէ ցնա Յիսուս,
 27 Ես եմ որ խօսիմն ընդ քեզ: Եւ յայն բան եկին

- աշակերտքն նորա , և զարմանային զի ընդ կնոջն
 խօսէր . բայց ոչ ոք ասաց ի նոցանէ թէ Զի'նչ
 28 խնդրես , կամ Զի'նչ խօսիս ընդ դմա : Եթող կինն
 զսափօրն իւր և չոգաւ ի քաղաքն , և ասէ ցմար-
 29 դիկն , Եկայք տեռէք զայր մի որ ասաց ինձ զա-
 մենայն որ ինչ իմ գործեալ է . միթէ նա՞ իցէ
 30 ֆրիստոսն : Ելին ի քաղաքէն և գային առ նա :
 31 Եւ մինչչեւ եկեալ էին նոքա , աղաչէին զնա
 32 աշակերտքն և ասէին , Ռաբբի , հաց կեր : Նա ասէ
 ցնոսա , Ես կերակուր ունիմ ուտել ; զոր դուքն
 33 ոչ գիտէք : Ասէին աշակերտքն ընդ միմեանս ,
 34 Միթէ ելե՞ր ինչ ոք դմա ուտել : Ասէ ցնոսա
 Յիսուս , իմ կերակուր այն է՝ զի արարից զկամս
 այնորիկ որ առաքեացն զիս , և կատարեցից զգործն
 35 նորա : Ոչ դուք ասէք եթէ Այլ եւս չորք ամիսք
 են , և հունձք գան . ահաւասիկ ես ասեմ ձեզ ,
 Ամբարձէք զաչս ձեր և տեսէք զարտորայսն , զի
 36 սպիտակացեալ են և ի հունձս հասեալ : Եւ որ
 հնձէն՝ վարձս առնու , և ժողովէ զպտուղ ի կեանսն
 յաւիտենականս . զի որ սերմանէն և որ հնձէ՝
 37 հասարակ ցնծասցեն : Յայսմ իսկ է բանն ճշմա-
 րիտ , զի Այլ է որ սերմանէ և այլ է որ հնձէ :
 38 Ես առաքեցի զձեզ հնձել զոր ոչ դուք վաստա-
 կեցէք . այլք վաստակեցին և դուք ի վաստակս
 նոցա մտէք :
 39 Եւ ի քաղաքէն յայնմանէ Սամարացւոց բազումք
 հաւատացին ի նա վասն բանի կնոջն վկայելոյ ,
 եթէ Ասաց ինձ զամենայն որ ինչ իմ գործեալ
 40 էր : Իսկ իբրեւ եկին առ նա Սամարացիքն , աղա-
 չէին զնա լինել առ նոսա . և եղեւ անդ աւուրս

- 41 երկուս : Եւ եւո բազումք հաւատացին ի նա վասն
 42 բանին նորա : Եւ ասէին ցկինն թէ Ոչ այսուհետեւ
 վասն քո խօսիցդ հաւատամք , զի մեզնի իսկ լուսք
 ի դմանէ , և գիտեմք եթէ դա է ճշմարտիւ Փրկիչ
¹աշխարհաց :
- 43 ԳԶ. Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի և գնաց
 44 ի Գալիլեա : Զի ինքն իսկ Յիսուս վկայեաց եթէ
 Մարգարէ յիւրում գաւառի պատիւ ոչ ունի :
 45 Այլ յորժամ եկն նա ի Գալիլեա , ընկալան զնա
 Գալիլեացիքն . զի տեսեալ եւս էր զամենայն
 նշանսն զոր արար յերուսաղէմ ի տօնին . քանզի
 և նոքա եկեալ էին ի տօնն :
- 46 Եկն ²դարձեալ ի կանա Գալիլեացւոց ուր արար
 զջուրն գինի . և անդ էր թագաւորազն մի , որոյ
 47 որդի նորա հիւանդ կայր ի կափառնայում : Նա
 իբրեւ լուսւե թէ Յիսուս եկեալ է ի Հրէաստանէ
 ի Գալիլեա , եկն առ նա և աղաչէր զի իջցէ և
 բժշկեսցէ զորդի նորա , քանզի մերձ էր ի մեռաւ .
 48 նեւ : Ասէ ցնա Յիսուս , Եթէ ոչ նշանս ինչ և
 49 արուեստս տեսանէք , ոչ հաւատայք : Ասէ ցնա
 թագաւորազնն , Տէր , էջ , մինչչեւ մեռեալ իցէ
 50 մահուկն իմ : Ասէ ցնա Յիսուս , Երթ , որդին քո
 կենդանի է . և հաւատաց այրն բանին զոր ասաց
 51 նմա Յիսուս , և գնաց : Եւ մինչդեռ իջանէր , ընդ
 առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա , աւետիս ետուն
 52 և ատեն թէ Մահուկն նորա կենդանի է : Հարցաւ
 նէր ցնոսա վասն ժամուն յորում ապաքինեաց . և

¹Յոյն , աշխարհի , Ռժանդ , աշխարհի ֆրիստոս

²Ռժանդ , դարձեալ Յիսուս

- ասէն ցնա, Երէկ յեւթներորդ ժամու եթող զնա
 53 ջերմն: Գիտաց հայրն նորա եթէ յայնմ ժամու
 յորում ասացն ցնա Յիսուս թէ Որդին քո կեն-
 դանի է. և հաւատաց ինքն և ամենայն տուն
 54 իւր: Զայս դարձեալ երկրորդ նշան արար Յիսուս՝
 եկեալ ի Հրէաստանէ ի Գալիլեա:

ԳԼ. Ե

- 1 ԳԷ. Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից, և ել Յիսուս
 2 յԵրուսաղէմ: Եւ ¹էր յԵրուսաղէմ ի Պրորաաիկէ
²աւազանին, որ կոչէր Եբրայեցերէն բեթ հեզդա,
 3 ³հինգ սրահ: Յորս անկեալ դնէր բազմութիւն յոյժ
 հիւանդաց՝ կուրաց, կաղաց, դօսացելոց, ⁴որ ակն
 4 ունէին ջրոցն յուզելոյ: Եւ հրեշտակ Տեառն ըստ
 ժամանակի իջանէր յաւազանն և յուզէր զջուրսն
 և որ նախ ի շարժումն ջուրցն իջանէր, բժշկէր՝ ոչ
 5 ունելով նշան հիւանդութեան: Եւ անդ էր այր
 մի, որոյ երեսուն և ութ ամ էր ի հիւանդութեան
 6 իւրում: Զնա իբրեւ ետես Յիսուս զի անկեալ դնէր,
 և զիտաց թէ բազում ժամանակք են այնուհե-
 7 տեւ, ասէ ցնա, Կամի՞ս ողջ լինել: Պատասխանի
 ետ նմա հիւանդն, Տէր, ոչ զսք ունիմ, թէ յոր-
 ժամ ջուրքն յուզիցին, արկցէ զիս յաւազանն.
 և ⁵մինչ ես դանդաղիմ, այլ ոք քան զիս յաւա-

¹Յայնն, է ²Յայնն, աւազանն ³Յայնն, որ ունի հինգ

⁴Ի Բազմա՛ն է Յանարէն օրինակաց, սրպէս է Բազմա՛ն

է Հայերէն Յեւագրաց, պախակ այս հարստա՛ն

⁵Յայնն, մինչեւ ես գամ

- 8 Զագոյն իջանէ : Ասէ ցնա Յիսուս , Արի ա՛ռ զմա-
 9 հիճս քո և գնա : Եւ ¹ողջացաւ այրն , և ²յարեաւ
 առ զմահիճս իւր և շրջէր . և էր շարաթ յաւուրն
 10 յայնմիկ : Ասեն Հրեայքն ցբժշկեալն , Շարաթ է
 11 և ոչ է արժան առնուլ քեզ զմահիճս քո : Պա-
 տասխանի ետ նոցա և ասէ , Որ բժշկեացն զիս , նա
 12 ասաց զիս , Առ զմահիճս քո և գնա : Հարցին ցնա
 և ասեն , Ո՞վ է այրն որ ասաց ցքեզ , Առ զմահիճս
 13 քո և շրջեաց : Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր թէ ով իցէ .
 քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբխին ի տեղւոջէ
 14 անտի : Յետ այսարիկ գտանէ զնա Յիսուս ի տտճա-
 րին , և ասէ ցնա , Ահաւտգիկ ողջացար , մի՛ ևս մե-
 15 զանչեր զի մի՛ չար ևս ինչ լինիցի քեզ : Գնաց այրն
 և պատմեաց Հրէիցն , եթէ Յիսուս էր որ բժշկեացն
 զիս :
- 16 Եւ վասն այնորիկ հալածէին զՅիսուս Հրեայք՝,
 17 զի վայն առնէր ի շարաթու : Եւ Յիսուս պատաս-
 խանի ետ նոցա , Հայր իմ՝ մինչեւ ցայժմ գործէ
 18 և ես գործեմ : Վասն այնորիկ առաւել խնդրէին
 Հրեայքն սպանանել զնա , զի ոչ միայն լուծանէր
 զշարաթս , այլ և Հայր իւր կոչէր զԱստուած , և
 հաւասար առնէր զանձն Աստուծոյ :
- 19 ԴԿ. Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա ,
 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , Ոչ կարէ Որդի ¹մարդոյ
 առնել յանձնէ և ոչ ինչ , եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն
 զի առնէ . զի զոր նայն առնէ , զնոյն և Որդին նմին

¹Բազումս , առժամայն ողջացաւ ²Ի բազումս պախտէ

³Ոմանս յաւելան , և խնդրէին սպանանել զնա

⁴Ի բազումս պախտէ

- 20 նման գործէ : Զի Հայր ուրէ զՈրդի , և զամենայն
ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ . և մեծամեծս
եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զգործս , ընդ որ
21 գուքդ զարմանայք : Զի որպէս Հայր յարուցանէ
զմեռեալս և կենդանի առնէ , նոյնպէս և Որդի
22 զորս կամի՝ կենդանի առնէ : ¹Եւ ոչ եթէ Հայր
գատի զոք , այլ զամենայն դատաստան եւ Որ-
23 դւոյ ²իւրոյ . Զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի ,
որպէս պատուեն զՀայրն . որ ոչ պատուէ զՈրդին ,
24 ոչ պատուէ զՀայր , զառաքիչն նորա : Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ , զի Որ զբանն իմ լսէ և հաւատայ
այնմ որ առաքեսցն զիս՝ ընդունի զկեանսն յա-
ւիտենականս . և ի դատաստան ոչ մտանէ , այլ
25 փոխեցաւ ի մահուանէ ի կեանս : Ամէն ամէն աս-
եմ ձեզ , զի Գայ ժամանակ և արդէն իսկ է ,
յորժամ մեռեալք լսիցեն ձայնի Որդւոյն Աստու-
26 ծոյ . և որք լսիցենն՝ կեցցեն : Զի որպէս Հայր ունի
կեանս յանձին իւրում , նոյնպէս եւ Որդւոյ ու-
27 նել կեանս յանձին իւրում . Եւ իշխանութիւն եւս
նմա դատաստան առնել , և զի Որդի մարդոյ է :
28 Ընդ այն ³զի՞ զարմանայք , զի եկեսցէ ժամանակ
յորում ամենեքին որ ի գերեզմանս կայցեն՝ լուսիցեն
29 ձայնի նորա , Եւ եկեսցեն արտաքս . որոց զբարիս
գործեալ իցէ՝ ի յարութիւն կենաց . և որոց զչար
30 արարեալ՝ ի յարութիւն դատաստանաց : Ոչ կարեմ
ես յանձնէ առնել և ոչ ինչ . այլ որպէս լսեմ ,
գատիմ , և դատաստանն իմ արդար է . զի ոչ
խնդրեմ զկամս իմ , այլ զկամս այնորիկ որ առա-
քեսցն զիս :

¹Յայնն , Զի²Ի Յաննէն պատուէ³Յայնն , մի՛

31 ԴԲ. Եթէ ես վկայեմ վասն իմ, վկայութիւն
 32 իմ չէ ճշմարիտ : Այլ է որ վկայե վասն իմ. և
 1 գուք գիտէք՝ եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն զոր
 33 վկայեաց վասն իմ : Դուք առաքեցէք առ Յովհանն-
 34 նէս և վկայեաց ճշմարտութեանն : Այլ ես ոչ
 եթէ ի մարդկանէ առնում վկայութիւն, այլ
 35 զայս ասեմ զի դուք ապրեսցիք : Նա էր ճրագն
 որ լուցեալ էր և ծագէր, և դուք կամեցարուք
 36 ցնծալ առ ժամանակ մի ի լոյս նորա : Այլ ես
 ունիմ վկայութիւն մեծ եւս քան զՅովհաննու .
 զգործսն զորս ես ցիս Հայր զի կաաարեցից զնոսա,
 նոքին իսկ գործքն զոր գործեմ՝ վկայեն վասն իմ,
 37 եթէ Հայր առաքեաց զիս : Եւ որ առաքեացն զիս
 Հայր՝ նա վկայեաց վասն իմ. դուք ոչ զձայն նորա
 38 երբեք լուարուք, և սչ զտեսիլ նորա տեսէք : Եւ
 ոչ զբան նորա ունիք ի ձեզ բնակեալ. զի զոր նա
 39 առաքեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք : Քննեցէք
 զգիրս, զի դուք համարիք նոքօք ունել զկեանսն
 յաւիտենականս. և նոքին իսկ են որ վկայեն վասն
 40 իմ, 2 որովք համարիքն ունել կեանս՝. Եւ դուք
 41 ոչ կամիք դալ առ իս զի զկեանսն ունիցիք : Ես
 42 փառս ի մարդկանէ ոչ առնում : Այլ գիտեմ
 զձեզ թէ զսերն Աստուծոյ ոչ ունիք յանձինս :
 43 Ես եկի յանուն Հօր իմոյ, և ոչ ընդունիք զիս .
 եթէ այլ ոք եկեաց յիւր անուն, զնա ընդունի-
 44 ցիք : Չիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ, զի փառս
 ի միմեանց առնուք, և զփառս զառ ի միոյն Աս-
 45 տուծոյ ոչ խնդրէք : Մի՛ համարիք եթէ ես չարա-
 խօս ինչ իցեմ զձէնջ առ Հօր . գոյ որ չարախօս

1 Բազմակ, ես գիտեմ

2 Ի Բազմակս պատէ

կայ զձէնջ, Մովսէս, յոր դուքն յօւսացեալ էք :
 46 Զի եթէ հաւատայիք դուք Մովսիսի, հաւատայիք
 47 արդեօք և ինձ, զի նա վասն իմ իսկ գրեաց : Զի
 եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք, զիա՞րդ իմնց
 բանիցս հաւատայցէք :

ԳԼ. Զ

1 ԴԳ. Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս յայնկոյս ծո-
 2 վուն Գալիլեացոց Տիրերեայ . Եւ զհետ երթայր
 նորա ժողովուրդ բազում, զի տեսանէին զնշանսն
 3 զոր առնէր ի վերայ հիւանդաց : Եւ ի լեառն Յի-
 4 սուս, և անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ : Եւ
 էր մերձ զատիկ տօնն Հրէից :
 5 Բարձ ի վեր զաչս իւր Յիսուս և ետես, զի ժո-
 ղովուրդ բազում գայր առ նա, ասէ ցֆիլիպպոս,
 6 Բւստի՞ գնեսցուք հաց զի կերիցեն դոքա : (Զայս
 ասէր փորձելով զնա, այլ ինքն գիտէր զինչ առնե-
 7 լոցն էր :) Պատասխանի եա նմա ֆիլիպպոս, Երկե-
 րիւր դասեկանի հաց չէ դոցա բաւական, թէպէս
 8 և իւրաքանչիւր ոք սակաւ ինչ առնուցու : Ասէ
 ցնա մի յաշակերտացն նորա, Անդրէաս, եղբայր
 9 Սիմոնի վիժի, է աստ պատանեակ մի, որ ունի
 հինգ նկանակ գարեղէն և երկուս ձկուկնա, այլ
 10 այն զի՞նչ է առ այդչափ մարդիկդ : Ասէ Յիսուս,
 Բազմեցուցէք զմարդիկդ . և էր խոտ յոյժ ի տեղ-
 ւոջն, և բազմեցան մարդիկն թուով իրրեւ հինգ
 11 հազար : Եւ առ զհացն Յիսուս, և գոհացաւ և
 բաշխեաց ՚բազմականացն . նոյնպէս և ի ձկանցն

¹Ո՛հնէ, աշակերտացն, և աշակերտքն՝ բազմակա-
 նացն

12 որչափ և կամեցան : Եւ իբրեւ յագեցան , ասէ
 ցաշակերտան , Ժողովեցէք զնշխարեալ կոտորսդ զի
 13 մի՛ ինչ կորիցէ : Ժողովեցին և լցին երկոտասան
 սակառի զկոտորոցն ի հինգ գարեղէն նկանակէ
 14 անտի , որ յաւելաւ ի կերողացն : Իսկ մարդիկն
 իբրեւ տեսին զնշանան զոր արար՝ ասէին եթէ Սա
 է ճշմարիտ մարդարէն , որ գալոց էր յաշխարհ :
 15 ԴԴ. Յիսուս իբրեւ գիտաց եթէ գալոց են յա-
 փրշտակել զնա , զի արասցեն զնա թագաւոր , դնաց
 16 դարձեալ ի լեառն միայն : Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ ,
 17 իջին աշակերտքն նորա ի ծովեզրն . Եւ մտեալ ի նաւ՝
 գային յայնկոյս ծովուն ի կափառնայում . և իբրեւ
 նսեմացաւ , և շեւ եւս եկեալ էր առ նոսա Յիսուս ,
 18 Եւ ծովն ի սաստիկ հողմոյ շնչելոյ յուղէր : (19) Եւ
 վարեալ իբրեւ ասպարէզս քսան և հինգ կամ երե-
 սուն , տեսանէին զՅիսուս զի գնայր ի վերայ ծովուն և
 20 մերձ էր ի նաւն , զարհուրեցան : Նա ասէ ցնոսա , Ես
 21 եմ , մի՛ երկնչիք : Եւ կամէին ընդունել զնա ի նաւն .
 և վաղվաղակի եհաս նաւն յերկիրն յոր երթային :
 22 ԴԵ. Ի վաղիւ տնգր ժողովուրդն որ կայր յայն-
 կոյս ծովուն , տեսանէր թէ այլ նաւ ոչ գոյր անդ
 բայց միայն ի միոյն , յոր մտին աշակերտքն Յի-
 սուսի . և զի շէր մտեալ Յիսուս ընդ աշակերտան
 իւր ի նաւն , բայց միայն աշակերտքն նորա գնա-
 23 ցին : (1 իբրեւ այլ նաւք գային ի Տիբերեայ մօտ
 24 յայն տեղին՝ ուր զհացն կերան .) Իսկ իբրեւ ետես
 ժողովուրդն եթէ Յիսուս ոչ է անդ և ոչ աշա-
 կերտքն նորա , առին նոքա զնաւան , և եկին ի կա-

¹ Յայն , բայց

² Բազում , կերան յորժամ գոհացաւ Տէր

- 25 փառնայում խնդրել զՅիսուս : Եւ իբրեւ գտին
 զնա յայնկոյս ծովուն, ասեն ցնա, Ռարբի, Ե՞րբ
 26 եկիր այսր : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ,
 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, խնդրէք զիս, իբր ոչ ե-
 թէ զի նշանս ինչ տեսէք, այլ զի կերայք ի հացէ
 27 անտի և յագեցարուք : ¹Երթայք գործեցէք մի՛
 զկորստական կերակուրն, այլ զկերակուրն որ մնայ
 ի կեանսն յաւիտենականս, զոր Որդին մարդոյ տացէ
 28 ձեզ. քանզի զնա Հայր կնքեաց, Աստուած : Ասեն
 ցնա, Զի՞նչ առնիցեմք զի զգործսն Աստուծոյ գոր-
 29 ծեսցուք : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա,
 Այս է գործն Աստուծոյ, զի հաւատասջիք յայն
 30 զոր առաքեացն նա : Ասեն ցնա, Զի՞նչ նշան առ-
 նիցես զի տեսցուք և հաւատասցուք. զի՞նչ գոր-
 31 ծիցես : Հարքն մեր կերան զմանանայն յանապա-
 տի անդ, որպէս և գրեալ է, Հաց յերկնից ես
 32 նոցա ուտել : Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ամէն ասեմ
 ձեզ թէ Ոչ Մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկ-
 նից, այլ Հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից
 33 զճշմարիտ : Զի հաց յԱստուծոյ է, որ իջանէն
 34 յերկնից և կեանս տայ աշխարհի : Ասեն ցնա, Տէր,
 35 յամենայն ժամ տուր մեզ զհացն զայն : Ասէ ցնո-
 սա Յիսուս, Ես եմ հացն կենաց. որ գայ առ իս՝
 ոչ քաղցիցէ, և որ հաւատայ յի՞ ոչ երբեք ծա-
 36 րաւեսցի : Այլ ասացի ձեզ եթէ տեսէք զիս և ոչ
 37 հաւատայք : Զամենայն զոր տայ ինձ Հայր՝ առ իս
 եկեսցէ. և որ գայ առ իս՝ ոչ հանից արաաքս :
 38 Զի իջի ես յերկնից, ոչ զի զկամս իմ արարից,
 այլ զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս :

¹ Ի Յոննիս պատմութեան

- 39 ԴՁ. Այս են կամք Հօր իմոյ որ առաքեացն
 զիս, զի զամենայն զոր ետ ցիս հայր՝ ոչ կորուսից
 ի նմանէ, այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում:
- 40 Այս են կամք Հօր իմոյ, զի ամենայն որ աեսա-
 նիցէ զՈրդի և հաւատայցէ ի նա, ընկալցի զկեանսն
 յաւիտենականս, և եռ յարուցից զնա յաւուրն
 յետնում:
- 41 Տրտնջէին զնմանէ Հրեայքն, զի ասաց թէ ես
 42 եմ հացն իջեալ յերկնից, եւ ասէին, Ոչ սա է
 Յիսուս որդին Յովսէփու, զորոյ մեք զիտեմք
 զհայրն և զմայր. իսկ արդ զիա՞րդ ասէ եթէ ես
 43 յերկնից իջի: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնո-
 44 սա, Մի՛ քրթօնջէք ընդ միմեանս: Ոչ ոք կարէ
 դալ առ իս, եթէ ոչ Հայրն որ զիս առաքեաց՝
 ձգեսցէ զնա. և ես յարուցից զնա յաւուրն յետ-
 45 նում: Գրեալ է ի մարգարէս, եւ եղիցին ամե-
 նեքեան ուսեալք յԱստուծոյ. ամենայն որ լսէ
 46 ի Հօրէ և ուսանի՝ դայ առ իս: Իբրեւ ոչ եթէ զՀայր
 ուրուք տեսեալ իցէ, եթէ ոչ որ են յԱստուծոյ՝
 47 նա ետես զՀայր: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ զի Որ
 48 ¹հաւատոյ ընդունի զկեանսն յաւիտենականս: Ես
 49 եմ հացն կենաց: Հարքն ձեր կերան զմանանայն
 50 յանապատին և մեւան: Այս է հացն որ յերկնիցն
 իջեալ է, զի որ ուտիցէ ոք ի սմանէ՝ մի՛ մեռա-
 51 նիցի: Ես եմ հացն կենդանի, որ յերկնից իջեալ:
 52 Եթէ ոք ուտիցէ ի հացէ յայսմանէ, կեցցէ ի յա-
 ւիտեան. և հացն զոր ես տաց՝ մարմին իմ է, զոր
 ես տաց վասն կենաց աշխարհի:

¹Ո՛հան+, հաւատայ յիս

- 53 Մարտնչէին ընդ միմեանս Հրեայքն և ասէին,
 Զիա՞րդ կարէ սա տալ մեզ զմարմին իւր յուտել:
- 54 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Եթէ
 ոչ կերիջիք զմարմին Որդւոյ մարդոյ և արբջիք
- 55 զարիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս: Որ ուտէ
 զմարմին իմ և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յա-
 ւիտեանականս, և ես յարուցից զնա յաւուրն յետ-
- 56 նում: Զի մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է, և
 57 արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի է: Որ ուտէ զմարմին
 իմ և ըմպէ զարիւն իմ, յիս բնակեացէ, և ես ի նմա:
- 58 Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես կեն-
 դանի եմ վասն Հօր. և որ ուտէն զիս և նա կեցցէ
- 59 վասն իմ: Այս է հացն որ յերկնից իջեալ. ոչ որ-
 պէս կերան հարքն ձեր զմանսնայն և մեռան. որ
 ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ յաւիտեան:
- 60 Զայս ասաց ի ժողովրդեանն յուսուցանելն ի կա-
 61 փառնայում: Եւ բազումք յաշակերտացն իբրեւ
 լուան, ասեն, Խիստ է բանդ սյդ, ո՞վ կարէ լսել
- 62 դմա: Իբրեւ զիտաց Յիսուս յանձն իւր եթէ տրր-
 արնջեն վասն այնորիկ աշակերտքն նորա, ասէ
- 63 ցնոսա, Այդ գայթակղեցուցանէ՞ զձեզ: Իսկ արդ,
 եթէ ասանիցէք զՈրդի մարդոյ, զի ելանիցէ ուր
- 64 էր զառաջինն: Հոգին է կենդանարար, մարմին ինչ
 ոչ օգնէ. զբանն զոր ես խօսեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի է
- 65 և կեանք: Այլ են ոմանք ի ձէնջ որ ոչ հաւա-
 տան. քանզի գիտէր Յիսուս ի սկզբանէ ով են այ-
 նոքիկ որ ոչն հաւատան, և ով այն է որ մատնե-
- 66 լոցն է զնա: Եւ ասէր, Վասն այնորիկ ասացի ձեզ
 թէ ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ
 նմա ի Հօրէ իմմէ:

67 Յայսմանէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան
 68 յետս, և ոչ եւս շրջէին ընդ նմա: Ասէ Յիսուս
 ցերկոտասան աշակերտսն, Միթէ և դ՞ուք կամիք
 69 երթալ: Պատասխանի ետ նմա Սիմոն Պետրոս,
 Տէր, առ ո՞վ երթիցուք, բանս կենաց յաւիտենա-
 70 կանաց ունիս: Եւ մեք հաւատացաք և ծանեաք
 71 եթէ դու ես ¹Քրիստոսն Որդի Աստուծոյ: Պատաս-
 խանի ետ նոցա Յիսուս, Ո՞չ ես զձեզ զերկոտա-
 72 սանսդ ընտրեցի, և միդ ի ձէնջ սատանայ է: Եւ
 ասէր զՍիմոնեան ²Յուդայէ Իսկարիովտացւոյ, զի
 նա իսկ մատնելոց էր զնա, և մի էր յերկոտասա-
 նիցն:

ԳԼ. Է

1 Դէ. Եւ յետ այսորիկ շրջեր Յիսուս ի Գալիլէա,
 քանզի ոչ կամեր ի Հրէաստանի շրջել, զի խնդրէին
 զնա Հրեայքն սպանանել:
 2 Եւ էր մերձ տօնն Հրէից տաղաւարահարաց:
 3 Ասեն ցնա եղբարքն նորա, Գնա աստի և երթ
 ի Հրէաստան, զի և աշակերտքն քո տեսցեն զգործսդ
 4 քո զոր գործես: Զի ոչ ոք է որ ի ծածուկ ինչ
 գործէ, և խնդրէ ինքն համարձակ լինել. եթէ
 զայդ գործես, յայտնեա զանձն քո աշխարհի:
 5 Քանզի և եղբարքն իսկ չէին հաւատացեալ ի նա:
 6 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ժամանակ իմ չեւ է հասեալ,
 բայց ձեր ժամանակ յամենայն ժամու պատրաստ
 7 է: Ոչ կարէ աշխարհ ատել զձեզ, բայց զիս ստ-

¹Ո՛հան+, Սուրբն Աստուծոյ. այլ՝ Սուրբն Աստուծոյ
 կենդանւոյ

²Օրէնսի փ, Յուդայէ որ ի կարիովտայ

- եայ, զի ես վկայեմ վասն նորա եթէ դորժքն իւր
 8 չարութեան են: Դուք երթայք ի տօնն յայն, ես
 ոչ երթամ¹ ի տօնն յայն, զի իմ ժամանակ չեւ
 9 է լցեալ: Չայս իբրեւ սասց, ինքն մնաց անդէն
 10 ի Գալիլեա: Իբրեւ ելին եղբարքն նորա, ապա և
 ինքն ել ի տօնն, ոչ յայտնի այլ իբրեւ ի ծա-
 ծուկ:
 11 Եւ Հրեայքն խնդրէին զնա ի տօնի անդ և ս-
 12 սէին, Ո՞ւր իցէ նա: Եւ քրթմնջիւն էր զնմանէ
 ի ժողովուրդսն. կէսքն ասէին թէ Բարւոք է.
 այլքն ասէին, Ոչ, այլ մուրեցուցանէ զժողովուր-
 13 դըն: Եւ ոչ ոք համարձակ խօսէր զնմանէ վասն
 երկիւզին Հրէից:
 14 Եւ. Իբրեւ տօնն ընդմիջեցաւ, ել Յիսուս
 15 ի տաճարն և ուսուցանէր: Չարմանային Հրեայքն
 և ասէին, Չիա՞րդ զգիրս գիտէ սա, զի ուսեալ
 16 բնաւ չիք: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ,
 իմ վարդապետութիւնս չէ իմ, այլ այնորիկ որ
 17 առաքեացն զիս: Եթէ ոք կամի զկամս նորա առ-
 նել, գիտացէ վասն վարդապետութեանս, յԱս-
 տուծո՞յ իցէ արդեօք եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ
 18 խօսիմ: Որ յանձնէ իւրմէ խօսի՝ փառս անձին
 իւրում խնդրէ, իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ որ
 առաքեացն զնա՝ նա ճշմարիտ է, և անիրաւու-
 19 թիւն ոչ գոյ ի նմա: Ոչ Մովսէս ետ ձեզ զօրէնսն,
 20 և ոչ ոք ի ձէնջ ատնէ զօրէնսն: Չի՞ խնդրէք զիս
 սպանանել. պատասխանի ետ ժողովուրդն և ասէ,

¹ Ո՞ւրն է, երթամ տակաւին

² Բարւոք է, քրթմնջիւն բաղում

- Դեւ գոյ ի քեզ, ո՞վ խնդրէ զքեզ սպանանել :
 21 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ, Գործ մի
 22 գործեցի, և ամենեքին զարմացեալ էք : Ասան այ-
 նորիկ Մովսէս ետ ձեզ թլփատուծիւն, (զի ոչ եթէ
 ի Մովսիսէ էր, այլ ի հարց անտի.) և ի շաբաթու
 23 թլփատէք զմարդ : Իսկ արդ եթէ թլփատուծիւն
 աւնու մարդ ի շաբաթու, զի մի՛ օրէնքն Մովսիսի
 լուծցին, ընդ իս ցասուցեալ էք զի ողջոյն իսկ
 մարդ բժշկեցի ի շաբաթու :
 24 ԵՒ. Մի՛ ըսա աչս դատիք, այլ ուղիղ դատաս-
 տան արարէք :
 25 Ասէին ոմանք յԵրուսաղեմացւոց անտի, Ո՞չ նա
 26 է սա զոր խնդրէին սպանանել. Եւ աւասիկ յայտ-
 նապէս խօսի, և չասեն ինչ ընդ դմա. գուցէ
 արդեւք և իշխանքն դիտացին թէ սա իցէ ¹Քրիս-
 27 տոսն : Այլ զսա գիտեմք ուստի է, իսկ Քրիստոսն
 28 յորժամ գայցէ, ոչ ոք գիտէ ուստի է : Աղա-
 զակեաց Յիսուս ի տաճարին, ուսուցանէր և ա-
 սէր, ե՛ւ զիս գիտէք, և՛ ուստի եմն գիտէք. և
 յանձնէ իմմէ ոչ եմ եկեալ, այլ է ճշմարիտ որ
 29 աւաքեացն զիս զոր դուքն ոչ գիտէք : Ես գիտեմ
 զնա, զի ի նմանէ իսկ եմ, և նա աւաքեաց զիս :
 30 Խնդրէին զնա ունել ²և ել ի ձեռաց նոցա. և ոչ
 ոք արկ ի նա ձեռն. զի չեւ էր հասեալ ժամ
 31 նորա. Եւ բազումք ի ժողովրդէնէն հաւատացին
 ի նա, և ասէին, Քրիստոսն յորժամ գայցէ, միթէ
 աւելի՞ ինչ նշանս աւնիցէ քան զոր սայս առնէ :

¹Ո՞՞հն+, ճշմարտիւ Քրիստոսն

²Ի բազումս պահուէ

- 32 Եւ լաւան փարիսեցիքն զտրտուենջ ժողովրդեանն
 զնմանէ . և առաքեցին քահանայապետքն և փա-
 33 րիսեցիքն սպասաւորս զի կայցին զնա : Ասէ Յի-
 սուս , Փոքր մեւս եւս ժամանակ ընդ ձեզ եմ , և
 34 երթամ առ այն որ առաքեացն զիս : Խնդրիցէք
 զիս և ոչ դտանիցէք , և ուր եան երթամ՝ դուք
 35 ոչ կարէք գալ : Ասեն Հրեայքն ընդ միմեանս , Իսկ
 յո՞ երթայցէ դա , զի մեք ոչ գտանիցեմք զդա .
 միթէ ի սփիռս հեթանոսաց երթայցէ և ուսու-
 36 ցանիցէ զհեթանոսս : Զի՞նչ է բանն այն զոր ասաց ,
 Խնդրիցէք զիս և ոչ գտանիցէք . և սւր եան եր-
 թամ՝ դուք ոչ կարէք գալ :
- 37 ԵՔ . Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր Յի-
 սուս , աղաղակէր և ասէր , Եթէ ոք ծարաւի իցէ ,
 38 եկեսցէ առ իս և արբցէ : Որ հաւատայ յիս՝ որ-
 պէս և ասեն գիրք , Գետք յորովայնէ նորա բղխե-
 39 ցեն ջրոց կենդանութեան : Զայս ասէր վասն Հոգ-
 ւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ի նա . զի
 1 չեւ էր Հոգի՞ , քանզի Յիսուս չեւ էր փառաւոր-
 40 եալ : 2 Ոմանք ի ժողովրդեանն իբրեւ լսէին զբանս
 41 զայս , ասէին , Սա է ճշմարիտ մարգարէն : Այլքն
 ասէին , Սա է Քրիստոսն . իսկ կէսքն ասէին , Միթէ
 42 ի Գալիլէէ՞ գալոց իցէ Քրիստոսն : Ո՞չ գիրք ասեն
 եթէ ի զաւակէ Դաւթի և ի Բեթղեհեմ գեղջէ ուր
 43 Դաւիթն էր՝ գալոց է Քրիստոս : Եւ եղեւ հեր-
 44 ձուած ի մէջ ժողովրդեանն վասն նորա : Եւ ոմանք
 ի նոցանէ կամեցան ունել զնա , այլ ոչ ոք մխեաց
 ի նա ձեռն :

¹ Ոմանք , չեւ էր տուեալ Հոգի Սուրբ

² Ոմանք , Բազումք

45 Եւ եկին անդրէն սպասաւորքն առ քահանայա-
 պետան և փարիսեցիս, և ասեն սոքա ցնոսա, Ըն-
 46 դէ՞ր ոչ ածէք զնա այսր: Պատասխանի ետուն
 սպասաւորքն և ասեն, Ոչ երբեք այնպէս խօսեցաւ
 47 մարդ որպէս այրն այն: Պատասխանի ետուն փա-
 րիսեցիքն և ասեն, Մի՞թէ և դո՞ւք մոլորեցարուք:
 48 Մի՞թէ ոք յիշխանացն հաւատաց ի նա կամ ի փա-
 49 րիսեցւոցն. Այլ այն խաժամուժ ամբոխ որ ոչ գիտէ
 50 զօրէնս, և նզովեալ են: Ասէ Նիկողեմոս ցնոսա
 (որ եկեալն էր առ նա զիշերի յառաջագոյն, և մի
 51 էր ի նոցանէ), Մի՞թէ օրէնքն մեր դատին զմարդ,
 եթէ ոչ լսեն ինչ նախ ի նմանէ, կամ գիտեն զինչ
 52 գործէ: Պատասխանի ետուն նմա և ասեն, Մի՞թէ
 և դո՞ւ եւս ի Գալիլէէ իցես. քննեա և տես, զի
 մարգարէ ի Գալիլէէ ոչ յառնէ:

Գ. Լ. Ը

1 ¹Եւ գնացին իւրաքանչիւր ոք ի տեղի իւր, իսկ
 2 Յիսուս գնաց ի լեառն Չիթենեաց: Եւ ընդ առա-
 ւօտան դարձեալ եկն ի սաճարն, և գայր առ նա
 ամենայն ժողովուրդն, և նստեալ սւսուցանէր զնո-
 3 սա: Ածին առ նա դպիրքն ²ե. քահանայապետքն”
 և փարիսեցիք կին մի ըմբռնեալ ի շնութեան. և
 4 կացուցեալ զնա առաջի, Ասեն ցնա, Արդապետ,
 կինո այս ըմբռնեալ ինքն յայտնապէս շնացեալ է:
 5 Եւ յօրէնսն Մովսէս մեզ պատուիրեաց զայսպիսիս

¹Այս մտաւան համար՝ պատասխան ի Բաղսմա ի Յաննարէն օրինակաց, որպէս և ի Բաղսմա ի Հայերէն Յերոֆրաց:

²Ի Բաղսմա պատասխան

- 6 քարկոծել . արդ դու զինչ ասես վասն գորա : Զայս
ասէին փորձելով զնա , զի ունիցին ամբաստանու-
թիւն զնմանէ . իսկ Յիսուս ի խոնարհ նայելով գրէր
7 մատամբն յերկրի : իսկ իբրեւ ստիպեցին հարցանե-
լով զնա , հայեցեալ ի վեր՝ ասէ զնոսա , Անմեղն
8 ի ձէնջ նախ նա ընկեացէ քար ի վերայ դորա : Եւ
9 դարձեալ ի խոնարհ նայելով գրէր յերկրի : Եւ
¹լուեալ ելանէին՝ մի ըստ միոջէ , սկսեալ յառաջ-
նացն մինչեւ ի վերջինսն և մնաց միայն Յիսուս , և
10 կինն կայր առաջի նորա : ²Պատասխանի ես Յիսուս
և՝ ասէ զնա , կին դու , ³ո՛ւր են , ոչ ոք՝ զքեզ
11 դատապարտեաց : Եւ ասէ , Ոչ , Տէր . և ասէ Յի-
սուս , Եւ ոչ ես դատապարտեմ զքեզ , երթ ,
յայսմ հետէ մի՛ մեղանչեր :
12 Ե՛ր . Գարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս և
ասէ , Ե՞ս եմ լոյս աշխարհի . որ գայ զկնի իմ՝ ընդ
խաւար մի՛ գնացէ , այլ ընկալցի զլոյսն կենաց :
13 Ասեն զնա փարիսեցիքն , Գու վասն անձին քո վկա-
14 յես , և վկայութիւն քո չէ ճշմարիտ : Պատասխանի
ես Յիսուս և ասէ զնոսա , Թէպէտ և ես վկայեմ
վասն անձին իմոյ , վկայութիւն իմ ճշմարիտ է . զի
գիտեմ ուստի եկի և յո երթամ . լայց դուք ոչ
15 գիտէք ուստի գամ կամ յո երթամ : Գուք ըստ
16 մարմնոյ դատիք , ես ոչ դատիմ և ոչ զոք . Թէ-

¹Ո՛հնէ , լուեալ և յանդիմանեալ ի խղճէ մտաց ,
ելանէին

²Ո՛հնէ , Հայեցեալ Յիսուս ի վեր և ոչ զոք տես-
եալ բաց ի կնոջէն

³Ո՛հնէ , ո՛ւր են որ չարախօսէինն զքէն , ո՛չ ոք

պէտ և դատիմ եւս զոք, դատաստանն իմ ճշմարիտ է. զի չեմ միայն, այլ ես և որ առաքեացն

17 զիս Հայր: Եւ յօրէնսն իսկ ձեր գրեալ է թէ

18 Երկուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է: Ես եմ որ վկայեմ վասն իմ, և վկայէ վասն իմ որ առաք-

19 եացն զիս Հայր: Ասէին ցնա, Ո՞ւր է Հայր քո.

պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնասա, Ոչ զիս դիտէք և ոչ զՀայրն իմ. եթէ զիս դիտէիք, և զՀայրն իմ թերեւս դիտէիք:

20 Զայս բանս խօսեցաւ ի տան գանձին, յորժամ

ուսուցանէր ի սաճարի անդ. և ոչ ոք կալաւ զնա, զի չեւ եւս հասեալ էր ժամ նորա:

21 Եւ. Ասէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս, Ես երթամ,

և խնդրիցէք զիս, և ի մեզս ձեր մեռանիջիք. զի

22 ուր եսն երթամ, դուք ոչ կարէք գալ: Ասէին

Հրեայքն, Միթէ զիւրովի՞ն երթայցէ, զի ասէ թէ

23 Ուր եսն երթամ, դուք ոչ կարէք գալ: Եւ ասէ

ցնասա, Դուք ի ներքուստ աստի էք, և ես ի վե-

րուստ անտի եմ. դուք յաշխարհէ աստի էք, ես

24 չեմ յայսմ աշխարհէ: Բայց ասացի ձեզ թէ

ի մեզս ձեր մեռանիցիք. զի թէ ոչ հաւաստայցէք թէ

25 ես եմ, մեռանիցիք ի մեզս ձեր: Ասեն ցնա, Ի ու

ո՞վ ես. ասէ ցնոսա Յիսուս, ¹Նախ զի և խօսիմն

26 իսկ ընդ ձեզ: Բազում ինչ ունիմ վասն ձեր խօ-

սել և դատել. այլ որ առաքեացն զիս ճշմարիտ

է. և ես զոր լուայն ի նմանէ՝ զայն խօսիմ յաշ-

27 խարհի: Եւ ոչ գիտացին թէ զՀօրէ ասէր ցնոսա:

28 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Յորժամ բարձրացուցանիցէք

զՈրդի մարդոյ, յայնժամ գիտասցիք թէ ես եմ.

¹Կո՛մ, Զոր ի սկզբանէ անտի խօսիմ աս. ձեզ

- և յանձնէ իմմէ ոչ ինչ առնեմ, այլ որպէս ուսոյց
 29 զիս Հայրն իմ, զայն խօսիմ: Եւ որ առաքեացն
 զիս՝ ընդ իս է. ոչ եթող զիս միայն, զի ես զհա-
 ճոյս նորա առնեմ հանապազ:
- 30 Իբրեւ զայս խօսեցաւ, բազումք հաւատացին ի նա:
 31 Եւ. Եւ ասէր Յիսուս առ Հրեայոն հաւատաց-
 եալս, Եթէ դուք կացջիք ի բանի իմում, ճշմարիտ
 32 աշակերտք իմ էք. Եւ ծանիջիք զճշմարտութիւնն,
 33 և ճշմարտութիւնն ազատեցէ զձեզ: Պատասխանի
 ետուն նմա և ասեն, Զաւակ Աբրահամու եմք, և
 ոչ ումք երբեք ծառայեցաք. զիս՝ որ ասես թէ
 34 Ազատք լինիջիք: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս,
 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ թէ Ամենայն որ առնէ զմեզս՝
 35 ծառայ է մեղաց: Եւ ծառայն ոչ յաւիտեան կայ
 36 ի սառն, իսկ որդին յաւիտեան կայ: Իսկ արդ եթէ
 Որդին զձեզ ազատեցուցէ, ճշմարիտ ազատք
 37 լինիջիք: Գիտեմ զի զաւակ Աբրահամու էք, այլ
 խնդրէք սպանանել զիս, զի բանին իմոյ չիք տեղի
 38 ի ձեզ: Ես զոր տեսի առ Հօր իմում՝ խօսիմ,
 և դուք զոր լուարուք ի հօրէն ձերմէ՝ առնէք:
 39 Պատասխանի ետուն նմա և ասեն, Հայր մեր Աբ-
 րահամ է. ասէ ցնոսա Յիսուս, Եթէ որդիք Աբ-
 րահամու էիք, զգործսն Աբրահամու գործէիք:
 40 Այլ այժմիկ խնդրէք սպանանել զիս, զայր մի՞ որ
 ձեզ զճշմարտութիւն խօսեցայ, զոր լուայ ՚ի Հօրէ
 41 իմմէ. զայդ Աբրահամ ոչ արար: Դուք առնէք
 զգործս հօրն ձերոյ. ասեն ցնա, Մեք ի պողնկու-
 թենէ չեմք ծնեալ. մի է Հայր մեր, Աստուած:

¹Բազումք, յԱստուծոյ

- 42 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Եթէ Աստուած էր Հայր ձեր, սիրէիք արդեօք զիս. զի ես յԱստուծոյ ելի և եկի, և ոչ Եթէ յանձնէ ինչ եկի, այլ նա սոսա-
- 43 քեաց զիս: Ընդէ՞ր զիսոսս իմ ոչ գիտէք դուք.
- 44 վասն զի ոչ կարէք լսել զբանն իմ: Դուք ի հօրէ ի Սատանայէ էք, և զցանկուծիւնս հօրն ձերոյ կամիք սունել. զի նա մարդասպան էր ի սկզբանէ, և ի ճշմարտութեան ոչ եկաց, զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն ի նմա. յորժամ խօսիցի սուտ, յիւրոց
- 45 անտի խօսի. զի սուտ է և հայր նորա: Իսկ ես զի զճշմարտութիւն խօսիմ, ոչ հաւատայք ինձ:
- 46 Ո՞ ի ձէնջ յանդիմանէ զիս վասն մեղաց. Եթէ զճշմարիտն տեսմ ձեզ, ընդէ՞ր ոչ հաւատայք
- 47 ինձ: Որ էն յԱստուծոյ՝ զբանս Աստուծոյ լսէ. և դուք վասն այնորիկ ոչ լսէք, զի չէք յԱստուծոյ:
- 48 Պատասխանի ետուն Հրեայքն և ասեն ցնա, Ո՞չ բարւոք տեսիք մեք Եթէ Սամարացի ես դու, և
- 49 դեւ գոյ ի քեզ: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, Յիս դեւ ոչ գոյ, այլ պատուեմ զՀայր իմ, և
- 50 դուք անարգէք զիս: Ես ոչ խնդրեմ զփառս իմ, և
- 51 է որ խնդրէն և դատի: Ամէն ամէն տեսմ ձեզ, Եթէ ոք զբանն իմ պահեացէ, զմահ մի՛ տեսցէ
- 52 ի յաւիտեան: Ասեն ցնա Հրեայքն, Արդ գիտացաք թէ դեւ գոյ ի քեզ. Աբրահամ մեռաւ, և մարգարէքն, և դու ասես, Եթէ ոք զբանն իմ պահեացէ, մի՛ ճաշակեացէ զմահ ի յաւիտեան: Եթէ դու մե՞ծ ինչ ոք իցես քան զհայր մեր Աբրահամ, որ մեռաւ, և մարգարէքն մեռան. արդ դու զո՞
- 54 տանես զքեզ: Պատասխանի ետ Յիսուս, Եթէ ես փառաւորեմ զանձն իմ, փառքն իմ ոչինչ են. և

Հայր որ փառաւորէ զիս, զորմէ դուքն ասէք թէ
 55 Աստուած 1 մեր է. Եւ ոչ ճանաչէք զնա, բայց ես
 գիտեմ զնա. և եթէ ասեմ թէ ոչ գիտեմ զնա,
 ձեզ նման սուտ լինիմ. այլ գիտեմ զնա և դբան
 56 նորա պահեմ: Աբրահամ հայր ձեր ցանկացաւ
 57 տեսանել զօր իմ, ետես և ուրախ եղել: Ասեն
 ցնա Հրեայքն, Յիսուս ամ չեւ եւս է քո, և
 58 զԱբրահամ տեսեր: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն
 ամէն ասեմ ձեզ, Յաւաջ քան զլինելն Աբրահա-
 59 մու եմ ես: Ալէմս աւին զի արկցեն ի վերայ նո-
 րա, և Յիսուս խոյս ետ և ել գնաց ի տաճարէ
 անտի:

Գ. Լ. Թ

1 Եէ. **Ե**ւ մինչդեռ անցանէր, ետես այր մի կոյր
 2 ի ծնէ. Եւ հարցին ցնա աշակերտքն նորա և ասեն,
 Ռարբի, ո՞յր փսաս է, սորա՞ թէ հօր և մօր իւրոյ,
 3 զի կոյր ծնցի: Պատասխանի ետ Յիսուս, Ոչ դորա
 փսաս է, և ոչ հօր և մօր իւրոյ. այլ զի յայտնի
 4 լիցին գործքն Աստուծոյ ի դմա: Եւ ինձ պարտ է
 գործել զգործս այնորիկ որ առաքեացն զիս, մինչ
 աւուր կայ. գայ գիշեր, յորժամ ոչ ոք կարէ գոր-
 5 ծել: Մինչդեռ յաշխարհի եմ, լոյս եմ աշխարհի:
 6 Զայս իբրեւ ասաց, եթուք ի գետին և արար կաւ
 ի թքոյն, և ձեփեաց զկաւն ի վերայ աչաց կուրին.
 7 Եւ ասէ ցնա, Երթ, լուա յաւազանին Սիլովամայ,
 (որ թարգմանի Առաքեալ.) չոգաւ լուացաւ, եկն
 8 և տեսանէր: Իսկ դրացիքն և որոց տեսեալն էր զնա

1 յառաջագոյն թէ ¹մուրացիկ էր՝ ասէին, Ո՛չ սա էր
 որ նստէրն և մուրանայր. կէսքն ասէին, Նա է :
 9 Այլքն ասէին, ²Ոչ, այլ՝ նման է նմա. և ինքն ասէր
 10 թէ, Ես եմ. Ասենցնա, իսկ զիա՛րդ բացան աչք
 11 քո : Նա ետ պատասխանի, Այր մի որում Յիսուան
 ասեն՝ կաւ արար և ծեփեաց զաչս իմ, և ասէցիս,
 և ի թի Սիլովամ և լուա. չողայ, լուացայ և տե-
 12 սանեմ. Ասենցնա, Ո՛ւր է նա. ասէցնոսա, Ոչ
 գիտեմ :
 13 Ածին առ փարիսեցիան զնա սր երբեմն կոյրն էր :
 14 Եւ էր շաբաթ, յորժամ՝ զկաւն արար Յիսուա, և
 15 եբաց զաչս կուրին : Վարձեալ հարցանէին զնա
 և փարիսեցիքն թէ Չիա՛րդ տեսանես. և նա ասէ
 ցնոսա, կաւ եդ ի վերայ աչաց իմոց, և լուացայ
 16 և տեսանեմ : Ասեն ոմանք ի փարիսեցւոցն, Ոչ է
 այրն այն յԱստուծոյ, զի զշաբաթս ոչ պահէ.
 կէսքն ասէին, իսկ զիա՛րդ կարէ մարդ մեղաւոր
 այսպիսի նշանս առնել. և էին հերձուածք ի մէջ
 17 նոցա : Ասեն գարձեալ ցկոյրն, Ի՞նչ զի՞ ասես վասն
 նորա զի եբաց զաչս քո. և նա ասէր թէ, Մար-
 18 դարէ է : Եւ ոչ հաւատային Հրեայքն զնմանէ թէ
 կոյր էր և բացաւ, մինչեւ կոչեցին զճնոզս բացե-
 19 լայն. Հարցինցնոսա և ասեն, Սա՞ է որդին ձեր,
 զորմէ դուքն ասէիք եթէ կոյր ծնաւ, արդ զիա՛րդ
 20 տեսանէ : Պատասխանի ետուն նոցա ծնողքն նորա
 և ասեն, Գիտեմք զի սա է որդին ձեր, և զի կոյր
 21 ծնաւ. Բայց զիա՛րդ այժմդ տեսանէ, ոչ գիտեմք.
 կամ թէ ո՛վ եբաց զաչս դորա, մեք ոչ գիտեմք.

¹Ո՛ւր է, կոյր

²Յո՛ւսան պահատէ,

- ցդա իսկ հարցէք, ինքնին ի չափ հասեալ է, ինքն
 22 իսկ խօսեացի վասն իւր: Չայս ասացին ծնողքն
 նորա, զի երկնչէին ի Հրէիցն. քանզի ուխտ եղեալ
 էր Հրէից, եթէ ոք խոստովանեացի զնա Քրիստոս,
 23 ի բաց կացցէ ի ժողովրդեանէն: Ասան այնորիկ աս-
 սացին ծնողքն նորա թէ ինքնին ի չափ հասեալ է,
 24 ցնա իսկ հարցէք: Իարձեալ կրկին անգամ կոչեցին
 զայրն որ կոյրն էր, և ասեն ցնա, Տուր փառս Աս-
 տուծոյ. մեք գիտեմք զի այրն այն մեղաւոր է:
 25 Եւ նա ասէ, թէ մեղաւոր իցէ, ես ոչ գիտեմ.
 բայց զայս գիտեմ, զի կոյր էի և արդ տեսանեմ:
 26 Իարձեալ ասեն ցնա, Չի՞նչ արար քեզ, զիա՞րդ
 27 եբաց զաչս քո: Պատասխանի ետ նոցա, Այժմ
 ասացի ձեզ և ոչ լուարուք. զի՞ կամիք միւսան-
 գամ լսել. միթէ և դո՞ւք կամիք աշակերտել նմա:
 28 Նոքա հայհոյէին զնա և ասէին, Ի ու լիջիր նորա
 29 աշակերտ, մեք Մովսիսի աշակերտք եմք: Մեք գի-
 տեմք զի ընդ Մովսիսի խօսեցաւ Աստուած, զսա
 30 ոչ գիտեմք սւստի իցէ: Պատասխանի ետ այրն և
 ասէ ցնոսա, Այդ իսկ են սքանչելիք, զի դո՞ւք ոչ
 31 գիտէք ուստի իցէ, և զիմ զաչս եբաց: Գիտեմք
 զի Աստուած մեղաւորաց ոչ լսէ, բայց եթէ աս-
 տուածապաշտ ոք իցէ և զկամս նորա սուսիցէ, նմա
 32 լսէ: Ի յաւիտենից ոք ոչ լուաւ եթէ եբաց ոք
 33 զաչս կուրի ի ծնէ կոյր ծնելոյ: Եթէ ոչ յԱստու-
 34 ծոյ էր այրն այն, ոչ կարէր առնել ինչ: Պատաս-
 խանի ետուն և ասեն ցնա, Ի մեզս իսկ ծնեալ ես
 ամենեւին, և դու վարդապետ լինիս մեր. և հա-
 նին զնա արտաքս:
 35 Լուաւ Յիսուս եթէ հանին զնա արտաքս, և

իրբեւ եգիտ զնա, ասէ ցնա, Դու հաւատա՞ս Որդի
 36 Աստուծոյ: Նա պատասխանի ետ և ասէ, Տէր, ո՞վ
 37 է զի հաւատացից ի նա: Ասէ ցնա Յիսուս, Եւ
 38 տեսեր զնա, և որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է: Եւ նա
 ասէ, Հաւատամ, Տէր, և երկիր եպագ նմա:

39 **24.** Եւ ասէ Յիսուս, Ի դատաստան եկի յաշ-
 խարհս յայս, զի որ սչն տեսանեն՝ տեսցեն, և որք
 40 տեսանենն՝ կուրացին: Լուան ոմանք ի փարի-
 սեցւոցն որք ընդ նմա էին, և ասեն ցնա, Մի՞թէ
 41 և մե՞ք կոյրք իցեմք: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Եթէ
 կոյրք էիք, ոչ էր ձեր մեղ. բայց արդ ասեք եթէ
 Տեսանեմք, և մեղքն ձեր ի ձեզ հաստատեալ են:

ԳԼ. Ժ

1 **Ա**մէն ամէն ասեմ ձեզ, Որ ոչ մտանէ ընդ դուռն
 ի դաւիթ ոչխարացն, այլ ընդ այլ ելանէ՝ նա գող է
 2 և աւազակ: Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն՝ հովիւ է
 3 ոչխարաց: Նմա դռնապանն բանայ, և ոչխարքն
 ձայնի նորա լսեն, և զիւր ոչխարսն կոչէ յանուանէ
 4 և հանէ զնոսա: Եւ յորժամ ¹զիւրն զամենայն՝
 հանիցէ, առաջի նոցա երթայ, և ոչխարքն զհետ
 5 նորա երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա: Զօտարի
 զհետ ոչ երթիցեն, այլ փախիցեն ի նմանէ, զի
 ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց:

6 Զայս առակ ասաց նոցա Յիսուս, և նոքա ոչ
 7 գիտէին եթէ զինչ էր որ խօսէրն ընդ նոսա: Բար-
 ձեալ ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ
 8 զի Ես եմ դուռն ոչխարաց: Ամենեքեան որ յա-

¹Ո՛հան+, զիւր ոչխարսն

- 8 առջ քան զիս եկին՝ գողք էին և աւաղակք . այլ
 9 ոչ լուան նոցա ոչխարքն : Ես եմ գուռն , ընդ իս
 եթէ ոք մտանիցէ , կեցցէ . մտցէ և ելցէ և ճարակ
 10 գտցէ : Գող ոչ գայ , եթէ ոչ զի գողացի և
 սպանցէ և կորուսցէ . ես եկի զի զկեանս ունիցին ,
 և առաւել եւս ունիցին :
 11 ԶԲ. Ես եմ հովիւն քաջ . հովիւ քաջ զանձն
 12 իւր գնէ ի վերայ ոչխարաց : Իսկ վարձկանն որ ոչ
 է հովիւ , որոյ ոչ իւր են ոչխարքն , իբրեւ տե-
 սանէ զգայլն զի գայ , թողու զոչխարսն և փախչի .
 13 և գայլն յափշտակէ զնոսա և ցրուէ . ¹Քանզի
 վարձկան է , և չէ փոյթ նմա վասն ոչխարացն :
 14 Ես եմ հովիւն քաջ , և ճանաչեմ զիմն և ճա-
 15 նաչիմ յիմոցն : Արպէս գիտէ զիս Հայր , գիտեմ և
 ես զՀայր . և զանձն իմ գնեմ ի վերայ ոչխարաց :
 16 Նա և այլ եւս ոչխարք են իմ , որ ոչ են յայսմ
 գաւթէ , և զայնս եւս պարտ է ինձ ածել այսր ,
 և ձայնի իմում լուիցեն , և եղիցին մի հօտ և մի
 17 հովիւ : Վասն այնորիկ սիրէ զիս Հայր իմ . զի ես
 18 գնեմ զանձն իմ , զի միւսանգամ առ ից զնա : Աչ
 որ հանէ զնա յինէն , այլ ես գնեմ զնա անձամբ
 իմով . իշխանութիւն ունիմ գնել զնա , և իշխա-
 նութիւն ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա . զայս
 պատուէր առ ի ի Հօրէ իմմէ :
 19 Գարձեալ հերձուած լինէր ի մէջ Հրէից վասն
 20 բանիցս այսոցիկ : Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ ,
 Գեւ գոյ ի նմա և մսկեգնի , զի՞ բնաւ լսէք նմա :
 21 Կէսքն ասէին , Այսպիսի բանք ոչ գիւսահարի են .
 միթէ գեւ կարէ՞ զաչս կուրի բանալ :

¹Ո՞հնէ , իսկ վարձկանն փախչի , քանզի

22 ԶԳ. Եղեն յայնժամ նաւակատիքն յերուսա-
 23 ղէմ, և ձմեռն էր. Եւ շրջէր Յիսուս ի տաճարին
 24 ի որահին Սողոմոնի: Շուրջ են զնովաւ Հրեայքն
 և ասեն, Մինչեւ յերբ թափես զոգիս մեր, եթէ
 25 դու ես ֆրիստոսն, ասա մեզ համարձակ: Պա-
 տասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ, Ասացի ձեզ
 և ոչ հաւատայք ¹ինձ. զգործսն զոր ես գործեմ
 յանուն Հօր իմոյ՝ նոքին իսկ վկայեն վասն իմ:
 26 Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչխարաց
 27 անտի ²իմոց: Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն, և
 28 ես ճանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ գան. Եւ ես
 սամ նոցա զկեանսն յաւիտենականս. և մի՛ կո-
 րիցեն յաւիտեան, և մի՛ ոք յափշտակեսցէ զնոսա
 29 ի ձեռաց իմոց: Հայրն իմ որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ
 է քան զամենայն, և ոչ ոք կարէ յափշտակել
 30 ի ձեռաց Հօր իմոյ: Ես և Հայր ³իմ մի եմք:
 31 Վէմս տաին Հրեայքն զի քարկոծ արասցեն զնա:
 32 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, Բազում գործս
 բարիս ցուցի ձեզ ի Հօրէ իմմէ. վասն որոյ գործոյ
 33 ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս: Պատասխանի ետուն
 նմա Հրեայքն, Վասն բարւոյ գործոյ ոչ առնեմք
 զքեզ քարկոծ, այլ վասն հայհոյութեան. և զի
 դու մարդ ես, և զանձն քս Աստուած առնես:
 34 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, Ո՛չ յօրէնս ձեր
 35 գրեալ է, Ես ասացի թէ աստուածք իցէք: Իսկ
 եթէ զնոսա աստուածս ասէ, աւ որս բանն Աս-

¹ Ի Բազմա մախաւ

² Ո՛մնք, իմոց, որպէս ասացի ձեզ

³ Յամանս մախաւ

- 36 տուժոյ եղեւ, (և չէ մարթ եղձանել դրոյն .) Իսկ
 զոր հայր սրբեաց և աւաքեաց յաշխարհ, դուք
 ասէ՞ք թէ Հայհոյես . զի ասացի թէ Որդի Աստու-
 37 ծոյ եմ: Եթէ ոչ գործեմ զգործս Հօր իմոյ, մի՛
 38 հաւատայք ինձ: Ապա թէ գործեմ, թէ և ինձ
 ոչ հաւատայք, սակայն գործոցն հաւատացէք . զի
 գիտասջիք և ¹ծանիջիք եթէ Հայր յիս, և ես
 ի Հայր:
- 39 Դարձեալ խնդրէին զնա ունել, և ել ի ձեռաց
 40 նոցա: Եւ գնաց միւսանգամ յայնկոյս Յորգանա-
 նու ի տեղին ուր էր Յովհաննէս զաւաջինն և մկրր-
 41 տէր, և անդ լինէր: Եկին բազումք առ նա և ասէն,
 42 Զի Յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար: Բայց զամենայն
 զոր ասաց Յովհաննէս վասն նորա, ճշմարիտ էր .
 և բազումք հաւատացին ի նա անդ:

ԳԼ. ԺԱ

- 1 ԶԴ. Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս ի Բեթանիայ,
 2 ի գեղջէ Մարեմայ և Մարթայի քեռ նորա: Այս
 այն Մարիամ էր որ օծ գՏէրն իւղով, և ջնջեաց
 զատս նորա հերով իւրով . որոյ եղբայրն Ղազարոս
 3 հիւանդ էր: Աւաքեցին առ նա քորքն նորա և
 ասէն, Տէր, ահաւասիկ զոր դուն սիրէիր՝ հիւան-
 4 դացեալ է: Իբրեւ լուաւ Յիսուս, ասէ, Այն հի-
 ւանդութիւն չէ ի մահ, այլ վասն փառացն Աս-
 տուծոյ . զի փառաւոր լիցի Որդի Աստուծոյ
 5 այնուրիկ: Եւ սիրէր Յիսուս զՄարթա և զքոյր

¹Ո՛հան, հաւատասջիք

6 նորա ¹ՂՄարիամ և ՂԱղար : Իբրեւ լուաւ թէ
 հիւանդացեալ է, զտեղի կալաւ անդէն ուր էրն
 7 աւուրս երկուս : Ապա յետ այնորիկ ասէ ցնոսա,
 8 Եկայք երթիցուք միւսանգամ ի Հրէաստան : Ասէն
 ցնա աշակերտքն, Ռաբբի, այժմ եւս խնդրէին
 զքեզ Հրեայքն քարկոծ առնել. և դարձեալ եր-
 9 թաս անդրէն : Պատասխանի ետ Յիսուս, Ոչ
 երկոտասան ժամ է աւուր . եթէ ոք գնայ
 ի աուրնջեան, ոչ գայթակղի, զի զլոյս աշխարհիս
 10 այսորիկ տեսանէ : Ապա թէ ոք գնայ գիշերի,
 11 գայթակղի, զի լոյս ոչ գոյ ընդ նմա : Զայս իբրեւ
 ասաց, յետ այսորիկ ասէ ցնոսա, Ղաղարոս քարե-
 կամ մեր ննջեաց, այլ երթամ զի զարթուցից
 12 զնա : Ասէն ցնա աշակերտքն, Տէր, եթէ ննջեաց,
 13 սպա սպրի : Այլ Յիսուս վասն մահուն նորա ա-
 սէր . նոցա այսպէս թուեցաւ թէ վասն ննջելոյ
 14 քնոյ ասէր : Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս յայտ-
 15 նապէս, Ղաղարոս մեռաւ . Եւ ես ուրախ եմ
 վասն ձեր, զի դուք հաւատասցիք ¹ինձ, զի ես
 չէի անդ . բայց արդ եկայք երթիցուք առ նա :
 16 Ասէ թովմաս, անուանեալն Երկուորեակ, ցաշակեր-
 տակիցան, Օն, եկայք և մեք զի ընդ նմա մեռցուք :
 17 Եկն Յիսուս, եզիտ զնա չորեքօրեայ ի գերեզ-
 18 մանի : Եւ էր Բեթանիա մերձ յԱրուսաղէմ իբրեւ
 19 տասարիսօք հնգետասան : Բազումք ի Հրէից անտի
 եկեալ էին առ Մարթա և Մարիամ, զի մխիթա-
 20 րեացէն զնոսա վասն եղբօրն : Մարթա իբրեւ լուաւ
 թէ Յիսուս գայ, ընդ առաջ գնաց նորա, բայց

¹ Ի Յուանիս պատմութեան

- 21 Մարիամ նստէր անդէն ի տան : Ասէ Մարթա ցՅի-
 սուս , Տէր , եթէ աստ լեալ էիր , եղբայրն իմ չէր
 22 մեռեալ . Այլ և արդ գիտեմ եթէ զոր ինչ խընդ-
 23 րեսցես , Աստուծոյ՝ ասցէ քեզ Ասասուս : Ասէ
 24 ցնա Յիսուս , Յարիցէ եղբայրն քո : Ասէ ցնա Մար-
 թա , Գիտեմ զի , յարիցէ ի յարութեան՝ յաւուրն
 25 , յետնում : Ասէ ցնա Յիսուս , Ես իսկ եմ , յարու-
 թիւն և կեանք . որ հաւատայ յիս , թէպէտ և
 26 մեռանի , կեցցէ . Եւ ամենայն որ կենդանի է և
 հաւատայ յիս՝ մի՛ մեռցի ի յաւիտեան . հաւատա՞ս
 27 այսմիկ : Ասէ ցնա , Այո , Տէր , ես հաւատացի եթէ
 գու ես Քրիստոսն , Որդի Աստուծոյ , որ յաշխարհ
 28 գալոց էիր : Եւ զայս իբրեւ ասաց , գնաց և կոչ-
 ւեաց զՄարիամ , զքոյր իւր , լռելեայն և ասէ ,
 29 վարդապետն եկեալ է և կոչէ քեզ , Նա իբրեւ
 30 լուաւ , յարեաւ վաղվաղակի և եկն առ նա : Չեւ
 եւս էր եկեալ Յիսուս ի գեղն , այլ էր անդէն
 ի տեղւոջն ուր ընդ առաջ եղեւ նմա Մարթա :
 31 Իսկ Հրեայքն որ էին ընդ նմա ի տան անդ և մխի-
 թարէին զնա , իբրեւ տեսին զՄարիամ թէ յար-
 եաւ վաղվաղակի և գնաց , գնացին և նոքա զհետ
 նորա , համարէին թէ ի գերեզմանն երթայ զի
 32 լացցէ անդ : Իսկ Մարիամ իբրեւ եկն ուր էրն
 Յիսուս և ետես զնա , անկաւ առ ոտս նորա և
 ասէ , Տէր , եթէ աստ էիր դիպեալ , ոչ էր մեռ-
 33 եալ եղբայրն իմ : Յիսուս իբրեւ ետես զնա զի
 լայր , և որ ընդ նմայն էին Հրեայքն՝ լային , խոռ-
 34 վեցաւ յոգի իւր իբրեւ զայրացեալ , Եւ ասէ , Ո՛ւր
 35 եղիք զնա . ասեն ցնա , Տէր , եկ և տես : Եւ ար-
 36 տասուեաց Յիսուս : Ասէին Հրեայքն , Տեսէք , որ-

- 37 չափ սիրէր զնա : Կէսքն ի նոցանէ ասէին , Ո՞չ
կարէր սա , որ եբաց զաչս կուրին , առնել զի և
38 սա մի՛ մեռցի : Յիսուս դարձեալ զայրացեալ
ընդ միաս իւր , գայ ի գերեզմանն . և էր այր մի ,
39 և վե՛մ մի եդեալ ի վերայ նորա : Եւ ասէ Յի-
սուս , Ի բաց արարէք զվե՛մդ . ասէ ցնա Մարթա ,
քոյր մեռելոյն , Տէր , արդ հոտեալ իցէ , քանզի
40 չորեքօրեայ է : Ասէ ցնա Յիսուս , Ո՞չ ասացի
քեզ , եթէ հաւատասցես , տեսցես զփառսն Աս-
41 տուծոյ : Եւ իբրև ի վեր առին ¹զվե՛մն , Յիսուս
ամբարձ զաչս իւր ի վեր և ասէ , Հայր , գոհանամ
42 զքէն զի լուար ինձ : Եւ ես գիտէի զի յամենայն
ժամ լսես ինձ . այլ վասն ժողովրդեանս որ շուրջ
կան՝ ²սուսեմ , զի հաւատասցեն թէ դու առաքե-
43 ցեր զիս : Զայս իբրև ասաց , ի ձայն մեծ ազա-
44 ղակեաց և ասէ , Ասղարէ , արի եկ արտաքս : Եւ
ել մեռեալն ոտիւք կապելովք եւ ձեռօքն երի-
զապնդօք և երեսօքն վարչամակապատօք . և ասէ
ցնոսա Յիսուս , Լուծէք զդա և թողէք երթալ :
45 Բազումք ի Հրէիցն որ եկեալ էին առ ³Մարե-
մանս , իբրև տեսին զոր ⁴արարն՝ հաւատացին
46 ի նա : Եւ ոմանք ի նոցանէ գնացին առ փարիսե-
ցիսն , պատմեցին նոցա զոր արարն Յիսուս :
47 **ԶԶ.** Ժողովեցին քահանայապետքն և փարիսե-
ցիքն ատեան , և ասեն , Զի՞նչ արասցուք , զի
48 այրն այն բազում նշանս առնէ : Եթէ թողումք

¹ Ո՞չ-նէ , զվե՛մն ուր դնէր մեռեալն

² Յոյնն , ասացի

³ Յոյնն , Մարիամ

⁴ Ո՞չ-նէ , արարն Յիսուս

- զնա այնպէս, ամենեքին հաւատան ի նա. և գայ-
 ցեն Հոռոմք և բառնայցեն զազգս մեր և զաեղի :
 49 Մի ոմն ի նոցանէ, անուն կայիափա, որ քահա-
 նայապետ էր տարւոյն այնորիկ, սսէ ցնոսա,
 50 Դուք ոչինչ գիտէք, Եւ ոչ բնաւ խորհել իսկ,
 թէ լաւ է մեզ զի այր մի մեռանիցի ի վերայ
 51 Ժողովրդեանս, և մի՛ ամենայն ազգս կորիցէ : Զայս
 ոչ յանձնէ ինչ ասաց, այլ զի քահանայապետ
 էր տարւոյն այնորիկ, մարգարէացաւ եթէ մեռա-
 52 նելոց էր Յիսուս ի վերայ ազգին. Եւ ոչ ի վերայ
 ազգին միայն, այլ զի և զորդիսն Աստուծոյ զցըր-
 ուեալսն ժողովեացէ ի մի :
 53 Ապա յայնմ օրէ խորհուրդ արարին զի սպանցեն
 54 զնա : Եւ Յիսուս այնուհետեւ ոչ եթէ համարձակ
 շրջէր ի մէջ Հրէիցն, այլ գնաց անտի յերկիր մի
 որ մերձ էր յանապատ, ի քաղաք մի որում ա-
 նուն էր Եփրայիմ, և անդ լինէր աշակերտօքն
 հանդերձ :
 55 Զէ. Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից, և բազումք
 ելին յերուսաղէմ ի գաւառէ անտի յառաջագոյն
 քան զզատիկն, զի սրբեացեն զանձինս իւրեանց :
 56 Խնգրէին զՅիսուս, և ասէին ընդ միմեանս մինչ
 կային ի տաճարին, Զիա՞րդ թուի ձեզ, եթէ ո՞չ
 գայցէ ի տօն այսր : Պաստուէր սուեալ էր քահա-
 նայապետիցն և փարիսեցւոց, զի թէ ոք գիտացէ
 թէ ուր է, գուշակեացէ զնմանէ զի կալցին զնա :

ԳԼ. ԺԲ

1 Իսկ Յիսուս վեց աւուրք յառաջ քան զզատիկն

- եկն ի Բեթանիա, ուր էր Ղազար մեռեալն, զոր
 2 յարոյցն ի մեռելոց: Եւ արարին անդ նմա
 ընթրիս, և ի սպասուս կայր Մարթա, և Ղազար
 3 մի էր ի բաղմելոց ընդ նմա: Իսկ Մարեմայ առ-
 եալ լիար մի իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ,
 օծ զոտսն Յիսուսի, և հերով իւրով մաքրէր
 զոտս նորա. և տունն լի եղեւ ի հոտոյ իւղոյն:
 4 Ասէ մի ոմն յաշակերտաց անտի, Յուդա Իսկա-
 5 ըրիսվասցի, որ մատնելոցն էր զնա, Ընդէ՞ր ոչ
 եւղդ այդ վաճառեցաւ երեք հարեւր դենարի և
 6 տուաւ աղքատաց: Զայս ասաց, ոչ զի զազքա-
 սաց ինչ փոյթ էր նմա, այլ զի գող էր և զարկըն
 7 ինքն ունէր, և որ ինչ անկանէրն՝ նա կրէր: Ասէ
 Յիսուս, Թոյլ տուր դմա, զի յօրն պատանաց
 8 իմոց ¹պահեսցէ զայդ. Զաղքատս յամենայն ժամ
 ընդ ձեզ ունիք, զիս ոչ հանապաղ ընդ ձեզ
 ունիք:
 9 Իբրև գիտաց ժողովուրդ բազում ի Հրէիցն թէ
 անդ է, եկին, ոչ միայն վասն Յիսուսի, այլ զի
 և զՂազար տեսցեն, զոր յարոյցն ի մեռելոց:
 10 Խորհուրդ արարին քահանայապետքն, զի և զՂա-
 11 զար սզանցեն. Քանզի բազումք ի Հրէից ²երթա-
 յին և հաւատային ի Յիսուս:
- 12 Եւ ի վաղիւ ամիդր ժողովուրդ բազում որ
 եկեալ էր ի տօնն, իբրև լուան եթէ գայ Յիսուս
 13 յերուսաղէմ, Առին ոստս արմաւենեաց եւ ելին
 ընդ առաջ նորա, աղաղակէին և ասէին, Ով-

¹Ոմնք, պահեսաց

²Յայնն, երթային վասն նորա

- սաննա, օրհնեալ որ գասգ յանուհն Տեառն, [Թա-
 14 գաւորդ Իսրայելի : Եւ գտեալ Յիսուսի էջ մի,
 15 նստաւ ի վերայ նորա, որպէս և գրեալ է, Մի՛
 երկնչիր, դուսար Սիովնի, ահաւասիկ [Թագաւոր
 16 քո գայ նստեալ ի վերայ յաւանակի իշոյ : Եւ
 զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառա-
 քինն, այլ յորժամ փառաւորեցաւ Յիսուս,
 յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր որ գրեալն էր
 17 վասն նորա, և զայն արարին նմա : Եւ ժողո-
 վուրդն վկայեր որ էր ընդ նմա, եթէ զՂազար
 կոչեաց եւեթ ի գերեզմանէն, և յարոյց զնա ի
 18 մեռելոց : Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եղեւ
 նմա ժողովուրդն, զի լուսն եթէ զայն նշանոս ա-
 19 րարեալ էր նորա : Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ
 միմեանս, Տեսանէ՞ք զի ոչինչ օգտիք. ահաւասիկ
 աշխարհ ամենայն զկնի նորա գնաց :
 20 Էին անդ ոմանք և հեթանոսք յիլելոցն անդր,
 21 զի երկիր պագանիցեն ի տօնին : Նոքա մատեան
 առ Փիլիպպոս որ ի Բեթսայիդայ Գալիլեացւոցն էր,
 աղաչէին զնա և ասէին, Տէր, կամի՞ք զՅիսուս
 22 տեսանել : Գայ Փիլիպպոս և ասէ ցԱնդրէաս, Անդ-
 23 րէաս և Փիլիպպոս ասեն ցՅիսուս : Եւ Յիսուս
 պատասխանի ետ նոցա և ասէ, Եհաս ժամ զի
 փառաւորեսցի Որդի մարդայ :
 24 ԷԲ. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ հասն
 ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն
 կայ. ապա եթէ մեռանիցի, բազում արդիւնս
 25 առնէ : Որ սիրէ զանձն իւր՝ ¹արձակէ զնա. և որ

¹Յայն, կորուսցէ. Դե՞ս Մատթ. Ժ. 39. ԺԶ. 25

- ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ ի կեանսն
 26 յաւիտենականս պահեացէ զնա : Եթէ ոք զիս պաշ-
 տիցէ, զկնի իմ եկեացէ . և ուր եսն եմ, անդ և
 պաշտօնեայն իմ եղիցի . եթէ ոք զիս պաշտիցէ,
 պատուեացէ զնա Հայրն իմ :
- 27 ԵՔ. Բայց այժմ անձն իմ խաւովեալ է . և զի՞նչ
 տասցից, եթէ, Հայր, ապրեցո զիս ի ժամէ աստի
 յայսմանէ . այլ վասն այնորիկ եկի ի ժամս յայս :
- 28 Հայր, փառաւորեա զանուն քո : Եկն բարբառ
 յերկնից, Ե՛ւ փառաւոր արարի, և՛ գարձեալ փա-
 29 ռաւոր արարից : Եւ ժողովուրդն սր կայր և լսէր,
 ասէին՝ Որոտու՞մն լինել . կէսքն ասէին, Հրեշտակ
- 30 խօսեցաւ ընդ նմա : Պատասխանի ես Յիսուս և
 ասէ, Ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս, այլ
 31 վասն ձեր : Այժմիկ դաստաստան է աշխարհիս այ-
 սորիկ, այժմիկ իշխան աշխարհիս այսորիկ ընկեացի
- 32 արտաքո : Եւ ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ,
 33 զամենեսին ձգեցից առ իս : Զայս ասէր նշանակեալ
 34 թէ որով մահու մեռանելոց իցէ : Պատասխանի ես
 նմա ժողովուրդն, Մեք լուաք յօրինաց եթէ Քրիս-
 տոսն յաւիտեանս կայ, և դու զիա՞րդ ասես թէ
 Պարտ է բարձրանալ Որդւոյ մարդոյ . ո՞վ է այն
- 35 Յրդին մարդոյ : Ասէ ցնոսա Յիսուս, Փոքր մեւս
 եւս ժամանակ լոյս ընդ ձեզ է . գնացէք մինչդեռ
 զլոյսն ունիք, զի մի՛ խաւար ձեզ հասցէ . զի որ
- 36 գնայ ի խաւարի՝ ոչ գիտէ յո երթայ : Մինչդեռ
 զլոյսն ընդ ձեզ ունիք, հաւատացէք ի լոյսն, զի
 որդիք լուսոյ եղիջիք : Զայս խօսեցաւ Յիսուս, և
 չոգաւ թաքեալ ի նոցանէ :
- 37 Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր առաջի նոցա,

- 38 և նոքա ոչ հաւատային ի նա . Զի լցցի բանն Եսայեայ մարգարէի զոր ասացն , Տէր , ո՞ հաւատաց ի լուր մեր , և բազումք Տեառն ո՞ւմ յայտնեցաւ :
- 39 Վասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ , զի միւսանգամ
- 40 գամ ասէ Եսայի , Թէ կուրացոյց զաչս նոցա և ապշեցոյց զսիրտս նոցա , զի մի՛ տեսցեն աչօք և իմասցին սրտիւք և դարձցին , և բժշկեցից զնոսա :
- 41 Զայս ասաց Եսայի , զի ետես զփառս նորա և խօսեցաւ վասն նորա : Բայց սակայն և յիշխանաց անտի բազումք հաւատացին ի նա , այլ վասն փորիսեցւոցն ոչ յայտնէին , զի մի՛ ի ժողովրդէնէն ելանիցեն . քանզի սիրեցին զփառս մարդկան առաւել քան զփառսն Աստուծոյ :
- 44 Է՛Դ . Եւ Յիսուս աղաղակէր և ասէր , Որ հաւատայ յիս՝ ոչ հաւատայ յիս , այլ յայն որ առաքեացն զիս : Եւ որ տեսանէ զիս՝ զայն տեսանէ որ առաքեացն զիս : Ես լոյս յաշխարհ եկի , զի ամենայն որ հաւատայ յիս՝ ի խաւարի մի՛ մնացէ :
- 47 Եւ եթէ ոք լուիցէ բանից իմոց և ոչ պահեցէ , ես ոչ դատիմ զնա . քանզի ոչ եկի թէ դատեցայց զաշխարհ , այլ զի փրկեցից զաշխարհ : Որ անարգէ զիս և ոչ ընդունի զբանս իմ , գոյ որ դատի զնա . բանն զոր ես խօսեցայ , նա դատի զնա յաւուրն յետնում . Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ , այլ որ առաքեացն զիս Հայր , նա ետ ինձ պատուէր զինչ ասացից և զինչ խօսեցայց : Եւ գիտեմ եթէ պատուէրն այն կեանք են յաւիտենականք . արդ զոր եսն խօսիմ , որպէս ասաց ինձ Հայրն , այնպէս խօսիմ :

ԳԼ. ԺԳ

- 1 ԷՇ. Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի դիտաց
 Յիսուս թէ հասեալ է ժամ նորա զի փոխեսցի
 յաշխարհէ աստի ուռ Հայր, սիրեաց զիւրսն որ
 յաշխարհի աստ են, ի սպառ սիրեաց զնոսա :
- 2 Եւ ի իննել ընթրեացն (Սատանայի իսկ արկեալ
 էր ի սիրտ, զի մատնեսցէ զնա, Յուդայ Սիմոնի Իս-
 3 կարիսվտացւոյ) Գիտաց Յիսուս զի զամենայն ինչ
 ետ Հայր ի ձեռս նորա, և թէ յԱստուծոյ ել և
 4 առ Աստուած երթայ, Յառնէ յընթրեաց անտի
 և դնէ զհանդերձան, և առեալ զենջակ մի սփռ-
 5 ծաւ : Եւ ապա առեալ ջուր արկ ի կոնք, և սկսաւ
 լուսնալ զոտս աշակերտացն, և սրբէր զենջակաւն
 6 զոր սփածեալ էր : Գայ առ Սիմոն Պետրոս, և նա
 7 ասէ ցնա, Տէր, դո՞ւ զիմ զոտս լուսնաս : Պա-
 տասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Զոր ինչ եսս
 գործեմ՝ դու այժմ ոչ գիտես. բայց ապա զի-
 8 տասն ջիր : Ասէ ցնա Պետրոս, Ոչ լուսացեա զոտս իմ
 յաւիտեան. պատասխանի ետ նմա Յիսուս, Եթէ
 9 ոչ լուսցից գթեզ, ոչ ունիս ընդ իս մասն : Ասէ
 ցնա Սիմոն Պետրոս, Տէր, մի՛ միայն զոտս իմ, այլ
 10 և զձեռս և զգլուխ : Ասէ ցնա Յիսուս, Լուսցելոյն
 չէ ինչ պիտոյ, բայց զի զոտան լուանայցէ, քանզի
 ամենեւին սուրբ է. և դուք սուրբ էք, այլ ոչ
 11 ամենեքին : Զի գիտէր զայն որ մատնելոցն էր զնա.
 վասն այնորիկ ասաց թէ Ոչ ամենեքին սուրբ էք :
 12 Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա, առ զհանդերձան
 իւր և գարձեալ բազմեցաւ, և ասէ ցնոսա, Գի-
 13 տէ՞ք զինչ արարիդ ձեզ. Իուք կոչէք զիս Աար-

- դապետ և Տէր, և բարւոյք ասէք, քանզի եմ իսկ :
 14 իսկ արդ եթէ ես լուացի զոտս ձեր, Տէրս և
 Վարդապետս, և գուք պարտիք զմիմեանց սոս
 15 լուանալ : Զի օրինակ մի ետու ձեզ, զի որպէս ես
 ձեզ արարի, և դուք առնիջիք :
 16 Էջ. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Ոչ է ծառայ մեծ
 քան զատր իւր, և ոչ առաքեալ մեծ քան զայն
 17 որ առաքեացն զնա : Եթէ զայս գիտէք, երանելի
 18 եւս էք, եթէ առնիցէք զայս : Ոչ վասն ամենե-
 ցուն ձեր ասեմ, զի ես գիտեմ զորս ընտրեցիդ .
 այլ զի լցցի գիրն թէ Որ ուտէր ընդ իս հաց՝ ա-
 19 րար ինձ խաբէութիւն : Յայսմհետէ իսկ ասեմ
 ձեզ մինչեւ եղեալ, զի յորժամ լինիցի, հաւա-
 20 տասջիք թէ ես եմ : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Որ
 ընդունի զոր ոք ես առաքեցից՝ զիս ընդունի . և որ
 զիս ընդունի՝ ընդունի զայն որ առաքեացն զիս :
 21 Զայս իբրև ասաց Յիսուս, խոփեցաւ յոգի իւր,
 վկայեաց և ասէ, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ զի մի
 22 ոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս : Հայէին ընդ միմ-
 եանս աշակերտքն տարակուսեալք թէ զումէ՛ ա-
 23 սիցէ : Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ առ
 24 Յիսուսիւ, զոր սիրէրն Յիսուս : Ակնարկէ նմա Սի-
 մոնս Պետրոս հարցանել, ո՛վ իցէ վասն որոյ ասէն :
 25 Եւ նա անկեալ զլանջօքն Յիսուսի՝ ասէ ցնտ,
 26 Տէր, ո՛վ է : Պտտասխանի ետ Յիսուս և ասէ,
 Այն է, որում ես թացից զպատառն և տաց . և
 թացեալ զպատառն տայ ¹Յուդայի իսկարիով-
 27 տացւոյ : Եւ յետ պտտառոյն ասաւ եմուտ ի նա

- 28 Սատանայ . և ասէ ցնա Յիսուս , Արդ որ զինչ
 իմացաւ ի բաղմականաց անտի , թէ աս ինչ աս-
 29 սաց ցնա : Զի ոմանք համարէին թէ զի զարկդն
 ունէր Յուդա , ասաց նմա Յիսուս , Գնեա ինչ որ
 պիտոյ իցէ մեզ ի տօնիս , և կամ , զի աղքատաց
 30 ինչ տացէ : Իսկ նորա առեալ զպատասառն՝ ել ար-
 տաքս վաղվաղակի , և էր գիշեր :
 31 Էէ . եւ իբրև ել , ասէ Յիսուս , Այժմ փա-
 ռաւորեցաւ Որդի մարդոյ , և Աստուած փառա-
 32 լորեցաւ ի նմա : Զի եթէ Աստուած փառաւորե-
 ցաւ ի նմա , և Աստուած փառաւորեսցէ զնա
 , յանձն իւր . և վաղվաղակի փառաւորեսցէ զնա :
 33 Որդեակք իմ , փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ .
 խնդրիցէք զիս . և որպէս ասացի ցՀրեայսն եթէ
 Ուր եսն երթամ , դուք ոչ կարէք գալ , և արդ
 34 ձեզ ասեմ : Պատուիրանն նոր տամ ձեզ , զի սի-
 րիցէք զմիմեանս . որպէս սիրեցի ես զձեզ , զի և
 35 դուք սիրեսցիք զմիմեանս : Յայսմ գիտասցեն աս-
 մենեքեանն եթէ իմ աշակերտք էք , եթէ սիրիցէք
 36 զմիմեանս : Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս , Տէր , յո՞վ
 երթաս . պատասխանի ետ Յիսուս , Ուր եսն եր-
 թամ՝ դու ոչ կարես այժմ գալ զկնի իմ , բայց
 37 ապա եկեոցես զկնի իմ : Ասէ ցնա Պետրոս , Տէր ,
 ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գալ այժմ զկնի քո , արդէն
 38 զանձն իմ իսկ եդից ի վերայ քո : Պատասխանի
 ետ Յիսուս , Զանձն քո դիցես ի վերայ իմ . ամէն
 ամէն ասեմ քեզ , Զեւ իցէ հաւու խօսեալ , մինչ
 դու երիցս ուրասցիս զիս :

ԳԼ. ԺԴ

- 1 **Մ**ի՛ խռովեացին սիրտք ձեր . այլ հաւատացէք
 2 յԱստուած և յիս հաւատացէք : Ի տան Հօր Ի-
 մոյ օթեվանք բազում են . ապա թէ ոչ ասացեալ
 էր իմ ձեզ . ¹Եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ
 3 տեղի : Եւ եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ
 տեղի , դարձեալ գամ և առնում զձեզ աւ իս .
 4 զի ուր են իցեմ , և դուք անդ իցէք : Եւ ուր եր-
 թամն՝ գիտիցէք , և զճանապարհն գիտիցէք :
- 5 Ասէ ցնա թովմաս , Տէր , ոչ գիտեմք յո՛ եր-
 թաս , և զիա՞րդ զճանապարհն կարացուք գիտել :
 6 Ասէ ցնա Յիսուս , Ես եմ ճանապարհն և ճշմար-
 տութիւն և կեանք . ոչ ոք գայ առ Հայր եթէ ոչ
 7 ինեւ : Եթէ զիս գիտէիք , ապա և զՀայր իմ գի-
 տէիք , և այսուհետեւ գիտասջիք ցնա և տեսէք
 զնա :
- 8 Ասէ ցնա Փիլիպպոս , Տէր , ցոյց մեզ զՀայր , և
 9 շատ է մեզ : Ասէ ցնա Յիսուս , Այսչափ ժամա-
 նակս ընդ ձեզ եմ , և ո՞չ ծանեար զիս , Փիլիպպե-
 որ ետեսն զիս՝ ետես զՀայրն . և դու զիա՞րդ ասես
 10 եթէ ցոյց մեզ զՀայր : Ո՞չ հաւատաս եթէ ես
 ի Հայր և Հայր յիս է . զբանս զոր ես խօսիմ ընդ
 ձեզ , ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ , այլ Հայրն որ
 11 յիս բնակեալ է՝ նա գործէ զգործսն : ²Հաւատա՞յք
 ինձ , եթէ ես ի Հայր և Հայր յիս է . ապա թէ ոչ
 12 գոնէ վասն գործոցն հաւատացէք ինձ : Ամէն ամէն
 ասեմ ձեզ թէ որ հաւատայն յիս , զգործսն զոր

¹ Ի Բազմ-Տա՛ քանդի . յամեն պահսն

² Գոնէ , Հաւատացէք

ես գործեմ՝ և նա գործեսցէ, և մեծամեծս եւս
 քան զնորինս գործեսցէ. զի ես առ Հայր երթամ:
 13 Եւ զոր ինչ խնդրիցէք յանուն իմ՝ արարից զայն.
 զի փառաւորեսցի Հայր յՈրդի:¹ ԿԶ
 15 ԸԿ. Եթէ սիրէք զիս, զպատուիրանս իմ պա-
 16 հեսջիք: Եւ ես աղաչեցից զՀայր, և այլ Մեծ-
 թարիչ տացէ ձեզ, զի ընդ ձեզ բնակեսցէ ի յա-
 17 լիտեան. ԶՀոգին ճշմարտութեան զոր աշխարհս
 ոչ կարէ ընդունել. զի ոչ տեսանէ զնա և ոչ ճա-
 նաչէ զնա. բայց դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ
 18 բնակեսցէ և ընդ ձեզ եղիցի: Ոչ թողից զձեզ
 19 որբս, գամ՝ առ ձեզ: Փոքր մեւս եւս՝ և աշխարհս
 ոչ եւս տեսանէ զիս, բայց դուք տեսանիցէք զիս,
 զի ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի լինելոց էք:
 20 Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք, զի ես ի Հօր ի-
 21 մում, և դուք յիս, և ես ի ձեզ: Որ ունի զպատ-
 ուիրանս իմ և պահէ զնոսա՝ նա է որ սիրէ զիս.
 և որ սիրէն զիս՝ սիրեսցի ի Հօրէ իմմէ. և ես սի-
 րեցից զնա, և երեւեցուցից նմա զիս:
 22 Ասէ ցնա Յուդա (ոչ Իսկարիովտացին), Տէր, զի՞
 եղեւ զի մեզ յայտնելոց ես զքեզ և ոչ աշխար-
 23 հի: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա: Եթէ
 ոք սիրէ զիս, զբանն իմ պահեսցէ, և Հայր իմ
 սիրեսցէ զնա. և առ նա եկեսցուք և օթեվանս առ-
 24 նմա արասցուք. Եւ որ ոչն սիրէ զիս՝ զբանս իմ
 ոչ պահէ. և բանն իմ զոր լսէք՝ ոչ է իմ, այլ
 25 Հօրն որ առաքեացն զիս: Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ,

¹Բազմաժողով յաւելան, 14 Եթէ զոր ինչ խնդրիցէք յա-
 նուն իմ՝ արարից զայն:

- 26 մինչ առ ձեզս եմ, իսկ Գիթարիչն, Հոգին Սուրբ,
 զոր առաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուցէ
 ձեզ զամենայն, և յիշեցուցէ զամենայն զոր ինչ
 27 ասացի ձեզ: Խաղաղութիւն թողում ձեզ, զխա-
 ղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս
 տայ, ասամ ես ձեզ. մի՛ խոռվեսցին սիրտք ձեր և
 28 մի՛ զանգիսեսցեն: Լուսյք զի ասացի ես ձեզ թէ
 երթամ և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս, ապա
 սուրախ լեալ էր ձեր եթէ ես առ Հայր երթամ, զի
 29 Հայր իմ մեծ է քան զիս: Եւ այժմ ասացի ձեզ
 մինչչեւ եղեալ, զի յորժամ լինիցի, հաւատասցիք:
 30 Ոչ եւս այլ շատ խօսեցայք ընդ ձեզ. գայ իշխան
 31 աշխարհիս այսորիկ և յիս ինչ ոչ գտանէ: Այլ
 զի ծանիցէ աշխարհ եթէ սիրեմ զՀայր. և որպէս
 պատուիրեաց ինձ Հայր, այնպէս առնեմ. օ՛ն ա-
 ըիք գնասցուք աստի:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Ես եմ որթն ճշմարիտ, և Հայր իմ մշակ է:
 2 Ամենայն ուռ որ յիս է և ոչ բերէ պտուղ կարէ
 զնա, և ամենայն որ բերէ պտուղ սրբէ զնա, զի
 3 առաւել եւս պտղաբեր լիցի: Իսկ արդէն իսկ
 սուրբ էք վասն բանին զոր խօսեցայ ընդ ձեզ:
 4 Կացէք յիս և ես ի ձեզ. որպէս ուռն ոչ կարէ
 պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ, եթէ չիցէ հաս-
 տատեալ յորթն, նոյնպէս և դուք եթէ ոչ յիս
 5 հաստատեալ իցէք: Ես եմ որթ և դուք ուռ.
 որ հաստատեալ է յիս և ես ի նա, նա բերէ
 պտուղ յոյժ. զի առանց իմ ոչինչ կարէք առ-
 6 նել: Եթէ ոք ոչ է հաստատեալ յիս, ել նա

- արտաքս իբրեւ զուռն և ցամաքեցաւ, և ժողովեն
 7 զնա և ի հուր արկանեն, և այրի: Եթէ կայցէք
 յիս և բանք իմ ի ձեզ կայցեն, զոր ինչ կամիցիք՝
 8 խնդրեսջիք, և լինիցի ձեզ: Յայսմիկ փառաւորե-
 ցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք, և եղիջիք
 իմ աշակերտք:
 9 Որպէս սիրեաց զիս Հայր, և ես սիրեցի զձեզ,
 10 հասաատուն կացէք ի սէր իմ: Եթէ պահիցէք
 զպատուիրանս իմ, կացջիք ի սէր իմ. որպէս ես
 զպատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի, և կամ ի սէր
 11 նորա: Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ուրախութիւնն
 իմ ի ձեզ իցէ, և ձեր ուրախութիւնն լցեալ եղիցի:
 12 Այս է պատուէր իմ, զի սիրեսջիք զմիմեանս, որ-
 13 պէս և ես սիրեցի զձեզ: Մեծ եւս քսն զայս սէր
 ոչ ոք ունի, եթէ զանձն իւր դիցէ ի վերայ բարե-
 14 կամաց իւրոց: Դուք բարեկամք էք իմ, եթէ սու-
 15 նիցէք զոր եսն պատուիրեմ ձեզ: Ոչ եւս կոչեմ
 զձեզ ծառայս, զի ծառայն ոչ գիտէ զինչ գործէ
 տէրն նորա. այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս, զի զա-
 16 մենայն զոր լուայ ի Հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ: Ոչ
 եթէ դուք ընտրեցէք զիս, այլ ես ընտրեցի զձեզ,
 և եդի զձեզ զի դուք երթայցէք և պտղաբերք լի-
 նիցիք, և պտուղն ձեր կացցէ, և զոր ինչ խնդրի-
 17 ցէք ի Հօրէ իմմէ՝ յանուն իմ՝ տացէ ձեզ: Զայս
 պատուիրեմ ձեզ զի սիրեսջիք զմիմեանս:
 18 Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ, գիտասջիք զի նախ
 19 զիս ատեաց: Եթէ յաշխարհէ աստի էիք, աշխարհ
 զիւրն սիրէր արդեօք. բայց զի չէք յաշխարհէ,
 այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այնորիկ
 20 ատեայ զձեզ աշխարհ: Յիշեցէք զբանն զոր ասացի

ձեզ, թէ Ոչ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր. եթէ
 զիս հալածեցին, ապա և զձեզ հալածեսցեն. եթէ
 զբանն իմ պահեցին, ապա և զձերն պահեսցեն :
 21 Այլ զնոյնս արասցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ,
 22 զի ոչ գիտեն զայն որ առաքեացն զիս : Իմ եթէ
 չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա, մեղ ինչ ոչ
 գոյր նոցա. բայց արդ չիք ինչ պատճառք վասն
 23 մեղաց իւրեանց : Ար զիս ատեայ, և զՀայրն իմ
 24 ատեայ : Եթէ զգործսն չէր գործեալ ի նոսա, զոր
 ոչ այլ ոք գործեաց, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա, բայց
 25 արդ տեսին և ատեցին և՛ զիս և՛ զՀայր իմ : Այլ
 զի լցցի բանն որ յօրէնս նոցա զրեալ է թէ՛ Ատե-
 26 ցին զիս տարապարտուց : Բայց յորժամ եկեսցէ
 Մխիթարիչն զոր ես առաքեցից ձեզ ի Հօրէ, զՀո-
 գին ճշմարտութեան որ ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ
 27 վասն իմ. Եւ դուք վկայէք, զի ի սկզբանէ ընդ իս
 էք :

ԳԼ. ԺԶ

1 **Չայս** խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթակղես չիք :
 2 Ի ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ. այլ եկեսցէ
 ժամանակ զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ՝ հա-
 3 մարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ : Եւ զայն
 արասցեն ընդ ձեզ, քանզի ոչ ծանեան զՀայր և
 4 ոչ զիս : Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի յոր-
 ժամ եկեսցէ ժամանակ, յիշիցէք թէ ես ասացի
 ձեզ. զայս ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ, քանզի ընդ
 ձեզ էի :

5 Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ, և ոչ ոք
 6 ի ձէնջ հարցանէ ցիս թէ Յո՞ երթաս : Այլ զի

զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, տրտմութիւն ելից զսիրտս
 7 ձեր: Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ, լաւ է ձեզ
 եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց, Մխի-
 թարիչն ոչ եկեացէ առ ձեզ. ապա եթէ երթամ,
 8 առաքեցից զնա առ ձեզ: Եւ նա եկեալ՝ յանդի-
 մանեացէ զաշխարհ վասն մեղաց և վասն արդարու-
 9 թեան և վասն դատաստանի: Ասան մեղաց՝ զի
 10 ոչ հաւատան յիս. Ասան արդարութեան՝ զի առ
 11 Հայր իմ երթամ, և ոչ եւս տեսանէք զիս. Ասան
 դատաստանի՝ զի իշխան աշխարհիս այսորիկ դատա-
 12 պարտեալ է: Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ,
 13 այլ ոչ կարէք հանդարտել այժմիկ: Յորժամ ե-
 կեացէ նա, Հագին ճշմարտութեան, առաջնորդեացէ
 ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ. զի ոչ եթէ յանձնէ
 ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ՝ խօսիցի, և զգալոցն
 14 պատմեացէ ձեզ: Նա զիս փառաւորեացէ, զի յիմէ
 15 անտի առնուցու և պատմեացէ ձեզ: Զամենայն ինչ
 զոր ունի Հայր՝ իմ է. վասն այնորիկ ասացի ձեզ
 թէ յիմէ անտի առնուցու և պատմեացէ ձեզ:
 16 Փոքր մի՝ և ոչ եւս տեսանէք զիս, և ապա սակա-
 ւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս, և ես երթամ առ Հայր:
 17 Ասէին ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմեանս,
 Զի՞նչ է այս զոր ասէս ցմեզ թէ Փոքր մի՝ և ոչ
 տեսանէք զիս, և դարձեալ Սակաւիկ մի՝ և տեսա-
 18 նիցէք զիս, և թէ՛ Ես առ. Հայր երթամ: Եւ ասէին,
 Զի՞նչ իցէ այն փոքր մեւս եւսն. չգիտեմք զի՞նչ
 19 խօսի: Գիտաց Յիսուս եթէ կամէին ցնա հարցանել,
 և ասէ ցնոսա, Ասան այգորիկ խնդրէք ընդ մի-
 մեանս զի ասացի թէ Փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս,
 և դարձեալ Սակաւիկ մեւս եւս՝ և տեսանիցէք զիս:

- 20 Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ, զի լացջիք և ողբասջիք
 դուք, և աշխարհ խնդասցէ. դուք արամեսջիք,
 21 այլ արամնութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի: Աին
 յորժամ ծնանիցի, արամութիւն է նմա, զի հաս-
 եալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի զմանուկն,
 ոչ եւս յիշէ զնեղութիւնն վասն խնդութեանն, զի
 22 ծնաւ մարդ յաշխարհ: Եւ դուք այժմ արամու-
 թիւն ունիք, այլ դարձեալ անսից զձեզ, և ու-
 րախ լիցին սիրտք ձեր. և զուրախութիւնն ձեր ոչ
 23 ոք հանիցէ ի ձէնջ: Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ
 հարցանիցէք: Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ, զի զոր ինչ
 խնդրիցէք ի Հօրէ իմէ յանուն իմ՝ ասցէ ձեզ:
 24 Մինչեւ ցայժմ ոչինչ խնդրեցէք յանուն իմ. խնդրե-
 ցէք և աւնուցուք, զի ուրախութիւնն ձեր լցեալ
 25 եղիցի: Չայս առակօք խօսեցայ ընդ ձեզ, եկեսցէ
 ժամանակ յորժամ ոչ եւս առակօք խօսեցայց
 ընդ ձեզ, այլ յայտնապէս զՀօրէ զաստեցից ձեզ:
 26 Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յանուն իմ. և ոչ ասեմ
 27 ձեզ եթէ ես ազաչեցից զՀայր վասն ձեր. Չի ինքն
 իսկ Հայր սիրէ զձեզ, զի դուք զիս սիրեցէք, և
 28 հաւատացէք եթէ ես յԱստուծոյ ելի: Ալի ի Հօրէ
 և եկի յաշխարհ, դարձեալ թողում զաշխարհ և
 երթամ առ Հայր:
- 29 Ասենցնա աշակերտքն, Ահա արդ յայտնու-
 30 թեամք խօսիս, և առակ և ոչ մի ինչ ասես: Այժ-
 միկ գիտեմք եթէ գիտես զամենայն, և սչինչ լի-
 տոյ է եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ. յայսմիկ հաւա-
 31 տամք եթէ յԱստուծոյ ելեր: Պատասխանի ես
 32 նոցա Յիսուս և ասէ, Այժմ հաւատայք. Ահա
 եկեսցէ ժամ և եկեալ իսկ է, զի ցրուեսջիք յիւ-

33 րաքանչիւր տեղիս, և զիս միայն թողուցուք. և
 չեմ միայն, զի Հայր ընդ իս է: Զայս խօսեցայ
 ընդ ձեզ, զի ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք.
 յաշխարհի աստ նեղութիւն ունիցիք, այլ քաջա-
 լերացարուք, զի ես յաղթեցի աշխարհի:

ԳԼ. ԺԷ

1 Զայս իւրեւ խօսեցաւ Յիսուս, ամբարձ զաչս իւր
 յերկինս և ասէ, Հայր, հասեալ է ժամ, փառա-
 ւորեա զՈրդի քո, զի և Որդի քո փառաւորեացէ
 2 զքեզ: Որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն
 մարմնոյ, զի ամենայնի զոր ետուր նմա՝ տացէ
 3 զկեանսն յաւիտեանականս: Այս են յաւիտեանական
 կեանք, զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աս-
 տուած, և զոր առաքեցեր՝ զՅիսուս Քրիստոս:
 4 Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի. զգործն կատա-
 5 րեցի զոր ետուր ցիս զի արարից: Եւ այժմ փա-
 ռաւորեա զիս, Հայր, առ ի քէն փառօքն զոր ու-
 նէի յառաջ քան զլինելն աշխարհի առ ի քէն:
 6 Յայտնեցի զանուն քո մարդկան զորս ետուր ինձ
 յաշխարհէ. քո էին, և ինձ ետուր զնոսա, և զրանն
 7 քո պահեցին: Արդ գիտացին եթէ զամենայն ինչ
 8 զոր ետուր ՝ ինձ՝ ետուր նոցա. Եւ նոքա ընկալան
 և ծանեան ճշմարտութեամբ թէ առ ի քէն ելի,
 9 և հաւատացին եթէ դու առաքեցեր զիս: Արդ ես
 վասն նոցա աղաչեմ. և ոչ վասն աշխարհի աղա-
 չեմ, այլ վասն նոցա զորս ետուրն ինձ, զի քո են:

¹Յայն, ինձ՝ առ ի քէն են. 8 Զի զբանան զորս ե-
 տուր ինձ

- 10 Եւ որ ինչ իմ է՝ ամենայն քո է . և որ ինչ քո է՝
 11 այն իմ է , և փառաւորեալ եմ ի նոսա : Եւ ես
 ոչ եւս եմ յաշխարհի , և նոքա յաշխարհի են , և
 ես առ քեզ գամ . Հայր սուրբ , պահեա զնոսա
 յանուն քո , ¹որով ետուրն ինձ , զի եղիցին մի ,
 12 որպէս և մեք մի եմք : Մինչ էի շաշխարհի ընդ
 նոսա , ես պահէի զնոսա յանուն քո . ¹որով ե-
 տուրն ինձ , և պահեցի . և ոչ ոք ի նոցանէ կոր-
 13 եաւ , բայց որդին կորստեան , զի գիրն լցցի : Բայց
 արդ առ քեզ գամ , և զայս խօսիմ յաշխարհի ,
 զի ունիցին զուրախութիւնն իմ լիով յանձինս
 14 իւրեանց : Ես ետու նոցա զբանն քո , և աշխարհս
 ատեաց զնոսա . զի չեն յաշխարհէ , որպէս և ես
 15 չեմ յաշխարհէ : Ոչ զայս աղաչեմ զի բարձցես
 զնոսա յաշխարհէ , այլ զի պահեսցես զնոսա ի չա-
 16 րէ : Յաշխարհէ աստի չեն , որպէս և ես չեմ յաշ-
 17 խարհէ : Սուրբ արա զնոսա ճշմարտութեամբ քով ,
 18 զի քո բանդ ճշմարտութիւն է : Որպէս զիս առա-
 քեցեր յաշխարհ , և ես առաքեցի զնոսա յաշ-
 19 խարհ : Եւ ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն
 իմ , զի եղիցին և նոքա սրբեալք ճշմարտու-
 20 թեամբ : Այլ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ , այլ
 և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն նոցա յիս .
 21 Ձի ամենեքին մի իցեն , որպէս դու , Հայր , յիս ,
 և ես ի քեզ , զի և նոքա ի մեզ իցեն . զի և աշ-
 22 խարհ հաւատացէ եթէ դու առաքեցեր զիս : Եւ
 ես զփառան զոր ետուր ինձ՝ ետու նոցա , զի իցեն

¹Բազում , զոր , այլ՝ զորս

²Ի Բազում պատիւ

- 23 յի, որպէս և մեք յի եմք: Ես ի նոսա, և դու
յիս, զի եղիցին կատարեալք ի մի. և գիտասցէ
աշխարհ եթէ դու առաքեցեր զիս. և սիրեցի զնո-
24 սա, որպէս դու զիս սիրեցեր: Հայր, զորս ետուրն
ինձ, կամիմ զի ուր եան եմ, և նոքա իցեն ընդ
իս, զի տեսանիցեն զփառան զիմ զոր ետուրն ցիս.
զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զլինելն աշխարհի:
25 Հայր արդար, և աշխարհ զքեզ ոչ ծանեաւ, այլ
ես զքեզ ծանեայ. և նոքա ծանեան եթէ դու ա-
26 ռաքեցեր զիս: Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո և
ծանուցից. զի սէրն զոր սիրեցեր զիս՝ ի նոսա իցէ,
և ես ի նոսա:

ԳԼ. ԺԸ

- 1 Զայս իբրեւ ասաց Յիսուս, ել աշակերտօքն հան-
դերձ յայնկոյս ձորոյն Կեդրոփնի, ուր էր պարտէզ,
2 յոր եմուտ ինքն և աշակերտքն իւր: Գիտէր և
Յուդաս որ զնայն մատնելոց էր՝ զտեղին, զի բա-
զուամ անգամ ժողովեալ էր անդր Յիսուսի աշա-
3 կերտօքն հանդերձ: Եւ Յուդայի առեալ ընդ իւր
զգունդն, և ի քահանայապետիցն և ի փարիսեցւոց
սպասաւորս, գայ անդր ջահիւք և լապտերօք և
4 զինուք: Իսկ Յիսուս իբրեւ ետես զայն ամենայն
եկեալ ի վերայ նորա, ել և ասէ ցնոսա, Զո՞
5 խնդրէք: Պատասխանի ետուն նմա, ԶՅիսուս Նա-
զովրեցի: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ես եմ: Կայր ընդ
6 նոսա և Յուդաս որ մատնէրն զնա: Իբրեւ ասաց
թէ Ես եմ, յետս յետս չողան և զարկան զգետնի:
7 Դարձեալ եհարց զնոսա, Զո՞ խնդրէք. և նոքա

- 8 ասեն, ՉՅիսուս Նազովրեցի : Պատասխանի ետ
նոցա Յիսուս, Ասացի ձեզ թէ Ես եմ. արդ
եթէ զիս խնդրէք, թոյլ առեք դոցա երթալ :
- 9 Զի լցցի բանն զոր ասաց թէ Զորս ետուրն ցիս՝
10 ոչ կորուսից ի նոցանէ և ոչ զոք : Իսկ Սիմոն
Պետրոս քանզի ունէր սուր, ձգեաց զնա, եհար
դքահանայապետին ծառայ, և ի բաց առ զուսկն
նորա զաջոյ. և էր անուն ծառային Մաղքոս :
- 11 Ասէ Յիսուս ցՊետրոս, Արկ զսուրդ անդրէն ի պա-
տեանս իւր. զքաժական զոր ետ ինձ Հայր՝ ոչ ըմ-
պիցեմ զնա :
- 12 Իսկ դունդն և հազարապետն և սպասաւորք
13 Հրէիցն կալան զՅիսուս և կապեցին. Եւ ամին զնա
նախ առ Աննա որ էր աներ կայիափայի, որ քա-
14 հանայապետն էր տարւոյն այնորիկ : Այս այն կա-
յիափա էր որ խրատն ետ Հրէից եթէ Լաւ է առն
15 միում մեռանել ի վերայ ժողովրդեանն : Եւ եր-
թային զհետ Յիսուսի Սիմոն Պետրոս և մեւս ա-
շակերտն. և աշակերտն այն, քանզի ծանօթ էր
քահանայապետին, եմուտ ընդ Յիսուսի ի գաւիթ
16 քահանայապետին : Եւ Պետրոս կայր առ դրանն
արտաքոյ. ել մեւս աշակերտն որ էր ծանօթ քա-
հանայապետին, և ասաց ցդռնապանն և եմոյծ
17 ի ներքս զՊետրոս : Ասէ աղջիկն որ դռնապանն էր՝
ցՊետրոս, Միթէ և դո՞ւ յաշակերտաց առնն այ-
18 նորիկ իցես. և նա ասէ, Այ եմ : Կային անդ ծա-
ռայքն և սպասաւորք խարոյկ արկեալ, քանզի
ցուրտ էր, և ջեռնուին. կայր ընդ նոսա և Պետ-
19 րոս և ջեռնոյր : Եւ քահանայապետն եհարց զՅի-
սուս վասն աշակերտացն և վասն վարդապետու-

- 20 Թեան նորա : Պատասխանի ետ նմա Յիսուս , ես
 յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի . ես յամենայն
 ժամ ուսուցի ի ժողովրդեանն , և ի տաճարի անդ
 ուր ամենայն Հրեայք ժողովեալ էին , և ի ծա-
- 21 ծուկ ինչ ոչ խօսեցայ : Զի՞ հարցանես զիս , հարց
 զայնոսիկ որ լուանն , թէ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա .
- 22 ահաւասիկ նոքա գիտեն զինչ խօսեցայ : Իբրեւ նա
 զայն ասաց , մի ոմն ի սպասաւորացն որ անդ կայր ,
 ած ապտակ Յիսուսի և ասէ , Ա՞յդպէս պատաս-
- 23 խանի տաս քահանայապետիդ : Եւ Յիսուս ասէ
 ցնա , Եթէ չար ինչ խօսեցայ , վկայեա վասն չա-
- 24 րին , իսկ եթէ բարի , ընդէ՞ր հարկանես զիս : Եւ
 առաքեաց զնա Աննա կապեալ առ Կայիափա քա-
- 25 հանայապետ : Եւ Սիմոն Պետրոս կայր անդ և
 ջեռնոյր . ասեն ցնա , Մի՞թէ և դո՞ւ յաշակերաց
 անտի նորա իցես : Կա ուրացաւ և ասէ թէ Զեմ :
- 26 Եւ ասէ մի ոմն ի ծառայից քահանայապետին ,
 ազգական այնորիկ զորոյ զուկնն եհատ Պետրոս ,
 Ո՞չ ես իսկ տեսի զքեզ ի պարտիզի անդ ընդ նմա :
- 27 Գարձեալ ուրացաւ Պետրոս , և վաղվաղակի հաւ
 խօսեցաւ :
- 28 Եւ ածին զՅիսուս ի վանացն Կայիափայ յապտ-
 րանա դատաւորին , և էր այգուց . և նոքա ոչ մտին
 յապտրանան , զի մի՛ սղծեսցին , այլ զի ուտիցին
- 29 զզատիկն : Եւ առ նոսա Պիղատոս արաաքս և ասէ ,
 Զի՞նչ չարախօսութիւն մատուցանէք զառնէն զայն-
- 30 մանէ : Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա , Եթէ չէր
 չարագործ այրն այն , ապա ոչ մատնէաք զնա քեզ :
- 31 Ասէ ցնոսա Պիղատոս , Առէք զնա դուք , և ըստ
 ձերոց օրինացն դատեցարուք . ասեն ցնա Հրեայքն ,

- 32 Մեզ ոչ է արժան սպանանել զոք : Զի լցցի բանն
 Յիսուսի զոր ատաց , նշանակեալ թէ որով մահու
 33 մեռանելոց իցէ : Եմուտ միւսանգամ յապարանան
 Պիղատոս , կոչեաց զՅիսուս և ասէ ցնա , Դո՞ւ ես
 34 թագաւորն Հրէից : Պատասխանի ետ Յիսուս ,
 Ի քե՞ն ասես զայդ եթէ այլք ասացին քեզ զինէն :
 35 Պատասխանի ետ Պիղատոս , Մի՞թէ և ես Հրեայ
 իցեմ . ազգն քո և քահանայապետք մատնեցին
 36 զքեզ ինձ . զի՞նչ գործ գործեալ է քո : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս , Իմ արքայութիւն չէ յայսմ
 աշխարհէ . եթէ յաշխարհէ աստի էր արքայու-
 թիւնն իմ , սպասաւորքն իմ մարտնչէին արդեւք
 զի մի՛ մատնեցայց Հրէից , բայց արդ թագաւորու-
 37 թիւնն իմ չէ աստի : Ասէ ցնա Պիղատոս , Ապա
 թէ այդպէս իցէ , թագաւոր ո՞մն ես դու : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս , Դու ասես թէ թագաւոր իցեմ .
 բայց ես յայդ իսկ ծնեալ եմ , և ի դոյն իսկ եկեալ
 եմ յաշխարհ , զի վկայեցից ճշմարտութեանն . աս-
 մենայն որ ի ճշմարտութենէ է՝ լսէ բարբառոյ իմոյ :
 38 Ասէ ցնա Պիղատոս , Զի՞նչ է ճշմարտութիւն :
 Զայս իբրեւ ասաց , դարձեալ ել առ Հրեայսն և
 ասէ ցնոսա , Ես և ոչ մի ինչ պատճառս գտանեմ
 39 ի նմա : Բայց է ձեր սովորութիւն , զի զմի ոք ար-
 ձակեցից ձեզ ի զատկիս . արդ կամի՞ք զի արձա-
 40 կեցից ձեզ զթագաւորն Հրէից : Աղաղակեցին ա-
 մենեքեան և ասէին , Մի՛ գդա , այլ զԲարարա .
 և էր Բարարայն այն աւագակ :

Գ.Լ. ԺԹ

- 1 Յայնժամ ա՛ռ Պիղատոս զՅիսուս և դանձար :
- 2 Եւ զինուորացն արարեալ պսակ ի փշոց՝ եդին ի գլուխ նորա, և զգեցուցին նմա հանդերձ ծիրանի .
- 3 ¹Եւ գային առ նա՝ և ասէին, Ողջ եր, արքայ
- 4 Հրեից . և հանէին նմա ապտակս : Եւ դարձեալ Պիղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա, Ահա ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ, զի գիտաողիք թէ ես վստաս
- 5 ինչ ի նմա ոչ գտանեմ : Եւ Յիսուս արտաքս, և ունէր պսակ ի փշոց և հանդերձ ծիրանի . և ասէ ցնոսա, Ահա այրդ ²ցձեզ : Իբրեւ տեսին զնա քահանայապետքն և սպասաւորք, զաղաղակ բարձին և ասեն, Ի խաչ հան, ի խաչ հան ¹զդա . ասէ ցնոսա Պիղատոս, Առէք զդա ի ձեզ, և ձեզէն հանէք ի խաչ . զի ես ի դմա վստաս ինչ ոչ գտանեմ :
- 7 Պատասխանի ետուն նմա Հրեայքն, Մեք օրէնս ունիմք, և ըստ օրինաց մերոց պարտի մեռանել, զի
- 8 զանձն իւր Որդի Աստուծոյ արար : Իբրեւ լուաւ զբանս զայո Պիղատոս, առաւել եւս երկեալ :
- 9 Եմուտ դարձեալ անդրէն յայարանսն, և ասէ ցՅիսուս, Ուսաի՞ ես դու . և Յիսուս ոչ ետ նմա
- 10 պատասխանի : Ասէ ցնա Պիղատոս, Ընդ իս ո՞չ խօսիս, ո՞չ գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ ի խաչ, և իշխանութիւն ունիմ արձակել
- 11 զքեզ : Պատասխանի ետ Յիսուս, Ոչ ունէիր դու իշխանութիւն ի վերայ իմ և ոչ մի, եթէ ոչ երտուեալ քեզ ի վերուստ . վասն այնորիկ որ մատ-

¹ Յամանս պախստի² Ի Յանին պախստի

- 12 նեոցն զիս քեզ, նորա մեծ մեղք են : Եւ յայնմանէ Պիղատոս խնդրէր արձակել զնա . և Հրեայքն աղաղակէին և ասէին, Եթէ զդա արձակես, չես բարեկամ կայսեր . ամենայն ոք որ թագաւոր կոչէ
- 13 զանձն իւր, հակառակ է կայսեր : Իսկ Պիղատոս իբրեւ լուաւ զքանս զայսոսիկ, ամ զՅիսուս արասքս . և նստաւ ի վերայ բեմին ի տեղւոջն որ կոչէր Քարայրատակ, և Եբրայեցերէն կապալաթա,
- 14 (Էր ուրբաթն զատկի, և էր ժամ իբրեւ վեցերորդ,) և ասէ ցՀրեայսն, Ահա թագաւորդ ձեր ¹յձեզ :
- 15 Եւ նոքա աղաղակէին, Բարձ ¹ի մէնջ, բարձ ¹ի մէնջ, և հան զդա ի խաչ : Ասէ ցնոսա Պիղատոս, Ես զթագաւորդ ձեր ի խաչ հանիցեմ, Պատասխանի ետուն քահանայապետքն, Չիք մեր թագաւոր
- 16 բաց ի կայսերէ : Յայնժամ ետ զնա ի ձեռս նոցա, զի ի խաչ ելանիցէ :
- 17 Եւ նոքա առեալ տանէին զնա . և բարձեալ էր ինքնին զխաչափայտն, և ելանէր ի ակղին որ անուանեալ էր Գագաթան, և կոչէր Եբրայեցերէն
- 18 Գողգոթա . Ուր և ի խաչն իսկ հանին զնա, և ընդ նմա երկուս եւս այլս աստի և անտի, և ի միջի
- 19 զՅիսուս : Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս, և եզ ի վերայ խաչին . և էր գրեալ, ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՎ, ԲԵՅԻ, ԹԱԳԱԻՈՐ ՀՐԷԻՅ :
- 20 Զայն տախտակ ընթերցան բազումք ի Հրէից, զի մտ էր ի քաղաք անդր տեղին ուր խաչեցաւն Յիսուս . և էր գրեալ Եբրայեցերէն, Գաղմատերէն և Յունարէն : Ասեն ցՊիղատոս քահանայապետքն Հրէից, Մի՛ գրեր

¹ Ի Յաննէն գալտաէ

- Թագաւոր Հրէից, այլ թէ Նա ասաց, Թագաւոր
 22 եմ Հրէից: Պատասխանի ետ Պիղատոս, Չոր ինչ
 գրեցի՝ գրեցի:
- 23 Իսկ զինուորքն իբրեւ հանին ի խաչ զՅիսուս,
 առին զհանդերձս նորա և արարին չորս մասուենս,
 իւրաքանչիւր զինուորի մասն. իսկ զպատմուճանն,
 քանզի էր առանց կարանի ի վերուստ փորանկեալ
 24 ամենեւին, Ասեն ցմիմեանս, Մի՛ պատառեցուք
 զայդ, այլ արկցուք վիճակս ի վերայ դորա ում
 և ելցէ. զի լցցի գիրն որ ասէ, Բաժանեցան զհան-
 դերձս իմ յիւրեանս, և ի վերայ պատմուճանի իմոյ
 վիճակ արկին: Չինուորքն զայս ինչ գործեցին:
- 25 Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն նորա, և
 քոյր մօր նորա, Մարիամ Կէոփլայայ, և Մարիամ
 26 Մագդաղենացի: Յիսուս իբրեւ ետես զմայրն և
 զաշակերտն զոր սիրէր, զի կայր մօտ, ասէ ցմայրն,
 27 Կին դու, ասա որդի քո: Ապա ասէ ցաշակերտն,
 Ահա մայր քո. և յայնմ ժամանակէ ա՛ռ աշա-
 կերտն զնա առ իւր:
- 28 Յետ այսորիկ իբրեւ գիտաց Յիսուս, եթէ ասա
 ամենայն ինչ կատարեալ է, (զի կատարեսցի գիրն,) ¹
 29 ասէ, Մարաւի եմ: Եւ անդ կայր աման ինչ լի
 քացախով. և նոցա ուղունդ լցեալ քացախով ¹ընդ
 լեղւոյ՝ շուրջ եդեալ զմշակաւ զոպայի մատուցին
 30 ի բերան նորա: Իբրեւ ա՛ռ Յիսուս զքացախն
¹հանդերձ լեղւովն՝ ասէ, ²Ամենայն ինչ՝ կատարեալ
 է. և խոնարհեցուցեալ զգլուխն՝ աւանդեաց զոգին:
- 31 Իսկ Հրեայքն, քանզի ուրբաթ էր, զի մի՛ անդէն

¹ Ի Բազումս պախաւ

² Ի Յոանին պախաւ

- Ի խաչին ազանիցին մարմինքն մինչեւ ցշարաթն ,
 (զի էր օր մեծ շարաթուն այնորիկ ,) ազաչեցին
 զՊիղատոս զի խորտակեացն զբարձս նոցա և բարձ-
 32 ցին : Եկին զինուորքն և զառաջնոյն խորտակեցին
 զբարձս , նոյնպէս և զմիւսոյն որ ընդ նմա ի խաչն
 33 ելեալ էր : Բայց իբրեւ եկին առ Յիսուս , և տեսին
 զի այն ինչ մեռեալ էր , ոչ խորտակեցին զբարձս
 34 նորա . Այլ մի ոմն ի զինուորացն արգաւ խոցեաց
 35 զկողս նորա , և վաղվազակի ել արիւն և ջուր : Եւ
 որ ետեսն՝ վկայեաց , և ճշմարիտ է վկայութիւն
 նորա , և նա գիտէ թէ ճշմարիտ ասէ , զի և դուք
 36 հաւատասցիք : Այս եղեւ զի 199ի գիրն եթէ Ոսկր
 37 նորա մի՛ փշրեսցի : Եւ դարձեալ մեւս գիր ասէ
 եթէ Հայեսցին ի նա յոր խոցեցինն :
 38 Յետ այսորիկ ազաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ որ
 յԱրիմաթեայ էր , աչակերտ Յիսուսի ի ծածուկ
 վասն ասին Հրէից , զի բարձցէ զմարմինն Յիսուսի .
 և հրամայեաց Պիղատոս . ¹Եկին և բարձին զնա՝ :
 39 Եկն և Նիկողեմոս որ եկեալն էր առ Յիսուս ի գի-
 շերի զառաջինն , և երբ զմուռս խառն ընդ հալուէս
 40 իբրեւ լաերս հարեւր : Առին զմարմինն Յիսուսի ,
 և պատեցին կաաւովք խնկովքն հանդերձ , որպէս
 41 օրէն էր Հրէից պատել : Եւ էր ի տեղւոջն յորում
 խաչեցաւ՝ պարտէզ . և ի պարտիզի անդ՝ գերեզմանն
 42 նոր յորում ոչ ոք երբեք էր եդեալ : Անդ վասն
 ուրբաթուն Հրէից , զի մօտ էր գերեզմանն , եղին
 զՅիսուս :

¹Բազու-Տ+ , եկն և երարձ զմարմինն նորա , այլ՝ եկն
 և երարձ զմարմինն Յիսուսի

ԳԼ. Ի

- 1 Եւ ի միաշարաթուղն Մարիամ Մագդաղենացի
 գայ առաւօտուն ընդ արշալոյսն ի գերեզմանն անգր,
 և տեսանէ զվէժն բարձեալ ¹ի դրաց գերեզմանին¹ :
- 2 Ապա ընթանայ և գայ առ Սիմոն Պետրոս և առ
 մեւս աշակերտն զոր սիրէր Յիսուս, և ասէ ցնոսա,
 Բարձին զՏէր ի գերեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմք
 3 ուր եղին զնա : Եւ Պետրոս և մեւս աշակերտն և
 4 գային ի գերեզմանն : Ընթանային երկոքին ի միա-
 սին, և մեւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ վա-
 զագոյն քան զՊետրոս և եկն նախ ի գերեզմանն :
 5 Եւ խոնարհեալ տեսանէ զի կային անդ կտաւքն,
 6 բայց ի ներքս ոչ եմուտ : Եկն և Սիմոն Պետրոս
 որ գայրն զկնի նորա, և եմուտ ի գերեզմանն, և
 7 տեսանէ զկտաւսն զի կային անդ : Եւ վարչամակն
 որ էր ի գլուխ նորա, ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր,
 8 այլ ուրոյն ծալեալ ի մի կողմն : Յայնժամ եմուտ
 և մեւս աշակերտն, որ եկեալն էր յառաջագոյն
 9 ի գերեզմանն, ետես և հաւատաց : Զի չեւ եւս գի-
 տէին զգիրս թէ Պարտ է նմա ի մեռելոց յառնել :
 10 Զոգան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն :
 11 Բայց Մարիամ կայր արասաքոյ գերեզմանին և
 լայր, և մինչդեռ լայր, խոնարհեցաւ ի գերեզմանն :
 12 Եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս ի սպիտակս, զի
 նստէին մի ի սնարից և մի յանոտից ուր կայր մար-
 13 մինն Յիսուսի : Եւ նոքա ասեն ցնա, Կին դու, զի²
 լաս : Ասէ ցնոսա, Զի բարձին զՏէրն իմ ²ի գերեզ-

¹Ո՛հան+, ի գերեզմանէն²Ի Յաննին պատիւ

- 14 մանէ աստի՞, և ոչ գիտեմ ուր եղին զնա : Չայս իբրեւ ասաց, դարձաւ ի թիկունս կոյս, և տեսանէ զՅիսուս զի կայր . և ոչ գիտէր թէ Յիսուս իցէ :
- 15 Ասէ ցնա Յիսուս, կին դու, զի՞ լատ, զո՞ խնդրես : Նմա այսպէս թուեցաւ թէ պարտիզպանն իցէ, ասէ ցնա, Տէր, եթէ դու բարձեր զնա, ասա ինձ
- 16 ուր եղիր զնա, զի ես առից զնա : Ասէ ցնա Յիսուս, Մարիամ : Եւ նա դարձաւ և ասէ ցնա ¹Երրայեցերէն, Բարբուռնի, որ թարգմանի Վարդապետ : Ասէ ցնա Յիսուս, Մի՛ մերձենար յիս, զի չեւ եւս ելեալ եմ առ Հայր իմ. այլ երթ դու առ եղբարսն իմ, և ասա ցնոսա, Ելանեմ ես առ Հայրն իմ և առ Հայր ձեր, և Աստուածն իմ և
- 18 Աստուած ձեր : Գայ Մարիամ Մագդաղենացի և պատմէ աշակերտացն եթէ ետես նա զՏէր, և զայո ինչ ասաց ցնա :
- 19 Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթուոջ աւուրն, և դրօք փակելովք ուր էին աշակերտքն ժողովեալ վասն ահին Հրէից, եկն Յիսուս և եկաց ի միջի նոցա, և
- 20 ասէ ցնոսա, Ողջոյն ընդ ձեզ : Իբրեւ զայս ասաց, եցոյց նոցա զձեռս և զկողսն իւր . և խնդացին աշակերտքն իբրեւ տեսին զՏէր : Ասէ ցնոսա դարձեալ, Ողջոյն ընդ ձեզ, որպէս առաքեաց զիս
- 22 Հայր ²իմ, և ես առաքեմ զձեզ : Եւ զայս իբրեւ ասաց, փչեաց ի նոսա և ասէ, Առէք Հոգի Սուրբ .
- 23 Եթէ ումեք թողուցուք զմեզս, թողեալ լիցի նոցա . եթէ զուրուք ունիցիք, կալեալ լիցի :
- 24 Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն, անուանեալն

¹ Յոհանս պախաւի² Ի Յոհանս պախաւի

- Երկուորեակ, ոչ էր ընդ նոսա յորժամ եկն Յի-
 25 սուս: Ասէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ Տեսար
 զՏէր. և նա ասէ ցնոսա, եթէ ոչ տեսից ի ձեռս
 նորա զնշան բեւեռացն, և արկից զմատունս իմ ի
 տեղիս բեւեռացն, և մխեցից զձեռս իմ ի կողս
 նորա, ոչ հաւատամ:
- 26 Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին ի ներքս ա-
 շակերտքն, և թովմաս ընդ նոսա. գայ Յիսուս
 դրօքն փակելովք և եկաց ի մէջ, և ասէ, Ողջոյն
 27 ընդ ձեզ: Ապա ասէ ցթովմաս, Բեր զմատունս քո
 և արկ այսր և տես զձեռս իմ, և բեր զձեռն քո
 և մխես ի կողս իմ, և մի՛ լինիր անհաւատ, այլ
 28 հաւատացեալ: Պատասխանի ետ թովմաս և ասէ
 29 ցնա, Տէր իմ և Աստուած իմ: Ասէ ցնա Յիսուս,
 Այդ զի տեսերդ զիս և հաւատացեր. երանի որոց
 ոչ իցէ տեսեալ և հաւատացեն:
- 30 Բազում և այլ նշանս արար Յիսուս առաջի
 աշակերտաց իւրոց, որ ոչ է գրեալ ի գիրս յայս-
 31 միկ: Այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ, զի հաւա-
 տայցէք եթէ Յիսուս՝ Քրիստոս է, Որդի Աստու-
 ծոյ. և զի հաւատայցէք և զկեանսն յաւիտենա-
 կանս ընդունիցիք յամուճն նորա:

ԳԼ. ԻԱ

- 1 Յետ այսարիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն իւր
 Յիսուս աշակերտացն իւրոց առ ծովեզերքն Տիբեր-
 2 եայ, և յայտնեաց այսպէս. Էին ի միասին Սիմոն
 Պետրոս, և թովմաս անուանեալն Երկուորեակ և
 Նաթանայէլ որ ի կանայ Գալիլեացոց, և որդիքն

- Զերեգեայ, և այլք յաշակերտաց անտի երկու :
 3 Ասէ ցնոսա Սիմոն Պետրոս, Երթամ ձուկն որ-
 սալ : Ասեն ցնա, Գամբ և մեք ընդ քեզ : Գնացին
 և մտին ի նաւ, և յայնմ գիշերի կայան և ոչինչ :
 4 Իբրեւ այգ եղեւ, կայր Յիսուս յեզր ծովուն,
 բայց ոչ ծանեան աշակերտքն թէ Յիսուս իցէ :
 5 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Մանկաւնք, միթէ ունիք ինչ
 ուտելոյ : Պատասխանի ետուն և սսեն ցնա, Ոչ :
 6 Ասէ ցնոսա, Արկէք յաջակողմն նաւին զուռկանգ
 և գտանիցէք : Արկին, և ոչ կարէին ձգել ի բազ-
 7 մուծենէ անտի ձկանցն : Ասէ աշակերտն այն զոր
 սիրէրն Յիսուս՝ ցՊետրոս, Տէր է այն : Սիմոն
 Պետրոս իբրև լուաւ թէ Տէր է, արկաւ զիւրեւ
 զսփածանելին, քանզի մերկ էր, և ընկէց զինքն
 8 ի ծովն : Եւ այլ աշակերտքն նաւաւն իսկ գային,
 քանզի չէին հեւի ի ցամաքէն, այլ իբրեւ եր-
 կերիւր կանգնաւ, քարչէին զգործին հանգերձ
 9 ձկամրքն : Իբրեւ ելին ի ցամաք, տեսանեն կրա-
 կեազ կայծականց և ձուկն մի ի վերայ և հաց :
 10 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Բերէք ի ձկանց այտի զոր
 11 գուքզ կալարուք այժմիկ : Եմուտ Սիմոն Պետրոս,
 և ձգէր զգործին ի ցամաք լի մեծամեծ ձկամրք
 հարեւր յիսուն և երիւք, և այնչափ ինչ կայր և
 12 ոչ պատառեցաւ գործին : Ասէ ցնոսա Յիսուս,
 Եկայք ճուշեցէք. և ոչ ոք յաշակերտացն իշխէր
 հարցանել թէ Գու ո՞վ ես, զի գիտէին թէ Տէրն
 13 է : Գայ Յիսուս և առնու զհացն և տայ նոցա,
 14 նոյնպէս և զձուկնն : Զայս երիցս անգամ երեւե-
 ցաւ Յիսուս աշակերտացն՝ յարուցեալ ի մեւելոց :
 15 Եւ իբրեւ ճաշեցին, սսէ ցՍիմոն Պետրոս Յի-

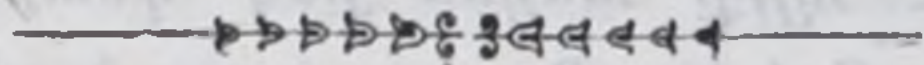
սուս, Սիմոն Յոնանու, սիրե՞ս զիս առաւել
 քան զդոսս: Ասէ ցնա, Այո, Տէր, և դու գիտես
 զի սիրեմ զքեզ: Ասէ ցնա, Արածեա զգառինս
 16 իմ: Դարձեալ սսէ ցնա, Սիմոն Յոնանու, սի-
 րե՞ս զիս: Ասէ ցնա, Այո, Տէր, և դու գիտես զի
 սիրեմ զքեզ: Ասէ ցնա, Արածեա զոչխարս իմ:
 17 Ասէ ցնա երիցս անգամ, Սիմոն Յոնանու, սիրե՞ս
 զիս: Տրամեցաւ Պետրոս, զի սասցն ցնա երիցս
 թէ Սիրե՞ս զիս. և սսէ ցնա, Տէր, դու զամենայն
 գիտես, և ¹դու իսկ զամենայն ճանաչես և եթէ՞
 սիրեմ զքեզ: Ասէ ցնա Յիսուս, Արածեա զոչ-
 18 խարս իմ: Ամէն ամէն տսեմ քեզ, զի մինչ մա-
 նուկն էիր, անձամբ անձին գօտի ամէիր և երթայիր
 յո և կամէիր. և յորժամ ծերասցիս, ձեռս ի վեր
 կալցես, և այլք ամցեն քեզ դօտի, և տարցին
 19 ուր ոչն կամիցիս: Զայս սասց նշանակեալ թէ
 որով մահու փառաւոր առնիցէ զԱստուած. և
 20 զայս իբրև սասց, սսէ ցնա, Եկ զկնի իմ: Դար-
 ձաւ Պետրոս և տեսանէ զաշակերտն զոր սիրէր
 Յիսուս, զի երթայր զկնի, (որ և անկաւ զլանջօքն
 նորա և սսէ, Տէր, ո՞վ է որ մատնելոցն է զքեզ:)
 21 Զնա տեսեալ Պետրոսի, սսէ ցՅիսուս, Տէր, իսկ
 22 սա զի՞: Ասէ ցնա Յիսուս, Եթէ կամիմ, զի կաց-
 ցէ դա մինչեւ ես գամ. քեզ զի՞ փոյթ է, դու
 23 եկ զկնի իմ: Եւ ել բանս այս յեղբարս, և հա-
 մարեցան թէ աշակերտն այն ոչ մեռանիցի. և ոչ
 սասց նմա Յիսուս եթէ Ոչ մեռանիցի, այլ ²թէ
 կամիմ ես թէ կացցէ դա մինչեւ ես գամ³:

¹ Յայն, դու ճանաչես եթէ

² Յայն, եթէ

³ Բազումս յաւելան, քեզ զի՞ փոյթ է

24 Այս աշակերտ է որ վկայէ վասն այսոցիկ, որ
 և գրեացն իսկ զայսոսիկ. և գիտեմք եթէ ճշմու-
 25 թիտ է վկայուածիւն նորա: Բայց է և այլ ինչ բա-
 զում զոր արար Յիսուս, զոր եթէ գրեալ էր մի
 ըստ միոջէ, կարծեմ թէ և ոչ աշխարհս բաւա-
 կան էր տանել զգիրսն որ թէ գրեալ էին:



ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

“ՂՈՒԿԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆՁԻ”

ԳԼ. Ա

- 1 **ՁԲԱՆՆ** առաջին ¹ զոր արարի վասն ամենայնի, և թեփիլէ, զոր սկսաւ Յիսուս առնել և ուսուցանել,
- 2 Նեւ, Մինչեւ յօրն պատուիրելոյ առաքելոցն ի ձեռն
- 3 Հոգւոյն Սրբոյ՝ զորս ընտրեացն, և վերացաւ : Որոց յանդիման կացոյց զինքն կենդանի յետ չարչարանացն իւրոց ի բազում արուեստս յաւուրս քառասուն երեւել նոցա, և ասել վասն արքայու-
- 4 թեանն Աստուծոյ : Եւ ի հաղորդել ընդ նոսա հացիւ՝ պատուէր տայր նոցա յերուսաղեմէ մի՛ մեկնեւ, այլ սպասել աւետեացն Հօր զոր լուարուքն
- 5 յինէն : Ձի Յովհաննէս մկրտեաց ի ջուր, այլ դուք մկրտիցիք ի Հոգին Սուրբ, ոչ յետ բազում ինչ
- 6 աւուրցս այսոցիկ : Եւ նոքա ² մատուցեալ հարցանէին զնա և ասէին, Տէր, եթէ ի ժամանակի՞ աստ յայսմիկ հասուցանելոց իցես զարքայութիւն
- 7 իւրայելի : Ասէ ցնոսա, Ոչ է ձեզ գիտել զժամմ

¹ Ի Յունիս պատմի

² Ո՛հառ, ժողովեալ

և զժամանակս, զոր Հայր եղ յիւրում իշխանու
 8 թեան. Այլ առջիք զօրութիւն ի հասանել Հոգւ
 ւոյն Սրբոյ ի վերայ ձեր. և եղիջիք ինձ վկայք
 յերուսաղէմ և յամենայն Հրէաստանի և ի Սա-
 9 մարիա և մինչև ի ծագս երկրի: Եւ զայս իբրեւ
 ասաց, մինչդեռ հայէին նոքա, վերացաւ. և ամպն
 10 կալաւ զնա յաչաց նոցա: Եւ մինչդեռ պշուցեալ
 հայէին ընդ երկինս երթալայ նորա, և ասաւասիկ
 արք երկու երեւեցան նոցա ի հանդերձս սպիտակս,
 11 Որք և ասացին, Արք Գալիլեացիք, զի՞ կայք
 հայեցեալ ընդ երկինս. այս Յիսուս որ վերացաւն
 ի ձէնջ յերկինս՝ սոյնպէս եկեսցէ զոր օրինակ տե-
 12 սէք զնա երթեալ յերկինս: Ապա դարձան յերու-
 սաղէմ յանուանեալ լեռնէն Չիթենեաց, որ է
 մերձ յերուսաղէմ ըստ շարաթուն ճանապարհի:
 13 Եւ իբրև մտին, ելին ի վերնատունն ուր վանքն իսկ
 էին, Պետրոս և Յակովբոս, Յովհաննէս և Անդ-
 րէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բարթողոմէոս և
 Մատթէոս, Յակովբոս Ալփեան և Շմաւոն հա-
 14 խանձայոյզ և Յուդա Յակովբեան: Սոքա ամենե-
 քեան էին հանապազորդեալ միաբան յաղօթս
 հանդերձ կանամբք և Մարեմաւ մարբն Յիսուսի և
 եղբարբք նորա:
 15 Ա. Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ Պետ-
 րոս ի մէջ ¹եղբարցն՝ ասէ, (և էր անդ բազմութիւն
 16 անուանոց իբրև հարեւր և քսանից,) Արք եղբարք,
 պարտ էր կատարել դրոյն, զոր յառաջագոյն ա-
 սաց Հոգին Սուրբ ի բերանոյ Գաւթի վասն Յու-

¹Ո՛հանք, աշակերտացն

դայի, որ եղեւ առաջնորդ ունելեացն Յիսուսի.
 17 Ձի ի թիւս մեր էր ընդ մեզ, և հասեալ էր նմա
 18 վիճակ պաշտամանս այսորիկ: Սա ստացաւ գեղ
 ի վարձուց անիրաւութեան, և ¹ուռուցեալ հեր-
 ձաւ ընդ մէջ և հեղաւ ամենայն փոր նորա:
 19 Եւ յայտնի եղեւ ամենեցուն որ բնակեալ են յԵ-
 րուսաղէմ մինչև կոչել գեղջն այնմիկ բարբառովս
 իւրեանց Ակեղդամա, այսինքն է՝ Գեղ արեան:
 20 Ձի գրեալ է ի գիրս Սաղմոսաց, Եղիցի բնակու-
 թիւն նորա աւերակ, և մի՛ ոք իցէ որ բնակիցէ
 21 ի նմա. և, Չկարգ նորա առցէ այլ: Աւրդ պարտ է
 յարանցս յայսցանէ եկելոցս ընդ մեզ յամենայն
 ժամանակի յորում մոլա և ել առ մեզ Տէր Յի-
 22 սուս, Սկսեալ ի մկրտութենէն Յովհաննու մինչև
 յօրն յորում վերացաւ ի մէնջ, վկայ յարութեան
 23 նորա ընդ մեզ լինել միում ի սոցանէ: Եւ կացու-
 ցին երկուս, զՅովսէփ որում բարսաբայն կոչէին,
 24 որ անուանեցաւն Յուստոս, և զՄատաթիա: Եւ
 կացեալ յաղօթս ասեն, Դու, Տէր, սրտագէտ տ-
 մենայնի, յայտնեա զմի ոք զոր ընտրեցեր ի սոցա-
 25 նէ յերկոցունց, Առնուլ զվիճակ պաշտամանս այ-
 սորիկ և զառաքելութեան, յորմէ անկաւ Յուդաս
 26 գնալ ի տեղի իւր: Եւ ետուն վիճակս նոցա, և ե-
 լանէր վիճակն Մատաթեայ, և համարեցաւ ընդ
 մետասան առաքելսն:

Վ.Զ.

ԳԼ. Բ

1 Եւ ի կատարել ²աւուրցն Պենտակոստէից՝ էին

¹Յայն, անկեալ գլխիվայր

²Բազում, աւուրն Պենտակոստէի

- 2 ամենեքեան միարան ի միասին : Եւ եղեւ յանկար-
 ծակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբրեւ սաստիկ հող-
 3 մոյ, և ելից զամենայն տունն յորում նստէին : Եւ
 երեւեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրեւ ի հրոյ,
 4 և նստաւ իւրաքանչիւր ի վերայ նոցա : Եւ լցան
 ամենեքեան Հոգւով Արբով, և ոկսան խօսել յոյլ
 լեզուս որդէս և Հոգին տայր բարբառել նոցա :
 5 Եւ էին յերուսաղէմ բնակեալ Հրեայք, արք եր-
 կիւղաձք, յամենայն ազգաց որ ի ներքոյ երկնից :
 6 Եւ իբրեւ եղեւ բարբառս այս, եկն միարան բազ-
 մութիւնն և խռնեցաւ, զի լսէին յիւրաքանչիւր
 7 լեզուս խօսել նոցա : Սքանչանային ամենեքեան և
 զարմանային և ասէին ընդ միմեանս, Ո՞չ աւասիկ
 ամենեքեան ոտքս որք խօսինս՝ Գալիլեացիք են :
 8 Եւ զիս՝ որ լսեմք մեք յիւրաքանչիւր բարբառս մեր
 9 յորում ճնեալ եմք . Պարթեւք և Մարք և Իզա-
 մացիք և որ բնակեալ են ի Միջագետս, ի Հրէաս-
 10 տանի և ի Գամիրս, ի Պոնտոս և յԱսիա, ի փռիւ-
 դիա և ի Պամփիլիա, յԱզիայտոս և ի կողմանս Լի-
 բէսցւոց որ ընդ Աիւրենացիա և որ եկք Հռովմայե-
 11 ցիք, Հրեայք և եկք նոցուն, Արեւոտացիք և Արա-
 ւացիք, լսեմք խօսից նոցա ի մեր լեզուս զմեծամեծս
 12 Աստուծոյ : Սքանչանային ամենեքեան զարմացեալք,
 13 և ասէին ցմիմեանս, Չի՞նչ կամիցի այս լինել : Եւ
 կիսոցն ընդ խազ արկեալ ասէին թէ Քաղցուալից
 իցին :
 14 Յարուցեալ Պետրոս հանդերձ մեաասանիւքն՝
 ամբարձ զձայն իւր և խօսեցաւ ընդ նոսա, Արք
 Հրէաստանեայք և որ բնակեալ էք յերուսաղէմ,
 ամենեքին, այս ձեզ յայտնի լիցի, և ունկն դիք

- 15 բանից իմոց . Ոչ որպէս գուքդ կարծէք թէ սոքա
 արբեալ իցեն, զի դեռ երեք ժամք են լուսուրս :
 16 Այլ այս է որ ասացաւ ի ձեռն մարգարէին Յո-
 17 վելայ . Եւ եղիցի յես այսորիկ յաւուրս յետինս,
 ասէ Աստուած, հեղից յՈգւոյ իմմէ ի վերայ ամե-
 նայն մարմնոյ, և մարգարէասցին ուստերք ձեր և
 դասերք ձեր, և երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն,
 18 և ծերք ձեր երազովք յերազեսցին : Եւ ի վերայ
 ծառայից իմոց և ի վերայ աղախնանց իմոց յա-
 ւուրսն յայնոսիկ հեղից յՈգւոյ իմմէ, և մարգա-
 19 րէասցին : Եւ տաց նշանս յերկինս ի վեր, և նշանս
 յերկիր ի խոնարհ՝ արիւն և հուր և մրրիկ ծխոյ :
 20 Արեգակն գարձցի ի խաւար, և լուսին՝ յարիւն,
 21 մինչչեւ եկեալ իցէ օր Տեառն մեծ և երեւելի : Եւ
 եղիցի ամենայն որ կարգասցէ զանուն Տեառն՝
 կեցցէ :
- 22 Բ. Արք Խարայելացիք, լուարուք զբանս զայսո-
 սիկ . զՅիսուս Նազովրեցի, զայր ցուցեալ յԱստու-
 ծոյ ի ձեզ զօրութեամբ և նշանօք և արուեստիւք,
 զոր արար նովաւ Աստուած ի միջի ձերում, որպէս
 23 և գուք իսկ գիտէք, Զնա, նկատեալ խորհրդով
 և կանխադիտութեամբն Աստուծոյ՝ մատնեալ,
 ի ձեռս՝ անօրինաց բեւեռեալ ի փայտի սպանէք .
 24 Զոր Աստուած յարոյց՝ լուծեալ զերկունս մահու,
 25 քանզի ոչ էր հնար ըմբռնել նմա ի նմանէ : Դաւիթ
 իսկ ասէ զնմանէ, Յառաջագոյն տեսանէի զՏէր
 առաջի իմ յամենայն ժամ, զի է ընդ աջմէ իմմէ,
 26 զի մի՛ սասանեցայց . Վասն այսորիկ ուրախ եղեւ

¹ Ոգւն, մատնեալ առէք և ի ձեռն

- սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, եւս և մարմին իմ
 27 բնակեսցէ յուսով: Զի ոչ թողցես զանձն իմ
 ի դժոխս, և ոչ տացես Սրբոյ քում տեսանել զա-
 28 պակասութիւն: Մանուցեր ինձ զճանապարհս կե-
 նաց. լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց
 29 ՚ի քաղցրութենէ՝: Արք եղբարք, պարտ է համար-
 ձակութեամբ ասել վասն նահապետին Դաւթի,
 զի և՛ մեռաւ և՛ թաղեցաւ, և գերեզման նորա կայ
 30 ի միջի մերում մինչեւ ցայսօր: Զի մարգարէ էր, և
 գիտէր եթէ երդմամբ երդուաւ նմա Աստուած
 ի պտղոյ որովայնի՝ ²նորա նստուցանել՝ յաթու
 31 նորա, Յառաջագոյն ծանուցեալ խօսեցաւ վասն
 յարութեանն Քրիստոսի, զի ոչ թողաւ ոգի նորա
 ի դժոխս, և ոչ մարմին նորա կտես զապակասու-
 32 թիւն: Զայս Յիսուս յարոյց Աստուած, որում ամե-
 33 նեքին մեք վկայ եմք: Աջովն Աստուծոյ բարձրացեալ,
 զաւետիս Հոգւոյն Սրբոյ ընկալեալ ի Հօրէ՝ սփռեաց
 34 զայս, զոր դուք իսկ տեսանէք և լսէք: Զի ոչ եթէ
 Դաւթիթ ել յերկինս, ասէ իսկ ինքն, Ասաց Տէր
 35 ցՏէր իմ, Նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ Մինչեւ եղից
 36 զթշնամիս քո պատսւանդան ոտից քոց: Արդ
 ճշմարտիւ գիտացէ ամենայն տունդ խորայելի, զի
 և՛ Տէր զնա և՛ Օծեալ Աստուած արար, զայն
 Յիսուս զոր դուքն խաչեցէք:
 37 Եւ լուեալ զայս՝ զղջացան ի սիրտս իւրեանց, և

¹ Ի Յաննին պատմութեան

² Ո՛հնէ, նորա ըստ մարմնոյ յարուցանել զՔրիստոս նստել

ասեն ցՊետրոս և ցայլ առաքեալսն, Չի՞նչ գոր-
 38 ծեսցուք, արք եղբարք: Ասէ ցնոսա Պետրոս,
 Ապաշաւեցէք և մկրտեսցի իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ
 յանուն ¹Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի ի թողութիւն
 39 մեղաց, և ընկալջիք զաւետիս Հոգւոյն Արքոյ. Չի
 ձեզ են աւետիքս և որդւոց ձերոց, և ամենայն
 հեռաւորաց զորս կոչեցէ Տէր Աստուած մեր:
 40 Եւ այլովք բանիւք բազմօք վկայութիւն դնէր, և
 մխիթարէր զնոսա և ասէր, Ապրեցարուք յազգէ
 41 աստի խոտորելոյ յայսմանէ: Ոմանք յօժարու-
 թեամբ ընկալեալ զբան նորա մկրտեսցան, և յա-
 ւելան յաւուր յայնմիկ ոգիք իբրեւ երեք հազարք:
 42 Գ. Եւ էին հանապաղորդեալք վարդապետու-
 թեան առաքելոցն և հաղորդութեան և բեկանելոյ
 43 հացին և աղօթից: Եւ լինէր ամենայն անձին ահ
 և երկիւղ, և բազում նշանք և արուեստք ի ձեռս
 44 առաքելոցն գործէին: Ամենայն հաւատացեալքն էին
 ի միասին, և ունէին զամենայն ինչ հասարակաց:
 45 Եւ զատացուածս և զինչս վաճառէին, և բաշխէին
 զայն ամենեցուն ում զիարդ պիտոյ ինչ լինէր:
 46 Հանապաղօր կանխեալ միաբանութեամբ ի տա-
 ճարն, և առ տնին բեկանէին զհացն, և առնուին
 կերակուր ուրախութեամբ և միամտութեամբ
 47 սրտի. Օրհնէին զԱստուած և ունէին շնորհս
 առ ամենայն ժողովուրդն. և Տէր յաւելոյր
²ի փրկեալսն հանապաղօր ի նոյն:

¹Յոմանս պախատ

²Ոմանք, զփրկեալսն հանապաղօր յեկեղեցին

Գ. Լ. Գ

- 1 Պետրոս և Յովհաննէս ելանէին ի տաճար անդր
 2 յիններորդ ժամու աղօթիցն : Եւ էր այր մի կաղ
 յորովայնէ մօր իւրոյ զոր բարձեալ գնէին հանա-
 պազ առ դրան տաճարին, որ կոչէր Գեղեցիկ,
 խնդրել ողորմութիւն յայնցոնէ որ մտանէին ի տա-
 3 ճարն : Արդ տեսեալ զՊետրոս և զՅովհաննէս զի
 մտանէին ի տաճարն, աղաչէր ողորմութիւն առ-
 4 նուլ : Հայեցաւ ի նա Պետրոս Յովհաննու հանդերձ
 5 և ասէ, Հայեաց ի մեզ : Նա դարձաւ ի նոսա և
 6 ակն ունէր աւնուլ ինչ ի նոցանէ : Եւ ասէ Պետ-
 րոս, Արժաթ և սակի ոչ ունիմ, բայց զար ունիմս՝
 զայս տաց քեզ. յանուն Յիսուսի Քրիստոսի Նա-
 7 զովրեցւոյ արի և դնա : Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ
 նորա՝ յարոյց զնա, և անգէն հաստատեցան ՚բարձք
 8 նորա և սրունք՝. ի վեր վաղեաց և սկսաւ գնուլ, և
 եմուտ ընդ նոսա ի տաճարն, գնայր և վազվազէր և
 9 օրհնէր զլիստուած : Եւ ետես ամենայն ժողովուրդն
 10 զնա, զի գնայր և օրհնէր զլիստուած. Եւ գիտէին
 զնա զի սա էր որ նստէր վասն ողորմութեան առ
 Գեղեցիկ դրան տաճարին, և լցան զարմամուլեօք
 ի վերայ նշանին օր եղեւ :
 11 Եւ մինչ նա ունէր զՊետրոս և զՅովհաննէս,
 ընթացաւ ամենայն ժողովուրդն առ նոսա ի սրահն
 12 որ կոչէր Սողոմոնի՝ զարմացեալք : Իրրեւ ետես
 Պետրոս, պատասխանի ետ ժողովրդեանն, Արք
 Իսրայելացիք, զի՞ զարմացեալ էք ի վերայ այսորիկ,

¹ Յոնն, թաթք ոտից նորա և կոճք

կամ ընդ մեզ զի՞ էք պշուցեալ, իբրու թէ անձին
 զօրութեամբ ինչ կամ ¹քաջութեամբ արարեալ իցէ
 13 զգնալդ դմա: Աստուած Աբրահամու և Աստուած
 Իսահակայ և Աստուած Յակովբայ, Աստուած
 Տարցն մերոց, փառաւորեաց զԱրդի իւր զՅիսուս,
 զոր դուքն մասնեցէք և ուրացտուք առաջի Աի-
 14 ղատոսի ի դասել նորա արձակել: Եւ դուք զԱւերբն
 և զԱրդարն ուրացարուք և խնդրեցէք այր մի մա-
 15 Տապարտ շնորհել ձեզ: Եւ զԱռաջնորդ կենացն
 սպանէք, զոր Աստուած յարոյց ի մեռելոց, որում
 16 մեք իսկ վկայ եմք: Եւ հաւատովք անուան նորա
 զսա զոր տեսանէք և գիտէք՝ հաստատեաց անուն
 նորա. և հաւատքն որ նովաւ՝ ետուն դմա զաւող-
 17 ջութիւնս զայս յանդիման ձեր ամենեցուն: Եւ
 արդ, եղբարք, գիտեմ զի անգիտութեամբ արա-
 18 րէք, որպէս և իշխանքն ձեր: Այլ Աստուած որ-
 պէս յառաջագոյն պատմեաց ի բերանոյ ամենայն
 մարգարէից զչարչարելն Քրիստոսի իւրոյ, նոյնպէս
 19 և կատարեաց: Արդ ապաշուեցէք և դարձարուք
 20 ի ջնջել զմեղս ձեր. որպէս զի եկեացն ժամանակք
 հանդատեան յերեսաց Տեառն, և առաքեացէ զյա-
 21 առաջագոյն նկատեալն ձեզ, զՅիսուս Քրիստոս: Զոր
 պարտ է երկնից ընդունել մինչեւ ի ժամանակս ա-
 մենեցուն հաստատելոյ. զորոց խօսեցաւ Աստուած
 ի բերանոյ սրլոց իւրոց մարգարէից՝
 22 Դ. Մովսէս ասաց ²ցհարսն մեր՝, թէ Մարգարէ
 յարուսցէ ձեզ Տէր Աստուած ձեր յեղբարց ձերոց

¹Յայն, բարեպաշտութեամբ
²Յայն յաւելաւ, ի յաւիտենից
³Յոման պախախ

23 Իրրեւ զիս, նմա լուիջիք ըստ ամենայնի, որ զինչ
 23 և խօսեսցի առ ձեզ: Եւ եղիցի ամենայն անձն որ
 ոչ լուիցէ մարգարէին այնմիկ՝ սատակեսցի ի ժողո-
 24 վրդեանէն: Եւ ամենայն մարգարէք որ ի Աամուելէ
 և այսր՝ խօսեսցան և պատմեցին զաւուրսս զայսո-
 25 սիկ: Դուք էք որդիք մարգարէիցն և ուխտին զոր
 ուխտեաց Աստուած ընդ հարսն մեր, և ասէ ցԱբ-
 րահամ, ի զաւակի քում՝ օրհնեսցին ամենայն
 26 ազգք երկրի: Ձեզ նախ յարոյց Աստուած զՈրդի
 իւր և առաքեաց զնա օրհնել զձեզ՝ ի դառնալ
 ձեզ իւրաքանչիւր ի չարեաց ձերոց:

ԳԼ. Դ

1 Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ ժողովրդեանն,
 հասին ի վերայ նոցա ¹քահանայքն և իշխանք տա-
 2 ճարին և սաղուկեցիքն, Չայրագնեալք վասն ու-
 սուցանելոյ նոցա զժողովուրդն և պատմելոյ Յի-
 3 սուսիւ զյարուժիւն մեւելոց: Մխեցին ի նոսա
 զձեռս իւրեանց, և եդին զնոսա ի բանաի մինչեւ
 4 ի վաղիւն, զի էր ընդ երեկս: Իսկ բազումք ի լսո-
 զաց բանին հաւատացին, և եղեւ թիւ մարդկանն
 իրրեւ հազարաց հնգից:
 5 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր ժողովել նոցա զիշխանան
 6 և զերիցունս և զգպիրսն յԵրուսաղէմ, Եւ զԱննա
 քահանայապետ և զԿայիափա և զՅովհաննէս և
 զԼիզբոանդրոս, և որք միանգամ էին յազգէ

¹Ո՛հան, քահանայապետքն

7 ¹Քասահանայու թեանն : Եւ կացուցեալ զնոսա ի մէջ
 8 հարցանէին , Որով զօրութեամբ կամ որով ա-
 9 նուամբ արարէք դուք զայս : Յայնժամ Պետրոս
 10 լցեալ Հոգւով Արբով ասէ ցնոսա , Իշխանք ժո-
 11 դովրդեան և երիցունք Իսրայելի , ²Եթէ արժան
 12 ինչ իցէ դատել զմեզ՝ այսօր վասն երախտեաց
 13 առն միոյ ակարի որով սա բժշկեցաւ , Յայտնի
 14 լիցի ամենեցուն ձեզ և ամենայն թողովրդեանդ
 15 Իսրայելի , զի յանուն Յիսուսի Քրիստոսի Նազով-
 16 րեցւոյ զոր դուքն խաչեցէք , զոր Աստուած յա-
 17 րոյց ի մեռելոց , նովաւ սա կայ աւասիկ առաջի
 18 ձեր ողջացեալ : Նա է վէժն անարդեալ ի ձէնջ
 19 շինողաց , որ եղեւ գլուխ անկեան . Եւ չիք այլով
 20 իւրիք փրկութիւն , զի և ոչ անուն այլ գոյ ի ներ-
 21 քոյ երկնից տուեալ ի մտրդիկ , որով արժան իցէ
 22 կեալ մեզ :
 23 Ե. Հայեցեալ ի համարձակութիւնն Պետրոսի
 24 և Յովհաննու , և ի վերայ հասեալ թէ արք
 25 տգէտք և առանց դպրութեան են , զարմանային ,
 26 զի ճանաչէին զնոսա թէ ընդ Յիսուսի էին . Եւ
 27 զայրն եւս տեսանէին զբժշկեալն զի կայր ընդ նոսա ,
 28 և ոչինչ կարէին տալ պատասխանի : Եւ հրա-
 29 մայեալ նոցա արտաքս քան զատեանն ելանել , խոր-
 30 հեցան ընդ միմեանս , Եւ ասեն , Չի՞նչ արասցուք
 31 արանցս այսոցիկ , զի երեւելի նշան եղեւ ի ձեռն
 32 սոցա . ամենայն իսկ բնակչաց Երուսաղեմի յայտ
 33 է և ոչ կարեմք ուրանալ : Այլ զի մի՛ առաւել

¹Ո՛հն+ , քասահանայապետութեանն
²Յայնն , Եթէ դատիցիմք

ճարակեացի ի ժողովուրդն, սպառնասցուք նոցա
 մի՛ եւս խօսել յանունն յայն մի՛ ումեք ի մարդ-
 18 կանէ: Եւ կոչեցեալ զնոսա պատուիրեցին ամե-
 նեւին մի՛ խօսել և մի՛ ուսուցանել յանուն Յի-
 19 սուսի: Իսկ Պետրոս և Յովհաննէս պատասխանի
 ետուն և ասեն ցնոսա, Եթէ արժան իցէ առաջի
 Աստուծոյ ձեզ լսել առաւել քան Աստուծոյ,
 20 ընտրեցէք: Այլ մեք ոչ կարեմք զոր տեսաքն և
 21 լուաք՝ չխօսել: Նոքա սպառնացեալ արձակեցին
 զնոսա, և ոչինչ գտեալ թէ որպէս պատուհասեա-
 ցեն զնոսա վասն ժողովրդեանն, զի ամենեքեան
 փառաւոր առնէին զԱստուած վասն իրացն եղելոց:
 22 Ձի ամաց էր այրն աւելի քան զքառասուն, յորոյ
 վերայ եզեւ նշանս այս բժշկութեան:
 23 Եւ անտի արձակեալ եկին առ իւրեանցսն, և
 պատմեցին որչափ ինչ ասացին ցնոսա քահանայա-
 24 պետքն և երիցունքն: Եւ նոցա լուեալ ¹ամբարձին
 զձայնս իւրեանց առ Աստուած և ասեն, Դու,
 Տէր ²Աստուած, որ արարեր զերկինս և զերկիր
 25 և զծով և զամենայն որ ի նոսա, Որ ի բերանոյ
²Տօր մերոյ՝ Դաւթի ծառայի քո՝ ²ի ձեռն Հոգւոյն
 Արբոյ՝ ասացեր, Չմէ՞ խռովեցան հեթանոսք, և
 26 ժողովուրդք խորհեցան ի անուսիս. Յանդիման եղեն
 թագաւորք երկրի և իշխանք ժողովեցան ի միասին
 27 վասն Տեառն և վասն Օծելոյ նորա: Ժողովեցան
 արդարև ի քաղաքիս յայսմիկ ի վերայ սրբոյ Որդւոյ
 քո Յիսուսի զոր օծերն՝ Հերովդէս և Պոնտիոս Պի-

¹ Յայն, ամբարձին միաբան

² Յանանս պախսի

- 28 զատոս աղգօք և ժողովրդովք Իսրայելի, Առնել որ-
 չափ ձեռն քո և կամք յառաջագոյն սահմանեցին
- 29 լինել: Եւ արդ, Տէր, հայեաց ի սպառնալիս նոցա,
 և տուր ծառայից քոց ամենայն համարձակու-
- 30 թեամբ խօսել զբանն քո. ի ձգել ձեռն քո ի բժշ-
 կութիւն, և նշանա և արուեստս լինել անուամբն
- 31 սրբոյ Որդւոյ քո Յիսուսի: Եւ մինչ կային նոքա
 յաղօթս, շարժեցաւ տեղին յորում էին ժո-
 ղովեալ, և լցան ամենեքին Հոգւով Սրբով, և
 խօսէին զբանն Աստուծոյ համարձակութեամբ:
- 32 Զ. Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր սիրտ
 և անձն մի. և ոչ ոք ի նոցանէ ասէր զընչից իւրոց
 թէ իւր իցէ, այլ էր նոցա ամենայն ինչ հասնա-
- 33 ըսկաց: Եւ զօրութեամբ բազմաւ սային վկայու-
 թիւն առաքեալքն զյարութեանն Տեառն Յիսու-
 սի ¹Քրիստոսի. և շնորհք մեծամեծք էին ի վերայ
- 34 ամենեցուն նոցա: Եւ ոչ ոք կարօտէր ի նոսա, զի
 որ միանգամ տեարք էին գեղից կամ սպարանից՝
- 35 վաճառէին և բերէին զգինս վաճառելոցն, Գնէին
 առ ոսա առաքելոցն. և բաշխէին իւրաքանչիւր
- 36 որպէս ումեք պիտոյ ինչ լինէր: ²Յովսէփ որ կոչե-
 ցաւն Բառնաբաս յառաքելոց անտի, (որ թարգ-
 մանի որդի միսիթարութեան,) Ղեւտացի, յազգէ
- 37 Կիպրացի, էր նորա գեղ, վաճառեաց և եբեր
 զգինսն, եղ առ ոստա առաքելոցն:

¹Յոմանս պախասէ²Ոմանս, Յովսէս

ԳԼ. Ե

- 1 Իսկ այր սմն Անանիա անուռն հանդերձ կնաւ իւ-
 2 ըով Սափիրաւ վաճառեաց ագարակ . Եւ խորեաց
 ի գնոց անտի՝ գիտելով և կնոջն , և եբեր մասն
 3 ինչ եղ առ ոտս առաքելոցն : Ասէ Պետրոս , Անա-
 նիա , ընդէ՞ր ելից Սասանայ զսիրտ քո ստել քեզ
 4 Հոգւոյն Սրբոյ , և խորել ի գնոց գեղջն . Ո՞չ ա-
 պաքէն մինչ կայրն՝ քո էր , և ի վաճառելն՝ ընդ
 քո իշխանութեամբ էր . զի՞ է զի եղիր ի սրտի
 քում զիրս զայո . ոչ ստեցեր մարդկան , այլ Աս-
 5 տուծոյ : Եւ լուեալ Անանիա զբանս զայսոսիկ՝
 անկաւ և եհան զոգի . և եղեւ ահ մեծ ի վերայ
 6 ամենեցուն որ լուանն զայն : Յոտն կացին երիտա-
 սարդքն և ամփոփեցին զնա , և տարան թաղեցին :
 7 Եւ եղեւ իբրեւ ժամք երեք անցին , և կին նորա
 ոչ գիտէր զինչ եղեալն էր , եմուտ ի ներքս :
 8 Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ , Ասա գու-
 ինձ թէ ա՞յնչափ գնոց զգեղն վաճառեցէք : Եւ նա
 9 ասէ , Այո , այնչափ : Եւ ասէ ցնա Պետրոս , Զի՞ է
 զի միաբանեցէք դուք փորձել զՀոգին Տեառն . ա-
 հա ոտքն որ թաղեցին զայրն քո ի դրանն՝ հանցեն
 10 և զքեզ : Եւ անկաւ անդէն առ ոտս նորա և ե-
 հան զոգի . մտին երիտասարդքն , դտին զնա մեւ-
 11 եալ և հանին թաղեցին առ առն իւրում : Եւ ե-
 ղեւ երկեւղ մեծ ի վերայ ամենայն եկեղեցւոյն , և
 ի վերայ ամենեցուն որ լուանն զայն :
 12 Է. Եւ ի ձեռս առաքելոցն լինէին նշանք և ար-
 ուեստք բազումք ի ժողովրդեանն . և էին միաբան

- 13 ամենեքեան ի սրահին Սողոմոնի : Եւ յայլոց ան-
 14 աի ոչ ոք իշխէր մերձենալ առ նոսա , այլ յար-
 15 գէր զնոսա ժողովուրդն : Եւ առաւել եւս յա-
 16 ւելուին հաւատացեալքն ի Տէր , բաղմութիւն ա-
 17 թանց և կանանց . Մինչեւ ի հրապարական հանել
 18 զհիւանդս , և դնել պատգարակօք և մահճօք իւր-
 19 եանց , զի ընդ անցանելն Պեարոսի՝ գոնէ հովանի
 20 նորա հասցէ ումեք ի նոցանէ : Եւ ժողովէր բաղ-
 21 մութիւնն շուրջ ի քաղաքաց անաի յԵրուսաղէմ ,
 22 բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայսոց պղծոց , որք
 23 և բժշկէին ամենեքեան :
- 17 Յարուցեալ քահանայապետն և ամենեքին որ
 18 ընդ նմա , ազանդ սադուկեցւոց , լցան նախանձու :
 19 Եւ արկին զձեռս յառաքեալսն և եդին զնոսա
 20 ¹հրապարակաւ ի բանտի՝ : Ապա հրեշտակ Տեառն
 21 գիշերի երաց զդուրս բանտին , և հանեալ զնոսա՝
 22 ասէ , Գնացէք կացէք ի տաճարին , և խօսեցարուք
 23 ընդ ժողովրդեանն զամենայն պատգամս կենացս
 24 այսոցիկ : Եւ իբրեւ լուան , մտին ընդ առաւօտն
 25 ի տաճարն և ուսուցանէին : Եկն քահանայապետն
 26 և որ ընդ նմա , կոչեցին միաբան զատեանն և
 27 զամենայն ծերակոյտ որդւոցն Իսրայելի , և ա-
 28 ռաքեցին ի բանտն ածել զնոսա : Եւ իբրեւ
 29 եկին սպասաւորքն , ոչ գտին զնոսա ի բանտին .
 30 դարձեալ անդրէն պատմեցին , Եւ ասեն թէ Չբանտն
 31 գտաք փակեալ ամենայն զգուշութեամբ , և
 32 զպահապանսն՝ զի կային առ դրանն , բացաք և
 33 ի ներքս զոք ոչ գտաք : Իբրեւ լուան զբանս զայս

¹Յոյն , ի հասարակաց բանտի

- 1 իշխտնք տաճարին և քահանայապետքն՝, հիա-
 նային վասն նոցա, թէ զի՛նչ արդեւք լինիցի այն :
 25 Եւ եկն ոմն պատմեաց նոցա թէ Ահա արքն զորս
 եղիք ի բանտին՝ կան ի տաճարին, և ուսուցանեն
 26 զժողովուրդն : Յայնժամ՝ երթեալ իշխանն սպա-
 սաւորօքն հանդերձ՝ ած զնոսա ոչ բռնութեամբ,
 քանզի երկնչէին ի ժողովրդենէն զի մի՛ քարկոծես-
 27 ցին : Եւ ածեալ զնոսա՝ կացուցին յատենի : Ե-
 28 հարց զնոսա քահանայապետն Եւ ասէ, Ո՞չ պատ-
 ուիրելով պատուիրեցաք ձեզ մի՛ ուսուցանել յա-
 նունն յայն : և արդ ասաւսիկ լցէք զերուսաղէմ
 ուսմամբդ ձերով, և կամիք ածել ի վերայ մեր
 զարիւն զառնն զայնորիկ :
 29 Պատասխանի ետ Պետրոս և առաքեալքն և ասեն,
 Հնազանդել պարտ է Աստուծոյ առաւել քան
 30 մարդկան : Աստուած հարցն մերոց յարոյց զՅիսուս
 31 զոր դուքն սպանէք կախեալ զփայտէ : Զնա Աս-
 տուած Առաջնորդ և Փրկիչ բարձրացոյց աջովս
 իւրով տալ ազաշխարութիւն Իսրայելի և թողու-
 32 թիւն մեղաց : Եւ մեք եմք նորա վկայք բանիցս
 այսոցիկ, և Հոգին Սուրբ զոր ետ Աստուած հնա-
 33 զանդելոց իւրոց : Եւ նոքա իբրեւ լուան, առատա-
 նային և խորհէին սպանանել զնոսա :
 34 ԲԱ. Յարուցեալ ոմն ի մէջ աստենին, փարիսեցի,
 որում անուն էր Գամաղիէլ, օրէնսուսոյց, պատուա-
 կան ամենայն ժողովրդեանն, հրամայեաց սակաւիկ
 35 մի ²զարսն արտաքս տանել : Եւ ասէ ցնոսա, Արք

¹Ո՛հնէ, քահանայն և իշխան տաճարին և քահա-
 նայապետքն

²Ո՛հնէ, զառաքեալսն

Խորայեւլացիք, հայեցարուք ի ձեզ վասն արանցս
 36 այսոցիկ զինչ արժան իցէ գործել: Յաւաջ քան
 զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ Թեւդաս ասել զանձնէ
 թէ իցէ ոմն. յոր անկան արք թուով իբրեւ չս-
 րեքհարեւր, որ սպանաւ, և ամենեքեան որ միա-
 բանեալ էին ընդ նմա՝ քակտեցան և եղեն յոչինչ:
 37 Յետ նորա յարեաւ Յուդաս Գալիլէացի յաւուրս
 աշխարհագրին, և ապստամբեցոյց ժողովուրդ բա-
 զում զկնի իւր. և նա կորեաւ, և ամենեքեան
 38 որ նմայն հաւանեալ էին՝ ցրուեցան: Եւ զարդիս
 ասեմ ձեզ, ի բաց կացէք յարանցդ յայդցանէ և
 թոյլ տուք դոցա, զի թէ ի մարդկանէ իցէ խոր-
 39 հուրդդ այդ կամ գործդ, քակտեցի. Ապա թէ
 յԱստուծոյ է, ոչ կարէք քակտել զդոսա, գուցէ
 40 և աստուածամարտք գաանիցիք: Հաւանեցան նմա,
 և կոչեցեալ զառաքեալն՝ գան հարին, և պատուի-
 րեցին մի՛ ևս խօսել յանուռն Յիսուսի, և արձակե-
 41 ցին զնոսա: Եւ նորա գնացին խնդալով յերեսաց
 ատենին, զի վասն ¹անուանն արժանի եղեն անար-
 42 դելոյ: Եւ զամենայն օր ի տաճարին և առանին
 ոչ դադարէին ուսուցանել և աւետարանել զՅի-
 սուս ֆրիստոս:

ԳԼ. 2

1 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ ի բազմանալ աշակերտացն
 եղեւ արտուռնջ Յուռնացն առ Հեբրայեցիսն, զի ար-
 համարհեալ լինէին ի պաշտամանն հանապազորգի
 2 այրիք նոցա: Կոչեցին երկոտասանքն զբազմութիւն

¹Ոմն+, անուան Տեառն, այլ՝ նորա

աշակերտացն և ասեն, Ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ
 3 զբանն Աստուծոյ և պաշտել զսեզանս : Ընտրեցէք,
 եզրարք, վկայեալս ի ձէնջ արս ¹եւթն, զորս կա-
 4 ցուցուք ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ : Եւ մեք ա-
 5 ղօթից և պաշտաման բանին հպատակ լիցուք : Եւ
 հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամենայն բազմու-
 թեանն . և ընտրեցին զՍտեփանոս, այր լի հաւա-
 աով և Հոգւով Սրբով, և զՓիլիպպոս և զՊրոքորոն
 և զՆիկանովրա և զՏիմոֆէա և զՊարմենա և զՆի-
 6 կողայոս, զեկն Անտիոքացի . Չորս կացուցին առաջի
 առաքելոցն, և աղօթս արարեալ՝ եղին ի վերայ
 7 նոցա զձեռս : Եւ բանն Աստուծոյ աճէր, և բազմա-
 նայր թիւ աշակերտացն յոյժ յերուսաղէմ . և բա-
 ղում ժողովք ի քահանայիցն անսային հաւատոցն :
 8 ԲԲ. Ստեփանոս, այր լի շնորհօք և զօրու-
 թեամբ, առնէր արուեստս և նշանս մեծամեծս
 9 ի ժողովրդեանն : Յարեան ոմանք ի ժողովրդենէն,
 որ կոչէր ³Լիբեւացւոց և Կիւրենացւոց և Աղեք-
 սանդրացւոց և որ ի Կիլիկեցւոց և յԱսիա, վիճել
 10 ընդ Ստեփանոսի . Եւ ոչ կարէին զդէմ ունել զի-
 11 մաստութեանն և զհոգւոյն որով խօսէր : Յայնժամ
 հրապուրեցին արս ոմանս ասել թէ Լուսք զգորա
 խօսել բանս հայհոյութեան ի Մովսէս և յԱս-
 12 տուած : Եւ խռովեցին զժողովուրդն և զերիցունան
 և զգպիրան . և հասեալ ի վերայ՝ յափշտակեցին
 13 զնս և ածին յատեանն : Եւ կացուցին վկայս սուսս

¹Բազմո՛ւմ, եւթն, լի Հոգւով Սրբով և իմաստու-
թեամբ

²Ոմանք, հաւատով

³Յայն, Լիբերտինացւոց

որ ասէին, Այրս այս ոչ դադարէ խօսել բանս
 14 հայհոյութեան զտեղւոյն սրբոյ և զօրինացն: Լուսաբ
 ի դմանէ զի ասէր թէ Յիսուս հազովրեցի, նա քա-
 կեսցէ զտեղիս զայս, և փոխեսցէ զօրէնս զոր ետ
 15 մեզ Մովսէս: Եւ հայեցեալ ի նա ամենեցուն որ
 նստէին յատենին, տեսին զերեսս նորա իբրեւ զե-
 րեսս հրեշտակի:

ԳԼ. Է

1 Ասէ քահանայապետն՝ Եթէ արդարեւ այդ ա՞յդ-
 2 պէս իցէ: Եւ նա ասէ, Արք եղբարք և հարք, լուսա-
 րուք ինձ. Աստուած փառաց երեւեցաւ հօր մե-
 րում Աբրահամու մինչդեռ ի Միջագետս եր, մինչ-
 չեւ ¹բնակեցուցեալ էր զնա՝ ի Խառան. և ասէ
 3 ցնա, Եւ յերկրէ քումմէ և յազգէ քումմէ, և եկ
 4 յերկիր զոր ցուցից քեզ: Յայնժամ ելեալ յերկրէն
 Քաղդէացւոց բնակեցաւ ի Խառան, և անտի յետ
 մեռանելոյ հօր նորա՝ փոխեաց պանդխտեցոյց զնա
 յերկրիս յայսմիկ, յորում դուք այժմ բնակեալ
 5 էք: Եւ ոչ ետ նմա ժառանգութիւն ի սմա և ոչ
 քայլ մի ոտին. և խոստացաւ տալ նմա զսա ի բնա-
 կութիւն, և զաւակի նորա յետ նորա, մինչ ոչ գոյր
 6 նորա որդի. խօսեցաւ Աստուած այսպէս, թէ Եղիցի
 զաւակ նորա պանդխտ յօտար երկրի, և ծառայե-
 ցուսցեն զնա և չարչարեսցեն ամս չորեքհարեւր:
 7 Եւ զազգն որում ծառայեսցեն՝ դատեցայց ես,
 ասէ Աստուած, և յետ այսորիկ ելցեն և պաշտես-
 8 ցեն զիս ի տեղւոջս յայսմիկ: Եւ ետ նմա ուխտ

¹Յայն, բնակեալ էր նորա

- թլփատու թեան . և ապա ծնաւ զԻսահակ , և թլփատեաց զնա յաւուր ութերորդի . և Իսահակ՝
 զՅակովբ , և Յակովբ՝ զերկոտաանն նահապետան :
 9 Եւ նահապետքն նախանձեալ ընդ Յովսէփայ՝ վա-
 ճառեցին յԵգիպտոս . և էր Աստուած ընդ նմա ,
 10 Եւ փրկեաց զնա յամենայն նեղութեանց նորա , և
 ետ նմա շնորհս և իմաստութիւն առաջի Փարա-
 ւոնի արքային Եգիպտացոց . և կացոյց զնա իշխան
 11 Եգիպտացոցն և ամենայն տան նորա : Եւ եկն սով
 յամենայն երկիրն Եգիպտոսի և ի Քանան , և էր
 նեղութիւն մեծ , և ոչ գտանէին կերակուր հարքն
 12 մեր : Եւ լուեալ Յակովբայ թէ գտանի կերակուր
 յԵգիպտոս , առաքեաց զհարսն մեր յառաջագոյն :
 13 Եւ յերկրորդումն ետ ծանօթս Յովսէփ եղբարց
 իւրոց . և յայտնի եղեւ Փարաւոնի ազգն ¹նորա :
 14 Առաքեաց Յովսէփ և կոչեաց զՅակովբ զհայր իւր
 և զամենայն ազգատոհմն , սգիս եւթանասուն և
 15 հինգ : Եւ էջ Յակովբ յԵգիպտոս , և վախճանեցաւ
 16 ինքն և հարքն մեր : Եւ փոխեցան ի Սիւքեմ և եդան
 յայրին զոր ստացաւ Աբրահամ գնոց արծաթոյ
 17 յորդոցն Եմովրայ ի Սիւքեմ : Իւրեւ մերձեցաւ
 ժամանակ աւետեացն զոր խոսացաւ Աստուած
 Աբրահամու , աճեաց ժողովուրդն և բազմացաւ
 18 յԵգիպտոս . Մինչեւ յարեաւ այլ թագաւոր յԵ-
 19 գիպտոս որ ոչ ճանաչէր զՅովսէփ : Նա հնարեցաւ
 ազգին մերում , և չարչարեաց զհարսն մեր առնել
 20 ընկեցիկ զմանկունս նոցա զի մի՛ ապրեացին : Յո-
 րում ժամանակի ծնաւ և Մովսէս , և էր կայտառ

¹Բազանս , Յովսէփայ

- առաջի Աստուծոյ, որ և սնաւ ի տան հօր իւրոյ
 21 տմիսս երիս: Եւ յընկեցիկն սունել զնա՝ եբարձ
 զնա դուստրն Փարաւոնի, և սնոյց զնա իւր յորդե-
 22 գիրս: Եւ վարժեցաւ Մովսէս ամենայն իմաստու-
 թեամբն Եգիպտոսացւոցն, և էր զօրաւոր բանիւք և
 23 գործովք իւրովք: Իբրեւ լցաւ նորա քառասնամեայ
 ժամանակ, անկաւ ի սիրտ նորա շրջել զեղբարքք
 24 իւրովք, զորդւովքն Իսրայելի: Եւ տեսեալ զոմն
 զրկեալ՝ զչարեցաւ, և խնդրեաց զվրէժ զրկելոյն՝
 25 սպանեալ զԵգիպտոսցին: Զմտաւ ած էր թէ իմաս-
 ցին եղբարք նորա, զի Աստուած ի ձեռն նորա տա-
 ւոց էր զփրկութիւն նոցա, և նոքա ոչ իմացան:
 26 Եւ ի վաղիւ անդր երեւեցաւ նոցա մինչդեռ մար-
 տրնչէինն, և վարեաց զնոսա ի խաղաղութիւն,
 ասէ, Արք, եղբարք էք, ընդէ՞ր զրկէք զմիմեանս:
 27 Իսկ որ զրկէր զընկերն՝ մերժեաց զնա և ասէ, Ո՞
 կացոյց զքեզ իշխան և դատաւոր ի վերայ մեր:
 28 Միթէ սպանանե՞լ կամիցիս զիս զոր օրինակ սպաներ
 29 երէկ զԵգիպտոսցին: Եւ փախեաւ Մովսէս ի բանկցս
 յայսցանէ, և եղեւ պանդուխտ յերկրին Մադիա-
 մոս, ուր ծնաւ երկուս որդիս:
 30 ԲԳ. Եւ ի կատարել ամացն քառասնից՝ երե-
 ւեցաւ նմա յանապատի լերինն Սինայ հրեշտակ
 31 Տեառն ի բոց հրոյ մորենւոյն: Եւ Մովսիսի տես-
 եալ՝ զարմացաւ ընդ տեսիլն, և ի մտաչելն նորա
 32 նշմարել՝ եղեւ ձայն Տեառն, Ես եմ Աստուած
 հարց քոց, Աստուած Աբրահամու և ¹Իսահակայ

¹Ո՞հն+, Աստուած Իսահակայ և Աստուած Յա-
կովբայ

և Յակովբայ՝. և զաճի հարեալ Մովսէս՝ ոչ իշխեր
 33 հայել: Եւ ասէ ցնա Տէր, Լոյժ զկօշիկս ոտից
 քոց, զի տեղիդ յորում դուդ կացեր՝ երկիր
 34 սուրբ է: Տեսանելով տեսի զչարչարանս ժո-
 ղովրդեան իմոյ որ յԵգիպտոս, և լուայ հեծու-
 թեան նոցա և իջի փրկել զնոսա. և արդ եկ ա-
 35 ռաքեցից զքեզ յԵգիպտոս: Զայն Մովսէս զոր
 ուրացան և ասէին, Ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և դա-
 տաւոր ի վերայ մեր, զնա Աստուած իշխան և
 փրկիչ առաքեաց ի ձեռն հրեշտակին որ երեւեցաւ
 36 նմա ի մորենւոջն: Նա եհան զնոսա՝ արարեալ
 նշանս և արուեստս յերկրին Եգիպտացոց և
 ի կարմիր ծովուն և յանապատին ամս քառասուն:
 37 Այս Մովսէս է որ ասաց ցորդիսն Իսրայելի,
 Մարգարէ յարուսցէ ձեզ Տէր Աստուած ձեր
 38 յեղբարց ձերոց իբրեւ զիս, նմա լուիջիք: Սա է որ
 եղեւ յեկեղեցոջն յանապատին ընդ հրեշտակին,
 որ խօսեցաւ ընդ նմա ի լերինն Սինայ և ընդ հարսն
 մեր, որ ընկալաւ զպատգամս կենդանիս տալ մեզ:
 39 Որում ոչ կամեցան հնազանդ լինել հարքն մեր,
 այլ մերժեցին և դարձան սրտիւք իւրեանց յԵ-
 40 գիպտոս: Եւ ասեն ցԱհարոֆն, Արա մեզ Աս-
 տուածս, որ երթայցեն առաջի մեր. զի Մովսէսն
 այն որ եհան զմեզ յերկրէն Եգիպտացոց՝ ոչ գի-
 41 տեմք զի՛ եղեւ նմա: Եւ արարին յաւուրսն յայ-
 նոսիկ որթ, և մատուցին զոհս կռոց, և ուրախ
 42 լինէին ի գործս ձեռաց իւրեանց: Դարձոյց Աս-
 տուած և մատնեաց զնոսա ի պաշտօն զօրութեան
 երկնից, որպէս և գրեալ է ի գիրս մարգարէից,
 Միթէ զոհս և պատարագս մատուցէք ինձ զամս

- 43 քառասուն յանապատին, տունդ իսրայելի. Եւ
առէք զվրանն Մողոքայ և զաստղն ¹աստուածոյն
Հռեմփայ, զպատկերսն՝ զոր արարէք երկիր պա-
գանել նոցա. և փոխեցից զձեզ յայն կողմն Բա-
44 բելացւոց: Խորանն վկայութեան էր ընդ հարսն
մեր յանապատին. որպէս հրաման ետ որ խօսէրն
ընդ Մովսիսի, առնել զայն ըստ օրինակին զոր ե-
45 տես: Զոր և ընկալեալ բերէին հարքն մեր հան-
դերձ Յեսուաւ ի վիճակ ազգացն, զորս մերժեաց
Աստուած յերեսաց հարցն մերոց մինչեւ յաւուրս
46 Գաւթի, Որ եգիտ շնորհս առաջի Աստուծոյ, և
խնդրեաց գտանել զյարկս Աստուծոյ Յակովբայ:
47 հա և Սողոմոն շինեաց նմա տուն: (48) Այլ ոչ
եթէ Բարձրեալն ի ձեռագործ տաճարս բնակէ.
49 այլ որպէս մարգարէն ասէ, Երկինք ամոռ իմ
են, և երկիր՝ պատուանդան ոտից իմոց. որպիսի՞
տուն շինեցէք ինձ, ասէ Տէր, կամ զի՞նչ տեղի
50 հանգստեան իմոյ. Ոչ ձեռն իմ արար զայս տմե-
51 նայն: Խստապտրանոցք և անթլփատք սրտիւք և
ականջօք, դուք հանապազ Հոգւոյն Սրբոյ հա-
52 կառակ կայք, որպէս հարքն ձեր՝ և գուք: Զս՞
ի մարգարէիցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր, և սպա-
նին զայնոսիկ որ յառաջագոյն պատմեցին վասն
գալստեան Արգարոյն, որոյ դուք այժմ մատնիչք
53 և սպանողք եղերուք: Ոյք առէք զօրէնս ի հրա-
մանս հրեշտակաց, և ոչ պահեցէք:
54 Եւ լուեալ զայս զայրանային ի սիրտս իւրեանց,
55 և կրճէին զատամունս ի վերայ նորա: Եւ նա էր

¹Ո՛հան+, աստուածոյն ձերոյ

լի Հոգւով Սրբով, հայեցաւ յերկինս և ետես
 զփառս Աստուծոյ և զՅիսուս զի կայր ընդ աջմէ
 Աստուծոյ, և ասէ, Ահա տեսանեմ զերկինս բա-
 ցեալ և զՈրդի մարդոյ զի կայ ընդ աջմէ Աստու-
 56 ծոյ: Աղաղակեալ ի ձայն մեծ՝ խցին զականջս
 իւրեանց, և դիմեցին առ հասարակ ի վերայ նորա:
 57 Եւ հանեալ արաաքոյ քաղաքին՝ քարկոծէին. և
 վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց՝ առ ոտս երիտա-
 58 սարդի միոջ որ կոչէր Սաւուղ: Եւ քարկոծ առ-
 նէին զՍտեփանոս, որ կարդայր և ասէր, Տէր Յի-
 59 սուս, ընկալ զոգի իմ: Եդ ծուներ, աղաղակեաց
 ի ձայն բարձր, Տէր, մի՛ համարիր դոցա զայս մեղս.
 և զայս իբրեւ ասաց, ննջեաց. և Սաւղոս էր կա-
 մակից սպանման նորա:

ԳԼ. Ը

1 Եւ եղեւ յաւուր յայնմիկ հալածուքն մեծ ի վե-
 րայ եկեղեցւոյն յերուսաղէմ. և ամենեքեան ցրուե-
 ցան ի գեղս Հրէասաանի և Սամարիայ բաց յառա-
 2 քելոցն: Եւ բարձին զՍտեփանոս արք երկիւղածք,
 և արարին կոծ մեծ ի վերայ նորա:
 3 ԲԴ. Բայց Սաւղոս փասակար էր եկեղեցւոյն,
 ի տունս տունս մտանէր, քարչեալ զարս և զկա-
 նայս՝ մատներ ի բանս:
 4 Եւ սփռեալքն շրջէին, աւեսարանէին զբանն:
 5 Իսկ Փիլիպպոս իջեալ ի քաղաքն Սամարացւոց՝
 6 քարոզէր նոցա զՔրիստոս: Ունկն դնէին ժողո-
 վուրդքն բանիցն Փիլիպպոսի միարան՝ ի լսել նոցա
 7 և ի տեսանել զնշտնան, զոր առնէր: Քանզի բա-

զուամբ որ ունէին զայսս պիղծս՝ աղաղակէին ի ձայն
 8 մեծ և ելանէին : Եւ բազում անդամալոյծք և
 9 կաղք բժշկէին . Եւ եղեւ ուրախութիւն մեծ ի քա-
 ղաքին յայնմիկ : Այր ոմն Սիմոն անուն յառա-
 10 ջագոյն էր ի քաղաքին , մոզէր և ապշեցուցանէր
 զազգն Սամարացւոց , ասել զանձնէ թէ իցէ մեծ
 11 ոմն : Յոր հայէին ամենեքեան ի փոքուէ մինչեւ
 ի մեծամեծս , և ասէին , Սա է զօրութիւն Աստու-
 12 ծոյ որ կոչի մեծ : Հայէին ի նա վասն բազում
 ժամանակաց մոզութեամբքն ապշեցուցանելոյ զնո-
 13 սա : Բայց յորժամ հաւատացին Փիլիպպոսի որ
 աւետարանէր վասն արքայութեանն Աստուծոյ և
 անուանն Յիսուսի Քրիստոսի , մկրտէին ամենե-
 14 քեան արք և կանայք : Այլ և ինքն Սիմոն հա-
 վատաց , և մկրտեալ կանխէր առ Փիլիպպոս . տե-
 սեալ զնշանն և զմեծամեծ զօրութիւնն որք լի-
 15 նէին՝ զարմանայր : Իբրեւ լուան որ յԵրուսաղէմ
 առաքեալքն էին թէ և ի Սամարիա ընկալան
 զբանն Աստուծոյ , առաքեցին առ նոսա զՊետրոս
 16 և զՅովհաննէս : Արք իջեալ կացին յաղօթս ի վե-
 17 րայ նոցա , որպէս զի առցեն զՀոգին Սուրբ . Ձի
 ցայնժամ չեւ եւս էր և ոչ ի վերայ միոյ նոցա
 հասեալ , բայց միայն մկրտեալք էին յանուն
 18 Տեառն Յիսուսի : Յայնժամ եղին զձեռս ի վերայ
 նոցա , և առնուին Հոգի Սուրբ : Տեսեալ Սիմոնի
 թէ ձեռս ի վերայ դնելով առաքելոցն՝ տուեալ
 լինի Հոգին Սուրբ , մատոյց նոցա ինչս և ասէ ,
 19 Տուք և ինձ զիշխանութիւնս զայս , զի յոյր վե-
 20 րայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ Հոգի Սուրբ : Եւ Պետ-
 րոս ասէ ցնա , Արժաթ քո ընդ քեզ լիցի ի կո-

- րուստ, զի վպարգեւան Աստուծոյ համարեցար ըն-
 21 չիւք ստանալ: Ոչ գոյ քեզ մասն և վիճակ ի բա-
 նիդ յայդմիկ, քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առա-
 22 ջի Աստուծոյ: Ապաշաւեա դու ի չարեացդ քոց
 յայդցանէ, և աղաչեա զՏէր, թերեւս թողու-
 թիւն լիցի քեզ ի մեղմեխ խորհրդոց սրտի քո:
 23 Քանզի ի դառնութիւն մաղձի և ի կնճիռն անի-
 24 րաւութեան տեսանեմ զքեզ: Պատասխանի ետ
 Սիմոն և ասէ, Աղաչեցէք դուք վասն իմ զՏէր,
 զի մի՛ ինչ եկեացէ ի վերայ իմ յորոց դուքդ ասա-
 25 ցէք: Եւ նոցա եդեալ վկայութիւն՝ խօսեցան զբանն
 Աստուծոյ, և դարձան յԵրուսաղէմ. և ի բա-
 զում գեղս Սամարացոցն աւետարանէին:
 26 ԲԵ. Հրեշտակ Տեառն խօսեցաւ առ Փիլիպպոս
 և ասէ, Արի և գնա դու ի կողմն հարաւոյ ընդ ճա-
 նապարհ որ իջանէ յԵրուսաղէմէ ի Գազա, զի այս
 27 է անապատ: Եւ յարեաւ գնաց. և ահաւասիկ
 այր մի եթւովպացի, ներքինի հզօր կանդակայ
 տիկնոջ եթւովպացոց, որ էր ի վերայ ամենայն
 գանձուց նորա. որ եկեալ էր երկիր պագանիւլ յԵ-
 28 րուսաղէմ: Եւ անդրէն դարձեալ և նստեալ
 ի կառս իւրում՝ ընթեռնոյր վարդաօրէն զԵսայի:
 29 Ասէ Հոգին ցՓիլիպպոս, Մատիւր և յարեաց
 30 ի կառսդ յայդոսիկ: Եւ ընթացեալ Փիլիպպոս՝
 լսէր զի ընթեռնոյր զԵսայի մարգարէ, և ասէ, Գի-
 31 տիցե՞ս արդեւք զոր ընթեռնուցուսդ: Եւ նա ասէ,
 Զիս՞րդ կարիցեմ, եթէ ոչ ոք առաջնորդեացէ ինձ.
 և աղաչեաց զՓիլիպպոս ելանել նստել ընդ նմա:
 32 Եւ գլուխ գրոցն զոր ընթեռնոյր՝ էր այս. Իբրեւ
 զոչխար ի սպանդ վարեցաւ, և իբրեւ զորոջ առաջի

կտրչի իւրոյ անմուռնչ՝ այնպէս ոչ բանայ զբերան
 33 իւր : Ի խոնարհութեան նորա դատաստան նորա
 բարձաւ, և զազգատոհմ նորա ո՞ պատմեսցէ, զի
 34 բառնան յերկրէ կեանք նորա : Պատասխանի ետ
 ներքինին Փիլիպպոսի և ասէ, Աղաչեմ զքեզ, վասն
 ո՞յր ասէ մարգարէն զայս, վասն ի՞ւր եթէ վասն
 35 այլոյ ուրուք : Եբաց Փիլիպպոս զբերան իւր, և
 սկսեալ ի գրոցս յայսցանէ՝ աւետարանեաց նմա
 36 զՅիսուս : Իբրեւ երթային զճանապարհայն, եկին
 ի ջուր ինչ, և ասէ ներքինին, Ահաւասիկ ջուր,
 37 զի՞նչ արգելու զիս ի մկրտելոյ : ¹Եւ ասէ ցնա,
 եթէ հաւատաս բոլորով սրտիւ քով, մարթ է .
 պատասխանի ետ և ասէ, Հաւատամ եթէ Յիսուս
 38 Քրիստոս է Որդի Աստուծոյ՞ : Եւ հրամայեաց կա-
 ցուցանել զկառան . և իջին երկոքեան ի ջուրն, Փի-
 39 լիպպոս և ներքինին, և մկրտեաց զնա : Եւ իբրեւ
 ելին ի ջրոյ անտի, ²Հոգին Սուրբ եկն ի վերայ ներ-
 քինւոյն, և հրեշտակ Տեառն յափշտակեաց՝ զՓի-
 լիպպոս, և ոչ եւս ետես զնա ներքինին, և գնայր
 40 զճանապարհ իւր ուրախութեամբ : Բայց Փիլիպպոս
 գտաւ յԱզովտոս . և շրջեալ աւետարանէր ամե-
 նայն քաղաքացն՝ մինչեւ ի դալ նորա ի Կեսարիա :

ԳԼ. Թ

1 ԲԶ. Իսկ Սաւղոս տակաւին ³լցեալ սպառնա-
 լեօք և սպանմամբ աշակերտացն Տեառն՝, մատու-

¹Այս համար պատու է ի Բաղսմա

²Բաղսմա, Հոգի Տեառն յափշտակեաց

³Յայնն, շնչեալ սպառնալիս և սպանումն յաշա-
 կերտան Տեառն

- 2 ցեալ առ քահանայապետն՝ խնդրեաց ի նմանէ
 թուղթս ի Գամասկոս առ Ժողովուրդսն . որպէս թէ
 զոք դացէ զայնր ճանապարհաւ, արս կամ կանայս,
 3 կապեալս ամցէ յերուսաղէմ: Եւ ընդ երթալն
 նորա՝ եղեւ մերձեհալ ի Գամասկոս . յանկարծակի
 4 շուրջ զնովաւ փայլատակեաց լոյս յերկնից: Եւ
 անկեալ յերկիր՝ լուաւ բարբառ որ սաւեր ցնա,
 5 Սաւուղ, Սաւուղ, զի՞ հալածեա զիս: Եւ սսէ,
 Ո՞վ ես, Տէր . և նա սսէ, Ես եմ Յիսուս զոր
 6 դուն հալածեա.¹ Այլ յոտն կաց և մուտ ի քա-
 շաքդ, և պատմեսցի քեզ զինչ պարտ իցէ սուներ .
 7 իսկ արքն որ ընդ նմայն երթային, կային անշշուռնջ,
 զձայնն միայն լսէին, լայց տեսանէին և ոչինչ:
 8 Յարեաւ Սաւղս յերկրէ անտի, և ոչօք բացօք
 ոչ զոք տեսանէր . զձեռանէ առեալ նորա՝ մուծին
 9 ի Գամասկոս: Եւ էր անդ աւուրս երիս և ոչ տե-
 սանէր . և ոչ եկեր և ոչ արբ:
 10 Եւ էր ոմն աշակերտ ի Գամասկոս Անանիա անուռն .
 սսէ ցնա Տէր ի տեսլեան, Անանիա . և նա սսէ,
 11 Ահաւասիկ եմ, Տէր: Եւ սսէ ցնա Տէր, Յսան կաց
 և գնա ընդ փողոցն որ կոչի Ուղիղ, և խնդրեսցես
 յապարանսն Յուդայ Սաւղոս անուռն զՏարսոնացի .
 12 զի կայ դեռ յաղօթս: Եւ ետես ի տեսլեան այր մի
 Անանիա անուռն, մտեալ և եդեալ ի վերայ նորա
 13 զձեռն, որպէս զի տեսցէ: Պատասխանի ետ Անա-
 նիա, Տէր, լուայ ի բաղմաց վասն ուռնն այնորիկ,

¹Ո՞վ ես, յաւելան, խիստ է քեզ ընդդէմ խթանի
 աքացել . և զարհուրեալ և անշշուռնջ լեալ սասաց,
 Տէր, զիս զի՞նչ կամիս սուներ . և սսէ ցնա Տէր,

14 որչափ արար չարիս սրբոց քոց յԵրուսաղէմ. Եւ
 աստ ունի իշխանութիւն ի քահանայապետիցն,
 15 կապել զամենեւեան որ կարգան զանուէն քո: Ասէ
 ցնա Տէր, Երթ գու, զի անօթ ընարութեան է ինձ
 նա, կրել զանուէն իմ աւազի հեթանոսաց և թա-
 16 դաւորաց և որդւոցն Իսրայելի: Քանզի ես իսկ
 ցուցից նմա որչափ պարտ իցէ նմա չարչարել վասն
 17 անուան իմոյ: Եւ գնաց Անանիա և Էմուա յապա-
 րանան, և եդեալ ի վերայ նորա ձեռս՝ ասէ, Սա-
 ւուղ եղբայր, ¹ի վեր հայեաց,՝ Տէր առաքեաց զիս,
 Յիսուս որ երեւեցաւն քեզ ի ճանապարհին յորում
 գայիրն, որպէս զի տեսցես և լցցիս Հոգւով Սրբով:
 18 Եւ վաղվաղակի անկան յաչաց նորա իբրեւ կե-
 19 ղեւանք. ²եաես և յարեաւ մկրտեցաւ: Եւ առեալ
 կերակուր՝ զօրացաւ. և եղեւ ի Դամասկոս ընդ
 աշակերտան աւուրս ինչ:
 20 Եւ վաղվաղակի ի ժողովուրդսն քարոզեաց զՅի-
 21 սուս, թէ սա է Որդին Աստուծոյ: Զարմացեալ էին
 ամենեքեան որ լսէինն, և ասէին, Ո՞չ սա էր որ
 աւար հարկանէր յԵրուսաղէմ զայնոսիկ, որ կար-
 դային ³զանուէն Յիսուսի՞. և այսր նմին իրի եկեալ
 է, զի կապեալս զսոսա տարցի առ քահանայա-
 22 պետան: Այլ Սաւղոս առաւել եւս զօրանայր և
 յաղթահարէր զՀրեայսն որ բնակեալ էին ի Դա-
 մասկոս. և խելամտեցուցանէր թէ սա է Քրիստոսն:
 23 Իբրեւ կատարէին աւուրք բաղումք, խորհեցան
 24 Հրեայքն սպանանել զնա: Յայտնեցաւ Սաւղոսի

¹ Ի բազմաձև պահասէ ² Ո՞հնոս, ետես առժամայն
³ Յայնն, զանուէնս՞ զայս

- նենգութիւնն նոցա, քանզի պահէին զդրուանն
 25 ի տուէ և ի գիշերի որպէս զի սպանցեն զնա: Եւ
 աւետալ զնա աշակերտացն ի գիշերի՝ ընդ պարիսպն
 կախեալ իջուցին վանդակաւ:
 26 Իբրեւ եկն Սաւղոս յԵրուսաղէմ, ընդելանէր
 յարել յաշակերտան. և ամենքեան երկնչէին
 27 ի նմանէ, չհաւատային թէ իցէ աշակերտ: Բայց
 Բառնարայ աւետալ զնա՝ ած առ առաքեալան, և
 պատմեաց նոցա որպէս ի ճանապարհին ետես զՏէր,
 և զի խօսեցաւ ընդ նմա. և զի ի Գամաակոս հա-
 28 մարձակեցաւ յտնուն Յիսուսի: Եւ էր ընդ նոսա
 ի մտանել և ելանել յԵրուսաղէմ, համարձակեալ
 29 յտնուն ¹Տեառն: Խօսէր և վիճէր ընդ Յոյնան. և
 30 նոքա խոկային սպանանել զնա: Եւ իմացեալ եղ-
 բարց՝ իջուցին զնա ի կեսարիա, և առաքեցին զնա
 ի Տարսոն:
 31 Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն Հրէաստան և ի Սա-
 մարիա և ի Գալիլէա ունէր խաղաղութիւն, շինեալ
 և երթեալ զՏեա երկիւղի Տեառն և մխիթարու-
 թեամբ Հոգւոյն Արքոյ բազմանայր:
 32 Բէ. Եւ եղեւ ի շրջելն Պետրոսի առ ամենե-
 քումք, իջանել նմա և առ սուրբան որ բնակեալ
 33 էին ի Լիւզդա: Եւ եգիտ անդ այր մի, որում
 անուն էր Ենեա, ութեմեան գներ ի մահիճս ան-
 34 դամալոյժ: Եւ ասէ ցնա Պետրոս, Ենեա, բժշկէ
 զքեզ ²Տէր Յիսուս Քրիստոս, արի և քեզն թօ-
 թափեա զանկողինս քո. և վաղվաղակի յարեաւ:

¹Ո՛մն+, Տեառն Յիսուսի

²Ի Յոյն օրինակաց ո՛մն+, Տէր Յիսուս, այլ+, Յիսուս Քրիստոս

- 35 Եւ տեսին զնա ամենեքեան որ ընակեալ էին
 ի Լիւզգաւ և ի Սարոփնա, որք և դարձան իսկ ի Տէր :
- 36 Եւ ի Յոպպէ էր կին ոմն աշակերտեալ անուն Տա-
 բիթա, (որ թարգմանեալ կոչի Այծեմնիկ.) սա էր
 ի դործովք բարեօք և ողորմութեամբք զոր առ-
- 37 նէր : Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդանալ
 նմա և մեռանել. լուսցին զնա և եգին ի դատի-
- 38 կոնի անդ : Եւ մերձ էր Լիւզգաւ ի Յոպպէ. աշա-
 կերտացն լուեալ եթէ Պետրոս անդ է, առաքե-
 ցին երկուս արս առ նա աղաչել զի մի՛ դանդա-
- 39 ղեսցի գալ առ նոսա : Եւ յարուցեալ Պետրոս
 եկն ընդ նոսա, զոր իբրև եկն՝ հանին ի վերնա-
 տունն. և կացին շուրջ զնովաւ այրիքն ամենայն,
 լային և ցուցանէին զձորձա և զհանդերձա, որչափ
- 40 առնէր նոցա Այծեմնիկն : Եւ հանեալ արտաքս
 զամենեանն Պետրոսի՝ եգ ծունր, եկաց յաղօթա,
 և դարձաւ ի մարմինն և ասէ, Տաբիթա, արի կաց
¹ յանուն Տեառն Յիսուսի ֆրիստոսի՞. և նա եբաց
 զաչս իւր, և տեսեալ զՊետրոս նստաւ կանգուն :
- 41 Չեւն ետ նմա և յարոյց զնա, կոչեաց զսուրբն և
 42 զայրիսն, առաջի կացոյց զնա կենդանի : Եւ յայա-
 նի եղեւ ընդ ամենայն Յոպպէ, և հաւատացին
- 43 բազումք ի Տէր : Եւ եղեւ աւուրս բազումս լինել
 նմա ի Յոպպէ առ ումեմն Սիմոնի խաղախորդի :

ՔԼ. Ժ

1 ՔԱ. Այր մի էր ի կեսարիա անուն կոռնելիոս
 2 հարիւրապետ, ի գնդէ որ կոչէր Իտալացի. բարե-

¹ Ի Յոպպէն պատասէ

պաշտօն և երկիւղած յԱստուծոյ ամենայն տամբ
 իւրով, առնէր ողորմութիւնս բազումս ի ժողո-
 վրրդեանն, և յաղօթս կայր առ Աստուած յամե-
 3 նայն ժամ: Ետես ի տեսլեան յայտնապէս զիննե-
 րորդ ժամու աւուրն զՏրեշտակ Աստուծոյ, զի
 4 մտանէր առ նա և ասէր ցնա, կոռնելիէ. Եւ նա
 հայեցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ և ասէ, Զի՞ է,
 Տէր. և ասէ ցնա, Աղօթք քո և ողորմութիւնք
 5 քո ելին յիշատակաւ առաջի Աստուծոյ: Եւ արդ
 յղեա արս ի Յոպպէ և կոչեա զԱիմօֆս զոմն որ
 6 կոչի Պետրոս. Նա մտեալ է առ Աիմօֆսի ումեմն
 7 խաղախորդի, որոյ է տունն մերձ ի ծով¹: Եւ իբրև
 գնաց Տրեշտակն որ խօսէր ընդ նմա, կոչեաց երկուս
 ի ծառայիցն և զինուոր մի բարեպաշտօն ի սպասա-
 8 ւորացն իւրոց, Եւ պատմեալ նոցա զամենայն՝ տ-
 ոաքեաց զնոսա ի Յոպպէ:
 9 Եւ ի վաղիւ անդր ի ճանապարհ անկանել նոցա
 և մօտ ի քաղաքն լինել, ել Պետրոս ի տանիսն
 10 կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն: Քաղցեաւ և
 կամէր ճաշակել. և ի պաարաստելն նոցա՝ եղեւ
 11 ի վերայ նորա զարմացումն: Եւ տեսանէր զերկինս
 բացեալ, և զչորեցունց տտնոց կապեալ անօթ
 ինչ իբրև զկաաւոյ մեծի, իջեալ նստեալ ի վերայ
 12 երկրի: Յորում էին ամենայն չորքոտանիք և սո-
 13 ղունք երկրի և թռչունք՝ երկնից: Եւ եղեւ ձայն

¹Ո՛հնէ, յա-էլու-ն, նա խօսեացի քեզ զինչ պարտ իցէ
քեզ առնել

²Ո՛հնէ, չորքոտանիք երկրի և գաղանք և սողունք
և թռչունք

- 14 առ նա, Արի, Պետրոս, զեն և կեր: Եւ Պետրոս
ասէ, Քաւ լիցի, Տէր, զի ոչ երբեք կերայ խառ-
- 15 նակ ինչ և անսուրբ: Չայն եղեւ կրկին անգամ
առ նա, Զոր Աստուած սրբեաց՝ դու մի՛ պղծեր:
- 16 Այս եղեւ երիցս, և վերացաւ անօթն յերկինս:
- 17 Եւ մինչդեռ զարմացեալ էր ընդ միտս Պետրոս
թէ զի՞նչ իցէ տեսիլն զոր ետես, ահա արքն ա-
- 18 ռաքեալք ի կողնելեայ հարցին զապարանիցն Սի-
մօնի, կացին առ դրանն. կոչեցին և հարցտնէին,
եթէ Սիմօն որ կոչի Պետրոս աստ մտեալ իցէ:
- 19 Եւ մինչդեռ Պետրոս զմտաւ ածէր վասն տես-
լեանն, ասէ Հոգին ցնա, Ահաւասիկ ¹արք ոմանք՝
- 20 խնդրեն զքեզ: Այլ արի էջ և երթ ընդ նոսա
առանց իրիք խղճելոյ, զի ես առաքեցի զնոսա:
- 21 Եւ իբրև էջ Պետրոս առ նոսա, ասէ, Ահաւասիկ
ես եմ զոր խնդրէքն. զի՞նչ իրք են վասն որոյ ե-
- 22 կիքդ: Եւ նոքա ասեն, կողնելիոս հարիւրապետ,
այր արդար և երկիւղած յԱստուծոյ, վկայեալ
յամենայն ազգէն Հրէից, հրաման առ ի հրեշտա-
կէ սրբոյ կոչել զքեզ ի տուն իւր և լսել բանս
- 23 ի քէն: կոչեաց զնոսա ի ներքս և առ իւր ագոյց:
Եւ ի վաղիւ անդր յարուցեալ Պետրոս գնաց
ընդ նոսա, և ոմանք յեղբարց անտի որ ի Յոպպէ
- 24 էին՝ եկին ընդ նմա: Եւ ի վաղիւ անդր մտին
ի կեսարիա. և կողնելիոս մնայր նոցա, կոչեցեալ
զազգատոհմն իւր և զկարեւոր բարեկամսն:
- 25 ԳԲ. Եւ եղեւ ի մտանելն Պետրոսի՝ ընդ առաջ
եղեւ նմա կողնելիոս, անկեալ առ ոտսն երկիր պա-
- 26 դանէր: Եւ Պետրոս կանգնեաց զնա և ասէ, Յոտն

¹Բազումս, արք երեք

- 27 կաց, և ես ինքն մարդ եմ: Եւ խօսելով ընդ նմա
եմուտ ի ներքս. և գտանէր անդ ժողովեալ զբա-
- 28 զումս: Եւ ասէ ցնոսա, Դուք ինքնին գիտէք ո՛րպէս
անմարթ է առն Հրէի հպել կամ մերձենալ առ
այլազգի. և ինձ Աստուած եցոյց մի՛ զոք խառնակ
- 29 կամ անսուրբ ասել ի մարդկանէ: Վասն այսորիկ
և առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ եկի կոչեցեալ.
բայց արդ հարցանեմ, Յի՞նչ պէտս կոչեցէք զիս:
- 30 Եւ կոռնելիոս ասէ, Յառաջ քան զչորս աւուրս
մինչ ցայս ¹ժամ կայի յաղօթս յինն ժամն ի տան
իմում. և տհա այր մի եկն եկաց առաջի իմ ի հան-
- 31 դերձս սպիտակս, և ասէ, կոռնելիէ, լսելի եղեն
աղօթք քո, և ողորմութիւնք քո յիշեցան առաջի
- 32 Աստուծոյ. Եւ արդ յղեա ի Յուպպէ և կոչեա զՍի-
մոփն որ կոչեցեալն է Պետրոս. սա մտեալ է ի տուն
Սիմոփսի ուրումն խաղախորդի մերձ ի ծոփն. ²որ ե-
- 33 կեսցէ և խօսեսցի ընդ քեզ: Եւ ես իսկ և իսկ յզեցի
առ քեզ, դու բարւոք արարեր զի եկիր. արդ ամե-
նեքին մեք առաջի Աստուծոյ կամք լսել զամենայն,
զոր հրամայեալ է քեզ ի Տեառնէ:
- 34 Եբաց Պետրոս զբերան իւր և ասէ, Ճշմարտու-
թեամբ հասեալ եմ, զի ոչ գոյ ակնսուութիւն
- 35 առ ի յԱստուծոյ. Այլ յամենայն ազգս որ երկնչին
ի նմանէ և գործեն զարդարութիւն, ընդունելի է
- 36 նմա: ³Զբանն առաքեաց որդւոցն Խարայելի աւե-
աարանել զխաղաղութիւն ի ձեռն Յիսուսի Գրիս-
- 37 տոսի. (սա է ամենայնի Տէր.) Դուք ինքնին գիտէք
զբանն որ եղեւ ընդ ամենայն Հրէաստան սկսեալ

¹Ո՛մանք, ժամ պահէի և

²Յո՛մանս պախտի

³Ո՛մանք, Զբանն զոր

ի Գալիլէէ, յետ մկրտութեանն զոր քարոզեաց
 38 Յովհաննէս. ԶՅիսուս որ ի Նազարեթէ, զոր օծն
 Սատուած Հոգւով Սրբով և զօրութեամբ, որ շրջե-
 ցաւ բարի առնել և բժշկել զամենայն ըմբռնեալսն
 39 ի Սատանայէ, զի Աստուած էր ընդ նմա: Եւ մեք
 վկայ եմք ամենայնի զոր արար յերկրին Հրէաստանի
 և յերուսաղէմ. զոր և սպանին կախեալ զփայտէ:
 40 Զնա Աստուած յարոյց յերրորդ աւուր, և ետ նմա
 41 յայտնի լինել, Ոչ ամենայն ժողովրդեանն, այլ
 մեզ վկայիցս յառաջագոյն ընտրելոցս յԱստուծոյ,
 որք և կերաք և արբաք ընդ նմա յետ յարութեան
 42 նորա իմեռելոց: Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել
 ժողովրդեանն և վկայութիւն դնել, թէ նա է սահ-
 մանեալն յԱստուծոյ դասաւոր կենդանեաց և մե-
 43 ռելոց: Նմա ամենայն մարգարէք վկայեն, թողու-
 թիւն մեզաց աւնուլ անուամբ նորա ամենայն հա-
 ւատացելոց ի նա:
 44 Եւ մինչդեռ խօսէր Պետրոս զբանս զայս, հան-
 գեաւ Հոգին Սուրբ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին
 45 զբանն: Զարմացան որք ի թլփատութենէ անտի
 հաւատացեալք եկեալ էին ընդ Պետրոսի, զի և
 ի հեթանոսս պարգեւք Հոգւոյն Սրբոյ զեղուին:
 46 Քանզի լսէին ի նոցանէ խօսել լեզուս և մեծացու-
 47 ցանել զԱստուած: Յայնժամ պատասխանի ետ
 Պետրոս, Միթէ զջուրն ոք արգելուլ կարէ՞ առ
 ի չմկրտելոյ զսոսա, որք և զՀոգին Սուրբ ընկալան
 48 որպէս և մեք: Եւ հրամայեաց նոցա մկրտել յա-
 նունն ¹Յիսուսի Քրիստոսի՞. յայնժամ աղաչեցին
 զնա լինել անդ աւուրս ինչ:

¹Ո՞՞նք, Տեառն

ԳԼ. ԺԱ

1 ԳԳ. Աստուծոյ առաքեալքն և եղբարք որ էին ի կողմանս
 Հրէաստանի, զի և ի հեթանոսս ընկալան
 2 զբանն Աստուծոյ: Բայց յորժամ ել Պետրոս յերուսաղէմ,
 խղճէին ի նմանէ որ ի թլփատութենէ
 3 անսի ¹հաւատացեալքն էին. Եւ ասէին եթէ ²Եմուտ
 4 առ արս անթլփատս և եկեր՝ ընդ նոսս: Եւ սկսաւ
 5 Պետրոս պատմել նոցա կարգաւ և ասէ, Ես էի
 ի քաղաքին ի Յոպպէ յաղօթս, և տեսանէի ի զարմացման
 տեսիլ, իջանել անօթ ինչ իրրեւ կտաւոյ մեծի
 զչորեցունց տանոց կախեալ յերկնից, և եհաս
 6 մինչեւ աւ իս: Յոր պշուցեալ հայէի, և տեսի զչորքոտանիս
 երկրի և զգազանս և զսողունս և
 7 զթռչունս երկնից: Եւ լուայ բարբառ որ ասէր ցիս,
 8 Արի, Պետրոս, զեն և կեր: Եւ ասեմ, Քաւ լիցի,
 Տէր, զի խառնակ ինչ և անսուրբ ոչ երբեք եմուտ
 9 ի բերան իմ: Պատասխանի ետ ինձ երկիցս անդամ
 բարբառն յերկնից, Զոր Աստուած սրբեաց՝ դու
 10 մի՛ խառնակ համարիր: Այս եղեւ երիցս, և վերացաւ
 11 ամենայն դարձեալ յերկինս: Եւ ասա անդէն երեք արք
 եկին կացին առ ապարանիցն
 12 ուր եսն էի, առաքեալք ի կեսարիայ առ իս: Եւ ասէ ցիս
 Հոգին երթալ ընդ նոսս և մի՛ ինչ խղճել. եկին ընդ իս
 և սոքա վեցեքին եղբարքս, և մտաք
 13 ի տունն առնն այնորիկ: Եւ սլատմեաց մեզ ո՛րպէս
 ետես զհրեշտակն ի ասն իւրում զի կայր և ասէր

¹ Ի Յոպպէ պոպոպ

² Բազմեմ, Մտեր առ արս անթլփատս և կերար

- 14 ցնա, Առաքեալ ի Յոպպէ, և կոչեա զԱիմոֆն զկո-
 15 չեցեալն Պետրոս. Որ խօսեացի բանս ընդ քեզ, որովք
 16 կեցցես դու և ամենայն տուն քո: Եւ իբրեւ սկսայ
 խօսել, եկն Հոգին Սուրբ ի վերայ նոցա, որպէս և
 17 վերայ մեր ի սկզբանն: Յիշեցի զբանն Տեառն զոր
 ասէրն, Յովհաննէս մկրտեաց ի ջուր, բայց դուք
 18 մկրտիցիք ի Հոգին Սուրբ: Իսկ արդ եթէ զհասա-
 րակաց պարգեւն ետ Աստուած և նոցա որպէս և
 մեզ ի հաւատալն ի Տէր Յիսուս Քրիստոս, ես զի՞նչ
 19 կարող էի արգելուլ զԱստուած: Եւ լուեալ զայս
 լռեցին, և փոռաւոր աւնէին զԱստուած և ասէին,
 Ուրեմն և ի հեթանոսս ետ Աստուած զապաշխա-
 րութիւն կենաց:
 20 Եւ ցրուեալքն ի նեղութենէն որ եղեւ ի վերայ
 Ստեփանոսի՝ հասին մինչեւ ի Փիւնիկէ և ի Լիպրոս
 և յԱնտիոքիա. ոչ ումեք խօսէին զբանն, բայց
 21 միայն Հրէից: Եւ էին ոմանք ի նոցանէ արք Լիպ-
 րացիք և Լիւրենացիք, որք մտեալ յԱնտիոք խօ-
 22 սէին ընդ Յոյնան աւետարանեալ զՏէր Յիսուս: Եւ
 էր ձեռն Տեառն ընդ նոսա, և բազմութիւն հա-
 23 վաստացելոց դարձաւ ի Տէր: Լու եղեւ բանս այս
 յականջս եկեղեցւոյն որ էր յԵրուսաղէմ վասն
 նոցա, և առաքեցին զԲառնաբաս մինչեւ յԱնտիոք.
 24 Որ իբրեւ եկն և ետես զշնորհան Աստուծոյ, ուրախ
 եղեւ, և մխիթարէր զամենեւեան յօժարութեամբ
 25 սրտի կալ նոցա ի Տէր: Զի էր այր զուարթամիտ
 և լի Հոգւով Սրբով և հաւատովք. և յաւելաւ
 26 ժողովուրդ բազում Տեառն: Եւ ել ի Տարսոն
 խնդրել զՍաւղոս, և գտեալ զնա ած յԱնտիոք:
 Եւ եղեւ նոցա զամն ողջոյն ժողովել յեկեղեցին և

ուսուցանել ժողովուրդ բազում, և անուանել նախ յԱնտիոք¹ զաշակերտեալսն Բրիստոնեայս :

- 27 ԳԴ. Ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ իջին յԱրու-
 28 սաղեմէ մարգարէք յԱնտիոք : Յարուցեալ մի ոմն
 ի նոցանէ անուն Ադարսս՝ նշանակեաց Հոգւոմն
 սով մեծ լինել ընդ ամենայն աշխարհ, որ
 29 եղև առ Աղաւղեաւ : Բայց յաշակերտաց անտի,
 որպէս զիարդ կարող ոք էր՝ իւրաքանչիւր ոք
 ի նոցանէ որոշեցին աւաքել ի պէտս եղբարցն որ
 30 բնակեալ էին ի Հրէաստանի. Զոր և արարին իսկ
 աւաքեալ առ երիցուհան ի ձեռն Բաւնարայ և
 Սաւղոսի :

ԳԼ. ԺԲ

- 1 ԳԵ. Ընդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ արկ Հե-
 րովդէս արքայ ձեռն չարչարել զոմանս յեկեղեց-
 2 ւոյն : Եւ սպան զՅակովբոս, զեղբայր Յովհաննու,
 3 սրով : Ետես եթէ հաճոյ է Հրէիցն, յաւել ևս
 ունել զՊետրոս. և էին աւուրքն բազարջակերաց :
 4 Զոր իբրև կալաւ, եդ ի բանտի, և մատնեաց չորից
 չորրորդաց զինուորաց պահել զնա. և կամէր յետ
 5 զատկին ամել զնա ժողովրդեանն : Եւ Պետրոս
 ի պահեստի էր ի բանտին, և աղօթք ստէպ լինէին
 6 յեկեղեցւոյն վասն նորա առ Աստուած : Իբրև
 կամեցաւ զնա ամել Հերովդէս, ի գիշերին յայն-
 միկ էր Պետրոս ի քուն ի մէջ երկուց զինուորաց՝

¹Յայն, զաշակերտսն

կապեալ կրկին շղթայիւք, և պահապանքն առաջի
 7 դրանն պահէին զբանտն: Եւ ահա հրեշտակ Տեառն
 եկն եկաց ի վերայ, և լոյս ծագեաց ի տանն, և
 ի թեաց զկողսն Պետրոսի, յարոյց զնա և ասէ,
 Արի վազվազակի. և անկան շղթայքն ի ձեռաց
 8 նորա: Եւ ասէ ցնա հրեշտակն, Ա՛ծ զգօտի քո, և
 արկ զհողաթափս յոտս քո. և արար այնպէս. և
 9 ասէ ցնա, Արկ զձորձս քո և եկ զկնի իմ: Եւ ել-
 եալ երթայր զհետ, և ոչ գիտէր եթէ ճշմարիտ
 իցէ որ ինչ եղեւն ի հրեշտակէն. զի համարէք ե-
 10 րազ տեսանել: Եւ իբրեւ անցին նոքա ըստ մի
 պահ և ըստ երկուս, եկին մինչեւ ի դուռնն եր-
 կաթի՝ որ հանէր ի քաղաքն. որ ինքնին բացաւ
 նոցա, և մտեալ անցին ընդ փողոց մի. և վազ-
 11 վազակի ի բաց եկաց ի նմանէ հրեշտակն: Եւ
 Պետրոս իբրեւ ի միտս եղեւ, ասէ, Արդ գիտեմ
 ճշմարիտ եթէ առաքեաց Տէր զհրեշտակ իւր, և
 փրկեաց զիս ի ձեռաց Հերովդի և յամենայն ակն-
 12 կալութենէ ժողովրդեանն Հրէից: Եւ լեալ ի միտս
 եկն ի առն Մարեմու մօր Յովհաննու, որ կո-
 չեցաւն Մարկոս. ուր էին բազումք ժողովեալ
 13 և աղօթս առնէին: Եւ ի բախել զդուրս տանն,
 մատեաւ աղախին մի, ունկն դնէր, որում անուն
 14 էր Հռովդէ: Եւ ծանուցեալ զձայնն Պետրոսի՝
 ի խնդալոյն ոչ եբաց զդուռնն, ի ներքս ընթացեալ
 15 պատմեաց թէ Պետրոս առ դրանն կայ: Նոքա ա-
 սեն ցնա, Մոլիս. և նա ե՛ւս սնդէր թէ այսպէս
 16 է. և նոքա ասէին, Հրեշտակ նորա իցէ: Եւ Պետ-
 րոս ստէպ բախէր. իբրեւ բացին, տեսին զնա և
 17 զարմացան: Եւ նա ձեռամբ ցուցանէր նոցա լուել,

- և ¹պատմեաց որպէս և Տէր եհան զնա ի բանտէն ,
 և տակ , Պատմեցէք Յակովբայ և եղբարց զայս . և
 18 ելեալ զնաց յայլ տեղի : Եւ իբրեւ այդ եղեւ ,
 էր խռովութիւն մեծ ի մէջ զինուորացն , զի^ո ար-
 19 դեւք Պետրոսն եղեւ : Իսկ Հերովդէս իբրեւ խնդրեաց
 զնա և ոչ եզիտ , հարցեալ զպահապանսն՝ հրա-
 մայեաց սպանանել . և իջեալ ի Հրէաստանէ ի Կե-
 սարիա և անդ լինէր :
- 20 Եւ էր Հերովդէս ցասմամբ ընդ Տիւրացիս և ընդ
 Սիդոնացիս . և նորա աւ հասարակ եկին առ նա ,
 և ի բանի արարեալ զԲղաստոս սենեկապետ ար-
 քայի , խնդրէին զխաղաղութիւն , վասն կերակրե-
 21 լոյ երկրին նոցա յարքունուստ : Յաւուր միում
 յերեւելոջ Հերովդէս զգեցեալ էր զհանդերձ թա-
 գաւորութեան և նստէր յատենի , և խօսէր ընդ
 22 նոսա հրապարակաւ : Եւ ամբոխն ազաղակէր թէ
 23 Աստուծոյ բարբառ է , և ոչ մարդոյ : Եւ անդէն
 եհար զնա հրեշտակ Տեառն , փոխանակ զի ոչ ետ
 փառս Աստուծոյ . և եղեալ որդնալից՝ սատա-
 կեցաւ :
- 24 Եւ բանն Աստուծոյ աճէր և բազմանայր :
- 25 ԳՁ. Բառնաբաս և Սաւղոս դարձան յերու-
 սագեմէ , իբրեւ կատարեցին զպաշտօնն . առեալ
 էր ընդ իւրեանս և զՅովհաննէս որ կոչեցեալն էր
 Մարկոս :

ԳԼ. ԺԳ

1 Էին ոմանք յԱնտիոք ըստ եկեղեցւոյն մարգարէք

¹Ոմանք , պատմեաց նոցա

և վարդապետք, Բառնարաս և Շմաւոն կոչե-
 ցեալն Նիւզէր, և Ղուկիոս Նիւրենացի և Մանայեն
 գոյեկորդի Հերովդի չորրորդապետի, և Սաւղոս :
 2 Մինչդեռ ի պաշտաման Տեառն կային և պահէին,
 ասէ Հոգին Սուրբ, Որոչեցէք ինձ զԲառնարաս և
 զՍաւղոս ի գործ յոր կոչեցեալ է իմ զգոսա :
 3 Յայնժամ պահեալ և աղօթս արարեալ եղին
 զձեռս ի վերայ նոցա և արձակեցին :
 4 Եւ նոքա առաքեալք ի Հոգւոյն Սրբոյ՝ իջին
 5 ի Սելեւկիա, և անտի նաւեցին ի Կիպրոս : Եւ
 հասեալ ի Սաղամինա պատմէին զբանն Աստուծոյ
 ի ժողովուրդս Հրէիցն. ունէին և զՅովհաննէս
 6 պաշտօնեայ : Երջեալ ընդ ամենայն կղզին մինչեւ
 ի Պափոս, գտին անդ այր զոմն մտգ սուտ մարգա-
 7 րէ Հրեայ, որում անուն էր Բարեյեսու. Որ էր
 ընդ փոխանակի բդեշխին Սերգեայ Պաւղոսի, ասն
 իմաստնոյ. նորա աղաչեալ զԲառնարաս և զՍաւ-
 8 ղոս խնդրէր լսել զբանն Աստուծոյ : Ընդդէմ եկաց
 նոցա Եղիմաս մոգ, քանզի այսպէս թարգմանի ա-
 նուն նորա. խնդրէր շրջել զփոխանակ բդեշխին
 9 ի հաւատոց : Իսկ Սաւղոս որ և Պաւղոսն՝ լցեալ
 10 Հոգւով Սրբով հայեցաւ ի նա, Եւ ասէ, Ով լի
 ամենայն նենդութեամբ և խորամանկութեամբ,
 որդի Սատանայի, թշնամի ամենայն արդարու-
 թեան, ո՞չ լռես ի թիւրելոյ զճանապարհս Տեառն
 11 զուղիղս : Եւ արդ՝ ասա ձեռն Տեառն ի վերայ
 քո, և եղիցիս կոյր՝ չտեսանել զարեւ մինչեւ
 ի ժամանակ մի. և անդէն անկաւ ի վերայ նորա
 մէզ և խաւար, և շրջեալ խնդրէր առաջնորդս :
 12 Յայնժամ տեսեալ փոխանակի բդեշխին զիրան որ

եղեն՝ հաւատաց, զարմացեալ ընդ վարդապետութիւնն Տեառն :

- 13 Եւ ամբարձեալ ի Պափեայ Պաւղոսեանց՝ եկին ի Պերգէ Պամփիւլեայ . Յովհաննէս մեկնեալ ի նո-
- 14 ցանէ՝ դարձաւ յԵրուսաղէմ : Եւ նոքա գնացեալ ի Պերգեայ՝ եկին յԱնտիոք Պիսիդեայ . և մտեալ
- 15 ի ժողովուրդն յաւուր շարաթու՝ նստան : Եւ յետ ընթեռնոյ զօրէնան և զմարդարէս, առաքեցին առ նոսա ժողովրդապետքն և ասեն, Արք եղբարք, եթէ իցեն ի ձեզ բանք մխիթարութեան առ ժողովուրդդ, խօսեցարուք :
- 16 Գէ. Յոտն եկաց Պաւղոս շարժեաց զձեռն և ասէ, Արք խորայեւացիք և այք երկնչիք յԱստու-
- 17 ծոյ, լուարուք : Աստուած ժողովրդեանս այսորիկ խորայելի ընտրեաց զհարսն մեր, և զժողովուրդն բարձրացոյց ի պանդխտութեան յերկրին Եգիպտացւոց, և ի բազուկ բարձր եհան զնոսա անտի :
- 18 Եւ իբրեւ քառասնամեայ ժամանակ կերակրեաց 19 զնոսա յանապատի : Եւ քակեալ ազգս եւթն յերկրին Քանանու՝ ժառանգեցոյց նոցա զերկիր ¹նոցա
- 20 իբրեւ ամս չորեքհարիւր և յիսուն : Եւ յետ այսորիկ՝ ետ նոցա դատաւորս մինչեւ ի Սամուէլ մար-
- 21 գարէ : Եւ անտի յառաջ խնդրեցին թագաւոր, և ետ նոցա Աստուած զՍաւուղ որդի Կիսեայ՝ այր
- 22 յազգէ Բենիամինի ամս քառասուն : Եւ իբրեւ փոխեաց զնա, յարոյց նոցա զԻսաւրիթ թագաւոր, որում և ասաց վկայութեամբ, Գտի զԻսաւրիթ որդի

¹Ո՛հնէ, նոցա : (20) Եւ յետ այսորիկ իբրեւ ամս չորեքհարիւր և յիսուն

3 Զեասեայ այր ըստ սրտի իմում, որ արասցէ զա-
 23 մենայն զկամս իմ: Ի սորա զաւակէ Աստուած ըստ
 24 աւետեացն յարոյց Խարայելի զՓրկիչն Յիսուս . Ըստ
 յառաջագոյն քարոզութեանն Յովհաննու առաջի
 երեսաց մտի նորա մկրտութիւն ապաշխարութեան
 25 ամենայն ժողովրդեանն Խարայելի: Եւ իբրեւ ընդ
 Յովհաննէս զընթացսն, սսէր, 2^ո դք կարծէք զի-
 նէն թէ իցեմ. չեմ ես այն, այլ ահա գայ զկնի
 իմ, որում չեմ արժանի զկօշիկս ոտիցն լուծանել:
 26 Արք եղբարք, որդիք Աբրահամեան տոհմին, և որ
 ի ձեզ երկիւղածք իցեն յԱստուծոյ, ձեզ բանս
 27 այս փրկութեան առաքեցաւ: Բայց որ բնակեալ են
 յԵրուսաղէմ, և իշխանք նոցա անձանօթ եղեն
 ի նմանէ, և ¹ըստ բարբառոյ՝ մարգարէիցն, որ զա-
 մենայն շաբաթան ընթեռնուին, գատեալ կատա-
 28 րեցին. Եւ ոչ մի ինչ պատճառս մասու գտեալ
 29 խնդրեցին ի Պիղատոսէ սպանանել զնա: Եւ իբրեւ
 կատարեցին զամենայն որ վասն նորա գրեալ էր՝
 30 իջուցեալ ի փայտէն եդին ի գերեզմանի: Այլ Աս-
 տուած յարոյց զնա ի մեռելոց. որ երեւեցաւ ա-
 31 լուրբք բազմօք այնօցիկ, Որ ելեալ էին ընդ նմա
 ի Գալիլէէ յԵրուսաղէմ. որք և արդ իսկ վկայք են
 32 նորա առ ժողովուրդն: Եւ մեք ձեզ աւետարա-
 33 նեմք զխոստումն որ առ հարսն եղեալ էր: Զի զնայն
 Աստուած կատարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յա-
 րուցեալ զՅիսուս, որպէս և ի Սաղմոսին գրեալ է
 յերկրորդում, Որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծնայ
 34 զքեզ: Եւ զի յարոյց զնա ի մեռելոց, և ոչ եւս

¹ Յայն, ի բարբառոյ

դառնալոց է յապականութիւն, այսպէս ասէ թէ
 Տաց ձեզ զարբութիւնսն Դաւթի զհաւատարիմս :
 35 Քանցի և ի միւսումն ասէ, Ոչ տացես Սրբոյ քում
 36 տեսանել զապականութիւն : Այլ Դաւթ յաղղի
 անդ իւրում պաշտեաց և ի կամս Աստուծոյ ննջեաց,
 և յաւելաւ առ հարս իւր և ետես զապականու-
 37 թիւն : Բայց զոր Աստուածն յարոյց՝ ոչ ետես զա-
 38 պականութիւն : Յայտնի լիցի ձեզ, արք եղբարք,
 զի սովաւ ձեզ թողութիւն մեղաց աւետարանի .
 39 Եւ յամենայնէ յորմէ ոչ կարացէք օրինօքն Մովսիսի
 արդարանալ՝ սովաւ ամենայն որ հաւատայ արդա-
 40 րանայ : Զգոյշ կացէք, գուցէ եկեսցէ ի վերայ ձեր
 41 որ ասացեալն է ի մարգարէս . Տեսէք, արհամար-
 հոտք, և զարմացարուք և եղծարուք, զի գործ մի
 գործեմ ես յաւուրս ձեր, գործ՝ որում ոչ հաւա-
 տայցէք, եթէ ոք պատմեսցէ ձեզ :
 42 Եւ իբրեւ ելին անտի, աղաչէին ի միւսում շա-
 43 բաթու խօսել նոցա զնոյն բանս : Իբրեւ արձակե-
 ցաւ ժողովուրդն, զհետ երթային բազումք ի Հրէից
 անտի և ի պաշտօնէիցն եկամտից զՊաւղոսի և
 զԲառնարայ . որք խօսէին ընդ նոսա, և հաւանե-
 ցուցանէին զնոսա կալ մնալ ի շնորհան Աստուծոյ :
 44 ԴԱ. Եւ ի գալ միւսոյ շարաթուն, գրեթէ ամե-
 նայն քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն Աստուծոյ :
 45 Իբրեւ տեսին Հրեայքն զամբոխն՝ լցան նախանձու,
 և ընդդէմ դարձեալ ասացելոցն ի Պաւղոսէ՝ հայ-
 46 հոյէին : Համարձակեալ Պաւղոսի և Բառնարայ՝
 ասէին, Առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբանն Աս-
 տուծոյ . և քանզի դուք մերժէք զնա, և ոչ ար-
 ժանիս համարիք զձեզ կենացն յաւիտենականաց,

47 ասաւասիկ դառնամք ի հեթանոսս : Զի այսպէս
 պատուիրեաց մեզ Տէր. եդի գքեզ ի լոյս հեթանո-
 սաց՝ լինել քեզ ի փրկութիւն մինչեւ ի ծագս երկրի :
 48 Զայս լուեալ հեթանոսացն ուրախ լինէին , և փառա-
 ւոր առնէին զբանն Տեսառն . և հաւատացին որք էին
 49 կարգեալ ի կեանսն յաւիտենականս : Եւ շրջէր բանն
 50 Աստուծոյ ընդ ամենայն գաւառն : Բայց Հրեայքն
 գրգռեցին զպաշտօնեայ կանայս զգաստս , և զգլխա-
 ւորս քաղաքին , և յարուցեալ հալածանս ի վերայ
 Պաւղոսի և Բառնարայ՝ հանին զնոսս ի սահմանացն
 51 իւրեանց : Եւ նոցա թօթափեալ զփոշի ոտից ի վե-
 52 րայ նոցա՝ եկին յիկոնիոն : Եւ աշակերտքն ընուին
 խնդութեամբ և Հոգւով Սրբով :

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ եղեւ յիկոնիոն ի միասին մտանել նոցա ի ժո-
 ղովուրդ Հրէիցն և խօսել նոյնպէս , մինչեւ հաւա-
 2 տալ Հրէից և Յունաց բազմաց յոյժ : Բայց սն-
 հաւան Հրեայքն յարուցին և շարացուցին զանձինս
 3 հեթանոսացն ի վերայ եղբարց : Բազում ժամա-
 նակս շրջէին , համարձակեալք ¹Տեսառն վկայու-
 թեամբ , բանի՞ շնորհաց իւրոց , և տալ նշանս
 4 և արուեստս լինելոյ ի ձեռս նոցա : Եւ եղեն
 հերձուածք բազմութեան քաղաքին , ոմանք էին
 5 ի Հրեայսն , և ոմանք յառաքեալսն : Իբրեւ եղեւ
 դիմել հեթանոսացն և Հրէից իշխանօքն իւրեանց
 6 ի թշնամանել և ի քարկոծել զնոսս , Ազդ եղ-
 եալ նոցա՝ փախեան ի քաղաքսն Լիկայոնացւոց

¹Յոյնն , ի Տէր որ վկայէր բանի

ի լիւստրա և ի Գերբէ և շուրջ զգաւառաւն , և
անդ աւետարանէին :

- 7 ԳԲ. Եւ այր մի լիւստրացի տկար յոտից
նստէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ , որոյ երբեք
8 չէր գնացեալ : Սա լուաւ զիսոսան Պաւղոսի , որոյ
հայեցեալ ի նա և տեսեալ թէ ունի հաւատս
9 փրկութեան , Ասէ մեծածայն , ¹ Բեզ ասեմ յանուն
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , Յոտն կաց
ի վերայ ոտից քոց ուղիղ . և վազվազէր և գնայր :
10 Եւ ժողովրդոցն տեսեալ զոր արարն Պաւղոս՝
բարձին զձայնս իւրեանց լիկայոնարէն և ասեն ,
Աստուածք նմանեալք մարդկան իջին առ մեզ :
11 Եւ կոչէին զԲառնարաա Դիոս , և զՊաւղոս՝ Հեր-
12 մէս , քանզի նա էր առաջնորդ բանին : Իսկ
քուրմն Դիոս որ կայր առաջի քաղաքին , ցուլս և
պսակս հասուցեալ ի դուռնն՝ հանդերձ բազմու-
13 թեամբքն կամէր զոհել : Եւ լուեալ առաքելոցն
Բառնարայ և Պաւղոսի , պատառեալ զհանդերձս
իւրեանց՝ արտաքս վազեցին յամբլոխէն . ազաղա-
14 կէին Եւ ասէին , Արք , զի՞նչ գործէք զայդ . մեք
ձեզ նմանողք կարեօք մարդիկ եմք , աւետարա-
նել ձեզ յայդպիսի ունայնութեանց դառնալ
յԱստուած կենդանի , որ արար վերկինս և վերկիր
15 և զծով և զամենայն որ ի նոսա : Ար յանցեալ
ազգսն թոյլ եա ամենայն հեթանոսաց գնալ
16 ի ճանապարհս իւրեանց : Եւ սակայն ոչ եթէ ա-
ռանց վկայութեան զինքն եթող՝ բարերարու-
թեամբն տալ յերկնից ձեզ անձրեւս և ժամա-
նակս պաղաքերս , լնուլ կերակրովք և ուրախու-

¹ Ի Բազուսն պահանք

² Յոյնն , յամբլոխն

- 17 Թեամբը զսիրտս ձեր : Եւ զայս ասացեալ՝ հաղիւ լուեցուցանէին զժողովուրդսն ի չղոհելոյ նոցա .
 1 այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս” :
- 18 ԴԳ. Եւ ի շրջելն նոցա և յուսուցանել, եկին հասին յԱնտիոքէ և յԻկոնիոնէ Հրեայք . 1 և ի վիճել նոցա համարձակուլթեամբ ,” պատրեցին զժողովուրդսն 1 ի բաց կալ ի նոցանէ , և ասէին թէ Ոչինչ ճշմարտութիւն ասեն , այլ զամենայն ասեն” . և քարկոծեալ զՊաւղոս՝ քարչեցին արտաքս քան զքաղաքն , և համարէին զնա մեռեալ :
- 19 Եւ ի պատել զնովաւ աշակերտացն՝ յարեաւ եմուտ ի քաղաքն , և ի վաղիւ անդր ել Բառնարաւ հան-
- 20 դերձ ի Գերբէ : Աւեաարանեալ ի քաղաքին յայն- միկ և աշակերտեալ զբաղումս՝ դարձան ի Նիւստ-
- 21 րա և յԻկոնիոն և յԱնտիոքիս . Հաստատել զանձինս աշակերտելոցն և մխիթարել կալ հաստատուն ի հաւատսն . և թէ՛ Բաղում նեղու-
- թեամբք պարտ է մեզ մտանել յարքայութիւնն
- 22 Աստուծոյ : Չեւնադրեցին նոցա ըսա եկեղեցւոյ՝ երիցունս , աղօթս արարեալ հանդերձ պահովք՝ յանձն արարին զնոսա Տեառն յոր հաւաստացեալ
- 23 էին : Եւ շրջեալ ընդ Պիսիդիա եկին ի Պամփիլիս :
- 24 Եւ խօսեցեալ ի Պերգէ զբանն Տեառն՝ իջին յԱտ-
- 25 տալիս : Եւ անտի նաւարկեալ գնացին յԱնտիոք , ուստի էին յանձն արարեալ շնորհացն Աստուծոյ
- 26 ի գործն զոր կատարեցին : Եկեալ և ժողովեալ զեկեղեցին՝ պատմեցին որչափ արար Աստուած ընդ նոսա . և զի եբաց հեթանոսաց դուռն հաւաստոց :
- 27 Շրջէին ժամանակս ոչ սակաւս ընդ աշակերտսն :

1 ի Բաղումս պահովք

ԳԼ. ԺԵ

- 1 ԴԴ. Եւ ոմանք իջեալ ի Հրէաստանէ ուսուցանէին զեղբարս, Եթէ ոչ թլփատիք ըստ օրինացն
- 2 Մովսիսի՝ ոչ կարէք ապրել: Եւ ի լինել ոչ սակաւ հակառակութեան և խնդրոյ Պաւղոսի և Բառնարայ ընդ նոսա, եղին ելանել Պաւղոսի և Բառնարայ և ոմանց ի նոցանէ առ առաքեալսն և երի-
- 3 ցունա յԵրուսաղէմ վասն խնդրոյն այնորիկ: Նոքա յուզարկեալք յեկեղեցւոյն՝ շրջեցան ընդ Փիւնիկէ և ընդ Սամարիա. պատմէին զգարձն հեթանոսաց, և առնէին ուրախութիւն մեծ ամենայն եղբարց:
- 4 Եւ հասեալ յԵրուսաղէմ, ընկալեալք յեկեղեցւոյն և յառաքելոցն և յերիցանց՝ պատմեցին որ-
- 5 չտփ ինչ արար ընդ նոսա Աստուած: Յարեան ոմանք ի հերձուածոյն փարիսեցւոց հաւատացեալք, և ասն թէ Պարա է թլփատել զգոսա, և պատուիրել պահել զօրէնսն Մովսիսի:
- 6 Եւ ժողովեցան առաքեալքն և երիցունք տեսա-
- 7 նել վասն բանիս այսորիկ, Եւ յետ բազում խընդիր լինելոյ յոտն եկաց Պետրոս և ասէ ցնոսա, Արք եղբարք, դուք ինքնին դիտէք, զի յաւուրցն առաջնոց ի միջի ձերում ընտրեաց Աստուած բերանով իմով լսել հեթանոսաց բանին աւետարանի և հաւատալ: Եւ սրտագէտն Աստուած վկայեաց նոցա, ապա զնոցա զՀոգին Սուրբ որ-
- 8 պէս և մեզ: Եւ ոչինչ ընտրութիւն արար ի մէջ նոցա և մեր, հաւատովք սրբեալ զսիրտս նոցա:
- 9 Արդ ընդէ՞ր փորձէք զԱստուած, դնել լուծ ի վերայ պարանոցի աշակերտացն, զոր ոչ հարքն մեր

- 11 և ոչ մեք կարացաք բառնալ: Այլ շնորհօքն
Տեառն Յիսուսի ֆրիստոսի հաւատամք ապրել,
դոր օրինակ և նոքա:
- 12 Լսեաց ամենայն ժողովուրդն և լսէին Բառնարայ
և Պաւղոսի պատմելոյն, որչափ արար Աստուած
նշանս և արուեստս ի հեթանոսս ի ձեռն նոցա:
- 13 ԴԵ. Եւ յետ լռելոյն նոցա պատասխանի ետ
Յակովբոս և ասէ, Արք եղբարք, լուարուք ինձ.
- 14 Շմուռն պատմեաց որպէս յառաջագոյն Աստուած
այց արար աւնուլ ժողովուրդ ի հեթանոսաց ան-
15 ուան իւրոյ: Եւ այնմ միարանին բանք մարգարէ-
16 իցն որպէս և գրեալ է, Յետ այսորիկ դարձայց
և շինեցից զյարկն Գաւթի զանկեալն, և զկործա-
նեալն նորա վերստին շինեցից, և կանգնեցից զնա.
- 17 Որպէս զի խնդրեացեն մնացորդք մարդկան զՏէր, և
ամենայն հեթանոսք յորոց վերայ կոչեցեալ է
անուն իմ, ասէ Տէր, որ առնէ զայս ամենայն,
18 Յայտնի է ՚ի յաւիտեանցն՝: (19) Վասն որոյ և ես
իրաւունս համարիմ մի՛ նեղել զայնոսիկ ոյք ի հե-
20 թանսացն դառնան առ Աստուած: Այլ տալ
թուղթս առ նոսա խորշել ի կերակրոց կուոց և
21 ի պոռնկութենէ և ի մեռելոտւոյ և յարենէ: Զի
Մովսէս յազգացն առաջնոց ըստ քաղաքաց զքա-
րողիչն իւր ունի՝ ի ժողովն ըստ ամենայն շաբա-
թուց ընթերցեալ:
- 22 Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ առաքելոցն և երի-
ցանցն ամենայն եկեղեցեաւն, արս ընտրեալս ի նո-
ցանէ առաքել յԱնտիոք ընդ Պաւղոսի և ընդ

¹Ո՛հան+, ի յաւիտենից Տեառն ամենայն գործք իւր

- Բառնարայ, զՅուդա զկոչեցեալն Բարսաբա և
 23 զՇիղա՝ ¹արս գլխաւորս. Գրեալ առ եղբարս
 ի ձեռն՝ նոցա զայս ինչ.
- Առաքեալք և երիցուէք և եղբարք, յԱնտիոք
 և ի Սիւրիա և ի Կիլիկիա եղբարցդ որ ի հելթա.
 24 նոսացդ էք, ողջոյն: Քանզի լուաք թէ ոմանք
 իրրեւ ի մէջ խռովեցուցին զձեզ բանիւք՝ խախ-
 տել զանձինս ձեր, ասեն թլփատել և պահել
 25 զօրէնսն, որոց ոչ հրամայեցաք: Հաճոյ թուեցաւ
 մեզ միաբան ժողովելոցս, արս ընտրեալս յղել
 առ ձեզ ընդ սիրելիս մեր, ընդ Բառնարայ և ընդ
 26 Պաւղոսի, Աբք՝ որք մասնեցին զանձինս իւրեանց
 վասն անուան Տեսառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
- 27 Արդ առաքեցաք զՅուդա և զՇիղա, և նոցա ի բա-
 28 նից վնոյն պատմել: Զի հաճոյ թուեցաւ Հոգւոյն
 Արրոյ և մեզ մի՛ ինչ աւելի բեռն դնել ձեզ,
 29 քայց միայն ի կարեւորացս յայսոցիկ. Ի բաց կալ
 ի զոհելոյ կոոց և յարենէ և ի հեղձուցելոյ և
 ի պոռնկութենէ. յորոց պահեալ զանձինս բարւոք
 գործէք. ողջ լերուք:
- 30 Եւ նոքա արձակեալք իջին յԱնտիոք, և ժո-
 31 ղովեալ զժողովուրդն՝ կատեն զթուղթն: Եւ ըն-
 թերցեալ ուրախ եղեն ի վերայ մխիթարութեանն:
- 32 Յուդա և Շիղա, զի և նոքա մարգարէք էին,
 բանիւք բազմօք մխիթարեցին զեղբարս և հաս-
 33 տասեցին: Եւ եղեալ անդ ժամանակս՝ արձակե-
 ցան խաղաղութեամբ յեղբարց ²առ առաքեալսն՝:

¹Յայնն, արս գլխաւորս ի մէջ եղբարց. (23) Գրեալ ի ձեռն

²Ո՛հան+, առ որս առաքեցինն վնոսա

- 34 ¹Եւ հաճոյ թուեցաւ Շիղայի մնալ անդէն :
 35 Բայց Պաւղոս և Բառնաբաս շրջէին յԱնտիոք ,
 ուսուցանել և աւետարանել և այլովք բազմօք
 զբանն Տեառն :
 36 ԴԶ. Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ Պաւղոս ցԲառ-
 նաբաս , Դարձցուք և շրջեսցուք զեղբարրք ըստ
 ամենայն քաղաքաց յորս քարոզեցաք զբանն
 37 Տեառն թէ որպէս ունիցին : Բառնաբաս կամէր
 38 առնուլ և զՅովհաննէս զկոչեցեալն Մարկոս . Բայց
 Պաւղոս ազաչէր թէ զմեկնեալն ի նոցանէ ի Պամ-
 փիւլիայ և զչեկեալն ընդ նոսա ի գործն մի՛ առ-
 39 նուլ ընդ ինքեանս : Եւ եղև գժտուլթիւն՝ մինչեւ
 մեկնել նոցա ի միմեանց , Բառնաբայ առնուլ
 40 զՄարկոս նաւել ի Կիպրոս : Եւ Պաւղոսի ընտրեալ
 զՇիղա ել յանձն արարեալ շնորհացն Աստուծոյ
 41 յեղբարց անաի , Եւ շրջեր ի կողմանս Ասորւոց և
 Կիլիկեցւոց , և հաստատէր զեկեղեցիսն :

ԳԼ. ԺԶ .

- 1 Եկն Եհաս ի Գերբէ և ի Լիւստրա . և ասա աշա-
 կերա ոմն էր անդ անուն Տիմոթէոս , որդի կնոջ
 2 Հրէի հաւատացելոյ և հօր հեթանոսի : Որ վկայեալ
 3 էր ի Լիւստրացւոց և յԱկոնացւոց եղբարց : Զսա
 կամեցաւ Պաւղոս ընդ իւր տանել , և առեալ
 թլփառեաց զնա վասն Հրէիցն որ էին ի տեղիսն
 յայնասիկ , քանզի գիտէին ամենեքին զհայր նորա
 4 թէ հեթանոս էր : Իւրեւ անցանէին ընդ քաղաքսն ,

¹Յոմանս պակասէ

- աւանդէին նոցա զասել զՏրամանսն պատուիրեալս
 5 յառաքելոցն և յերիցանցն որք յերուսաղէմ: Եւ
 եկեղեցիքն հաստատէին ի հաւատս, և յաւելուին
 ի թիւն հանապազօր:
- 6 Դէ. Եւ շրջեցան ընդ Փոփեզիա և ընդ կողմանս
 Գաղատացւոց, արդելեալք ի Հոգւոյն Սրբոյ խօսել
 7 զբանն յԱսիա: Բայց եկեալ առ Միւսեաւ՝ թեւա-
 կոխէին երթալ ի Բիւթանիա, և ոչ համարձակեաց
 8 նոցա Հոգին Յիսուսի: Եւ անցեալ ըստ Միւսիա՝
 9 իջին ի Տրովադա: Եւ տեսիլ երեւեցաւ ի գիշերի
 Պաւղոսի. այր ոմն Մակեդոնացի կայր, աղաչէր զնա
 և ասէր, Անցեալ ի Մակեդոնիա օգնեսցես մեզ:
 10 Եւ իրրեւ զտեսիլն ետես, վաղվաղակի խնդրեցաք
 ելանել ի Մակեդոնիա, տեղեկացեալք թէ հրա-
 վիրեաց զմեզ Տէր աւետարանել նոցա:
- 11 Եւ ելեալ ի Տրովադայ դէպ ուղիղ գնացաք ի Սա-
 12 մոթրակէ, և ի վաղիւ անդր ի Նոր քաղաք. Եւ
 անտի ի Փիլիպպուս, որ է առաջին վիճակ Մակե-
 դոնացւոց՝ քաղաք կողովսիա. և անդ ի քաղա-
 13 քին դադարեալ մեր աւուրս ինչ, Յաւուր շաբա-
 թու ելաք արտաքոյ քողաքին առ գեսափնն
 ուր համարէին աղօթս մատուցանել, և նստեալ
 14 խօսեաք ընդ ժողովեալ կանայսն: Եւ կին ոմն ա-
 նուն Նիդիա, ծիրանավաճառ ի Թիւսաաիր քաղա-
 քէ, երկիւղած յԱստուծոյ, լուսււ, զորոյ Տէր
 15 իսկ եբաց զսիրտն անաալ խօսիցն Պաւղոսի: Եւ իբ-
 րեւ մկրտեցաւ ինքն և տուն իւր, աղաչէր և ասէր,
 եթէ համարիք զիս հաւատացեալ Տեառն, մտեալ
 իտուն իմ ազերուք. և բռնադատեաց տարաւ
 զմեզ:

- 16 Եւ եղեւ մինչ երթայաք մեք յաղօթս, պատասխանաց մեզ աղախին ոմն զոր ունէր այս հարցուկ. որ շահս բազումս աայր տերանց իւրոց մո-
- 17 լելոջն: Նա զհետ եղեալ Պաւղոսի և մեր՝ աղաղակէր և ասէր, Արքս այս ծառայք Աստուծոյ Բարձրելոյ են, որ պատմեն ձեզ զճանապարհս փրկութեան:
- 18 Եւ զայս առնէր ի բազում աւուրս. զայրացեալ Պաւղոս՝ դարձաւ և ասէ ցայսն, Պատուիրեմ քեզ յանուն Յիսուսի Քրիստոսի ելանել ի
- 19 դմանէ. և ել ի նմին ժամու: Իբրեւ տեսին տեսարք նորա եթէ հատաւ յոյս շահի նոցա, առեալ զՊաւղոս և զՇիղա՝ ձգեցին ի հրապարակ առ իշխանան:
- 20 Եւ ածեալ զնոսա առ զօրագլուխսն՝ ասեն, Արքս այս խռովեցուցանեն զքաղաքս մեր. ինքեանք
- 21 Հրեայք են, Եւ պատմեն մեզ օրէնս զոր չէ արժան մեզ ընդունել և ոչ առնել, զի Հռովմայեցիք
- 22 եմք: Եւ կուտեցաւ ամբոխն ի վերայ նոցա. և զօրագլուխքն պատառեցին զհանդերձս իւրեանց,
- 23 հրամայեցին գան հարկանել. Եւ բազում վէրս եղեալ ի վերայ նոցա՝ արկին ի բանտ, պատուիրեցին բանտապետին զգուշութեամբ պահել զնոսա:
- 24 Որոյ առեալ զոյսպիսի պատուէր՝ արկ զնոսա ի ներքին բանտն, և զոտս նոցա պնդեաց ի կոճեղ:
- 25 Եւ ի մէջ գիշերոյն Պաւղոս և Շիղա կային յաղօթս և օրհնէին զԱստուած. ունկն դնէին նոցա
- 26 կալանաւորքն: Եւ եղեւ յանկարծակի շարժումն մեծ մինչեւ շարժել հիմանց բանտին, և բացան անդէն դրունքն ամենայն, և ամենեցուն կապանք
- 27 լուծան: Իբրեւ զարթեաւ բանտապետն և ետես

¹Յայն, նոցա

- րացեալ զգուրս բանտին, ձգեաց զսուսեր և կամէր
 երթալ զիւրովին, կարծէր փախուցեալ զկապեալանս :
 28 Եւ կոչեաց ի ձայն մեծ Պաւղոս և սսէ, Մի՛ ինչ
 գործեր ընդ անձն քո չար, քանզի ամենեքին աստ
 29 եմք : Խնդրեաց լոյս և զիմեաց ի ներքս, և զասի
 30 հարեալ անկաւ առաջի Պաւղոսի և Շիղայի . Եւ
 ամեալ զնոսա արտաքս՝ սսէ, Տեարք, զի՞նչ
 31 պարտ է ինձ առնել զի ապրեցայց : Եւ նոքա
 ասեն, Հաւատա ի Տէր Յիսուս Քրիստոս, և ասլ-
 32 րեացիս դու և Վամենայն տուն քո : Եւ խօսեցան
 նմա զբանն Տեառն՝ և ամենեցուն որ էին ի տան
 33 նորա : Եւ առեալ զնոսա ի նմին ժամու գիշերոյն՝
 լուաց ի վիրաց անտի, և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն
 34 ամենեքեան անդէն վաղվաղակի : Եւ ամեալ զնոսա
 ի տուն իւր՝ եդ առաջի նոցա սեղան, և ուրախ եղեւ
 35 ամենայն տամբն հաւատացեալ յԱստուած : Եւ
 իբրեւ այգ եղեւ, առաքեցին զօրագլուխքն զնուի-
 36 րակսն և ասեն, Արձակեա զարսդ զայդոսիկ : Եւ
 պատմեաց բանտապետն զբանան՝ Պաւղոսի, եթէ
 առաքեցին զօրագլուխքն զի արձակիցիք . արդ ելէք
 37 և երթայք խաղաղութեամբ : Իսկ Պաւղոս սսէ
 ցնոսա, Գան հարեալ զմեզ հրազարակաւ, արս
 անմեղս Հռովմայեցիս, արկին ի բանտ, և արդ
 լռելեալն հանեն զմեզ . ոչ այդպէս, այլ եկեացեն
 38 ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ : Եւ պատմեցին զօրա-
 գլխացն նուիրակքն զբանան . զասի հարան իբրեւ
 լուան թէ Հռովմայեցիք են, և եկեալ աղաչեցին
 39 զնոսա : Եւ իբրեւ հանին, աղաչէին գնալ ի քա-

40 զաբէն : Եւ ելեալ ի բանտէն մտին առ Լիդիա ,
 և տեսեալ զեղբարս՝ մխիթարեցին զնոսա և գնացին :

ԿԼ. ԺԷ

1 ԵՍ. Եւ շրջեալ ընդ Ամփիպոլիս և ընդ Ապողոնիա՝
 եկին ի Թեսաղոնիկէ , ուր էր ժողովուրդ Հրէիցն :
 2 Եւ ըստ սովորութեանն Պաւղոս եմնւտ առ նոսա ,
 և ի շաբաթս երիս խօսեցաւ ընդ նոսա ի գրոց :
 3 Բանայր և դնէր առաջի եթէ պարտ էր Քրիստոսի
 չարչարել և յառնել ի մեռելոց , և թէ նա է Քրիս-
 4 տոսն՝ Յիսուս զոր ես պատմեմ՝ ձեզ : Եւ ոմանք
 ի նոցանէ հաւանեցան , և վիճակեցան Պաւղոսի և
 Շիղայի , բայց պաշտօնէիցն հեթանոսաց էր բազ-
 մութիւն յոյժ , և ի կանանց զխաւորաց ոչ սա-
 5 կաւք : Եւ նախանձեցան ¹ Հրեայքն , և առեալ արս
 ոմանս գռեհիկս անօրէնս , ամբոխ արարեալ խռո-
 վեցին զքաղաքն . և կուտեալ յապարանան Յա-
 6 սոփնի , խնդրէին զնոսա ածել ի հրապարակ : Եւ
 իրրեւ ոչ գտին զնոսա , քարչէին զՅասոփն և զո-
 մանս եղբարս առ քաղաքապետան . բողոք բարձեալ
 թէ Որք զաշխարհո խռովեցին՝ սոքա և այսր հասին .
 7 Զորս ընկալեալ է Յասոփնի . և սոքա ամենեքեան
 հակառակ հրամանացն կայսեր գործեն , թագաւոր
 8 զոմն ասեն զՅիսուս : Եւ խռովեցուցին զժողովուրդսն
 9 և զքաղաքապետան որ լսէին զայս : Եւ առեալ
 երաշխաւորութիւն առ ի Յասոփնայ և յայլոցն՝
 10 արձակեցին զնոսա : Բայց եղբարք վաղվաղակի գի-
 շերայն յուղարկեցին զՊաւղոս և զՇիղա ի Բերիա :

¹ Ոմանք , անհաւան Հրեայքն

- որք իբրեւ հասին անդր, ի ժողովուրդն Հրէից
 11 գնացին: Չի սոքա էին ազնուազոյնք քան որ ի
 Թեսաղոնիկն էին. որք ընկալան զբանն ամենայն
 յօժարութեամբ, հանապազ քննէին զգիրս եթէ
 12 իցէ՞ այս այսպէս: Եւ բազումք ի նոցանէ հաւա-
 տացին և ի Յունաց կանանց զգաստից և յարանց
 13 ոչ սակաւք: Բայց իբրեւ գիտացին որ ի Թեսաղո-
 նիկէ Հրեայքն էին եթէ և ի Բերիա պատմեցաւ ի
 Պաւղոսէ բանն Աստուծոյ, եկին և անդր շարժել և
 14 խռովեցուցանել զժողովուրդսն: Յայնժամ զՊաւ-
 ղոս վաղվաղակի առաքեցին եղբարք գնալ մինչեւ
 ի ծովեզր. և մնացին Շիղա և Տիմոթէոս անդէն:
 15 Եւ որք տանէին զՊաւղոս՝ ամին զնա մինչեւ
 յԱթէնս. և առեալ պատուէր առ Շիղա և Տիմո-
 թէոս զի վաղվաղակի եկեացեն առ նա, և գնացին:
 16 ԵՒ. Եւ յԱթէնս ի մնալն նոցա Պաւղոսի՝ զայ-
 րանայր հոգի նորա ի նմա, զի տեսանէր ի կռա-
 17 պաշտութեան զքաղաքն: Եւ խօսէր ի ժողովրդեանն
 ընդ Հրեայս և ընդ պաշտօնեայսն, և ի հրապարակսն
 18 զամենայն օր որոց և պատահէին: Ոմանք յԱպի-
 կուրեանցն և ի Ստոյիկեանց փիլիսոփայից հակա-
 19 քաակէին ընդ նմա. և ոմանք ասէին, Չի՞նչ կամիցի
 սերմանաքաղս այս խօսել. իսկ այլք՝ թէ Օտարոտի
 իմն գից թուի պատմիչ լինելոյ. քանզի զՅիսուս և
 20 զյարութիւնն աւետարանէր: Եւ առեալ զնա
 ամին յԱրիսպագոսն, և ասէին, Կարասցո՞ւք իմա-
 նալ թէ զի՞նչ է նոր վարդապետութիւնդ որ
 21 ի քէն պատմի: Օտարացուցիչս իմն բերես ի լսելիս
 մեր, կամիմք գիտել թէ զի՞նչ կամիցի այս լինել:
 21 (Չի Աթենացիք ամենեքին և եկքն օտարք ոչ յայլ

22 ինչ պարապէին, բայց ասել ինչ կամ լսել նորա-
 22 գոյնս: Եկաց Պաւղոս ի մէջ Արիսպագին և ասէ,
 Արք Աթենացիք, ըստ ամենայնի իբրեւ պաշտօնա-
 23 սէրո աեսանեմ զձեզ: Քանզի շրջեալ և աեսեալ
 զպաշտամունս ձեր, գտի բագին մի յորում գրեալ
 էր Անծանօթի Աստուծոյ. զոր դուքն յանձանօթս
 24 պաշտէք՝ ես զնոյն պատմեմ ձեզ: Աստուած որ
 արար զաշխարհս և զամենայն որ ի նմա, նա երկնից
 և երկրի է Տէր. ոչ ի ձեռագործ տաճարս բնակէ,
 25 Եւ ոչ ի ձեռաց մարդկան պաշտի իբրեւ կարօտ
 իմիք. նա տայ ամենայնի կեանս և շունչ և զամե-
 26 նայն ինչ: Արար ի միջէ արեւնէ զամենայն ազգս
 մարդկան՝ բնակել ի վերայ ամենայն երեսաց երկրի,
 հաստատեաց կարգեալ ժամանակս և սահմանա-
 դրութիւնս բնակութեաննոցս՝ խնդրել զԱստուած.
 27 Զի թերեւս զննիցեն զնա և գտանիցեն. նա՛ և ոչ
 28 հեռի իսկ է յիւրաքանչիւր ումեքէ ի մէջ: Զի
 նովաւ կեամք և շարժիմք և եմք, որպէս և ոմանք
 ի ձերոց ճարտարաց ասացին, Թէ նորա և ազգ իսկ
 29 եմք: Եւ արդ՝ որովհետեւ ազգ եմք Աստուծոյ,
 ոչ պարտիմք համարել ոսկւոյ կամ արծաթոյ
 կամ քարի՝ որ ի ճարտարութենէ և ի մտաց մար-
 դոյ քանդակեալ իցէ, զԱստուածականն լինել
 30 նմանող: Բայց զժամանակս անգիտութեանն ան-
 տես արարեալ Աստուծոյ, արդ զայս պատուիրէ
 31 ¹մարդկան՝ ամենայն ումեք՝ ապաշխարել: Քանզի
 հաստատեաց օր յորում պարտ է դատել զաշ-
 խարհս արդարութեամբ ի ձեռն առնն որով սահ-

¹Յոյն, ամենայն մարդկան ամենայն ուրեք

մանեաց տալ հաւատս ամենեցուն՝ յարուցեալ
ղնա ի մեռելոց :

- 32 Իւրեւ լուան զյարութիւն մեռելոց, ոմանք
ծաղր առնէին, կէսքն ասէին, Լուիցուք ի քէն
33 վասն այդորիկ մեւս անգամ: Եւ ապա Պաւղոս
34 ել գնաց ի միջոյ նոցա: Եւ ոմանք արք անկեալք
ի նա՝ հաւատացին, ընդ որս էր և Գիոնեսիոս
Արիսպագացի և կին մի անուն Դամարիս և այլք
ընդ նոսա:

ԳԼ. ԺԸ

- 1 ԵՊ. **Յ**ետ այսորիկ մեկնեալ Պաւղոսի յԱթենաց-
2 ոց անտի՝ եկն ի կորնթոս. Եւ եգիտ զոմն Հրեայ,
անուն Ակիւղաս, յազգէ Պոնաացի, այն ինչ եկ-
եալ յիտալիայ, և զՊրիսկիլա կին նորա, վասն
հրամանին կղաւղեայ՝ որոշել զամենայն Հրեայս
3 ի Հռովմայ, և յարեցաւ ի նոսա: Եւ վասն զի
համարուեստ էր, եղեւ առ նոսա և գործէր,
4 քանզի էին խորանակարք արուեստիւ: Եւ խօսէր
ի ժողովրդեանն ըստ ամենայն շաբաթուց, և հա-
5 լանեցուցանէր զՀրեայս և զհեթանոսս: Իւրեւ
իջին ի Մակեդոնիայ Շիղա և Տիմոթէոս, ստիպէր
հոգևոջն Պաւղոս գնել վկայութիւն Հրէիցն թէ
6 Յիսուս է Քրիստոսն: Եւ յընդդէմ դառնալ նոցա
և ի հայհոյել, թօթափեաց զձորձս և ասէ ցնոսա,
Արիւն ձեր ի զլուխ ձեր, քուեալ եմ ես, յայսմ
7 հետէ ի հեթանոսս երթամ: Եւ գնացեալ անտի՝
եմուտ ի տուն ուրումն, որոյ անուն էր ¹Տիտոս

¹Յոմանս պախաոի

3 ուսաս, պաշտօնեայ Աստուծոյ . որոյ ապարոնքն
 8 էին մերձ ի ժողովեաղն : Կրիսպոս ժողովրդապետ
 հաւատաց ի Տէր ամենայն աամբ իւրով . և բազ-
 մաց ի կորնթացւոցն լուեալ հաւատացին և մկրտե-
 9 ցան : Եւ ասէ Տէր ի գիշերի անսլեամբ ցՊաւ-
 10 ղոս , Մի՛ երկնչիր , այլ խօսեաց և մի՛ լւեր , քան-
 զի ես ընդ քեզ եմ , և ոչ ոք ընդդէմ դարձցի
 11 բազում ի քաղաքիս յայսմիկ : Եւ նստաւ անդ
 տարի մի և ամիսս վեց՝ ուսուցանել նոցա զբանն
 Աստուծոյ :

12 Ե՛ր . Աւ Գաղիոփսաւ փոխանակաւ ըդեշխին
 Աքայեցւոց յարեան միաբան Հրեայքն ի վերայ
 13 Պաւղոսի , և ածին զնա յատեան . Եւ ասէին եթէ
 Արտաքոյ օրինաց պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել
 14 զԱստուած : Եւ իրրեւ մերձ էր Պաւղոս բանալ
 զբերան իւր , ասէ Գաղիոփս ցՀրեայսն , Եթէ էր
 ինչ անիրաւութիւն կամ խարդախութիւն չարեաց ,
 15 ուլ Հրեայք , ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ : Ապա
 եթէ խնդիրք ինչ են վասն բանի և անուանց և օ-
 րինաց ձերոց՝ տեսէք ձեզն , քանզի դատաւոր
 16 այդպիսի իրաց չկամիմ լինել : Եւ մերժեաց զնոսա
 17 յատենէ անսի : Եւ առեալ ամենեցուն Յունացն
 զՍոսթենէս ժողովրդապետն՝ հարկանէին առաջի
 ատենին , և ոչինչ զայնմանէ Գաղիոփսի փոյթ
 լինէր :

18 Բայց Պաւղոսի տակաւին մնացեալ աւուրս բա-
 ղումս , յեղբարց հրաժարեալ նաւէր յԱսորիս , և
 ընդ նմա Պրիսկիղա և Ակիւղաս՝ փոքրել զգլուխ
 19 ի կենքրա , քանզի ուխտադիր էր : Եւ հասեալ

- յԵփեսոս՝ զնոսա եթող անդ, և ինքն մտեալ
 20 ի ժողովուրդն խօսէր ընդ Հրեայսն: Եւ աղաչեցին
 զնա բազում ժամանակս լինել անդ, և ոչ առ
 21 յանձն. Այլ հրաժարեաց ի նոցանէ և առ,
¹Դարձեալ շրջեցայց Աստուծոյ կամօքն առ ձեզ.
 22 Ամբարձաւ յԵփեսեայ, և իջեալ ի կեսարիա՝ ել
 23 և ետ ողջոյն եկեղեցւոյն, էջ յԱնտիոք: Եւ եղ-
 եալ անդ ժամանակ ինչ՝ ել շրջել կարգաւ ընդ
 Գաղատացոց աշխարհն և ընդ Փռիւզիա, հաս-
 տաանել զամենայն աշակերտեալսն:
 24 Հրեայ ոմն ²Ապեղէս անունն Աղեքսանդրացի յազ-
 գէ, այր ճարտարաբան, եկն եհաս յԵփեսոս,
 25 զօրաւոր էր գրովք: Սա էր տեղեկացեալ ճանա-
 պարհին Տեառն, և եռայր հոգւով, խօսէր և ու-
 սուցանէր ճշմարտութեամբ վասն ³Յիսուսի. գի-
 26 աէր միայն զմկրտութիւնն Յովհաննու: Սա ոկսաւ
 համարձակել ի ժողովրդեանն. և լուեալ ի նմանէ
 Ակիւղայ և Պրիսկիղայ՝ առին զնա առ իւրեանս,
 և ճշմարտագոյնս պատմեցին նմա զճանապարհն
 27 Աստուծոյ: Իբրեւ կամեցաւ նա գնալ յԱքայիա,
⁴յօժարեալ եղբարց՝ գրեցին առ աշակերտսն ըն-
 դունել զնա. որ իբրեւ եհաս անդր, բուղում
 նպաստ լինէր հաւատացելոցն ի ձեռն շնորհացն:
 28 Քանզի պնդագոյն զՀրեայսն յանդիմանէր հրա-
 պարակաւ ցուցանել գրովք՝ եթէ Քրիստոսն է
 Յիսուս:

¹Ո՛հնէ, Պարտ է ինձ ապաքէն զառաջիկայ տօնն
 կասարել յԵրուսաղէմ, բայց դարձեալ

²Բազմա՛ս, Ապողոս

³Ո՛հնէ, Տեառն

⁴Յոյն, քաջալերեցին եղբարքն,

ԳԼ. ԺԹ

1 ԵՇ. Եւ եղեւ մինչդեռ Ապողոսն ի կորնթոս էր,
 Պաւղոսի շրջեալ զվերին կողմամբն և իջանել
 2 ,Նփեսոս, և գտանել զոմանս զաշակերտս, Ասե
 ցնոսա, եթէ Հոգի Սուրբ ընկալարո՞ւք ի հաւա-
 3 Սուրբ գուցէ՝ լուեալ է մեր: Եւ ասէ, Իսկ յի՞նչ
 մկրտեցարուք. նոքա ասեն, Ի Յովհաննու մկրտու-
 4 թիւնն: Եւ ասէ Պաւղոս, Յովհաննէս մկրտեաց
 մկրտութիւն ապաշխարութեան¹ ամենայն ժողովրդ-
 5 հեանն և ասէր՝ զի որ գալոցն է յեա նորա՝ ի նա
 6 հաւատասցեն, այսինքն է ի Յիսուս Քրիստոս: Եւ
 իբրև լուսն, մկրտեցան յանուն Տեառն Յիսուսի:
 7 Եւ ի դնել ի վերայ նոցա Պաւղոսի զձեռն՝ եկն
 Հոգին Սուրբ ի վերայ նոցա, խօսէին լեզուս և
 8 մարգարէանային: Եւ էին ամենեքեան արք իբրեւ
 9 երկոսասան: Եւ մտեալ ի ժողովուրդն՝ համար-
 ձակէր ամիսս երիս, խօսէր և հաւանեցուցանէր
 10 վասն արքայութեանն Աստուծոյ: Իբրեւ ոմանք
 խստանային և ընդդէմ՝ դառնային բամբասել
 զճանապարհն առաջի բազմութեանն, մեկնեալ
 ի նոցանէ՝ որոշեաց զաշակերտսն, հանապազօր խօ-
 11 սէր ի դիւանին Տիւրանեայ ուրուծն: Եւ այս ե-
 ղեւ զերկեամ մի, մինչեւ ամենայն ընակչացն
 Ասիացւոց լսել զբանն Տեառն, Հրէից և հեթա-
 12 տուած ի ձեռն Պաւղոսի. Մինչեւ ի հիւանդս տա-

¹ Յայնն, և ասէր ժողովրդեանն

- նեւ ՚ի քրտանէ՝ նորա թաշկինակս կամ վարչա-
 մակս, և մերժել ի նոցանէ ախտիցն, և այսոց
 13 չարաց ելանել: Յանդդնեցան ոմանք և ի շրջող
 Հրէիցն, որ երգմնեցուցիչքն էին, անուանել ի վե-
 րայ այնոցիկ որք ունէին այսս չարս՝ զանուն Տեառն
 Յիսուսի, և ասէին, Երգմնեցուցանեմ զձեզ ի Յի-
 14 սուս զոր Պաւղոսն քարոզէ: Էին ուրումն Ակեւ-
 եայ Հրէի քահանայապետի եւթն որդի, որ զայս
 15 աւնէին: Պատասխանի ետ այսն չար և ասէ ցնո-
 սա, ԶՅիսուս գիտեմ և զՊաւղոս ճանաչեմ, բայց
 16 դուք ո՞վ էք: Եւ վազեաց այրն յորում էր այսն
 չար՝ ըմբռնեալ ՝ զերկտսեան յողթասարեաց զնոսա,
 մինչեւ մերկս և վիրաւորս փախչել ի ասնէ անտի:
 17 Եւ այս յայտնի եղեւ ամենայն Հրէից և հեթանո-
 սաց որ ընակեալ էին յԵփեսոս, և անկաւ երկիւղ
 յամենեան ի նոսա, և մեծամայր անուն Տեառն
 18 Յիսուսի: Եւ բազումք ի հաւատացելոցն գային,
 և խոստովան լինէին և պատմէին զգործս իւրեանց:
 19 Եւ բազումք ի կախարդասարացն բերէին զգիրսն,
 այրէին աւաջի ամենեցուն. և համարեցան զգինս
 նոցա և գտանէին արծաթոյ բերս հինգ:
 20 ԵՁ. Եւ այսպէս բանն Աստուծոյ ամէր և զօ-
 րանայր:
 21 Եւ իբրեւ կատարեցաւ այս, եդ Պաւղոս ի մտի
 շրջել ընդ Մակեդոնիա և ընդ Աքայիա և գալ
 յԵրուսաղէմ. ասէր եթէ Յետ երթալոյն իմ անդր՝
 22 պարտ է ինձ և զՀռովմ տեսանել: Առաքեաց
 ի Մակեդոնիա երկուս ի պաշտօնէիցն իւրոց, զՏիմո-

¹ Յոյն, ի մարմնոյ

² Ռհանդ, զնոսա

Թէոս և զԵրաստոս , և ինքն մնաց ժամանակս ինչ
 յԱսիա :

- 23 Եւ եղև ի ժամանակին յայնմիկ խռովութիւնս
 24 ոչ սակաւ վասն ճանապարհին : Իսկ Գեմետրիոս
 ոմն անուն արծաթագործ գործէր մեհեանս ար-
 ծաթիս Արտեմիս դից , և տայր ճարտարացն լինել
 25 ոչ սակաւ շահ . Որ ժողովեաց իսկ և զձեռագէտս
 արուեստին և ասէ , Արք , գուք ձեզէն իսկ գիտէք ,
 26 զի յայսմ գործոյ է շահ մեզ : Եւ տեսանէք և լսէք
 եթէ ոչ միայն զԵփեսացւոց , այլ գրեթէ զամենայն
 իսկ Ասիացւոց , Պաւղոսս այս հաւանեցուցեալ
 շրջեաց բազում ժողովս՝ ասել թէ Ոչ են աստուածք
 27 ձեռագործք : Եւ ոչ միայն այս ճգնէ զմեր կողմնս
 գոյլ ի յանդիմանութիւն , այլ և զմեծին աստուա-
 ծոյ Արտեմեայ զմեհեանն յոչինչ համարել . նա և
 քակելոց ևս իցէ մեծութիւն նորա , զոր ամենայն
 28 Ասիա և տիեզերք պաշտեն : Եւ զայս իբրեւ լուան ,
 լի եղեն բարկութեամբ . աղաղակէին և ասէին ,
 29 Մեծ է Արտեմիս Եփեսացւոց : Եւ լցաւ քաղաքն
 խռովութեամբ , գիմեցին առ հասարակ ի Թէասա-
 րոնն , յափշտակեցին զԳայիոս և զԱրիստարքոս
 30 Մակեդոնացի , զուղեկիցսն Պաւղոսի : Բայց Պաւ-
 զոս իբրեւ կամեցաւ մտանել յամբոխն , ոչ թո-
 31 դին զնա աշակերտքն : Ոմանք և յԱսիապետացն
 որ էին նորա բարեկամք՝ յղէին առ նա և աղա-
 32 չէին , մի՛ տալ զանձն ի Թէասարոնն : Այլք այլ
 իմն աղաղակէին , զի էր ժողովս նոցա խռովեալ .
 և բազումք ի նոցանէ ոչ գիտէին թէ վասն ոյր
 33 ժողովեալ իցեն : Եւ յամբոխէն բազմութենէ յա-
 ւաջ կալան զԱղեքսանդրոս . և իբրեւ սոճին զնա

յառաջ Հրեայքն, Աղեքսանդրոս շարժեաց ղձեռն
 34 և կամէր պատասխանի առնել ամբոխին: Իբրև
 գիտացին թէ այրն Հրեայ է, միաբարբառ եղեալ
 յամենեցունց՝ իբրև ժամս երկուս աղաղակել թէ
 35 Մեծ է Արտեմիս Էփեսացուց: Լուեցոյց դպրա-
 պետն զամբոխն և ասէ, Արք Էփեսացիք, իսկ ո՞վ
 է ի մարդկանէ որ ոչ գիտէ զԷփեսացուց քաղաքս
 մեհենազարդ մեծին Արտեմեայ դիցն և Գիոպետ-
 36 եայ: Եւ զի այդ այդպէս է անշուշտ, ձեզ պարտ
 է հանդարտել և մի՛ ինչ յանդգնութեամբ գոր-
 37 ծել: Աժէք զարսդ զայդոսիկ այսր, ոչ մեհենա-
 կապուտս և ոչ հայհոյիչս աստուածոյն մերոյ:
 38 Զի եթէ Գեմետրիոս և որք ընդ նմա ճարտարք
 ունիցին ինչ ընդ ումեք բանս, յատեան երթիցեն,
 և դասաւորք դոն, և ամբաստան լիցին զմիմեանց:
 39 Ապա եթէ վասն այլ իրիք խնդիր իցէ, յօրինաւոր
 40 ժողովն վճարեացի: Քանզի և մեզ վիշտ վտանգի է
 ընդ կուռոյս այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցա-
 նաց լինելոյ, զորմէ ոչ կարացուք պատասխանի
 տալ վասն ժողովոյս այսորիկ: Եւ զայս ասացեալ
 արձակեաց զժողովսն:

ԳԼ. Ի

1 Եէ. Եւ յետ դազարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց Պաւ-
 ղոս զաշակերտան, ¹ և մխիթարեաց.՝ ողջոյն ետ և
 2 ել զնոց ի Մակեդոնիա: Եւ շրջեալ ընդ կող-
 մանն ընդ այնոսիկ, և մխիթարեալ զնոսա բա-
 3 նիւք բազմօք՝ եկն յԵլլադա: Իբրև արար անդ

¹ Յոմանս պատմի

ամիսս երիս , եղև նմա դաւ ի Հրէիցն , մինչդեռ
կամէր ելանել յԱսորիս . խորհուրդ կալաւ դաւ-
4 նալ ընդ Մակեդոնիս : Եւ երթայր ընդ նմա մին-
չև յԱսիա Սոսիպատրոս ¹Պիւռեայ Բերիացի , և
ի Թեսաղոնիկեցոց Արիստարքոս և Սեկունդոս ,
և Գայիոս Գերբացի և Տիմոթէոս , և Ասիացիք
5 Տիւքիկոս և Տրոփիմոս : Սքա յառաջ երթեալ
6 մնային մեզ ի Տրովագա : Եւ մեք նաւեցաք յետ
աւուրցն բաղարջակերաց ի Փիլիպպեայ , և եկաք
առ նոսա ի Տրովագա՝ մինչև յաւուրս Տինդ .
անդ դադարեցաք աւուրս եւթն :
7 Եւ ²յաւուրն շաբաթուց՝ մինչդեռ ժողովեալ
էաք բեկանել զՏացն , Պաւղոս խօսէր ընդ նոսա
ղի գնալոց էր ի վաղիւ անդր . և երկայնեաց զբանն
8 մինչև ի մէջ գիշերոյն : Էին լապտերք բազումք
9 ի վերնատանն ուր էաք ժողովեալ : Եւ նստէր ոմն
երիտասարդ անուն Եւտիքոս ի վերայ պատուհա-
նին , նիբՏէր ի քուն թանձրութեան . ի խօսելն
Պաւղոսի յաճախ , ընկղմեալ ի քնոյ անտի՝ անկաւ
յերրորդ դատիկոնէն ի վայր , և բարձաւ մեռեալ :
10 Եւ իջեալ Պաւղոսի անկանէր զնովաւ , աւնոյր
զնա ընդ դիրկս և սսէր , Մի՛ խռովիք , քանզի
11 հոգի սորա ի ամին է : Եւ ել եբեկ զՏացն և ճա-
շակեաց . և բազում ևս խօսեցաւ մինչև յառա-
12 ւօտն , և ապա ել դնաց : Եւ ոմին զպատանին
13 կենդանի , և մխիթարեցան ոչ սակաւ : Եւ մեք
մտեալ ի նաւն՝ ամբարձաք յԱսոն , անտի ակն
ունէաք միւսանգամ աւնուլ զՊաւղոս , զի այն-

¹Յսմանս պախտոհ
²Յայնն , ի միաշաբաթուցն

պէս պատուիրեալ էր, մինչ ինքն ¹պցամաքաւն
 14 երթալոց էր: Եւ իբրեւ գիպեցաւ մեզ ի յԱսոն,
 15 առեալ զնա եկաք ի Միտիլինէ: Եւ անտի նաւ-
 եալ՝ ի վաղիւ անդր հասաք հանդէպ ֆիայ, և
 ի մեւս օրն հասաք ի Սամոս, և ²ի վաղիւ անդր
 16 եկաք ի Միլետոն: Զի ի մտի եդեալ էր Պաւղոսի
 նաւել առ Եփեսոսաւ, որպէս զի մի՛ լիցի նմա
 ժամանակ ինչ յամել յԱսիա. քանզի փութայր,
 եթէ հնար ինչ իցէ նմա, զօրն Պենտակոստէից
 երթալ յԵրուսաղէմ:
 17 ԶԱ. Եւ ի Միլետոսայ յղեալ յԵփեսոս՝ կոչեաց
 18 զերիցունս եկեղեցւոյն: Եւ իբրև եկին առ նա,
 ասէ ցնոսա, Գուք ձեզէն գիտէք յօրէ յառաջնմէ
 յորմէ եկի յԱսիա, ո՛րպէս ընդ ձեզ զամենայն
 19 ժամանակսն եղէ. Մառայել Տեառն ամենայն
 խնարհութեամբ, և բազում արտասուօք և փոր-
 ձութեամբք որ գիպեցան ինձ ի նենգութեանց
 20 Հրէից: Ո՛րպէս ոչինչ զանգիտեցի յօգտակարացն
 չպատմել ձեզ և ուսուցանել զձեզ հրապարակաւ
 21 և առ տնին. Տալ վկայութիւն Հրէից և հեթանոսաց
 զապաշխարութեանն որ առ Աստուած, և զհա-
 22 ւատոցն որ ի Տէր մեր Յիսուս ֆրիստոս: Եւ արդ
 ահաւասիկ ես կապեալ հոգւով երթամ յԵրու-
 սաղէմ, և որ ինչ անդ ընդ իս անցանելոց իցէ՝
 23 չգիտեմ: Բայց զի Հոգին Սուրբ ըստ քաղաքաց
 վկայէ ինձ, և ասէ եթէ կապանք և նեղութիւնք
 24 մնան քեզ: Այլ ³և ոչ՝ իւրք համարիմ զանձն

¹Կամ, հետի

²Ո՛հան+, մնացեալ ի Տրոգիլոն՝ ի վաղիւ

³Ո՛հան+, ոչ ինչ փայթ է ինձ, և ոչ

Իմ պատուական՝ որպէս զկատարել զընթացս իմ
 ուրախութեամբ, և զպաշտօնն զոր առի ի Տեառնէ
 Յիսուսէ՝ վկայ լինել աւետարանի շնորհացն Աս-
 25 տուծոյ: Եւ արդ ահաւասիկ գիտեմ ես, թէ ոչ
 ևս տեսանելոց էք զերեսս իմ դուք ամենեքեան
 յորս շրջեցայ քարոզել զարքայութիւնն ¹Աստու-
 26 ծոյ: Վասն որոյ վկայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր
 27 յայսմիկ զի սուրբ եմ յարեմէ ամենեցուն: Քանզի
 ոչ խորշեցայ ի չպատմելոյ ձեզ զամենայն կամս
 28 Աստուծոյ: Զգոյշ կացէք անձանց և ամենայն հօ-
 տիդ, յորում եդ զձեզ Հոգին Սուրբ տեսուչս՝
 հովուել զժողովուրդ ²Տեառն, զոր ³ապրեցոյց
 29 արեամբ իւրով: Քանզի գիտեմ ես եթէ յետ իմոյ
 մեկնելոյ գայցեն գայլք յափշտակողք ի ձեզ, որ
 30 ոչ խնայեացեն հօտին: Եւ ի ձէնջ յարիցեն արք
 որք խօսիցին թեւրս՝ ձգել զաշակերտսն զկնի իւր-
 31 եանց: Վասն այսորիկ արթուն կացէք և յիշեցէք
 զի ⁴զերեամ մի զցայգ և զցերեկ ոչ դադարեցի
 32 արտասուօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր: Եւ
 արդ յանձն առնեմ զձեզ Աստուծոյ և բանի
 շնորհաց նորա, որ կարողն է շինել և տալ ձեզ
 33 ժառանգութիւն ընդ սուրբսն ամենեսեան: Ար-
 ծաթոյ կամ ոսկւոյ կամ հանդերձից ոչ ուրուք
 34 ի ձէնջ ցանկացայ: Դուք ինքնին գիտէք զի
 զպէտան իմ և որոց ընդ իսն էին՝ պաշտէին ձեռքս
 35 այս: Եւ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ, զի այսպէս
 պարտ է վաստակել և դարմանել զհիւանդս, և

¹ Յոմանս պախտսէ

² Ոմանք, Աստուծոյ

³ Յոյն, ստացաւ

⁴ Ոմանք ի Յոյն օրինակաց, որպէս և ի մերոց՝ զերկեամ

յիշել զբանն Տեառն Յիսուսի, զոր ինքն իսկ ա-
 սաց, Երանելի է մանաւանդ տալն քան առնուլն,
 36 Եւ զայս իբրեւ սասց, եղեալ ծուներ ամենե-
 37 քումք՝ եկաց յաղօթս : Բազում լալիւն եղեւ ա-
 մենեցուն, և անկեալ զպարանոցաւն Պաւղոսի՝
 38 համբուրէին զնա : Մորմոքէին մանաւանդ ի վերայ
 բանին զոր ասէր թէ ոչ եւս տեսանելոց են զե-
 րեսս նորա . և յուզարկեցին զնա ի նաւ անդր :

Գ. Լ. Ի Ա.

1 ԶԲ. Եւ իբրեւ եղեւ ելանել մեզ և մեկնել ի նո-
 ցանէ, հանդէպ գնացեալ եկաք ի Կով, և ի վաղիւ
 2 անդր ի Հռոդոն և անտի ի Պատարա : Եւ գտեալ
 նաւ մի զի երթայր ի Փիւնիկէ, ելեալ ի նա գնա-
 3 ցաք : Եւ յայտ եղեալ Կիպրեայ՝ թողաք զնա ի ձա-
 խակողմն, նաւեցաք Ասորիս և իջաք ի Տիւրոս,
 4 քանզի անդ էր նաւն թափելոց զբեռինան : Եւ
 գտեալ զաշակերտան՝ կացաք անդ աւուրս եւթն .
 որք ասէին ցՊաւղոս ի ձեռն Հոգւոյն՝ մի՛ ելանել
 5 յերուսաղէմ : Եւ իբրեւ եղեւ մեզ կատարել զա-
 ւուրսն՝ ելեալ զնացաք, յուզարկեալ զմեզ ամե-
 նեցուն հանդերձ կանամբք և որդւովք մինչեւ ար-
 տաքոյ քաղաքին . և եղեալ ծուներ առ ծովեզերին՝
 6 կացաք յաղօթս : Եւ հրատարեցաք ի միմեանց և
 ելաք ի նաւն, և նոքա դարձան յիւրեանց տեղիս :
 7 Եւ մեր զնաւն առխթեալ ի Տիւրոսէ՝ հասաք
 ի Ստողեմայիդա, և ողջոյն տուեալ եղբարց՝ եղեաք
 8 օր մի առ նոսա : Եւ ի վաղիւ անդր ելեալ անտի՝
 եկաք ի Կեսարիս, և մտեալ յապարանան Փի-

լիպպոսի աւետարանչի որ էր յեւթանց անտի,
 9 ագաք առ նմա: Նորա էին դատերք չորք կոյսք մար-
 10 գարէք: Եւ ի ինելն մեր անդ աւուրս բազումս,
 էջ ոմն ի Հրէաստանէ մարգարէ անուն Սգարոս.
 11 Եւ եկեալ առ մեզ, աւետալ զգօտին Պաւղոսի՝
 կապեաց զոսս և զձեռս իւր, և ասէ, Այսպէս
 ասէ Հոգին Սուրբ, Զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այս-
 պէս կապեացեն յերուսաղէմ՝ Հրեայք և մատնեա-
 12 ցեն ի ձեռս հեթանոսաց: Եւ իբրեւ լուաք զայն,
 աղաչէաք մեք և որ ի տեղւոջն էին՝ շեւանել նմա
 13 յերուսաղէմ: Յայնժամ պատասխանի ետ Պաւ-
 զոս, Զի՞նչ գործէք զի լայքդ և ճմլեցուցանէք
 զսիրտ իմ. քանզի ես ոչ միայն կապելոյ, այլ և
 մեռանելոյ յերուսաղէմ պատրաստ եմ վասն ան-
 14 ուանն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի: Եւ ի ջանասլն
 նորա՝ լուեցաք, տսեմք, Տեառն կամք լիցին:
 15 ԶԳ. Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ հանդերձեալ
 16 ելանէաք յերուսաղէմ: Եկին ընդ մեզ և յաշա-
 կերտաց անտի կեսարացւոց, և տանէին շղմեզ
 առ որում վանս սենելոց էաք՝ Մնասսմիսի ումեմն
 17 կիպրացւոյ առաջին աշակերտի: Եւ ի մտանելն մեր
 յերուսաղէմ, խնդուեամք ընկալան զմեզ եղբարք:
 18 Ի վաղիւ անդր եմուտ Պաւղոս ընդ մեզ առ Յա-
 19 կոփրոս, և եկին ամենայն երիցունքն: Եւ ողջայն
 տուեալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ միսջէ զոր արար
 Աստուած ի հեթանոսս ի ձեռն պաշտամանն նորա:
 20 Իւ նոցա լուեալ փառաւոր առնէին զԱստուած,
 և ասեն ցնա, Տեսանե՞ս, եղբայր, քանի բեւրք են

¹ Յամանս պախատ

² Ի բազմա-մա պախատ

- Հաւատացելոցն Հրէից, և ամենեքեան նախանձ...
 21 Լոր օրինացն են: Բայց իրազեկ եղեն վասն քո թէ
 ապստամբութիւն ուսուցանես ի Մովսիսէ որոց
 ի հեթանոսս ամենայն Հրեայք են. ասես, մի' թլփա-
 22 տել նոցա զորդիս, և մի' ըստ կրօնիցն գնալ: Արդ
 23 զի՞նչ լինիցի. ¹ապաքէն լսեն՝ եթէ եկեալ ես: Արդ
 զայս արա զոր ասեմք քեզ. Են ի մեզ արք չորք
 24 ուխտադիրք յանձինս իւրեանց. Չնոսա առեալ
 սրբեսցիս ընդ նոսա. և ծախես ինչ ի նոսա զի
 գերծցեն զգլուխս. և գիտասցեն ամենեքին թէ զո-
 րոց իրազեկն եղեն զքէն՝ ոչինչ է, այլ միաբանիս
 25 և դու պահել զօրէնսն: Բայց վասն Հաւատացե-
 լոցն հեթանոսաց՝ մեք առաքեցաք որպէս ընտրե-
 ցաք, մի' ինչ այնպիսի պահել նոցա. բայց միայն
 զգուշանալ նոցա ի կռոց զոհելոյ և յարենէ և ի հեղ-
 26 ձուցելոյ և ի պոռնկութենէ: Յայնժամ Պաւղոսի
 առեալ զարսն՝ ի վաղիւ անդր ընդ նոսա սրբեալ
 եմուտ ի տաճարն. յայտ առնել զկատարումն
 աւուրցն սրբութեան, մինչեւ մատեալ ի վերայ
 իւրաքանչիւր ուրուք ի նոցանէ պատարագ:
 27 ԶԴ. Եւ իբրեւ մերձ էին եւթն աւուրքն ի կա-
 տարել, տեսեալ զնա ի տաճարին Ասիացւոց Հրէիցն՝
 զեղուին զնովալ զամենայն զամլոխն. և արկեալ
 28 ի նա ձեռս՝ աղաղակէին, Արք Իսրայելացիք, օգ-
 նեցէք. այս այր է որ հակառակ ժողովրդեանն և
 օրինացն և տեղւոյս այսորիկ ամենեցուն ամենայն
 ուրեք ուսուցանէ, մինչեւ հեթանոսս ևս եմոյծ
 29 ի տաճարն և պղծեաց զուրբ տեղին: (Քանզի էր
 յառաջագոյն տեսեալ զՏրոփիմոս զԵփեսացի ի քա-

¹Ո՛հնէ, ապաքէն խռնելոց է ամլոխ, զի լսեն

- զաքին ընդ նմա . զոր կարծէին եթէ ի տաճար անդր
 30 եմոյծ Պաւղոս : Շարժեցաւ քաղաքն ամենայն , և
 կուտեցաւ ժողովուրդն , և առեալ զՊաւղոս՝ ձգէին
 արտաքոյ տաճարին . և վաղվաղակի փակեցան
 31 դրուներն : Եւ խնդրէին զնա սպանանել . եհասա զրոյց
 ի հազարապետ գնդին , եթէ խռովեալ է ամենայն
 32 Երուսաղէմ : Որոյ անգէն առեալ զօրականս և
 հարիւրապետս՝ դիմեաց ի վերայ նոցա . և նոցա
 տեսեալ զհազարապետն և զօրականսն , դադարե-
 33 ցին ի հարկանելոյ զՊաւղոս : Յայնժամ մատուցեալ
 հազարապետն կալաւ զնա , և հրամայեաց կապել
 կրկին շղթայիւք , և հարցանէր թէ ո՞ իցէ , և զի՞նչ
 34 իցէ արարեալ : Այլք այլ իմն աղաղակէին զնմանէ
 յամբօխին . իբրեւ ոչ կարաց գիտել զստոյգն
 վասն ամբօխին , հրամայեաց ածել զնա ի բանակն :
 35 Եւ իբրեւ եհասա յաստիճանսն , դէպ եղեւ բառնալ
 բերել զնա ի զօրականացն վասն բռնութեան ամ-
 36 բօխին : Քանզի զհետ երթայր բազմութիւն ժողո-
 37 վրրդեանն և ասէին , Բարձ զդա : Մինչդեռ մտա-
 նելոց էր Պաւղոս ի բանակն , ասէ ցհազարապետն ,
 եթէ արժա՞ն իցէ ինձ խօսել ընդ քեզ . և նա ա-
 38 սէ , Յունարէն գիտե՞ս . Մի՞ արդեւք դու իցես
 Եգիպտացին , որ յառաջ քան զայս աւուրս ա-
 պրստամբեցուցեր և հաներ յանապատ չորս հա-
 39 զարս արս սիկարեանս : Եւ ասէ Պաւղոս , Ես եմ
 այր Հրեայ ի Տարսոնէ կիլիկեցւոց , ոչ աննշան
 քաղաքի քաղաքացի . աղաչեմ զքեզ հրամայեա
 ինձ խօսել առ ժողովուրդդ :
 40 Եւ ի հրամայելն նորա , Պաւղոս կացեալ ի վե-
 րայ աստիճանացն՝ շարժեաց զձեռն ժողովրդեանն .

իրրեւ բազում լռութիւն լինէր, սկսաւ բարբա-
ռել Հերրայեցւոց բարբառովն և ասէ,

ԳԼ. ԻԲ

1 Աւրք եղբարք և հարք, լուարուք ինձ այժմ առ
2 ձեզ պատասխանատուութեանս: (Իրրեւ լուան
եթէ Հերրայեցւոց լեզուաւն բարբառեցաւ նոցա՝
3 առաւել եւս դադարեցին ի լռութիւն. Եւ նա
ասէ,) Ես եմ այր Հրեայ ծնեալ ի Տարսոն Աի-
լիկեցւոց՝ սնեալ ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոտս
Գամաղիելի, խրատեալ ըստ ճշմարտութեան հայ-
րենի օրինացն, նախանձայոյզ էի Աստուծոյ՝ որպէս
4 ամենեքեան դուք այսօր: Որ զսոյն ճանապարհ
վարեցի մինչեւ ի մահ, կապել և մատնել ի բանաս
5 արս և կանայս: Որպէս և քահանայապետդ վկայէ
ինձ և ամենայն ծերակոյտդ, յորոց և թուղթս
առեալ առ եղբարս ի Գամասկոս երթայի, ածել
և անտի կապեալս յերուսաղէմ, զի պատժեացին:
6 Եւ եղև ինձ ի գնալն և ի մերձենալ ի Գամաս-
կոս, զմիջաւուրբն յանկարծակի յերկնից փայլա-
7 տակեալ լոյս սաստիկ զինեւ. Եւ անկայ յերկիր,
և լուայ բարբառ որ ասէր ցիս, Սաւուղ, Սաւուղ,
8 զի՞ հալածես զիս: Եւ ես ետու պատասխանի թէ
Ո՞վ ես, Տէր. և ասէ ցիս, Ես եմ Յիսուս Նա-
9 զովրեցի՝ զոր դուն հալածես: Բայց որ ընդ իսն
էին՝ զլոյսն տեսանէին¹, այլ զձայնն ոչ լսէին որ
10 խօսէր ընդ իս: Եւ ասեմ, Ձի՞նչ արարից, Տէր.
և ասէ ցիս Տէր, Յարուցեալ երթիցես ի Գամաս-

¹ Ո՞րքո՞ւմ ցաւեւան, և զասի հարան

Կոս, և անդ պատմեացի քեզ վասն ամենայնի որ
 11 հրաման է քեզ առնել: Իբրեւ ոչ տեսանէի ի
 փառաց լուսոյն այնորիկ, զձեռանէ ձգեալ ի նո-
 12 ցանէ որ ընդ իսն էին, մտի ի Գամասկոս: Անու-
 նիսս ոմն այր երկիւղած ըստ օրինացն, վկայեալ
 յամենայն բնակչաց որ ի Գամասկոս Հրեայքն էին,
 13 Եկն եկաց առ իս և ասէ, Սուռուղ եղբայր, ի վեր
 14 հայեաց: Եւ ես նոյնժամայն ի վեր հայեցայ ի նա.
 և նա ասէ ցիս, Աստուած հարցն մերոց յառա-
 ջագոյն ընտրեաց զքեզ ճանաչել զկամս նորա, և
 տեսանել զԱրգարն և լսել բարբառ ի բերանոյ
 15 նորա. Զի եղիցես վկայ նորա առ ամենայն մար-
 16 դիկ որոց տեսերն և լուար: Եւ արդ զի՞ հեղգաս,
 արի, մկրտեաց և լուա զմեզս քո ի կարդալ զա-
 17 նունն նորա: Եւ եղեւ ինձ ի դառնալն յԵրուսաղէմ
 և կալ յաղօթս ի տաճարին, լինել ի զարմացման,
 18 Եւ տեսանել զնա զի ասէր ցիս, Փուլթա ել
 յԵրուսաղէմէ վաղվաղակի, քանզի չեն ընդունե-
 19 լոց զքո՞ վկայութիւնդ վասն իմ: Եւ ես ասեմ,
 Տէր, ինքեանք իսկ գիտեն զի ես էի որ ի բանտն
 տայի և գան հարկանէի ըստ ժողովրդոցն զհաւա-
 20 տացեալս ի քեզ: Եւ յորժամ հեղոյր արիւնն
 Ստեփանոսի վկայի քո, ես ինքն էի որ ի վերայ
 կայի, և կամակից լինէի սպանման նորա, և պա-
 21 հէի զհանդերձս սպանողացն նորա: Եւ ասէ ցիս,
 Գնա, զի ես ի հեթանոսս հեռաւորս առաքեցից
 զքեզ:
 22 Եւ ունկն դնէին նմա մինչեւ ցայս բան, ապա
 բարձին զձայնս իւրեանց և ասեն, Բարձ յերկրէ
 23 զայդպիսիդ, զի չէ պարտ այդպիսւոյդ կեալ: Եւ

- յաղաղակելն նոցա և ընկենուլ զհանդերձս և զփո-
 24 շին ցանել յօդսն, Հրամայեաց հազարապետն մու-
 ծանել զնա ի բանակն, ասէր, գանիւ հարցանել
 զնա, զի գիտացից վասն որոյ յանցման այնպէս ա-
 25 զաղակէին զնմանէ: Եւ իբրեւ պրկեցին զնա փոկովք,
 ասէ Պաւղոս ցհարիւրապետն որ ի վերայ կայր, եթէ
 զայր Հռովմայեցի և անարատ պարտ իցէ ձեզ
 26 գան հարկանել: Իբրեւ լուաւ հարիւրապետն, մա-
 տուցեալ առ հազարապետն պատմեաց և ասէ,
 Զի՞նչ կամիս առնել, քանզի այրս այս Հռովմայեցի
 27 է: Եւ մատուցեալ հազարապետն՝ ասէ ցնա, Ասա
 28 դու ցիս, Հռովմայեցի՞ ես. և նա ասէ, Այո: Պա-
 տասխանի ետ հազարապետն, Ես բազում գլխոց
 զզինուորութիւնս զայս ստացայ. ասէ Պաւղոս, Ես
 29 ծնեալ իսկ ի դմին եմ: Եւ վաղվաղակի ի բաց
 կացին ի նմանէ՝ որ ¹հարկանելոցն էին զնա. և
 հազարապետն իսկ երկեաւ, իբրեւ գիտաց եթէ
 Հռովմայեցի է, և զի կապեալն ևս էր զնա:
 30 ԶԶ. Եւ ի վաղիւ անգր կամէր գիտել զճշմա-
 րիտն, թէ զի՞նչ շարախօսութիւն իցէ Հրէիցն, ար-
 ձակեաց զնա, և հրամայեաց կոչել զբահանայա-
 պետսն և զամենայն ատեանն. և իջուցեալ զՊաւ-
 ղոս՝ կացոյց ի մէջ նոցա:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Եւ հայեցեալ Պաւղոսի յատեանն՝ ասէ, Արք
 եղբարք, ես ամենայն ուղիղ մտօք գնացեալ եմ
 2 առաջի Աստուծոյ մինչեւ ցայսօր: Եւ քահանայա-

¹Յոյն, հարցանելոցն

պետն Անանիա հրամայեաց սպասաւորացն հարկա-
 3 նել զքերան նորա : Յայնժամ Պաւղոս ասէ ցնա ,
 Հարկանելոց է զքեզ Աստուած , որմ բռեալ , և
 գու նստիս դատել զիս ըստ օրինաց , և առտնց
 4 օրինաց հրամայես զիս հարկանել : Եւ որ շուրջն
 կային՝ ասեն , Չքահանայապետ Աստուծոյ հայհո-
 5 յես : Եւ ասէ Պաւղոս , Ոչ գիտէի , եղբարք , եթէ
 իցէ քահանայապետ . գրեալ իսկ է , Չիշխան ժո-
 6 ղովրդեան քո ոչ հայհոյեսցես : Իբրեւ գիտաց Պաւ-
 ղոս եթէ մի կողմն սադուկեցւոց է և մեւն փարի-
 սեցւոց , աղաղակէր ի մէջ ատենին , Արք եղբարք ,
 ես փարիսեցի եմ , որդի փարիսեցւոյ . վասն յուսոյ
 7 և յարութեան մեռելոց ես աւասիկ դատիմ : Եւ
 զայս իբրեւ ասաց , եղեն հերձուածք փարիսեցւոցն
 և սադուկեցւոց , և պատառեցաւ բազմութիւնն :
 8 Քանզի սադուկեցիքն ասեն , Չիք յարութիւն և
 ոչ հրեշտակ և ոչ հոգի , բայց փարիսեցիքն խոս-
 9 տովանին զերկոսեան : Եւ եղեւ աղաղակ մեծ .
 յոտն կացին ոմանք ի դպրաց անտի ի կողմանէ փա-
 րիսեցւոց , հակառակէին և ասէին , Ոչինչ չարու-
 թիւն դտանեմք յառնս յայսմիկ , բայց եթէ հոգի
 10 խօսեցաւ ի դմա կամ հրեշտակ¹ , Եւ ի բազմանալ
 ամբօխին՝ երկուցեալ հազարապետն թէ գուցէ
 ճեղքիցի Պաւղոս ի նոցանէ , հրամայեաց զօրականին
 իջանել յափշտակել զնա ի միջոյ նոցա , և ածել
 11 ի բանակն : Եւ ի վաղուեան գիշերին եկաց առ նմա
 Տէր և ասէ , Քաջալերեաց , Պաւղէ , զի սրպէս
 վկայեցեր վասն իմ յերուսաղէմ , սոյնպէս պարտ է
 քեզ և ի Հռովմ վկայել :

¹ Ոմանք յասելան , մի՛ մարտիցուք ընդ Աստուծոյ

- 12 ԶԵ. Եւ իբրեւ այգ եզեւ, ¹արարեալ ժողով
 Հրէիցն՝ նզովեցին զանձինս, ոչ ուտել և ոչ ըմպել
 13 մինչեւ սպանցեն զՊաւղոս: Եւ էին աւելի քան
 զքառասուն որոց զայս ընդ միմեանս երգմունս ա-
 14 րարեալ էր: Որք մատեան առ քահանայապետան
 և երիցունս և ասին, Նզովիւք նզովեցաք զանձինս
 15 ոչինչ ճաշակել մինչեւ սպանցուք զՊաւղոս: Բայց
 դուք զգացուցէք հազարապետին հանդերձ ասե-
 նին, զի իջուսցէ զնս առ ձեզ, որպէս թէ կա-
 միցիք ճշմարտագոյնս ինչ զիտել զնմանէ. և մեք
 յառաջ քան զմօտել նորա՝ պատրաստ եմք ի սպա-
 16 նանել զնս: Եւ լուեալ քեռորդւոյն Պաւղոսի
 զդաւաճանութիւնն՝ եկն եմուտ ի բանակ անդր,
 17 պատմեաց Պաւղոսի: Եւ կոչեցեալ Պաւղոսի առ իւր
 զմի ի հարիւրապետաց անտի՝ ասէ, Զպատանիս զայս
 տար առ հազարապետն, զի ունի ինչ պատմել նմա:
 18 Եւ նորա առեալ զնս սարաւ առ հազարապետն
 և ասէ, կապեալն Պաւղոս կոչեաց զիս, և աղաչեաց
 զպատանիս զայս ածել առ քեզ. ունի ինչ խօսել
 19 ընդ քեզ: Առեալ զձեռանէ նորա հազարապետին՝
 գնաց մեկուսի, հարցանէր թէ Զի՞նչ ունիս խօսել
 20 ընդ իս: Եւ նա ասէ, Հրեայք միարանեցին աղաչել
 զքեզ, զի ի վաղիւ զՊաւղոս իջուսցես յառեան,
 իբրեւ թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել
 21 վասն նորա. Արդ դու մի՛ անասցես նոցա, քանզի
 դարան գործեալ է նմա ի նոցանէ արանց աւելի
 քան զքառասուն, որ նզովեցին զանձինս ոչ ուտել
 և ոչ ըմպել՝ մինչեւ սպանցեն զնս. արդ պատրաստ
 22 են և սպասեն քում հրամանի: Ապա հազարապետն

¹Ո՛հն, միարանեալ ոմանց ի Հրէից՝

- արձակեաց զպատանին՝ պատուիրեալ մի՛ ումեք
ասել թէ զայս զգացուցեր ինձ :
- 23 Եւ կոչեաց երկուս ի հարիւրապետացն և ասէ ,
Պատրաստեցէք զօրականս երկերիւր , որպէս զի եր-
թիցեն մինչեւ ի կեսարիա , և հեծեալս եւթանա-
սուն և տիգաւորս երկերիւր , յերից ժամուց գիշե-
24 րոյն , Եւ գրաստս պատրաստական՝ որպէս զի ի-
ջուցեալ զՊաւղոս ապրեցուցեն առ Փելիքս դա-
25 տաւոր . Գրեալ թուղթ որ ունէր օրինակ զայս .
26 կղաւդիոս Լիւսիաս , առ քաջ դատաւորդ Փելիքս ,
27 ողջոյն : Զայրս զայս կալեալ ի Հրէից և մերձ ի սպա-
նանել ի նոցանէ , հասեալ ի վերայ զօրականաւ
28 ապրեցուցի , իմացեալ թէ Հուսվմայեցի է : Կամեցայ
գիտել զվստան վասն որոյ ամբաստանէին զդմանէ ,
29 իջուցի զդա յատեան նոցա : Զոր գտի ամբաս-
տանեալ վասն խնդրոյ իրիք իւրեանց օրինաց . և
ոչինչ արժանի մահու կամ կապանաց ունէր վստա :
30 Իբրեւ ազդեալ ինձ նենգութեան յայրդ լինելոյ
ի նոցանէ՝ յղեցի՝ առ քեզ . հրաման տուեալ և
չարախօսացն խօսել զդմանէ առաջի քո . ողջ լեր :
- 31 Եւ զօրականացն ըստ հրամանի նորա առեալ
32 զՊաւղոս՝ ածին գիշերայն յԱնտիպատրիս : Եւ
ի վաղիւ անդր արձակեալ զհեծեալսն ընդ նմա եր-
33 թալ՝ դարձան ի բանակն : Նոքա մտին ի կեսարիա ,
և տուեալ ցդատաւորն զթուղթն՝ առաջի կացու-
34 ցին նորա և զՊաւղոս : Իբրեւ ընթերցաւ , եհարց
թէ յորմէ՞ նահանգէ իցէ . և ստուգեալ եթէ ի կի-
35 լիկեայ է . Լուայց քեզ , ասէ , յորժամ և շարա-

¹Ո՛հնէ , ի Հրէից՝ իսկոյն յղեցի

խօսքն քո եկեացեն . և հրամայեաց յապարանան
Հերովդի պահել զնա :

ԳԼ. ԻԴ

- 1 ԷԱ. Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայապետն
Անանիա հանդերձ ծերովք ոմամբք , և ճարտարա-
խօսաւ Տերտիւղեաւ ոմամբ , որք և զգացուցին դա-
2 տաւորին վասն Պաւղոսի : Եւ ի կոչելն զնա՝ սկսաւ
Տերտիւղոսն ամբաստան լինել և տսել , Բազում
խաղաղութիւն գտեալ է ի քէն և իրաց ուղղու-
3 թիւն ազգիս այսորիկ քով խնամով . Ամենայնիւ
և ամենայն ուրեք շնորհակալ եմք , քաջդ Փելիքս ,
4 ամենայն գոհութեամբ : Բայց զի մի՛ աւելի ևս
աշխատ արարից զքեզ , աղաչեմ լսել մեզ կարճ
5 ի կարճոյ քոյին հեզութեամբդ : Քանզի գտաք
զայրս զայս տպակամիչ և խռովիչ ամենայն Հրէից
որք են ընդ տիեզերս , և առաջնորդ Նազավրացւոց
6 հերձուածոյն : Որ և զտաճարն իսկ կամեցաւ պղծել .
զոր և կալաք , ¹և ըստ մերոց օրինաց դատել կամե-
7 ցաք : Եկեալ Լիւսիաս հաղարապետ՝ մեծաւ բռնու-
8 թեամբ ի ձեռաց մերոց եհան : Հրամայեաց և շա-
րախօսացն նորա գալ առ քեզ .” յորմէ դու իսկ
բաւական լինիցիս վերստին դատեալ , ամենայնի
հասու լինել զորոց մեքս ամբաստանեմք զդմանէ :
9 Միաբանեցին և Հրեայքն , ասեն , Այդպէս է :
10 Պատասխանի ետ Պաւղոս , յակնարկել նմա դա-
տաւորին խօսել , ի բազում ամաց լինել քեզ դա-
տաւոր ազգիս այսորիկ գիտեմ , յօժարութեամբ

¹ Ի Բազումս պահասի

- 11 վասն իմոց իրաց պատասխանի առնեմ: Քանզի կարող ես գիտել, զի ոչինչ աւելի է իմ քան զաւուրս երկոստան յորմէ հետէ ելի երկիր պագանել յԵ-
 12 թուսաղէմ: Եւ ոչ ի տաճարի անդ գտին զիս ընդ ումեք խօսեցեալ, և կամ ժողովս արարեալ բազմաց,
 13 ոչ ի ժողովուրդս Եւ ոչ ի քաղաքի. և ոչ յանդիման առնել կարեն քեզ վասն որոյ այժմս
 14 չարախօսեն զինէն: Բայց զայս խոստանամ քեզ, եթէ ըստ ճանապարհին զոր ասեն հերձուած, այնպէս պաշտեմ զհայրենի Աստուածն. հաւատացեալ ամենայնի որ ինչ յօրէնսն և ի մարգարէս
 15 գրեալ է: Ունիմ յոյս առ Աստուած, որում և դոքա իսկ ակն ունին թէ յարութիւն լինելոց է¹
 16 արդարոց և մեղաւորաց: Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս ունել առ Աստուած և առ մարդիկ
 17 յամենայն ժամ: Ի բաղում ամաց ողորմութիւնս եկի առնել յազգիդ իմում, և ետու պատարագիս.
 18 Որովք գտին զիս սրբեալ ի տաճարին, ոչ բազմօք
 19 և ոչ ամբօխիւ, Ոմանք յԱսիացւոց անախի Հրեայք, որոց պարտ էր գալ առաջի քո և ամբաստան լինել,
 20 եթէ ունիցին ինչ զինէն. Եւ կամ ինքեանք սոքա տասացեն, զի՞նչ գտին յիս անիրաւութիւն մինչդեռ կայի յատենին.
 21 Բայց միայն վասն միոյ բարբառոյս այսորիկ զոր աղաղակեցի մինչ կային ի մէջ նոցա, եթէ վասն յարութեան մեռելոց գա-
 22 տիմ ես այսօր ի ձէնջ: Եւ յապաղեաց զնոսա փելիքս, զի սառագագոյնս գիտէր վասն ճանապարհին, ասէ, Յորժամ Ղիւսիտս հազարապետ իջցէ այսր՝

¹|| Ժան+ յաւելան, մեռելոց

- 23 տեղեկացայց վասն ձեր : Հրամայեաց հարիւրապե-
տին պահել զնա և ունել յընդարձակի, և մի՛ զոք
յիւրոց անտի արգելուլ ի պաշտելոյ ¹զնա :
- 24 ԵՒ. Եւ յետ աւուրց ինչ եկն Փելիքս հանդերձ
Իրուսիղաւ կնաւ իւրով, որ էր Հրեայ, կոչեաց
զՊաւղոս և լուաւ ի նմանէ վասն որ ի Յիսուս Քրիս-
տոս հաւատոցն : Եւ ի խօսելն նորա վասն արդա-
րութեան և ժուժկալութեան և հանդերձեալ դա-
տաստանին, զահի հարեալ Փելիքս՝ ետ պատաս-
խանի, Գու առ այժմ՝ երթ, և յորժամ ժամ լիցի,
26 կոչեցից զքեզ : Միանգամայն և ակն ունէր թէ տացի
ինչ նմա ի Պաւղոսէ, վասն որոյ և ստէպ կոչեցեալ
27 զնա խօսէր ընդ նմա : Եւ ի կատարել երկուց ամաց՝
եկն փոխանակ Փելիքսի Փեստոս Պորկիոս . իբրեւ
կամեցաւ շնորհս առնել Հրէիցն Փելիքս, եթող
զՊաւղոս կապեալ :

ԳԼ. ԻԵ

- 1 Փեստոս իբրեւ եհաս յիշխանութիւնն, յետ երից
2 աւուրց ել յԵրուսաղէմ ի կեսարեայ : Եւ զգա-
ցուցին նմա ²քահանայապետքն և գլխաւորք Հրէիցն
3 զՊաւղոսէ, Եւ աղաչէին խնդրեալ շնորհս ի նմանէ .
զի կոչեսցէ զնա յԵրուսաղէմ . դարան գործեալ
4 սպանանել զնա ի ճանապարհի : Իսկ Փեստոս արար
պատասխանի պահել զնա ի կեսարիա, թէ ինքն իսկ
5 ընդ հուպ անդր երթալոց էր : Եւ որ ի ձէնջ կտրողքդ

¹Ո՛հնէ, զնա, կամ յերթալոյ առ. նա

²Ո՛հնէ, քահանայապետն

- 6 իցեն, ասէ, ընդ իս իջցեն, և եթէ իցէ ինչ յառնն
 6 փասս, ամբաստան լիցին զնմանէ: Եւ լեալ անդ
 աւուրս ոչ աւելի քան զութ կամ՝ զտաան, եկն
 էջ ի կեսարիա. և ի վաղիւ անդր նատեալ յատենի՝
 7 հրամայեաց ածել զՊաւղոս: Եւ իբրեւ եկն, կացին
 շուրջ զնովաւ որ յԵրուսաղեմէ իջեալ էին Հրեայքն,
 բազում և ծանր փասսս գնէին զորս ոչ կարէին ցու-
 8 ցանել: Քանզի առնէր պատասխանի Պաւղոս եթէ
 Ոչ յօրէնս Հրէից և ոչ ի տաճարն և ոչ ի կայսր
 9 ինչ փասակար եմ: Բայց Փեստոս կամեցեալ Հրէիցն
 շնորհս առնել՝ պատասխանի ես Պաւղոսի և ասէ,
 կամի՞ս յԵրուսաղեմ ելանել, և անդ վասն դոցին
 10 իրաց դատել առաջի իմ: Եւ ասէ Պաւղոս, Յա-
 տենի կայսեր հասեալ կամ ուր պարտ է ինձ դա-
 տել. Հրէից ինչ չեմ փասակար, որպէս և դու իսկ
 11 քաջ գիտես: Ապա եթէ փասակար իցեմ և ար-
 ժանի ինչ մահու գործեցի, ոչ զանդիտեմ ի մե-
 աանելոյ. իսկ եթէ ոչինչ իցէ զորոց սոքա ամբաս-
 տան լինին զինէն, ոչ ոք կարէ զիս դոցա շնորհել.
 12 Ի կայսր բողոքեմ: Յայնժամ Փեստոսի խօսեցեալ
 ընդ խորհրդակցին՝ արար պատասխանի, ի կայսր
 բողոքեցեր, առ կայսր երթիջիր:
 13 ԷՔ. Իբրեւ անցին աւուրք ինչ, Ագրիպպաս
 արքայ և Բերինիկէ եկին ի կեսարիա յողջոյն Փես-
 14 տոսի: Եւ իբրեւ աւուրս բազումս հանէին անդ,
 Փեստոս զեկոյց արքայի զՊաւղոսէ և ասէ, Այր մի
 15 է աստ մնացեալ կապեալ ի Փելիքսէ: Վասն որոյ
 իբրեւ շոգայ յԵրուսաղեմ, զգացուցին ինձ քահա-
 նայապետքն և գլխաւորք Հրէիցն, խնդրէին յինէն
 16 առնել նմա պատուհաս: Արոյ ետու պատասխանի

- եթէ Չէ օրէն Հռովմայեցւոց շնորհել ումեք ¹ զոք,
 մինչչեւ ամբաստանեալն յանդիման ունիցի զդա-
 տախաղան, և տեղի պատասխանուոյ առնուցու
 17 վասն ամբաստանութեանն: Եւ իբրեւ եկին այսր,
 ոչինչ յապաղեցի, այլ ի վաղիւն նստեալ յառանի
 18 հրամայեցի ածել զայրն: Վասն որոյ մատուցեալ
 ամբաստանքն և ոչ մի ինչ մնաս չարութեան ի մէջ
 19 բերէին զորոց եսն կարծէի. Բայց խնդիրս ինչ որ վասն
 իւրեանց պաշտամանն ունէին ընդ նմա, և վասն Յի-
 սուսի ուրումն մեռելոյ, զորմէ մտեր Պաւղոս թէ
 20 կենդանի է: Իբրեւ յանհնարս մտի վասն այսպիսի
 իրաց քննութեան, մտեմ եթէ կամիցի՞ երթալ
 յԵրուսաղէմ, և անդ դատել վասն նոցին իրաց:
 21 Բայց ի Պաւղոսի բողոքելն զի պահեսցի ի Բաջի ա-
 րանցն յանդիմանութիւն, հրամայեցի պահել զնա՝
 22 մինչեւ տաց տանել առ կայսր: Ագրիպպա ցփեա-
 տոս ասէ, կամէի և ես լսել առնն. և նա ասէ,
 ի վաղիւ լուիցես:
 23 Եւ ի վաղիւ անդր իբրեւ եկն Ագրիպպա և Բե-
 ըինիկէ լազուժ երեւելի սպասուք, և մտին յա-
 տեանն հանդերձ հազարապետօքն և սրամբք
 պատուականօք քաղաքին. և հրամայեալ փեա-
 24 տոսի՝ ածին զՊաւղոս: Եւ ասէ փեստոս, Արքայ
 Ագրիպպա, և ամենայն արք որք ընդ մեզ էք,
 տեսանէ՞ք զսա. վասն սորա ամենայն ժողովք Հրէից
 ամբաստան եղեն ինձ յԵրուսաղէմ և մատ, աղա-
 25 զակէին թէ Չէ պարտ դմա կեալ: Բայց ես ի վերայ
 հասի թէ ոչինչ է դորա արժանի մահու գործեալ:

¹ Ո՞հնոք, զոք ի սատակումն

և դորա ինքնին բողոք կալեալ առ Քաջ արանցն,
 26 խորհեցայ յղել: Վասն որոյ ստուգուլթեամբ ինչ
 գրել տեսան իմուամ ոչ ունիմ. վասն այնորիկ ածի
 զդա առաջի ձեր, և մանաւանդ առաջի քո, արքայ
 Ագրիպպա, որպէս վերստին քննեալ մարթացից
 27 ինչ գրել: Քանզի անպատեհ իմն թուի ինձ տալ
 տանել կապեալ մի, և ոչինչ փասս զմանէ նշա-
 նակել:

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ Ագրիպպասա ասէ ցՊաւղոս, Հրամայեալ է քեզ
 վասն քո խօսել. յայնժամ Պաւղոսի ձգեալ զձեռն
 2 առնէր պատասխանի: Վասն ամենայն ամբաստա-
 նուլթեան Հրէիցդ զինէն, արքայ Ագրիպպա, հա-
 մարիմ զանձն երանելի, զի քո առաջի այսօր տա-
 3 լոց եմ պատասխանի: Մանաւանդ զի գիտակ իսկ
 ես ամենայն կրօնից և խնդրոց Հրէից. վասն որոյ
 4 ազաչեմ երկայնմտուլթեամբ լօել ինձ: Քանզի կե-
 նաց իմոց սր ի մանկուլթենէ, ի սկզբանէ լեալ յազգի
 անդ իմուամ յԵրուսաղէմ, տեղեակ են ամենայն
 5 Հրեայք: Յառաջագոյն գիտեն ի վաղուց հետէ, եթէ
 կամիցին վկայել, զի ըստ ճշմարտագոյն կրօնից օրի-
 6 նացն մերոց կեցեալ եմ փարիսեցի: Եւ արդ վասն
 յուսոյն առ հարսն եղելոյ աւետեացն յԱստուծոյ
 7 դատեալ կամ յատենի. Յոր երկոտասան ազգա-
 տոհմին մերոյ անպակաս զցայգ և զցերեկ պաշտեալ
 ակն ունին հասանել. վասն որոյ յուսոյ ամբաստա-
 8 նիմ, արքայ, ի Հրէիցդ: Զի՞նչ անհաւատ թուի ձեզ
 9 եթէ Աստուած զմեռեալս յարուցանէ: Ես իսկ

10 Ինքնին պատշաճ համարէի զբազում ինչ հակա-
 և արարի իսկ յերուսաղէմ. և զբազումս ի սրբոցն
 ես ըսնտարգել առնէի, ի քահանայապետիցն առ-
 եայ իշխանութիւն. և ¹զսպանելոցն նոցա բերէի
 11 համար՝: Եւ ըստ ամենայն ժողովրդոցն ըազում
 անգամ պատժեալ զնոսա՝ ըռնադատէի հայհոյել.
 առաւել ևս մոլեալ ի վերայ նոցա՝ հալածէի մինչեւ
 յարտաքին քաղաքսն:
 12 Է՛ր. Որովք գնացեալ ի Դամասկոս՝ իշխանու-
 13 թեամբ և հրամանօք քահանայապետիցն, Զմիջա-
 ւուրբն ի ճանապարհի տեսի, արքայ, յերկնից ա-
 ռաւել քան զլուսաւորութիւն արեգական ծագեալ
 14 զինեւ լոյս, և զնօքօք որ ընդ իան երթային: Եւ
 յամենեցուն մեր անկանելն յերկիր, լուսայ ձայն
 որ սաէր ցիս Հեբրայեցոց բարբառովս, Սաւուղ,
 Սաւուղ, զի՞ հալածես զիս. խիստ է քեզ ընդդէմ
 15 խթանի աքացել: Եւ ես ասեմ, Ո՞ ես, Տէր. և Տէր
 16 ասէ, Ես եմ Յիսուս զոր դուն հալածես: Այլ արի
 և կաց ի վերայ ստից քոց, զի վասն այսորիկ երե-
 ւեցայ քեզ առնուլ զքեզ ի ձեռն պաշտօնեայ և
 վկայ որոց տեսերդ ²զիս, և որոց երեւեցայց քեզ.
 17 Փրկել զքեզ ի ժողովրդենէդ և ի հեթանոսաց, յորս
 18 ես առաքեցից զքեզ. Բանալ զաչս նոցա, դարձու-
 ցանել ի խաւարէ ի լոյս, և յիշխանութենէ Սատու-
 նայի՝ յԱստուած. առնուլ նոցա զթողութիւն մե-
 զաց, և վիճակ ընդ սուրբս հաւատովքն որ յիս:

¹Յայնն, ի սպանանել նոցա տայի հաւանութիւն

²Յաննա պատի

- 19 Ուստի, արքայ Ադրիպատ, ոչ եղէ անհաւան երկ-
 20 նաւոր տեսլեանն. Այլ նախ որոց ի Գամաակոս և
 .Սերուսաղէմ էին, և ընդ ամենայն գաւառսն
 Հրէաստանի և ի հեթանոսս, պատմեցի զղջանալ
 և դատնալ . Աստուած¹ կենդանի, արժանի ապաշ-
 21 խարութեան գործս գործել: Վասն այսորիկ Հրէից
 22 կալեալ զիս ի տաճարին՝ կամէին սպանանել: Օդ-
 նութիւն հասեալ առ .Աստուծոյ՝ մինչեւ ցայսօր
 կացի վկայեալ փոքու և մեծի, ոչինչ արտաքոյ
 ասել քան զոր մարգարէքն և Մովսէս խօսեցան
 23 զհանդերձելոցն լինելոյ. Եթէ չարչարելոց է Քրիս-
 տոսն, եթէ աւաջին ի յարութենէ մեռելոց՝ լոյս
 պատմելոց է ժողովրդեանն և հեթանոսաց:
- 24 Եւ նորա զայս պատասխանի տուեալ, Փեստոս
 ի ձայն մեծ ասէ, Մոլիս, Պաւղէ, բազում դպրու-
 25 թիւնք զքեզ ի մոլութիւն դարձուցանեն: Իսկ
 Պաւղոս ասէ, Ոչ մոլիմ, քաջդ Փեստոս, այլ զցա-
 ծութեան և զճշմարտութեան բանս բարբառիմ:
 26 Գիտակ իսկ է այսոցիկ արքայ, ընդ որում և հա-
 մարձակեալդ խօսիմ. քանզի ծածկել ի քէն իմիք
 ի սոցանէ չառնում .յանձն. զի ոչ եթէ յանկեան
 27 ուրեք գործեալ իցէ այս: Հաւատաս, արքայ Ադ-
 28 ըրիպատ, մարգարէից. գիտեմ զի հաւատաս: Եւ
 ասէ Ադրիպատս ցՊաւղոս, փոքու իմն հաւանեցու-
 29 ցանեա զիս լինել քրիստոնեայ: Եւ Պաւղոս ասէ,
 ինդրէի .Աստուծոյ և՛ փոքու և՛ մեծաւ ոչ միայն
 զքեզ, այլ զամենեանն որ լսեն ինձ այսօր՝ լինել
 այսպիսի որպէս և եոս եմ, բաց ի կապանաց աստի:

30 Յոտն եկաց արքայն և դատաւորն և Բերինիկէ,
 31 և որ ընդ նոսայն նատէին : Եւ իբրեւ գնացին, խո-
 սէին ընդ միմեանս և ասէին թէ Ոչինչ արժանի
 32 մահու կամ կապանաց գործէ այրս այս : Իսկ Ադ-
 րիպպաս ցփեստոս ասէ, Արձակել մարթ էր զայրս
 զայս, եթէ ոչ էր բողոքեալ ի կայսր :

ԳԼ. ԻԵ

1 ԷՇ. Իբրեւ հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտալիա,
 տային զՊաւղոս և զայլս ոմանս կապեալս ցհարիւ-
 րապետ մի, որում անուն էր Յուլիոս, Սերաստեան
 2 գնդին : Եւ ելեալ ի նաւ մի Ադրամինտացի, որ
 երթալոց էր ի կողմանս Ասիացւոց, գնացաք . էր
 ընդ մեզ և Արիստարքոս Մակեդոն թեսաղոնիկեցի :
 3 Եւ ի վաղիւ անդր իջաք ի Սիդոն . և մարդասիրու-
 թիւն ցուցեալ Յուլիայ առ Պաւղոս, հրամայեաց
 4 առ բարեկամսն երթալ և դարման գտանել : Եւ
 անտի ելեալ խոնարհագոյն նաւեցաք ի կիպրոս
 5 վասն հողմոյն ընդդէմ լինելոյ : Յայնժամ ընդ մէջ
 ծովուն կիլիկեայ և Պամփիլեայ նաւեալ իջաք
 6 ի Միւսա Լիկիացւոց : Եւ անդ գտեալ հարիւրապե-
 տին նաւ մի Ադեքսանդրացի որ երթայր յիտալիա՝
 7 եմոյժ զմեզ անդր : Եւ ի բազում աւուրս ծանրա-
 նաւեալք՝ հազիւ հասաք առ կնիգեաւ . և ի չթո-
 ղացուցանել մեզ հողմոյն, նաւեցաք խոնարհա-
 8 գոյն ի կրետէ առ Սաղմոնեաւ : Հազիւ անցեալ
 առ նովաւ՝ եկաք ի տեղի ինչ որ կոչէր Գեղեցիկ
 նաւահանգիստ . յոր հուպ էր քաղաքն Ղասեա :
 9 Եւ իբրեւ բազում ժամանակք սնցանէին, և սխալ
 ևս լինէր նաւելոյն . և վասն այն ինչ ևս պահոցն

- 10 անցանելոյ, տայր խրատ Պաւղոս, Եւ ասէր ցնոսա,
 Արք, տեսանեմ զի թշնամանօք և բազում փնասու
 ոչ միայն բեռինդ և նաւիգ, այլ և անձանց մերոց
 11 լինելոց է նաւարկութիւնս: Իսկ հարիւրապետն
 նաւապետին և նաւաւարին առաւել անասյր քան
 12 բանիցն Պաւղոսի: Իբրեւ դժպատեհ իմն թուէր
 նաւահանգիստն առ ի ձմերել, բազումք խորհեցան
 գնալ անտի. թերեւս կարասցեն հաստնել ի Փիւ-
 նիկէ՝ ձմերել ի նաւահանգստին կրետացոց որ
 13 հայէր ընդ հարաւակողմն և ընդ աշխարհն: Եւ
 ի շնչել հարաւոյն, համարեցան ուր դիմեալն էին՝
 հասանել. և արկեալ մօտ անցանէին առ կրետեաւ:
 14 Եւ ոչ յետ բազում ժամոց անկաւ զնովաւ հողմ
 15 ուռուցիկ, որ կոչի Եւրակիկլոփս: Ընդ յափշտակել
 նաւին և ի չհանդուրժել ընդդէմ հողմոյն, թոյլ
 16 տուեալ երթայաք և գայաք: Ի կղզի ինչ դիմեալ
 որ կոչէր կղաւդա, հազիւ կարացաք ըմբռնել զմա-
 17 կոյկն. ¹Չոր աւեալ յօգնականութիւն կապէին
 ընդ նաւն. երկուցեալք թէ գուցէ ի յորձանուան
 անկանիցին, իջուցեալ զառագաստն՝ այնպէս եր-
 18 թային և գային: Եւ ի սաստկագոյն վշտանալոյն
 մերոյ ի վաղիւ անդր զկարասին ընկեցիկ առնէին:
 19 Եւ յերիւր աւուր ընդ ²իւրեանց ձեռն զգործին նա-
 20ւին ³ընկեցին: Իբրեւ ոչ արեւ և ոչ աստեղք երե-
 ւէին ի բազում աւուրս, և ձմեռն ոչ սակաւ կայր
 ի վերայ, ապա բառնայր ամենայն յոյս փրկութեան
 21 մերոյ: Եւ զի բազում աւուրս նօթի էին, յայն-

¹Յ-յն, զոր առին, և օգնութիւնս ի կիր արկեալ
 ածին պարան զնաւաւն

²Ո՛հան+, մեր

³Ո՛հան+, ընկեցաք

- Ժամ Պաւղոս կացեալ ի մէջ նոցա՝ ասէ, Պարտ էր
 ձեզ, ով արք, անաալ ինձ և ոչ ելանել ի կրետեայ
 22 և շահել զվիշտս զայս և զփնաս: Եւ արդ խրատեմ
 զձեզ քաջալերել, զի փնաս անձին և ոչ միում
 23 ի ձէնջ լինիցի բաց ի նաւէդ: Քանզի երեւեցաւ ինձ
 յայսմ գիշերի հրեշտակ Աստուծոյ որոյ եսն եմ
 24 և պաշտեմ զնա, Եւ ասէ, Մի՛ երկնչիր, Պաւղէ,
 կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման լինել. և ասա
 շնորհեալ է քեզ Աստուծոյ զամենեսեան որ են
 25 ընդ քեզ ի նաւիդ: Ասան այսորիկ քաջալերեցա-
 րուք, արք, զի հաւատամ յԱստուած եթէ այս-
 26 պէս լինի զոր օրինակ խօսեցաւ ընդ իս: Բայց ի կղզի
 ինչ հասանէ մեզ անկանել:
 27 Էջ. Իբրեւ չորեքտասաներորդ գիշեր լինէր,
 մինչդեռ ծփէաք ի Հանդրին անդունդս, ի մէջ գի-
 շերին կարծէին նաւավարքն եթէ հասեալ իցեն
 28 յաշխարհ ուրեք: Եւ ընկեցեալ զգունդսն՝ գտին
 զիրկս քսան, և սակաւ ինչ դադարեալ՝ դարձեալ
 29 ընկեցին և գտին զիրկս հնգետասան: Զահի հարեալ
 թէ գուցէ ի խիստ ինչ տեղիս անկանիցին, յետուստ
 կողմանէ ընկեցին խարխիս չորս, ըղձանային այգուն
 30 լինելոյ: Բայց նաւավարքն խնդրէին փախչել ի նաւէ
 անտի, և իջուցեալ զկուրն ի ծով անդր՝ պատ-
 ճառանօք որպէս թէ առաջոյ կողմանէ խարխիս
 31 ձգելոց իցեն: Ասէ Պաւղոս ցհարիւրապետն և ցզօ-
 րականան, եթէ ոչ դոքա մնան ի նաւիս, դուք
 32 ապրել ոչ կարէք: Յայնժամ զօրականքն հատին
 33 զլարս կրին և ի բաց ընկեցին: Եւ մինչդեռ այգն
 կամէր լինել, աղաչէր Պաւղոս զամենեսեան առ-
 նուլ կերակուր, ասէ, Այս չորեքտասաներորդ օր

- 34 Է որում ակն ունիք նօթիս կատարել, և չէ ինչ
 կերակուր, զի այն իսկ վասն ձերոյ փրկութեան է.
 զի ոչ ուրուք ի ձէնջ մաղ մի ի գլխոյ կորիցէ :
 35 Եւ իբրեւ ասաց զայս, առեալ հաց՝ գոհացաւ
 զԱստուծոյ առաջի ամենեցուն, եբեկ և սկսաւ
 36 ուտել : Եւ քաջալերեցան ամենեքին, և նոքա ա-
 37 ռին կերակուր : Եւ էաք ամենայն հոգիք ի նաւին
 38 երկերիւր եօթանասուն և վեց : Խրեւ յագեցան
 կերակրովս, թեթեւացուցին զնաւն՝ թափեալ
 զցորեանն ի ծովս :
 39 Եւ իբրեւ այգ եղեւ, զերկիրն ոչ ճանաչէին,
 բայց զգոգ մի նշմարէին թէ ասին ծովուն իցէ.
 40 Եւ զխարիսխան հատեալ ընկեցին ի ծովս,
 թողացուցին զխառնելիս թեւոցն, և ¹ի բաց առին՝
 զառագասան, և ետուն հողմոյն յափն կոյս ծո-
 41 վուն : Անկեալ ի տեղի մի երկծով՝ թիւրեցին
 զնաւն. և առաջին կողմն նաւին խրեալ անշարժ
 մնայր, և յետին կողմն քակէր ²ի բռնութենէն :
 42 Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ զի զկապ-
 եալսն սպանցեն, և զի մի՛ ոք լուղիցի և փախիցէ :
 43 Եւ հարիւրապետն քանզի կամեցաւ տարեցուցա-
 նել զՊաւղոս՝ արգել զնոսա ի խորհրդոյն. հրա-
 մայեաց զի որ կարողն իցեն լուղել՝ անկանիցին
 44 նախ և ի ցամաքն ելանիցեն. Եւ զայլսն՝ զս՛րս
 ի տախտակս, և զո՛րս յայլ ինչ կահ ի նաւէ
 անախ. և այսպէս եղեւ ամենեցուն փրժանել
 յերկիր :

¹Յոյնն, բացին

²Ո՛հան, ի բռնութենէ արեաց

ԳԼ. ԻԸ

- 1 **Ե**ւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ ¹Մելիտինէ եր անուն կղզւոյն . բայց բարբարոսքն շնոր-
 2 հեցին ոչ սակաւ մարդասիրութիւն մեզ . ֆանդի
 լուցին խարոյկ , և ընկալան զամենեսեան զմեզ
 3 վասն անձրեւին որ ստիպէր և վասն ցրտոյն : Եւ
 ի ժողովել Պաւղոսի խռիւ ինչ բազում և դնել
 ի վերայ խարուկին , իժ մի ի ջերմութենէն ելեալ
 4 կալաւ զձեռանէ նորա : Եւ իբրեւ տեսին բարբա-
 րոսքն կախեալ զգազանն զձեռանէ նորա , ասէին
 ցմիմեանս , Ուրեմն ապանող է այրս այս , որ թէ-
 պէտեւ ապրեցաւ ի ծովէն , իրաւունքն չետուն
 5 կեալ : Եւ նորա թօթափեալ զգազանն ի հուրն ,
 6 եղեւ նմա չար և ոչինչ : Եւ նոքա ակն ունէին նմա
 այտնլոյ կամ անկանելոյ և յանկարծակի մեռա-
 նելոյ . իբրեւ շատ ակն կալեալ և տեսանէին թէ
 ոչինչ փնաս եղեւ նմա , գարձեալ գարձուցին
 7 զբանան և ասէին թէ աստուած ոմն է : Եւ շուրջ
 զտեղեաւն զայնուիկ էին գեղք գլխաւորի կղզւոյն
 որում անուն էր Պոպղիոս . որ առ զմեզ յե-
 8 բաշխի զերիս աւուրս և սիրով ընկալաւ : Եւ եղեւ
 հօրն Պոպղեայ ի ջերմն և յախտ թանչից հիւան-
 դանալ դնել . առ որ մտեալ Պաւղոս և կացեալ
 9 յաղօթս՝ եղ զձեռն և բժշկեաց զնա : Եւ իբրեւ
 այս եղեւ , այլ հիւանդք որ էին ի կղզւոջն՝ գային
 10 և բժշկէին , Որք և բազում պատուովք պատուեցին
 զմեզ . և իբրեւ գնացաք , ետուն որ ինչ պէտք էին :

¹Յայն , Մելիտէ

11 Ե՛հ. Եւ յետ երից ամսոց ելաք ի նաւ մի
 Աղեքսանդրացի որ ձմերեալ էր ի կղզւոջն Նշա-
 12 նաւորաւ Գիոսկուրացւոց : Եւ իջեալ ի Աիրակու-
 13 սա՝ եղեաք աւուրո երիս : Ուստի գնացեալ հասաք
 ի Հռեգիոն . և յետ աւուր միոյ ի շնչել հարս-
 14 լոյն , երկօրեայք եկաք ի Պաաիոզոս : Ուր և գտաք
 եղբարս , աղաչեցեալք ի նոցանէ լինել աւուրս
 15 եւթն . և ապա ելաք ի Հռովմ : Եւ անտի լուեալ
 եղբարց զմէնջ՝ ելին ընդ առաջ մեր մինչեւ յոր-
 գոստայն Ապփեայ և Երիցն կրպակաց . զորս տես-
 եալ Պաւղոսի գոհացաւ զԱստուծոյ և քաջա-
 լերեցաւ :

16 Եւ իբրեւ մտաք ի Հռովմ , ¹հրամայեցաւ Պաւ-
 ղոսի լինել առ անձինն հանդերձ զինուորաւն պահ-
 17 պանաւ իւրով : Եւ եղեւ յետ երից աւուրց կոչել
 նմա զՀրէիցն գլխաւորս . և իբրեւ եկին , ասէ ցնոսա ,
 Ես , արք եղբարք , ոչինչ հակառակ գործեալ ժո-
 ղովրդեանն կամ կրօնիցն հայրենեաց , կապեալ
 յերուսաղեմէ մատնեցայ ի ձեռս Հռովմայեցւոց :
 18 Որք իբրեւ դատեցան զիս , կամեցան արձակել ,
 վասն և ոչ մի ինչ մնաս մահու գտանելոյ յիս :
 19 Ի հակառակել Հրէիցն՝ հարկ եղեւ բողոքել ի կայսր ,
 իբր ոչ եթէ զազգէն իմմէ ունէի ինչ չարախօսել :
 20 Վասն այսր պատճառանաց աղաչեցի զձեզ՝ տեսա-
 նել և խօսել . քանզի վասն յուսոյն Իսրայել ի կամ
 21 ի շղթայս յայտոսիկ : Եւ նոքա ասեն ցնա , Մեք
 ո՛չ թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք ի Հրէաստանէ ,
 և ոչ եկեալ ոք յեղբարց պատմեաց կամ խօսեցաւ

¹Ո՛հան , յանձն արար հարիւրապետն զկապեալսն զօրապետին , և հրամայեցաւ

- 22 Ինչ վասն քո չարութիւն : Բայց աղաչեմք ի քէն լսել թէ զինչ խորհիցիս . զի վասն հերձուածոյդ այդորիկ յայտ իսկ է մեզ , զի ամենայն ուրեք հա-
- 23 կառակութիւն կրէ : Եւսմ եղեալ նմա օր մի , եկին ի վանսն առ նա ըսողումք , որոց պատմէր վկայութեամբ զարքայութիւն Աստուծոյ . և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն Յիսուսի յօրինացն Մովսիսի և
- 24 ի մարգարէից յայգուէ մինչեւ ցերեկոյ : Եւ ոմանք
- 25 հաւանէին բանիցն , և կէսք չհաւատային : Եւ անմիարանք լիեալ ի միմեանց՝ արձակէին , յասելն Պաւղոսի բան մի թէ Բարուք խօսեցաւ Հոգին Սուրբ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի առ հարսն մեր ,
- 26 Եւ ասէ , Երթ առ ժողովուրդն , և ասասցես , Լսելով լուիջիք և մի՛ իմասջիք , և տեսանելով տեսջիք
- 27 և մի՛ տեսջիք . Զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն այնորիկ , և ականջօք իւրեանց ծանր լուան , և զայս իւրեանց կափուցին , զի մի՛ երբեք տեսցեն աչօք , և ականջօք լուիցեն , և սրտիւք իմասցին և դարձցին ,
- 28 և բժշկեցից զնոսա : Եւ արդ յայտնի լիցի ձեզ , զի հեթանոսաց առաքեցաւ փրկութիւնս Աստուծոյ ,
- 29 նորին և լուիցին : ¹Եւ իբրեւ զայս ասաց , արտաքս դնացին ի նմանէ Հրեայքն , որք ունէին ի մէջ ինքեանց զբազում խնդիրս :
- 30 Եւ եղեւ զերկեամ մի բովանդակ իւրով վարձու :
- 31 Եւ ընդունէր զամենեւեան որ մտանէին առ նա :
- 32 Քարողէր զարքայութիւնն Աստուծոյ , և ուսուցանէր վասն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի անխափան ամենայն համարձակութեամբ :

¹Այս համար պակասէ յոմանս

ՊԱՒԴՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ

Թ Ո Ւ Ղ Թ

ԳԼ Ա

- 1 ԱՐ. ՊԱՒԴՈՍ ծառայ Յիսուսի ֆրիստոսի, կո-
չեցեալ առաքեալ, որոշեալ յաւեաարանն Աս-
2 տուծոյ. Որ յառաջ խոստացաւ ի ձեռն մարգա-
3 րէից իւրոց գրովք սրբովք, վասն Որդւոյ իւրոյ
4 եղելոյ ի զաւակէ Դաւթի ըստ մարմնոյ, Սահմա-
նելոյ Որդւոյն Աստուծոյ զորութեամբ ըստ Հոգ-
ւոյն սրբութեան. ի յարութենէ մեռելոց Յիսուսի
5 ֆրիստոսի Տեառն մերոյ. Որով ընկալաք շնորհս և
առաքելութիւն՝ ի հնազանդութիւն հաւատոց յա-
6 մենայն հեթանոսս վասն անուան նորա. Յորս և
7 դուք էք կոչեցեալ Յիսուսի ֆրիստոսի. Ամենեցուն
որոց էք ի Հռովմ, սիրելեաց Աստուծոյ կոչեցելոց
սրբոց, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն Աս-
տուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ ֆրիս-
տոսէ :
- 8 Կախ գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ ի ձեռն Յի-
սուսի ֆրիստոսի վասն ձեր ամենեցուն. զի հա-
ւատք ձեր պատմեալ են ընդ ամենայն աշխարհ :
- 9 Վկայ է ինձ Աստուած, զոր պաշտեմն հոգւով

- իմով յաւետարանի Որդւոյ նորա, թէ ո՛րպէս զ. ի-
 10 շատակս ձեր ¹առնեմ. Յամենայն ժամ յաղօթս
 իմ աղաչելով՝ զի թերեւս երբեք յաջողեսցի ինձ
 11 կամօքն Աստուծոյ գալ առ ձեզ: Քանզի անձ-
 կացեալ եմ տեսանել զձեզ, զի փոխեցից ի ձեզ
 շնորհս ինչ հոգեւորս առ ի հաստատել զձեզ.
 12 Այսինքն է մխիթարակից լինել ձեզ վասն ընդ
 13 միմեանց իմոյ և ձերդ հաւատոց: Ոչ կամիմ եթէ
 տգէտք իցէք, եղբարք, զի բազում անգամ յօ-
 ժարեցի գալ առ ձեզ, և արգելայ մինչեւ ցայժմ.
 զի և ի ձեզ գտից պտուղ ինչ որպէս և յայլ
 14 հեթանոսս: Քանզի Յունաց և բարբարոսաց, ի-
 15 մաստնոց և անմտից պարտապան եմ. Այնպէս՝
 որչափ իմովսանն յօժարու թեամբ, և ձեզ որ
 ի Հռովմդ էք՝ աւետարանել:
 16 Զի ոչ եթէ ամօթ ինչ համարիմ զաւետարանն,
 քանզի զօրութիւն Աստուծոյ է ի փրկութիւն ա-
 մենայն հաւատացելոց. նախ Հրէի և ապա հեթա-
 17 նոսի: Զի արդարութիւնն Աստուծոյ նովաւ յայտ-
 նի հաւատոց ի հաւատս. որպէս և գրեալ է թէ
 Արդարն ի հաւատոց կեցցէ:
 18 ԱԳ. Քանզի յայտնելոց է բարկութիւն Աս-
 տուծոյ յերկնից ի վերայ ամենայն ամբարշտու-
 թեան և անիրաւութեան մարդկան, որք զճճմար-
 19 տութիւնն անիրաւութեամբ ունին. Ասան զի զի-
 տութիւնն Աստուծոյ յայտնի է ի նոսա. քանզի
 20 Աստուած իսկ յայտնեաց նոցա: Զի աներեւոյթք
 նորա ի սկզբանէ աշխարհի արարածովքս իմացեալ

¹Յայնն, առնեմ անգագար

տեսանին, այսինքն է ¹մշտնջենաւորութիւն և զօրութիւն՝ և աստուածութիւն նորա. զի ոչ գաանիցեն ամենեւին տալ պատասխանի, Չի ծանեան զԱստուած, և ոչ իբրեւ զԱստուած փառաւորեցին կամ գոհացան. այլ նանրացան ի խորհուրդս իւրեանց, և խաւարեցան անմտութեամբ սիրտք նոցա: Չանձինս սու իմաստունս ունէին, յիմարեցան: Եւ փոխեցին զփառս ամեղծին Աստուծոյ ի նմանութիւն պատկերի եղծանելի մարդոյ և թռչնոց և չորքոտանեաց և սողնոց: Վասն որոյ մատնեաց զնոսա Աստուած ի ցանկութիւն սրտից նոցա ի պղծութիւն, անարգել զմարմինս իւրեանց յանձինս իւրեանց. Որք փոխանակեցին զճշմարտութիւնն Աստուծոյ ընդ ստութեան. ²հնազանգեցան և պաշտեցին զարարածս ե. ոչ զԱրարիչն, որ է օրհնեալ յաւիտեանս: Ամէն: Վասն այնորիկ մատնեաց զնոսա Աստուած ի կարիս անարգութեան, զի էգբ նոցա փոխանակեցին զպէտս ընականս ի պէտս անընականս: Նոյնպէս և արուացն թողեալ զընական պէտս իգութեանն, բորբոքեցան ցանկութեամբք իւրեանց ի միմեանս, արուք ընդ արուս զխայտառակութիւն գործէին, և զդարձ փոխարինին որ պարտ էր մոլորութեանն նոցա՝ յանձինս իւրեանց ընդունէին: Եւ որպէս զի ոչ ընտրեցին զԱստուած ունել ի գիտութեան, մատնեաց զնոսա Աստուած ի միտս անարգութեան՝ գործել զանարժանս, Չլցեալսն ամենայն

¹Յայն, մշտնջենաւոր զօրութիւն

²Յայն, երկիր պագին

անիրաւութեամբ, պոռնկութեամբ, անզգամութեամբ, ագասութեամբ, չարութեամբ, լի նախանձու, սպանութեամբ, հեռիւ, նենգութեամբ, 30 չարաբարութեամբ. շոգմոգք, Չարախօսք, աստուածատեացք, թշնամանողք, ամբարտաւանք, ամբարհալաճք, գտիչք չարեաց, ղծնողս անարգութեամբ, Անմիտք, ուխտադրութեամբ, անադորոյնք, 31 32 ¹աննուէրք, անողորմք: Որք հասեալ էին Աստուծոյ իրաւանցն վերայ եթէ ոյք զայսպիսիսն գործեն արժանի են մահու. և ոչ միայն որ զայն առնեն, այլ և որ կամակիցն լինին գործելեացն:

ԳԼ. Բ

- 1 Վասն որոյ առանց պատասխանի տալոյ ես, ով մարդ, որ դատիսդ. զի որով դատիս զընկերն՝ զանձն քո դատապարտես, զի դու զնոյն գործես՝ որով դատիսն:
- 2 ԱԴ. Քանզի գիտեմք, եթէ Աստուծոյ դատաստանն ճշմարտութեամբ է ի վերայ այնոցիկ որ զայնպիսիսն գործեն: Իսկ արդ խորհիցի՞ս զայս, ով մարդ, որ դատիս զայնոսիկ որ զայնպիսիսն գործեն, և դու զնոյն գործես, եթէ դու ապրելոց իցես ի դատաստանացն Աստուծոյ: Եթէ զմեծութեամբ քաղցրութեան նորա և զներելոյն և զերկայնմտութեամբն արհամարհիցես, չգիտիցե՞ս զի քաղցրու-

¹ Յամանս պախասի

Թիւնն Աստուծոյ գքեզ յապաշխարութիւն տծէ :
 5 Այլ ըստ խստութեան քու՛մ և ըստ անգեղջ սրտի՛
 գանձես անձին քու՛մ բարկութիւն յաւուր բար-
 կութեան և յայտնութեան արդար դատաւորու-
 6 թեանն Աստուծոյ . Որ հատուցանէ իւրաքանչիւր
 7 ըստ գործս իւրեանց . Որ համբերութեամբ են
 ի գործս բարութեան՝ զփառս և զպատիւ և զաւ-
 8 նեղծութիւն խնդրեն , զկեանսն յաւիտենից : Իսկ
 որ ի հակառակութենէ անտի են և ապստամբք
 ի ճշմարտութենէն և զհետ երթեալ զանիրաւու-
 9 թեան՝ բարկութիւն և սրտմտութիւն , Նեղութիւն
 և անձկութիւն ի վերայ ամենայն մարդոյ որ գործէ
 10 զչար , նախ Հրէի և ապա հեթանոսի : Փառք , պա-
 տիւ և խաղաղութիւն ամենայնի որ գործէ զբարի ,
 11 նախ Հրէի և ապա հեթանոսի : Զի ոչ է ակնառու-
 թիւն առաջի Աստուծոյ :
 12 ԱԵ . Որք միանգամ արտաքոյ օրինացն մեղան՝
 արտաքոյ օրինացն և կորնչին . և որք ընդ օրինօքն
 13 մեղան՝ օրինօքն և գասեցին . (Զի ոչ եթէ որ լոկ-
 լիք օրինացն են՝ արդարացեալ են առաջի Աստու-
 14 ծոյ , այլ առնելիք օրինացն արդարացին : Այլ
 յորժամ հեթանոսք որ զօրէնս ոչ ունին՝ բնու-
 թեամբ զօրինացն դործիցեն , նոքա որ զօրէնս ոչ
 15 ունին՝ անձանց իւրեանց իոկ են օրէնք . Որք ցու-
 ցանեն զգործս օրինացն գրեալ ի սիրտս իւրեանց՝
 վկայութեամբ մտաց իւրեանց , և յանդիմանել
 զմիմեանս ի խորհրդոց իւրեանց , կամ թէ պատաս-
 16 խանի իսկ տալ .) Յաւուրն յորում գատիցի Աս-
 տուած զգաղտնիս մարդկան ըստ աւետարանիս
 իմում ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի :

- 17 Ապա եթէ դու Հրեայ անուանեալ ես, և յեցեալ
 18 ես յօրէնսն, և պարծիս յԱստուած, Եւ գիտես
 զկամս նորա, և ընտրես զլաւն, և խրատեալ ես
 19 յօրինացն. Աստուած ես յանձն քո առաջնորդ լինել
 20 կուրաց, լոյս խաւարելոց, Խրատիչ անզգամաց,
 վարդապետ տղայոց, ունել զկերպարանս գիտու-
 21 թեան և ճշմարտութեան յօրինացն: Իսկ արդ որ
 ուսուցանես զընկերն՝ զանձն քո ո՞չ ուսուցանես,
 22 որ քարոզես չգողանալ՝ գողանա՞ս. Որ ասես չչնալ
 շնա՞ս. որ գարշիս ի մեհենաց՝ զսեղանս կողուպտես.
 23 Որ օրինօքն պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնսն զԱս-
 24 տուած անարգես: Զի անուեն Աստուծոյ վասն ձեր
 հայհոյի ի մէջ հեթանոսաց, որպէս և գրեալ է:
 25 ԱԶ. Թլփատութիւն օգնէ, եթէ զօրէնսն պա-
 հիցես. ապա եթէ յանցաւոր օրինացն իցես, Թլփա-
 26 տութիւն քո անթլփատութիւն եղեւ: Իսկ եթէ
 անթլփատութիւնն զիրաւունս օրինացն պահիցէ,
 ո՞չ ապարէն անթլփատութիւն նորա ի թլփատու-
 27 թիւն համարեսցի. Եւ դատիցի որ ի բնէ անթլփա-
 տութիւնն է, զօրէնսն կատարելով, զքեզ որ գրով
 28 և թլփատութեամբն յանցաւոր օրինացն իցես: Զի
 ոչ եթէ որ յայտնի Հրեայն է, և ոչ որ յայտնի
 29 մարմնով թլփատութիւնն, Այլ որ ի ծածուկ Հրեայն
 է, և թլփատութիւն սրտի, հոգևով և ոչ դրով.
 որոյ գովութիւնն ոչ ի մարդկանէ է, այլ յԱս-
 տուծոյ:

ԳԼ. Գ

1 Իսկ արդ զի՞նչ աւելի է Հրէին, կամ զի՞նչ օգուտ

2 Ի թլիփատու թենէ անտի : Բազում ինչ ամենայն
 իրօք . նախ այն իսկ՝ զի հաւատարիմ եղեն պատ-
 3 դամքն Աստուծոյ : Իսկ արդ եթէ չէր հաւատա-
 ցեալ ոմանց, միթէ անհաւատութիւն նոցա զԱս-
 4 տուծոյ հաւատան խափանէ՞ր . քաւ լիցի : Արդ ե-
 ղիցի Աստուած ճշմարիտ, և ամենայն մարդ՝ սուտ,
 որպէս և գրեալ է, Որպէս արդար եղիցես ի բանս
 5 քո, և յաղթեսցես ի գատել քեզ : Իսկ արդ եթէ
 ապիրատութիւն մեր զԱստուծոյ արդարութիւնն
 յանդիման կացուցանէ, զի՞նչ ասեմք . միթէ անի-
 6 բա՞ւ ինչ է Աստուած որ ածէ զբարկութիւն . Ըստ
 մարդկութեան ասեմ, քաւ լիցի . ապա թէ ոչ՝
 7 զիա՞րդ դատի Աստուած զաշխարհ : Զի եթէ ճշմար-
 տութիւնն Աստուծոյ յիմում ստութեանն առա-
 8 ւելաւ ի փառս նորա, զի՞ եւս ես իբրեւ զմեղաւոր
 9 դատիմ : Եւ կամ թէ որպէս հայհոյիմքն, և որպէս
 ասեն ոմանք զմէնջ՝ ասել թէ Արասցուք զչար զի
 եկեսցէ բարի . որոց դատատանքն յիրաւի են :
 10 Եւ արդ ի՞նչ իւրիք առաւել իցեմք . ապաքէն և
 ոչ իւրիք . քանզի յառաջագոյն իսկ մեղադիր եղեաք
 11 Հրէից և հեթանոսաց, ամենեցուն ընդ մեղօք լինե-
 12 լոյ : Որպէս և գրեալ է թէ Ոչ ոք է արդար և ոչ մի .
 13 Եւ ոչ գոյ որ իմանայ, և ոչ ոք է որ խնդրէ զԱս-
 14 տուած : Ամենեքեան խոտորեցան ի միասին և ան-
 15 սլիտանացան . ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն,
 16 ոչ ոք է մինչեւ ի մի : Գերեզման բաց է կոկորդ
 նոցա . լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն . թոյնք
 ի ժից ի ներքոյ շրթանց նոցա . Որոց բերանք անիծիւք
 և դառնութեամբ լի են : Երագ են ոտք նոցա հե-
 ղուլ զարիւն . Բեկումն և թշուառութիւն ի ճա-

- 17 նապարհս նոցա . Եւ զճանապարհն խաղաղութեան
 18 ոչ ծանեան : Ոչ է երկիւղ Աստուծոյ առաջի աչաց
 նոցա :
- 19 ԲԴ. Բայց գիտեմք , որ ինչ միանգամ օրէնքն
 ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են , ասեն : զի ամե-
 նայն բերան խցցի , և դասապարտ լիցի ամենայն
 20 աշխարհ՝ Աստուծոյ : Զի ի գործոց օրինաց ոչ ար-
 դարասցի ամենայն մարմին առաջի նորա , քանզի
 օրինօքն է գիտութիւն մեղաց :
- 21 Բայց արդ առանց օրինացն իսկ արդարութիւնն
 Աստուծոյ , յայտնեալ է՝ վկայեալ յօրինաց անտի
 22 և ի մարգարէից : Քանզի արդարութիւնն Աստուծոյ
 ի հաւատոց անտի Յիսուսի Բրիտոսի ¹ յամենայն
 23 հաւատացեալս՝ . և ոչինչ է խտիր : Քանզի ամե-
 նեքեան մեղան , և նուազեալ են ի փառաց անտի
 24 Աստուծոյ : Եւ արդարանան ձրի նորին շնորհօք
 25 ի ձեռն փրկութեանն որ ի Բրիտոս Յիսուս . Զոր
 յառաջն եղ Աստուած ի քաւութիւն ի ձեռն հա-
 ւատոցն արեամբն նորա , ի հանդէս արդարութեան
 նորա՝ վասն թողութեան յառաջագոյն մեղացն
 26 գործելոց ի ներելն Աստուծոյ , ի հանդէս արդա-
 րութեան նորա ի ժամանակի յայսմիկ . զի եզիցի
 նա արդար , և արդարացուցէ զայն որ ի հաւա-
 27 տոցն Յիսուսի : Իսկ արդ ո՞ւր են պարծանքն . Ար-
 դելան . Յորո՞ց օրինաց , ի գործո՞ց անտի . Ոչ , այլ
 28 ի հաւատոցն օրինաց : Քանզի համարիմք հաւա-
 տովք արդարանալ մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց :

¹ Ո՛հն+ , յամենեսին և ի վերայ ամենեցուն որ հա-
 ւատանն

29 Եթէ Հրէի՞ց միայն իցէ Աստուած և հեթանոսաց
 30 ոչ. Այո, և հեթանոսաց: Զի եթէ մի է Աստուած
 որ արդարացուցանէ զթլփատութիւնն ի հաւատոց,
 ապա և զանթլփատութիւնն նովին հաւաստովք:
 31 Արդ զօրէնան ինչ խափանե՞մք հաւաստովքս. Գաւ
 լիցի. այլ զօրէնան հաստատեմք:

ԳԼ. Դ

1 ԲԶ. Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք զգաւանելն Աբրա-
 2 համու նահապետին մերոյ ըստ մարմնոյ: Զի եթէ
 Աբրահամու գործովք էր արդարացեալ, ունել
 3 ունէր պարծանս, այլ ոչ առ Աստուած: Իսկ
 զի՞նչ ասիցէ դիր. Հաւաստաց Աբրահամ յԱստ-
 4 ուած և համարեցաւ նմա յարդարութիւն: Բայց
 այնմ որ գործիցէն, ոչ համարին վարձքն ըստ շնոր-
 5 հաց՝ այլ ըստ պարտեաց, Իսկ այնմ որ ոչն գոր-
 6 ծիցէ, բայց հաւաստայցէ յայն որ արդարացուցա-
 նէ զամբարիշտս, համարին հաւաաք նորա յար-
 7 դարութիւն: Որպէս և Գաւիթ ասէ զերանութիւն
 մարգոյ որում Աստուած համարի արդարութիւն
 8 առ.անց գործոց: Երանի որոց թողան անօրէնու-
 9 թիւնք, և որոց ծածկեցան մեղք իւրեանց: Երան-
 եալ է այր որում ոչ համարեցի Տէր զմեզս նո-
 10 ըս: Արդ երանութիւնս այս ի վերայ թլփատու-
 թեան է եթէ ի վերայ անթլփատութեան. քանզի
 ասեմք եթէ համարեցան Աբրահամու հաւատքն
 յարդարութիւն: Արդ զիա՞րդ համարեցան. մինչ-
 դեռ ի թլփատութեան էր՝ եթէ յանթլփատու-
 թեան. Ոչ ի թլփատութեանն, այլ յանթլփա-

- 11 տուժեան : Եւ նշանակ առ զթլփատուժիւնն ,
կնիք արդարուժեան հաւատոցն որ յանթլփատու
ժենէ անտի . զի եղիցի նա հայր ամենայն հաւա
տացելոց որ յանթլփատուժենէ անտի իցեն , առ
12 ի համարելոյ և նոցա յարդարուժիւն . Եւ հայր
թլփատուժեան՝ որոց ոչ ի թլփատուժենէ անտի
և եթ , այլ և որոց երթայցեն ընդ հետս անթլլ
փատուժեան հաւատոց հօր մերոյ Արրահամու :
- 13 ԳԴ. Զի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն Արրա
համու և զաւակի նորա ժառանգ լինել աշխարհի ,
14 այլ ի հաւատոցն արդարուժենէ : Զի եթէ որք
յօրինացն են՝ ժառանգք իցեն , ապա ընդունայն են
15 հաւատքն , և դատարկ՝ աւետիքն : Քանզի օ
րէնքն զբարկուժիւն գործեն . բայց ուր ոչ են օ
16 րէնք , և ո՛չ յանցանք ինչ : Վասն այնորիկ ի հա
ւատոց անտի , զի ըստ շնորհացն իցէ , առ ի լինե
լոյ հաստատուն աւետեացն ամենայն զաւակին ,
ոչ այնմ միայն որ յօրինաց անտի , այլ և այնմ՝
որ ի հաւատոցն Արրահամու , որ է հայր մեր ամե
17 նեցուն . Որպէս և գրեալ է եթէ Հայր ազգաց բազ
մաց արարի զքեզ , առաջի Աստուծոյ որում հա
ւաթաց ¹եթէ կենդանի առնէ զմեռեալս , և կսչէ
18 զչգոյն իբրեւ զգոյ : Որ յանյոյսն յուսով հաւա
տաց լինել նմա հայր ազգաց բազմաց . որպէս և
19 ասացաւն թէ Այնպէս եղիցի զաւակ քո : Եւ նա
ոչ երկմտեաց ի հաւատոցն ²թէպէտ և հայեցաւ՝
ի մարմին իւր այնուհետեւ իբրեւ ի մեռեալ . քանզի
զհարիւրամենիւք ուրեմն էր , և ի մեռելուժիւն

¹Յայնն , որ²Ո՛հան , ոչ հայեցաւ

20 արգանդին Սառայի : Բայց յաւետեացն Աստուծոյ
ոչ երկմտեաց անհաւասուլթեամբ , այլ զօրացաւ

21 հաւատովք , ետ փառս Աստուծոյ , եւ հաստա-
տեցաւ ի միտս իւր եթէ որ խոսասցաւն՝ կարող է

22 առնել : Վասն որոյ համարեցաւ նմա յարդարու-
թիւն :

23 Արդ զի գրեցաւն ոչ թէ վասն նորա միայն թէ
24 համարեցաւ նմա . Այլ և վասն ¹մերոց համարե-

լոց է , որք հաւատամբ յայն որ յարոյցն զՅիսուս ,

25 զՏէր մեր ի մեռելոց . Որ մատնեցաւ վասն յանցա-
նաց մերոց , և յարեաւ վասն զմեզ արդարացու-

ցանելոյ :

ԳԼ. Ե

1 Այսուհետեւ արդարացեալք ի հաւատոց անտի ,
խաղաղութիւն կալցուք առ Աստուած ի ձեռն

2 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . Որով և զըն-
ծայութիւնն իսկ ընկալաք հաւատովք ի շնորհս

3 յայտոսիկ յորում կամք և պարծիմք յուսով փա-

4 եթէ նեղութիւնք զհամբերութիւն գործեն , Համ-

5 բերութիւն զհանդէս , հանդէս զյոյս . Յոյս ոչ եր-

6 թի մինչդեռ ակարքն էաք , Քրիստոս ²վասն մեր՝

7 ի ժամանակի ի վերայ ամբարշտաց մեռաւ : Զի
վասն արդարոյ հաղիւ որ թէ մեռանիցի , այլ

¹Յայնն , մեր որոց

²ի Բազմաձայն ապիտակ

- վասն բարւոյ թերեւս համարձակիցի ոք մեռանել :
- 8 ¹ Յայտնեաց Աստուած զսէրն իւր ի մեզ, զի մինչ-
- 9 դեռ մեղաւորքն էաք, Քրիստոս վասն մեր մեռաւ .
- ո՛րչափ եւս առաւել յարդարանալս մերում այժ-
- միկ արեամբն նորա՝ ապրեացուք նովաւ ի բարկու-
- 10 թենէ անտի : Զի եթէ մինչ թշնամիքն էաք, հաշ-
- տեցաք ընդ Աստուծոյ մահուամբ Որդւոյ նորա,
- ո՛րչափ եւս առաւել ի հաշտելս մերում ապրեա-
- 11 ցուք կենօքն նորա : Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և
- պարծիւք եւս յԱստուած ի ձեռն Տեառն մերոյ
- Յիսուսի Քրիստոսի, որով և զհաշտութիւնն իսկ
- ընկալաք :
- 12 ԳԶ. Զի որպէս ի միոջէ մարդոյ մեղք յաշխարհ
- մտին և ի մեղաց անտի՝ մահ, և այնպէս յամենայն
- մարդիկ տարածեցաւ մահ ² որով ամենեքին մեղան :
- 13 Քանզի մինչեւ յօրէնան մեղք էին յաշխարհի, բայց
- 14 մեղք ոչ համարին, ուր օրէնք ոչ իցեն : Այլ թա-
- գաւորեաց մահ յԱդամայ մինչեւ ի Մովսէս և
- ի վերայ չյանցուցելոցն ըստ նմանութեան յան-
- ցուածոցն Ադամայ, որ է օրինակ հանդերձելոցն :
- 15 Այլ ոչ որպէս յանցանքն նոյնպէս և շնորհքն . զի
- եթէ միոյն յանցանօք բազումք մեռան, ո՛րչափ
- եւս առաւել շնորհքն Աստուծոյ և պարգեւք,
- շնորհօք միոյն մարդոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ի բա-
- 16 զումս առաւելան : Եւ ոչ որպէս ի միոջէ յանցու-
- ցելոյն պարգեւքս . զի դատաստանն՝ ի միոջէ ³ յան-
- ցուածոյ անտի՝ ի դատապարտութիւն, այլ շնորհքն՝
- 17 ի բազմաց յանցուածոցն յարդարութիւն : Զի եթէ

¹ Յոյն, բայց յայտնեաց

² կամ, զի

³ ի Յոնիս պատմի

ի միոյն յանցանաց մահ թագաւորեաց միոյն, որ-
 չափ եւս առաւել, որք զառաւելութիւն շնորհաց
 և զպարգեւաց արդարութեանն առնուցուն, կենօք
 թագաւորեացն ի ձեռն միոյն Յիսուսի Քրիստոսի :
 18 Ապա ուրեմն որպէս միոյն յանցանօք յամենայն
 մարդիկ դատապարտութիւն, նոյնպէս և միոյն ար-
 դարութեամբն յամենայն մարդիկ արդարութիւն
 19 կենաց : Զի որպէս անհնազանդութեամբ միոյն մար-
 դոյ մեղաւորք բազումք եղեն, նոյնպէս և հնազան-
 20 դութեամբ միոյն արդարք բազումք եղիցին : Բայց
 օրէնք ի ներքս անկան, զի յանցանքն բազմասցին .
 զի ուր առաւել եղեն մեղքն, առաւել եւս յա-
 21ւելան շնորհքն : Զի որպէս թագաւորեցին մեղքն
 ի մահու անդ, նոյնպէս և շնորհքն թագաւորեա-
 ցեն արդարութեամբ ի կեանսն յաւիտենից ի ձեռն
 Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ : ԿԶ

ԳԼ. Զ

1 Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք, յաճախեսցո՞ւք ի մեզան
 2 զի շնորհքն բազմասցին : Բաւ լիցի . որք մեռաք
 3 մեղացն՝ զիա՞րդ տակաւին ի նմին կեցցեմք : Եթէ
 ո՞չ գիտէք զի որ միանգամ մկրտեցաք ի Քրիստոս
 4 Յիսուս՝ ի մահ անգր նորա մկրտեցաք : Թաղեցաք
 ընդ նմին մկրտութեամբն ի մահ, զի որպէս յար-
 եաւ Քրիստոս ի մեռելոց փաւօքն Հօր, նոյնպէս և
 5 մեք ի նորոգումն կենաց շրջեսցուք : Զի եթէ անկա-
 կից եղեաք նմանութեան մահու նորա . այլ և
 6 յարութեան նորա չլինիցիմք : Զայս գիտասցիք
 զի հին մարդն մեր խաչակից եղել նորա, զի խափա-

նեացի մարմին մեղացն, մի ևս ծառայել մեղ մե-
 7 զացն : Զի որ մեռանին՝ արդարացեալ է ի մեղաց
 8 անախ : Իսկ եթէ մեռաք ընդ ֆրիստոսի, հաւա-
 9 տամք թէ և կեցցուք ընդ նմա : Վիտեմք եթէ
 • ֆրիստոս յարուցեալ է ի մեռելոց, այսուհետեւ
 10 ոչ մեռանի, և մահ նմա ոչ եւս տիրէ : Զի որ մե-
 րաւն՝ մեղացն մեռաւ միանգամ, և որ կենդանին է՝
 11 կենդանի է Աստուծոյ : Նոյնպէս և դուք համա-
 րեսջիք զանձինս մեռեալս մեղացն, և կենդանիս
 Աստուծոյ ի ֆրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր :
 12 ԴԿ. Մի՛ այսուհետեւ թագաւորեսցեն մեղք
 ի մահկանացու մարմինս ձեր՝ հնազանգել ցան-
 13 կութեանց նորս . եւ մի՛ պատրաստէք զանդամս
 ձեր զէն անիրաւութեան մեղացն, այլ պատրաս-
 տեցէք զանձինս ձեր Աստուծոյ, որպէս ի մեռելոց
 ի կենդանիս, և զանդամս ձեր՝ զէն արդարութեանն
 14 Աստուծոյ : Զի մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն . քանզի
 ոչ էք ընդ օրինօք, այլ՝ ընդ շնորհօք :
 15 Իսկ արդ զիս՝ ընդ մեղիցո՞ւք զի չեմք ընդ օրի-
 16 նօք, այլ՝ ընդ շնորհօք . քաւ լիցի : Ո՞չ գիտէք թէ
 որում պատրաստէք զանձինս ձեր ծառայս ի հնա-
 զանդութիւն՝ ծառայ էք որում հնազանդիքն .
 եթէ մեղաց՝ մահու, և եթէ ի հնազանդութիւն՝
 17 արդարութեան : Այլ շնորհք Աստուծոյ . զի էիք
 ծառայք մեղաց, հնազանդեցարուք ի սրտէ որում
 18 աւանդեցայք յառակ վարդապետութեան : Արդ
 ազատեալք ի մեղաց՝ ծառայեցէք արդարութեան :
 19 Մարդկօրէն ասեմ վասն տկարութեան մարմնոյ
 ձերոյ . զի որպէս պատրաստեցէք զանդամս ձեր
 ծառայս պղծութեան և անօրէնութեան յանօրէ-

նութիւն, նոյնպէս և այժմ պատրաստեցէք զան-
 դամս ձեր ծառայս արդարութեան ի սրբութիւն :
 20 Զի մինչ ծառայքն էիք մեղաց, ազատացեալք էիք
 21 յարդարութենէն : Իսկ արդ զի՞նչ պտուղ ունէիք
 յայնժամ, որովք այժմդ զամօթի հարեալ էք : զի
 22 վախճան նոցա մահ է : Բայց արդ ազատացեալք
 ի մեղացն և ծառայեալք Աստուծոյ, ունիք
 զպտուղ ձեր ի սրբութիւն, և վախճան նորա
 23 կեանք յաւիտենից : Զի թոշակն մեղաց մահ է,
 այլ շնորհքն Աստուծոյ կեանք յաւիտենից ի Քրիս-
 տոս Յիսուս ի Տէր մեր :

ԳԼ. Է

1 ԴԴ. Եթէ ո՞չ գիտէք, եղբարք, (զի ընդ գի-
 տունս օրինացն խօսիմ,) զի օրէնք տիրեն մարդոյ
 2 որչափ ժամանակս կենդանի իցէ : Քանզի կին առ-
 նակին ի կենդանի այր իւր կապեալ կայ օրինօք .
 իսկ եթէ մեռանիցի այրն, արձակեալ է յօրինաց
 3 առնն : Ապա ուրե՞մն մինչ կենդանի է այրն, շուն
 կոչի, եթէ լինիցի առն այլում. և եթէ մեռանիցի
 այրն, ապա տ է յօրինացն, չհամարեալ շուն՝ եթէ
 4 լինիցի առն այլում : Այսուհետև և դուք, եղ-
 բարք, մեռարուք օրինացն մարմնովն Քրիստոսի,
 լինել այլում որ ի մեռելոցն յարուցեալ է, զի
 5 պտղաբերք լիցուք Աստուծոյ . Քանզի մինչ էաքն
 մարմնով, կարիք մեղաց որ օրինօքն էին՝ զօրանա-
 յին յանդամս մեր, առ ի պտղաբերս առնելոյ
 6 զմեզ մահու : Բայց այժմ դատարկացաք յօրինաց
 անաի . քանզի մեռաք այնմիկ որով ըմբռնեալն

էաք՝ առ ի ծառայել մեզ նորոգութեամբ Հոգւոյն
 և ոչ հնութեամբ գրոյն :

- 7 Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք . օրէնքն մե՞ղք իցեն .
 քաւ լիցի . այլ զմեզս ոչ գիտէի , եթէ ոչ օրի-
 նօքն . և զցանկութիւնն ոչ ճանաչէի , եթէ ոչ օրի-
 8 նացն էր ասացեալ , Մի՛ ցանկանայցես : Պատճառս
 առին մեզքն պատուիրանաւն , և գործեցին յիս
 զամենայն ցանկութիւն . զի առանց օրինաց մեզքն
 9 մեռեալ էին : Եւ ես առանց օրինացն երբեմն էի
 կենդանի , այլ իբրեւ եհաս յիս պատուիրանն ,
 10 մեզքն կենդանացան , Եւ ես մեռայ . և գտաւ ինձ
 11 պատուիրանն որ ի կեանսն էր , նոյն ի մահ : Զի
 մեզացն պատճառս առեալ պատուիրանաւն՝ խա-
 բեցին զիս , և նովին սպանին :
- 12 ԴՁ . Այսուհետեւ օրէնքն սուրբ են , և պատ-
 ուիրանն սուրբ և արդար և բարերար :
- 13 Իսկ արդ ինձ բարի՞ն մահ եղեւ . քաւ լիցի . այլ
 մեզքն , զի երեւեսցին մեզքն բարեաւն գործել ինձ
 զմահ , զի եղիցին ըստ առաւելութեան մեզքն մե-
 14 զաւոր ի ձեռն պատուիրանին : Գիտեմք զի օրէնքն
 հոգեւոր են , այլ ես մարմնաւոր եմ՝ ընդ մեղօք
 15 վաճառեալ : Զի զոր գործեմն ոչ գիտեմ , ոչ եթէ
 զոր կամիմն զայն առնեմ , այլ զոր ատեամն՝ զայն
 16 գործեմ : Ապա թէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ ,
 17 վկայեմ օրինացն եթէ բարւոք են : Այլ արդ՝ ոչ
 եթէ ես գործեմ զայն , այլ բնակեալ յիս մեզքն :
 18 Գիտեմ զի ոչ բնակեալ է յիս , այսինքն է ի մարմ-
 նի իմում , բարի ինչ . զի կամքն առաջի կան ինձ ,
 19 և առնել զբարին՝ ոչ : Զի ոչ եթէ զոր կամիմ
 զբարին առնեմ , այլ զոր ոչն կամիմ զչարն՝ զայն

- 20 գործեմ: Ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ,
 ոչ եւս ես առնեմ զայն՝ այլ բնակեալ յիս մեղքն:
 21 ¹Եւ արդ՝ գտանեմ զօրէնս այնորիկ՝ որ կամիցին
 առնել յիս զբարին. և ինձ՝ չարն առաջի կայ:
 22 Հաճեալ եմ ընդ օրէնսն Աստուծոյ ըստ ներքին
 23 մարդոյն. Բայց տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս
 իմ, զինեալ հակառակ օրինաց մտաց իմոց, և
 գերեալ զիս օրինօքն մեղաց՝ որ են յանդամս իմ:
 24 Այր մի տառապեալ եմ ես. ո՞վ ապրեցուցե
 25 զիս ի մարմնոյ աստի մահու: Այլ շնորհք Աս-
 տուծոյ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի Տեսուն մերոյ:

ԵԿ. Ապա ուրեմն ես ինքնին մտօք իմովք ծա-
 ուայեմ օրինացն Աստուծոյ, և մարմնով՝ օրինացն
 մեղաց:

ԳԼ. Ը

- 1 Թէ այդպէս իցէ, ոչինչ դատապարտութիւն է
 2 այնոցիկ որ ի Քրիստոս ²Յիսուս: Զի օրէնք հոգւոյն
 կենաց ի Քրիստոս Յիսուս ազատեցին զիս յօրինաց
 3 մեղացն և մահու: Զի որ անհնարինն էր օրինացն
³որով տկարանայրն՝ մարմնով, Աստուած զՈրգին
 իւր առաքեաց ի նմանութիւն մարմնոյ մեղաց, և
 վասն մեղաց, և դատապարտեաց զմեզս ի մարմնի
 4 անդ. Զի արդարութիւն օրինացն կատարեացի

¹Յայնն, Եւ արդ գտանեմ զօրէնս, զի յորժամ
 կամիմ առնել զբարին, ինձ
²Ո՞՞հ, Յիսուս, որ ոչ գնան ըստ մարմնոյ, այլ
 ըստ հոգւոյ
³Կամ, զի տկարանայր

Ի ձեզ, որք ոչ ըստ մարմնոյ զնայցեմք, այլ ըստ
 5 հոգւոյն: Զի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմարմնոյն խոր-
 6 հին, և որք ըստ հոգւոյն՝ զհոգւոյն: Զի խորհուրդ
 մարմնոյ մահ է, և խորհուրդ հոգւոյն՝ կեանք և
 7 խաղաղութիւն: Քանզի խորհուրդ մարմնոյ թշնա-
 մութիւն է յԱստուած, զի օրինացն Աստուծոյ ոչ
 8 հնազանդի. նա՛ և կարէ իսկ ոչ: Զի որ մարմնով
 9 են՝ Աստուծոյ հաճոյ լինել ոչ կարեն: Բայց դուք
 ոչ էք մարմնով, այլ հոգւով, եթէ իցէ Հոգին
 Աստուծոյ ի ձեզ բնակեալ. ապա եթէ ոք զՀոգին
 10 Քրիստոսի ոչ ունի, սա չէ նորա: Իսկ եթէ Քրիս-
 տոս ի ձեզ է, ապա մարմին մեռեալ է վասն մե-
 ղաց. և Հոգին կենդանի է վասն արդարութեան:
 11 Եթէ Հոգի այնորիկ որ յարոյց զՅիսուս ի մեռելոց՝
 բնակեալ է ի ձեզ, ապա և որ յարոյցն զՔրիստոս
 ի մեռելոց՝ կենդանացուցէ զմահկանացու մարմինս
 ձեր բնակեալ Հոգւովն իւրով ի ձեզ: ՎՋ

12 Այսուհետեւ, եղբարք, պարտապան եմք ոչ
 13 մարմնոյ ըստ մարմնոյ կեալ: Զի թէ ըստ մարմնոյ
 1 կեցէք, մեռանելոց էք. իսկ եթէ Հոգւով զգործս
 14 մարմնոյ սպանանիցէք, կեցջիք: Զի որ Հոգւովն
 15 Աստուծոյ վարին, նոքա են որդիք Աստուծոյ: Զի
 ոչ առէք զՀոգին ծառայութեան միւսանդամ
 յերկիւղ, այլ առէք զՀոգին որդեգրութեան, ո-
 16 ըով աղաղակեմք՝ Աբբա, Հայր: Նոյն ինքն Հոգին
 վկայէ հոգւոյս մերում, եթէ եմք որդիք Աստու-
 17 ծոյ: Եւ եթէ որդիք, ապա և ժառանգք. ժա-
 ռանգք Աստուծոյ, և ժառանգակիցք Քրիստոսի.

- եթէ չարչարանացն կցորդ լինիմք, և փառացն հա-
 ղորդ լինելոց եմք :
- 18 Ինձ այսպէս թուի եթէ ոչ են արժանի չարչա-
 րանք ժամանակիս հանդերձելոց փառացն որ
 19 յայտնելոց են ի մեզ : Զի ակնկալուածիւն արարա-
 ծոց յայտնուածեան որդւոցն Աստուծոյ սպասէ :
- 20 Զի ընդունայնուածեան արարածքն հնազանդեցան,
 ոչ իւրեանց կամաւ, այլ վասն այնորիկ որ հնա-
 21 զանդեցոյցն յուսով, Զի և ինքեանք իսկ արա-
 րածքն ազատեացին ի ծառայուածէնէ ապականու-
 22 թեան յազատուածիւն փառաց որդւոցն Աստուծոյ :
- 22 Քանզի գիտեմք եթէ ամենայն արարածք հեծեն և
 23 երկնեն մինչեւ ցայժմ : Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ
 և մեք իսկ որ զպտուղ Հոգւոյն ունիմք՝ անձամբ
 յանձինս մեր հեծեմք, որդեգրուածեանն ակն կալեալ
 24 փրկուածեան մարմնոյ մերոյ : Զի յուսով ապրե-
 ցաք . այլ յոյս տեսանելի չէ յոյս . զի զոր տեսանէ
 25 ոք՝ զի՞ եւս յուսայ : Ապա եթէ զոր ոչն տեսանեմք՝
 26 յուսամք, համբերուածեամք ակն ունիմք : Նոյն-
 պէս և Հոգին ի թիկունս հասանէ տկարուածեանս
 մերում . զի զոր կամքն յաղօթս՝ որպէս արժան ի-
 ցէ ոչ գիտեմք . այլ ինքնին Հոգին բարեխօս լինի
 27 ի հեծուածիւնս անմռուռչս : Բայց որ քննէն զսիրտս՝
 գիտէ զինչ խորհուրդ է Հոգւոյն, զի ըստ Աս-
 տուծոյ բարեխօսէ վասն սրբոց :
- 28 Բայց գիտեմք եթէ որոց սիրենն զԱստուած՝
 1 յամենայնի գործակից լինի ի բարիս՝ որք հրաւի-
 29 րանաւն կոչեցան : Զի զորս յառաջն ճանաչէր՝

¹ Ո՛հոհ, ամենայն ինչ

յառաջագոյն և հրաւիրեաց կերպարանակից լինել
 պատկերի Որդւոյն իւրոյ . զի եղիցի նա անդրանիկ
 30 ի մէջ եղբարց բազմաց : Եւ զորս յառաջագոյնն
 հրաւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց . և զորս կոչեացն՝
 զնոսին և արդարացոյց . և զորս արդարացոյցն՝
 31 զնոսին և փառաւորս արար : Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք
 առ այս . եթէ Աստուած ի մեր կոյս է , ո՞վ իցէ
 32 մեր հակառակ : Որ յիւր Որդին ոչ խնայեաց , այլ
 վասն մեր ամենեցուն մատնեաց զնա , զիա՞րդ ոչ
 33 նովաւ հանդերձ զամենայն շնորհիցէ մեզ : Ո՞վ
 իցէ որ մեղադիր լինիցի ընտրելոց Աստուծոյ . Աս-
 34 տուած է որ արդարացուցանէ , իսկ արդ ո՞վ է
 որ դատապարտ առնիցէ . Քրիստոս Յիսուս որ մե-
 ռաւն մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է , և է
 ընդ աջմէ Աստուծոյ , որ և բարեխօս իսկ է վասն
 35 մեր : Արդ ո՞վ մեկնեացէ զմեզ ի սիրոյն Քրիստոսի .
 նեղութի՞ւն , թէ անձկութի՞ւն , թէ հալածա՞նք ,
 թէ սո՞վ , թէ մերկութի՞ւն , թէ վի՞շտք , թէ
 36 սո՞ւր . Որպէս և դրեալ է , Վասն քո մեռանիմք
 զօրհանապազ , համարեցաք իբրեւ զոչխար ի սպանդ :
 37 Այլ յայսմ ամենայնի առաւել յաղթեմք նովաւ
 38 որ սիրեացն զմեզ : Քանզի հաստատեալ եմ եթէ
 ոչ մահ և ոչ կեանք և ոչ հրեշտակք և ոչ իշ-
 խանութիւնք , և ոչ որ կանս և ոչ հանդերձեալքն ,
 39 և ոչ զօրութիւնք , եւ ոչ բարձրութիւն և ոչ
 խորութիւն , և ոչ այլ ինչ արարած կարէ մեկնել
 զմեզ ի սիրոյ անտի Աստուծոյ , որ ի Քրիստոս Յի-
 սուս ի Տէր մեր :

Գ.Լ. Թ

1 ԵՂ. Ստուգութեամբ ասեմ ի ֆրիստոս և ոչ
 2 ասեմ, վկայեն ինձ միտք իմ ի Հոգի Սուրբ, Ձի
 տրտմութիւն է ինձ յոյժ և անպակաս ցաւք սրտի
 3 իմոյ: Ձի ուխտիւք խնդրէի ես իսկ ինքնին նոյ՛ւ
 լինել ի ֆրիստոսէ վասն եղբարց իմոց և աղգա-
 4 կանաց ըստ մարմնոյ, Որ են իորայելացիք. որոց
 որդեգրութիւնն և փառքն և կտակարանքն և օ-
 5 ղենսդրութիւնն և պաշտօնն և աւետիքն, Որոց
 հարքն, յորոց և ֆրիստոս ըստ մարմնոյ, որ է
 ի վերայ ամենեցուն Աստուած օրհնեալ յա-
 6 լիտեանս: Ամէն: Ոչինչ է մարթ եթէ անկած լի-
 նիցի բանն Աստուծոյ. զի ոչ ամենեքեան որ յիս-
 7 րայելէն են, նոքա իսրայելեանք իցեն. Եւ ոչ որ
 զաւակն Արրահամու են՝ ամենեքեան որդիք իցեն.
 8 այլ իսահակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ: Այսինքն
 թէ ոչ որ որդիք մարմնոյն են՝ են որդիք Աստու-
 ծոյ, այլ՝ որդիք աւետեացն համարին ի զաւակ:
 9 Քանզի աւետեաց իսկ է բանս այս, թէ ի ժամա-
 նակի յայսմիկ եկից, և եղիցի որդի Սառայի:
 10 Եւ ոչ այնչափ միայն՝ այլ ի Հաբեակայ, ի միոջէ
 11 անկողնոյ իսահակայ հօր մերոյ: Ձի մինչչեւ ծնեալ
 էին, և մինչչեւ բարի ինչ կամ չար գործեալ էր,
 (զի ըստ ընտրութեանն յաւաքադրութիւնն Աս-
 12 տուծոյ հաստատեսցի, Ոչ ի գործոց, այլ յայն-
 13 մանէ որ կոչեացն,) ասացաւ նմա թէ, Երէցն
 կրտսերոյն ծառայեսցէ. որպէս և գրեալ է թէ,
 ԶՅակովբ սիրեցի, և զԷսաւ ատեցի:
 14 Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք. միթէ անիրաւութիւն

15 Իցէ յԱստուծոյ . քաւ լիցի : Զի Մովսիսի տսէ ,
 Ողորմեցայց որում ողորմեցայցն , և գթացայց յոր
 16 գթացայցն : Ապա ոչ ըստ այնմ ինչ է որ կամի-
 ցին , և ոչ ըստ այնմ որ ընթանայցէ , այլ ըստ
 Աստուծոյ որ ողորմի :
 17 ԵՁ . Քանզի տսէ գիր ցփարաւոն թէ , վասն
 այնորիկ զրգուցի գքեզ , զի ի քեզ ցուցից զզօ-
 րութիւն իմ , և պատմեսցի անուն իմ ընդ ամե-
 18 նայն երկիր : Ապա ուրեմն ում կամի ողորմի , և
 19 ¹ ում կամի խստանայ : Իսկ արդ ² ասիցես թէ ,
 Մեզ եւս զի՞ դնէ , զի կամաց նորա ոչ ոք կայ
 20 հակառակ : Իսկ արդ դու ո՞վ ես , մարդ , որ
³ պատասխանի տաս Աստուծոյ . միթէ ասիցե՞
 ստեղծուածն ցՍտեղծիչն թէ լնդէ՞ր այդպէս արա-
 21 րեր գիս : Եթէ ո՞չ ունիցի իշխանութիւն բրուտն
 կաւոյն , ի նմին զանգուածոյ առնել անօթ՝ զոմն
 22 ի պատիւ և զոմն յանարգանս : Ապա եթէ կամէր
 Աստուած ցուցանել զբարկութիւն , և յայտնի
 առնել զզօրութիւն իւր , ⁴ զոր համբերն՝ ըստում
 երկայնմսութեամբ անօթոցն բարկութեան՝ պատ-
 23 րասանլոցն ի կտրուստ . Զի յայտնի արասցէ զմե-
 ծութիւն փառաց իւրոց ի վերայ անօթոցն ողոր-
 24 մութեան , զոր ⁵ պատրաստեաց ի փառս : Զորս և
 կոչեաց զմեզ , ոչ միայն ի Հրէից , այլ և ի հեթա-

¹ Յայն , զոր կամի խստացուցանէ

² Բազմի , ասիցես ինձ

³ Յայն , հակառակ պատասխանի

⁴ Յայն , համբեր

⁵ Յայն , յառաջագոյն պատրաստեաց

- 25 նոսաց : Որպէս և յՈվսէէ ասէ , կոչեցից զոր ոչ
 ժողովուրդն իմ՝ ժողովուրդ ինձ , և զչսիրեցեալն՝
 26 սիրեցեալ : Եւ եղիցի ի անդունջ յորում սասացաւ
 նոցա թէ , Ոչ ժողովուրդ իմ դուք , անդ կոչես-
 27 ցին նոքա որդիք Աստուծոյ կենդանւոյ : Եսայի ս-
 զաւղակէ վասն Իսրայելի , Եթէ իցէ թիւ որդւոցն
 Իսրայելի իբրեւ զաւապ ծովու՝ ¹սակաւ ինչ մնա-
 28 ցորդք մնացեն՝ : Զի բան մի հակիրճ և համաւատ
 արդարութեամբ , զբանն հակիրճ արասցէ Տէր
 29 ի վերայ երկրի : Եւ որպէս ասէ Եսայի , Եթէ ոչ
 Տեսուն զօրութեանց թողեալ էր մեզ զաւակ ,
 իբրեւ զՍողոմ լինէաք և Գոմորոյ նմանէաք :
 30 ԶԿ. Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք . զի հեթանոսք
 որ ոչ երթային զհետ արդարութեան՝ հասին ար-
 դարութեան , այնմ արդարութեան՝ որ ի հաւա-
 31 տոց անախ . Այլ Իսրայել երթայր զհետ օրինացն
 արդարութեան , և յօրէնս արդարութեանն ոչ ժա-
 32 մանեաց : Ընդէ՞ր . զի ոչ ի հաւատոց այլ իբրեւ
 ի դործոց օրինաց . քանզի գթեցին նոքա առ վիմին
 33 դայթակղութեան . Որպէս և գրեալ է , Ահաւա-
 սիկ դնեմ ի Սիոն քար դայթակղութեան և վէմ
 գլորման , և ամենայն որ հաւատասցէ ի նա՝ մի՛
 ամաչեսցէ :

ԳԼ. Ժ

- 1 Եղբարք , իմ կամք սրախ և աղօթք առ Աս-
 2 տուած վասն ²նոցա են ի փրկութիւն : Քանզի

¹Յայնն , մնացորդն ապրեսցի

²Ոմանք , Իսրայելի

- վկայեմ նոցա եթէ զնախանձ Աստուծոյ ունին,
 3 այլ ոչ գիտութեամբ: Ձի տգէտ են Աստուծոյ
 արդարութեանն, և զիւրեանցն խնդրեն կացուցա-
 նել, զի արդարութեանն Աստուծոյ ոչ հնազան-
 4 դեցան: Քանզի կատարած օրինացն Քրիստոս է
 յարդարութիւն ամենայն հաւատացելոց:
 5 **ՁԴ.** Մովսէս գրէ զարդարութիւնն որ յօրինաց
 անտի է, եթէ արասցէ զայն մարդ, կեցցէ նովին:
 6 Իսկ զհաւատոցն արդարութենէ այսպէս ասէ, Մի՛
 ասիցես ի սրտի քում, Ո՞վ ելանիցէ յերկինս, այ-
 7 սինքն է զՔրիստոս իջուցանել. կամ, Ո՞վ իջանիցէ
 յանդունդս, այսինքն է զՔրիստոս հանել ի մե-
 8 ռելոց: Այլ զի՞նչ ասէ ¹գիր. Մերձ է ²բանն,
 ի բերան քո և ի սրտի քում է, այսինքն է բանն
 9 հաւատոց զոր քարոզեմք: Ձի եթէ խոստովանես-
 ցես բերանով քով Տէր զՅիսուս, և հաւատասցես
 ի սրտի քում թէ Աստուած յարոյց զնա ի մեռե-
 10 լոց, կեցցես: Ձի սրտիւ հաւատայք յարդարու-
 թիւն, և բերանով խոստովանիք ի փրկութիւն:
 11 Քանզի ասէ գիր, Ամենայն որ հաւատասցէ ի նա՛
 12 մի՛ ամաչեսցէ: Ձի ոչ գոյ խտիր Հրէի և հեթա-
 նոսի. քանզի նոյն Տէր է ամենեցուն, բաւական
 13 յամենեսին ոյք կարգան առ նա. Ձի ամենայն որ
 կարգասցէ զանսն Տեառն՝ կեցցէ:
 14 Իսկ զիա՞րդ կարգասցեն յոր ոչն հաւատացին.
 կամ զիա՞րդ հաւատասցեն որում ոչն լուան.
 կամ զիա՞րդ լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ.
 15 կամ զիա՞րդ քարոզեսցեն, եթէ ոչ առաքեսցին.

¹Յո՛ւանս գա՛խսէ

²Յո՛ւանս, բանն առ քեզ

որպէս և գրեալ է, Իբրեւ զի գեղեցիկ են ոտք
 աւետարանչացն խաղաղութեան և աւետարանչացն
 16 բարութեան: Այլ ոչ ամենեքեան հնազանդ եղեն
 աւետարանին. Եսայի աղաղակէ, Տէր, ո՞ հաւա-
 17 տաց լրոյ մերում: Ապա ուրեմն հաւատք ի լսելոյ
 են, և լուր ի բանէն ¹Քրիստոսի: ՎՋ
 18 Այլ ասեմ, Միթէ ո՞չ լուան. մանաւանդ զի
 ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, և ընդ
 19 ծագս տիեզերաց՝ խօսք նոցա: Այլ ասեմ, Միթէ
 Իսրայէլ ո՞չ գիտաց. նախ Մովսէս ասէ, Ես նա-
 խանձեցուցից զձեզ ոչինչ ժողովրդեամբ, և ազ-
 20 գաւ անմտաւ զկճեցուցից զձեզ: Բայց Եսայի հա-
 մարձակի իսկ և ասէ, Գտայ այնոցիկ որ զիս ոչ
 խնդրէին, յայտնի եզէ այնոցիկ որ զինէն ոչ հար-
 21 ցանէին: Այլ առ Իսրայէլ ասէ, Զօր ամենայն
 ձգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդն անհաւան և
 հակառակող:

ԳԼ. ԺԱ

1 ԶԶ. Իսկ արդ ասեմ, Միթէ մերժեա՞ց Աստուած
 զժողովուրդ իւր. քաւ լիցի, քանդի և ես Իսրայէ-
 լացի եմ, ի զաւակէ Աբրահամու, յազգէ Բենիա-
 2 մենի: Ոչ մերժեաց Աստուած զժողովուրդ իւր
 զոր յառաջն ծանեաւ. թէ ո՞չ գիտէք յեղիս
 զինչ ասէ գիր, ո՞րպէս ամբաստան լինի Աստուծոյ
 3 զԻսրայէլէ, Տէր, զմարգարէս քո կոտորեցին և
 զսեղանս քո կործանեցին. ես մնացի միայն, և

¹Ո՛հան+, Աստուծոյ

4 խնդրեն զանձն իմ: Այլ զի՞նչ ասէ նմա պատաս-
 խանին. Թողի ինձ, ասէ, եւթն հազար այր, որ
 5 ոչ կրկնեցին ծուր Բաճաղու: Նոյնպէս և յայսմ
 ժամանակի մնացորդք ըստ ընտրութեան շնորհացն
 6 եղեն: Իսկ եթէ շնորհօք, ոչ եւս ի գործոց. ապա
 7 թէ ոչ՝ շնորհքն ոչ եւս շնորհք լինին,¹ Իսկ արդ
 զոր խնդրէրն իսրայէլ, այնմ ոչ եհաս. բայց
 8 ընտրութիւնն եհաս, և այլքն կուրացան, (Ար-
 պէս գրեալ է, Ետ նոցա Աստուած հոգի յիմա-
 րութեան, աչս՝ որովք ոչ տեսանիցեն, և ականջս՝
 9 որովք ոչ լսիցեն,) մինչեւ ցայսօր ժամանակի: Եւ
 Դաւիթ ասէ, Եղիցին սեղանք նոցա յորոգայթ
 և յորս և ի գայթակղութիւն և ի հատուցումն
 10 նոցին: Խաւարեացին աչք նոցա զի մի՛ տեսցեն,
 11 և զթիկունս նոցա հանապազ կորացո: Իսկ արդ
 ասեմ, Միթէ վասն այնորի՞կ յանցեան զի կործա-
 նեացին. քու լիցի. այլ նոցա յանցանօքն փրկու-
 12 թիւն հեթանոսաց, զի նախանձ արկցէ նոցա: Իսկ
 եթէ յանցանքն նոցա մեծութիւն աշխարհի, և
 պարտութիւն նոցա մեծութիւն հեթանոսաց,
 ո՛րչափ եւս առաւել լրութիւն նոցա:

13 ԷԿ. Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց, ցորքան
 ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ, զպաշ-
 14 տօնն իմ փառաւոր առնեմ, Զի թերեւս² նախանձ
 արկից նոցա մարմնով իմով՝ և ապրեցուցից զո-

¹ Ո՛հան, յաւելուն, իսկ եթէ ի գործոց, ոչ եւս են շնորհք. ապա թէ ոչ գործն ոչ եւս գործ լինի:

² Յոյն, նախանձեցուցից զմարմին իմ

- 15 մանս ի նոցանէ : Զի եթէ մերժումն նոցա հաշ-
տութիւն աշխարհի է, իսկ ընդունելութիւնն զի՞նչ
16 իցէ, եթէ ոչ՝ կենդանութիւն ի մեռելոց : Իսկ ե-
թէ սկիզբն սուրբ է, և զանգուածն . և եթէ ար-
17 մատն՝ ապա և ոստքն : Եթէ յոստոց անտի ոմանք
փշրեցան, և դու որ ձիթենիդ վայրենի էիր՝ պատ-
ուաստեցար ի նոսա, և բաժանորդ եղեր արմա-
18 տոյն և պարարտութեան ձիթենւոյն, Մի՛ պարծիր
առ. ոստովքն . ապա եթէ պարծիցիս, ոչ եթէ դու
19 զարմատն ի վեր ունիս, այլ՝ արմատն զքեզ : Իսկ
արդ ասիցես, Ոստքն փշրեցան, զի ես պատուաս-
20 տեցայց : Բարւոք է, անհաւատութեամբն փշրե-
ցան, և դու հաւատովք հաստատեցար . մի՛
21 հպարտանար, այլ երկիր : Զի եթէ Աստուած ի
բուն ոստան ոչ խնայեաց, գուցէ երբեք և ի քեզ
22 ոչ խնայեսցէ : Արդ տես զքաղցրութիւն և զսաստ-
կութիւնն Աստուծոյ . ի վերայ կործանելոցն՝ սաստ-
կութիւն, և ի վերայ քո՝ քաղցրութիւն ¹Աստու-
ծոյ, եթէ կայցես ի նմին քաղցրութեան . ապա թէ
23 ոչ՝ և դու կոճուպեսցիս : Եւ նոքա եթէ ոչ ի նմին
անհաւատութեանն կայցեն, պատուաստեսցին . զի
կարող է Աստուած միւսամեզամ՝ պատուաստել
24 զնոսա : Զի եթէ դու ի բուն ի վայրենի ձիթենւոյ
անտի հատար, և յանբուն քո ի բարի ձիթենւոջն
պատուաստեցար, ո՞րչափ եւս առաւել նոքա որ
բունքն իսկ են՝ պատուաստեսցին յիւրեանց ձի-
թենւոջն :
- 25 ԷԲ. Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք
խորհրդոյս այսմիկ, զի մի՛ յանձինս ձեր իցէք ի-

¹ Յամանս պախասէ

մաստուենք . զի կուրութիւն փոքր ի շատէ եղեւ
 26 Իսրայելի , մինչեւ լրուին հեթանոսաց մտցէ , Եւ
 ապա ամենայն Իսրայել կեցցէ . որպէս և գրեալ
 է , Եկեսցէ ի Սիոփսէ Փրկիչ , և գարձուսցէ զամ-
 27 բարշտութիւնսն ի Յակովբայ : Եւ այս նոցա որ
 28 յինէն ուխտ , յորժամ բարձից զմեզս նոցա : Ըստ
 աւետարանիս թշնամիք են վասն ձեր , ըստ ընա-
 29 րութեանն՝ սիրելիք վասն հարցն : Քանզի անզեղջ
 30 են շնորհքն և կոչումն Աստուծոյ : Ձի որպէս և
 դուք երբեմն ապստամբք էիք յԱստուծոյ , և արդ
 ողորմութիւն գտէք առ նոցա ապստամբութեամբն ,
 31 Նոյնպէս և նոքա այժմ ապստամբք ¹եղեն առ ձե-
 րով ողորմութեամբդ , զի և՝ նոքա ողորմութիւն
 32 գտցեն : Քանզի արգել Աստուած զամենեւին յան-
 հաւանութիւն , զի ամենեցուն ողորմեսցի :
 33 Ո՛վ խորք մեծութեան և իմաստութեան և գի-
 տութեանն Աստուծոյ , ո՛րպէս առանց քննելոյ են
 դատաստանք նորա , և առանց զննելոյ են ճանա-
 34 պարհք նորա : Ձի ո՛վ գիտաց զմիտս Տեառն ,
 35 կամ ո՛վ խորհրդակից եղեւ նմա . կամ ո՛վ ետ
 36 նմա փոխ , և առնուցու փոխարէն ի նմանէ : Ձի ի
 նմանէ և նովաւ և ի նոյն ամենայն . նմա փառք
 յաւիտեանս : Ամէն :

ԳԼ. ԺԲ

1 Աղաչեմ զձեզ , եղբարք , գթութեամբքն Աստու-
 ծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կեն-
 դանի , սուրբ , հաճոյ Աստուծոյ , զիօսուն պաշ-

¹Յայն , եղեն , զի առ ձերով ողորմութեամբդ և

- 2 տօնդ ձեր . Եւ մի՛ կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ , այլ նորոգեցարուք ի նորոգութիւն մտաց ձերոց , առ ի քննել ձեզ ¹զլաւն , և՛ եթէ զինչ են կամքն Աստուծոյ՝ բարին և հաճոյն և կատարեալն :
- 3 Զայս ասեմ՝ շնորհօքն Աստուծոյ որ տուեալ են ինձ , ամենայնի որ է ի ձեզ , մի՛ առաւել ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ , այլ խորհել ի զդաստանալ իւրաքանչիւր՝ որպէս և բաժանեաց
- 4 Աստուած չափ հաւատոց : Որպէս ի միում մարմնի անդամս բազումս ունիմք , և անդամքն ամենայն ոչ զնոյն գործ ունին , նոյնպէս և բազումքս մի մարմին եմք ի Քրիստոս , այլ իւրաքանչիւր միմեանց
- 6 անդամք եմք : Բայց ունիմք մեք շնորհս ըստ շնորհացն , որ տուեալ են մեզ ազգս ազգս . եթէ
- 7 մարգարէութիւն՝ ըստ չափոյն հաւատոց , եթէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն , եթէ որ ուսուցանէն՝ ըստ վարդապետութեանն , եթէ որ մխիթարէն՝ ըստ մխիթարութեանն . որ առատն է՝ զուարթութեամբ , որ վերակացուն է՝ փութով , որ ողորմին՝
- 9 լրջմտութեամբ : Այլ առանց կեղծաւորութեան ,
- 10 ատեալ զչար , զհետ երթալ բարեաց . Յեզբայրսիրութեան առ միմեանս գթածք . ի պատիւ զմիմեամբք ելանել . ի փոյթ՝ մի՛ վեհերոտք . հոգևով
- 12 եռացէք , Տեառն ծառայեցէք , Յուսով խնդացէք , նեղութեան համբերեցէք , աղօթից սաէպ կացէք ,
- 13 ի պէտս սրբոց հաղորդեցարուք , զհիւրասիրութեան
- 14 զհետ երթայք : Օրհնեցէք զհալածիչս ձեր , օրհնեցէք և մի՛ անիծանէք , խնդալ ընդ խնդացողս , լալ

¹ Ի Բազումս պատիւ

16 Ընդ լացողս . Զնոյն միմեանց խորհիջիք . մի՛ ամ-
 բարտաւանէք , այլ ընդ խոնարհս զիջանիցիք . մի՛
 17 լինիք իմաստունք յանձինս ձեր . Մի՛ ումեք չարի
 չար հատուցանէք . խորհեցարուք զբարիս աւաջի
 18 ամենայն մարդկան : Եթէ հնար ինչ իցէ ձեզ , ընդ
 19 ամենայն մարդկան զխաղաղութիւն կալջիք : Մի՛
 զանձանց վրէժ խնդրէք , սիրելիք , այլ տուք տեղի
 բարկութեան . քանզի գրեալ է , Իմ է վրէժխընդ-
 20 բութիւն , և ես հատուցից , ասէ Տէր : Այլ եթէ
 քաղցեալ իցէ թշնամին քո , հաց տուր նմա , և
 եթէ ծարաւի՛ ջուր տուր նմա . զայս արարեալ՝
 21 կայծակունս հրոյ կուտեսցես ի գլուխ նորա : Մի՛
 յաղթիր ի չարէ , այլ յաղթեա բարեաւն չարին :

ԳԼ. ԺԳ

1 Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ իցէ՛
 ի հնազանդութեան կացցէ . քանզի ոչ ուստեք է
 իշխանութիւն , եթէ ոչ յԱստուծոյ . և որ ենն՝
 2 յԱստուծոյ կարգեալ են : Այսուհետեւ որ հա-
 կառակ կայ իշխանութեանն՝ Աստուծոյ հրամանին
 հակառակ կայ , և որք հակառակն կան՝ անձանց
 3 դատաստանս ընդունին : Զի իշխանքն ոչ են յեր-
 կիւղ բարեաց գործոց , այլ՝ չարաց . կամի՞ս չեր-
 կընչել յիշխանութենէ անտի , զբարիս գործեա , և
 4 ընկալցիս գովութիւն ի նմանէ . Զի Աստուծոյ պաշ-
 տօնեայ է քեզ ի բարիս . ապա եթէ չար գործիցես ,
 երկիր . զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ է սուսեր
 ընդ մէջ . Աստուծոյ սպասաւոր է վրէժխնդիր
 5 ի բարկութիւն այնմ՝ որ զչարն գործիցէ : Ասան

- որոյ հարկ է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն վասն բար-
 6 կութեանն, այլ և վասն խղճի մտացն: Ասան այ-
 նորիկ և հարկս հարկանէք, զի Աստուծոյ սպասա-
 7 լորք են՝ ի նոյն կանխեալք: Արդ հատուցէք իւրա-
 քանչիւր զպարտս. որում զհարկ՝ զհարկն, որում
 զմաքս՝ զմաքսն, սրում զերկիւղ՝ զերկիւղն, որում
 զպատիւ՝ զպատիւն:
- 8 Եւ մի՛ ումէք յարտապան գտանիցիք, բայց
 զմիմեանս սիրելոյ. զի որ սիրէ զընկերն՝ զօրէնոն
 9 կատարէ. Զմի՛ շնայցեսն, և մի՛ սպանանիցես, և
 մի՛ գողանայցես, և մի՛ սուտ վկայիցես, և մի՛
 ցանկանայցես, և եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝
 յայն բան բովանդակի, եթէ Սիրեսցես զընկեր քո
 10 իբրեւ զանձն քո: Սէր ընկերի իւրում չար ոչ
 առնէ. լրումն օրինացն սէր է:
- 11 Եւ զայս գիտասցիք վասն ժամանակիս, զի արդ
 ժամ իսկ է մեզ ի քնոյ զարթնուլ. զի այժմ մերձ
 է մեզ փրկութիւն քան յորժամ հաւատացաքն.
- 12 Գիշերն մերժեցաւ և տիւն մերձեցաւ. ի բաց ա-
 րասցուք այսուհետեւ զգործսն խաւարի, և զգեց-
 13 ցուք զզէնն լուսոյ: Իբրեւ ի տուրնջեան զգաստա-
 ցեալք շրջեսցուք, մի՛ անառակութեամբք և ար-
 բեցութեամբք, և մի՛ խառն անկողնովք և յզծու-
 թեամբք, և մի՛ նախանձու և հակառակութեամբք.
- 14 Այլ զգեցարուք զՏէր Յիսուս Քրիստոս, և մարմ-
 նոյ խնամ մի՛ տանիք ի ցանկութիւնս:

ԳԼ. ԺԴ

1 Այլ զտկարացեալն ի հաւատս ընկալարուք՝ մի՛

2 խղճիւ երկմտութեանց : Ո՞՞ն հաւատայ ուտել զաւ-
 3 մենայն , և որ հիւանդն է՝ բանջար կերիցէ : Որ
 ուտէն զայն որ ոչն ուտէ՝ մի՛ անգոսնեացէ , և որ
 ոչն ուտէ զայն որ ուտէն՝ մի՛ դատեսցի . քանզի
 4 Աստուած զնա ընկալաւ : Դու ո՞վ ես որ դատիս
 զայլոյ ծառայ . իւրում Տեառն կայ կամ անկանի .
 բայց կացցէ , զի կարող է ¹Տէրն հաստատել զնա :
 5 Ո՞՞ն ²պահէ օր ըստ օրէ և ո՞՞ն ²պահէ զօրհանա-
 6 պազ . իւրաքանչիւր ոք զիւր միտս հաճեացէ : Որ
 խորհի զօրն՝ Տեառն խորհի , և որ ոչն խորհի զօրն՝
 Տեառն չխորհի . և որ ուտէ՝ Տեառն ուտէ , և գո-
 հանայ զԱստուծոյ . և որ ոչն ուտէ՝ Տեառն չուտէ ,
 7 և գոհանայ զԱստուծոյ : Զի ոչ ոք ի մէնջ ան-
 8 ձամբ կեայ , և ոչ անձամբ մեռանի : Եթէ կեամք ,
 Տեառն կեամք , և եթէ մեռանիմք , Տեառն մեռա-
 նիմք . և արդ եթէ՛ կեամք և եթէ՛ մեռանիմք ,
 9 Տեառն եմք : Քանզի ի նոյն իսկ և Քրիստոս մեռաւ
 և եկեաց , զի մեռելոց և կենդանեաց առ հասարակ
 10 տիրեացէ : Դու զի՞ դատիս զեղբայր քո , կամ ընդէ՞ր
 անգոսնեա զեղբայր քո , քանզի ամենեքին կալոց եմք
 11 առաջի ատենին Քրիստոսի : Զի գրեալ է , կենդանի
 եմ ես , ասէ Տէր , զի ինձ կրկնեացի ամենայն
 ծունր , և ամենայն լեզու խոստովան լիցի Աստու-
 12 ծոյ : Ապա ուրեմն իւրաքանչիւր ոք ի մէնջ ընդ
 13 անձին համարս ասցէ Աստուծոյ : Այսուհետև մի՛
 զմիմեանս դատեսցուք , այլ առաւել զայս դիք ի
 14 մտի՛ չղնել ³գայթակղութիւն եղբօրն : Զայս զի-

¹Ո՞՞ն , Աստուած

²Յոյն , դատի

³Բազում , խոչ և գայթակղութիւն

տեմ և հաստատեալ եմ ի ֆրիստոս Յիսուս, զի
 ոչինչ է պիղծ նովաւ, բայց այնմ որ համարիցի ոք
 15 ինչ պիղծ՝ նմա է պիղծ: Ձի եթէ վասն կերակ-
 րոյ եղբայրն քո տրտմի, ոչ եւս սիրով գնացեր.
 մի՛ կերակրովն քով զնա կորուսաներ, վասն որոյ
 16 ֆրիստոսն մեռաւ: Մի՛ հայհոյեսցի բարին ձեր:
 17 Ձի ոչ է արքայութիւնն Աստուծոյ կերակուր և ըմ-
 պելի, այլ՝ արդարութիւն և խաղաղութիւն և
 18 խնդութիւն ի Հոգին Սուրբ: Ձի որ յայսմ ծառայէ
 ֆրիստոսի, հաճոյ է Աստուծոյ, և ընտիր՝ մարդ-
 19 կան: Ապա այսուհետեւ զհետ երթիցուք զխաղա-
 20 զութեան և զչինութեան որ առ միմեանս: Մի՛
 վասն կերակրոյ քակեր զգործ Աստուծոյ. ամենայն
 ինչ սուրբ է, այլ չար այնմ մարդոյ է որ ՚խղճիւն
 21 ուտիցէ: Աս և ոչ ուտել միս և ոչ ըմպել գի-
 նի, և ոչ որով եղբայրն քո գայթակղի կամ գթէ
 22 կամ տկարանայ: Դու ապաքէն հաւատս ունիս,
 կալ առանձինն առաջի Աստուծոյ. երանի որ ոչ
 23 դատիցի զանձն որով ²զընկերն փորձիցէ: Բայց որ
 խղճէն, թէպէտ և ուտիցէ, գասապարտեալ է,
 զի ոչ ըստ հաւատոց է, զի ամենայն ինչ որ ոչ ի
 24 հաւատոց է՝ մեղք են: ³Այլ այնմ որ կարողն է
 հաստատել զձեզ ըստ աւետարանիս իմում և ըստ
 քարոզութեանն Յիսուսի ֆրիստոսի, ըստ յայտ-
 նութեան խորհրդոյն ժամանակօքն յաւիտենից

¹ Յայնն, ի գայթակղութիւնն ² ի Յաննին պատմէ:

³ Ձայս հաստատած սանին սմանք ասք զայն, բազում է ի հասարակ ժԶ գլխոյն եւեթ. իսկ ստիպւած, իբրև զՅէրն, ե՛ր ասք ե՛ր անդ:

25 լռեցելոյ, եւ յայտնելոյ այժմիկ ի ձեռն գրոց մար-
դարէականաց ըստ հրամանի մշտնջենաւորին Աս-
տուծոյ ի հնազանդութիւն հաւատոց, յամենայն
26 հեթանոսս ծանուցելոյ, Միայնոյ իմաստնոյն Աս-
տուծոյ, ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի, որում փառք
յաւիտեանս : Ամէն :

ԳԼ. ԺԵ

1 ԷՔ. Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ ղտկարու-
թիւն տկարացն բառնալ, և մի՛ անձանց և եթ հա-
2 ճոյ լինել, Այլ իւրաքանչիւր ոք ի մէնջ ընկերին
3 հաճոյ լիցի ի բարիս վասն շինութեան : Քանզի և
Քրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղել, այլ որպէս
և գրեալ է, նախատինք նախաաչաց քոց անկան ի
4 վերայ իմ : Բայց որ ինչ գրեցաւն՝ ի մեր վարդա-
պետութիւն գրեցաւ, զի համբերութեամբ և մխի-
5 թարութեամբ գրոց զյոյսն ընկալցուք : Այլ Աս-
տուած համբերութեան և յամենայն մխիթարու-
թեան՝ սոցէ ձեզ զնոյն խորհել ընդ միմեանս ըստ
6 Յիսուսի Քրիստոսի . Ձի միարանութեամբ ի մի բե-
րան փառաւոր առնիցէք զԱստուած և զՀայր
7 Տեաւն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : Վասն որոյ ըն-
կալարուք զմիմեանս, որպէս և Քրիստոս ընկալաւ
2 զձեզ ի փառս Աստուծոյ :

8 Այլ սսեմ թէ ³ Քրիստոսի սպասաւոր թլփա-
տութեանն լինել վասն ճշմարտութեանն Աստուծոյ

Ի Յաննէն պատմի

² Ո՛հան, զմեզ

³ Ո՛հան, Յիսուսի Քրիստոսի

- էր, առ ի հաստատուն առնելոյ զաւետիս հարցն :
 9 Այլ հեթանոսք վասն ողորմութեան փառաւոր
 առնեն զԱստուած. որպէս և գրեալ է, վասն
 այսարիկ գոհացայց զքէն ի հեթանոսս, և անուան
 10 քու՛մ սաղմոս ասացից : Եւ դարձեալ ասէ, Ու-
 րախ լերուք, հեթանոսք, ընդ ժողովրդեան նորա :
 11 Եւ դարձեալ թէ Օրհնեցէք, ամենայն հեթանոսք,
 12 զՏէր, և գովեցէք զնա, ամենայն ժողովուրդք : Եւ
 դարձեալ Եսայի ասէ, Եղիցի արմատն Յեսսեայ,
 և որ կանգնելացն է իշխան հեթանոսաց, ինա հե-
 13 թանոսք յուսացին : Այլ Աստուած յուսոյ լի
 արասցէ զձեզ ամենայն խնդութեամբ և խաղա-
 ղութեամբ, առաւելուլ ձեզ յուսով զօրութեամբ
 Հոգւոյն Սրբոյ :
 14 Է՞ր. Հաստատեալ եմ և ես ինքնին, եղբարք
 իմ, վասն ձեր, զի և դուք լի էք բարութեամբ,
 լի էք ամենայն գիտութեամբ, կարող էք և զմի-
 15 վեանս խրատել : Այլ համարձակագոյնս գրեցի
 սա ձեզ, ¹եղբարք, փոքր ի շատէ, իբրեւ յիշեցու-
 ցանելով ձեզ վասն շնորհացն որ տուեալ են ինձ
 16 յԱստուծոյ. լինել ինձ սպասաւոր Յիսուսի Քրիս-
 տոսի ի հեթանոսս, ըղձակերսս առնել զաւետա-
 րանն Աստուծոյ, զի եղիցի պատարագն հեթանո-
 17 սաց ընդունելի՝ սրբեալ Հոգւոյն Սրբով : Ունիմ
 այսուհետեւ պարծանս ի Քրիստոս Յիսուս առ Աս-
 18 տուած : Քանզի ոչ իշխեմ խօսել ինչ զոր ոչ գոր-
 ծեաց Քրիստոս ինեւ ի հնազանդութիւն հեթանո-
 19 սաց բանիւք և արդեամբք, Զօրութեամբ նշանաց

¹ Ի բազումս պահասի

- և արուեստից, զօրութեամբ Հոգւոյն ¹Սրբոյ, որ-
 պէս ինձ յԵրուսաղեմէ և շուրջ մինչեւ ի կողմանս
 20 Լիւրիկացւոց ընուլ զաւետարանն Քրիստոսի: Այն-
 պէս առատացեալ յաւետարանել, ոչ ուր անուա-
 նեցաւ Քրիստոս, զի մի՛ իբրեւ յայլոյ հիման վերայ
 21 շինիցեմ, այլ որպէս և գրեալ է Թէ, Սրոց ոչ պատ-
 մեցաւ վասն նորս՝ տեսցեն, և որոց ոչ իցէ լուեալ
 22 ի միտ առցեն: Վասն որոյ շատ խափանեցայ գալ
 23 առ ձեզ: Բայց արդ ոչ եւս դոյ ինձ ակեղի ի կող-
 մանս յայտոսիկ, և անձուկ յոյժ ունիմ ի բազում
 24 ամաց գալ առ ձեզ: Յորժամ անցանիցեմ ի Սպա-
 նիա, ակն ունիմ յանցանելն առ նոսա՝ տեսանել
 զձեզ, և ի ձէն՞ յուղարկել անդր, եթէ նախ իսկ
 25 փոքր ի շատէ ձեօք լցայց: Բայց այժմ երթամ
 26 Երուսաղէմ պաշտել զսուրբսն: Քանզի հաճոյ
 թուեցաւ Մակեդոնացւոցն և Աքայեցւոցն հաղոր-
 դութիւն ինչ առնել ընդ աղքատս սրբոցն որ ենն
 27 Երուսաղէմ: Հաճոյ թուեցաւ, քանզի և պար-
 տապան իսկ են նոցա. զի եթէ հոգեւորացն նոցա
 հաղորդ եղեն հեթանոսք, պարտին և մարմնաւո-
 28 րացն կցորդ լինել: Արդ զայս կատարեալ և կնքեալ
 29 զպտուղ նոցա, անցից առ ձեօք ի Սպանիա: Զայս
 գիտեմ, զի ի գալն իմում առ ձեզ՝ լրութեամբ օրհ-
 նութեան ²աւետարանին Քրիստոսի եկից:
- 30 Է՛՛Ե. Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, ի ձեռն Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի և սիրով Հոգւոյն, պա-
 տերազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն իմ առ Աս-
 31 տուած. Զի ապրեցայց յապստամբացն որ ի Հրէաս-

¹Ո՛հնէ, Աստուծոյ

²Յամանս պախտսի

տանի են . և պաշտօնն իմ որ յերուսաղէմ՝ ըն-
 32 դունելի լիցի սրբոցն . Ձի խնդութեամբ եկեալ առ
 33 ձեզ ի կամն Աստուծոյ , հանգեայց ընդ ձեզ : Եւ
 Աստուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ձեզ ամե-
 նեան : Ամէն :

ԳԼ. ԺԶ

1 Յանձն առնեմ ձեզ զՓիբէ զքոյր մեր , որ է սպա-
 2 սաւոր եկեղեցւոյն կենքրացւոց . Ձի զնա ընկալիք
 ի Տէր արժանի սրբոց , և վերակացու լինիջիք նմա
 յոր սէտս իրաց և կոչեսցէ զձեզ . քանզի և նա
 վերակացու եղեւ բազմաց , և ինձ իսկ ի գլխովին :
 3 Ողջոյն տաջիք Պրիսկեայ և Ակիւղայ՝ գործակցաց
 4 իմոց ի Քրիստոս Յիսուս . Որք ընդ անձին իմոյ
 զիւրեանց պարանոցս մատուցին . զորոց ոչ ես միայն
 դոհանամ , այլ և ամենայն եկեղեցիք հեթանոսաց .
 5 Եւ առտնին եկեղեցւոյն նոցա : Ողջոյն տաջիք
 Եպենտեայ սիրելւոյ իմոյ՝ որ է պտուղ ¹Ասիացւոց
 6 ի Քրիստոս : Ողջոյն տաջիք Մարեայ՝ որ բազում
 7 վաստակս վաստակեաց ի ձեզ : Ողջոյն տաջիք Անդ-
 րոնիկեայ և Յունեայ ազգականաց իմոց և գե-
 րեկցաց , որք երեւելիքն իսկ են յառաքեալս , որք
 8 և յառաջ իսկ քան զիս եղեն ի Քրիստոս : Ողջոյն
 9 տաջիք Ամպղեայ սիրելւոյ իմոյ ի Տէր : Ողջոյն տա-
 ջիք Ուրբանեայ գործակցի իմոյ ի Տէր , և Ստաքեայ
 10 սիրելւոյ իմոյ : Ողջոյն տաջիք Ապեղեայ՝ որ ընտիրն է
 11 ի Տէր : Ողջոյն տաջիք նոցա որ յԱրիստարուղեայ

¹Ոհան+, Աքայեցւոց

- տանէ անտի են : Ողջոյն տաջիք Հերովդիսնեայ աղ-
 գականի իմոյ : Ողջոյն տաջիք այնոցիկ որք ի Նար-
 12 կիսեայ տանէն իցեն ի Տէր : Ողջոյն տաջիք Տրի-
 փոսեայ և Տրիփոնեայ վաստակաւորաց ի Տէր : Ող-
 ջոյն տաջիք Պերսիդեայ սիրելւոյ , որ բազում վաս-
 13 տակս վաստակեաց ի Տէր : Ողջոյն տաջիք Ռուփայ
 14 ընտրելւոյ ի Տէր , և մօր նորա և իմոյ : Ողջոյն տա-
 ջիք Ասիւնկրիտեայ , Փղեդոնտեայ , Երմայ , Պատրո-
 15 բայ , Երմեայ , և որ ընդ նոսա եղբարք իցեն : Ող-
 ջոյն տաջիք Փիղոզոզեայ , և Յուզեայ , Ներեայ և
 քեռ նորա , և Ողիմպեայ , և որ ընդ նոսա սուրբք
 16 ամենեքին իցեն : Ողջոյն տաջիք միմեանց ի համբոյր
 սրբութեան . ողջոյն տան ձեզ ¹ամենայն եկեղեցիք
 Քրիստոսի :
- 17 ԷԶ. Աղաչեմ զձեզ , եղբարք , դիտել զայնպի-
 սիսն որ հերձուածս և գայթակղութիւնս առնիցեն
 արտաքոյ վարդապետութեանն զոր դուքն ուսա-
 18 ըրուք . և խորշեցարուք ի նոցանէ : Զի այնպիսիքն
 Տեառն մերում ²Քրիստոսի ոչ ծառայեն , այլ իւր-
 եանց որովայնին . և քաղցրաբանութեամբ և օրհ-
 19 նութեամբ պատրեն զսիրտս անմեղաց : Զի ձեր
 հնազանդութիւնդ առ ամենեանս հասեալ է . և
 արդ ի ձեզ ուրախ եմ . բայց կամիմ զձեզ իմաս-
 20 տունս լինել ի բարիս , և անմեղս՝ ի չարիս : Եւ
 Աստուած խաղաղութեան խորտակեսցէ զՍասա-
 նայ ընդ ոտիւք ձերովք մերձ ընդ մերձ : Շնորհք
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ :
- 21 Ողջոյն տայ ձեզ Տիմոթէոս ³եղբայր և՝ գործա-

¹Յամանս պախսէ

³Ի Յաննին պախսէ

²Ո՛հանս , Յիսուսի Քրիստոսի

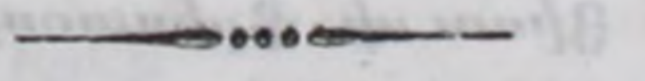
կից իմ և Ղուկիոս և Յասոֆն և Սոսիպատրոս՝ ազ-
 22 դականք իմ: (Ողջոյն սամ ձեզ և ես Տերտիոս, որ
 23 զթուղթս գրեցի, ի Տէր:) Ողջոյն տայ ձեզ Գայիոս
 սասնջական իմ և ամենայն եկեղեցւոյն: Ողջոյն
 տայ ձեզ Երաստոս շահապ քաղաքիս և Կուար-
 տոս եղբայր:¹

24 Այլ այնմ, որ կարողն է հաստատել զձեզ
 ըստ աւետարանիս իմում, և ըստ քարոզութեանն
 Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ յայտնութեան խորհրդոյն
 25 ժամանակօքն յաւիտենից լռեցելոյ, Եւ յայտնելոյ
 այժմիկ ի ձեռն գրոց մարգարէականաց ըստ հրա-
 մանի մշտնջենաւորին Աստուծոյ, ի հնազանդու-
 թիւն հաւատոց, յամենայն հեթանոսս ծանուցե-
 26 լոյ, Միայնոյ իմաստնոյն Աստուծոյ ի ձեռն Յի-
 սուսի Քրիստոսի, նմա փառք յաւիտեանս: Ամէն:
 27 ²Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ
 ամենեւեան:”

Ա. Հովհաննէս գրեցաւ ի Կարնիսէ ի Յերն Փիքեյ
 սարկաւաքի:

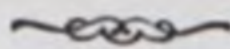
¹ Ոհաննէս յաւելան, Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի
 Քրիստոսի ընդ ձեզ ընդ ամենեւին: Ամէն:

² Ի Յաննիս պիւստի



ԱՌ ԿՈՐՆԹ ԱՅԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ



ԳԼ Ա

- 1 ԱՂ. ՊԱՒՂՈՍ, կոչեցեալ առաքեալ Յիսուսի
Քրիստոսի կամօքն Աստուծոյ, և Սոսթենէս եղ-
- 2 րայր. Եկեղեցւոյդ Աստուծոյ որ է ի կորնթոս,
նուիրելոց ի Քրիստոս Յիսուս, կոչեցելոց սրբոց,
ամենեքուսք հանդերձ որք կարգան զանուն
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի յամենայն աե-
- 3 ղիս՝ նոցա և մեր. Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
թիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յի-
սուսէ Քրիստոսէ:
- 4 Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ յամենայն ժամ վասն
ձեր ի վերայ շնորհացն Աստուծոյ որ սուեալ են
- 5 ձեզ ի Քրիստոս Յիսուս. Ձի յամենայնի մեծա-
ցարուք դուք նովաւ ամենայն բանիւ և ամենայն
- 6 գիտութեամբ. Որպէս վկայութիւնն իսկ Աստուծոյ
- 7 հաստատեցաւ ի ձեզ. Ձի դուք մի՛ նուազիցիք և
մի՛ իւիք շնորհօք, ակնկալեալ յայտնութեանն
- 8 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. Որ և հաստա-
տեսցէ զձեզ մինչեւ ի կատարած անարատս յօրն
- 9 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Հաւատարիմ է
Աստուած, որով կոչեցարուք ի հաղորդութիւն
Որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ:

10 ԱԶ. Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, անուամբն Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. զի զնոյն բան ունիցիք
 ամենեքեան, և մի՛ իցեն ի ձեզ հերձուածք. ¹քանզի
 էիք՝ հաստատեալք ի նոյն միտս և ի նոյն հանճար:
 11 Ազդ եղեւ ինձ վասն ձեր, եղբարք, ի Քղուացւոց
 12 անտի, թէ հակառակութիւնք են ի ձեզ, եւ արդ
 ասեմ իոկ, եթէ իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ասէ,
 էս Պաւղոսեան եմ, ²և մեւսն՝ եթէ՝ էս Ապողոս-
 եան և ²մեւսն՝ եթէ՝ էս Կեփայեան. և ²մեւսն՝
 13 եթէ՝ էս Քրիստոսեան: Իսկ արդ բաժանեալ ինչ
 իցէ Քրիստոս. միթէ Պաւղոս ի խաչ ելեալ իցէ
 վասն ձեր, կամ յանուն Պաւղոսի՞ մկրտեցարուք:
 14 ³Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ զի՝ ոչ զոք ի ձէնջ
 մկրտեցի բայց միայն զկրիսպոս և զԳայիոս, զի
 15 մի՛ ոք ասիցէ, թէ յիմ անուն մկրտեցարուք:
 16 Տալ ետու կնիք և տանն Ստեփանեայ. զայլ ոք
 ոչ գիտեմ ամենեւին թէ մկրտեցի:
 17 Զի ոչ առաքեաց զիս Քրիստոս մկրտել, այլ
 աւետարանել. ոչ ճարտարութեամբ բանից, զի
 18 մի՛ ընդունայն լիցի խաչն Քրիստոսի: Զի ճառ խա-
 չին կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ փրկելոցս
 19 մեզ՝ զօրութիւն Աստուծոյ: Զի գրեալ է, կորու-
 սից զիմաստութիւն իմաստնոց, և զխորհուրդս
 20 խորհրդականաց արհամարհեցից: Ո՛ւր իմաստուն,

¹Յայնն, այլ զի իցէք

²Ի Յաննիս պատիւ

³Ո՛ւր, Գոհանամ զի. այլ՝ Գոհանամ զԱստու-
ծոյ զի. Գոհանամ զի. Գոհանամ զի. Գոհանամ զի. Գոհանամ զի.
Գոհանամ զի. Գոհանամ զի. Գոհանամ զի.

ո՞ւր դպիր, ո՞ւր քննիչ աշխարհիս այսորիկ, ո՞չ
 տպաքէն յիմարեցոյց Աստուած զիմաստուածիւն
 21 աշխարհիս այսորիկ: Քանզի իմաստուածեամբն Աս-
 տուծոյ ոչ ծանեալ աշխարհ իմաստուածեամբն
 զԱստուած, հաճեցաւ Աստուած յիմարուածեամբ
 քարոզութեանն ասրեցուցանել զհաւատացեալս:

22 ԲԿ. Իսկ որովհետեւ Հրեայք նշան հայցեն, և
 23 հեթանոսք իմաստուածիւն խնդրեն, Մեք քարոզեա-
 ցուք զխաչելեալն Քրիստոս, Հրէից դայթակղու-
 24 թիւն և հեթանոսաց յիմարութիւն. Բայց նոցին
 իսկ կոչեցելոցն Հրէից և հեթանոսաց, զՔրիստոս՝
 Ասասուծոյ զօրութիւն և Աստուծոյ իմաստութիւն:

25 Զի յիմարն Աստուծոյ իմաստնագոյն է քան զմար-
 դիկ, և տկարն Աստուծոյ զօրագոյն է քան զմար-
 26 դիկ: Թէպէտ և զձեր իսկ կոչու՞մնդ տեսէք, եղ-
 բարք, զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մարմնոյ,
 և ոչ բազում հզօրք, և ոչ բազում ազնուականք:

27 Այլ զյիմարս աշխարհիս ընտրեաց Աստուած, զի
 յամօթ արասցէ զիմաստունս, և զտկարս աշխարհիս
 ընտրեաց Աստուած, զի յամօթ արասցէ զհզօրս:

28 Եւ զանտոհմս աշխարհի և զարհամարհեալս ընտ-
 րեաց Աստուած և զոչինչան, զի զէսն իմն խափա-
 29 նեացէ. Որպէս զի մի՛ պարծեացի ամենայն մարմին
 30 առաջի Աստուծոյ: Զի ի նմանէ դուք էք ի Քրիս-
 տոս Յիսուս, որ եղեւ մեզ իմաստութիւն յԱս-
 տուծոյ, արդարութիւն և սրբութիւն և փրկու-
 31 թիւն. Զի որպէս և գրեալ է, Որ պարծին՝ ի Տէր
 պարծեացի:

ԳԼ. Բ

- 1 **Ե**ւ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ, եղբարք, ոչ ըստ
 առաւելութեան ինչ բանից ¹իմաստութեան պատ-
 2 մել ձեզ զվկայութիւնն Աստուծոյ: Զի ոչ եթէ
 իմտի եղի դիտել ինչ ի ձեզ, բայց միայն զՅի-
 3 սուս ֆրիստոս, և զնոյն ի խաչ ելեալ: Եւ ես տկա-
 րութեամբ և երկիւղիւ և դողութեամբ բազմաւ
 4 եղէ առ ձեզ. Եւ բանն իմ և քարոզութիւն ոչ
 պատիր բանիւք ²իմաստութեան, այլ՝ արդեամբք
 5 Հոգւոյն և զօրութեամբ. Զի հաւատք ձեր մի՛ իցեն
 իմաստութեամբ մարդկան, այլ զօրութեամբ Աս-
 տուծոյ: Վ.Ձ
- 6 Զիմաստութիւն խօսիմք ընդ կատարեալս, զի-
 մաստութիւն, ոչ զաշխարհիս այսորիկ և ոչ զիշ-
 7 խանաց աշխարհիս այսորիկ զխափանելեացս, Այլ
 խօսիմք զԱստուծոյ իմաստութիւնն ծածուկ խոր-
 հրդով, զոր յաւաջ քան զյաւիտեանս սահ-
 8 մանեաց Աստուած ի փառս մեր. Զոր ոչ ոք յիշ-
 խանաց աշխարհիս այսորիկ ծանեալ. զի եթէ էր
 ծանուցեալ, ոչ արգելք զՏէրն փառաց ի խաչ
 9 հանէին: Այլ որպէս և գրեալ է, Զոր ակն ոչ
 ետես և ունկն ոչ լուալ և ի սիրտ մարդոյ ոչ
 անկալ, պատրաստեաց Աստուած սիրելեաց իւրոց:
 10 **ԲԴ.** Այլ մեզ յայտնեաց Աստուած Հոգւովն
 իւրով. զի Հոգին զամենայն քննէ և զխորս Աս-
 11 տուծոյ: Զի ո՞ ոք ի մարդկանէ դիտէ ինչ զմար-
 դոյն, եթէ ոչ Հոգի մարդոյն որ ի նմա. նոյնպէս

¹Յայնն, կամ իմաստութեան
²Ո՛հանք, մարդկեղէն իմաստութեան

և ոչ զԱստուծոյսն ոք գիտէ, եթէ ոչ Հոգին Աս-
 12 տուծոյ: Այլ մեք ոչ եթէ զհոգի աշխարհիս այ-
 սորիկ առաք, այլ զՀոգին որ Աստուծոյ. զի ծա-
 13 նիցուք զայն որ Աստուծոյն շնորհեցաւ մեզ: Եւ
 զոր խօսիմքս՝ ոչ եթէ մարգկեղէն ուսմամբ ճար-
 տարութեան բանից, այլ վարդապետութեամբ
 1 Հոգւոյն, ընդ հոգեւորս զհոգեւորսն համեմա-
 14 տեմք: Քանզի շնչաւոր մարդ ոչ ընդունի զՀոգւոյն
 Աստուծոյ, զի յիմարութիւն է նմա. և ոչ կարէ
 15 գիտել, ²եթէ հոգեպէս քննիցի՝: Իսկ հոգեւորն
 16 քննէ զամենայն, և ինքն յուժեքէ ոչ քննի: Իսկ
 արդ ո՞վ գիտաց զմիտս Տեառն, որ և խրատու
 լինիցի նմա. այլ մեք զմիտս Վրիստոսի ունիմք:

ԳԼ. Գ

1 Եւ ես, եղբարք, ոչ կարացի խօսել ընդ ձեզ
 իբրեւ ընդ հոգեւորս, այլ իբրեւ ընդ մարմնա-
 2ւորս: Իբրեւ տղայոց ի Վրիստոս կաթն ջամբեցի
 ձեզ և ոչ կերակուր, զի ոչ եւս կարէիք. նա և
 արդ իսկ ոչ կարէք, քանզի դեռ մարմնաւոր էք:
 3 Ուր և արդ են իսկ ի ձեզ հեռ և ³նախանձ, ո՞չ
 ապաքէն մարմնաւոր էք և ըստ մարդկան գնայք:
 4 Յորժամ ասէ ոք ⁴ի ձէնջ՝, Ես Պաւղոսեան եմ, և
 մեւսն՝ եթէ Ես Ապողոսեան, ո՞չ ⁵մարդիկ էք.
 Իսկ արդ ո՞վ է Պաւղոսն կամ ո՞վ է Ապողոս.

¹Ո՛հնէ+, Հոգւոյն Արքայ

⁴Ի Յուսիս պատի

²Յուսիս, զի հոգեպէս քննի

⁵Ո՛հնէ+, մարմնաւոր

³Ո՛հնէ+, նախանձ և հերձուած

- 5 Պաշտօնեայք՝ որովք հաւատացէքն, և իւրաքան-
 6 չիւր որպէս և Տէր ետ: Էս տնկեցի, Ապողոս ջուր
 7 ետ, այլ Աստուած աճեցոյց: Այսուհետեւ ոչ
 այն ինչ ոք է որ տնկեացն, և ոչ այն՝ որ զջուրն
 8 ետ, այլ որ աճեցոյցն՝ Աստուած: Որ տնկեացն և
 որ զջուրն ետ՝ մի են. բայց իւրաքանչիւր ոք զիւր
 9 վարձս առնուցու ըստ իւրում՝ վաստակոց: Զի
 Աստուծոյ գործակից եմք, Աստուծոյ ¹արգիւն էք,
 10 Աստուծոյ շինած էք: Ըստ շնորհացն Աստուծոյ
 որ տուեալ են ինձ, իբրեւ իմաստուն ճարտարա-
 պետ հիմն եդի, բայց այլ է որ շինէն. այլ իւրա-
 11 քանչիւր ոք զգոյչ լիցի թէ որպէս շինիցէ: Զի
 հիմն այլ ոք ոչ կարէ դնել քան զեդեալն, որ
 է Յիսուս Քրիստոս: վ. Զ
 12 Եթէ ոք շինէ ի վերայ հիմանս այսորիկ ոսկի,
 արծաթ, սկանս պատուականս, փայտ, խոտ, ե-
 13 ղէգն, իւրաքանչիւր գործն յայտնելոց է. զի օրն
 ընտրեսցէ. զի հրով յայտնելոց է. և զիւրաքան-
 14 չիւր գործն զիարդ և իցէ, հուրն փորձեսցէ: Եթէ
 ուրուք գործն զոր շինեաց՝ կացցէ, վարձս առցէ.
 15 Եւ եթէ ուրուք գործն այբեսցի՝ տուժեսցի, բայց
 ինքն կեցցէ, այլ այնպէս՝ որպէս թէ ²ի հուրն:
 16 Ոչ գիտէք եթէ տաճար էք Աստուծոյ, և Հոգի
 17 Աստուծոյ բնակեալ է ի ձեզ: Եթէ ոք զտաճար
 Աստուծոյ ապականէ, ապականեսցէ զնա Աս-
 տուած. զի տաճար Աստուծոյ սուրբ է, որ էք
 դուք:
 18 Մի՛ ոք զանձն խաբեսցէ, եթէ ոք կամիցի ի ձէնջ

¹կամ, արտ²Յայնն, ընդ հուր

իմաստուն լինել յաշխարհիս յայսմիկ, յիմար
 19 լիցի, զի եղիցի իմաստուն: Զի իմաստունթիւն աշ-
 խարհիս այսորիկ յիմարունթիւն է առաջի Աստու-
 ծոյ, քանզի գրեալ է թէ, Որ ըմբռնէ զիմաս-
 20 տունս ի խորագիտութեան իւրեանց: Եւ դարձեալ
 թէ, Տէր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստնոց զի են
 21 ընդունայն: Այսուհետեւ մի՛ ոք պարծեսցի ի մարդ-
 22 կանէ. Զի ամենայն ինչ ձեր է, եթէ Պաւղոս,
 եթէ Ապոլոս, եթէ Կեփոս, եթէ աշխարհ, եթէ
 կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կանս, եթէ հանդերձ-
 23 եալքն, ամենայն ինչ ձեր է. Դուք Քրիստոսի,
 Քրիստոս՝ Աստուծոյ:

Գ. Լ. Դ

1 Այսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ, իրրեւ
 զպաշտօնեայս Քրիստոսի և հաղարապետս խորհր-
 2 դոցն Աստուծոյ: Արդ խնդիր է ի մէջ հաղարա-
 3 պետաց եթէ ոք հաւատարիմ գտցի: Այլ ինձ և
 այս ¹անարգանք են, եթէ ի ձէնջ դատեցայց
 կամ ²ընաւ իսկ ի մարդկանէ. նաեւ զանձն իմ
 4 ոչ քննեմ: Զի ոչինչ գիտեմ զանձին իմոյ. այլ ոչ
 եթէ այսու արդարանամ, զի որ քննէն զիս՝ Տէր
 5 է: Այսուհետեւ մի՛ յառաջ քան զժամանակն
 դատիք, մինչեւ եկեսցէ Տէր, որ լուսաւոր առնիցէ
 զգաղտնիս խաւարի, և յայտնիցէ զխորհուրդս
 սրտից. և ապա իւրաքանչիւր գովութիւն եղիցի
 յԱստուծոյ:

¹Յայն, գոյղն ինչ է

²Յայն, ի մարդկեղէն օրէ (դատաւատանէ)

- 6 Զայս, եղբարք, առականցի յանձն իմ և յԱպոզոս վասն ձեր. զի ի մէնջ ուսջիք մի՛ ինչ առաւել քան զգրեալսն իմանալ, զի մի՛ այր քան
- 7 զընկեր հպարտանայցէք ի վերայ ընկերին. իսկ արդ ո՞վ է ¹որ քննիցէ՞ զքեզ. զի՞նչ ունիս զոր ոչ իցէ առեալ. և եթէ առեր, զի՞ պարծիս իրրեւ զչառեալ:
- 8 Արդէն իսկ յադեալ իցէք և արդէն մեծացարուք, առանց մեր թագաւորեցէք, և երանի թէ թագաւորէիք, զի և մեք ընդ ձեզ թագաւորեաք:
- 9 Ինձ այսպէս թուի թէ զմեզ զառաքեալս յետնորդս արար Աստուած իրրեւ զմահապարտս. զի տեսիլ եղեաք աշխարհի և հրեշտակաց և մարդկան:
- 10 Մեք յիմարք վասն Քրիստոսի, և դուք իմաստունք ի Քրիստոս. մեք սկարք՝ և դուք հզօրք. դուք փառաւորեալք՝ և մեք սնարգք:
- 11 Մինչեւ ցայսօր ժամանակի և՛ քաղցեաք և՛ ծարաւեցաք և՛ մերկ գնացաք և՛ կռփահարեցաք և՛
- 12 անհանգիստ եղեաք, և աշխատեցաք ձեռօք մերովք. բամբասէին զմեզ, օրհնէաք. հալածէին,
- 13 յանձն առնուաք. Հայհոյէին, աղաչէաք. իրրեւ առակ նշաւակի եղեաք ²ամենայն աշխարհի, տմենեցուն փարելի լինել մինչեւ ցայժմ: Ոչ եթէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ գրեմ զայս, այլ իբրեւ զորդիս սիրելիս խրատեմ: Թէպէտ և բեր գաստիարակս ունիցիք ի Քրիստոս, այլ ոչ եթէ ըստ զուամ հարս, զի ի Քրիստոս Յիսուս աւետա.

¹Յոնն, որ խտրէն

²Ի Յոննին պատասխ

16 րանաւն ես ծնայ զձեզ : Արդ աղաչեմ զձեզ ,
 17 նմանողք ինձ ¹եղիջիք : Ասան այնորիկ առաքեցի
 առ ձեզ զՏիմոթէոս , որ է իմ ուղի սիրելի և
 հաւատարիմ ի Տէր , որ յիշեցուսցէ ձեզ զճանա-
 պարհս իմ որ ի Քրիստոս Յիսուս . որպէս և ամե-
 նայն ուրեք յամենայն եկեղեցիս ուսուցանեմ :
 18 Որպէս թէ ես չիցեմ գալոց առ ձեզ , ոմանք
 19 հպարտացան : Այլ եկից հուպ ընդ հուպ , եթէ
 Տէր կամեսցի . և ի միտ առից ոչ զրանս հպար-
 20 տացելոցն , այլ՝ զզօրութիւնն : Զի ոչ եթէ բանիւք
 է արքայութիւնն Աստուծոյ , այլ՝ զօրութեամբ :
 21 Արդ , որպէս կամիք , գաւազանաւ եկից առ ձեզ ,
 եթէ ²սիրով հոգւոյն հեղութեան և արդարու-
 թեան և խոնարհութեան :

ԳԼ. Ե

1 Բնաւ և անուանի իսկ ի ձեզ ³ընդէ՞ր պուռնկու-
 թիւն , և այնպիսի պուռնկութիւն՝ որ ոչ և ի հե-
 2 թանոսս , որպէս թէ զկին հօր իւրոյ ունել : Եւ
 դուք հպարտացեալ էք , և ոչ աւաւել սգացա-
 րուք , զի բարձցի ի միջոյ ձերմէ որ զգործն զայն
 3 գործեաց : Զի ես թէպէտ և մարմնով մեկուսի եմ ,
 սակայն հոգւով մերձ եմ . բայց արդէն իսկ իբրեւ
 ի մօտոյ ընտրեցի , զայն որ այնպէսն գործեաց ,
 4 Յանուհի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ժողովել

¹ Ոմանք , եղիջիք , որպէս և ես Քրիստոսի

² Յայնն , սիրով և հոգւով հեղութեան

³ Ի Յանուհի պատիւ

5 ձեզ ի միասին և իմոյ հոգւոյս՝ զօրութեամբն հան-
 6 զայնպիսին Սատանայի ի սատակումն մարմնոյ, զի
 7 ոգին ապրեցի յաւուրն Տեառն մերոյ Յիսուսի
 8 Քրիստոսի: Ոչ բարւոք են պարծանքդ ձեր. ո՞չ
 9 գիտէք եթէ փոքր մի խմոր զամենայն զանգուածն
 10 խմորէ: Արբեցէք ի բաց զհին խմորն, զի եղիջիք նոր
 11 զանգուած, որպէս էքդ անխմորք. քանզի զատիկ
 12 մեր զենաւ Քրիստոս: Այսուհետեւ արասցուք
 13 տօնս՝ մի՛ ի խմորն հին և մի՛ ի խմորն չարութեան
 14 և անզգամութեան, այլ յանխմոր ստուգութեան
 15 և ճշմարտութեան:

9 ԲԶ. Գրեցի ձեզ ի թղթի այդր շխառնակել ընդ
 10 պոռնիկս: Եւ ոչ եթէ ընդ պոռնիկս աշխարհիս
 11 այսորիկ կամ ընդ ագասս կամ ընդ յափշտակողս
 12 կամ ընդ կռապարիշտս. ապա թէ ոչ պարտէիք և
 13 յաշխարհէ իսկ ելանել: Բայց արդ գրեցի ձեզ
 14 շխառնակել, եթէ ոք եղբայր անուանեալ կամ
 15 պոռնիկ իցէ կամ կռապարիշտ կամ ագասս կամ
 16 բամբասող կամ արբեցող կամ յափշտակող, ընդ
 17 այնպիսումն և հաց մի՛ ուտել: Զի՞ կայ իմ և
 18 զարտաքինսն գատելոյ. ո՞չ ապաքէն դուք զներ-
 19 քինսն գատիցիք. Եւ զարտաքինսն Աստուած գա-
 20 տիցի. բարձէք զչարն ի միջոյ ձերմէ:

ԳԼ. 2

1 Իշխէ՞ ոք ի ձէնջ, եթէ իրք ինչ իցեն ընդ ընկերի
 2 իւրում, գատել առաջի անիրաւաց, և ոչ առաջի
 3 սրբոց: Եթէ ո՞չ գիտէք զի սուրբք զաշխարհ գա-

տին և եթէ ձեօք դատի աշխարհ, ապա ¹ոչ էք
 3 արժանի անարդ ատենից՝: Ո՞չ գիտէք եթէ զհրեշ-
 4 տակս դատիմք, թող թէ զերկրաւորս: Զերկրաւոր
 ատեանս եթէ յանձն առնուցուք, ²զանարգս ե-
 5 կեղեցւոյ դատաւորս նստուցանէք՝: Առ ամօթոյ
 ձերոյ ասեմ. այնչափ ո՞չ գոյ ոք իմաստուն ի ձեզ,
 որ կարիցէ իրաւունս ընտրել ի մէջ եղբօր իւրոյ,
 6 Այլ եղբայր ընդ եղբօր դատի, և զայն՝ ի մէջ
 7 անհաւատից: Եւ արդ ամենեւին իսկ վասթարու-
 թիւն է ի ձեզ, զի դատաստանք իսկ զոն ի միջի
 ձերում. ընդէ՞ր ոչ դուք զրկիք, և ոչ դուք ա-
 8 ռաւել նեղիք: Այլ դուք զրկէք և նեղէք. և այդ՝
 9 զեղբարս եւս: Եթէ ո՞չ գիտէք զի անիրաւք զար-
 քայուլթիւն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն. մի՛ խա-
 բիք, ոչ պոռնիկք, ոչ կռապարիշտք, ոչ շունք,
 10 Ոչ իգացեալք, ոչ արուադէտք, ոչ գողք, ոչ ա-
 գահք, ոչ արբեցողք, ոչ բամբասողք և ոչ յա-
 փրշտակողք զարքայուլթիւն Աստուծոյ ոչ ժառան-
 11 գեն: Եւ դուք այնպիսիք ոմանք էիք. այլ լուա-
 ցարուք, այլ սրբեցարուք, այլ արդարացարուք
 յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի և ի Հո-
 գին Աստուծոյ մերոյ:
 12 Գ. 4. Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամե-
 նայն ինչ օգուտ է. ամենայն ինչ ինձ մարթ է,
 այլ ոչ եթէ ես ընդ իշխանութեամբ ուրուք լինի-
 13 ցիմ: Կերակուր՝ որովայնի, և որովայն՝ կերակրոյ:

¹Յայն, ո՞չ էք արժանի զանարգս դատելոյ

²Յայն, զանարգոյ յեկեղեցւոջ, զնոսա՞ նստուցանէք, կամ, զնոսա նստուցէք

այլ Աստուած զսա և զնոսա խափանեացէ . բայց
մարմին ոչ պոռնկութեան , այլ՝ Տեառն , և Տէր՝
14 մարմնոյ : Այլ Աստուած որ և զՏէրն յարոյց՝ և
15 ¹զձեզ յարուսցէ զօրութեամբ իւրով : Ո՞չ գիտէք
եթէ մարմինք ձեր անդամք են ֆրիստոսի . արդ
առեալ զունդամս ֆրիստոսի՝ առնիցեմք անդամս
16 պոռնկի՞ . քաւ լիցի : Եթէ ո՞չ գիտէք , զի որ մեր-
ձենայ ի սրտնիկ՝ մի մարմին է . Եղիցին , ասէ , եր-
17 կօքին ի մարմին մի : Եւ որ մերձենայ ի Տէր՝ մի
18 հոգի է : Փախերուք ի պոռնկութենէ . զամենայն
մեզս զոր և գործէ մարդ , արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ
19 է . իսկ որ պոռնկին՝ յիւր մարմինն մեղանչէ : Եթէ
ո՞չ գիտէք , զի մարմինք ձեր տաճար են ²Հոգւոյն
որ է ի ձեզ , զոր ունիքն յԱստուծոյ , և չէք ան-
20 ձանց տէր : Քանզի գնոց դնեցայք . փառաւոր
արարէք զԱստուած ի մարմինս ձեր³ :

ԳԼ. Է

1 Այլ վասն սրոյ գրեցէքն առ իս , բարւոք է մար-
2 դոյ ի կին մարդ չմերձենալ : Բայց վասն պոռնկու-
թեան իւրաքանչիւր ոք զիւր կին կալցի , և իւրա-
3 քանչիւր ոք կին զիւր այր կալցի : Կնոջ այր իւր
զպարտան հաստուսցէ , նոյնպէս և կինն՝ առն իւ-
4 րում : Ձի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ , այլ
այրն . նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ ոչ իշխէ ,
5 այլ կինն : Մի՛ զրկէք զմիմեանս , բայց եթէ ինչ

¹Բազմակ , զմեզ

²Յոյնն , Հոգւոյն Արքոյ

³Ո՞հնէ՛ յասէլանն , և յոգիս ձեր որ են Աստուծոյ

- ի միայնանուծենէ առ ժամանակ մի, զի ի ուխտիցն պարապիցէք, և դարձեալ ի նոյն դարձջիք, զի մի՛ փորձեսցէ զձեզ Սատանայ վասն անխառնու-
- 6 թեան ձերոյ: Չայս ասեմ ներելով և ոչ հրա-
- 7 ման տալով: Քանզի կամիմ եթէ ամենայն մարդ լինէր իբրեւ զիս. այլ իւրաքանչիւր ոք զիւր շնորհս ունի յԱստուծոյ, ոմն այսպէս՝ և ոմն այն-
- 8 պէս: Բայց ամուրեացն և այրեացն ասեմ, և աւ-
- 9 է նոցա եթէ կայցեն իբրեւ զիս: Ապա թէ ոչ ու-
- նիցին ժոյժ, ամուսնացին, զի լաւ է ամուսնա-
- 10 նալ քան զջեռնուլ: Այլ կանամբեացն պատուի-
- րեմ ոչ ես, այլ Տէր, Կնոջ յառնէ մի՛ մեկնել:
- 11 Ապա եթէ մեկնեսցի, անայր մնացէ կամ անդրէն ընդ աւն իւրում հաշտեսցի, և առն զկին իւր մի՛ թողուլ:
- Վ.Ձ.
- 12 Բայց այլոց ես պատուիրեմ, ոչ եթէ Տէր. եթէ ոք եղբայր կին ունիցի անհաւատ, և նմա հաճոյ
- 13 իցէ ընակել ընդ նմա, մի՛ թողցէ զնա: Եւ կին որ ունիցի այր անհաւատ, և նմա կամ իցէ ընա-
- 14 կել ընդ նմա, մի՛ թողցէ զույրն. Ձի սուրբ է այրն անհաւատ՝ կնաւն, և սուրբ է կինն անհաւատ՝ արամբն. ապա թէ ոչ որդիքն ձեր պիղծ են, բայց
- 15 այժմ սուրբ են: Ապա եթէ անհաւատն մեկնիցի, մեկնեսցի. զի ոչինչ հարկ ի վերայ կայ եղբորն կամ քեռն յայնպիսի իրս, քանզի ի խաղաղութիւն
- 16 կոչեաց զմեզ Աստուած: Ձի՞ գիտես, կին դու, եթէ զայր քո ապրեցուցես. կամ զի՞ գիտես, այր
- 17 դու, եթէ զկին քո ապրեցուցես. եթէ ոչ իւրա-

¹Յայնն, աղօթից. «ման», աղօթից և յաճոց

քանչիւր ումեք որպէս և բաժանեաց Տէր, զիւրա-
քանչիւր ոք որպէս և կոչեաց Աստուած՝ այնպէս
գնացէ. և այսպէս ընդ ամենայն եկեղեցիս պատ-
ուէր տամ:

- 18 Թլփատեա՞լ ոք կոչեցաւ, մի՛ ցանկասցի ան-
թլփատութեան. յանթլփատութենէ՞ ոք կոչեցաւ,
19 մի՛ թլփատեսցի. Զի թլփատութիւն ոչինչ է, և
անթլփատութիւն՝ ոչինչ, այլ՝ պտհպանութիւն Աս-
20 տուծոյ պատուիրանացն: Բայց իւրաքանչիւր ոք
21 յոր կոչումն կոչեցաւ՝ ինմին կացցէ: Մառա՞յ կո-
չեցար, մի՛ փոյթ լիցի քեզ. այլ թէ կարիցես եւս
22 ազատ լինել, քեզ այնպէս լու իցէ: Զի որ ի Տէր
կոչեցեալ իցէ ծառայն՝ ազատ Տեառն է. նոյնպէս
և որ ազատն կոչեցեալ է՝ ծառայ ֆրիստոսի է:
23 Գնոց գնեցայք, մի՛ լինիք ծառայք մարդկան:
24 Իւրաքանչիւր յոր կոչումն կոչեցաւ, եղբարք,
ինմին կացցէ առաջի Աստուծոյ:

- 25 ԳԴ. Այլ վասն կուսանաց հրաման ինչ ի Տեառ-
նէ ոչ ունիմ, բայց խրատ տամ՝ որպէս ողորմելոյ
26 ուրուք՝ ի Տեառնէ հաւատարիմ լինել: Համարիմ
թէ այնպէս ²լու իցէ, բայց վասն վտանգին՝ որ
ի վերայ կայ, ³բարւոք է մարդոյ թէ այնպէս իցէ:
27 Կապեա՞լ ես ի կին, մի՛ խնդրեր արձակել. ար-
28 ձակեա՞լ ես ի կնոջէ, մի՛ խնդրեր կին: Զի եթէ
ամուսնանայցես, ոչ մեղար. և եթէ ամուսնանայցէ
կոյսն, ոչ մեղաւ, բայց նեղութիւն մարմնոյ ու-

¹Յայն, որպէս ողորմեալ ոք

²Յայն, լու իցէ վասն վտանգին

³Յայն, զի բարւոք

- 29 նիցին այնպիսիքն . այլ ես խնայեցի ի ձեզ : Բայց
 զայս ասեմ, եղբարք, եթէ ժամանակս ¹կարճեալ է
 այսուհետեւ . զի որ ունիցին՝ կանայս՝ որպէս թէ
 30 չունիցին, եւ որ լայցենն՝ որպէս թէ ոչ լայցեն, և
 որ խնդանն՝ որպէս թէ ոչ խնդայցեն, և որ գնենն՝
 31 որպէս թէ չունիցին, եւ որ վարենն զաշխարհս՝
 որպէս թէ չվայելիցեն . զի անցեալ է վայելչութիւն
 32 աշխարհիս այսորիկ : Այլ կամիմ զձեզ անհոգս
 լինել . զի որ անկինն է՝ հոգայ զՏեառն, թէ ո՛րպէս
 33 հաճոյ լիցի Տեառն . եւ որ կանամբին է, հոգայ
 զաշխարհիս, թէ ո՛րպէս հաճոյ լիցի կնոջ իւրում :
 34 Եւ ասա մեկնեցան ի միմեանց առնակինն և կոյսն .
 զի կոյսն հոգայ զՏեառն, զի իցէ սուրբ մարմնով
 և հոգւով, և առնակինն հոգայ զաշխարհիս, թէ
 35 ո՛րպէս հաճոյ լիցի առն իւրում : Այլ զայս վասն
 ձերոյ օգտի ասեմ . ոչ եթէ խեղդ ինչ արկանեմ
 ձեզ, այլ վասն պարկեշտութեան և հպատակու-
 թեան Տեառն առանց զբողանաց :
- 36 ԳՁ. Ապա թէ որ ամօթ համարեացի վասն կու-
 սին իւրոյ, եթէ իցէ ելեալ ըստ չափ, և այնպէս
 ինչ պարտ իցէ լինել . զոր կամի արասցէ, ոչ մե-
 37 զանչէ, ²ամուսնասցի : Իսկ որ հաստատեալ է
 ի սրտի իւրում, և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմա, իշ-
 խանութիւն ունի ի վերայ կամաց իւրոց . և զայն
 ընտրեաց ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյսն իւր, բար-
 38 ւոր առնէ : Եւ որ ամուսնացուցանէ ³զկոյսն իւր՝

¹ կարճ, կարճեալ է . այսուհետեւ որ ունիցին

² Յայնն, ամուսնասցին

³ Յամենս պահասէ

բարևոք առնէ . և որ ոչն ամուսնացուցանէ՝ լաւ եւս
 39 առնէ : Կինն ¹կապեալ է՝, ցորքսն ժամանակս կեն-
 դանի է այր նորա . սպաս եթէ ննջիցէ այր նորա,
 ազատ է, ում կամիցի ամուսնանալ, բայց միայն
 40 Տէրամբ : Բայց երանելի եւս է թէ այնպէս կացցէ
 ըստ իմում խրատու . ես այնպէս համարիմ թէ
 և յիս իցէ Հոգի Աստուծոյ :

ԳԼ. Ը

1 Այլ վասն զոճից կուոցն, գիտեմք եթէ ամենեքին
 գիտութիւն ունիմք . գիտութիւն հպարտացուցա-
 2 նէ, այլ սէր շինէ : Եթէ ոք կամիցի գիտել ինչ,
 3 չեւ եւս գիտաց որպէս արժան է գիտել : Բայց որ
 սիրէ զԱստուած, նա է տեղեկացեալ ի նմանէ :
 4 Այլ վասն կերակրոցն զոճելոց գիտեմք եթէ ոչինչ
 իսկ կուռքդ են յաշխարհի, զի չիք ոք Աստուած
 5 բաց ի միոյն : Ձի թէպէտ և իցեն անուանեալ աս-
 տուածք եթէ յերկինս և եթէ յերկրի, որպէս և
 6 են աստուածք բազումք և տեարք բազումք : Այլ
 մեզ մի է Աստուած, Հայր, յորմէ ամենայն, և
 մեք ի նա . և մի Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ որով ամ-
 մենայն, և մեք նովաւ : ՎՋ

7 Այլ ոչ յամենեսեսան գիտութիւն է . ոմանք առ-
 խղճի մտաց մինչեւ ցայժմ՝ զկուոցն իրրեւ զզոճեալ
 ուտեն . և խիզճ մտաց նոցա, քանզի տկար է,
 8 պղծի : Այլ կերակուր զմեզ առաջի Աստուծոյ
 ոչ կացուցանէ . ոչ եթէ չուտեմք, պակասեմք

¹Ոմանք, կապեալ է օրինօք

9 ինչ, և ոչ եթէ ուտեմք, առաւելումք ինչ: Բայց
 զգոյշ լերուք, գուցէ իշխանութիւնդ ձեր այդ
 10 գայթակղութիւն լինիցի տկարացն: Եթէ ոք տե-
 սանիցէ զքեզ որ զգիտութիւնդ ունիս՝ բազմեալ
 ի մեհեմի, ո՞չ տպաքէն խիղճ մտաց նորա որ տկա-
 րութեամբն զգածեալ է՝ անդրէն շինիցի ուտել
 11 զզոհեալն: Եւ կորնչիցի տկար եղբայրն ի քում
 12 գիտութեանն, վասն որոյ ֆրիստոսն մեռաւ: Եւ
 այնպէս յանցուցեալ յեղբարս, և զխիղճ մտաց
 տկարացն զայրացուցեալ, ի ֆրիստոս մեղանչէ:
 13 Վասն որոյ եթէ կերակուր գայթակղեցուցանէ
 զեղբայրն իմ, ոչ կերայց միս յաւիտեան, զի մի՛
 զեղբայրն իմ գայթակղեցուցից:

ԳԼ. Թ

1 Ո՞չ տպաքէն ազատ եմ, ո՞չ տպաքէն առաքեալ
 եմ, ո՞չ տպաքէն զՏէր մեր Յիսուս ֆրիստոս ¹աչօք
 իմովք՝ տեսի, ո՞չ տպաքէն գործ իմ դուք էք ի
 2 Տէր: Թէպէտ և այլոց չիցեմ առաքեալ, այլ դէպ
 ձեզ եմ. զի կնիք իսկ առաքելութեան իմոյ դուք
 3 էք ի Տէր: Իմ պատասխանի, ուր զիս հարցանի-
 4 ցեն, այս է. Միթէ ո՞չ ունիցիմք իշխանութիւն
 5 ուտել և ըմպել: Միթէ ո՞չ ունիցիմք իշխանու-
 թիւն ²զքորս կանայս՝ շրջեցուցանել ¹ընդ մեզ.
 որպէս և այլ առաքեալքն և եղբարքն Տեառն և
 6 կեփոս: Եթէ միայն ես և Բառնարամս ոչ ունի-
 7 ցիմք իշխանութիւն չգործել ինչ: Ո՞ ոք երբեք

¹ Ի Յուանին պատմութե² Ո՞հան, քոյր կին

7 զինուորիցի իւրովք թաշակօք . ո՞ք ոք տնկիցէ այգի ,
 և ի պտղոյ նորա ոչ ուտիցէ . ո՞ք ոք արածիցէ
 8 խաշն , և ի կաթանէ խաշինն ոչ ուտիցէ : Միթէ
 ըստ մարդկութեան խօսիցիմ զայս . կամ թէ և
 9 օրէնքն զսոյն ո՞չ տսիցեն : Ի Մովսիսի իսկ յօրէնան
 գրեալ է , Ոչ կապեացես զցռուկ եզին կալուտոյ .
 10 միթէ զեզանց ինչ փոյթ էր Աստուծոյ : Ո՞չ տպա-
 քէն վասն մեր տսէ , քանզի վասն մեր գրեցաւ .
 զի յուսով պտրտի որ սերմանէն՝ սերմանել , և որ
 11 կասուն՝ յուսով վայելել : Եթէ մեք ի ձեզ զհո-
 գեւորան սերմանեցաք , մեծ ի՞նչ է եթէ ի ձէնջ
 12 զմարմնաւորսդ հնձիցեմք : Եթէ այլք ձերով իշխա-
 նութեամբդ վայելեն , ո՞չ առաւել եւս մեք . այլ
 ոչ ի գործ ինչ արկաք զիշխանութիւնս զայս .
 բայց ամենայնի համբերեմք , զի մի՛ խափան ինչ
 13 լինիցիմք ¹աւետարանին : Ո՞չ գիտէք , եթէ որ
 ի տաճարին գործեն՝ ի տաճարէ անտի ուտեն . և
 որ սեղանոյն պաշտօնեայք են՝ ի սեղանոյ անտի
 14 վայելեն : Նոյնպէս և Տէր հրաման ետ որոց զա-
 ւետարանն աւետարանեն՝ յաւետարանէ անտի
 15 կեալ : Բայց ես և ոչ զմի ինչ յայսցանէ արկի
 ի գործ , և ոչ գրեցի զայդ զի ինձ այսպէս ինչ լի-
 նիցի . լաւ է ինձ մանաւանդ մեռանել , և ոչ զի
 16 զպարծանս իմ ոք ընդունայն համարիցի : Զի եթէ
 աւետարանեմ , ոչինչ են ինձ պարծանք , քանզի
 հարկ ի վերայ կայ . բայց վայ է ինձ՝ եթէ ոչ ա-
 17ւետարանեմ : Եթէ կամաւ զայն առնեմ , վարձք
 են ինձ . և եթէ տկամայ՝ տնտեսութիւն յանձն է

¹Յոյնն , աւետարանին Քրիստոսի

- 18 **Ինձ** : Եւ արդ զի՞նչ վարձք իցեն ինձ . ¹Եթէ յաւետարանելն ձրի տաց ²զուետարանն՝ զի մի՛ զեղծիցիմ ինչ իշխանութեամբս իմով յաւետարանի
- 19 **անդ** : Քանզի ազատ էի յամենայնէ , և ամենեցուն զանձն ի ծառայութեան կացուցի , զի զբազումս
- 20 **շահեցայց** : Եղէ ընդ Հրեայսն իբրեւ զՀրեայ , զի
- 21 **զՀրեայսն շահեցայց** : Եղէ ընդ օրինօք իբրեւ զայնոսիկ որ ընդ օրինօքն էին , ³իբր ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի , այլ՝ զի որ ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահեցայց . ընդ անօրէնս եղէ իբրեւ զանօրէն , իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի Ասաուծոյ , այլ ընդ օրինօքն ֆրիստոսի , զի շահեցայց զանօրէնսն : Եղէ ընդ տկարս իբրեւ զտկար , զի զտկարսն շահեցայց . ընդ ամենայնի ամենայն եզէ , զի թերեւս ապրեցուցից զոմանս : Զայս ամենայն առնեմ վասն աւետարանին , զի կցորդ եղէց նմա :
- 24 **ԴԿ** . Ո՛չ գիտէք եթէ որ յասպարիսին ընթանան , ընթանալ ամենեքին ընթանան , բայց մի ոք առնու զյաղթութեանն . այնպէս ընթացարուք զի
- 25 **հասանիցէք** : Ամենայն որ պատերազմի՝ ամենայնի ժուժկալ լինի . նոքա զի զեղծանելի պսակն առնուցուն , և մեք զանեղծութեանն : Արդ ես իսկ այնպէս ընթանամ , ոչ որպէս յաներեւոյթս . այնպէս մրցիմ , որպէս ոչ թէ զհողմս ինչ կոծելով .
- 27 **Այլ ճնշեմ զմարմինս իմ և հնազանդեցուցանեմ** , զի գուցէ որ այլոցն քարոզեցի՝ ես ինքն անսլիտան գտանիցիմ :

¹ Կամ , այն՝ զի

³ Յամանս պակասէ

² Ո՛հնէ , զուետարանն ֆրիստոսի

ԳԼ. Ժ

1 Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք, եղբարք, զի հարքն
 մեր ամենեքին ընդ ամպոփն էին, և ամենեքին ընդ
 2 ծոփն անցին. Եւ ամենեքեան ի Մովսէս մկրտեցան
 3 յամպն և ի ծոփն. Եւ ամենեքին զնոյն զհոգեւոր
 4 զկերակուրն կերան. Եւ ամենեքին զնոյն զհոգեւոր
 ըմպելին արբին, զի ըմպէին ի հոգեւոր վիմէն որ եր-
 5 թայր զհետ նոցա. և վէճն էր ինքն ֆրիստոս. Այլ
 ոչ եթէ ընդ ըստուամս ի նոցանէ հաճեցաւ Աստուած,
 6 քանզի ստապասա անկան յանապատի անդ, Եւ այն՝
 օրինակաւ լինէր վասն մեր, զի մի՛ լիցուք ցանկա-
 7 ցողք չարեաց, որպէս նոքայն ցանկացան: Եւ մի՛
 կռապարիշտք լինել որպէս ոմանք ի նոցանէ, որպէս
 և գրեալ է, Նստաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել
 8 և յարեան ի խաղալ: Եւ մի՛ պոռնկեացուք, որպէս
 ոմանք պոռնկեցան ի նոցանէ, և անկան ի միում
 9 սուուր քսան և ¹չորք հաղարք: Եւ մի՛ փորձեա-
 ցուք ²զՏէր, որպէս ոմանք ի նոցանէ փորձեցին, և
 10 յօճից անտի սասակեցան: Եւ մի՛ արանջեացուք,
 որպէս ոմանք ի նոցանէ տրտնջեցին, և կորեան
 11 ի սատակչէ անտի: Այլ այն ամենայն օրինակաւ
 անցանէր ընդ նոսա. բայց գրեցաւ վասն մերոյ
 խրատու, յորս վախճան յաւիտեանցն եհաս:
 12 ԴԴ. Այսուհետեւ որ համարիցի հաստատուն
 13 կալ՝ զգոյշ լիցի, գուցէ անկանիցի: Փորձութիւն
 ի ձեր վերայ ոչ է եկեալ ըստ ³ի մարդկանէ. այլ

¹Բազմակ, երեք

²Ոման, զֆրիստոս

³Յայն, մարդկեղէն

հաւատարիմ է Աստուած որ ոչ արկցէ զձեզ
ի փորձութիւն առաւել քան զկար ձեր, այլ ա-
րասցէ ընդ փորձութեանն և զելան, զի համբերել
կարասիք :

- 14 Ասան որոյ, սիրելիք իմ, փախերուք ի կռապաշ-
15 տութենէ : Իբրեւ ընդ իմաստունս խօսիմ. ընտրե-
16 ցէք ձեզէն զոր ասեմս : Բաժակն օրհնութեան զոր
օրհնեմք՝ ո՞չ ապաքէն հաղորդութիւն է արեանն
Ֆրիստոսի . հացն զոր բեկանեմք՝ ո՞չ ապաքէն հա-
17 ղորդութիւն է մարմնոյն Ֆրիստոսի : Զի մի հաց,
մի մարմին եմք բազումքս, զի ամենեքին ի միօջէ
18 հացէ անտի վայելեմք : Տեսէք զխարայէլն ըստ
մարմնոյ . ո՞չ ապաքէն որ ուտեն ի զոհիցն՝ հա-
19 ղորդք են սեղանոյն : Իսկ արդ զի՞նչ ասեմ, թէ
զոհեալն իցէ՞ ինչ . և կամ կուռքն իսկ իցե՞ն ինչ :
- 20 Այլ զոր զոհենն հեթանոսք, դիւաց և ոչ Աստու-
ծոյ զոհեն . ոչ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւաց լի-
նել . քանզի ոչ կարէք զբաժակն Տեառն ըմպել և
21 զբաժակն դիւաց . Եւ ոչ կարէք ի սեղանոյ Տեառն
22 վայելել և ի սեղանոյ դիւաց : Եթէ նախա՞նձ ինչ
արկանիցեմք Տեառն, միթէ զօրագո՞յնք իցեմք
քան զնա :

- 23 Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամենայն
ինչ օգուտ է . ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ
24 ամենայն ինչ շինէ : Մի՛ ոք զամնձին և եթ խնդրիցէ,
25 այլ և զընկերին : Ամենայն ինչ որ ի սպանդանոցի
վաճառի՝ կերայք և մի՛ խարէք վասն խղճի մտաց .
26 Զի Տեառն է երկիր լրիւ իւրով :

- 27 Եթէ ոք կոչեսցէ զձեզ յանհաւաստից և կամիցիք
երթալ, զամենայն ինչ որ առաջի դնիցի, կերայք

28 և մի՛ խտրէք վասն խղճի մտաց : Ապա եթէ ոք
 սասացէ ձեզ թէ Ա.յԴ զոհեալ է, մի՛ ուտիցէք
 վասն նորա որ գուշակն եղեւ, և վասն խղճի ¹մտացն :
 29 Ա.յԼ զխիղճ մտացն ասեմ՝ ոչ զիւրն, այլ զրնկե-
 րին : Իսկ ընդէ՞ր բնաւ ազատութիւնս իմ դատիցի
 30 յայլոյ խղճէ մտաց : Եթէ ես ²շնորհօք վայելեմ,
 31 ընդէ՞ր հայհոյիցիմ, վասն որոյ եսն գոհանամ : Արդ
 եթէ ուտիցէք, եթէ ըմպիցէք, եթէ զինչ և գործի-
 ցէք, զամենայն ինչ ի փառս Աստուծոյ արասջիք :
 32 Առանց գայթակղութիւն դնելոյ Հրէից և հեթա-
 33 նոսաց լինիցիք և եկեղեցւոյն Աստուծոյ : Որպէս և
 ես ամենեւին ամենեցուն հաճոյ լինիմ, ոչ խնդրեմ
 զանձին օգուտ, այլ զբազմաց՝ զի ապրեացին :

ԳԼ. ԺԱ

1 **Ս**մանողք ինձ եղերուք, որպէս և ես ֆրիստոսի :
 2 **ԴՁ.** Գովեմ ³զձեզ զի զամենայն ինչ զիմ յի-
 շէք, և որպէս աւանդեցի ձեզ, զաւանդութիւնսն
 3 ունիցիք : Կամիմ զի գիտիցէք դուք, եթէ առն
 ամենայնի գլուխ ֆրիստոս է, և գլուխ կնոջ՝ այր,
 4 և գլուխ ֆրիստոսի՝ Աստուած : Ամենայն այր յոր-
 ժամ յաղօթս կայցէ կամ մարգարէանայցէ և
 զգլուխն ծածկեալ ունիցի, յամօթ առնէ զգլուխն
 5 իւր : Եւ ամենայն կին յորժամ յաղօթս կայցէ կամ
 մարգարէանայցէ բացաւ գլխով, յամօթ առնէ զգր-

¹Ոհան+, մտացն, զի Տեառն է երկիր լրիւ իւրով
²Կոմ, շնորհակալութեամբ
³Ոհան+, զձեզ, եղբարք,

լուխն իւր, զի այնպէս համարէ թէ գերծեալ իցէ :
 6 Զի եթէ ոչ սքողեսցի կին, փոքրեսցէ զհերս իւր . ա-
 պա եթէ անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ գերծուլ,
 7 սքողեսցի : Առն մարդոյ չէ պարտ ծածկել զգլուխ
 իւր, զի պատկեր և փառք Աստուծոյ է . իսկ կին
 8 փառք առն իւրոյ է : Զի ոչ եթէ այր ի կնոջէ է,
 9 այլ կին՝ յառնէ : Քանզի ոչ իսկ հաստատեցաւ
 10 այր վասն կնոջ, այլ կին՝ վասն առն : Ասան այ-
 նորիկ պարտի կինն՝ շուք դնել գլխոյն վասն հրեշ-
 11 սակաց : Բայց ոչ կին՝ առանց առն, և ոչ այր՝
 12 առանց կնոջ ի Տէր : Զի որպէս կին յառնէ, նոյն-
 պէս և այր՝ ի կնոջէ, բայց ամենայն՝ յԱստուծոյ :
 13 Այլ դուք ձեզնի տուք զիրաւդ . արժան է կնոջ
 մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առաջի Աստուծոյ :
 14 Եւ ոչ բնութիւնն իսկ ուսուցանէ զձեզ, զի այր,
 15 եթէ գիտաւոր է, անարգանք են նմա . Բայց կին,
 եթէ գիտաւոր է, փառք են նմա . զի գէսք փոխա-
 16 նակ զգեստու տուեալ են նմա : Ապա թէ ոք կամի
 հակառակող լինել, մեք չունիմք այնպիսի սովո-
 րութիւն, և ոչ եկեղեցիքն Աստուծոյ : ԱԶ
 17 Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ որպէս թէ գովիցեմ,
 զի ոչ ի լաւ անդր՝ այլ ի վատթարն՝ նկրտիք :
 18 Նախ՝ յորժամ ի մի վայր ժողովիցիք՝ յեկեղեցին,
 լսեմ եթէ հերձուածք գոն ի ձեզ, և սակաւ ինչ
 19 հաւատացի : Բայց և հերձուածք լինելոց են
 ի ձեզ, զի որ ընտիրքն իցեն ի ձեզ՝ երեւեսցին :
 20 Եւ արդ ի ժողովելն ձեզ ի միասին՝ ոչ է տուն

¹ Յայն, իշխանութիւն

² Յայն, ժողովիք

³ Յայն, ոչ է զՏէրունական ընթրիսն ուտել

21 Տեառն ձեզ տեղի հաց ուտելոյ՝: Ձի իւրաքան-
 չիւր ոք զիւր ընթրիս յառաջանայ ուտել. և ոմն
 22 քաղցեալ և ոմն արբեալ: Միթէ տունս ո՞չ ու-
 նիցիք ուտելոյ և ըմպելոյ. եթէ զեկեղեցեալն Աս-
 տուծոյ արհամարհիցէք, և յամօթ առնէք զչքա-
 ւորսն. զի՞նչ ¹ասացից. ²զձեզ յայդմ.
 23 ոչ՞ գովեմ: Ձի ես ընկալայ ի Տեառնէ, զոր և
 ձեզն աւանդեցի, եթէ Տէր Յիսուս ի գիշերին յո-
 24 թում մատնէր, առ հաց, Գոհացաւ, եբեկ և
³ասէ, Այս՞ է իմ մարմին, որ վասն ⁴ձեր. զայս
 25 արարէք առ իմոյ յիշատակի: Նոյնպէս և զբա-
 ժակն յետ ընթրեացն «առ և» ասէ, Այս բաժակ
 նոր ուխտ է իմով արեամբ. զայս արարէք քա-
 նիցս անգամ թէ ըմպիցէք, առ իմոյ յիշատակի:
 26 Քանիցս անգամ թէ ուտիցէք զհացս զայս և զբա-
 ժակս ըմպիցէք, զմահն Տեառն պատմեցէք, մին-
 27 չեւ եկեսցէ նա: Այսուհետեւ որ ուտիցէ զհացս,
 կամ ըմպիցէ զբաժակս Տեառն անարժանութեամբ,
 պարտական եղիցի մարմնոյ և արեանն Տեառն:
 28 Փորձեսցէ մարգ զանձն իւր, և ապա ի հացէ ան-
 29 տի կերիցէ և ի բաժակէն արբցէ: Ձի որ ուտէ և
 ըմպէ ⁵անարժանութեամբ՝ դատաստանս անձին
 իւրում ուտէ և ըմպէ, զի ոչ խարէ զմարմինն
 30 ⁶Տեառն: Ասան այնորիկ իսկ են ի ձեզ բազում
 հիւանդք և ախտաժէտք, և շատ եւս այն են որ

¹ Յոյն. ասացից ձեզ

⁵ Ի Յունիս գալուստ

² Ոմանք, զձեզ. յայդմ ոչ

⁶ Յոմանս գալուստ

³ Ոմանք, ասէ, Առէք կերայք, այս

⁴ Ոմանք, ձեր բեկանի

- 31 և ննջեցեալքն իսկ իցեն : Զի եթէ զանձինս քրն-
 32 նէաք, ապա ոչ դատապարտէաք : Եւ եթէ դա-
 տիմք, ի Տեառնէ խրատիմք . զի մի՛ ընդ աշխարհի
 33 դատապարտեսցուք : Այսուհետեւ, եղբարք, յոր-
 ժամ ի մի վայր ժողովիցիք ուտել, միմեանց մնաս-
 34 ջիք : Ապա թէ ոք քաղցեալ իցէ, ի տան իւրում
 կերիցէ, զի մի՛ ի դատապարտութիւն ժողովիցիք :
 Բայց զայլ ինչ, յորժամ եկից, յայնժամ պատ-
 ուիրեցից :

ԳԼ. ԺԲ

- 1 ԵՎ. Այլ վասն հոգեւորացն, եղբարք, ոչ կա-
 2 միմ եթէ տգէտք իցէք : Գիտէք իսկ զի մինչ հե-
 թանոսքն էիք, առ կուռսն անմռունչս որպէս եր-
 3 թայիք, և գայիք : Վասն որոյ ցուցանեմ ձեզ,
 զի ոչ ոք Հոգւով Աստուծոյ խօսի՝ և ասիցէ թէ
 նզովեալ Յիսուս . և ոչ ոք կարէ ասել Տէր զՅի-
 սուս, եթէ ոչ Հոգւովն Արրով :
 4 Թէպէտ և բաժինք շնորհաց են, այլ Հոգի նոյն
 5 է : Եթէ բաժինք պաշտամանց են, այլ Տէր նոյն
 6 է : Եթէ բաժինք յաջողութեանց են, այլ Աս-
 տուած նոյն է որ յաջողէ զամենայն յամենայնի :
 7 Բայց իւրաքանչիւր ումեք տուեալ է յայտնու-
 8 թիւն Հոգւոյն՝ ՚առ իւրաքանչիւր օգուտ՝ : Ումեմն
 ի Հոգւոյն տուեալ է բան իմաստութեան . այ-
 9 լում՝ բան գիտութեան բառ նմին Հոգւոյ . Միւ-
 սումն հաւատք՝ նովին Հոգւով . այլում՝ շնորհք
 10 ըժշկութեանց՝ նովին Հոգւով . Այլում՝ յաջողու-

¹ Յայն, յօգուտ

թիւնք զօրութեանց, այլում՝ մարգարէութիւն,
 այլում՝ ընտրութիւն հոգւոյ, այլում՝ ազգք լեզ-
 11 ուաց, այլում՝ թարգմանութիւն լեզուաց: Այլ
 զայս ամենայն յաջողէ մի և նոյն Հոգի, և բաժանէ
 իւրաքանչիւր որպէս և կամի:
 12 Ե՛ր. Որպէս մարմին մի է և անդամս բազումս
 ունի, և ամենայն բազում անդամք մարմնոյն մի
 13 մարմին է, նոյնպէս և Քրիստոս: Քանզի միով
 Հոգւով մեք ամենեքեան ի մի մարմին մկրտեցաք,
 եթէ Հրեայք, եթէ Հեթանոսք, եթէ ծառայք,
 14 եթէ ազաաք, ամենեքին զմի Հոգի արբաք: Քանզի
 15 մարմին ոչ մի անդամ է, այլ բազում: Եթէ ա-
 սիցէ սան, Ձի չեմ ձեռն, չեմ ի մարմնոյ անտի,
 16 ոչ այնու չիցէ ի մարմնոյ անտի: Եւ եթէ ասիցէ
 ունկն, Վասն զի չեմ ակն, չեմ ի մարմնոյ անտի,
 17 ոչ այնու չիցէ ի մարմնոյ անտի: Եթէ ամենայն
 մարմինն ակն էր, ո՞ւր էր ունկն. և եթէ ամենայն
 18 լսելիք էին, ո՞ւր էին հոտոսելիք: Բայց արդ Աս-
 տուած եղ զանդամսն, զմի մի իւրաքանչիւր ի նո-
 19 ցանէ ի մարմին, որպէս և կամեցաւ: Ապա թէ էր
 20 ամենայն մի անդամ, ո՞ւր էր մարմին: Բայց արդ
 21 անդամք բազումք են, և մարմին մի: Ոչ կարէ
 ակն ասել ցձեռն, թէ Չես ինձ պիտոյ, և կամ
 22 դարձեալ գլուխ ցոտան թէ Չէք ինձ պիտոյ: Այլ
 առաւել որ թուին անդամք մարմնոյն թէ տկա-
 23 րագոյնք իցեն, կարեւորք են. Եւ որ թուինն թէ
 անարգագոյնք իցեն մարմնոյն, այնց առաւելագոյն
 պատիւ առնեմք. և ամօթոյքն մեր առաւել եւս
 24 պարկեշտութիւն ունին: Եւ պարկեշտիցն մերոց
 չէ ինչ պիտոյ. քանզի Աստուած խառնեաց զմար-

- 25 մինն . և նուազին առաւել եւս պատիւ ետ . Ձի
մի՛ իցեն հերձուածք ի մարմնի անդ , այլ զի նոյնք
26 զմիմեանց հոգայցեն անդամքն : Եւ եթէ վշտանայ
ինչ մի անդամն , վշտանան ամենայն անդամքն ընդ
նմա . և եթէ փառաւորի մի անդամն , խնդան ա-
27 մենայն անդամքն ընդ նմա : Այլ դուք մարմին
Քրիստոսի էք և անդամք ¹յանդամոց նորա՞ : ՎՋ
28 Եւ զորս եղն Աստուած յեկեղեցւոջ այս են .
նախ զառաքեալս , երկրորդ զմարգարէս , երրորդ
զվարդապետս , ապա զօրութիւնս , ապա շնորհս
բժշկութեանց , օգնութիւնս , վարիչս , սղգս լեզ-
29 սուաց , ²թարգմանութիւնս լեզուաց՝ : Միթէ ամե-
նեքի՞ն առաքեալք իցեն . միթէ ամենեքի՞ն մար-
գարէք իցեն . միթէ ամենեքի՞ն վարդապետք իցեն .
30 միթէ ամենեքի՞ն զօրութիւնք իցեն . Միթէ ամե-
նեքի՞ն շնորհս բժշկութեան ունիցին . միթէ ամե-
նեքի՞ն ի լեզուս խօսիցին . միթէ ամենեքի՞ն թարգ-
մանիցեն :
- 31 Բայց նախանձաւոր լերուք շնորհացն որ լաւն
են . այլ ես առաւել եւս ճանապարհ ցուցանեմ
ձեզ :

ԳԼ. ԺԳ.

- 1 ԵՁ. Եթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և զհրեշ-
տակաց , և սէր ոչ ունիցիմ , եղէ ես իբրեւ զպղինձ
որ հնչէ , կամ իբրեւ զծնծղայս որ զօղանջեն .
2 Եւ եթէ ունիցիմ զմարգարէութիւն , և գիտիցեմ

¹Բազումս , ուրոյն ուրոյն

²Ի Յունին պատմէ

զխորհուրդս ամենայն և զամենայն գիտութիւն ,
 և եթէ ունիցիմ զամենայն հաւատս մինչեւ զլե-
 րինս փոփոխելոյ , և սէր ոչ ունիցիմ , ոչինչ եմ :
 3 Եւ եթէ ջամբիցեմ զամենայն ինչս իմ աղքատաց ,
 և մատնիցեմ զմարմինս իմ յայրումն , և սէր ոչ
 4 ունիցիմ , ոչինչ օգտիմ : Սէր երկայնամիտ է ,
 քաղցրանայ . սէր ոչ նախանձի , ոչ ամբարհաւա-
 5 ճէ , ոչ հպարտանայ . Ոչ յանդգնի , ոչ խնդրէ
 6 զիւրն , ոչ գրգռի , ոչ խորհի զչար . Ոչ խնդայ ընդ
 անիրաւութիւն , այլ խնդայ ընդ ստուգութիւն .
 7 Ամենայնի տեւէ , ամենայնի հաւատայ , ¹ամենեւին
 8 յուսայ , ամենայնի համբերէ : Սէր ոչ երբեք ան-
 կանի . եթէ մարգարէութիւնք են , խափանեացին ,
 եթէ լեզուք՝ լռեացեն , եթէ գիտութիւն՝ խափա-
 9 նեացի : Քանզի փոքր ի շատէ գիտեմք , և փոքր
 10 ի շատէ մարգարէանամք : Այլ յորժամ եկեացէ
 կատարումն , փոքր ի շատէս խափանեացի :
 11 ԶԿ. Մինչ տղայն էի , իբրեւ զտղայ խօսէի ,
 իբրեւ զտղայ խորհէի , իբրեւ զտղայ համարէի .
 այլ յորժամ եղէ այր , զտղայութեանն ի բաց
 12 խափանեցի : Այժմ տեսանեմք իբրեւ ընդ հայելի
 օրինակաւ , այլ յայնժամ՝ դէմ յանգիման . այժմ
 խելամուտ եմ փոքր ի շատէ , այլ յայնժամ գի-
 13 տացից , որպէս և նայն ծանեաւ զիս : Բայց արդ
 մնան հաւատք , յոյս , սէր , սոքա երեքեան , և
 մեծ քան զսոսա սէր է :

ԳԼ. ԺԴ

- 1 **Չ**հետ երթայք սիրոյ, և նախանձաւոր լերուք հագեւորացն աւաւել զի և դուք մարդարէանայցէք:
- 2 **Չ**ի որ խօսի ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի, այլ ընդ Աստուծոյ. զի ոչ ոք է որ լսէ, բայց հոգւով:
- 3 խօսի խորհուրդս: Իսկ որ մարդարէանայն՝ մարդկան խօսի շինութիւն և մխիթարութիւն և սփոփութիւն:
- 4 **Ո**ր խօսի ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ. և
- 5 որ մարդարէանայն՝ զեկեղեցին շինէ: Ասմիմ զի ամենեքին դուք ի լեզուս խօսիցիք, աւաւել՝ զի մարդարէանայցէք, զի լաւ է որ մարդարէանայն՝ քան զայն որ ի լեզուսն խօսիցի. բայց եթէ թարգմանեսցէ, զի եկեղեցին շինութիւն աւնուցու: **ՎՊ**
- 6 **Բ**այց այժմ, եզբարք, եթէ եկից առ ձեզ ի լեզուս խօսելով, զի՞նչ օգուտ լինիցիմ ձեզ եթէ ոչ խօսիցիմ կամ յայսմութեամբ կամ գիտութեամբ կամ մարդարէութեամբ կամ վարդապետութեամբ:
- 7 **Ա**յնպէս որպէս անշունչքն ձայն աայցեն, եթէ փող և եթէ քնար. զի եթէ ընարութիւն ինչ բարբառոյն չաւնիցեն, զիա՞րդ ճանաչիցի փողոյն հարկանել կամ քնարին հնչել: Քանզի եթէ խառնածայն արձակիցէ փողն, ո՞վ պատրաստեսցի ի պատերազմ: **ՆՊ**յնպէս և դուք եթէ լեզուօք ոչ նշանակիցէք զբանն, զիա՞րդ ճանաչիցին խօսքն. զի լինիցիք այնուհետեւ իբրեւ ընդ օդս խօսեցեալք:
- 10 **Չ**ի այնչափ ազգք ձայնից են յաշխարհի, և ոչինչ է
- 11 անձայն: Իսկ արդ՝ եթէ ոչ գիտիցեմ զզօրութիւն ձայնին, լինիցիմ այնմ որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ,
- 12 և նա որ խօսիցին ընդ իս՝ դուժ: **ՆՊ**յնպէս և դուք

քանզի նախանձորդք էք հոգեւորացն. վասն շինա-
 ծոյ եկեղեցւոյն՝ խնդրէք զի առաւել եւս իցէք :
 13 վասն որոյ որ խօսին ի լեզուս՝ աղօթս արասցէ զի
 14 և թարգմանիցէ : Եթէ կամ յաղօթս լեզուաւ,
 հոգին իմ կայ յաղօթս, այլ միտք իմ անպատու
 15 էն : Իսկ արդ՝ զի՞նչ իցէ. կացից յաղօթս հոգւով,
 կացից յաղօթս և մտօք. սաղմոս ասացից հոգւով,
 16 սաղմոս ասացից և մտօք : Ապա թէ ոչ եթէ օրհ-
 նեսցես հոգւով, որ կայցէ ի անզուջ ազիտին,
 զիս՞րդ ասիցէ ի քում գովութեանն զԱմէնն. քանզի
 17 զոր ասեսն՝ նա ոչ գիտէ : Զի դու բարւոք գոհա-
 նաս, այլ ընկերն ոչ շինի :
 18 ԶԲ. Գոհանամ զԱստուծոյ ² վասն ամենեցուն
 19 ձեր՝ առաւել լեզուաւ խօսիմ : Այլ ի մէջ եկե-
 ղեցւոյն կամիմ բանս հինգ մտօք խօսել զի և զայլս
 20 խրատիցեմ, քան զբողոքեմ բանս՝ լեզուաւ : Եղբարք,
 մի՛ լինիք տղայք մտօք, այլ ի չարեաց տղայագա-
 21 րուք, և մտօք կատարեալք լինիջիք : Քանզի և յօ-
 րէնան գրեալ է եթէ Յօտար լեզուս և ի շրթունս
 օտարոտիս խօսեցայց ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդ-
 22 միկ, սակայն և ոչ այնպէս լուիցեն ³ինձ : Ապա
 ուրեմն լեզուք նշանակի վասն են, ոչ հաւատացե-
 լոց, այլ՝ անհաւատից. իսկ մարգարէութիւն՝ ոչ
 23 անհաւատից, այլ՝ հաւատացելոց : Ապա եթէ գայցէ
 եկեղեցին ամենայն ի մի վայր, և ամենեքին ի լեզուս

¹ Յայն, խնդրեցէք

² Յայն, զի քան զամենեսին զձեզ

³ Յայն, ինձ, ասէ Տէր

- խօսիցին, և մտանիցեն անդր տգէտք կամ անհա-
 24 ւատք, ո՞չ ասիցեն եթէ զի մոլիքդ: Իսկ եթէ ամենեքին մարգարէանայցեն, և մտանիցէ ոք անդր անհաւատ կամ տգէտ, յանդիմանի յամենեցունց,
 25 և քննի յամենեցունց. եւ գաղտնիք սրտի նորա յայտնի լինին. և ապա տնկեալ ի վերայ երեսաց՝ երկիր պագանիցէ Աստուծոյ, և խոստովան լինիցի թէ արդարեւ Աստուած է ի ձեզ:
- 26 ԶԳ. Եւ արդ զի՞նչ իցէ, եղբարք, յորժամ ի մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի, եթէ վարդապետութիւն ունիցի, եթէ յայտնութիւն ունիցի, եթէ լեզու ունիցի, եթէ թարգմանութիւն ունիցի, ամենայն
 27 ի շինած լինիցի: Եթէ ի լեզու ոք խօսիցի՝ երկուք, և եթէ եւս աւելի՝ երեք, և ապա մի ըստ միոջէ,
 28 և մինն թարգմանեսցէ: Ապա եթէ չիցէ ոք որ թարգմանիցէ, լուռ լիցի յեկեղեցւոջն, ընդ միտս
 29 իւր և ընդ Աստուծոյ խօսեսցի: Բայց մարգարէք երկու կամ երեք խօսեսցին, և այլքն քննեսցեն:
 30 Ապա եթէ այլ ումեք որ նոտիցին՝ յայտնեսցի,
 31 առաջինն լռեսցէ: Քանզի կարող էք ամենեքեան մի ըստ միոջէ մարգարէանալ, զի ամենեքեան ու-
 32 սանիցին և ամենեքեան մխիթարեսցին: Քանզի և ոգիք իսկ մարգարէից՝ մարգարէից հնազանդին:
 33 Զի ոչ եթէ խռովութեան է Աստուած, այլ խաղաղութեան, որպէս յամենայն եկեղեցիս սրբոց:
 34 ¹Կանայք ²յամենայն եկեղեցիս՝ լուռ լիցին, զի

¹Ո՛հնք, կանայք ձեր

²Յոյն, յեկեղեցիս

ոչ հրամայի նոցա խօսել, այլ հնազանդ լինել,
 35 որպէս և օրէնքն իսկ ասեն: Ապա եթէ ուսանել
 ինչ կամփիցին, ի տան զարս իւրեանց հարցանիցեն.
 քանզի անպատեհ է կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոջ խօ-
 36 սել: Եթէ ի ձե՞նջ բանն Աստուծոյ ել, և կամ
 37 թէ առ ձե՞զ միայն եհաս: Իսկ եթէ ոք համա-
 րիցի մարդարէ լինել կամ հոգեւոր, գիտասցէ զոր
 գրեցիդ առ ձեզ թէ Տեառն պատուիրանք են:
 38 Ապա թէ ոք ագիտանայցէ, ագիտասցի: (39) Այ-
 սուհետեւ, եղբարք, նախանձեցարուք մարդարէս-
 40 նալ, և զխօսելն լեղուօք մի՛ արգելուք: Եւ ամե-
 նայն ինչ ¹ձեր պարկեշտութեամբ և ըստ կարգի
 լինիցի:

Վ,Ձ

ԳԼ ԺԵ

1 Տուցանեմ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն ²իմ, զոր
 աւետարանեցի ձեզ, զոր և ընկալարուք, յոր և
 2 հաստատեալդ էք. Որով ապրեցէքն, որով բանիւ
 աւետարանեցի ձեզ թէ ունիցիք. բայց եթէ ի զուր
 3 ինչ հաւատացէք: Զի ես ձեզ զայն նախ աւան-
 դեցի՝ զոր և եսն ընկալայ, եթէ Քրիստոս մեռաւ
 4 վասն մեզաց մերոց ըստ գրոց, Եւ զի թաղեցաւ,
 5 թէ՛ և յարեաւ յաւուր երրորդի ըստ գրոց. Եւ թէ՛
 6 երեւեցաւ Նեփոյի, և ապա երկոտասանիցն. Ապա
 երեւեցաւ աւելի եւս քան զՏիմոզ հարեւր եղբարց
 միանգամայն. յորոց բազումք կան մինչեւ ցայժմ,
 7 և ոմանք ննջեցին. Եւ ապա երեւեցաւ Յակովբայ,

¹ Ի Յունին պախասի
² Ի Բազուսո պախասի

- 8 ապա առաքելոցն ամենեցուն : Հուսկ յետոյ քան
 զամենեսին իբրեւ անարգի միոջ՝ երեւեցաւ և ինձ :
- 9 Զի ես իսկ եմ տրուպն առաքելոց , որ չեմ իսկ
 արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ , զի հալածեցի
- 10 զեկեղեցին Աստուծոյ : Այլ շնորհօքն Աստուծոյ
 եմ զինչ և իցեմ . և շնորհք նորա որ յիս՝ ըն-
 դունայն ինչ ոչ եզեն . այլ առաւել քան զնոսա
 ամենեսին վաստակեցի , և ոչ եթէ ես՝ այլ շնորհքն
- 11 Աստուծոյ որ ընդ իս : Արդ եթէ՛ ես և եթէ՛
 նորա այսպէս քարոզեցաք , և դուք այսպէս
 հաւատացէք :
- 12 Ապա եթէ ֆրիստոս քարոզի թէ ի մեռելոց յա-
 րուցեալ է , զիս՞րդ ասեն ոմանք ի ձէնջ եթէ Յա-
- 13 րութիւն մեռելոց չիք : Եթէ յարութիւն մեռելոց
 14 չիք , ապա և ֆրիստոս չէ յարուցեալ : Եւ եթէ
 ֆրիստոս չիցէ յարուցեալ , ընդունայն է քարոզու-
 15 թիւնն մեր , ընդունայն են և հաւատքն ձեր . Եւ
 գտանիցի՞ք սուտ վկայք Աստուծոյ . զի վկայեցաք
 զԱստուծոյ թէ Յարոյց զֆրիստոս . զոր ոչն արդեւք
 16 յարոյց , եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն : Իսկ եթէ
 մեռեալք ոչ յառնեն , ապա և ֆրիստոս չէ յա-
 17 րուցեալ : Եւ եթէ ֆրիստոս չիցէ յարուցեալ , ըն-
 դունայն են հաւատքն ձեր . և տակաւին ¹ի նմին
- 18 մեղս՝ կայցէք : Իսկ արդ որ ննջեցինն ի ֆրիստոս ,
 19 ²կորեա՞ն արդեւք : Եթէ այսու կենօքս միայն յու-
 սացեալ եմք ի ֆրիստոս , ողորմիլի եմք քան զա-
 մենայն մարդիկ :

¹Յայնն , ի մեղս ձեր

²Յայնն , կորեան

20 ԶԴ. Այլ արդ ֆրիստոս յարուցեալ է ի մե-
 21 ռեւոց, առաջին պտուղ ննջեցելոց. ֆանդի մար-
 դով եղեւ մահ, և մարդով յարութիւն մեռելոց:
 22 Որպէս Ադամաւն ամենեքին մեռանին, նոյնպէս և
 23 ֆրիստոսիւ ամենեքին կենդանասցին: Իւրաքան-
 չիւր յիւրում կարգի. նախ ֆրիստոս, և ապա
 24 ֆրիստոսեանք ի գալստեան նորա: Եւ ապա կա-
 տարած, յորժամ տացէ ի ձեռս զթագաւորու-
 թիւնն Աստուծոյ և Հօր, յորժամ խափանեացէ
 զամենայն իշխանութիւնս և զամենայն պտու-
 25 թիւն և զգօրութիւն: Զի պարտ է նմա թագա-
 ւորել մինչեւ գիցէ զամենայն թշնամիս ի ներքոյ
 26 ոտից իւրոց: Յետին թշնամին խափանի՝ մահ. և
 զամենայն ինչ հնազանդ արար ի ներքոյ ոտից
 27 նորա: Այլ յորժամ ասիցէ թէ Հնազանդեալ է
 նմա ամենայն, յայտ է թէ բաց յայնմանէ որ
 28 հնազանդեցոյց նմա զամենայն: Այլ յորժամ
 հնազանդեացի նմա ամենայն՝ յայնժամ և ինքն
 Որդի հնազանդեացի այնմ, սր հնազանդեցոյց նմա
 զամենայն. զի եղիցի Աստուած ամենայն յամե-
 29 նայնի: Ապա թէ ոչ զի՞նչ գործիցեն, որ մկրտի-
 ցինն վասն մեռելոց, եթէ արդարեւ մեռեալք ոչ
 յառնիցեն. ընդէ՞ր իսկ բնաւ մկրտին վասն նոցա,
 30 ընդէ՞ր և մեք ճգնիմք յամենայն ժամ. (31) Եւ
 հանապազ ¹մեռանիմք, ի պարծանս ձեր երդնում,
²եղբարք, զոր ունիմ ի ֆրիստոս Յիսուս ի Տէր

¹Բազումս, մեռանիմ

²Յոմանս պախասէ

- 32 մեր : Եթէ ¹վասն մարդոյ ի դազանամարտի լիեալ
էի յԵփեսոս , զի²նչ օգուտ էր ինձ , եթէ մեռ-
եալք ոչ յառնեն . կերիցուք՝ արբցուք , քանզի
- 33 վաղիւ մեռանիւք : Մի՛ խաբիք . ապականեն զբարս
քաղցունս բանք չարք :
- 34 ԶԵ . Սթափեցարուք արդարութեամբ և մի՛ մե-
ղանչէք , զի զգիտութիւն Աստուծոյ ոչ ունին ու-
մանք . առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ :
- 35 Այլ ասիցէ ոք , Զիա՞րդ յառնեն մեռեալք ,
36 կամ որս՞ վ մարմնով գայցեն : Անմիտ , դու զոր
սերմանեսն՝ ոչ կենդանանայ , եթէ ոչ մեռանիցի :
- 37 Եւ զոր սերմանեսն , ոչ զնոյն մարմին որ ծնանե-
լոցն իցէ՝ սերմանես , այլ հաստ մերկ , եթէ ցորենոյ
38 իցէ և եթէ այլոց սերմանեսաց : Եւ Աստուած տայ
նմա մարմին որպէս և կամի , և իւրաքանչիւր սեր-
39 մանեսացն՝ զիւր մարմին : Ոչ ամենայն մարմին նոյն
մարմին է , այլ այլ մարմին է մարդկան և այլ
մարմին անասնոց , այլ մարմին թռչնոց և այլ
40 մարմին ձկանց : Եւ մարմինք երկնաւորք , և մար-
մինք երկրաւորք . այլ այլ փառք երկնաւորաց են ,
41 և այլ փառք՝ երկրաւորաց : Այլ փառք արեգական
և այլ փառք՝ լուսնի , և այլ փառք ասանդաց .
42 և աստղ քան զաստղ առաւել է փառօք : Նոյն-
պէս և յարութիւն մեռելոց . սերմանի ապակա-
նութեամբ և յառնէ առանց ապականութեան .
43 Սերմանի անարդութեամբ և յառնէ փառօք .

¹ կամ , ըստ

² կամ , ինձ . եթէ մեռեալք ոչ յառնեն , կերի-
ցուք , և ըն .

սերմանի տկարութեամբ և յառնէ զօրութեամբ .

44 Սերմանի մարմին շնչաւոր և յառնէ մարմին հոգեւոր . եթէ դոյ մարմին շնչաւոր , դոյ և հոգեւոր .

45 Այսպէս և գրեալ է , Եղեւ մարդն առաջին Ադամ ի շունչ կենդանի , երկրորդ Ադամ՝ ի հոգի կեն-

46 դանարար : Բայց ոչ նախ հոգեւորն . այլ շնչա-

47ւորն , և ապա հոգեւորն : Առաջին մարդն յերկրէ

48 հողեղէն , իսկ երկրորդ մարդն՝ Տէր յերկնից : Որպէս հողեղէնն , նոյնպէս և հողեղէնքս . և որպէս

49 երկնաւորն , նոյնպէս և երկնաւորքն : Եւ որպէս

զգեցաք զպատկեր հողեղինին , զգեցցուք և զպատկեր երկնաւորին :

50 **ԶԶ.** Բայց զայս ասեմ , եղբարք , եթէ մարմին

և արիւն զարքայութիւնն Աստուծոյ ժառանգել ոչ կարեն , և ոչ ապականութիւն զանապականու-

51 թիւն ժառանգէ : Արդ խորհուրդ մի ասեմ ձեզ ,

¹ Ամենեքեան ննջեացուք , այլ ոչ եթէ ամենեքեան :

52 Նորոգեացուք յանկարծակի՝ յական թօթափել

ի փող յետին , քանդի փող հարկանի , և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութեան , և մեք նորո-

53 գեացուք : Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ

զգենուլ զանապականութիւն , և մահկանացուիս

54 այսմիկ՝ զգենուլ զանմահութիւն : Այլ յորժամ

մահկանացուս այս զգեցցի զանմահութիւն , և ապականութիւնս՝ զանապականութիւն , յայնժամ

եղիցի բանն որ գրեցաւ եթէ Ընկլաւ մահ ի յաղ-

55 թութիւն : Ո՞ւր է , մահ , յաղթութիւն քո . ո՞ւր

¹ Բազմ-ժ , Ոչ ամենեքեան ննջեացուք , այլ ամենեքեան նորոգեացուք : Յանկարծանի

- 56 է, ¹դժոխք, խայթոց քո: խայթոց մահու մեղք
 57 են, և զօրութիւն մեղաց՝ օրէնք: Այլ շնորհք
 Աստուծոյ, որ ետ մեզ զյաղթութիւն ի ձեռն
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
 58 ԱԳ. Այսուհետեւ, եղբարք իմ սիրելիք, հաս-
 տատուն եղերուք, անշարժ կացէք, առաւել լե-
 րուք ի գործ Տեառն յամենայն ժամ. դիտասջիք
 զի վաստակքն ձեր ոչ են ընդունայն առաջի
 Տեառն:

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Այլ վասն հաշուին որ ի սուրբսն է, որպէս պա-
 տուէր ետու եկեղեցեացն Գաղատացոց, նոյնպէս
 2 և դուք առնիջիք: Ըստ իւրաքանչիւր միաշարա-
 թուցն իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ²անձին իւրում
 3 գանձեսցէ՝ որ ինչ՝ և յաջողեցի: Զի մի՛ յորժամ
 գայցեմ, յայնժամ հաշիւք լինիցին. այլ յորժամ
 եկից, զոր միանգամ ³ընտրիցէք՝ թղթովք զնոսա՝
 առաքեցից տանել զշնորհսն ձեր յերուսաղէմ:
 4 Ապա թէ արժանիցէ և ինձ երթալ, ընդ իս եր-
 5 թիցեն: Այլ եկից առ ձեզ յորժամ ի Մակեդո-
 նիա անցանիցեմ, ⁴բայց իբրեւ շրջեցայց ընդ Մա-
 6 կեդոնիա՝, թէ գէպ լիցի, առ ձեզ մնացից և կամ
 ձմերեցից, զի դուք յուզարկիցէք զիս ուր և եր-

¹ Բազմա՝, մահ

² Յոյն, գիցէ առ իւր՝ գանձեսալ որ ինչ

³ Կամ, ընտրիցէք թղթովք՝ զնոսա

⁴ Յոյն, քանզի անցից ընդ Մակեդոնիա

- 7 Թալոցն եմ: Ձի ոչ կամիմ զձեզ այժմ ի հարե-
 ւանցի տեսանել. ական ունիմ ժամանակ ինչ առ-
 8 նել առ ձեզ, եթէ Տէր հրամայեցէ: Բայց այժմ
 9 լինիմ յԵփեսոս մինչեւ ցՊենտակոստէ. Ձի դուռն
 բացեալ է ինձ մեծ և կարեւոր, և հակառակորդք
 բազում են:
- 10 Արդ եթէ եկեացէ Տիմոթէոս, տեսջիք զիարդ
 աներկիւղ լինիցի առ ձեզ. զի զգործ Տեառն գոր-
 11 ծէ, որպէս և ես: Մի՛ ոք զնա անգոսնեացէ, և
 յուղարկեսջիք զնա խաղաղութեամբ զի եկեացէ
 առ իս. քանզի ական ունիմ նմա եղբարքք հան-
 դերձ:
- 12 ԱԶ. Այլ վասն Ապողոսի եղբօր՝ յոյժ աղաչեցի
 զնա զի եկեացէ առ ձեզ եղբարքք հանդերձ. և
 արդեւք ոչ էին կամք զի այժմ եկեացէ, այլ ե-
 կեացէ յորժամ և պարապեացէ:
- 13 Հսկեցէք, հաստատուն կացէք ի հաւտոս, ժրա-
 14 ցարուք, զօրացարուք: Ամենայն ինչ ձեր սիրով
 լիցի:
- 15 Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, գիտէք զտունն ¹Ստե-
 փանեայ և Փորտունասայ որ են՝ պտուղ Աքա-
 յեցւոց, և ի պաշտօն սրբոցն կարգեցին զանձինս.
- 16 Ձի և դուք հնազանդ լինիցիք այնպիսեացն, և ա-
 17 մենայնի որ գործակից իցէ և վաստակակից: Ուրախ
 եղէ ի գալ Ստեփանեայ և Փորտունասեա և
 Աքայիկոսի, զի զձեր պակասութիւն նոքա լցին.
- 18 Բանզի հանգուցին զհոգի իմ և զձեր. արդ ծանի-
 ջիք զայնպիսիսն:

¹Բազում, Ստեփանեայ որ է

- 19 Ողջոյն տան ձեզ եկեղեցիքն Ասիացւոց: Ողջոյն շատ տան ձեզ ի Տէր Ակիւղաս և ¹Պրիսկա հան:
- 20 դերձ առանին եկեղեցեաւն իւրեանց: Ողջոյն տան ձեզ եղբարք ամենեքեան: Ողջոյն առք միմեանց ի համբոյր սրբութեան:
- 21 Ողջոյնդ այդ իմոյ ձեռին Պաւղոսի է: (22) Եթէ ոք ոչ սիրէ ²զՏէր Յիսուս, եղիցի նզովեալ. Մարան աթա: Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ: Եւ սէրն իմ ընդ ամենեսին ձեզ ի Քրիստոս Յիսուս: Ամէն:

Ա.՝ Կարնիացիս արարին Ռադի գրեցաւ յԵՒԵՍՏԻՆՆԻՍ Սբեթակոս և Փարբոսոսիս և Առայիստի:

ԱՌ ԿՈՐՆԹ ԱՅԻՍ

ԵՐԿՐՈՐԴԻ ԹՈՒՂԹ

ԳԼ. Ա

1 ԲԿ. ՊԱՒԴՈՍ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի կամօքն Աստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր. Եկեղեցւոյդ Աստուծոյ որ է ի կորնիթոս, սրբովքդ ա-

¹Ո՛հան, Պրիսկիղա

²Ո՛հան, զՏէր. այլ՝ զՏէր Յիսուս Քրիստոս

- մենեքու՛մք որ են յամենայն կողմանս Աքայեցւոց .
- 2 Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ
Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ :
- 3 Օրհնեալ է Աստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի , Հայր զթութեանց և Աստուած
- 4 ամենայն մխիթարութեան . Որ մխիթարէն զմեզ
յամենայն նեղութիւնս մեր , առ ի կարող լինելոյ
մեզ մխիթարել զայնոսիկ որ յամենայն նեղու-
թիւնսն իցեն , մխիթարութեամբն որով մեք մխի-
- 5 թարիմք յԱստուծոյ : Զի որպէս առաւելան չար-
չարանքն Քրիստոսի ի մեզ , նոյնպէս և ի ձեռն
Քրիստոսի առաւել լիցի և մխիթարութիւնն մեր :
- 6 Զի եթէ նեղիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան և
փրկութեան . և եթէ մխիթարիմք , վասն ձերոյ
¹մխիթարութեան որ յտջողեալն է համբերու-
թեամբ նոցին չարչարանաց զոր և մեքն չարչարիմք .
- 7 Եւ յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր , քանզի
զիտեմք եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն ,
- 8 նոյնպէս և մխիթարութեանն : Քանզի ոչ կամիմ
ազէտ լինել ձեզ , եղբարք , վասն նեղութեան
մերոյ եղելոյ յԱսիա . զի առաւել քան զկար մեր
ծանրացաք , մինչեւ անյոյո լինելոյ մեզ և ի կենաց :
- 9 Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք , զի
մի՛ յանձինս ապաստանիցեմք , այլ յԱստուած որ
- 10 յարուցանէ զմեռեալս . Որ յայնպիսի մահուանէ
11 փրկեաց զմեզ և փրկեսցէ . ²Քանզի յուսացեալ
եմք , եթէ տտկաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ

¹Ո՛հան , մխիթարութեան և փրկութեան

²Յոյնն , Յոր

աղօթից ձերոց վասն մեր . զի ի բազմադէմ շնորհացն որ ի մեզ , բազմօք յաճախեսցեն դոհուած իւրնքն վասն մեր :

- 12 ԲԴ. Քանզի պարծանք մեր այս են , վկայութիւն մտաց մերոց , զի սրբութեամբ և ստուգութեամբ Աստուծոյ , և ոչ մարմնեղէն իմաստութեամբ , այլ շնորհօքն Աստուծոյ շրջեցաք յաշխարհի , ըսցց աս-
- 13 ուսել եւս առ ձեզ : Քանզի ոչ եթէ այլ ազգ ինչ գրեմք առ ձեզ , այլ զոր ընթեանուցուքն և գիտակ լինիցիք . քանզի յուսամ եթէ մինչեւ
- 14 ի վախճան գիտիցէք . Որպէս և խելամուտ եղէք մեզ փոքր ի շատէ , զի պարծանք ձեր եմք , որպէս և դուք մեր՝ յաւուրն Տեառն ¹մերոյ Յիսուսի ¹Քրիստոսի :
- 15 Եւ յայս ապաստան կամէի նախ առ ձեզ գալ ,
- 16 զի դուք կրկին շնորհս ընդունիցիք . Եւ ի ձէնջ երթալ ի Մակեդոնիա . և դարձեալ ի Մակեդոնիայ գալ առ ձեզ , և ի ձէնջ յաւարկել ի Հրէաստան :
- 17 Իսկ եթէ զայս խորհեցայ , միթէ թեթեւութեամբ ինչ գնացի . և կամ զոր խորհիմս՝ ըստ մարմնոյ ինչ խորհիցիմ , այլ զի եղիցի յինէն կողմանէ այոն՝ այո ,
- 18 և ոչն՝ ոչ : Հաւատարիմ է Աստուած զի բանն մեր
- 19 որ առ ձեզ ²եհասս՝ ոչ է այո և ոչ : Քանզի Որդին Աստուծոյ Յիսուս Քրիստոս , որ ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ , ինեւ և Սիղուանոսիւ և Տիմոթէիւ , ոչ
- 20 եղեւ այո և ոչ , այլ այոն ի նմին եղեւ : Զի որչափ աւետիքն Աստուծոյ՝ են ի նմա Այոն , վասն որոյ և
- 21 նովին Ամէնն մեօք ի փառս Աստուծոյ : Այլ որ հաստատեացն զմեզ ձեօք հանդերձ ի Քրիստոս ,

¹ Յամանս պախասէ

² Ի Յոանին պախասէ

- 22 և օժ ղմեզ՝ Աստուած է. Որ և կնքեացն զմեզ,
և ետ զառհաւատչեայ Հոգւոյն ի սիրտս մեր:
- 23 ԲԶ. Այլ ես վկայ զԱստուած կոչեմ անձին իմոյ,
զի վասն խնայելոյ ի ձեզ ոչ եւս եկի ի Կորնթոս.
զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքս՝ այլ գործա-
կից եմք ¹չնորհացդ ձերոց՝. քանզի հաւատովք
հաստատեալ կայք:

ԳԼ. Բ

- 1 Բայց զայս ²ևեթ ընտրեցի՝, զի մի՛ միւսանգամ
2 տրտմութեամբ եկից առ ձեզ. Ձի եթէ ես տրտմե-
ցուցանեմ զձեզ, և ո՞վ է որ ուրախ առնիցէ զիս,
3 եթէ ոչ՝ որ տրտմիցին յինէն: Եւ զայս զի գրեցի՛
զի մի՛ յորժամ դայցեմ, տրտմութիւն ինչ կրի-
ցեմ, ուստի արժանդ իցէ ինձ ուրախ լինել. յու-
սացեալ եմ ի ձեզ ամենեւին, զի իմ ուրախու-
4 թիւնս ձեր ամենեցուն է: Ձի ի բազում վշտաց և
ի նեղութենէ սրտի գրեցի առ ձեզ բազում ար-
տասուօք. ոչ զի տրտմիցիք, այլ զի զսէրն իմ գի-
5 տասջիք զոր ունիմ առաւելապէս առ ձեզ: Ապա
թէ ոք տրտմեցոյց, ոչ եթէ զիս տրտմեցոյց, այլ
փոքր ի շատէ, զի մի՛ ծանրացայց ամենեցուն ձեզ:
6 Շատ է այնպիսւոյն պատուհասն այն որ ի բազմաց
7 անտի է: Այսուհետեւ նմին հակառակ՝ մանաւանդ
չնորհել ձեզ նմա և մխիթարել. զի մի՛ յառաւել
8 տրտմութենէն ընկղմեսցի ոյնպիսին: Ասան որոյ
9 աղաչեմ զձեզ հաստատել ինա զսէրն: Ասան այ-

¹ Կամ, ուրախութեանդ ձերոյ

² Յոյն, ընտրեցի ինձ

- նորիկ իսկ և գրեցի, զի զչափ առ-ից զձեր եթէ յա-
 10 մենայնի հպատակ իցէք: Ձի եթէ ումեք շնորհի-
 ցէք, և ես. քանզի և ես եթէ շնորհիցեմ, զոր ինչ
 11 շնորհիցեմն՝ վասն ձեր ի դէմս Քրիստոսի. Ձի մի՛
 զրկիցիմք ի Սասանայէ. քանզի չեմք ինչ անտեղեակ
 խորհրդոցն նորա:
 12 ԳԿ. Այլ իբրեւ հասի ես ի Տրովադա յաւե-
 տարանն Քրիստոսի, և զուռն բաց էր ինձ ի Տէր,
 13 Ոչ ետու հանգիստ հողւոյ իմում. քանզի ոչ գտի
 ես անդ գՏիտոս զեղբայր իմ. այլ հրաժարեալ
 ի նոցանէ՝ դնացի ի Մակեդոնիա:
 14 Այլ Աստուծոյ շնորհքն որ յամենայնի հռչակ
 հարկանէ զմէնջ ի Քրիստոս ¹Յիսուս, և զհոտ գի-
 տութեանն իւրոյ յայտնի առնէ մեօք յամենայն
 15 տեղիս. Ձի հոա անոյշ եմք Քրիստոսի առ Աս-
 տուած ի մէջ փրկելոցն և ի մէջ կորուսելոցն.
 16 Ոմանց հոտ՝ մահուանէ ի մահ, և ոմանց հոտ՝
 կենդանութենէ ի կեանս. և առ այս ո՞ բաւական
 17 իցէ: Քանզի ոչ եմք իբրեւ զայլսն որ վաճառա-
 կան լինին բանին Աստուծոյ. այլ իբրեւ ի հաս-
 տատութենէ, այլ իբրեւ յԱստուծոյ առաջի Աս-
 տուծոյ ի Քրիստոս խօսիմք:

ԳԼ. Գ

- 1 ²Սկսանիմք այսուհետեւ վերստին զանձինս ըն-
 ծայեցուցանել. ³Թէպէտ և ոչ պիտոյ իցեն մեզ՝

¹Ի Բազուսն պատմէ

²Յոյն, Սկսանիմք

³Յոյն, կամ թէ իցեն պիտոյ մեզ

որպէս ոմանց՝ թուղթք ընծայութեան առ ձեզ
 2 կամ ի ձէնջ: Այլ թուղթք մեր դուք էք՝ գրեալ
 ի սիրաս մեր, ծանուցեալ և ընթերցեալ յամե-
 3 նայն մարդկանէ. Յայտնեալք՝ զի էք թուղթք
 ֆրիստոսի, պաշտեցեալ ի ձէնջ. և դրեալ ոչ
 մրով, այլ Հոգւովս Աստուծոյ կենդանւոյ. ոչ
 ի տախտակս քարեղէնս, այլ ի աստուակս սրտի
 մարմնեղէնս:
 4 ԳԴ. Յոյս մի այսպիսի ունիմք ի ձեռն ֆրիստոսի
 5 առ Աստուած. Իբր ոչ եթէ անձամբ բաւական
 եմք խորհել ինչ իրրեւ ի ձէնջ. այլ բաւականու-
 6 թիւնն մեր յԱստուծոյ է. Որ և բաւականս ա-
 ըար զմեզ, պաշտօնեսոյս նորոց կտակարանացս,
 ոչ գրով, այլ հոգւով. զի դիրն սպանանէ, այլ
 7 հոգին կեցուցանէ: Ձի եթէ պաշտօն մասու գրով
 դրոշմեալ ի տախտակս քարեղէնս եղեւ փառօք,
 զի մի՛ կարասցեն հայել որդիքն Իսրայելի յե-
 ըսան Մովսիսի վասն փառաց երեսաց նորա որ
 8 խափանելոցն էր, Ո՞րչափ եւս առաւել պաշտօն
 9 հոգւոյն եղիցի փառօք: Ձի եթէ պաշտօն դատա-
 պարտութեանն փառօք էր, ո՞րչափ եւս առաւել
 10 պաշտօն արդարութեանն փառօք: Քանզի ոչ եթէ
 փառաւորի փառաւորեալն յայսմ մասին՝ վասն ա-
 11 ռաւելութեան փառացն: Ձի եթէ որ խափանելոցն
 էր՝ այն փառօք էր, ո՞րչափ եւս առաւել որ գա-
 12 լոցն է՝ փառօք իցէ: Եւ արդ՝ զի ունիմք այսպիսի
 յոյս, բազում համարձակութեամբ վարեցուք.
 13 Եւ ոչ որպէս Մովսէս արկաներ քող ի վերայ ե-
 ըսաց իւրոց՝ վասն չհայելոյ որդւոցն Իսրայելի
 14 ի վախճան խափանելոցն: Այլ կուրացան միաք

- նոցա . քանզի մինչեւ ցայսօր ժամանակի նոյն քող
 ձգեալ կայ ի վերայ ընթերցուածոց հին կառակա-
 րանացն . և ոչ վերանայ , զի ֆրիստոսիւ խափանե-
 15 լոց է : Այլ մինչեւ ցայսօր՝ յորժամ ընթեւնուն
 զՄովսէս , նոյն առաջաստ կայ ի վերայ սրտից
 16 նոցա : Այլ յորժամ դարձցին առ Տէր , ապա
 վերացի առաջաստն : Վ. Զ
- 17 Զի Տէր Հոգին է . ուր Հոգի Տեառն է , անդ ա-
 18 զատութիւն է : Բայց մեր ամենեցուն բացաւ երե-
 սօք զփառան Տեառն իբրեւ ընդ հայելի անեսալ
 ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ի փառս , որպէս
 և ի Տեառն Հոգւոյ :

ԳԼ . Դ

- 1 Վասն այսորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս , որպէս
 2 և գտաք զողորմութիւն . և ոչ ձանձրանամք . Այլ
 հրաժարեցաք ի գաղտնեաց ամօթոյն , զի ¹մի՛
 զնասցուք՝ խորամանկութեամբ , և ²մի՛ նենգես-
 ցուք՝ զբանն Աստուծոյ . այլ յայտնութեամբ
 ճշմարտութեանն ³ընծայեցուցուք զանձինս ձեր
 առ ամենայն միտս մարդկան առաջի Աստուծոյ :
- 3 Ապա թէ իցէ եւս ծածկեալ աւետարանն մեր ,
 4 ի մէջ կորուսելոցն է ծածկեալ . Որոց աստուած
 աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զմիտս անհաւատիցն ,
 զի մի՛ ծագեացէ ի նոսա լուսաւորութիւն աւետա-

¹Յայնն , ոչ զնամք

²Յայնն , ոչ նենգեմք

³Յայնն , ընծայեցուցանեմք

րանի փառացն ֆրիատոսի . որ է պատկեր ¹աներե-
 5 ւութին Աստուծոյ : Ձի ոչ եթէ զանձինս քարոզեմք ,
 այլ զՅիսուս ֆրիատոս զՏէր , և զվեզ ծառայս ձեզ
 6 վասն ֆրիատոսի : Ձի Աստուած որ ասաց ի խա-
 ւարէ լոյս ծագել , ²որ և՛ ծագեաց իոկ ի սիրտս
 մեր ի լուսաւորութիւն գիտութեան փառացն Աս-
 7 տուծոյ ի դէմն Յիսուսի ֆրիատոսի : Այսուհետեւ
 ունիմք զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս , զի ա-
 ւաւելութիւն զօրութեանն իցէ յԱստուծոյ , և
 8 ոչ ի մէնջ : Յամենայնի նեղեալք՝ այլ ոչ նուազ-
 9 եալք . կարօտեալք՝ այլ ոչ տարակուսեալք . Հա-
 լածեալք՝ այլ ոչ լքեալք . շարչարեալք՝ այլ ոչ
 10 սատակեալք . Յամենայն ժամ զմահն Յիսուսի
 ի մարմինս մեր ³կրեցուք , զի և կեանքն Յիսուսի
 11 ի մարմինս մեր յայանեսցին . Քանզի միշտ մեք որ
 կենդանիքս եմք՝ ի մահ մատնիմք վասն Յիսուսի ,
 զի և կեանքն Յիսուսի յայտնի լիցին ի մահկանա-
 12 ցու մարմինս մեր : Այսուհետեւ մահ ի մեզ զօ-
 13 րանայ , և կեանք՝ ի ձեզ : Արդ ունիմք զնոյն հոգի
 հաւատոց , որդէս և գրեալ է , Հաւատացի , վասն
 որոյ և խօսեցայ . և մեք հաւատամք , վասն որոյ
 14 և խօսիմք իսկ : Չայս գիտեմք եթէ որ յարոյցն
⁴զՅիսուս՝ և զվեզ ընդ Յիսուսի յարուսցէ և յան-
 15 դիման կացուսցէ ձեօք հանդերձ . Քանզի ամենայն
 ինչ վասն ձեր է , զի շնորհքն յաճախեալք ի բազ-

¹ Ի Բազումն պահասէ
² Յամանս պահասէ
³ Յայնն , կրեմք
⁴ Ոմանք , զՏէր Յիսուս

մաց գոհութենէ անտի՛ առաւելեսցին ի փառս Աստուծոյ :

- 16 Այսան որոյ և ոչ ձանձրանամք . այլ թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի , այլ ներքին մարդն մեր նորոգի օր ըստ օրէ : Զի առժամայն յաճախութիւն թեթեւ նեղութեանս մերոյ ի յաւիտենական առաւելութիւն զմեծութիւն փառացն :
- 18 գործէ ի մեզ : Քանզի ոչ գիտեմք զերեւելիսս , այլ՝ զաներեւոյթսն . զի երեւելիքս առ ժամանակ մի են , և աներեւոյթքն՝ յաւիտենականք :

ԳԼ. Ե

- 1 Քանզի գիտեմք զի եթէ երկրաւոր տաճար շինուածոյս մերոյ քակտեսցի , շինած յԱստուծոյ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի յաւիտենական , յերկինս : Եւ ընդ այս տաղտկամք , քանզի 3 զընակութիւնն երկնից փափագեմք զգենուլ . Միայն թէ յորժամ զգենուցումքն՝ ոչ մերկ գտանիցիմք : Քանզի որ եմք ընդ յարկաւս ընդ այսուիկ՝ տաղակամք ծանրացեալք , զի ոչ կամիմք մերկանալ , այլ զայն ի վերայ այսր զգենուլ , զի ընկրղմեսցի մահկանացուս ի կենաց անտի : Այլ որ յաջողէն մեզ ի սոյն՝ Աստուած է , որ ետ մեզ զառհաւատչեայ Հոգւոյն :
- 6 ԳԶ. Արդ համարձակիմք յամենայն ժամ , և գիտեմք եթէ որչափ յամեմք ի մարմնի սաս , օտարանամք ի Տեառնէ : (Զի հաւատովք դնամք ե ոչ կարծեօք) Այլ համարձակիմք , և առաւել եւս

- 9 հաճեալ եմք ելանել ի մարմնոյ աստի և մտանել
 9 առ ¹Աստուած : Վասն որոյ և առատանամք, զի
 եթէ՛ յամիցեմք և եթէ՛ ելանիցեմք, հաճոյ եւեթ
 10 իցեմք նմա : Քանզի ամենեցուն մեզ յանդիման լի-
 նել կայ առաջի ատենին ֆրիստոսի, զի ընկալցի
²իւրաքանչիւր իւրով մարմնով զոր ինչ գործեաց
 յառաջ՝ եթէ՛ բարի և եթէ՛ չար :
 11 Իսկ արդ զահ Տեառն գիտելով չափ՝ զմարդկան
 ինչ զմիտս հաճեմք. սակայն առաջի Աստուծոյ
³յայտնելոց եմք. բայց ես յուսամ և ի ձեր միտս
 12 յայտնի լինել : Իբր ոչ եթէ միւսանգամ զանձինս
 ինչ ընծայեցուցանեմք ձեզ, այլ պատճառս տամք
 ձեզ պարծանաց վասն մեր. զի ունիցիք առ այնո-
 13 սիկ որ առ աչսն պարծիցին և ոչ սրտիւք : Զի եթէ
 առանցսք ինչ այն Աստուծոյ է. և եթէ զգաստա-
 14 նամք՝ այն ձեր է. Զի սէրն ֆրիստոսի ստիպէ զմեզ.
⁴քննել զայս, զի եթէ մին փոխանակ ամենեցուն
 մեռաւ, ապա ուրեմն ամենեքեան մեռեալ էին.
 15 Եւ ի վերայ ամենեցուն մեռաւ, զի որ կենդանիքն
 իցեն՝ մի՛ անձանց իցեն կենդանիք, այլ այնմ որ
 16 ի վերայ նոցայն մեռաւ և յարեաւ : Այսուհետեւ
 մեք ոչ զոք գիտեմք մարմնով. զի թէպէտ և գի-
 տէաք մարմնով գֆրիստոս, այլ արդ ոչ եւս նոյն-
 17 պէս գիտեմք : Բայց եթէ ինչ ի ֆրիստոս, նոր ա-

¹Բազմ-մ, Տէր

²Յայն, իւրաքանչիւր ըստ որոց գործեացն իւրով
մարմնով

³Յայն, յայտնի

⁴Յայն, դատիմք

⁵Յայն, որ

- րարած իցէ . զի հինն անց , և արդ նոր եղև ¹ամե-
- 18 նայն : Այլ ամենայն ինչ յԱստուծոյ որ հաշտեցոյցն զմեզ ընդ իւր ի ձեռն ²Քրիստոսի , և ետ մեզ զպաշտօնն հաշտութեան : ՎՁ
- 19 Եւ քանզի Աստուած էր ³Քրիստոսիւ զաշխարհս հաշտեցուցանել ընդ իւր , և չհամարել նոցա զմեզս իւրեանց , և եղ ի մեզ զբանն հաշտութեան :
- 20 Արդ վասն Քրիստոսի պատգամսւորիմք , որպէս և Աստուծոյ բարեխօսութեամբ մեօք . աղաչեմք վասն
- 21 Քրիստոսի հաշտեցարուք ընդ Աստուծոյ : Զի զայն որ ոչն գիտէր զմեզս՝ վասն մեր մեղս արար , զի մեք եղիցուք նովաւ արդարութիւն Աստուծոյ :

ԳԼ. Զ

- 1 Գործակից եմք ձեր և աղաչեմք , մի՛ ընդունայն
- 2 զչնորհան Աստուծոյ ընդունել ձեզ : Զի ի ժամանակի ընդունելութեան , ասէ , լուսյ քեզ , և յաւուր փրկութեան օգնեցի քեզ . ասաւասիկ ժամանակ
- 3 նակ ընդունելի , ասա օր փրկութեան : ⁴Մի՛ և մի՛ իւրք տայցէք պատճառս՝ , զի մի՛ արատեսցի պաշտօնն . Այլ յամենայնի ⁵ընծայեցուցէք զանձինս ձեր՝ իբրեւ զպաշտօնեայս Աստուծոյ համբերու-

¹ Յամանս պատմէ

² Ո՛հնէ , Յիսուսի Քրիստոսի

³ Յայնն , որ Քրիստոսիւ զաշխարհս հաշտեցոյց ընդ իւր , և չհամարեցաւ

⁴ Յայնն , Ոչինչ իւրք տամք պատճառս

⁵ Յայնն , ընծայեցուցանեմք զանձինս մեր

Թեամբ բաղմուտ ի նեղութիւնս, ի վիշտս, ի չար-
 5 չարանս, ի դանս, ի բանտս, ի խռովութիւնս,
 6 յաշխատութիւնս, ի հսկմունս, ի պահս, ի սրբ-
 բութեան, ի գիտութեան, յերկայնմտութեան,
 ի քաղցրութեան, ի Հոգի Սուրբ, ի սէր առանց
 7 կեղծաւորութեան, ի բանս ճշմարտութեան, ի զօ-
 րութեան Աստուծոյ. ¹վասն զինուն արդարութեան
 8 որ ընդ աջմէն և ընդ ահեկէն է. Փառօք և անար-
 գութեամբ, գովութեամբ և պարսաւանօք, իբրեւ
 9 մոլարք և ճշմարիտք, իբրեւ անծանօթք և ծա-
 նուցեալք, իբրեւ մահկանացուք և ահաւասիկ
 կենդանի եմք. իբրեւ խրատեալք և ոչ մահապար-
 10 տեալք. իբրեւ տրտմեալք և հանապազ ուրախ
 եմք. իբրեւ անանկք և զբազումս մեծացուցանեմք.
 իբրեւ ոչինչ ունիցիմք, և զամենայն ինչ ունիմք:
 11 Բերանք մեր բացեալ են առ ձեզ, կորնթացիք, և
 12 սիրտք մեր ընդարձակեալք: Ոչինչ նեղիք ի մէնջ
 13 բայց եթէ ի գութս ձեր նեղիցիք. Արդ զնոյն հա-
 տուցումն, (իբրեւ ընդ որդեակս ²ունիմ,) ընդար-
 ձակեցարուք և դուք:
 14 Եւ մի՛ լինիք լծակիցք անհաւատից. քանզի
 զի՞նչ հաղորդութիւն է արդարութեան ընդ անօ-
 րէնութեան. և կամ զի՞նչ հաւասարութիւն է
 15 լուսոյ ընդ խաւարի. Եւ կամ զի՞նչ միաբանու-
 16 թիւն է Քրիստոսի ընդ Բելիարայ. կամ զի՞նչ
 բաժին կայ հաւատացելոյն ընդ անհաւատին. կամ
 զի՞նչ նմանութիւն է տաճարի Աստուծոյ՝ մեհե-
 նաց. ապաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կենդանւոյ
 էք, որպէս ասաց Աստուած թէ Բնակեցայց

¹Յոյն, ի ձեւն

²Յոյն, խօսիմ

ի նոսա և գնացից ի նոսա, և եղէց նոցա Աստուած
 17 և նորա եղիցին իմ ժողովուրդք: Այսին որոյ ելէք
 ի միջոյ նոցա և մեկնեցարուք, ասէ Տէր, և ի պիղծս
 18 մի՛ մերձենայք. եւ ես ընկալայց զձեզ, և ես եղէց
 ձեզ ի Հայր, և դուք եղիջիք ինձ յուստերս և
 ի դասերս, ասէ Տէր ամենակալ:

ԳԼ. Ե

1 Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք, սիրելիք,
 արբեցուք զանձինս մեր յամենայն պղծութենէ
 մարմնոյ և հոգւոյ, կատարեցուք զորբութիւն
 2 ասիւն Աստուծոյ: Տարայք մեզ, զի ոչ ումեք մե-
 3 զաք, և ոչ զսք եղծաք, և ոչ զոք զրկեցաք: Ոչ
 եթէ ի դատապարտութիւն ինչ ասեմ, քանզի յա-
 4 ռաջ իսկ ասացի եթէ ի որտի մերում կայք՝ ի կեալ
 և ի մեռանել ընդ ձեզ:
 4 ԴԿ. Բազում համարձակութիւն է ինձ առ ձեզ.
 Բազում պարծանք են ինձ վասն ձեր. լի եմ մխի-
 5 թարութեամբ, առաւելեալ եմ ուրախութեամբ
 յամենայն նեղութիւնս մեր: Քանզի յորժամ հա-
 6 սաք մեք ի Մակեդոնիա, և ոչ միով իւրք հան-
 գիտ գառա մարմնոյ մերում, այլ յամենայնի
 նեղեալք. քանզի արաքոյ մարտք և ի ներքոյ ար-
 7 հաւիրք: Այլ որ մխիթարէն զխոնարհս՝ մխի-
 թարեաց զմեզ Աստուած ի գալստեանն Տիտոսի:
 7 Ոչ միայն ի գալստեան նորա, այլ և ի մխիթարու-
 թեանն զոր մխիթարեցաւ նա ի ձեզ, ի պատմել
 մեզ զանձուկն ձեր, զողբումն ձեր, զնախանձն ձեր
 8 վասն իմ, մինչ առաւել ուրախ լինել ինձ: Չի
 թէ և տրամեցուցի զձեզ թղթովս, ոչ զղջանամ,

- թէպէտ և զղջացեալ էի . քանզի տեսանեմ՝ զի
 թուղթն այն թէ և առ ժամանակ մի տրտմեցոյց
 9 զձեզ . Արդ ուրախ եմ, ոչ զի ¹տրտմիցիք, այլ զի
 յապաշխարութիւն տրտմեցարուք . քանզի տրտմե-
 ցայք դուք ըստ Աստուծոյ, զի մի՛ իւրք զրկիցիք
 10 ի մէնջ : Զի որ ըստ Աստուծոյն տրտմութիւն է՝
 ապաշխարութիւն ի փրկութիւն առանց զղջանալոյ
 գործէ, իսկ աշխարհի տրտմութիւն մահ գործէ :
 11 Արդ նոյն իսկ որ ըստ Աստուծոյն տրտմեցարուք,
 ո՛րչափ ինչ փոյթ գործեաց ի ձեզ, կամ աղերս,
 կամ սաստ, կամ երկիւղ, կամ անձուկ, կամ
 նախանձ, կամ վրէժխնդրութիւն . քանզի յամե-
 նայնի ընծայեցուցէք զանձինս ձեր՝ սուրբս լինել
 12 յիրիդ յայգմիկ : Ապա ուրեմն թէ և զրեցի ես
 առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ զրկեացն, և ոչ վասն
 այնորիկ որ զրկեցաւն, այլ վասն յայտնի լինելոյ
 փութոյն ²ձերոյ որ վասն ³մեր առ ձեզ առաջի
 13 Աստուծոյ : Վասն այնորիկ մխիթարեալ եմք ի վե-
 րայ մխիթարութեանն ⁴մերոյ . առաւել եւս խնդա-
 ցաք ի վերայ խնդութեանն Տիտոսի . քանզի հան-
 14 գուցեալ էր հոգի նորա ի ձէնջ ամենեցունց : Զի
 զինչ և պարծեցայ առ նմա վասն ձեր՝ ոչ ամաչեցի,
 այլ որպէս զամենայն ճշմարտութեամբ խօսեցաք
 ընդ ձեզ, նոյնպէս և պարծանքն մեր առ Տիտոս
 15 ճշմարիտ եղեն : Նա եւ գութք նորա առաւել եւս
 են ի ձեզ, քանզի ⁵յիշեցուցանէր մեզ՝ զամենեցուն

¹Յայնն, տրտմեցարուք

²Ո՛հան+, մերոյ

³Ո՛հան+, ձեր

⁴Ո՛հան+, ձերոյ

⁵Յայնն, յիշէր

զձեր հնազանդութիւն, թէ ո՛րպէս ասիւ և գողու-
 16 թեամբ ընկալարուք զնա : Եւ արդ ուրախ եմ, զի
 յամենայնի համարձակ եմ առ ձեզ :

Գ. Լ. Ը

- 1 ԴԲ. Տուցանեմ ձեզ, եղբարք, զշնորհան Աստու-
 ծոյ որ տուեալ են եկեղեցեացն Մակեդոնացւոց .
 2 Զի մեծաւ հանդիսիւ նեղութեան՝ առաւելութիւն
 խնդութեանն նոցա, և ծանր աղքատութիւնն
 նոցա առաւել եղեւ ի մեծութիւն առատութեան
 3 նոցա, Զի ըստ կարի նոցա, վկայեմ, և աւելի
 4 քան զկար ինքնակամ, Բազում աղտչանօք ¹աղա-
 չէին զշնորհան և զհաղորդութիւն պաշտամանն որ
 5 ի սուրբսն՝ ²ապլ ցմեզ : Ոչ որչափ ակն ունէաք,
 այլ և զանձինս եւս ետուն, նախ Տեառն և ապա
 6 մեզ՝ կամօքն Աստուծոյ, ³Աղաչել զՏիտոս զի որ-
 պէս սկսաւն յառաջագոյն, նոյնպէս և կատարես-
 7 ցէ ի ձեզ և զայդ եւս շնորհս : Այլ որպէս յա-
 մենայնի առաւել էք հաւատովք և բանիւ և գի-
 տութեամբ և ամենայն փութով, և որ ⁴ի մէնջ
 ի ձեզ՝ սէրն է, զի և յայդմ եւս շնորհի առաւել
 8 լինիցիք : Ոչ որպէս հրաման տալով ասեմ, այլ
 վասն այլոց փութոյ, և վասն ձերոյ սիրոյ զմտեր-
 9 մութիւնդ փորձեմ : Քանզի գիտէք զշնորհան
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, զի վասն ձեր
 աղքատացաւ որ մեծատունն էր, զի դուք նորա

¹Յայն, աղաչէին զմեզ

²Յամանս պահասէ. Յայլ է՝ ընդունել մեզ

³Յայն, Յաղաչելն մեր

⁴Ո՛մանք, ի մէնջ ի մեզ

10 աղքատութեամբն մեծասաջիք : Եւ խրատ մի յայս-
 միկ տամ. զի այն իսկ օգտի է ձեզ, որք ոչ միայն
 զառնելն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք
 11 ի հերուն հետէ : Բայց արդ և զառնելն իսկ կա-
 տարեցէք. զի որպէս յօժարութիւնն ի կամաց է,
 12 նայնպէս և առնելն ըստ գոյին : Զի եթէ յօժարու-
 թիւնն առաջի կայ, ըստ գոյին ընդունելի է՝ և ոչ
 13 եթէ ըստ չգոյին : Զի ոչ եթէ այլոց հանգիստ
 14 ¹կամիցիմ, և ձեզ նեղութիւն, Այլ հաւասարու-
 թեամբ. յայժմու ժամանակիս ձեր առաւելու-
 թիւնդ ի նոցա պակասութեանն, զի և նոցա ա-
 ռաւելութիւնն եղիցի ի ձերում պակասութեանդ.
 զի եղիցի հաւասարութիւն, որպէս և գրեալ է,
 15 Թէ Որ բազումն ¹առ՝ ոչ առաւելաւ, և որ սա-
 կանն՝ ոչ նուազեցաւ :
 16 ԴԳ. Բայց շնորհք Աստուծոյ, որ արկ զնոյն
 17 փոյթ վասն ձեր ի սիրտ Տիտոսի. Զի զաղաչանան
 ընկալաւ, և փութացաւ յօժարագոյնս ¹դիմեաց
 18 դալ առ ձեզ : Եւ առաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն,
 որոյ գովութիւնն յաւեասարանի անդ է ընդ ամե-
 19 նայն եկեղեցիս : Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և
 ձեռնադրեալ յեկեղեցեաց անտի՝ նշգեհակից մեր
 եղեւ ի շնորհս յայսոսիկ, որ պաշտին ի մէնջ
 20 ի փառս Տեառն և ի ²մեր յօժարութիւն : Բայց
 զայս խղճեաք իսկ թէ գուցէ արաս որ ինչ գնիցէ
³ի հասաստութեանս՝ յայսմիկ որ պաշտեցաւս
 21 ի մէնջ : Քանզի խորհիմք զրարիս ոչ միայն առ-տջի

¹ Ի Յռնին պակասէ

² Ո՛հաւ, ձեր

³ Յոյն, յառատութեանս

- 22 Տեառն, այլ և առաջի մարդկան: Եւ առաքեցաք ընդ նոսա զեզբայրն մեր զոր ընտրեցաք ի բազում իրս՝ բազում անգամ պինդ գտեալ, և առաւել եւս այժմ պնդագոյն՝ յուսով մեծաւ ի ձեզ:
- 23 Բայց եթէ վասն Տիտոսի ինչ բանք են, իմ հաւասար է և ձեր գործակից. և եթէ եղբարք մեր,
- 24 առաքեալքն եկեղեցւոյ և փառք Քրիստոսի: Եւ արդ զհանգէս սիրոյ ձերոյ և զմերոյ պարծանաց վասն ձեր՝ ի գոսա ցուցջիք յանդիման ամենայն եկեղեցեաց:

ԳԼ. Թ

- 1 ԴԴ. Այլ վասն պաշտամանն որ ի սուրբան է,
- 2 աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ: Զի գիտեմ զյօժարութիւն ձեր, զոր վասն ձեր պարծեցեալ եմ ի մէջ Մակեդոնացւոցն, թէ Աքայեցիքն ի հերուն հետէ պատրաստ են, և ձեր նախանձն զբազումս
- 3 յորդորեաց: Եւ առաքեցաք զեղբարսն, զի մի՛ պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝ ընդունայն լինիցին ի մասինդ յայդմիկ, այլ որպէս ասէի իսկ,
- 4 պատրաստագոյնք գտանիջիք. Գուցէ յորժամ դայցեն ընդ մեզ Մակեդոնացիքն, և դասանիցեն զձեզ անպատրաստս, և ամաչեացուք մեք, (զի մի՛ ասացուք թէ դուք,) ¹ի մասինդ՝ յայդմիկ
- 5 ²պարծանաց: Արդ կարեւոր համարեցայ աղաչել զեղբարս, զի յառաջագոյն եկեացեն առ ձեզ,

¹Յայն, ի վատահուժեանդ

²Յամեն պախսե

և յառաջագոյն պատրաստեցեն զյառաջագոյն
 խոստացեալ օրհնութիւնն ձեր ի պատրաստի ու-
 նել, այնպէս իբրեւ զօրհնութիւն, և մի՛ իբրեւ
 6 զազահոութիւն: Քանզի ՚զայդ որ սերմանէ ճշդե-
 լով՝ ճշդելով և հնձեացէ, և որ սերմանէ առա-
 7 տութեամբ՝ առատութեամբ և հնձեացէ: Իւրա-
 քանչիւր որպէս և յօժարեացի ոք սրտիւ, մի՛
 առ հարկի և տրտմութեան, քանզի զտուրս
 8 զուարթառատս սիրէ Աստուած: Այլ կարող է
 Աստուած զամենայն շնորհս առաւելուլ ի ձեզ,
 զի յամենայնի յամենայն ժամ զամենայն բաւա-
 կանութիւն ընկալեալ՝ առաւելուցուք յամենայն
 9 գործս բարութեան, Որպէս և գրեալ է, Սփռեաց
 և ետ տնանկաց, արդարութիւն նորա մնայ յա-
 լիտեան:

10 ԴԵ. Այլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմանահա-
 նաց, և հաց ի կերակուր՝ պարգևեացէ և բազմա-
 ցուցէ զսերմանիս ձեր, և ւճեցուցէ զարդիւնս
 11 արդարութեան ձերոյ. Յամենայնի մեծացեալք
 ամենայն առատութեամբ՝ որ յօրինէն մեօք գո-
 12 հութիւն Աստուծոյ: Զի պաշտօն հարկիս պատրիկ
 ոչ միայն առ ի լնուլ զպակասութիւն սրբոցն է,
 այլ և առաւելուլ բազմօք գոհութիւն Աստուծոյ.
 13 Հանդիսիւ պաշտամանս պատրիկ փառաւորել զԱս-
 տուած ի վերայ հնտզանդութեան խոստովանու-
 թեան ձերայ յաւետարանն ֆրիստոսի, և առա-
 տութեամբ հազորդութեանն ի նոսա և յամենեւին:
 14 Եւ նոցա ազօթք վասն ձեր, քանզի անձկացեալ

¹ Ի Յռանին պախասէ

են առ ձեզ վասն առաւել շնորհացն Աստուծոյ
 15 որ ի ձեզ : Այլ շնորհք Աստուծոյ ի վերայ անպա-
 տում պարգևացն նորա :

ԳԼ. Ժ.

- 1 Այլ ես իսկ Պաւղոս ազաչեմ զձեզ հեզու-
 թեամբն և հանդարտութեամբ ֆրիստոսի, որ
 յանդիման ձեզ իբրև առաւապեալ մի եմ ի միջի
 ձերում. բայց ի հեռուստ համարձակիմ առ ձեզ :
 2 Ազաչեմ զի մի՛ ի մօտոյ եւեթ համարձակիցիմ
 վատահոլութեամբ, ¹կամ համարիցիմ յանդգնել ի
 վերայ ոմանց որ կարծեն զմէնջ եթէ ըստ մտրմնոյ
 3 գնայցեմք : Չի թէպէտ և մարմնով գնամք, այլ
 4 ոչ եթէ ըստ մարմնոյ զինուորիմք : (Չի զէն զինուո-
 րութեան մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրաւոր
 5 յԱստուծոյ առ ի քակելոյ զամուրս .) Չխորհուրդս
 քակեմք, զամենայն բարձրութիւն հպարտացեալ
 ի վերայ դիտութեանն Աստուծոյ, և գերեմք զա-
 6 մենայն միտս ի հնազանդութիւն ֆրիստոսի. եւ
 ի պատրաստի ունիմք խնդրել զվրէժ ամենայն ան-
 հնազանդութեան, յորժամ ձեր եւս հնազանդու-
 թիւնդ կատարեսցի :
 7 ԴՁ. Ըստ ²իւրաքանչիւր ³երեսաց դիտեսջիք՝
 եթէ ոք վատահ յանձն իցէ ⁴ֆրիստոսի լինել՝,
 զայս խորհեսցի դարձեալ ի միտս իւր. թէ որպէս

¹ Յայնն, որով

² Ի Յաննիս պախասէ

³ Ոման, երեսաց դիտէք

⁴ Ոման, ֆրիստոսի ծառայ լինել

8 նայն Քրիստոսի է, նոյնպէս և ¹մեք: Ձի թէ ա-
 ռաւել ևւս պարծեցայց վասն իշխանութեանս մե-
 րոյ, զոր ետ մեզ Տէր ի շինել և ոչ ի քակել
 9 զձեզ, ոչինչ ամաչեցից: Ձի մի' թուեցայց իւրեւ
 10 աճ ինչ արկանել ձեզ թղթովքս. ²Ասիցեն, թուղթքս ծանունք են և սաստիկք, բայց տեսիլ
 11 մարմնոյ՝ տկար, և բանն արհամարհեալ. Չայս
 խորհեացի այնպիսին, զի որպիսիք եմք բանիւք
 թղթոցդ ի հեռուստ, նոյնպիսիք և ի մօտոյ ար-
 12 դեամք: Քանզի ոչ իշխեմք կշուել և հաւասարել
 զանձինս մեր ոմանց, որ զանձինս իւրեանց ³ձեզ
 ընծայեցուցանեն, այլ անձամբ յանձինս՝ զանձինս
 չափեն, և ի կշուել անձամբ զանձինս՝ ոչ առնուն
 13 ի միտ: Այլ մեք ոչ եթէ յանչափս ինչ պարծեսցուք,
 այլ ըստ չափոյ կանոնին զոր բաժանեաց մեզ
 14 Աստուած չափով հասանել մինչեւ առ ձեզ: Իւր
 ոչ եթէ հասու ինչ չիցեմք ի ձեզ, և ձկտեցու-
 ցանիցեմք զանձինս, քանզի մինչեւ առ ձեզ հա-
 15 սար աւետարանաւն Քրիստոսի: Եւ ոչ յանչափս
 ինչ պարծիմք օտար վաստակօք, բայց յոյս մի ու-
 նիմք զաճմանն հաւատոց ձերոց այդրէն ի ձեզ մե-
 ծանալոյ՝ ըստ կանոնիս մերոյ յաւաւելութիւն.
 16 Ի վեր եւս քան զձեզ աւետարանել, ոչ օտար
 17 կանոնաւ ի պատրաստականս ինչ պարծել: Ձի որ
 պարծիցին՝ ի Տէր պարծեսցի:
 18 ԲԿ. Ձի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցուցանէ՝
 նա է ընտրեալ, այլ զոր Տէրն ընծայեցուցանէ:

¹Ոմանք, մեք Քրիստոսի

³Ի Յաննէն պախտի

²Ի Յաննէն, ոմանք՝ Ասեն, այլ՝ Ասէ

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 Լաւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և իմում անզգա-
 2 մութեանս . այլ և անսայէք իսկ : Նախանձեցու-
 ցանեմ զձեզ ի նախանձն Աստուծոյ . զի խօսե-
 ցայ զձեզ առն միում, իբրեւ զկոյս մի սուրբ
 3 յանդիման կացուցանել Քրիստոսի : Բայց երկնչիմ,
 գուցէ որպէս օձն խարեաց զԵւս խորամանկու-
 թեամբ իւրով, ապականեացին միաք ձեր ի միա-
 4 մտութենէն որ ի Քրիստոս : Զի եթէ ¹որ դալոցն
 իցէ՝ ա՛յլ ²Քրիստոս քարոզիցէ զոր մեքն ոչ քարո-
 զեցաք, կամ ոգի օտար առնուցուք զոր ոչ ա-
 ուէք, կամ աւետարան օտար զոր ոչ ընկալարուք,
 5 բարւոք անսայիք ³նոցա : Բայց ես այսպէս համար-
 իմ, թէ ոչինչ իւիք պակաս իցեմ քան զլու ա-
 6 ռաքեալսն : Թէպէտ և տգէտ եւս իցեմ ըանիւ,
 այլ ոչ եթէ գիտութեամբ . սակայն յամենայնի
 7 յայտնեցաք զանձինս ամենեւին առ ձեզ : Եւ եթէ
 փսա՞ս ինչ գործեցի զի զանձն խնարհեցուցի, և
 այն՝ զի դուք բարձրասջիք, զի ձրի զաւետարանն
 8 Աստուծոյ աւետարանեցի ձեզ : Զայլ եկեղեցիս
 կողոպտեցի, առեալ թոշակ ի ձեր սպասաւորու-
 9 թիւն : Եւ յորժամ եկի առ ձեզ, թէպէտ և պա-
 կասեաց ինչ, ոչ զոք ի ձէնջ ձանձրացուցի, զի
 զպակասութիւնն իմ լցին եղբարքն եկեալք ի Մա-
 կեդոնացւոց . և յամենայնի առանց ծանրանալոյ
 10 ձեզ զանձն իմ պահեցի և պահեցից : Զի գոյ յիս
 ճշմարտութիւնն Քրիստոսի :

¹Յոյնն, որ գայն

²Բազմա՛մ, Յիսուս

³Ի Յոնիս պակասե

ԲԴ. Ձի պարծանքս այս ոչ արգելցին յինէն ի
 11 կողմանս Աքայեցւոց: Ընդէ՞ր. իբրու թէ ո՞չ սի-
 12 ըրցեմ՝ զձեզ. զայն Ատտուած գիտէ. Ձոր առնեմն,
 և արարից, զի հասից զպատճառս այնոցիկ որ
 զպատճառան կամիցին. զի որով պարծինն, և նո-
 13 քա իբրեւ զմեզ գտանիցին: Ձի այնպիսիքն սուտ
 առաքեալք, մշակք նենգաւորք, կերպարանին ի
 14 կերպարանս առաքելոց Քրիստոսի: Եւ չեն ինչ
 զարմանք, քանզի և ինքն Սատանայ կերպարանի
 15 ի հրեշտակ լուսոյ: Եւ ոչինչ է մեծ թէ և պաշ-
 տօնեայք նորա կերպարանին իբրեւ պաշտօնեայք
 արդարութեան. որոց կատարածն եղիցի ըստ գոր-
 16 ծոց իւրեանց: Դարձեալ ասեմ, մի՛ ոք համարեցի
 զիս անդգամ, ապա թէ ոչ՝ գոնէ իբրեւ զանդգամ
 ընկալարուք զիս, զի և ես փոքր մի ինչ պարծե-
 17 ցայց: Եւ զոր խօսիմս՝ ոչ եթէ ըստ Տեառն ինչ
 խօսիմ, այլ իբրեւ անդգամութեամբ՝ ըստ կար-
 18 գի այդց պարծանաց: Եւ քանզի բազումք պար-
 19 ծին ըստ մարմնոյ, և ես պարծեցայց: Մտադելը
 իմն անասյիք անմասցն ձերովդ իմաստութեամբ:
 20 Քանզի անասյք ¹եթէ ոք խաբէ զձեզ,՝ եթէ ոք
²ծառայեցուցանէ, եթէ ոք ուտէ զձեր, եթէ ոք
 առնու ինչ, եթէ ոք հպարտանայ, եթէ ոք զձեզ
 21 յանդիման հարկանէ. ըստ անարգանացդ ասեմ,
 իբրեւ թէ մեք տկարացաք արդեօք. յոր ինչ ոք
 համարձակիցի, (անդգամութեամբ ասեմ,) համար-
 22 ձակիմ և ես: Եբրայեցի՞ք իցեն, և ես. Իսրայելա-
 ցի՞ք իցեն, և ես. զաւակ Աբրահամ³ իցեն, և ես.

¹Ի Յունին պահասէ ²Յայնն, ծառայեցուցանէ զձեզ

- 23 Պաշտօնեայք ֆրիստոսի՞ իցեն, (յանդդնագոյնս ա-
սացից թէ) առաւել եւս ես. եթէ վաստակօք ա-
ռաւել, եթէ դանիւք, եւս առաւել. եթէ բանտիւ,
աւելի քան զնոսա. եթէ մահուամբք՝ բազում ան-
24 գամ. Ի Հրէից հնգիցս քառասուն միով պակաս
25 արբի. Երիցս ձողկեցայ. մի անգամ քարկոծ եղէ.
Երիցս նաւակոծ եղէ. զտիւ և զգիշեր յանդունգս
26 ասաւապեցայ. Ի ճանապարհս՝ բազում անգամ,
վիշտս՝ ի գեաոց, վիշտս՝ յաւազակաց, վիշտս՝
յազգէ, վիշտս՝ ի հեթանոսաց, վիշտս՝ ի քաղաքի,
վիշտս՝ յանապատի, վիշտս՝ ի ծովու, վիշտս՝ ի
27 սուտ եղբարց. Ի ջանս և ի վաստակս, ի տքնու-
թիւնս՝ բազում անգամ, ի քաղց և ի ծարաւ,
ի պահս՝ բազում անգամ, ի ցուրտ և ի մերկու-
28 թեան: ¹Թող զայլ նեզութիւնսն, և զի հա-
նապազ խուժանն ի վերայ իմ կուտէր, և հոգք
29 ամենայն եկեղեցեացն՝: Ո՞ հիւանդանայ, և ոչ
ես հիւանդանամ. ո՞ գայթակղի, և ոչ ես տա-
պանամ:
- 30 ԲԶ. Եթէ պարծել ինչ պարս իցէ, զակա-
31 րութեանն պարծեցայց: Աստուած և Հայր
Տեառն մերոյ Յիսուսի գիտէ, որ է օրհնեալ յա-
32 լիտեանս, զի ոչ ստեմ: Ի Վամասկոս ազգա-
պեան Արետայ արքայի պահէր զքաղաքն Դամաս-
33 կացւոց ունել զիս. Եւ ընդ պատուհանն վանդա-
կաւ կախեցայ ընդ պարիսպն, և փախեայ ի ձեռաց
նորս:

¹Յայն. Թող զորս արտաքինքն են, որ նեղէն զիս
հանապազ է հոգ ամենայն եկեղեցեացն

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Արդ պարծել ինչ պարտ իցէ, այլ օգնէ ինչ ոչ. բայց եկից ի տեսիլս և ի յայանութիւնս Տեառն:
- 2 Գիտեմ այր մի ի Քրիստոս յառաջ քան զչորեքտասան տմ. (եթէ մարմնով, ոչ գիտեմ, և եթէ առանց մարմնոյ, ոչ գիտեմ, Աստուած գիտէ.) յափշտակեալ զայնպիսին մինչեւ յերրորդ երկնից:
- 3 Եւ գիտեմ զայնպիսի այր. (եթէ մարմնով և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ, Աստուած գիտէ.)
- 4 Զի յափշտակեցաւ ի գրախտն, և լուաւ բանս անճառս, զոր ոչ է պարտ մարդոյ խօսել: Վասն այնպիսւոյն պարծեցայց. այլ վասն անձին ինչ ոչ
- 6 պարծեցայց, բայց եթէ ի տկարութիւնս, Զի եթէ և կամիցիմ պարծել, ոչ եզէց անզգամ, քանզի զարդարն ասեմ. այլ անխայեմ, գուցէ ոք համարիցի ինչ յիտ աւելի քան զոր տեսանիցէ յիս կամ
- 7 լիցէ յինէն: Եւ զի մի՛ առաւելութեամբ յայտնութեանցն հպարտացայց, տո՛ւաւ ինձ խայթմարմնոյ, հրեշտակ Սատան, կռփել զիս, զի մի՛
- 8 հպարտացայց: Եւ վասն այնորիկ երիցս անգամ
- 9 աղաչեցի զՏէր զի ի բաց արասցէ յինէն. Եւ ասէցիս, Շատ են քեզ շնորհք իմ, զի զօրութիւն իմ ի տկարութեան կատարի. և արդ լաւ եւս լիցի ինձ պարծել ի տկարութիւնս, զի բնակեացէ յիս զօրութիւնն Քրիստոսի:
- 10 ԳԴ. Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարութիւնս, ընդ թշնամանս, ընդ վիշտս, ընդ հալածանս և ընդ նեղութիւնս վասն Քրիստոսի. զի յորժամ տկա-

- 11 րանամ, յայնժամ զօրանամ: Եղէ ¹անդամ,
 քանդի գուք ²ստիպեցէք. զի ինձ պարտ էր ի ձէնջ
 վկայութիւն առնուլ թէ ոչինչ պակաս գտայ քան
 զլաւ առաքեալսն, ³զի թէպէտ և ես ոչինչ եմ:
- 12 Սակայն նշանք առաքելոյ դործեցան ի ձեզ ամե-
 նայն համբերութեամբ, նշանօք և արուեստիւք և
- 13 զօրութեամբք: Եւ արդ զի՞նչ իցէ որով պակաս
 գտայք քան զայլ եկեղեցիս, բայց եթէ այնու
 զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի. շնորհեցէք ինձ
 զձնաստ զայդ:
- 14 Ահաւաստիկ այս երիցս անգամ պատրաստեալ
 եմ գալ առ ձեզ, և ձեզ բեռն ինչ ոչ եղէց,
 զի ոչ խնդրեմ ինչ զձեր, այլ զձեզ. քանդի ոչ
 պարտին որդիք հարց գանձել, այլ հարք՝ որդւոց:
- 15 Բայց ես մտադիւրութեամբ ծախեցից, և ծախե-
 ցայց վասն անձանց ձերոց, զի թէպէտ և յառա-
 ւել սիրոյն զձեզ՝ սակաւ սիրիցիմ:
- 16 Այլ գրեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ, այլ քանդի
 17 խորադէտ էի, խելօք կալայ զձեզ: Միթէ որովք
 առաքեցին առ ձեզ նոքօք ինչ ազասեցի՞ ի ձէնջ:
- 18 Ազաչեցի զՏիտոս և առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն,
 միթէ ազասեա՞ց ինչ զձեր Տիտոս. ո՞չ նովին ոգւով
 գնացաք. ո՞չ նովին շաւղօք ³չրջեցաք:
- 19 ԳՁ. Դարձեալ համարիցիք եթէ յողոք ան-
 կեալ ինչ ձեզ աղերսիցե՞մք. առաջի Աստուծոյ
 ի Քրիստոս խօսիմք, զի ամենայն ինչ, սիրելիք,
- 20 վասն ձերոյ շինութեան է: Այլ երկնչիմ, գուցէ
 եկեալ, ոչ որպէս ես կամիմն՝ գտանիցեմ զձեզ:

¹Ո՛հան, անդամ, զի պարծեցայ

²Յայն, ստիպեցէք զիս

³Ի Յուսիս պակաս

և ես գտանիցիմ ձեզ՝ որպէս և դուք ոչ կամիցիք .
 գուցէ ¹դարձեալ՝ հեւ, նախտնձ, սրտմտութիւնք,
 դրգուութիւնք, չարախօսութիւնք, քսութիւնք,
¹հպարտութիւնք, ամբարտաւանութիւնք, խռո-
 21 վութիւնք . Գուցէ դարձեալ, յորժամ գայցեմ,
 նկուն ինչ առնիցէ զիս Աստուած իմ առ ձեզ . և
 սուգ առնուցում վասն բազմաց յառաջագոյն մե-
 ղուցելաց, և ոչ ասլաշխարելոց ի վերայ պղծութեան
 և պոռնկութեան և գիջութեան զոր գործեցին :

ԳԼ. ԺԳ.

1 Այս երիցս անգամ գամ առ ձեզ, զի ի բերանոյ
 երկուց և երից վկայից հաստատեացի ամենայն բան :
 2 Յառաջ ասացի, և դարձեալ կանխաւ ասեմ
²յանդիման երկիցս անգամ, և սյժմ ի բացուստ
³գրեմ յառաջագոյն յանցուցելոցն և սյլոցն ամե-
 նեցուն, զի եթէ եկից դարձեալ, ոչ խնայեցից .
 3 եթէ զիորձ ինչ խնդրէք գճրիստոսի որ ինեւս
 ընդ ձեզ խօսի, որ հլօրացեալն է ի ձեզ, և ոչ
 4 տկարացեալ : Զի թէպէտ և խաչեցաւ ⁴ի մերմէ
 տկարութենէ՞, այլ կենդանի է զօրութեամբն Աս-
 տուծոյ . և մեք թէպէտ և տկարանայցեմք ⁵վասն
 նորա՞, այլ կենդանի լիցուք ընդ նմա զօրութեամբն
⁶Աստուծոյ :

¹ Ի Յոաննիս պախասէ ⁶ Բապտիստ, Աստուծոյ ի ձեզ
² Ոմանք, որպէս թէ յանդիման
³ Յոմանս պախասէ
⁴ Յոյնն, ի տկարութենէ
⁵ Ի Յոաննիս, ոմանք, ի նմա, այլ՝ ընդ նմա

- 5 ԴԿ. Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայցէք
 ի նոյն հաւատս. քննեցէք զանձինս, եթէ ո՞չ գի-
 տէք զանձինս, զի Քրիստոս Յիսուս ի ձեզ է, բայց
 6 եթէ անպիտանք իցէք: Այլ ակն ունիմ թէ գի-
 7 տիցէք, զի մեք ոչ եմք անպիտանք: Այլ խնդրեմք
 յԱստուծոյ զի մի՛ ինչ ¹արասցէ ձեզ չար՝. ոչ զի
 մեք ընտիրք երեւեսցուք, այլ զի դուք զբարիս
 8 գործիցէք, և մեք անպիտանք գտանիցիմք: Զի ոչ
 կարեմք ինչ հակառակ կալ ճշմարտութեանն, այլ
 9 վերակացու եմք ճշմարտութեանն: Խրախ եմք,
 յորժամ մեք տկարանայցեմք, և դուք զօրաւորք
 իցէք. զդոյն իսկ և աղօթս առնեմք՝ զձեր հաստա-
 10 տութիւնդ: Ասան այնորիկ զայս ի հեռուստ գրեմ,
 զի մի՛ յորժամ եկից, սասակութեամբ վարեցայց
 ըստ իշխանութեանս, զոր ետ ինձ Տէր ի շինել և
 ոչ ի քակել:
- 11 Այսուհետեւ, եղբարք, ողջ լերուք, հաստա-
 տուն կացէք, մխիթարեցարուք, միաբան լերուք,
 խաղաղութիւն արարէք. և Աստուած խաղաղու-
 12 թեան և սիրոյ եղիցի ընդ ձեզ: Ողջոյն տուք
 միմեանց ի համբոյր սրբութեան. ողջոյն տան ձեզ
 13 սուրբք ամենայն: Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի
 Քրիստոսի և սէրն Աստուծոյ և հաղորդութիւն
 Հոգւոյն Սրբոյ ընդ ձեզ ամենեւին: Ամէն:

Ա՛ն կոբնիացի՝ երկուրդ գրեցա՛նք թէ Փիլիպոսայ թե՛ն
 Տէրսսի և Ղա՛նայ:

¹Յոյնն, առնիցէք դուք չար

ԱՌ Գ Ա Ղ Ա Տ Ա Յ Ի Ս

ԹՈՒՂԹ

ԳԼ Ա

- 1 ԴԴ. ՊԱԻՂՈՍ առաքեալ ոչ ի մարդկանէ և ոչ ի ձեռն մարդոյ, այլ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի և
- 2 Աստուծոյ Հօր որ յարոյց զնա ի մեռելոց, Եւ որ ընդ իս են եղբարք ամենեքին, եկեղեցեացդ Գա-
- 3 ղատացւոց. Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ ի Հօրէ և ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ
- 4 Քրիստոսէ. Որ ետ զանձն իւր վասն մեղաց մերոց, զի զձեզ փրկեսցէ յաշխարհէ աստի չարէ ըստ կա-
- 5 մացն Աստուծոյ և Հօր մերոյ. Որում փառք յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:
- 6 Զարմանամ զի այդպէս վազվաղակի փոփոխիք յայնմանէ որ կոչեացն զձեզ ի շնորհսն Քրիստոսի
- 7 յայլ աւետարան. Որ ոչ գոյ այլ, բայց եթէ իցեն ոմանք որ խռովեցուցանիցեն զձեզ, և կամի-
- 8 ցին շրջել զաւետարանն Քրիստոսի: Այլ թէ մեք կամ հրեշաակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ, նզովեալ
- 9 լիցի: Որպէս յառաջագոյնն ասացաք, և արդ դարձեալ ասեմ, եթէ ոք աւետարանեսցէ ձեզ
- 10 աւելի քան զոր առէքն, նզովեալ լիցի: Արդ մարդկան հաճոյ լինիցիմ, թէ Աստուծոյ. կամ

- խնդրիցեմ մարդկան հաճոյ լինել. եթէ սակաւին
մարդեան հաճոյ լրուէի, ապա Բրիտանոսի ծառայ ոչ էի:
- 11 ԴՁ. Յուցանեմ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն
որ աւետարանեցաւ յինէն, զի ոչ է ըստ մարդոյ.
- 12 Քանզի և ոչ ես ի մարդոյ առի, և ոչ ուսայ յու-
մեքէ, այլ ի յայտնութենէն Յիսուսի Բրիտանոսի:
- 13 Քանզի լուեալ իսկ է ձեր զիմ գնացան որ երբեմն
ի հրէութեան անդ, զի անչափ հալածէի զեկեղե-
14 ցին Աստուծոյ, և աւար հարկանէի զնա: Եւ յա-
ռաջադէմ էի ի հրէութեանն քան զբազում հա-
սակակիցս իմ որ յազգին իմում էին. առաւել
նախանձախնդիր էի իմոյ հայրենի աւանդութեանցն:
- 15 Այլ յորժամ կամեցաւ Աստուած (որոչեաց զիս
յորովայնէ մօր իմոյ, և կոչեաց ի ձեռն շնորհաց
16 իւրոց,) Յայտնել զՈրդին իւր ¹ինել, զի աւետա-
րանեցից զնա ի հեթանոսս, անդէն վաղվաղակի ոչ-
17 ինչ զգացուցի մարմնոյ և արեան, Եւ ոչ ելի
յերուսաղէմ առ որ յառաջագոյն քան զիս ա-
ռաքեալքն էին, այլ չոգայ յԱրարիա, և դար-
18 ձեալ դարձայ ի Իամասկոս: Ապա յետ երկոց ա-
մաց ելի յերուսաղէմ տեսանել զՊետրոս, և եղէ
19 առ նմա աւուրս հնգետասան: Այլ ոք յառա-
քելոց անաի ոչ տեսի, բայց միայն զՅակովբոս զեղ-
20 բայրն Տեառն: Այլ զոր գրեմս առ ձեզ, սհա-
21 ւասիկ առաջի Աստուծոյ, զի ոչ ստեմ: Ապա եկի
22 ի կողմանս Ասորւոց և Կիլիկեցւոց: Եւ յանձանութս
էի երեսօք եկեղեցեացն ²որ ի թլիսատութենէ անաի
23 էին" ի Բրիտանոս: Բայց զի լսելով լուեալ էր թէ

¹Կա՛մ, յիս²Յայնն, Հրէաստանի որ

Որ հալածէրն զմեզ յայնժամ, արդ տւետարսնէ
24 զհաւասանն զոր երբեմն խախտէր. Եւ փառաւոր
առնէին ինեւ զԱստուած:

ԳԼ. Բ

1 ԵՎ. Այգա յետ ամաց չորեքտասանից միւսան-
դամ ելի յԵրուսաղէմ ընդ Բառնարայ՝ առեալ
2 ընդ իս և զՏիտոս: Եւ ելի ըստ յայտնութեանն.
և զգացուցի նոցա զաւետարանն զոր քարոզէի
ի հեթանոսս, առանձինն այնացիկ որ կարծեալքն
էին, գուցէ ընդունայն ինչ ընթացեալ իցեմ կամ
3 ընթանայցեմ: Այլ և ոչ Տիտոս որ ընդ իս ի հե-
4 թանոսաց էր՝ բռնադատեցաւ թլփատել: Այլ
վասն սպրդողաց սուտ եղբարցն, որք սպրդեցին
մտանել դիտել զազատութիւնն մեր զոր ունիմք
5 ի Քրիստոս Յիսուս. զի զմեզ ծառայեցուսցեն: Արոց
և ոչ առ ժամանակ մի անսացաք հնազանդու-
թեանն, զի ճշմարտութիւն աւետարանին հաստա-
6 տեսցի առ ձեզ: Բայց զկարծելոցն եթէ իցեն ինչ,
որպիսիք ոք երբեմն էին, չէ ինչ ինձ փոյթ. քանզի
Աստուած ակն մարդկան ոչ առնու. զի ինձ կար-
7 ծեալքն այնպիսի ինչ ոչ զգացուցին. Այլ զնորին
հակառակն, իբրեւ տեսին եթէ հաւատացեալ է
ինձ աւետարանն անթլփատութեան, որպէս Պետ-
8 րոսի՝ թլփատութեան. (Զի որ յաջողեացն Պետրոսի
յառաքելութիւն թլփատութեանն, յաջողեաց և
9 ինձ ի հեթանոսս.) Իբրեւ զիտացին զշնորհսն որ
տուեալ էին ինձ, Յակովբոս և Կեփաս և Յովհան-
նէս որ կարծեալ սիւնքն էին, ձեռն ետուն հա-

- Լանութեան ինձ և Բաւնարայ . զի մեք ի հե-
 10 թանոսս , և նոքա՝ ի թլփատութեանն . Բայց միայն
 զի զաղքատան յիշեացուք , զոր և ես փուլթացայ
 զնոյն առնել :
 11 Ե՛ր . Այլ յորժամ եկն ¹կեփասս յԱնտիոք ,
 ընդդէմ դարձայ նորա , քանզի գոգ իբրեւ ըստ-
 12 գաեայ իմն էր : Քանզի մինչչեւ եկեալ էին ոմանք
 առ ի Յակովբայ , ընդ հեթանոսս ուսէր ²անխտիր .
 իսկ իբրեւ եկին , զատանէր և որոշէր զանձն՝ եր-
 կուցեալ յայնցանէ որ ի թլփատութենէ անտի
 13 էին : Եւ կեղծաւորեցան ընդ նմա և այլ Հրեայքն ,
 մինչեւ Բաւնարասս անգամ խոնարհեցաւ ի նոցա
 14 կեղծաւորութիւնն : Այլ իբրեւ տեսի թէ ոչ ու-
 ղիղ գնան ի ճշմարտութիւն աւետարանին , տեսմ
³ցկեփասս առաջի ամենեցուն , Եթէ դու որ Հրեայդ
 ես՝ հեթանոսարար ե . ոչ հրէարար կեաս , զիա՞րդ
 15 ստիպես հեթանոսաց լինել հրեարէն : Զի մեք բուն
 16 Հրեայք եմք , և ոչ ի հեթանոսաց մեղաւորք : Զայս
 զիտեմք եթէ ոչ արդարանայ մարդ ի գործոց օրի-
 նաց , եթէ ոչ ի հաւատոցն Յիսուսի Քրիստոսի . և
 մեք ի Քրիստոս Յիսուս հաւատացաք , զի արգա-
 րասցուք ի հաւատոցն Քրիստոսի , և ոչ ի գործոց
 օրինաց . զի ի գործոց օրինաց ոչ արդարասցի ա-
 17 մենայն մարմին : Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք արդա-
 րանալ ի Քրիստոս , և գտանիցիմք մեղաւորք , ա-
 պա ուրեմն Քրիստոս մեղա՞ց պաշտօնեայ եղեւ .
 18 քաւ լիցի : Զի եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն միւսան-

¹Ո՛հնէ , Պետրոս

³Ո՛հնէ , ցՊետրոս

²Ի Յաննէն պատմէ

գամ շինիցեմ, ապա յանցաւոր զանձն թմ ես ին-
 19 ձէն երեւեցուցանեմ: Ձի ես օրինօք օրինացն մե-
 20 ռայ, զի Աստուծոյ կեցից. ¹Եւ ընդ Քրիստոսի
 ի խաչ ²ելից. և կենդանի եմ այսուհետեւ, ոչ ես՝
 այլ կենդանի է յիս Քրիստոս:

ԵՁ. Այլ որ այժմս կեամ մարմնով, հաւա-
 տովք Որդւոյն Աստուծոյ կեամ, որ սիրեացն զիս,
 21 և մատնեաց զանձն վասն իմ: Եւ ես ոչ անարգեմ
 զշնորհսն Աստուծոյ. զի եթէ յօրինաց անտի էր
 արգարութիւն, ապա Քրիստոս զուր մեռաւ:

ԳԼ. Գ

1 Ո անմիտ Գաղատացիք, ո՞նիս իսանձ արար զձեզ³.
 որոց գրեթէ առաջի աչաց Յիսուս Քրիստոս գրե-
 2 ցաւ ի խաչ ելեալ: Ձայս միայն կամիմ ուսա-
 նել ի ձէնջ. ի գործոց օրինաց զՀոգին ընկալա-
 3 ըրուք, եթէ ի լրոյ հաւատոց: Այգչափ անմիտ էք,
 4 սկսեալ հոգւով, և արդ մարմնով վախճանիք: Եւ
 այնչափ անցք անցին ընդ ձեզ զո՞ւր, եթէ իցէ
 5 զուր: Իսկ արդ որ բաշխեաց ի ձեզ զՀոգին և
 յտջողեաց ի ձեզ զզօրութիւնս՝ ի գործոց օրինաց
 6 է, եթէ ի լրոյ հաւատոց: Որպէս Աբրահամ հա-
 ւատաց յԱստուած, և համարեցաւ նմա յարդա-
 7 ըութիւն: ⁴Գիտիցէ՞ք արդեւք, զի որք ի հաւա-

¹ Ի Յաննիս պապապէ

² Յայն, ելի

³ Ոմանք յաւելան, ոչ հնազանդել ճշմարտութեան

⁴ Յայն, Ապա գիտասջիք

- 8 տոց անտի են, նոքա են որդիք Աբրահամու : Յա-
 աւազագոյն զիտէր գիր, եթէ ի հաւատոց անտի
 արդարացուցանէ Աստուած զհեթանոսս, յաւա-
 ջագոյն խոստացաւ Աբրահամու, թէ ի քեզ օրհ-
 9 նեացին ամենայն ազգք : Այսուհետեւ որք ի հա-
 լատոց անտի են՝ օրհնին ընդ հաւատացելոյն Աբ-
 10 րահամու : Զի որ միանգամ ի գործոց օրինացն են,
 ընդ անիծիւք են . քանզի գրեալ է թէ Անիծեալ
 ամենայն մարդ որ ոչ կացցէ յամենայն գրեալսն
 ի գիրս օրինաց՝ առնել զամենայն : ՎՋ
- 11 Զի օրինօքն ոչ ոք արդարանայ առաջի Աստու-
 ծոյ, այն յայտ իսկ է . զի Արդարն, ասէ, ի հա-
 12 լատոց կեցցէ : Բայց օրէնքն չեն ի հաւատոց, այլ
 13 որ արացէ զայն՝ կեցցէ ի նոսին : Քրիստոս գնեաց
 զմեզ յանիծից օրինացն, եղեալ վասն մեր անէծք,
 (զի գրեալ է թէ Անիծեալ ամենայն որ կախեալ
 14 կայցէ զփայտէ,) Զի ի հեթանոսս օրհնութիւնն
 Աբրահամու եղիցի ի Քրիստոս Յիսուս . զի մեք
 զաւետիս Հոգւոյն Սրբոյ ընկալցուք հաւատովք :
 15 Ըստ մարդկութեան ասեմ, եղբարք . Ապաքէն
 զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ ոք կարէ անար-
 16 գել, և ոչ այլ հրաման ի վերայ այնր աալ : Իսկ
 Աբրահամու խոստացան աւետիքն և զաւակի նա-
 րա . և ոչ ասէ, Զաւակաց՝ իբրեւ բազմաց, այլ
 իբրեւ զմիոյ, թէ՛ եւ զաւակի քում, որ է Քրիս-
 17 տոս : Բայց զայս ասեմ, Զկտակն յաւաջագոյն
 հաստատեալ յԱստուծոյ ի Քրիստոս, օրէնքն որ
 յետ չորեքարեւր և երեսուն ամի եդան, ոչ կա-
 18 րեն խախտել առ ի խափանելոյ զաւետիսն : Եթէ
 յօրինաց անտի է ժառանգութիւնն, ապա ոչ եւս

յաւետեացն . բայց Աբրահամու աւետեօք շնորհեաց Աստուած :

- 19 Իսկ զի՞նչ իցեն օրէնք . յանցուածոց վասն յաւելան , մինչեւ եկեսցէ զաւակն , որում խոստացեալն էր՝ կարգեալ հրեշտակօք ի ձեռն միջնորդի :
- 20 Իսկ միջնորդ միոյ ուրուք ոչ է , բայց Աստուած
- 21 մի է : Իսկ արդ օրէնքն հակառակ ինչ իցեն աւետեացն Աստուծոյ . քաւ լիցի . զի եթէ տուեալ էին օրէնքն որ կարսղ էին կենդանի առնել , ապա
- 22 հաստատ յօրինաց անտի էր արդարութիւն : Այլ փակեցին գիրք զամենեսին ընդ մեղօք , զի աւետիքն ի հաւատոց անտի Յիսուսի Քրիստոսի տացին հաւատացելոց :
- 23 Մինչչեւ հաւատքն եկեալ էին՝ ընդ օրինօք փակեալ պահէաք ի հանդերձեալ հաւատան , որ յայտնելոց էին ի մեզ : Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ի Քրիստոս Յիսուս , զի
- 25 ի հաւատոցն արդարասցուք : Այլ իբրեւ եկին հաւատքն , ոչ եւս ընդ դաստիարակաւ եմք : Քանզի ամենեքին որդիք Աստուծոյ էք հաւատովք ի Յիսուս Քրիստոս : Որք միանդամ ի Քրիստոս մկրտեցարուք , զՔրիստոս զգեցեալ էք . չիք խտիր , Ոչ Հրէի և ոչ հեթանոսի , ոչ ծառայի և ոչ ազատի , ոչ արուի և ոչ իգի . զի ամենեքեան դուք մի էք
- 29 ի Քրիստոս Յիսուս : Ապա եթէ դուք Քրիստոսի էք , ուրեմն Աբրահամու զաւակ էք , ըստ աւետեացն ժառանգք :

ԳԼ Դ

1 24. Քայս ասեմ , ցորքան ժամանակս ժառանգն

- տղայ է՝ չէ ինչ առաւել քան զծառայն, թէպէտ
 2 և տէր իցէ ամենեցուն. Այլ ընդ հազարապետօք է
 և ընդ գաւառապետօք մինչեւ ի ժամանակակէտ
 3 հօրն: Նոյնպէս և մեք մինչ տղայքն էաք, ընդ
 տարերքք աշխարհիս ի ծառայութեան կայաք:
 4 Այլ իբրեւ եկն լրումն ժամանակին, առաքեաց
 Աստուած զՈրդին իւր որ եղեւ ի կնոջէ, և եմուտ
 5 ընդ օրինօք. Զի զնոսա որ ընդ օրինօքն իցեն՝ դնես-
 6 ցէ, զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք: Եւ զի էք
 դուք որդիք, առաքեաց Աստուած զՀոգի Որդւոյն
 իւրոյ ի սիրտս ¹մեր՝ որ աղաղակէ Աբբա, Հայր:
 7 Այսուհետեւ չես ծառայ, այլ որդի. եթէ որդի,
 և ժառանգ ²Աստուծոյ:
 8 Այլ յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք զԱստուած՝
 ծառայէիք այնոցիկ որ ոչն էին ի ընէ Աստուծօք:
 9 Այլ այժմիկ ծաներուք զԱստուած, մանաւանդ
 թէ ծանուցայք իսկ յԱստուծոյ, զիա՞րդ դառնայք
 միւսանգամ ի տարերս տկարս և յաղքատս, որոց
 միւսանգամ զանձինս ծառայեցուցանել կամիք:
 10 Զաւուրս խտրէք և զամիսս և զժամանակս և զտա-
 11 րիս: Երկնչիմ ի ձէնջ, գուցէ թէ ի զուր ինչ վաս-
 տակեցի ի ձեզ:
 12 Եղերուք իբրեւ զիս, քանզի և ես իբրեւ զձեզգ
 էի. եղբարք, աղաչեմ զձեզ, չիք ինչ ձեր մե-
 13 ղուցեալ առ իս: Գիտէք դուք զի տկարութեամբ
 մարմնոյ աւետարանեցի ձեզ զառաջինն. և զփոր-
 14 ձանսն որ ի մարմնի իմում էին՝ Ոչ անարգեցէք և

¹Ո՛հն+, ձեր

²Ո՛հն+, Աստուծոյ ի Քրիստոս

- ոչ անդոսնեցէք, այլ իբրեւ զհրեշտակ Աստուծոյ
 15 ընկալարուք զիս, իբրեւ զՔրիստոս Յիսուս. իսկ
 արդ ո՞ւր է երանութիւնն ձեր. վկայեմ ձեզ, եթէ
 հնար ինչ էր, զաչս ձեր հանէիք և տայիք ինձ :
 16 Արդ զի՞ թշնամի իմն եղէ ձեզ, զի զստոյգն խօսե-
 17 ցայ : Այլ նախանձեցուցանեն զձեզ ոչ ի բարի, և
 արգելուլ կամին զձեզ զի նոցա նախանձաւորք լի-
 18 նիցիք : Բայց լաւ է նախանձաւոր լինել ի բարիս
 յամենայն ժամ, և ոչ միայն յորժամ ի ձերում
 միջի իցեմ :
 19 ԶԴ. Որդեակք իմ, զորս դարձեալ վերստին
 20 երկնեմ, մինչեւ նկարեսցի Քրիստոս ի ձեզ : կամէի
 այժմ դալ առ ձեզ և փոխել զբարբառ իմ, զի
 տարակուսեալ եմ ես վասն ձեր :
 21 Ասէք ինչ ինձ՝ որ ընդ օրինօքն կամիք լինել,
 22 չիցէ՞ ¹ընթերցեալ ձեր զօրէնս : Զի գրեալ է թէ
 Արրահամու երկու որդիք էին, մի՛ յաղախնոյ ան-
 23 տի, և մի՛ յազատէն : Այլ որ յաղախնոյն էր՝ ըստ
 մարմնոյ ծնեալ էր, և որ յազատէն՝ ըստ աւետեացն :
 24 Որ է առակ օրինակի . զի այս ինքն են երկու կտա-
 կարանք, մի՛ ի լեռնէ Սինեայ ի ծառայութիւն
 25 ծնեալ, որ է Հագար . Քանզի Հագարն լեռն Սի-
 նա է յԱրարիս, հաւասար է ²այսմ Երուսաղեմի,
 26 զի ծառայէ որդւովք իւրովք հանդերձ : Այլ վերինն
 Երուսաղէմ ազատ է, որ է մայր մեր ³ամենեցուն :
 27 Զի գրեալ է, Ուրախ լեր, ամուլ, որ ոչ ծնանէիր .
 գոչեա և աղաղակեա որ ոչդ երկնէիր . զի բազում
 են որդիք սկնդկիդ առաւել քան զարամբւոյն :

¹Յայնն, լուեալ ²Յայնն, այժմու ³Յամենս պախտե

- 28 Այլ մեք, եղբարք, ըստ իսահակայ աւետեացն որ-
 29 դիք եմք: Այլ որպէս յայնժամ, որ ըստ մարմնոյն
 ծնեալ էր՝ հալածէր զայն որ ըստ հոգւոյն, նոյն-
 30 պէս և այժմ: Այլ զի՞նչ ասէ գիր. Ի բաց հան
 զաղախինդ և զօրդի դորս, զի մի՛ ժառանգեսցէ
 31 որդի աղախնոյդ ընդ որդւոյ ազատին: Ասան որոյ,
 եղբարք, չեմք որդիք աղախնոյն, այլ ազատին.
¹ազատութեամբն, որով ֆրիստոս զմեզ ազատեցոյց:

ԳԼ. Ե

- 1 Պինդ կացէք այտուհետեւ, և մի՛ միւսանդամ ընդ
 լծով ծառայութեան մտանէք:
 2 ԶԶ. Ահաւատսիկ ես Պաւղոս ասեմ ձեզ, զի եթէ
 3 թլփատիք, ֆրիստոս ինչ ձեզ ոչ օգնէ: Ակայեմ
 ամենայն մարդոյ որ թլփատիցի, թէ պարտական է
 4 զամենայն օրէնան կատարել: Խափանեալ էք ի ֆրիս-
 տոսէ որ օրինօքն արդարանայք, և անկեալ էք ի շնոր-
 5 հաց անտի: Զի մեք Հոգւոյն ի հաւաստոց յուսոյն
 6 արդարութեան ակն ունիմք: Զի ի ֆրիստոս Յիսուս
 ոչ թլփատութիւն ինչ կարող է, և ոչ անթլփա-
 7 տութիւն. այլ՝ հաւասար սիրով աջողեալք: Բար-
 ւոք ընթանայիք, ո՞ կասեցոյց զձեզ ճշմարտու-
 8 թեանն չհաւանել: Զի այն հրապոյրք ոչ յայնմանէ
 9 են որ կոչեացն զձեզ: Փոքր մի խմոր զամենայն
 10 զանգուածն խմորէ: Այլ ես յուսացեալ եմ ի ձեզ
 Տերամբ, թէ ոչ այլադդ ինչ խորհիցիք, և որ խռո-
 վեցուցանէ զձեզ՝ կրեսցէ դատաստան, ո ոք և իցէ:

¹ Ի բաց հան աստի՛ն սխանի յաջորդ գլխին

- 11 Այլ ես, եղբարք, եթէ թլփատութիւն քարոզէի,
 ընդէ՞ր տակաւին հալածիմ. ապա ուրեմն խա-
 12 փանեալ իցէ գայթակղութիւն խաչին: Երանի թէ
 մօտակտուր իսկ լինէին որ զձեզն խռովեցուցանեն:
 13 Զի դուք յաղատութիւն կոչեցեալ էք, եղբարք.
 միայն զի աղատութիւն ձեր ոչ լինիցի ի պատճառս
 14 մարմնոյ, այլ սիրով ծառայեցէք միմեանց: Զի
 ամենայն օրէնք ի մի բան կատարին, ի Սիրեցեսն
 15 զընկեր քս իբրեւ զանձն քո: Ապա եթէ զմիմեանս
 խածատիցէք և ուտիցէք, զգոյշ լերուք, գուցէ
 ի միմեանց սատակիցիք:
 16 Է՛ր. Բայց զայս ասեմ. Հոգւով գնացէք, և
 17 ղցանկութիւն մարմնոյ մի՛ կատարէք: Զի մարմին
 ցանկայ հակառակ հոգւոյ, և հոգի՛ հակառակ
 մարմնոյ. և զի սոքա միմեանց հակառակ են, մի՛
 18 ղոր կամիցիքն՝ զայն առնիցէք: Իսկ եթէ Հոգւով
 19 վարիք, ապա չէք ընդ օրինօք: Զի յայտնի են գործք
 մարմնոյ, այսինքն են շնութիւն, պոռնկութիւն,
 20 պղծութիւն, գիջութիւն, կռապաշտութիւն, կա-
 խարդութիւն, թշնամութիւն, հեռ, նախանձ,
 բարկութիւն, հակառակութիւնք, երկպառակու-
 21 թիւնք, հերձուածք, Զարակնութիւն, սպանու-
 թիւնք, արբեցութիւնք, անառակութիւնք, և որ
 ինչ սոցին նման են. զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ
 ձեզ, որպէս և կանխաւն ասէի, թէ որ զայսպիսի
 ինչ գործեն՝ զարքայութիւն Աստուծոյ ոչ ժա-
 22 ուանդեն: Իսկ պտուղ Հոգւոյն այս է. սէր, խնդու-
 23 թիւն, խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն, Քաղց-
 րութիւն, բարութիւն, հաւատք, հեղութիւն,
 ժուժկալութիւն. զայսպիսեաց աստի օրէնքն չեն

- 24 հակառակ : Իսկ որ ֆրիստոսեանքն են՝ զմարմինս
 իւրեանց ի խաչ հանին կարեօքն և ցանկութեամբք
 25 հանդերձ : Եթէ կեամք Հոգւով, ընդ Հոգւոյն և
 26 միարանեացուք : Եւ մի՛ լիցուք սնապարծք՝ միմեանց
 ձայն տալով և ընդ միմեանս նախանձելով :

ԳԼ. Զ

- 1 ԷԶ. Եղբարք, եթէ յանկարծ ըմբռնեսցի ոք
¹ի ձէնջ՝ յինչ և իցէ յանցանս, գուք որ հոգե-
 ւորքդ էք՝ հաստատեցէք զայնպիսին հոգւով հե-
 ղութեան. զգոյշ լինիցիք անձանց զի մի՛ և գուք
 2 փորձիցիք : Զմիմեանց բեռն բարձէք, և այնպէս
 3 կատարեցէք զօրէնսն ֆրիստոսի : Եթէ համարիցի
 4 ոք լինել ինչ, և չիցէ, զանձն իւր խաբէ : Զգործ
 իւր կշռեսցէ իւրաքանչիւր ոք, և ապա անձին իւ-
 րում միայն պարծանս տացէ, և մի՛ սա բնկերաւն :
 5 Զի իւրաքանչիւր ոք զիւր բեռն բտռնալոց է :
 6 Հաղորդութիւն արասցէ ²աշակերտն վարդապե-
 7 տին յամենայն բարութիւնս : Մի՛ խարիք, Աստուած
 8 ոչ արհամարհի : Զի զոր ինչ սերմանէ մարդ՝ զնոյն
 և հնձեսցէ. որ սերմանէ ի մարմին իւր՝ ի մարմնոյ
 անտի հնձեսցէ զապականութիւն. և որ սերմանէ
 ի Հոգին՝ ի Հոգւոյ անտի հնձեսցէ զկեանսն յաւի-
 9 տենից : Այլ զբարիս գործել մի՛ ձանձրասցուք,
 զի ի ժամանակի իւրում հնձեսցուք ³առանց լքա-
 10 նելոյ : Այսուհետեւ մինչդեռ ժամանակս ի ձեռս

¹ Ի բազմա-ս պատմէ

² Յ-յն, որ ուսանին զբանն

³ Յ-յն, եթէ ոչ լքանիցիմք

է, գործեսցուք զբարիս առ ամենեւեան, մանա-
ւանդ առ ընտանիսն հաւատոյ :

11 Տեսէք որպիսի գրով գրեցի առ ձեզ իմով ձե-
12 ուամբ : Զի որ միանգամ կամին բարեմարդիկ լինել
մարմնով, նոքա ստիպեն զձեզ թլփատել. միայն
13 զի մի՝ ¹ « խաչին ֆրիստոսի զհետ երթայցեն » : Բանզի
և որ թլփատեալքն իսկ են՝ նոքա զօրէնսն ոչ պա-
հեն, այլ կամին զի դուք թլփատեսջիք, զի ձերով
մարմնովդ պարծեսցին : ՎԶ

14 Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել, բայց միայն ի խաչն
Տեառն մերոյ Յիսուսի ֆրիստոսի, որով ինձ աշ-
15 խարհ ի խաչ ելեալ է, և ես՝ աշխարհի : ² Զի ոչ՝
թլփատութիւն ինչ է և ոչ անթլփատութիւն, այլ
16 նոր արարած : Եւ որ միանգամ այսմ կանոնի միա-
բան լինին, խաղաղութիւն ի վերայ նոցա և ողոր-
17 մութիւն, և ի վերայ Իսրայելին Աստուծոյ : Այ-
սուհետեւ աշխատ ոք զիս մի՝ արասցէ, զի ես ³ զչար-
18 չարանսն ֆրիստոսի ի մարմնի իմում կրեմ : Շնորհք
Տեառն մերոյ Յիսուսի ֆրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձե-
րում, եղբարք : Ամէն :

Ա- Գաղաթայիս գրեցաւ ի Հովն :



¹ Յայն, վասն խաչին ֆրիստոսի հալածեսցին

² Ո՛հա, Զի ի ֆրիստոս Յիսուս ոչ

³ կամ, վերաշխեպսն

ԱՌ Ե Փ Ե Ս Ա Յ Ի Ս

ԹՈՒՂԹ



ԳԼ Ա

- 1 ԸԿ. ՊԱՒՂՈՍ, առաքեալ Յիսուսի ֆրիստոսի
կամօքն Աստուծոյ, սրբոց որ են ¹ յԵփեսոս, և հա-
2 ւասացելոց ² ի ֆրիստոս. Շնորհք ընդ ձեզ և խա-
ղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ
Յիսուսէ ֆրիստոսէ :
- 3 Օրհնեալ է Աստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յի-
սուսի ֆրիստոսի, որ օրհնեաց զմեզ ամենայն հո-
4 գեւոր օրհնութեամբ յերկնաւորս ի ֆրիստոս. Որ-
պէս ընտրեաց զմեզ նովաւ յառաջ քան զլինելն
աշխարհի, լինել մեզ սուրբս և անարատս առաջի
5 նորա սիրով : Յառաջագոյն սահմանեաց զմեզ
յորդեգրութիւն ի ձեռն Յիսուսի ֆրիստոսի ի նոյն
6 ըստ հաճութեան կամաց իւրոց, ի գովեստ փա-
ռաց շնորհաց իւրոց, որով զուարճացոյց զմեզ Ար-
7 րելեալն : Որով ունիմք զփրկութիւն ի ձեռն արեան
նորա, զթողութիւն մեզաց ըստ մեծութեան շնոր-
8 հաց իւրոց. Որ առաւելաւ ի մեզ ամենայն իմաս-
9 տութեամբ և գիտութեամբ : Եցոյց մեզ զխոր-

¹ Յոմանս պալատէ

² Յոյնն, ի ֆրիստոս Յիսուս

- հուրդս կամաց իւրոց ըստ հաճութեան իւրում,
 10 զոր յառաջագոյն եղ ¹ նովաւ, ի տնտեսութիւն
 լրման ժամանակաց, բովանդակել զամենայն ֆրիս-
 առսիւ, որ ինչ յերկինս և որ ինչ յերկրի ի նոյն :
 11 Որով և վիճակեցաք յառաջագոյն հրաւիրեալք՝
 ըստ յառաջադրութեանն ² Աստուծոյ, որ զամե-
 12 նայն յաջողէ ըստ խորհրդոց կամաց իւրոց . Լինել
 մեզ ի գովեստ փառաց նորա՝ յառաջագոյն յու-
 13 սացելոցս ի ֆրիստոս : Որով և դուք իբրեւ լուս-
 րուք զբանն ճշմարտութեան, զաւետարանն փրկու-
 թեան ձերոյ, որով և հաւատացեալ կնքեցայք
 14 Հոգւոյն Արքոյ աւետեաց . Որ է առհաւատչեայ
 ժառանգութեան մերոյ, ի փրկութիւն ³ նուաճու-
 թեան, ի գովեստ փառաց նորա :
 15 ԸՌ. Վասն այնորիկ և ես իբրեւ լուսայ զհաւատան
 ձեր որ ի Տէր Յիսուս, և զսէրն որ ընդ ամենայն
 16 սուրբս, Ոչ դադարեմ ի գոհանալոյ վասն ձեր՝ յի-
 17 շել զձեզ յաղթս . Զի Աստուած Տեառն մերոյ
 Յիսուսի ֆրիստոսի, Հայրն փառաց, տացէ ձեզ
 զհոգին իմաստութեան և յայտնութեան գիտու-
 18 թեամբն իւրով . Լուսաւոր առնել զաչս ⁴ սրտից՝
 առ ի գիտելոյ ⁵ մեզ զի՛նչ է յոյս կոչման նորա,
 և զի՛նչ է մեծութիւն փառաց ժառանգութեան
 19 նորա ի սուրբս . Եւ զի՛նչ է առաւելութիւն մե-

¹ Ո՛հն+, յինքեան

² Բազու-ժ+, նորա

³ Յայնն, սեպհականութեան, իմ՝ աստուծուծոյ

⁴ Բազու-ժ+, սրտից ձերոց

⁵ Յայնն, ձեզ

- ծուլթեան զօրուլթեան նորա ի մեզ հաւատացեալս՝
 ըստ յաջողութեան կարողութեան զօրութեանն
 20 իւրոյ, Զոր յաջողեաց ի Քրիստոս, զի յարոյց զնա
 ի մեռելոց, և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ յերկնաւորս
 21 ի վերայ ամենայն իշխանութեան և պետութեան
 և զօրութեան և տէրութեան և ամենայն անուան
 անուանելոյ, ոչ միայն յաշխարհիս յայսմիկ, այլ և՝
 22 ի հանդերձելումն. Եւ զամենայն ինչ հնազանդ
 արար ի ներքոյ ոտից նորա, և զնա եղ գլուխ ի վե-
 23 րայ ամենայն իրիք եկեղեցւոյ, Որ է մարմին նորա,
 լրումն՝ որ զամենայն յամենայնի լնու:

ԳԼ. Բ

- 1 Եւ դուք որ մեռեալն էիք ի մեղս ձեր և յան-
 2 ցանս, Յորս երբեմն գնայիք ըստ յաւիտենի աշ-
 խարհիս այսորիկ, ըստ իշխանին իշխանութեան օ-
 դոյս, այսոյ՝ որ այժմն ընդմտեալ է յորդիան
 3 ապստամբութեան. Յորս և մեք ամենեքեան շըր-
 ջէաք երբեմն ի ցանկութիւնս մարմնոյ մերոյ, և
 առնէաք զկամս մարմնոյ և զմտաց, և էաք Վար-
 դարեւ որդիք բարկութեան իրրեւ այլքն:
- 4 ԸԶ. Այլ Աստուած որ մեծն է ոգորմութեամբ,
 վասն բազում սիրոյն իւրոյ զոր սիրեացն զմեզ,
 5 Մինչդեռ մեռեալն էաք ի մեղս մեր, կենդանիս ա-
 րար զմեզ ի Քրիստոս. (քանզի շնորհօք ապրե-
 6 ցաք.) Ընդ նմին յարոյց, և ընդ նմին նստոյց
 7 յերկնաւորս ի Քրիստոս Յիսուս: Զի ցուցցէ ի յա-
 լիսեանսն որ գալոցն են՝ զառաւել մեծութիւն

¹Յոյն, ի բնէ

- շնորհացն իւրոց քաղցրութեամբ ի մեզ ի Քրիստոս
 8 Յիսուս : Ձի շնորհօք ¹նորա էք փրկեալք ի ձեռն
 հաւատոցն . և այս ոչ ի ձէնջ, այլ Աստուծոյ
 9 պարգեւ է . Ոչ ի գործոց, զի մի՛ ոք պարծեսցի :
 10 Ձի նորա արարած եմք՝ հաստատեալք Քրիստոսիւ
 Յիսուսիւ ի գործս բարութեան, յորս յառաջա-
 գոյն պատրաստեաց Աստուած, զի ի նոյնս գնաս-
 ցուք :
 11 Վասն որոյ և դուք յիշեցէք զի երբեմն հեթա-
 նոսք էիք մարմնով, (որ կոչեցեալն են անթլփա-
 տութիւն յանուանեալ թլփատութենէ անտի
 12 մարմնաւոր ձեռագործին .) Ձի էիք ի ժամանակին
 յայնմիկ առանց Քրիստոսի, և օտարացեալք յա-
 ուաքինութենէն Իսրայելի, և տարագիրք յուխտից
 աւետեացն, և յոյս ինչ ոչ ունէիք և անաստուածք
 13 էիք յաշխարհի : Իսկ այժմիկ ի ձեռն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի դուք որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մերձաւորք
 14 եղերուք արեամբն Քրիստոսի : Ձի նա է խաղաղու-
 թիւն մեր որ արար զերկոսեան մի, և զմիջնորմն
 ցանկոյն քակեաց, զթշնամութիւն ի մարմնի իւ-
 15 րում . Եւ զորէնս պատուիրանացն հրամանօքն՝
 խափանեաց . զի զերկոսին հաստատեացէ ինքեամբ
 16 ի մի նոր մարդ, և արացէ խաղաղութիւն . Եւ հաշ-
 տեցուսցէ զերկոսին միով մարմնով ընդ Աստուծոյ
 խաչիւն իւրով . քանզի սպան զթշնամութիւն յան-
 17 ձին իւրում : Եւ եկն աւետարանեաց խաղաղու-
 թիւն ձեզ հեռաւորաց, և խաղաղութիւն՝ մերձա-
 18 ւորաց . Ձի նովաւ ունիմք զնուաճութիւն երկոքին

¹ Ի բազմա՛ն պախոհ

- 19 միով Հոգևով առ Հայր . Ապա այսուհետեւ ոչ
էք օտարք և պանդուխտք, այլ քաղաքակիցք
20 սրբոց և ընտանիք Աստուծոյ, Շինեալք ի վերայ
հիման առաքելաց և մարգարէից, որոյ է գլուխ
21 անկեանն Քրիստոս Յիսուս . Յորում ամենայն
շինուածն յօդեալ և յօտաշաճեալ աճէ ի տաճար
22 սուրբ Տերամբ, Յորում և դուք ընդ նմին շինիք
ի բնակութիւն Աստուծոյ Հոգևով : ՎՋ

ԳԼ. Գ

- 1 Վասն այսորիկ ես Պաւղոս, կապեալ Յիսուսի
2 Քրիստոսի վասն ձեր հեթանոսաց . Թերեւս լուեալ
իցէ ձեր գտնատեսութիւն շնորհացն Աստուծոյ, որ
3 տուեալ են ինձ ի ձեզ . Ձի ըստ յայտնութեան
ցուցաւ ինձ խորհուրդն, որպէս յառաջագոյն գրեցի
4 առ ձեզ սակաւութեամբ . Առ ի կարող լինելոյ ընթեռ-
նուլ և ի միտ առնուլ զհիմաստութիւնն զիմ ի խոր-
5 հրդեանն Քրիստոսի . Ձի այլոց սոգաց ոչ ցուցաւ
որդեոց մարդկան, որպէս այժմ յայտնեցաւ սրբոց
6 իւրոց առաքելաց և մարգարէից Հոգևովս . Ղինել
հեթանոսաց ժառանգակիցս և մարմնակիցս, և
հաղորդս աւետեացն ի Քրիստոս ¹Յիսուս աւետա-
7 րանաւն, Որոյ եղէ ես սպասաւոր ըստ պարգեւաց
շնորհացն Աստուծոյ որ տուան ինձ ըստ յաջողու-
8 թեան զօրութեան նորա . (Ինձ՝ որ տրուպս եմ
ամենայն սրբոց, տուան շնորհքս այս) ի հեթանոսս
աւետարանել զամբնին մեծութիւնն Քրիստոսի,
9 Եւ լուսաւոր առնել զամենեսին, թէ զինչ է

¹ Յոմանս պախտի

տնտեսութիւն խորհրդոյն որ ծածկեալ էր յամենայն
 յաւիտեանց առ Աստուծոյ որ զամենայն ինչ
 10 արար¹. Զի յայտնեսցի արդ իշխանութեանց և պե-
 տութեանց որ յերկինս են՝ ի ձեռն եկեղեցւոյ բազ-
 11 մապատիկ իմաստութիւնն Աստուծոյ, Ըստ յա-
 ուաջադրութեան յաւիտեանցն զոր արար ի ձեռն
 12 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Արով ունիմք
 զհամարձակութիւն և զնուաճութիւն յուսով
 ի ձեռն հաւատոց նորա:
 13 Վասն որոյ աղաչեմ, մի՛ ձանձրտնալ ի նեղու-
 թեանս² մերում որ վասն ձեր է, որ է փառք³ մեր:
 14 Վասն այսորիկ դնեմ ծուր առ Հայր Տեառն մե-
 15 ռոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Աւստի ամենայն նահապե-
 16 տութիւն յերկինս և յերկրի անուանի, Զի տացէ
 ձեզ ըստ մեծութեան փառաց իւրոց, հաստատել
 զօրութեամբ ի ձեռն Հոգւոյն իւրոյ ի ներքին մարդն.
 17 Բնակել Քրիստոսի հաւատովք ի սիրտս ձեր, սիրով
 18 արմատացեալք և հաստատեալք: Զի կարող լինի-
 ջիք հասանել ընդ ամենայն սուրբս, զինչ է լայ-
 նութիւն և երկայնութիւն և բարձրութիւն և խո-
 19 րութիւն. ճանաչել զառաւելութիւն գիտութեան
 սիրոյն Քրիստոսի, զի լցջիք ամենայն լրութեամբն
 20 Աստուծոյ: Այլ այնմ որ կարողն է առաւել քան
 զամենայն ինչ առնել յաճախութեամբ քան զոր
 խնդրեմքն և իմանամք, ըստ զօրութեանն որ յա-
 21 ջողեալն է ի մեզ, Նմա փառք յեկեղեցւոջն⁴ և
 ի Քրիստոս Յիսուս յամենայն ազգս յաւիտեանից
 յաւիտեանս: Ամէն:

¹ Ո՛ման, յաւելան, ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի

² Յայնն, իմում ³ Բազում, ձեր ⁴ Ի բազումս պալատե

ԳԼ. Դ

1 Արդ աղաչեմ զձեզ ես որ կապեալս եմ ի Տէր,
 2 արժանի գնալ կոչմանն յոր կոչեցարուք, Ամենայն
 խոնարհութեամբ և հեզութեամբ և երկայնամտու-
 3 թեամբ անսալ միմեանց սիրով. փութալ պահել
 զմիաբանութիւն շոգւոյն յօգիւ խաղաղութեան:
 4 Մի մարմին և մի հոգի, որսլէս և կոչեցարուք ի մի
 5 յոյս կոչման ձերոյ. Մի է Տէր, մի հաւատք, մի
 6 մկրտութիւն. Մի Աստուած և Հայր ամենեցուն,
 որ ի վերայ ամենայնի և ընդ ամենեսին և յամենե-
 7 սին ¹ի մեզ: Այլ իւրաքանչիւր ումեք ի մէնջ
 տուեալ են շնորհք ըստ շափոյ պարգեւացն Քրիս-
 8 տոսի: Վասն որոյ և ասէ, Եւ ի բարձունս, գերեաց
 9 զգերութիւն և ետ պարգեւս մարդկան: Որ ելն
 զի՞նչ է, եթէ ոչ զի էջ նախ ի ստորին կողմ երկրի:
 10 Որ էջն նոյն է և որ ելն ի վերոյ քան զամենայն
 11 երկինս, զի լցցէ զամենայն: Եւ նա ետ զոմանս
 առաքեալս, զոմանս մարգարէս, զոմանս աւետա-
 12 րանիչս, զոմանս հովիւս և վարդապետս. ի հաս-
 տատութիւն սրբոց, ի գործ պաշտաման, ի շինուած
 13 մարմնոյն Քրիստոսի. Մինչեւ հասցուք ամենեքեան
 ի մի միաբանութիւն հաւատոց և գիտութեան Որ-
 դւոյն Աստուծոյ, յայր կատարեալ ի չափ հասակի
 14 կատարմանն Քրիստոսի: Զի մի՛ յայսմ հետէ իցեմք
 տղայք խռովեալք և տատանեալք յամենայն հոգ-
 մոց վարդապետութեան խաբէութեամբ մարդկան,
 խորամանկութեամբ ի խաբէութիւն մուրրութեան.

¹ Ի Բաղսմա պախսէ, Յամանս՝ ի ձեզ

15 Այլ ճշմարտեալք սիրով՝ աճեցուցուք ի նա զա-
 16 մենայն, որ է գլուխ, Քրիստոս. Ուստի ամենայն
 մարմինն յօդեալ և պատշաճեալ ամենայն խա-
 զալեօք տարաբերութեան, ըստ ազդեցութեան չա-
 փով ըստ իւրաքանչիւր մասին զաճումն մարմնոյ
 գործ է ի շինած անձին իւրոյ սիրով :
 17 Արդ զայս աւեմ և ուխտեմ ի Տէր, մի՛ եւս ձեզ
 զնոյն օրինակ գնալ որպէս և այլ հեթանոսք գնան
 18 ունայնութեամբ մտաց իւրեանց. Որոց խաւարեալ
 են սիրտք իւրեանց, և օտարացեալ են ի կենաց
 անտի Աստուծոյ վասն տգիտութեանն որ է ի նոսա,
 19 վասն կուրութեան սրտից իւրեանց : Որք ¹զանձանց
 իւրեանց զյոյսն հասին, և՝ մատնեցին զանձինս
 գիջութեան, ի գործս ամենայն պղծութեան ազա-
 20 հութեամբ : Այլ դուք ոչ այսպէս ուսարուք զՔրիս-
 21 տոս, թէպէտ և լուարուք զնմանէ և նովաւ ուսայք,
 22 որպէս է ճշմարտութիւնն Յիսուսի. Ի բաց մերկա-
 նալ ի ձէնջ ըստ առաջին գնացիցն զմարդն հին,
 զապակիանեալն ցանկութեամբք խարէութեանն.
 23 Եւ նորոգել հոգւովն մտաց ձերոց, (24) Եւ զգե-
 նուլ զնոր մարդն որ ըստ Աստուծոյն հաստատեալ է
 արգարութեամբ և սրլութեամբ ճշմարտութեանն :
 25 Վասն որոյ ի բաց ընկեցէք զստութիւն, խօսեցա-
 րուք զճշմարտութիւն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի
 26 իւրում, զի եմք միմեանց անդամք : Բարկանայք,
 և մի՛ մեղանչէք. արեգակն ի վերայ բարկութեան
 27 ձերոյ մի՛ մտցէ : Եւ մի՛ տայք տեղի Սատանայի :
 28 Որ գողանայրն՝ մի՛ եւս գողացի, այլ մանաւանդ

¹ Յոյն, անդգայեալք

վաստակեացէ դործել ձեռօք իւրովք զբարիս . զի
 29 բաւական իցէ տալ ում պիտոյ իցէ : Ամենայն բան
 տգեղ ի բերանոյ ձերմէ մի՛ ելցէ , այլ որ ինչ բա-
 րին է ի շինած պիտոյից , զի տացէ շնորհո այնոցիկ
 30 որ լսենն : Եւ մի՛ տրտմեցուցանէք զՀոգին Առբը
 Աստուծոյ , որով կնքեցարուք յաւուրն փրկու-
 31 թեան : Ամենայն դառնութիւն և բարկութիւն և
 սրտմտութիւն և աղաղակ և հայհոյութիւն բարձցի
 32 ի ձէնջ ամենայն չարութեամբն հանդերձ : Լերուք
 ընդ միմեանս քաղցունք , զթածք , շնորհել մի-
 մեանց , որպէս և Աստուած ֆրիստոսիւ շնորհեաց
 մեզ :

ԳԼ. Ե

1 Եղբրուք նմանողք Աստուծոյ իբրեւ որդիք սիրե-
 2 լիք , եւ գնացէք սիրով , որպէս և ֆրիստոս սիրեաց
 զմեզ , և մատնեաց զանձն իւր վասն մեր պատա-
 3 րագ և զենուամն Աստուծոյ ի հոս անուշից : Այլ
 պոռնկութիւն և ամենայն պղծութիւն կամ ագա-
 հութիւն և անուանեացի մի՛ ի միջի ձերում , որպէս
 4 և վայելէ սրբոց . եւ զազրութիւն կամ խօսք յի-
 մարութեան կամ խեղկատակութիւն որ ոչ վայելէ ,
 5 այլ մանաւանդ զոհութիւն : Զայս տեղեկացեալ
 գիտասջիք թէ ամենայն պոռնիկ կամ պիղծ կամ
 ագահ որ է կռապարիշտ՝ ոչ ունի ժառանգութիւն
 6 յարքայութեանն ֆրիստոսին և Աստուծոյ : Մի՛ ոք
 զձեզ խաբեացէ բանիւք անտւովք , զի վասն այ-
 սորիկ իսկ գայ բարկութիւն Աստուծոյ ի վերայ
 7 որդւոցն անհաւանութեան : Մի՛ սյսուհետեւ լինիք
 8 բաժանորդք նոցա : Զի թէպէտ և երբեմն էիք խա-

9 Լար, արգ լոյս էք ի Տէր. իբրեւ զորգիս լուսոյ գնա-
 10 ցէք. Զի սլտուղ ¹լուսոյ ամենայն բարութեամբ է
 11 և արդարութեամբ և ճշմարտութեամբ: Փորձեցէք
 12 զինչ է հաճոյ Տեառն. Եւ մի՛ կցորդ լինիք անպտղու-
 13 թեան գործոցն խաւարի, այլ մանաւանդ յանդի-
 14 մանեցէք: Զի որ ի ծածուկ ինչ գործի ի նոսա՝ զայն
 15 և խօսել աղտեղի է: Այլ ամենայն ինչ յանդի-
 16 մանեալ ի լուսոյ յայտնի լինի. զի ամենայն ինչ
 17 որ յայտնի է՝ լոյս է: Վասն որոյ և ասէ, Արի որ
 18 ննջեսդ, և կանգնեսց ի մեռելոց, և լուսատու լիցի
 19 քեզ Քրիստոս:

15 ԹԿ. Տեսչիք ո՛րպէս ճշմարտիւ գնայցէք. մի՛
 16 իբրեւ անիմաստք, Այլ իբրեւ իմաստունք. գնե-
 17 ցէք զժամանակս, զի աւուրքս չարութեան են:
 18 Վասն այնորիկ մի՛ լինիք անմիտք, այլ իմացարուք
 19 զինչ են կամք Տեառն: Եւ մի՛ արբենայք գինւով
 20 յորում զեղխութիւն է, այլ մանաւանդ լցարուք
 21 Հոգւով. խօսել ²ի սիրտս ձեր՝ սաղմոսիւք և օրհ-
 22 նութեամբք և երգովք հոգեւորօք, երգել և սաղ-
 23 մոս ասել ի սիրտս ձեր Տեառն: Գոհացարուք յա-
 24 մենայն մամ ի վերայ ամենայնի յանուն Տեառն
 25 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ³Հօրն և Աստուծոյ՝:

21 Հնազանդ լերուք միմեանց երկիւղիւն ⁴Քրիստոսի:
 22 Կանայք իւրեանց արանց հնազանդ լիցին իբրեւ
 23 Տեառն. Զի այր է գլուխ կնոջ, որպէս և Քրիստոս

¹Ո՛հան+, Հոգւոյն

²Կամ, ընդ միմեանս

³Յայնն, զԱստուծոյ և զՀօրէ

⁴Ո՛հան+, Աստուծոյ

- գլուխ է եկեղեցւոյ, և ինքն է Փրկիչ մարմնոյ :
- 24 Այլ որպէս եկեղեցին հնազանդ լինի ֆրիստոսի, նոյնպէս և կանայք՝ իւրեանց արանց յամենայնի :
- 25 Արք, սիրեցէք զկանայս ձեր, որպէս և ֆրիստոս սիրեաց զեկեղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վասն նորա . Ձի զնա սրբեացէ սրբութեամբ ¹աւստանին՝
- 27 ըսնիւ . Ձի կացուացէ ինքն իւր յանդիման փառաւոր զեկեղեցի, զի մի՛ ունիցի ինչ արատ կամ ²աղտեղութիւն կամ այլ ինչ յայսպիսեաց, այլ զի իցէ սուրբ և անարատ : Նոյնպէս պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս իբրեւ զիւրեանց մարմինս . որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն իւր սիրէ . Ձի ոչ ոք երբեք ատեայ զանձն իւր, այլ սնուցանէ և դարմանէ զնա, որպէս և ³ֆրիստոս զեկեղեցի . Ձի անդամք եմք մարմնոյ նորա, ի մարմնոյ նորա և յուկերաց նորա : Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքին ի մարմին մի : Խորհուրդս այս մեծ է, և ըսյց ես ասեմ ի ֆրիստոս և յեկեղեցի : Այլ և դուք նոյնպէս մի ըստ միոջէ, զի իւրաքանչիւր ոք զիւր կին այնպէս սիրեացէ իբրեւ զիւր անձն, և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

ԳԼ. 2

- 1 ԹԴ. Որդիք, հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց
- 2 ի Տէր, զի այն է արժանն : Պատուեա զհայր քո և զմայր, որ է առաջին պատուիրան յաւեախն,

¹Յայն, աւստանին ջրոյ

²կամ, խորշ

³Ոհան, Տէր

3 Ձի քեզ բարի եղիցի, և երկայնակեաց լինիցիս
 4 ի վերայ երկրի: Հարք, մի՛ զայրացուցանէք զորդիս
 ձեր, այլ սնուցանիջիք զնոսա խրատու և ուսմամբ
 5 Տեառն: Ծառայք, հնազանդ լերուք տերանց ձե-
 րոց մարմնաւորաց ահիւ և դողութեամբ և միա-
 մտութեամբ սրտից ձերոց՝ որպէս և Քրիստոսի:
 6 Մի՛ աւականէ ծառայել իբրեւ մարդաստեղծոյք,
 այլ իբրեւ ծառայք Քրիստոսի առնել զկամս Աս-
 7 տուծոյ. Սրտի մտօք ծառայել իբրեւ Տեառն, և
 8 մի՛ իբրեւ մարդկան: Գիտառջիք թէ իւրաքանչիւր
 ոք որ զինչ առնէ զբարին, զնոյն ընդունի և
 9 ի Տեառնէ, եթէ՛ ծառայ, և եթէ՛ ազատ: Եւ
 դուք, տեսարք, զնոյն առնիջիք առ նոսա, ներելով
 առնել զպատուհասն, գիտառջիք թէ և՛ նոցա և՛
 ձեր Տէր գոյ յերկինս. և ակնառուութիւն ոչ գոյ
 առաջի նորա:

10 ¹Այսուհետեւ զօրացարուք Տէրամբ և կարողու-
 11 թեամբ զօրութեան նորա: Եւ զգեցարուք զսպա-
 ուազինութիւնն Աստուծոյ, զի կարող լինիջիք կալ
 12 ընդդէմ՝ հնարից Սատանայի: Ձի ոչ է մեզ պա-
 տերազմ՝ ընդ մարմնոյ և ընդ արեան, այլ ընդ իշ-
 խանութիւնս և ընդ պետութիւնս և ընդ աշխար-
 հակալս խուարիս այսորիկ, ընդ այսս չարութեան
 որ ի ներքոյ երկնից:

13 ԹՁ. վասն այսորիկ առէք զսպառազինութիւնն
 Աստուծոյ, զի կարող լինիջիք ի դիմի հարկանել
 14 ²չարին յաւուրն չարութեան: Եւ իբրեւ զամենայն

¹Ո՛հան+, Այսուհետեւ, եղբարք իմ,

²Ի Յռնին պատասխ

ինչ կատարիցէք, հաստատուն կացէք, զաեղի կալ-
 ջիք, պնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութեամբ, և
 15 զգեցեալ զզրահան արդարութեան, Եւ ազուցեալ
 զոտս պատրաստութեամբ աւետարանին խաղաղու-
 16 թեան: Եւ ի վերայ ամենայնի առէք զվահանն
 հաւատոց, որով կարող լինիջիք զամենայն նետս
 17 մուխս չարին շիջուցանել: Եւ առէք զսաղաւարտն
 փրկութեան և զսուսեր Հոգւոյն, որ է բանն Աս-
 18 տուծոյ. Ամենայն աղօթիւք և խնդրուածովք ա-
 ղօթս առնել յամենայն ժամանակի հոգւով, և
 ի նոյն աքնեսջիք ամենայն ժուժկալութեամբ և
 19 խնդրուածովք վասն ամենայն սրբոց, Եւ վասն իմ,
 զի ինձ տացի բան ի բանալ բերանոյ իմոյ համար-
 ձակութեամբ ցուցանել զխորհուրդ աւետարանին:
 20 Վասն որոյ պատգամուորիմ կապանօքս, զի նովին
 համարձակեցայց որպէս և պարտ իցէ ինձ խօսել:
 21 Բայց զի գիտիցէք և դուք զինէն զինչ գործի-
 ցեմ, զամենայն ինչ ցուցցէ ձեզ Տիւքիկոս սիրելի
 22 եղբայր և հաւատարիմ պաշտօնեայ ի Տէր. Զոր
 առաքեցի առ ձեզ դմին իրի, զի գիտասջիք դուք
 23 զմէնջ, և մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր: Խաղաղու-
 թիւն ընդ եղբարս, և սէր հաւատովքն հանդերձ
 յԱստուծոյ ի Հօրէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոս-
 24 սէ: Շնորհք ընդ ամենեսին ոյք սիրեն զՏէր մեր
 Յիսուս Քրիստոս անեղծութեամբ:¹

Ա. Եփեսոսցիս գրեցաւ ի Հռովմէ ի Յերն Տէրմիտի:

¹Ո՛հան, ի Յոյն և ի Հայ Յերաբոսոս յաւելան, Ամէն:

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՅԻՍ

ԹՈՒՂԹ

ԳԼ. Ա

- 1 ԺԿ. **Պ**ԱՒՂՈՍ և Տիմոթէոս, ծառայք Յիսուսի
ֆրիստոսի, ամենայն սրբոց ի ֆրիստոս Յիսուս, որ
են ի կողմանա փիլիպեցւոց, եպիսկոպոսակցօք և
2 սարկաւազօք. Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ ֆրիս-
տոսէ :
- 3 Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ ի վերայ ամենայն
4 յիշատակաց ձերոց, Յամենայն ժամ յամենայն
խնդրուածս իմ վասն ձեր ամենեցուն առնել ա-
5 ղօթս խնդութեամբ, վասն հաղորդութեան ձերոյ
ընդ աւետարանին յօրէ յառաջնմէ մինչեւ ցայժմ,
6 վաստահ եմ յայդ թէ որ սկսաւն ի ձեզ զգործս
բարեաց՝ կատարեսցէ մինչեւ յօրն Յիսուսի ֆրիս-
7 տոսի. Որպէս իրաւ իսկ թուի ինձ խորհել զայս
վասն ձեր ամենեցուն, վասն ունելոյ ՚ի՛նձ զձեզ՝
ի սրտի ի կապանս իմում, և ի սլատասխանատու-
թեան իմում և ի հաստատութեան աւետարանին,
8 կցորդս ինձ շնորհաց զձեզ ամենեսին լինել: ²Վկայ
է ինձ Աստուած, որպէս անձկացեալ եմ առ ձեզ

¹Կամ, ձեզ զիս

²Յայն, Ձի վկայ

9 ամենեսին գթովքն ֆրիստոսի Յիսուսի : Եւ զայն
 աղօթս առնեմ, զի սէրն ձեր եւս քան զեւս առաւ-
 Լել լիցի ի դիտութեան և յամենայն իմաստու-
 10 թեան, Ընտրել ձեզ զլուսն՝ զի իցէք ¹հաստա-
 տունք և առանց գայթակղութեան յօրն ֆրիս-
 11 տոսի. Լցեալ պտղովք արդարութեան ի ձեռն Յի-
 սուսի ֆրիստոսի ի փառս և ի գովեստ Աստուծոյ :
 12 ԺԴ. Կամիմ թէ գիտիցէք, եղբարք, զի որ ինչ
 վասն իմ էր, եւս քան զեւս ի յառաջադիմութիւն
 13 աւետարանին եկն. Մինչեւ կապանաց իմոց յայտնի
 լինել ի ֆրիստոս յամենայն հրապարակիս և առ-
 14 այլս ամենեսեան. Եւ առ բաղում եղբարս ի Տէր,
 որ վատահ են կապանօքս իմովք առաւել եւս հա-
 մարձակել առանց երկիւզի զբանն Աստուծոյ խօ-
 15 սել : Ոմանք առ նախանձու և հակառակութեան,
 և ոմանք մտադիւրութեամբ իսկ զֆրիստոս քարո-
 16 զեն. Եւ ոմանք ի սիրոյ, քանզի գիտեն եթէ ի պա-
 17 տասխանատուութիւն աւետարանին կամ. Եւ ո-
 մանք առ հետտութեան զֆրիստոս պատմեն, այլ
 ոչ սրբութեամբ. քանզի համարին նեղութիւնս
 18 յարուցանել ի վերայ կապանաց իմոց : Բայց այս
 զի՞նչ է. որով օրինակաւ և իցէ, եթէ՛ պատճա-
 րանօք և եթէ՛ ճշմարտութեամբ, ֆրիստոս պատմի,
 19 և ընդ այս խնդամ, այլ և ուրախ եւս եղէց : Զի
 դիտեմ եթէ այս պահի ինձ ի փրկութիւն ի ձերոց
 խնդրուածոց և ի պարգեւաց Հոգւոյն Յիսուսի ֆրիս-
 20 տոսի, Ըստ ակնկալութեան և յուսոյն իմոյ, զի
 մի՛ իւրք յամօթ եղէց, այլ ամենայն համարձա-

¹Յայնն, առանց կեղծաւորութեան

կուլթեամբ, որպէս յամենայն ժամ և այժմ, մե-
 ծասցի ֆրիստոս ի մարմնի իմում, եթէ կենօք և
 21 եթէ մահու: Ձի ինձ կեանք ֆրիստոս է, և մե-
 22 ռանել՝ շահ: Ապա եթէ կեանքս մարմնոյ այս ինձ
 պտուղ գործոյ է, և զի՛նչ ընտրեցից՝ զայն ոչ գի-
 23 տեմ: Նեղեալ եմ յերկոցունց, զցանկալն ելանել
 և ընդ ֆրիստոսի լինել առաւել լաւ համարիմ.
 24 Եւ կալ մնալ աստէն ի մարմնի՝ կարեւոր եւս վասն
 25 ձեր: Եւ զայս յուսացեալ դիտեմ, եթէ կացից և
 մնացից ամենեցուն ձեզ, ի ձեր զարգանալ և խրախ
 26 լինել ի հաւատս: Ձի պարծանք ձեր առտւել լիցին
 ի ֆրիստոս Յիսուս ինեւ ի միւսանգամ գուլատեան
 իմում առ ձեզ: Վ.Ձ

27 Միայն թէ արժանի ¹աւետարանին գնայցէք. զի
 եթէ գայցեմ և տեսանիցեմ զձեզ, և եթէ՛ հեռի
 իցեմ և լսիցեմ զձէնջ զի հաստատուն կայցէք ի մի
 հոգի, և միով շնչով նահասակիցիք ի հաւատս
 28 աւետարանին. Եւ մի՛ զանգիտիցէք և մի՛ իւրիք
 ի հակաւակորդաց անտի, որ է նոցա հանդէս
 29 կորսանան, և ձերոյ փրկութեան: Եւ այգ յԱս-
 տուծոյ է, որ ձեզ շնորհեցաւ վասն ֆրիստոսի,
 ոչ միայն ի նա հաւատալ, այլ և վասն նորա չար-
 30 չարել: Ձնոյն պատերազմ ունել՝ զոր յիսն տեսէք
 և այժմ լոէք ²լինէն:

Գ.Լ. Բ

1 Արդ եթէ միթարութիւն ինչ իցէ ի ֆրիստոս,
 եթէ սփոփութիւն սիրոյ, եթէ հաղորդութիւն

¹Բազմ-ժ, աւետարանին ֆրիստոսի
²Ի Յունիէն՝ յամանս, յիս, յամանս՝ պախատի

- 2 Հողույ, եթէ գթութիւն և ողորմութիւն, Լցէք
 զխնդութիւնս իմ, զնոյն խորհիջիք, զնոյն սէր յան-
 3 ձին ունիջիք, համաշունչք, միախորհուրդք. Մի՛
 ինչ ըստ գրգուութեան, և մի՛ ինչ ըստ սնապար-
 ծութեան, այլ խոնարհութեամբ զմիմեանս լաւ
 4 համարել առ աւել քան զանձինս. Մի՛ զանձանց
 5 եւեթ գիտել, այլ՝ իւրաքանչիւր ոք զընկերին: Չայն
 խորհեացի իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ որ և ի Քրիս-
 6 տոս Յիսուս. Ար ի կերպարանս Աստուծոյ է, ոչինչ
 յափշտակութիւն համարեցաւ զլինելն հաւասար
 7 Աստուծոյ. Այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարանս
 ծառայի աւեալ, ի նմանութիւն մարգկան եղեալ,
 8 և կերպարանօք գտեալ իրրեւ զմարդ, խոնարհե-
 ցոյց զանձն, լիեալ հնազանդ մահու չտի և մա-
 9 հու խաչի: Վասն որոյ և Աստուած զնա առաւել
 բարձրացոյց, և շնորհեաց նմա անուն որ ի վեր է
 10 քան զամենայն անուն. Չի յանուն Յիսուսի ¹Քրիս-
 տոսի ամենայն ծունր կրկնեացի, երկնաւորաց և
 11 երկրաւորաց և սանդարամետականաց, Եւ ամենայն
 լեզու խոստովան լիցի թէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս
 ի փառս Աստուծոյ Հօր:
- 12 ԺՁ. Այսուհետեւ, սիրելիք իմ, որպէս յամե-
 նայնի հնազանդեցարուք, մի՛ միայն ի դալատեան
 իմում, այլ առաւել եւս այժմ յորժամ հեռիս
 եմ ի ձէնջ, ահիւ և դողութեամբ զանձանց փրկու-
 13 թիւն գործեցէք: Չի Աստուած է որ յաջողէ ի
 ձեզ զկամելն և զառնելն վասն հաճութեան:
 14 Չամենայն ինչ գործեցէք առանց արանջելոյ և

¹ Ի Բազմաձայն պատմութեան

- 15 քրթմնջելոյ . Ձի եղիջիք ամբիծք և անարատք ,
որդիք Աստուծոյ , անմեղք ի մէջ կամակոր և խե-
ղաթեւեր ազգին , յորոց միջի երեւիցիք իբրեւ լու-
- 16 սաւորք յաշխարհի . Ձբանն կենաց ունել յանձինս
ի պարծանս ինձ յաւուրն Քրիստոսի , զի ոչ ընդ-
ուհայն ինչ ընթացայ և ոչ ընդուհայն վաստակե-
- 17 ցի : Այլ թէպէտ և նուիրիմ ի վերայ պատարագի
և պաշաաման հաւատոցն ձերոց , խնդամ և ու-
- 18 րախակից եմ ամենեցուն ձեր : Նոյնպէս և դուք
խնդացէք և ուրախակից եղերուք ինձ :
- 19 Բայց յուսամ ի Տէր Յիսուս զՏիմոթէոս վաղ-
վաղակի արձակել առ ձեզ , զի և ինձ սրտի դեւեր
- 20 լինիցի , յորժամ գիտիցեմ ինչ զձէնջ : Ձի ոչ զոք
ուհիմ համաշունչ , եթէ ընտանեբար հոգայցէ
- 21 վասն ձեր : Ձի ամենեքին զանձանց խնդրեն , և ոչ
22 զՅիսուսի Քրիստոսի : Բայց զփորձ նորա գիտէք և
դուք , զի իբրեւ որդի հօր ծառայեաց ընդ իս յա-
- 23ւետարանին : Արդ զսա ակն ունիմ արձակել որ-
- 24 պէս նոյնհետայն զանձնէ ստուգեցից : Այլ յու-
սացեալ եմ ի Տէր թէ և ես իսկ ընդ հուպ եկից :
- 25 Բայց լաւ համարեցայ զԵպափրոդիտոս զեղբայր և
զգործակից և զինուորակից իմ , զձեր առաքեալ
և զպաշտօնեայ իմոց պիտոյից՝ առաքել առ ձեզ ,
- 26 Գանդի և ինքն իսկ յոյժ ¹անձկացեալ է տեսանել
զամենեսին զձեզ՝ և հոգայր , զի ձեր լուեալ էր
- 27 թէ խօթացաւ : Եւ արդարեւ խօթացաւ մերձ
ի մահ , այլ Աստուած ողորմեցաւ նմա . ոչ նմա
միայն՝ այլ և ինձ , զի մի՛ տրտմութիւն ի վերայ

¹ Բողոքով , անձկացեալ է ամենեցուն ձեզ

28 տրտմութեան կրիցիմ, Արդ փութապէս յղեցի
 զնա, զի տեսեալ զնա միւսանդամ ուրախ լինի-
 29 ցիք, և ես առանց տրտմութեան եղէց: Ընկալիք
 զնա ի Տէր ամենայն խնդութեամբ, և զայնպիսին
 30 առ պատուականս ունիջիք. Զի վասն գործոյ
 Տեառն մինչեւ ի մահ մերձեցաւ, գուն գործեալ
 ոգւովք չափ, զի լցցէ զձեր պակասութիւն իմոյ
 սպասաւորութեան: Վ. Զ

ԳԼ. Գ

1 Այսուհետեւ, եղբարք իմ, ուրախ լերուք ի Տէր.
 զնոյն գրել առ ձեզ ինձ ոչ դանդաղելի է, և ձեզ
 2 կարի զգուշայի: Զգոյշ եղերուք ի շանց անտի,
 զգոյշ եղերուք ի չար մշակաց անտի, զգոյշ եղե-
 3 րուք ի կրճատութենէ անտի: Զի թլփատութիւնն
 մեք եմք, որ ¹Նոգւոյն Աստուծոյ՝ պաշտեմք, և
 պարծիմք ի Քրիստոս Յիսուս, և ոչ ի մարմին
 4 պտնծացեալ եմք: Թէպէտ և ես իսկ զնոյն վատա-
 հութիւն ունիմ և ի մարմնի. եթէ ²ոք համարիցի
 սյլաղգ վատահ՝ լինել ի մարմին, աւաւել եւս
 5 ես. Թլփատութեամբ ութօրեայ, յազգէ Խորայելի,
 ի ցեղէ Բենիամինի, Երրայեցի յԵրրայեցւոյ, ըստ
 6 օրինացն փարիսեցի. Ըստ նախանձայոյզն լինելոյ՝
 հալածէի զեկեղեցին. ըստ արդարութեան օրինացն՝
 7 լիեալ անարատ: Այլ որ ինչ ինձ շահն էր՝ զայն
 8 փնտս համարիմ վասն Քրիստոսի: Այլ և համար-
 իմ իսկ զամենայն փնտս վասն աւաւել դիտու-

¹Ո՛հան+, հոգւով զԱստուած

²Բազու-ի+, սյլ ոք համարիցի վատահ

թեանն Յիսուսի ֆրիստոսի Տեառն մերոյ . վասն
 որոյ յամենայնէ զրկեցայ , և համարիմ կղկղանա ,
 9 զի զֆրիստոս շահեցայց , եւ գտայց ի նմա . իբրեւ
 ոչ եթէ զիմ ինչ արդարութիւն որ յօրինաց ան-
 տի է՝ ունիցիմ , այլ ¹զհաւատոցն ֆրիստոսի , որ
 10 յԱստուծոյ արդարութիւնն է՝ հաւատովք . ճա-
 նաչել զնա և զզօրութիւն յարութեան նորա և
 զհաղորդութիւն չարչարանաց նորա , կերպարանա-
 11 կից լինել մահու նորա . թէ որպէս հասից ի մե-
 12 ռելոցն յարութիւն : Իբր ոչ եթէ արդէն առեալ
 իցէ , կամ արդէն կատարեալ իցեմ . զհետ մտեալ
 եմ թէ հասից , ²մանաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ
 13 իցեմ՝ ի ֆրիստոսէ Յիսուսէ : Եղբարք , ես ոչ հա-
 մարիմ զանձն իմ թէ հասեալ իցեմ . բայց մի ինչ
 է՝ զի զառ ի յետոյսն մոռացեալ է , և ի յառա-
 14 ջարդէմն նկրտեալ եմ . Ուշ եղեալ ընթանամ
 ի կէտ ³կոչմանն Աստուծոյ ի ֆրիստոս Յիսուս :
 15 Այսուհետեւ որ միանգամ կատարեալքդ էք՝ զայս
 խորհեցարուք , և եթէ այլազգ ինչ խորհիցիք , սա-
 16 կայն և զայն Աստուած ձեզ յայանեսցէ : Բայց
 յոր ժամանեցաքս , զսոյն խորհել և սմին կանոնի
 17 միաբան լինել , Նմանողք ինձ եղիջիք , եղբարք , և
 գիտասջիք զայնպիսիսն որ այնպէսն գնայցեն , որ-
 18 պէս ունիքդ զմեզ ⁴ձեզ օրինակ : Զի բազումք
 գնան , զորոց բազում անգամ ասէի ձեզ , բայց

¹Կամ , զարդարութիւն հաւատովքն ֆրիստոսի որ
 յԱստուծոյ է

²Յայնն , որոյ վասն ըմբռնեալ եմ

³Յայնն , վերին կոչմանն

⁴Ի Յոաննէս պապասէ

արդ և լայնով իսկ ասեմ, զթշնամեաց խաչին ֆրիս-
 19 տոսի: Որոց կատարածն կորուսա է, որոց Աս-
 տուած որովայնն ¹իւրեանց է, և փառք՝ ամօթն
 20 իւրեանց, որք ղերկրաւորս եւեթ խորհին: Այլ
 մեր առաքինութիւն յերկինս է, ուստի և Փրկչին
 21 ակն ունիմք, Տեառն Յիսուսի ֆրիսատոսի: Որ նա-
 րոգեսցէ զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ կերպա-
 րանակից լինել մարմնոյ փառաց իւրոց, ըստ զօ-
 րութեանն առ ի կարող լինելոյ հնազանդեցուցա-
 նել ընդ իւրեւ զամենայն:

ԳԼ. Դ

1 Այսուհետեւ, եղբարք իմ սիրելիք և անձկալիք,
 ուրախութիւն իմ և պսակ, այսպէս հաստատուն
 կացեք ի Տէր, սիրելիք:
 2 Զեւոդիա աղաչեմ և զԱիւնտիք աղաչեմ, զնոյն
 3 խորհել ի Տէր: Այս, աղաչեմ և զքեզ, մտերիմ իմ
 և լծակից, և դու օգնական լինիջիր նոցա որք յա-
 ւետարանին նահատակեցան ընդ իսկ յղեմաւ հան-
 դերձ և այլովք գործակցօք իմովք, որոց անուանքն
 4 ի դպրութեան կենաց: Ուրախ լերուք ի Տէր յամե-
 5 նայն ժամ. դարձեալ ասեմ, ուրախ լերուք: Հե-
 ղութիւն ձեր յայտնի լիցի ամենայն մարդկան:
 6 Տէր մերձ է: Մի՛ ինչ հոգայք, այլ ²ամենայն աղօ-
 րութիւք և խնդրուածովք, գոհութեամբ խնդրուածք
 7 ձեր յայտնի լիցին առ Աստուած: Եւ խաղաղու-
 թիւնն Աստուծոյ որ ի վեր է քան զամենայն միտս՝
 պահեսցէ զսիրտս ձեր և զմիտս ի ֆրիսատոս Յիսուս:

¹ Ի Յաննիս պալատի

² Յայնն, յամենայնի

- 8 ԱԿ. Այսուհետեւ, եղբարք, որ ինչ ճշմարտութեամբ է, որ ինչ պարկեշտութեամբ, որ ինչ արդարութեամբ, որ ինչ սրբութեամբ, որ ինչ սիրով, որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ, որ ինչ գովութեամբ՝ զայն խորհիջիք: Զոր ուսարուքն և ընկալարուք և լուսայք և տեսէք յիս՝ զայն արարէք. և Աստուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ձեզ:
- 10 Ուրախ եղէ ես ի Տէր յոյժ, զի և դուք զմտաւածէք հոգալ ինչ վասն իմ, որպէս և հոգայիքն,
- 11 բայց բարբարէիք իմնէ: Իբր ոչ առ կարօտութեան ինչ առեմ, զի ես ուսայ որովք կարեմ բաւական
- 12 լինել: Գիտեմ նուազել, գիտեմ առաւելուլ. յամենայնի ամենեւին խելամուտ եմ և՛ յազել և՛
- 13 քաղցենալ, և՛ առաւելուլ և՛ նուազել: Յամենայնի կարօղ եմ ՚այնու որ զօրացոյցն զիս: Բայց բարւոք արարէք զի կցորդ եղերուք ինձ ի նեղութեանս:
- 14 Գիտէք և դուք, Փիլիպեցիք, զի ի սկզբան աւետարանին իբրեւ ելի ես ի Մակեդոնիայ, և ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ յաղագո տալոյ և
- 15 առնլոյ, բայց միայն դուք. Զի և ի Թեսալոնիկ միանդամ և երկիցս զպէտս իմ ետուք բերել: Իբր ոչ եթէ խնդրեմ զտուրան, այլ խնդրեմ զպտուղն որ յաճախէ ի բան ձեր: Այլ իմ առեալ զամենայն և առաւելեալ եմ. ընկալայ, և լի եմ ի ձեռն Եպափրոդիասայ, որ է ի ձէնջ հոտ անուշից, պատարագ ընդունելի՝ հաճոյ Աստուծոյ: Եւ Աստուած իմ լի արասցէ զամենայն պէտս ձեր ըստ իւրում

¹Ո՛հան+, Գրիստոսիւ

20 մեծութեանն փառօք ի ֆրիստոս Յիսուս : Այլ
Աստուծոյ և Հօր մերում փառք յաւիտեանս յա-
ւիտենից : Ամէն :

21 Ողջոյն տաջիք ամենայն սրբոց ի ֆրիստոս Յիսուս :

22 Ողջոյն տան ձեզ որ ընդ իս են եղբարք : (23) Ողջոյն
տան ձեզ ամենայն սուրբք , մանաւանդ որ ի տանէ

24 կայսեր են : Շնորհք Տեառն Յիսուսի ֆրիստոսի
՝ ընդ ոգւոյդ ձերում : Ամէն :

Ա.՝ Փէլեղեցի՝ գրեցաւ ի Հրաւիտէ ի Յեռն Եղեռնոցիտայ :

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՅԻՍ

ԹՈՒՂԹ

ՔԼ. Ա

1 ԱԲ. ՊԱՒՂՈՍ, առաքեալ Յիսուսի ֆրիստոսի
2 կամօքն Աստուծոյ , և Տիմոթէոս եղբայր , Առ կո-
ղոսացիս սուրբս և հաւատացեալս եղբարս ի ֆրիս-
տոս . շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստու-
ծոյ Հօրէ մերմէ² :

3 Գոհանամք զԱստուծոյ և զՀօրէ Տեառն մերոյ

¹Ոմանք , ընդ ձեզ ընդ ամենեւին

²Բաղամիտ , որպէս և ոմանք ի Հայ Յեռագրաց , յաւելան ,
և ի Տեառնէ Յիսուսէ ֆրիստոսէ

Յիսուսի ֆրիստոսի, յամենայն ժամ վասն ձեր ա-
 4 ղօթս ¹առնել, Իբրեւ լուաք՝ զհաւատոն ձեր որ
 Ի ֆրիստոս Յիսուս ²ի Տէր մեր, և զսէրն որ ընդ
 5 ամենայն սուրբս ունիք. Վասն յուսոյն որ պահի
 ձեզ յերկինս, զորմէ յառաջագոյն լուարուք բա-
 6 նին ճշմարտութեան աւետարանին, Որ եհասա առ
 ձեզ, որպէս ընդ ամենայն աշխարհ աճէ և պտղա-
 րերէ, որպէս և ի ձերում միջի, յօրէ յորմէ լուա-
 րուք և ծանեայք զշնորհան Աստուծոյ ճշմարտու-
 7 թեամբ, Որպէս և ուսարուք յԵպափրեայ սիրելւոյ
 ծառայակցէ մերմէ, որ է հաւասարիմ վասն ձեր
 8 պաշտօնեայ ³Յիսուսի. Որ և պատմեաց մեզ զձեր
 սէրն Հոգւով:
 9 Վասն այնորիկ և մեք, յօրէ յորմէ լուաք, ոչ
 դադարեմք վասն ձեր աղօթս առնել և խնդրուածս
 մատուցանել, զի ընուցուք ⁴զգիտութիւն կամաց
 նորա ամենայն իմաստութեամբ և հոգեւոր հան-
 10 ճարով. Գնալ ձեզ արժանի Տեառն յամենայն
 հաճութեան, յամենայն գործս բարութեան պտղա-
 11 բերք և աճեցունք գիտութեամբն Աստուծոյ. Ամե-
 նայն զօրութեամբ զօրացեալք ըստ զօրութեան
 փառաց նորա յամենայն համբերութիւն և երկայն-
 մատութիւն ուրախութեամբ:
 12 ԱԳ. Գոհանալ ⁵զՀօրէ որ ⁶կոչեացն ⁷զմեզ ի մասն
 13 վիճակի սրբոցն ի լոյս. Որ փրկեացն զմեզ յիշխա-

¹Յայնն, արարեալ, Լուեալ

²Ի Յասնին պատուէ

³Յայնն, ֆրիստոսի

⁴Կամ, գիտութեամբ

⁵Ոմանք, զԱստուծոյ Հօրէ

⁶Բազմաժ, բաւականս արար

⁷Ոմանք, զձեզ

նութենէ խաւարի, և փոխեաց ¹զմեզ յարքայու-
 14 թիւն Որդւոյն իւրոյ սիրելւոյ. Որով ունիմք զփրկու-
 թիւն արեամբն նորա, ¹և զթողութիւն մեզաց՝
 15 ¹մարմնովն նորա". Որ է պատկեր աներեւութին Աս-
 16 տուծոյ, անդրանիկ ամենայն արարածոց. Չի նովաւ
 հաստատեցաւ ամենայն որ ինչ յերկինս և որ ինչ
 յերկրի, որ երեւին և որ ոչն երեւին, եթէ՛ ամոռք,
 եթէ՛ ատուութիւնք, եթէ՛ պետութիւնք, եթէ՛ իշ-
 խանութիւնք. ամենայն ինչ նովաւ և ի նոյն հաս-
 17 տատեցաւ. Եւ նա է յառաջ քան զամենայն, և
 18 ամենայն ինչ նովաւ եկաց բովանդակ. Եւ նա է
 գլուխ մարմնոյ, եկեղեցւոյ. որ է սկիզբն, անդրա-
 նիկ ի մեռելոց, զի եղիցի ինքն յամենայնի յառա-
 19 ջացեալ. Չի ի նմա հաճեցաւ ամենայն լրումն ¹Աս-
 20 տուածութեանն բնակել. Եւ նովաւ հաշտեցուցա-
 նել զամենայն ի նոյն, արար խաղաղութիւն արեամբ
 խաչին իւրոյ, ²որ ինչ յերկրի և որ ինչ յերկինս :
 21 Եւ զձեզ որ երբեմն օտարացեալքն էիք և թշնա-
 22 միք խորհրդովք ի գործան չարութեան, Այժմ ա-
 լադիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ իւրոյ ի ձեռն
 մահուան ³իւրոյ, յանդիման կացուցանել զձեզ
 23 սուրբս և ամրիծս և անարատս առաջի նորա. Եթէ
 կայցէք ի հաւատոն արմատացեալք և հաստա-
 տեալք, և անշարժք ի յուսոյ աւետարանին զոր
 լուարուք, քարոյլելոյ ընդ ամենայն արարածս
 ի ներքոյ երկնից, որոյ եղէ ևս Պաւղոս պաշտօնեայ :

¹ Ի Յուսիս պատկեր

² Յոյն, նովաւ, որ

³ Յոմանս պատկեր

24 ԱԴ. Եւ արդ ուրախ եմ ի չարչարանս իմ վասն
 ձեր, և ընում զպակասութիւն նեղութեանցն ֆրիս-
 տոսի ի մարմնի իմում վասն մարմնոյ նորա, որ է
 25 եկեղեցի. Որոյ եղէ ես ¹Պաւղոս պաշտօնեայ ըստ
 տնտեսութեանն Աստուծոյ, որ տուեալ է ինձ
 26 ի ձեզ կատարել դբանն Աստուծոյ, Չխորհուրդն
 որ ծածկեալ էր ի յաւիտեանցն և յազգաց, որ
 27 այժմ յայտնեցաւ սրբոց իւրոց. Որոց կամեցաւ
 Աստուած ցուցանել թէ զինչ է մեծութիւն փա-
 ռաց խորհրդոյն նորա ի հեթանոսս, որ է ֆրիստոս
 28 ի ձեզ, յոյսն փառաց. Չոր մեքն քարոզեմք, և
 խրատեմք զամենայն մարդ, և ուսուցանեմք զամե-
 նայն մարդ ամենայն ¹հոգեւոր իմաստութեամբ, զի
 կացուցուք զամենայն մարդ կատարեալ ի ֆրիս-
 29 տոս Յիսուս. Յոր և աշխատիմ պատերազմեալ
 ըստ յաջողութեան նորա որ յաջողեալ է յիս զօ-
 րութեամբ:

ԳԼ Բ

1 Աստիմ զի զիտիցէք դուք որպիսի՝ ճգնութիւն
 սւնիմ յանձին վասն ձեր և վասն Լաւոդիկեցւոցն,
 2 և ուրոց չիցէ տեսեալ զերեսս իմ մարմնով: Չի
 մխիթարեսցին սիրտք նոցա տեղեկացեալք սիրով,
 և յամենայն մեծութիւն լրութեան իմաստութեան
 ի գիտութիւն խորհրդոյն ²Աստուծոյ ի ֆրիստոս
 3 Յիսուս. Յորում ամենայն գանձք իմաստութեան
 4 և գիտութեան ծածկեալ կան: Այլ զայս ասեմ,

¹ Ի Բաղսմա պատմ
² Ո՛հան+, Աստուծոյ Հօր և ֆրիստոսի

- զի մի՛ ոք զձեզ զաւանդուցէ պատիր բանիւք :
 5 Ձի թէպէտ և մարմնով հեռի եմ, այլ հոգւով
 ընդ ձեզ եմ. խնդամ, իբրեւ տեսանեմ զկարգն
 ձեր և զհաստատութիւն հաւատոցն ձերոց որ ի
 6 Քրիստոս ¹Յիսուս : Արդ որպէս ընկալարուք զՔրիս-
 7 տոս Յիսուս զՏէր, նովին գնասջիք . Արմատացեալք
 և շինեալք ի նա և հաստատեալք ի հաւատս որ-
 պէս ուսարուքն, աւաւելեալք ի նմին գոհու-
 թեամք : Վ. Զ
- 8 Ձգոյշ լերուք մի՛ ոք իցէ որ զձեզ կողոպտիցէ
 ճարտարմտութեամբ և սնտի խարէութեամբ, որք
 ըստ մարդկան աւանդութեան և ըստ տարերց աշ-
 9 խարհիս, և ոչ ըստ ²Յիսուսի Քրիստոսի . Ձի ինմա
 ընակէ ամենայն լրումն Աստուածութեանն մարմ-
 10 նապէս : Եւ էք դուք նովաւ լցեալք, որ է գլուխ
 11 ամենայն իշխանութեան և պետութեան . Որով
 թլփատեցարուք ¹հաւատովք զանձեռագործ թլլ-
 փատութիւնն՝ ի մերկանալ զանգամա ³մարմնոյ
 12 թլփատութեամբն Քրիստոսի . Թաղեալք ընդ նմին
 ի մկրտութեանն, որով և ընդ նմին յարեայք հա-
 ւատովք Աստուծոյ ազգեցութեանն, որ յարոյց
 13 զնա ի մեռելոց, Եւ զձեզ որ երբեմն մեռեալն էիք
 ի մեղս և յանթլփասութեան մարմնոյ ձերոյ՝ կեն-
 դանացոյց յանձին իւրում . շնորհեաց մեզ զամե-
 14 նայն յանցանս մեր, Եւ ջնջեաց զձեռագիր մերոյ
 հակառակութեանն հրամանօքն ¹իւրովք որ կայր
 մեզ հակառակ, եբարձ զայն ի միջոյ և բեւեռեաց

¹ Ի Յաննիս պախախ

² Ի Բագսա-մա պախախ

³ Ուման, մարմնոյ մեղաց

15 ընդ խաչափայտին . Մերկեաց զիշխանութիւ
 զպետութիւնս , յայտ յանդիման խայտառս
 նշաւակեալ զնոսա յանձին իւրում ¹ի յարութեան
 իւրում” :

16 Մի՛ ոք այսուհետեւ զձեզ դատեսցի ուտելով
 կամ ըմպելով կամ մասամբք տօնից , կամ ամ-
 17 սամտիւք , կամ շաբաթուք . Որ են սաուերք հան-
 18 դերձելոցն , այլ մարմին՝ ²Քրիստոս է : Մի՛ ոք զձեզ
 խաբեսցէ , որ կամիցի խոնարհութեամբ և կրօնիւք
 հրեշտակաց , զոր շիցէ տեսալ , զրահեա վարել
 ասրապարտ հպարտացեալ ի մտաց մարմնոյ իւրոյ .
 19 Եւ ոչ ունիցի զԳլուխն ³Քրիստոս , ուստի ամե-
 նայն մարմինն յօդիւք և խազալեօք տարաբերեալ
 20 և խառնեալ աճէ զաճումն Աստուծոյ : Եթէ մե-
 ռարուք ընդ Քրիստոսի ի ասրերց աշխարհիս , զի՞
 եւս իբրեւ զկենդանիս աստէն յաշխարհի կրօնա-
 21 լորիք . Մի՛ մերձենար , մի՛ ճաշակեր , մի՛ հուպ
 22 լինիր . Որ է ամենայն ինչ ի պէտս ապականու-
 թեան , ըստ պասուիրանաց և վարդապետութեան
 23 մարդկան . Որ յիմաստութիւն իմն համարէ ինք-
 նակամ կրօնիւք և խոնարհութեամբ և անխայու-
 թեամբ մարմնոյ , և ոչ ի պատիւ ինչ լրութեան
 մարմնոյ :

ԳԼ. Գ

1 Եթէ յարերուք ընդ Քրիստոսի , ապա զվերինն
 խնդրեցէք , ուր Քրիստոսն նստի ընդ աջմէ Աստու-

¹ Ի Յունին պախակ

³ Ի բազումն պախակ

² Յայնն, Քրիստոսի

- 2 ծոյ . Զվերինն խորհեցարուք , մի՛ զայս որ յերկրի
 3 ստատ է : Քանզի մեռարուք , և կեանքն ձեր ծած-
 4 կեալ են ընդ Քրիստոսի Սատուած : Իսկ յորժամ
 Քրիստոս յայտնեսցի , կեանքն ձեր , յայնժամ և
 դուք ընդ նմա յայտնեսցիք փառօք :
- 5 Սպանէք այսուհետեւ զանգամա ձեր զերկրա-
 ւորս . ¹ի բաց ընկեցէք՝ զպոռնկութիւն , զպղծու-
 թիւն , զբիծ , զցանկութիւն չարեաց , և զազա-
 6 հութիւն՝ որ է կռապաշտութիւն . Վասն ²որոյ դայ
 բարկութիւն Սատուծոյ ի վերայ որդւոցն անհաւա-
 7 նութեան . Որովք և դուք երբեմն գնայիք , մինչ
 8 կենդանիքն էիք ի նոսա : Արդ ի բաց թօթափեցէք
 և դուք զայն ամենայն , զբարկութիւն , զսրտմտու-
 թիւն , զչարութիւն , զհայհոյութիւն , զխեղկատա-
 9 կութիւն ի բերանոց ձերոց : Մի՛ ստէք միմեանց .
 10 մերկացարուք զհին մարդն գործովքն իւրովք . Եւ
 զգեցարուք զնորն՝ նորոգեալ ի դիտութիւն ըստ
 11 պատկերի Արարչին իւրոյ . Ուր ոչ է Հրեայ և ոչ
 հեթանոս , թլփատութիւն և անթլփատութիւն ,
 խուժ գուժ , Սկիւթացի , ծառայ , ազատ . այլ ա-
 12 մենայն և յամենայնի Քրիստոս : Զգեցարուք այ-
 սուհետեւ իրբեւ ընտրեալք Սատուծոյ , սուրբք և
 սիրեցեալք , զգութ , զողորմութիւն , զքաղցրու-
 թիւն , զխոնարհութիւն , զհեղութիւն , զերկայն-
 13 մտութիւն . Ներել միմեանց , շնորհել իրերաց ,
 եթէ ուրուք զումեքէ տրտունջ ինչ իցէ . որպէս
³Սատուած Քրիստոսիւ՝ շնորհեաց ձեզ , նոյնպէս և

¹ Ի Յաննիս պատմս

² Յայնն , որոց

³ Ի Յայն օրինակաց , «մանք՝ Տէր , այլ՝ Քրիստոս

14 գուք : Եւ ի վերայ այսր ամենայնի զսէրն՝ որ է
 15 զօգ կատարմանն . Եւ խաղաղութիւնն ¹Քրիստոսի
 հաստատեացի ի սիրտս ձեր , յոր և կոչեցարուքն
 միով մարմնով . և գոհացողք լինիջիք :

16 Ա.Ե. Զի բանն Քրիստոսի բնակեացէ ի ձեզ առա-
 տապէս , ամենայն իմաստութեամբ ուսուցանել և
 խրատել զմիմեանս , սաղմոսիւք և օրհնութեամբք
 և երգովք հոգեւորօք՝ ²և շնորհօք օրհնել ի սիրտս
 17 ձեր զԱստուած : Եւ զամենայն զոր և առնիցէք
 բանիւք և արդեամբք , զամենայն յանուն Տեառն
 Յիսուսի արասջիք . գոհացողք լինիջիք զԱստուծոյ
 և զՀօրէ նովաւ :

18 Կանայք , հնազանդ լերուք արանց ձերոց , որպէս
 19 և վայել է ի Տէր : Աւրք , սիրեցէք զկանայս ձեր ,
 20 և ³մի՛ գառնացուցանէք զնոսա՛ : Որդիք , հնազանդ
 լերուք ծնողաց ձերոց յամենայնի , զի այն է հաճոյ
 21 առաջի Տեառն : Հարք , մի՛ զայրացուցանէք զորդիս
 22 ձեր , զի մի՛ տրտմեացին : Մանայք , հնազանդ լե-
 րուք տերանց ձերոց յամենայնի , մի՛ առ ականէ
 ծառայութեամբ իբրեւ մարդահաճոյք , այլ միա-
 23 մտութեամբ սրտի երկնչել ի Տեառնէ . Զոր ինչ
 առնիցէք՝ սրտի մտօք գործեսջիք , իբրեւ Տեառն
 24 և ոչ իբրեւ մարդկան : Գիտասջիք զի ի Տեառնէ
 առնուցուք զհասուցումն ժառանգութեան ⁴ձերոյ .
 25 քանզի Տեառն Քրիստոսի ծառայէք : Իսկ ապիրատն
 բնկայցի ըստ իւրում ապիրատութեանն , զի չիք
 ականառութիւն ⁴առաջի Աստուծոյ՛ :

¹Ո՛հան , Աստուծոյ ⁴ Ի բազմա՛ն պախա՛տ
² Ի Յաննիս պախա՛տ
³ Յայնն , մի՛ գառնասջիք առ նոսա

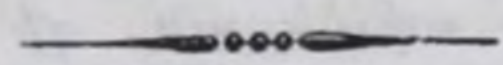
ԳԼ. Դ

- 1 **Տեարք**, գիրաւունս և զհաւասարութիւն ծառայից
 ձերոց շնորհեցէք, գիտասջիք զի և ձեր Տէր գոյ
 յերկինս :
- 2 Աղօթից ստէպ կացէք, տքնել ի նմին գոհու-
 3 թեամբ : Աղօթս արարէք միանգամայն և վասն մեր,
 զի Աստուած բացցէ մեզ գուռն բանին՝ խօսել զխոր-
 4 հուրդն ֆրիստոսի, վասն որոյ և կապեալս կամ, Ջի
 յայտնի արարից զնա, որպէս արժան իցէ ինձ խօսել :
- 5 ԱՁ. Իմաստութեամբ գնասջիք առ արտաքինսն՝
 6 գնոց առեալ զժամանակս : Եւ բանն ձեր յամե-
 նայն ժամ լի շնորհօք ¹Տեառն՝ իբրեւ՝ աղիւ հա-
 մեմեալ լիցի, գիտել որպէս արժան իցէ ձեզ իւ-
 րաքանչիւր ումեք տալ պատասխանի :
- 7 Այլ որ ինչ զինէն իցէ՝ ցուցցէ ձեզ զամենայն
 Տիւքիկոս սիրելի եղբայր և հաւատարիմ պաշտօ-
 8 նեայ և ծառայակից ի Տէր . Ձոր առաքեցի առ ձեզ
 դմին իրի, զի գիտասջիք վասն մեր, և մխիթարեացէ
 9 զսիրտս ձեր, Ոնեսիմաւ հանդերձ եղբարք հաւա-
 տարմաւ և սիրելեաւ որ է ի ձէնջ . զամենայն ինչ
 10 ցուցցեն ձեզ որ ինչ աստ է : Ողջոյն տայ ձեզ
 Արիստարքոս գերեկից իմ, և Մարկոս եղբորսրդի
 Բառնարայ . (վասն որոյ առէք պատուէր եթէ ե-
 11 կեսցէ առ ձեզ, ընկալջիք զնա .) Եւ Յիսուս որ
 անուանեալն է Յուստոս, որք են ի թլփատութենէ
 անտի . զի գոքա միայն գործակից եղեն ինձ յար-
 քայութեանն Աստուծոյ, որք և եղեն իսկ ինձ մխի-
 12 թարութիւն : Ողջոյն տայ ձեզ Եպափրաս որ ի ձէնջ

¹ Ի Յոաննիս պատմե

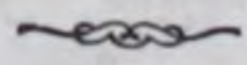
ծառայ ֆրիստոսի Յիսուսի է . յամենայն ժամ
 պատերազմեալ վասն ձեր յազօթս, զի կայցէք
 կատարեալք և լցեալք յամենայն կամս Աստուծոյ :
 13 Վկայեմ նմա, զի բազում աշխատութիւն ունի
 վասն ձեր և վասն Լաւոդիկեցւոցն, և վասն այնո-
 14 ցիկ որ յերապոլիսն են : Ողջոյն տայ ձեզ Ղուկաս
 15 բժիշկ և սիրելի, և Գեմաս : Ողջոյն աստիք եղբարց
 որ են ի Լաւոդիկիա, և Նիմփայ և որ առտնին ե-
 16 կեղեցին է նորա : Եւ յորժամ ընթեռնուցու առ
 ձեզ թուղթդ, արաստիք զի և ի Լաւոդիկեցւոց ե-
 կեղեցւոջն ընթերցցի . և զառ ի Լաւոդիկեցւոցն՝
 17 զի և դուք ընթեռնուցուք : Եւ ասաստիք ցԱրքիպ-
 պոս, Զգոյշ լեր սպասաւորութեանդ զոր ընկալար
 18 ի Տէր, զի զայդ կատարեսցես : Ողջոյնդ ձեռին իմոյ
 Պաւղոսի է . յուշ լիցին ձեզ կապանքս իմ : Շնորհք
 ընդ ձեզ¹ :

Ա. կողոսացիս գրեցաւ ի Հուսէի ի Յեռն Տէրմիստի և
 Ռեմիմայ :



ԱՌԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԱՌԱԶԻՆ

ԹՈՒՂԹ



ԳԼ. Ա

1 ԲԿ. ՊԱՒՂՈՍ և ՍԻՂՈՒԱՆՈՍ և ՏԻՄՈԹԷՈՍ, եկե-
 ղեցւոյդ թեսաղոնիկեցւոց յԱստուած Հայր մեր և

¹ Ռեմիմայ ի Յոյն և ի Հայ Յերասգրաց յաւելան, Ամէն :

- 2 Ի Տէր Յիսուս Քրիստոս . Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն¹,
- Գոհանամք զԱստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր ամենեցուն յիշատակ առնել յաղօթս մեր,
- 3 Անդադար յիշել զձեր գործն հաւատոց և զվաստակ սիրոյ և զհամբերութիւն յուսոյ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի առաջի Աստուծոյ և Հօր մերոյ .
- 4 Գիտէք, եղբարք սիրեցեալք յԱստուծոյ, զընտրութիւնն ձեր . Զի աւետարանն մեր ոչ եղեւ առ ձեզ միայն բանիւ, այլ և զօրութեամբ և Հոգւով Արբով և լրութեամբ բազմաւ, որպէս և գիտէք իսկ թէ
- 6 որպիսիք եղեաք ի միջի ձերում վասն ձեր : Եւ դուք նմանեալք մեզ և Տեառն՝ ընկալալք զբանն ի բազում նեղութեան խնդութեամբ Հոգւոյն Արբոյ .
- 7 Լինել ձեզ օրինակ ամենայն հաւատացելոց որ են ի Մակեդոնիա և յԱքայիա : Զի ի ձէնջ հնչեաց բանն ²Աստուծոյ, ոչ միայն ի Մակեդոնիա և յԱքայիա, այլ յամենայն տեղիս հաւատաքն ձեր որ առ Աստուած են՝ սփռեցան, զի այսուհետեւ ոչինչ
- 9 է պիտոյ մեզ և խօսել ինչ : Զի նոքին իսկ պատմեն վասն մեր, թէ որպէս եղեւ մեզ մուտ առ ձեզ, և որպէս դարձայք առ Աստուած ի կռոց անտի՝
- 10 ծառայել Աստուծոյ կենդանւոյ և ճշմարտի, Եւ ակն ունել Որդւոյ նորա յերկնից, զոր յարոյցն ի մեռելոց, զՅիսուս, որ ³փրկելոցն է՝ զմեզ ի բարկութենէ անտի որ գալոցն է :

¹Ոհն + յաւելան, յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ

²Բազմաւ, Տեառն

³Յոյն, փրկէն

ԳԼ. Բ

1 ԲԴ. Դուք ինքնին գիտեք, եղբարք, զմուտն
 2 մեր առ ձեզ, զի ոչ ընդունայն ինչ եղև. Այլ
 յառաջագոյն չարչարեալք և թշնամանեալք որ-
 պէս և դուք իսկ գիտեք, ի մէջ Փիլիպեցւոց, հա-
 մարձակեցաք Աստուծով մերով պատմել ձեզ
 զաւետարանն Աստուծոյ մեծաւ պատերազմաւ,
 3 Ձի ¹մխիթարութիւնն մեր ոչ ի մոլորութենէ է և
 4 ոչ ի պղծութենէ և ոչ նենգութեամբ. Այլ որպէս
 ընտրեցաք յԱստուծոյ հաւատարիմ լինել աւե-
 տարանին, նոյնպէս և խօսիմք, ոչ իբրեւ մարդ-
 կան հաճոյ լինել, այլ Աստուծոյ որ քննէ զսիրտս
 5 մեր: Ձի ոչ երբեք բանիւք ողորմանաց եղեաք առ
 ձեզ, որպէս և դուք իսկ գիտեք, և ոչ ի պատ-
 ճառս ազահութեան, որպէս և Աստուած վկայէ.
 6 Եւ ոչ խնդրեաք փառս ի մարդկանէ, ոչ ի ձէնջ
 7 և ոչ յայլոց: Կարող էաք որպէս Քրիստոսի ա-
 ռաքեալս ծանրանալ, այլ եղեաք հեղք ի միջի
 ձերում, որպէս դայեակ մի՝ որ սնուցանիցէ ²ման-
 8 կունս: Նոյնպէս և մեք զթայաք ի ձեզ, հաճոյ
 թուէր մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զաւետարանն
 Աստուծոյ, այլ և զանձինս մեր, քանզի սիրելիք
 9 մեր եղերուք, ³Յիշէք, եղբարք, զվաստակն մեր և
 զջան, զի զցայգ և զցերեկ գործէաք վասն չժան-
 րանալոյ ումեք ի ձէնջ, և քարոզէաք ձեզ զաւե-
 10 տարանն Աստուծոյ: Դուք ինքնին վկայէք, և Աս-
 տուած, որպէս սրբութեամբ և արդարութեամբ և

¹Կամ, յորդորումն

³Յայնն, Գանդի յիշէք

²Յայնն, զմանկունս իւր

- 11 անբժուլթեամբ ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք . Որ-
պէս և դիտէք իսկ , զի զիւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ,
12 իբրեւ հայր զորդիս , Մխիթարէաք և սփոփէաք և
դնէաք վկայութիւն գնալ ձեզ արժանապէս Աս-
տուծոյ , որ կոչեացն զձեզ յիւր արքայութիւնն և
13 ի փառս : Վասն այնորիկ և մեք գոհանամք զԱս-
տուծոյ անպակաս , զի աւետալ զլուր բանին Աս-
տուծոյ առ ի ձէնջ՝ ընկալարուք , ոչ իբրեւ զբան
մարդկան , այլ որպէս ճշմարտիւ զբան Աստու-
ծոյ , որ և յաջողեալ իսկ է ի ձեզ հաւատա-
14 ցեալսդ : Զի դուք նմանողք եղերուք , եղբարք ,
եկեղեցեացն Աստուծոյ որ են ի Հրէաստանի
ի Քրիստոս Յիսուս . զի զնոյն չարչարանս չարչարե-
ցայք և դուք ի ձերոց ազգականաց , որպէս և նո-
15 քայն ի Հրէից . Որք և զՏէրն Յիսուս սպանին և
՛ղմարգարէան , և զմեզ հալածեցին , և Աստուծոյ
յաչաց ելին , և ամենայն մարդկան հակառակ ե-
16 զեն . Եւ արգելուին զմեզ խօսել հեթանոսաց զի
ապրեացին , զի կատարեացեն զմեզս իւրեանց յա-
մենայն ժամ . քանզի հասեալ է ի վերայ նոցա
բարկութիւն մինչեւ իսպառ :
- 17 ԲԶ. Այլ մեք , եղբարք , թէպէտ և որք մնա-
ցաք ի ձէնջ առ ժամանակ մի երեսօք և ոչ սրբ-
տիւք , առաւել եւս փութացաք տեսանել զերեսս
18 ձեր մեծաւ ցանկութեամբ : Վասն այնորիկ կամե-
ցայ գալ առ ձեզ ես Պաւղոս մի անգամ և եր-
19 կիցս , և խափանեաց զմեզ Սասանայ : Քանզի ո՞վ
է մեր յոյս կամ խնդութիւն կամ պակ պարծա-
նաց մերոց , եթէ ոչ դուք ²ի Տէր՝ առաջի Տեառն

¹Ո՛հանք , զմարգարէս իւրեանց ²ի Յսուսին պախտե

20 մերոյ Յիսուսի ¹Քրիստոսի ի նորա գալստեանն : Զի դուք էք փառք մեր և խնդուածիւն :

ԳԼ. Գ

1 Վասն որոյ ոչ եւս ունիմք ժոյժ, զի բարւոք
2 թուեցաւ մեզ միայն մնալ յԱթէնս. եւ առաքեցաք զՏիմոթէոս զեղբայր ²մեր և զգործակից աւետարանին Աստուծոյ և Հօրն Քրիստոսի, հաստատել զձեզ և մխիթարել վասն հաւատոցն ձերոց :

ՎՁ

3 Զի մի՛ տաղակայցէք ի նեղուածիւնսս յայսոսիկ. քանզի դուք ինքնին իսկ դիտէք զի ի սոյն կամք.

4 քանզի մինչ առ ձեզն իսկ էաք, յառաջագոյն ասէաք ձեզ թէ նեղուածիւնք հասանելոց են ի վերայ մեր,

5 որպէս և եղեւ իսկ, և գիտացէք : Վասն այնորիկ և ես, զի ոչ եւս ունէի ժոյժ, առաքեցի գիտել զհաւատսն ձեր, գուցէ արդեւք փորձեաց և զձեզ փորձիչն, և ընդունայն լինիցի ջանն մեր :

6 Բայց արդ իբրեւ եկն Տիմոթէոս ի ձէնջ առ մեզ, և ետ մեզ զաւետիս հաւատոցն ձերոց և զսիրոյ, զի ունիք ի մտի զյիշատակս մեր բարեաց յամենայն ժամ, ցանկացեալ էք տեսանել զմեզ, որպէս և մեք զձեզ.

7 Վասն այնորիկ մխիթարեցաք ի ձեզ, եղբարք, ի վերայ ամենայն վշտաց և նե-

¹ Յամանս պախասէ

² Ի Յաննին՝ «ման», մեր և զպաշտօնեայ Աստուծոյ և զգործակից մեր յաւետարանին Քրիստոսի. Այլ՝ մեր և զպաշտօնեայ Աստուծոյ յաւետարանին Քրիստոսի

- 8 զուժեանց մերոց՝ ի ձեռն հաւատացն ձերոց . Ձի
այժմ կենդանի եմք, եթէ դուք հաստատուն կայ-
9 ցեք ի Տէր : Ձի՞նչ կարեմք գոհութիւն մատուցա-
նել Աստուծոյ վասն ձեր ի վերայ ամենայն խըն-
դուժեանն զոր խնդամք վասն ձեր առաջի Աստու-
10 ծոյ մերոյ, Ջցայգ և զցերեկ առաւել եւս աղա-
չեմք տեսանել զերեսս ձեր, և հաստատել զպա-
11 կասութիւն հաւատացն ձերոց : Այլ ինքն Աս-
տուած և Հայր մեր և Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս
12 ուզզեսցէ զճանապարհս մեր առ ձեզ : Եւ զձեզ
ինքն Տէր բազմապատիկս և առաւելս արասցէ
սիրով ընդ միմեանս և առ ամենեւին, որպէս և
13 մեք ի ձեզ, Հաստատել զսիրտս ձեր անարատս ի
սրբութիւն առաջի Աստուծոյ և Հօր մերոյ ի
գալստեանն Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի հան-
դերձ ամենայն սրբովք իւրովք :

ԳԼ. Դ

- 1 ԳԿ. Այսուհետեւ, եղբարք, աղաչեմք զձեզ և
մխիթարեմք ՚ի Քրիստոս Յիսուս՝, զի որպէս ընկա-
լարուք ի մէնջ, թէ ո՛րպէս պարտ իցէ ձեզ գնալ
և հաճոյ լինել Աստուծոյ . որպէս և գնայքդ իսկ,
2 զի եւս քան զեւս յաւելուցուք ի նոյն : Եւ զի-
տէք թէ որպիո՞ի պատուիրանս տուաք ձեզ ի Տէր
3 Յիսուս : Ձի այս են կամք Աստուծոյ՝ սրբութիւն
4 ձեր, ի բաց լինել ձեզ ի զոռնկութենէ . Գիտել
իւրութանչիւր ումեք ի ձէնջ զիւր ամանս ստանալ
5 սրբութեամբ և պատուով . Մի՛ ի ցուս ցանկու-

¹Բազմ-ժ, ի Տէր Յիսուս

Թեան, որպէս և այլ հեթանոսք որ ոչ գիտեն
6 զԱստուած: Մի՛ զանցանել և զրկել յիրիդ յայդ-
միկ զեղբայր իւր, քանզի վրէժխնդիր է Տէր ի վե-
րայ ամենայնի այդորիկ. որպէս յառաջագոյն ասա-
7 ցաք ձեզ և եղաք վկայութիւն: Քանզի ոչ կոչեաց
զմեզ Աստուած ի պղծութիւն, այլ՝ ի սրբութիւն:
8 Այսուհետեւ որ անարգէ, ոչ զմարդ անարգէ, այլ
զԱստուած, որ և ետ զՀոգին Սուրբ ²ի ձեզ,
9 Այլ վասն եղբայրսիրութեան չէ ինչ պիտոյ գրել
առ ձեզ, զի դուք ինքնին իսկ աստուածուսոյցք
10 էք առ ի զմիմեանս սիրելոյ: Քանզի և առնէք իսկ
զդոյն յամենայն եղբարս որ են յամենայն կողմանս
Մակեդոնացոց. աղաչեմք ձեզ, եղբարք, առա-
11 լել եւս առաւելու և առտասանալ. Հանդարտել
և գործել զիւրաքանչիւր, և գործել ձեռօք ձե-
րովք, որպէս և պատուիրեցաք ձեզ, զի գնայցէք
պարկեշտութեամբ առ արտաքինսն, և մի՛ իւիք
կարօտեալք իցէք:
12 Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք վասն
ննջեցելոցն, զի մի՛ տրամիցիք որպէս և այլքն որոց
13 ոչ գոյ յոյս: Եթէ հաւաստամք եթէ Յիսուս մե-
ռաւ և յարեաւ, նոյնպէս և Աստուած զննջեցեալսն
14 ի ձեռն Յիսուսի ածցէ ընդ նմա: ³Բայց զայս ասեմք՝
Տեառն բանիւ, եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնա-
ցեալք ի գալստեանն Տեառն՝ ոչ ⁴ժամանեմք ննջեցե-
15 լոցն: Զի ինքնին Տէր հրամանաւ, ի ձայն հրեշտու-
կապետի և ի փող Աստուծոյ իջանէ յերկնից, և

¹Ի Յաննիս պախասէ ⁴Կամ, յառաջեմք քան
²Ո՛հանք, ի մեզ զննջեցեալսն
³Յոյն, Քանզի զայս ասեմք ձեզ

16 մեռեալք ի ֆրիստոս յարիցեն յառաջագոյն : Ապա
 և մեք որ կենդանւոյն մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հան-
 դերձ յափշտակեացուք ամպովք ընդ առաջ Տեառն
 յօղս, և այնպէս յամենայն ժամ ընդ Տեառն լի-
 17 նիցիմք : Այսուհետեւ մխիթարեցէք զմիմեանս բա-
 նիւքս այսոքիւք :

ԳԼ. Ե

1 ԳԴ. Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց, եղբարք,
 2 չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ . Ձի դուք ինքնին իսկ
 ստոյգ գիտէք, թէ օրն Տեառն իբրեւ զգող գիշերի՝
 3 այնպէս հասանէ : Յորժամ ասիցեն թէ խաղաղու-
 թիւն և շինութիւն է, յայնժամ յանկարծակի
 հասցէ նոցա սատակումն, որպէս երկն յղւոյ,
 4 և մի՛ ապրեացեն : Այլ դուք, եղբարք, ոչ էք
 ի խաւարի թէ օրն ձեր իբրեւ զգող ի վերայ հա-
 5 սանիցէ . Ձի ամենեքին դուք որդիք լուսոյ էք և
 որդիք տուրնջեան . չեմք գիշերոյ, չեմք խաւարի :
 6 Ապա մի՛ դժնով անկանիցիմք որպէս և այլքն, այլ
 7 արթունք և զուարթունք եղիցուք : Ձի որ ննջենն՝
 գիշերի ննջեն, և որ արբենանն՝ գիշերի արբենան :
 8 Այլ մեք զի տուրնջեան եմք, արթունք եղիցուք,
 և զգեցցուք զզրահան հաւատոյ և զսիրոյ, և զի-
 9 ցուք զսաղաւարտն յուսոյն փրկութեան : Ձի ոչ եղ
 զմեզ Աստուած ի բարկութիւն, այլ ի փրկութիւն
 կենդանութեան ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի
 10 ֆրիստոսի, Որ մեռաւն վասն մեր . զի եթէ՛ ար-
 թունք իցեմք և եթէ՛ ննջիցեմք, նովաւ հանդերձ
 11 կեցցուք : Վասն որոյ մխիթարեցէք զմիմեանս և
 շինեցէք զիրեարս, որպէս և առնէք իսկ :

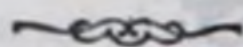
12 ԳԶ. Աղաչեմք զձեզ, եղբարք, ճանաչել զվաս-
 տակաւորս և զվերակացուս ձեր ի Տէր, և զխրա-
 13 տիչս ձեր. Եւ համարեցարուք զնոսա արժանիս
 առաւել սիրոյ վասն գործոյ նոցա. խաղաղութիւն
 14 արարէք ընդ միմեանս. Աղաչեմք զձեզ, եղբարք,
 խրատեցէք զստահակս, մխիթարեցէք զկարճամիտս,
 պատուարան լերուք տկարաց, երկայնամիտ լերուք
 15 առ ամենեւին: Զգոյշ լերուք զուցէ ոք չարի չար
 հատուցանիցէ. այլ յամենայն ժամ զբարեաց
 16 զհետ երթայք առ միմեանս և առ ամենեւին: Յա-
 17 մենայն ժամ ուրախ լերուք: Անդադար աղօթս
 18 արարէք: Յամենայնի գոհացարուք, զի այս են կամք
 19 Աստուծոյ ֆրիստոսիւ Յիսուսիւ ի ձեզ: ԶՀոգին
 20 մի՛ շիջուցանէք: Զմարգարէութիւնս մի՛ արհամար-
 21 հէք: Զամենայն ինչ փորձեցէք, զբարին ընկա-
 22 լարուք: Յամենայն իրաց չարաց ի բաց կացէք:
 23 Եւ ինքն Աստուած խաղաղութեան սուրբս ա-
 րասցէ զձեզ համօրէնս. և բովանդակ ձեր ոգի և
 շունչ և մարմին անարատ ի գալուստ Տեառն մե-
 24 ըոյ Յիսուսի ֆրիստոսի պահեսցի: Հաւատարիմ է
 որ կոչեացն զձեզ, որ և արասցէ զնոյն:
 25 Եղբարք, աղօթս արարէք և ի մեր վերայ:
 26 Ողջոյն տալիք եղբարց ամենեցուն ի համբոյր սրբու-
 27 թեան: Երդմեցուցանեմ զձեզ ի Տէր ընթեռնուլ
 28 զթուղթդ առաջի ամենայն եղբարց սրբոց: Շնորհք
 Տեառն մերոյ Յիսուսի ֆրիստոսի ընդ ձեզ:¹

Ա. ԹԵՍՍՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԱՌԱՋԻՆ ԲԱՆԻՑԻ ԳՐԵՅԱՆ ԵՄՍՈՒՆԱՅ:

¹Ո՛հան, յաւելուան, Ամէն:

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹՈՒՂԹ



ԳԼ. Ա

- 1 ԴԿ. ՊԱՒՂՈՍ և ՍԻՂՈՒԱՆՈՍ և ՏԻՄՈԹԷՈՍ, եկեղեցւոյդ թեաաղոնիկեցւոց յԱստուած Հայր մեր
- 2 և ի Տէր Յիսուս ֆրիստոս. Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ ֆրիստոսէ :
- 3 Գոհանալ պարտիմք զԱստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր, եղբարք, որպէս և արժան իսկ է. զի եւս քան զեւս աճին հաւատք ձեր, և յաճախէ սէր իւրաքանչիւր ամենեցուն ձեր առ միմեանս :
- 4 Որպէս և մեզ ձեւք պարծել յեկեղեցիսն Աստուծոյ վասն համբերութեան ձերոյ և հաւատոց յամենայն հալածանս ձեր և ի նեղութիւնս, որում
- 5 դուքն համբերէք. Յօրինակ արդար դատաստանին Աստուծոյ, արժանի լինել ձեզ արքայութեանն Աստուծոյ, վասն որոյ և զճգնութիւնդ կրէք. Եթէ պարտ է առաջի Աստուծոյ հատուցանել նեղչացն
- 7 ձերոց նեղութիւն. Եւ ձեզ նեղելոցդ հանգիստ ընդ մեզ ի յայտնութեանն Տեառն մերոյ Յիսուսի
- 8 յերկնից հրեշտակօք զօրութեան իւրոյ, ի բոց հրոյ առնուլ զվրէժս յայնցանէ ոյք ոչ ճանաչեն զԱս-

տուած, և որ ոչ հնազանդին աւետարանին Տեառն
 9 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. Որք տայցեն վրէժս ի սա-
 տակումն յաւիտենից յերեսաց Տեառն և ի փառաց
 10 զօրութեան նորա, Յորժամ դայցէ փառաւոր լինել
 ի մէջ սրբոց իւրոց, և սքանչելի ի մէջ ամենայն հա-
 ւատացելոց, (զի հաւատարիմ եղեւ վկայութիւնն
 11 մեր ի վերայ ձեր) յաւուր յայնմիկ: Յոր և ազօթս
 առնեմք վասն ձեր յամենայն ժամ, զի զձեզ ար-
 ժանիս արասցէ կոչմանն ¹ձերում ²Աստուած, մին-
 չեւ" լցցէ զամենայն հաճութիւն բարութեան, և
 12 զգործս հաւատոցն զօրութեամբ. Ձի փառաւոր լիցի
 անուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ի ձեզ, և
 դուք՝ ի նմա, ըստ շնորհացն Աստուծոյ մերոյ և
 Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի:

ԳԼ. Բ

1 ԴԴ. Ազաչեմ զձեզ, եղբարք, վասն գալստեան
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, և մերոյ ժո-
 2 ղովելոյն առ նա, Մի՛ վաղվաղակի խռովել ձեզ
 ի մտաց և մի՛ զարհուրել, մի՛ հոգւով և մի՛ բա-
 նիւ և մի՛ թղթովք իբրեւ թէ ի մէնջ, որպէս թէ
 3 եկեալ հասեալ իցէ օր Տեառն: Մի՛ ոք զձեզ խա-
 բեսցէ և մի՛ իւիք իրօք. զի եթէ ոչ նախ եկեսցէ
 ապստամբութիւնն, և յայտնեսցի մարդն անօրէ-
 4 նութեան, որդին կորստեան, Հակառակորդն հալար-
 տացեալ ի վերայ ամենայնի որ անուանեալ իցէ
 Աստուած կամ պաշտօն, մինչեւ նստել նմա ի տա-

¹Յամանս պախոսի

²Բազումս, Աստուած մեր, և

- Ճարինն ¹Աստուծոյ, և ցուցանել զանձն թէ Աս-
 5 տուած իցէ: Ո՞չ յիշիցէք զի մինչ առ ձեզն իսկ
 6 էի, ասէի զայս: Եւ արդ դուք ինքնին գիտէք զայն
 7 որ ունին, յայտնել նմա յիւրում ժամանակի: Զի
 խորհուրդն անօրէնութեան արդէն իսկ զօրանայ.
 Բայց ցայնժամ մինչ ի միջոյ բարձցի որ այժմդ
 8 ունի: Եւ ապա յայտնեսցի անօրէնն. զոր Տէր ²Յի-
 սուս սատակեսցէ հոգևով բերանոյ իւրոյ, և խա-
 9 փանեսցէ յայտնութեամբ գալստեանն իւրոյ. Որոյ
 գալուստն ըստ ազգեցութեան Սատանայի է ամե-
 նայն զօրութեամբ և նշանօք և արուեստիւք ստովք,
 10 Եւ ամենայն պատրանօք անիրաւութեան ի վերայ
 կորուսելոցն. փոխանակ զի զսէրն ճշմարտութեան
 ոչ ընկալան, զի ապրեսցին. և վասն այնորիկ առա-
 քեսցէ նոցա Աստուած ազգեցութիւն մոլորութեան
 11 հաւատալ նոցա ստութեանն. Զի դատաւարտես-
 ցին ամենեքեան որ ոչ հաւատացին ճշմարտու-
 թեանն, այլ հաճեցան ընդ անօրէնութիւնն:
- 12 Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զԱստուծոյ յամե-
 նայն ժամ վասն ձեր, եղբարք սիրեցեալք ի Տեառնէ,
 զի ընտրեաց ³զմեզ Աստուած ի ոկզբանէ ի փրկու-
 թիւն սրբութեամբ Հոգւոյն և հաւաստովքն ճշմար-
 13 տութեան. Յոր և կոչեացն զձեզ աւետարանաւն
 մերով ի փրկութիւն փառացն Տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի:
- 14 Այսուհետեւ, եղբարք, հաստատուն կացէք և
 պինդ կալարուք զաւանդութիւնսն զոր ուսարուք,

¹ Ո՞րն է, Աստուծոյ իբրեւ զԱստուած

² Յոմանս պախտի

³ Բազմաժ, զձեզ

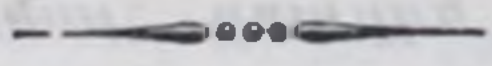
15 եթէ՛ բանիւ և եթէ՛ թղթով մերով: Այլ ինքն
 Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս և Աստուած և Հայր մեր,
 որ սիրեացն զմեզ և ետ մեզ մխիթարութիւն յա-
 16 լիտենից և յոյս բարեաց շնորհօք, Մխիթարեացէ
 զսիրտս ձեր և հաստատեացէ յամենայն բանս և
 ի գործս բարութեան:

ԳԼ. Գ

1 ԴՁ. Այսուհետեւ, եղբարք, աղօթս արարէք
 ի վերայ մեր, զի բանն Տեառն ընթանայցէ, և փա-
 աւաւոր լինիցի յամենայն տեղիս, որպէս և առ ձեզդ.
 2 Զի ապրեցողք յանօրինաց և յանղգտմաց մարդոց.
 3 զի ոչ ամենեցուն են հաւատք: Այլ հաւատա-
 րիմ է Տէր, որ և հաստատեացէ զձեզ և պահեացէ
 4 ի չարէ անտի: Վստահ եմք ի ձեզ Տերամբ, թէ
 զոր պատուիրեցաքն ձեզ, և՛ առնէք և՛ առնիցէք:
 5 Այլ Տէր ուղղեացէ զսիրտս ձեր ի սէրն Աստուծոյ
 և ի համբերութիւնն Քրիստոսի:
 6 Պատուիրեմ ձեզ, եղբարք, յանուն Տեառն մերոյ
 Յիսուսի Քրիստոսի, խորշել ձեզ յամենայն եղբօրէ
 որ ստահակսն գնայցեն, և ոչ ըստ աւանդութեանն
 7 զոր ընկալարուք ի մէնջ: Զի դուք ինքնին գիտէք
 թէ ո՛րպէս պարտ է ձեզ նմանել մեզ. զի ոչ եր-
 8 բեք ստահակեցաք առ ձեզ, եւ ոչ ձրի զուրուք
 հաց կերաք, այլ ջանիւ և վաստակով զցայց և
 զցերեկ գործէաք վասն չժանրանալոյ ումեք ի ձէնջ.
 9 Ոչ եթէ չունէաք իշխանութիւն, այլ զի զանձինս
 10 օրինակ արասցուք ձեզ՝ նմանողս լինել մեզ: Քանզի
 մինչ առ ձեզն իսկ էաք, զպս պատուիրէաք ձեզ,

- 11 Թէ որ ոչն կամիցի գործել, և կերիցէ մի՛: Արդ լսեմք զոմանց ի ձէնջ թէ ստահակութեամբ գնան, գործ ինչ ոչ գործեն, այլ յուլացեալ հետաքրքիր
- 12 շրջին: Այնպիսեացն զատուէր տամք, և աղաչեմք ի Տէր Յիսուս Քրիստոս, զի հանդարտութեամբ
- 13 գործեսցեն և զիւրեանց հաց կերիցեն: Այլ գուք,
- 14 եղբարք, մի՛ ձանձրանայք զբարիս գործել: Ապա եթէ ոչ ոք հնազանդեսցի բանիս մերում թղթովդ այդուիկ, գուք նշանակեսջիք զնա, և մի՛ խառնա-
- 15 կեսջիք ընդ նմա, զի պատկառեսցէ: Բայց մի՛ իբրեւ զթշնամի համարեսջիք, այլ խրատեսջիք իբրեւ
- 16 զեղբայր: Եւ ինքն Տէր խաղաղութեան տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամենայն ժամ յամենայն իրս.
- 17 Տէր ընդ ամենեօին ընդ ձեզ: Ողջոյնս իմոյ ձեռին Պաւղոսի է, որ է նշանակ յամենայն թուղթս.
- 18 այսպէս գրեմ: Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ամենեօին ձեզ:

Ա. ԹԵ՝ ԿՆԻԿԵՅԻՆ ԵՐԵՐԵՂ՝ ԳՐԵՅ՝ ԵՎ ԱՐԵՆԱՅ:



ԱՌ՝ ՏԻՄՈԹԵՈՍ ԱՌ՝ԱԶԻՆ

ԹՈՒՂԹ



ԳԼ. Ա

1 Ա. Կ. ՊԱՒՂՈՍ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի ըստ հրամանի Փրկչին մերոյ Աստուծոյ և Քրիս-

- 2 տասի Յիսուսի յուսոյն մերոյ . Տիմոթեայ , որդւոյ սիրելւոյ հաւատովք , շնորհք , ողորմութիւն , խաղաղութիւն Սասաուծոյ Հօրէ և ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ :
- 3 Որպէս ազաչեցի զքեզ կալ յԵփեսոս , մինչ երթային ի Մակեդոնիա , զի պատուէր տացես ոմանց
- 4 չլինել օտարուամուսնս , Եւ չհայել յառասպելս և ի տոհմաթիւս անչափս . որ մանուաւանդ խնդիրս յուզեն , և ոչ ¹զտնաեսութիւն Սասաուծոյ հաւատովք :
- 5 Քանզի գլուխ պատուիրանին սէր է , ի սուրբ սրտէ և ի մտաց բարեաց և յանկեղծաւոր հաւատոց .
- 6 Յորոց ոմանք վրիպեցան՝ խոտորեալք յունայնութիւն բանից . կամին լինել վարդապետք օրինաց , ինքեանք ոչ իմանան զինչ խօսին , և ոչ վասն որոց
- 8 պնդեալն են : Գիտեմք եթէ բարւոք են օրէնք , եթէ ոք զնոսա օրինօք կրեսցէ : Բայց զայս գիտացէ , զի ի վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան , այլ ի վերայ անօրինաց և անհնազանդից , ամբարշտաց և մեղաւորաց , անարբոց և պղծոց , զհայր և զմայր
- 10 ²անարգողաց , մարդասպանաց , Պոռնկաց , արուագիտաց , մարդելուզաց , ստոց , ստերգմանց , և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ ողջամիտ վարդապետութեանս , Որ ըստ աւետարանի փաւաց երանելւոյն Սասաուծոյ է , որում եղէ ես հաւատարիմ : ՎՋ
- 12 Շնորհ ունիմ այնմիկ որ զօրացոյցն զիս , ³ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր՝ , զի հաւատարիմ համա-

¹Ոմանք , զչինութիւն

²Յայնն , հարկանողաց

³Յայնն , Քրիստոսի Յիսուսի Տեառն մերում

- 13 րեցաւ կարգել ի սպասաւորութիւն . Որ յառաջագոյն հայհոյիչն էի և հալածիչ և թշնամանիչ, այլ գտի ողորմութիւն, զի զայն յանգիտութեան և
- 14 յանհաւանութեան դործէի . Եւ առաւել եղեն շնորհք Տեառն մերոյ հաւատովքն և սիրով որ
- 15 ի Քրիստոս Յիսուս : Հաւատարիմ է բանս և ամենայն ընդունելութեան արժանի է, զի Քրիստոս Յիսուս եկն յաշխարհ փրկել զմեզաւորս որոց գլուխն
- 16 ես եմ : Այլ վասն այնորիկ գտի ողորմութիւն, զի նախ յիս եցոյց Յիսուս Քրիստոս զամենայն երկայնամտութիւն յօրինակ այնոցիկ որ հաւատալոցն իցեն
- 17 ինա ի կեանսն յաւիտենից : Այլ Թագաւորին յաւիտենից, անեղծի և աներեւութի, ¹միոյն Աստուծոյ, փառք և սլատիւ յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :
- 18 Զայո պատուիրան աւանդեմ քեզ, որդեակ իմ Տիմոթէոս, ըստ կանխելոց ի քեզ մարգարէութեանցն, զի դու գինուորիցիս նոքօք զգեղեցիկ
- 19 գինուորութիւնն, Ունիցիս հաւատո սրբովք մաօք, զոր ոմանց մերժեալ յանձանց իւրեանց՝ նաւակո-
- 20 ծեցան ի հաւատսն, Որոց սակի են Հիմենոս և Աղեքսանդրոս, զորս մասանցի Սատանայի, զի խրատեսցին չհայհոյել :

ԳԼ. Բ

1 Եւ արդ աղաչեմ նախ քան զամենայն առնել աղօթս, խնդրուածս, պաղատանս, գոհութիւնս

¹Ո՛հան+, միայնոյ իմաստնոյն Աստուծոյ

- 2 վասն ամենայն մարդկան . ¹Մանաւանդ վասն թա-
 դաւորաց և ամենայն իշխանաց , զի խաղաղութեամբ
 և հանդարտութեամբ վարեացուք զկեանս մեր ամ-
 3 մենայն աստուածաշառութեամբ և սրբութեամբ :
 3 Ձի այն է բարի և ընդունելի առաջի Փրկչին մերոյ
 4 Աստուծոյ , Որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն
 5 և ի դիտութիւն ճշմարտութեան եկեացեն : Ձի մի է
 Աստուած , և մի միջնորդ Աստուծոյ և մարդկան ,
 6 մարդն Յիսուս Քրիստոս , Որ ետ զանձն փրկանս
 ընդ ամենեցուն վկայութիւն ժամանակաց իւրոց .
 7 Յոր եղայ ես քարոզ և առաքեալ . (ճշմարիտ ասեմ
²ի Քրիստոս" և ոչ ասեմ , ¹եղէ) վարդապետ հեթա-
 նոսաց հաւատովք և ճշմարտութեամբ :
 8 ԱՂ . կամիմ զի արք կայցեն յաղօթս յամենայն
 տեղիս , բառնայցեն զսուրբ ձեռս ի վեր առանց
 9 բարկութեան և երկմտութեան : Նոյնպէս և կու-
 նայք ի զարդ խոնարհութեան ակնածութեամբ և
 զգաստութեամբ զարդարել զանձինս , մի' ի հիւսս
 ոսկեմանս ընդելուզեալս մարգարտով , կամ ի հան-
 10 դերձս պաճուճեալս , Այլ , որպէս վայելէ կանանց
 զաստուածաշառութիւն յանձն առելոց , դործովք
 11 բարութեան : Կին մարդ ցածութեամբ ուսցի , ամե-
 12 նայն հետզանդութեամբ : Այլ ուսուցանել կնոջ
 մարդոյ ոչ հրամայեմ , և ոչ ճոխաբան լինել քան
 13 զայր մարդ , այլ ի լռութեան կալ : Ձի Ադամ
 14 նախ ստեղծաւ և ապա Եւա : Եւ Ադամ ոչ պատ-
 15 րեցաւ , այլ կինն պատրեցաւ և յանցեաւ . Բայց
 կեցցէ վասն որդեծնութեանն , եթէ կայցեն ի հա-
 ւուսս և ի սէր և ի սրբութիւն պարկեշտութեամբ :

¹ Ի Յաննիս պախասէ

² Յամանս պախասէ

ԳԼ. Գ

- 1 Հաւատարիմ է բանս, եթէ ոք եպիսկոպոսու-
 2 թեան ցանկայ, բարւոյ գործոյ ցանկայ: Պարտ է
 եպիսկոպոսին անարատ լինել, միոյ կնոջ այր,
 3 ¹Տեղ, ցած, պարկեշտ, հիւրասէր, ուսուցիչ: Մի'
 թշնամանող, ²մի' հարկանող, այլ՝ հանդարտ. մի'
 4 կռուող, մի' արծաթասէր. Զի իւրում տանն իսկ
 բարւոք վերակացու լիեալ իցէ, որդեակս ունիցի
 որ ի հնազանդութեան կայցեն ամենայն պարկեշ-
 5 տութեամբ: (Ապա եթէ ոք իւրում սանն վերա-
 կացու չգիտիցէ լինել, զիա՞րդ եկեղեցւոյ Աստուծոյ
 6 խնամակալ լիցի:) Մի' մատաղատունկ, զի մի'
 հպարտացեալ ի դատաստանս Սատանայի անկա-
 7 նիցի: Այլ պարտ է նմա վկայութիւն բարի և
 յարտաքնոցն ունել. զի մի' ի նախատինս անկանի-
 ցի և յորոգայթս Սատանայի:
 8 Նոյնպէս և զսարկաւազունս պարկեշտս. մի'
 9 երկբանս, մի' գինեսէրս, մի' զօշաքաղս. Այլ ու-
 10 նիցին զխորհուրդ հաւատոցն սուրբ մտօք: Ինքեանք
 նախ փորձեսցին, և սպա ի պաշտօնն մատիցեն, զի
 11 անարատք իցեն: Նոյնպէս և կանայք նոցա պար-
 կեշտք. մի' չարախօսք, ¹Տեղք, հաւատարիմք յա-
 12 մենայնի: Սարկաւադք լինիցին միոյ կնոջ արք,
 որոց որդւոց իւրեանց բարւոք վերակացու լիեալ
 13 իցեն և տանց իւրեանց. Զի որ բարւոքն պաշտի-
 ցեն՝ աշտիճան բարի անձանց իւրեանց շահին, և

¹Յոյն, Արթուրն իմ զգաստ

²Ո՛հնք, մի' հարկանող, մի' զօշաքաղ, այլ

բաղում համարձակութիւն ի հաւատան որ ի Քրիստոս Յիսուս : Վ.Ձ

14 Չայս գրեմ առ քեզ, զի ակն ունիմ ի մօտոյ
15 գալ. Ապա թէ յամեցից, զի զիտասցես թէ ո՛ր-
պէս պարտ իցէ քեզ ի տան Աստուծոյ շրջել, որ
է եկեղեցի Աստուծոյ կենդանւոյ, սիւն և հաս-
16 տատութիւն ճշմարտութեան : Եւ յայտնի իսկ
մեծ է խորհուրդն աստուածպաշտութեան. ¹որ ե-
րեւեցաւ մարմնով, արդարացաւ Հոգւով, յայտ-
նեցաւ հրեշտակաց, քարոզեցաւ ի հեթանոսս,
հաւատարիմ եղել յաշխարհի և վերացաւ փառօք :

ԳԼ. Դ

1 Ա.Ձ. Այլ Հոգին Սուրբ յայտնապէս ասէ թէ
ի ժամանակս յետինս քակեսցին ոմանք ի հաւա-
տոցն, և հայեսցին յայսս մոլորութեան և ի վար-
2 դապետութիւնս գիւաց, կեղծաւորութեամբ ստա-
3 բանք, խարեալք իւրեանց խղճիւն մտաց. Որ ար-
գելուցուն յամուսնանալոյ, և մեկնիցեն ի կերա-
կրոց զոր Աստուած հաստատեաց ի վայելել ²հա-
ւատացելոց, և ոյք հասեալ իցեն ի ճշմարտու-
4 թեանն վերայ : Չի ամենայն արարածք Աստուծոյ
բարի են, և չիք ինչ խոսան. մանաւանդ որ գո-
5 հոլթեամբ ընդունիցին. Չի սրբի բանիւն Աստու-
6 ծոյ և աղօթիւք : Չայս խրատ տուեալ եղբարց՝
բարւոք պաշտօնեսոյ լինիցիս Քրիստոսի Յիսուսի,
սնանիցիս բանիւք հաւատոց և բարւոք վարդապե-

¹Ոմանք, Աստուած

²Բազումք, գոհոլթեամբ հաւատացելոց

- 7 տուժեամբն զորոյ զհետն իսկ եղեր : Այլ ի պիղծ
բանից և յառասպելաց պառաւանց հրաժարեսցիր ,
բայց կրթեա զանձն քո յաստուածպաշտութիւն .
- 8 Ձի մարմնոյ կրթութիւն առ սակաւ ինչ օգտակար
է . իսկ աստուածպաշտութիւն առ ամենայն ինչ
օգտակար է , և զաւետիս կենաց ունի զարդիս և
- 9 զհանգերձելոցն : Հաւատարիմ է բանս և ամենայն
10 ընդունելութեան արժանի է : Ձի ի սոյն իսկ վաս-
տակեմք և նախատինս յանձն առնումք , զի յու-
սացեալ եմք յԱստուած կենդանի , որ է Փրկիչ
ամենայն մարդկան , մանաւանդ հաւատացելոց :
- 11 ԲԿ . Պատուէր տաջիր զայդ և ուսուցանիջիր :
12 Ձի մի՛ որ դքս մանկութիւնդ արհամարհիցէ . այլ
օրինակ լինիջիր հաւատեցելոց բանիւք , գնացիւք ,
13 սիրով , հաւատովք , սրբութեամբ : Մինչեւ գամ
ես , միտ դիր ընթերցուածոց , մխիթարութեան ,
14 վարդապետութեան : Մի՛ անփոյթ առներ զշնոր-
հացդ որ ի քեզ են , որ առաւ քեզ մարգարէու-
15 թեամբ ի ձեռնադրութենէ երիցութեան : Յայդ
խորհեաց և ի դոյն կանխեսցիր , զի քո յաւաքա-
16 դիմութիւնդ ամենեցուն յայտնի լիցի : Ձգոյշ լինի-
ջիր անձին և վարդապետութեանդ և ի դմին յա-
մեսջիր . զայդ եթէ առնիցես , և՛ զանձն տպրեցուս-
ցես և՛ զայնոսիկ որ քեզն լիցեն :

Գ. Լ . Ե

- 1 Ձծերն մի՛ պատուհասիցես , այլ մխիթարեսցիր
իրբեւ զհայր . զերիտասարդս՝ իրբեւ զեղբարս ,
2 Ձպառաւունս՝ իրբեւ զմարս , զմանկամարդս՝ իրբեւ

3 զքորս ամենայն սրբութեամբ : Զայրիս պատուեա
 4 որ ստոյգ այրիքն իցեն : Ապա թէ ոք այրի որդիս
 և թուուենս ունիցի, ուսանիցին նախ իւրեանց
 տանց բարի առնել, և զփոխարէնն հասուցանել
 ծնողացն . զի այն է բարի և ընդուուելի առաջի
 5 Աստուծոյ : Իսկ որ ճշմարտիւ այրին իցէ և մե-
 նացեալ, ¹յուսացեալ, յԱստուած, և ²կանխեալ
 6 յաղօթս և ի խնդրուածս զցայգ և զցերեկ . Իսկ
 7 գիրգ այրին կենդանուոյն մեռեալ է : Զայս պատ-
 8 ուիրեա զի անարատք իցեն : Իսկ եթէ ոք իւրոց և
 մանաւանդ և ընտանեաց խնամ ոչ տանիցի, ի հա-
 9 ւատոցն ուրացեալ է, և չար եւս քան զանհա-
 10 ւատան է : Այրի ընդ այրիս անուանեսցի որ չիցէ
 11 պակաս ի վաթանամենից, միոյ առն կին լիեալ . Եւ
 ի գործս բարիս վկայեալ . եթէ մանկուենս անուցեալ
 իցէ, եթէ զՏիւրս ընկալեալ իցէ, եթէ զսրբոց
 զոտս լուացեալ իցէ, եթէ նեղելոց բաւական
 լիեալ իցէ, եթէ վամենայն գործոց բարեաց զՏեա
 12 երթեալ իցէ : Այլ ի մանկամարդաց այրեացն
 հրաժարեա, զի յորժամ խայտան զՔրիստոսիւ,
 13 ամուսնանալ կամին . Իսկ զգատաստանս ընդու-
 նին, զի զառաջին հաւատան արհամարհեցին :
 14 Միանգամայն և դատարկանձուիք ուսանին, շրջողք
 տանէ ի տուն . և ոչ միայն դատարկք, այլ և
 փասքուսք և հետաքրքիրք . և խօսին որ ինչ ոչ է
 14 պիտոյ : Կամիմ զմանկամարդացդ ամուսնանալ,
 որդիս ծնանել, տնարարս լինել, և մի' ինչ պատ-
 ճառս տալ հակառակորդին ի հայհոյութեան ա-

¹Յայնն, յուսայ

²Յայնն, կանխէ

- 15 զագս : Ձի արդէն իսկ ոմանք խոտորեցան զկնի
 16 Սատանայի : Եթէ ոք հաւատացեալ այրիս ունիցի,
 բաւական լիցի նոցա, և մի՛ ծանրասցի եկեղեց-
 ւոյն, զի ճշմարիտ այրեացն բաւական լինիցի :
- 17 ԲԴ. Որ բարւոք վերակացու լինին երիցունք՝
 կրկին պատուոյ արժանի եղիցին, մանաւանդ որ
 18 աշխատիցին բանիւ և վարդապետութեամբ : Քանզի
 ասէ գիր, Մի՛ կապեսցես զցուռկ եղին կալուսւոյ,
 19 և՛ Արժանի է մշակն վարձու իւրոյ : Ձերիցուէ չա-
 րախօսութիւն մի՛ ընգունիցիս, բայց եթէ երկուք
 20 և երիւք վկայիւք : Իսկ որ մեղանչենն՝ առաջի ա-
 մենեցուն յանդիմանեա, զի և այլքն երկիցեն :
- 21 Վկայութիւն գնեմ առաջի Աստուծոյ և Յիսուսի
 Քրիստոսի և ընտրելոց հրեշտակաց, զի զայդ պա-
 հեսցես առանց մտահաճութեան, մի՛ ինչ առնել
 22 աչառանօք : Ձեռս վաղվաղակի յուրուք վերայ մի՛
 դնիցես, և մի՛ կցորդ լինիցիս մեղոց օտարաց .
 զանձն քո սուրբ պահեսցիր :
- 23 Այսուհետեւ մի՛ ջուր և եթ ըմպիցես, այլ սա-
 կաւիկ մի և գինի խառնեսցիր վասն ստամոքսի և
 ստեպ հիւանդութեանց :
- 24 Են մարդք որոց մեղքն յայտնի են, և յառա-
 ջագոյն հասեալ ի դատաստան, և են՝ որոց զկնի
 25 երթան : Նոյնպէս և բարի գործքն յայտնի են . և
 որ այլազգ եւս ինչ իցեն՝ թաքչել ոչ կարեն :

ԳԼ. 2

1 Որ միանգամ ընդ լծով ծառայութեան իցեն,
 զիւրաքանչիւր տեարս ¹պատուի արժանի համա-

¹Յոյն, ամենայն պատուոյ

- ըեսցին, զի մի՛ անուանն Աստուծոյ և վարդապետու-
- 2 թիւնն հայհոյեսցի: Իսկ որ հաւատացեալ տեսարս
ունիցին, մի՛ արհամարհեսցեն զի եղբարք են, այլ
առաւել ծառայեսցեն, զի հաւատացեալքն են և
սիրոււք, որք զբարերարութիւնն յանձին ունիցին.
- 3 զայս ուսուցանիջիր և մխիթարեսջիր: Իսկ եթէ ոք
այլադդ ինչ ուսուցանիցէ, և ոչ անասցէ ողջմտու-
թեան բանից Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, և
ըստ աստուածալաշտութեան վարդապետութեանն,
- 4 Այնպիսին հպարտացեալ է և ոչինչ ոչ գիտէ, այլ
տապի ի խնդիրս և ի բանս հակառակութեան.
ուստի լինին նախանձ, հեւ, հայհոյութիւնք, կար-
- 5 ծիք շարեաց, խարդախութիւնք սպականելոց մտաց
մարգկան և օտարացելոց ի ճշմարտութենէ անտի,
որք շահավաճառ համարին զաստուածալաշտու-
թիւնն. բայց դու մերժեսջիր յայնպիսեաց անտի:
- 6 ԲԶ. Այլ շահավաճառ մեծ աստուածալաշտու-
- 7 թիւնն է բաւականութեամբ հանդերձ: Զի ոչ բե-
րաք ինչ յաշխարհս, ¹և ոչ՝ տանել ինչ կարաս-
- 8 ցուք: Այլ ունիմք կերակուր և հանդերձս, և
9 այնու շատասցուք: Իսկ որք կամինն մեծանալ՝ ան-
կանին ի փորձութիւն և յորոգայթ և ի բազում
ցանկութիւնս անմիտս և փսասակարս, որք ընկզմեն
- 10 զմարդիկ ի սատակումն և ի կորուստ: Զի արմատ
ամենայն շարեաց արծաթսիրութիւնն է. որում ո-
մանց ցանկացեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոցն, և զան-
ձինս արկին ընդ բազում ցաւովք:
- 11 Այլ դու, ո՛վ մարդ Աստուծոյ, փախիր յայն-

¹Ո՛հնէ, և յայտ իսկ է թէ և ոչ

- ցանէ, և երթ զհետ արդարութեան, զաստուած-
 պաշտութեան, զհաւատոց, զսիրոյ, զհամբերու-
 12 թեան, զհեղութեան. Եւ մարտիր զբարւոք մարտն
 հաւատոց, և բուռն հար զկենացն յաւիտենակա-
 նաց յոր կոչեցարն, և դաւանեցեր զբարւոք դա-
 13 լանութիւն առաջի բազում վկայից: Պատուիրեմ
 քեզ առաջի Աստուծոյ որ կենդանի առնէ զամե-
 նայն, և Յիսուսի Քրիստոսի որ վկայեաց առաջի
 Պոնտացւոյ Պիղատոսի զբարւոք դաւանութիւնն,
 14 Պասել քեզ զպատուիրանն անբիծ, անարատ,
 մինչեւ ի յայտնութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
 15 տոսի. Զոր յիւր ժամանակա ցուցցէ Երանելին և
 միայն Հզօր, Թագաւոր Թագաւորաց և Տէր տե-
 16 բանց. Որ միայն ունի զանմահութիւն՝ բնակեալ
 ի լոյս անմատոյց. զոր ոչ ոք ետես ի մարդկանէ և
 ոչ տեսանել կարող է, որում պատիւ և զօրու-
 թիւն յաւիտեանս: Ամէն:
- 17 Մեծատանց որ են յայսմ աշխարհի՝ պատուէր
 տալիր մի՛ հպարտանալ և մի՛ յուսալ ի մեծու-
 թիւն սնտի, այլ ¹ յԱստուած որ տայ մեզ զամե-
 18 նայն առաստապէս ի վայելել, Զբարիս դործել, մե-
 ծանալ դործովք բարութեան, առատս, ² սիրունս,
 19 հազորդս լինել. Գանձել անձանց հիմն բարի ի հան-
 դերձեալսն, զի բուռն հարկանիցեն ³ զճշմարիտ կե-
 նացն”:
- 20 Ո՛վ Տիմոթէէ, պահեա զաւանդն՝ խոտորեալ

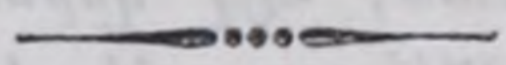
¹ Ո՛հանք, յԱստուած կենդանի

² Ի Յոանին պալատէ

³ Ո՛հանք, զկենացն յաւիտենականաց

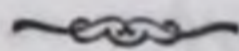
1 Ի պղծոց և ի նորաձայն բանից և ի հակառակու-
 21 թենէ և ի մոլարանուն գիտութենէ՝, Չոր ոմանց
 յանձն առեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոց անտի :
 Շնորհք ընդ քեզ :²

ԱՍՏԻՏԻՒՄ ԵՒ ԵՆԻՆ ԲՈՒՂԻ ԳՐԵՅՄ Է ԼԱՍՏԻՒՄ,
 ԵՐ Է ՏՅՐ ԿԱԿԱՅ ՊԱՆՈՒԹԵԱՆԱՅ :



ԱՌՍԻՄՈՒԹԵՆՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹՈՒՂԹ



ԳԼ. Ա

1 ԳԿ. ՊԱՒՂՈՍ, առաքեալ Յիսուսի ֆրիստոսի
 կամօքն Աստուծոյ, ըստ աւետեաց կենացն որ
 2 ի ֆրիստոս Յիսուս, Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ
 շնորհք, ողորմութիւն և խաղաղութիւն յԱստու-
 ծոյ Հօրէ և ի ֆրիստոսէ Յիսուսէ Տեառնէ մերմէ :
 3 Շնորհ ունիմ Աստուծոյ զոր պաշտեմն ի նախնեաց
 մտօք սրբովք, իրրեւ զի անպակաս ունիմ զքէն
 4 յիշատակ յաղօթս իմ զցայգ և զցերեկ. Յան-
 կացեալ եմ տեսանել զքեզ՝ յիշատակեալ զար-

¹ Յանն, ի պղծոց բանից անտեաց (Բ Տիմ. Բ. 16.)

և հակառակութեանց մոլորանուն գիտութեան

² Ո՛հան+ յաւելուն, Ամէն :

- 5 տառուսն քո, զի լցայց ուրախութեամբ. Չմտաւ
 ածեալ զանխիղճ հաւատսն որ են ի քեզ, որ յա-
 ուաջագոյն բնակեցաւ ի հանոյ քում լաւողեայ,
 և ի մօր քում Եւնիկեայ. հաստատեալ եմ թէ
 6 և ի քեզ է: Վասն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ ար-
 ծարծել զչնորհան Աստուծոյ որ են ի քեզ ի ձեռ-
 7 նադրութենէ իմմէ: Զի ոչ ետ մեզ Աստուած
 հոգի վհատութեան, այլ զօրութեան և սիրոյ և
 8 զգաստութեան: Մի՛ այսուհետեւ ամօթ համարիցիս
 զվկայութիւն Տեառն մերոյ, և մի՛ զիս զկապեալ
 նորա. այլ կցորդ լեր չարչարանաց աւետարանին
 9 ըստ զօրութեանն Աստուծոյ. Որ փրկեացն զմեզ
 և կոչեաց ի կոչումն սուրբ, ոչ ըստ գործոց մերոց,
 այլ ըստ իւրում յառաջադրութեանն և շնորհաց,
 որ տուաւ մեզ ի Քրիստոս Յիսուս յառաջ քան
 զժամանակսն յաւիտենից:
- 10 **ԳԴ.** Բայց յայտնեցաւ այժմիկ յերեւել Փրկչին
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. որ խափանեաց զմահ և
 լուսաւոր արար զկեանս և զանեղծութիւն ի ձեռն
 11 աւետարանին. Որոյ եգայ ես քարոզ և առաքեալ
 12 և վարդապետ հեթանոսաց: Վասն որոյ և զայս
 չարչարանս կրեմ, այլ ոչինչ ամօթ համարիմ,
 քանզի գիտեմ յո հաւատացեալն եմ, և հաս-
 տատեալ եմ թէ կարող է զաւանդն իմ պահել
 13 յօրն յայն: Ունիցիս օրինակ ողջմտութեան բա-
 նիցն զորս յինէն լուար, հաւատովք և սիրով որ
 14 ի Քրիստոս Յիսուս: Զբարւոք աւանդն պահեսձիր
 ի ձեռն Հոգւոյն Սրբոյ ի մեզ բնակելոյ:
- 15 Զայս գիտասձիր զի մեկնեցան ի մէնջ ամենեքին
 որ էին յԱսիա, որոց սակի են Փիգեղոս և Հերմո-

16 գեներալ : Տացէ Աստուած ողորմութիւն տանն Ոնե-
սիփորայ, զի բազում անգամ հանգոյց զիս, և
17 զկապանս իմ ոչ ամօթ համարեցաւ. Այլ իբրեւ
եկն ի Հռովմ, պնդագոյնս խնդրեաց զիս և եգիտ :
18 (Տացէ նմա Տէր ողորմութիւն գտանել ի Տեսունէ
յաւուրն յայնմիկ.) և որչափ ինչ միանգամ
յէփեսոս սպաս կալաւ ՚ինձ զայն դու ինքնին քաջ
գիտես :

ԳԼ. Բ

1 Այլ դու, որդեակ իմ, զօրացիր շնորհօքն որ
2 ի Քրիստոս Յիսուս : Եւ զոր լուար յինէն բազում
վկայիւք՝ զայն աւանդեցես հաւատարիմ մարդոց,
որք բաւական իցեն և զայլս ուսուցանել :
3 ԳՁ. Վշտակից լեր իբրեւ զբարւոք զինուոր
4 Քրիստոսի Յիսուսի : Ոչ ոք զինուորեալ աստէն
ընդ կեանս աշխարհիս սլաաաղի, եթէ զօրավարին
5 հաճոյ լինիցի : Եւ եթէ մարտիկ ոք իցէ, ոչ պաս-
6 կի, եթէ ոչ ըստ օրինին մարտիցէ : Եւ հողագոր-
ծին աշխատելոյ պարս է նախ ի պտղոյն վայելել :
7 Իմա՛ զինչ ասեմս. տացէ քեզ Տէր իմաստութիւն
8 յամենայնի. Յիշեա զՔրիստոս Յիսուս յարուցեալ
ի մեւելոց, ի զաւակէ Դաւթի, ըստ աւետարանիս
9 իմում. Յորում չարչարիմ կապանօք չափ իբրեւ
զչարագործ, այլ բանն Աստուծոյ ոչ եթէ կա-
10 պեալ իցէ : Վասն այնորիկ ամենայնի համբերեմ
վասն ընտրելոցն, զի և նոքա փրկութեանն հասա-

¹ Ի բազումս պախտէ

- նիցեն որ ի Քրիստոս Յիսուս ¹երկնաւոր փառօքն
 11 հանդերձ : Հաւատարիմ է բանս . զի եթէ ընդ
 12 նմա մեռաք , ընդ նմին և կեցցուք . Եթէ համբե-
 րեմք , ընդ նմին և թագաւորեացուք . և եթէ ու-
 13 ըրանամք , և նա ուրանայ զմեզ . Եւ եթէ չհաւա-
 տամք , նա հաւատարիմ մնայ , ուրանալ զանձն
 իւր ոչ կարէ :
 14 ԿԻՐ . Զայս յուշ արասջիր՝ վկայութիւն եղ-
 եալ առաջի ²Աստուծոյ , մի՛ բանակուիւ լինել
 15 յոչինչ պէտս ի կործանումն լսողաց : Փութասջիր
 զանձն քո ընտիր կացուցանել առաջի Աստուծոյ ,
 մշակ առանց ամօթոյ , ուղիղ համառօտել զբանն
 16 ճշմարտութեան : Այլ ի պղծոց և ի սնտի խօսից
 մերժեսջիր , զի առաւել յառաջ գայցեն յամ-
 17 բարչտութիւնս . Եւ բանք նոցա իբրեւ զբաղցկեզ
 ճարակ գտանեն . որոց սակի են Հիմենոս և Փիղե-
 18 տոս . Որք վրիպեցան ի ճշմարտութենէ , և ասեն
 եթէ յարութիւն ³մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է ,
 19 և կործանեն զհաւատս ոմանց : Այլ հաստատուն
 հիմն Աստուծոյ կայ և ունի զկնիքս զայս , թէ
 Մանեաւ Տէր զայնոսիկ որ իւրն են . և՛ ի բաց լիցի
 յանիրաւութենէ ամենայն որ անուանէ զանուն
 20 ⁴Տեառն : Այլ ի տան մեծի ոչ միայն են անօթք
 ոսկեղէնք և արծաթեղէնք , սյլ և փայտեղէնք և
 խեցեղէնք . են որ ի պատուի են և են որ յանար-
 21 դութեան : Եթէ ոք սրբեացէ զանձն իւր յայն-
 պիսեաց անտի , եղիցի անօթ սլատուական՝ սրբեալ

¹ Յայնն , յաւիտենական

² Ոմանք , Տեառն

³ Ի Յունին պատմէ

⁴ Ոմանք , Քրիստոսի

22 Լ ակիտանի Տեառն ¹իւրում՝ յամենայն գործս ըս-
 րութեան պատրաստեալ: Այլ յերիտասարդա-
 կան ցանկութեանց փախիր, և երթ զՏեառ արդա-
 րութեան, զհաւատոց, զսիրոյ, զխաղաղութեան,
¹զսրբութեան, ընդ այնոսիկ որ կարգան զանուն
 23 Տեառն սուրբ սրտիւք: Այլ ի յիմար և յանխրատ
 խնդրոց հրաժարեա, գիտասջիր թէ անտի ծնանին
 24 կռիւք. Բայց ծառայի Տեառն ոչ է պարտ կռուել,
 այլ հեզ լինել առ ամենեւեան, ուսուցիչ, անո-
 25 խակալ. Հանդարտութեամբ խրատել զհակառա-
 կողսն, թերեւս տացէ նոցա Աստուած ապաշխա-
 26 րութիւն ի գիտութիւն ճշմարտութեան. Եւ սթա-
 փեսցին յորոգայթից Սատանայի՝ որսացեալք ի նմա-
 նէ ի նորա կամսն:

ԳԼ. Գ

1 ԿԻՐ. Ձայս գիտասջիր եթէ յաւուրս յետինս
 2 եկեսցեն ժամանակք չարք. Ձի եզիցին մարդիկ
 անձնասէրք, արծաթասէրք, հպարտք, ամբարտա-
 ւանք, հայհոյիչք, անհաւտնք ծնողաց, անշնորհք,
 3 անսուրբք, Աննուէրք, անդութք, բռնասարկուք,
 4 անժոյժք, լէսք, անբարեւէրք, Մատնիչք, յան-
 դրդունք, ամբարհաւաճք, ցանկասէրք մանաւանդ.
 5 քան աստուածասէրք. Որ ունիցին զկերպարանս
 աստուածպաշտութեան, և ի զօրութենէ անտի
 նորա ուրացեալ իցեն. և խորշեսջիր ի նոցանէ:
 6 Քանզի ի նոցանէ են որ մտանեն տանէ ի տուն,
 և գերեն զկանայս շեղջակուտեալս մեղօք՝ վարեալս

¹ի Յուսիս պախսի

- 7 Ի պէսպէս ցանկութիւնս, Որ յամենայն ժամ ուսանին, և երբեք ի գիտութիւն ճշմարտութեան
- 8 ոչ հասանեն: Այլ որպէս Յանէսն և Յամրէս հակառակ կացին Մովսիսի, նոյնպէս և սոքա հակառակ կան ճշմարտութեանն. մարդք ապականեալք
- 9 մտօք՝ անպիտանք ի հաւատս: Այլ ոչ երբեք գայցեն յառաջ ի լաւ անդր. քանզի անմտութիւն սոցա յայտնի լիցի ամենեցուն, որպէս և նոցայն
- 10 իսկ եղեւ: Այլ դու զհետ եկիր վարդապետութեան իմոյ, աւաջնորդութեան, յօժարութեան, հաւատոց, երկայնմտութեան, սիրոյ, համբերութեան,
- 11 Հալածանաց, չարչարանաց, որպիսիք եղեն ինձ յԱնտիոք և յԵկոնիոն և ի Լիւստրոս, որպիսի՛ հալածանաց համբերի, և յամենայնէ փրկեաց զիս
- 12 Տէր: Եւ ամենեքին որ կամիցին աստուածապաշտութեամբ կեալ ի Քրիստոս Յիսուս՝ ի հալածանս
- 13 կացցեն: Այլ մարդք չարք և կախարդք յառաջ եկեսցեն ի չար անդր. մոլորեալք և մոլորեցուցանիցեն:
- 14 Այլ դու հաստատուն կաց յոր ուսարդ և հաւատարիմ եղեր, գիտես ուստի ուսար. Ձի ի մանկութենէ զգիրս սուրբս գիտես, որ կարող են իմաստուն առնել զքեզ ի փրկութիւն ի ձեռն հաւատոցն որ ի Քրիստոս Յիսուս:
- 16 ԴՇ. Ամենայն Գիրք աստուածաշունչք և օգտակարք ի վարդապետութիւն են և ի յանդիմանութիւն և յուղղութիւն և ի խրատ արդարութեան.
- 17 Ձի կատարեալ իցէ մարդն Աստուծոյ յամենայն գործս բարութեան հաստատեալ:

ԳԼ. Դ

- 1 **Չայս** վկայութիւն դնեմ առաջի Աստուծոյ և Յիսուսի Քրիստոսի, որ դատելոց է զկենդանիս և զմեռեալս ի յայտնութեան իւրում և յարքայութեան.
- 2 ¹Եւ դու՝ քարոզեա զբանն, հաս ի վերայ ժամու և տարածամու, յանդիմանեա, սաստեա, մխիթարեա ամենայն երկայնմտութեամբ և վարդապետութեամբ: Քանզի եկեացէ ժամանակ զի ողջմտութեան վարդապետութեանն ոչ անասցեն, այլ ըստ իւրաքանչիւր ցանկութեանց կուտեսցեն իւրեանց վարդապետս, ըստ մարմաջելոյ լուխաց իւրեանց.
- 4 Եւ ի ճշմարտութենէ անտի դարձուցանիցեն զլսելիս, և յառասպելս կործանեսցին. Այլ դու զուարթկաց յամենայնի, ճգնեաց, զգործս աւետարանչի
- 6 գործեա, զպաշտօնդ քո կատարեալ կալ: Ձի ես այսուհետեւ նուիրեալ եմ, և ժամանակ դարձի
- 7 իմոյ հասեալ կայ: Չբարւոք պատերազմ պատերազմեցայ, զընթացսն կատարեցի, զհաւատսն պահեցի: Այսուհետեւ կայ մնայ ինձ արդարութեան պակն, զոր հատուսցէ ինձ Տէր յաւուր յայնմիկ արդարն դատաւոր, ոչ միայն ինձ, այլ և ամենեցուն որ սիրեցին զյայտնութիւն նորա:
- 9 **ՁԵ.** Փութասջիր գալ առ իս վաղվաղակի. զի Դեմաս եթող զիս և սիրեաց զաշխարհ, և գնաց ի Թեսաղոնիկէ. Արեսկէս՝ ՚ի Գալիլեա, Տիտոս՝ ի Դազմատիա. Ղուկաս միայն է ընդ իս: ՉՄարկոս առեալ՝ ընդ քեզ ածիցես, զի է ինձ պիտանի

¹ի Յուսիս պատմութիւն

²ի Յուսիս, Բազմա՝ ի Գաղատիա, Ո՛հնէ՛ ի Գաղիա

- 12 Ի սպասաւորութիւն : ԶՏիւքիկոս առաքեցի յԵփե-
 13 սոս : Զփիլոնն ¹Թողի Ի Տրովադա առ կարպոսի ,
 յորժամ գայցես , բերջիր , և զդիրսն , մանաւանդ
 14 զմատեանսն : ²Աղեքսանդրոս բազում չարչարանս
 եցոյց ինձ . հատուցէ նմա Տէր ըստ գործս նորա :
 15 Յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր , զի շատ հակա-
 16 ոակ եկաց բանից մերոց : Յառաջնում ատենին ոչ
 ոք ինձ Ի թիկունս եկաց , այլ ամենեքին թողին
 17 զիս . մի՛ համարեացի նոցա այն : Այլ Տէր օգնեաց
 ինձ , և զօրացոյց զիս , զի ինեւ քարոզութիւնն
 հաստատեացի , և լուիցեն ամենայն հեթանոսք . և
 18 ապրեցայ ես Ի բերանոյ առիւծուն : Փրկեացէ զիս
 Տէր յամենայն գործոց չարաց , և զերծուցէ զիս
 յարքայութիւն իւր որ յերկինս է , որում փառք
 յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :
- 19 Ողջոյն տաջիր Պրիսկեայ և Ակիւղեայ և Ոնեսի-
 20 փորայ տանն : Երաստոս մնաց Ի կորնթոս . զՏրո-
 21 փիմոս թողի Ի Մելիտոս հիւանդագին : Փութաս-
 ջիր յառաջ քան զձմեռն գալ : Ողջոյն ասան քեզ
 Եբուզոս և Պուզէս և Ղինոս և կղաւդիա և եղ-
 22 բարբ ամենեքեան : Տէր Յիսուս Քրիստոս ընդ ող-
 ւոյդ քում : Շնորհք ընդ քեզ ³

Ա՝ Տէմբեոս երկուրդ Բոզն , որ եր Եփեսոսաց ե-
 իղեցոյն եպիսկոպոս առաջին Յեռնասդրեալ , գրեցա-
 ի Հուսէ , յորժամ երկուրդ անգամ եկաց յադենի Պաղատ
 առաջի Ներսէի խոյսեր Հուսէայ :

¹Յայնն , զոր թողի

³Ո՛հանք յաւելանն , Ամէն :

²Յայնն , Աղեքսանդրոս դարբին

ԱՌՏԻՏՈՍ

ԹՈՒՂԹ

ՔԼ. Ա

1 ԿԻՐ. ՊԱՒԴՈՍ, ծառայ Աստուծոյ և առաքեալ
Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ հաւատոց ընտրելոցն Աս-
տուծոյ, և ի գիտութիւն ճշմարտութեան որ ընդ
2 աստուածպաշտութեանն է, Յուսով կենացն յա-
ւիտենից, զոր խոստացաւ անուան Աստուած յա-
3 ռաջ քան զժամանակս յաւիտենից, Բայց յայտ-
նեաց իւրովք ժամանակօք զբանն իւր քարոզու-
թեամբ, որոյ եղէ ես հաւատարիմ ըստ հրամանի
4 Փրկչին մերոյ Աստուծոյ, Տիտոսի որդւոյ սիրելւոյ
ըստ հասարակաց հաւատոց, շնորհք և խաղտղու-
թիւն յԱստուծոյ Հօրէ և ՚ի Քրիստոսէ Յիսուսէ՝
Փրկչէ մերմէ :

5 Այսան այնորիկ իսկ թողի զքեզ ի Արեւտէ, զի որ
ինչ միանգամ պակաս իցէ՝ ուղղեսցես, և կացուս-
ցես ըստ քաղաքաց երիցունս, որպէս և ես քեզ
6 պատուիրեցի : Եթէ ոք անարատ իցէ, միոյ կնոջ
այր, որդեակս ունիցի հաւաասացեալս, և ոչ յամ-
բաստանութիւն անառակութեան կամ անհնա-
7 զանդս : Զի պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել,

¹Ո՛հան+, ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ

- որպէս և Աստուծոյ տնտեսի . մի՛ յանդուգն , մի՛
 8 ըարկացող , մի՛ թշնամանող , մի՛ հարկանող , մի՛
 9 զօշաքաղ , Այլ հիւրասէր , բարեսէր , ցած , ար-
 10 դար , սուրբ , ժուժկալ , Վերակացու լինել հաւա-
 տարիմ բանին վարդապետութեան , զի կարող իցէ
 և մխիթարել ողջմտութեամբ վարդապետութեանն ,
 11 և զհակառակորդսն կշտամբել : Քանզի բազումք են
 անհնազանդք , զրախօսք և մտախարք , մանաւանդ
 12 որ ի թլփատութենէ անտի են . Զորս պարա է ըմ-
 բերանել որք զամենայն տունս կործանեն , և
 ուսուցանեն զոր չէ արժան վասն զօշաքաղու-
 թեան :
- 12 ԴՇ. Ասաց ոմն ի նոցանէ , իւրեանց իսկ մարգա-
 րէ , կրետսցիք հանապազասուտք , չարածճիք ,
 13 դատարկապորաք . Եւ ստոյգ է վկայութիւնս այս .
 վասն որոյ կշտամբեսցես զնոսա խստագոյնս , զի ա-
 14 ռսղջասցին ի հաւատս . Եւ մի՛ հայեսցին ի հրէա-
 կան առասպելս , և ի պատուէրս մարդկան զառա-
 15 ծելոցն ի ճշմարտութենէ : Ամենայն ինչ սուրբ է
 սրբոց , բայց պղծոցն և անհաւատից ոչինչ է սուրբ ,
 16 այլ պղծեալ են միտք և խորհուրդք նոցա : Խոս-
 տանան գիտել զԱստուած , և գործովք իւրեանց
 ուրանան . պիղծք և անհաւանք և յամենայն գործս
 բարեաց անպիաանք :

ԳԼ. Բ

- 1 Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ ողջամիտ վարդա-
 2 պետութեանդ . Մերոց զգաստս լինել , պարկեշտս ,
 ցածունս , ողջամիտս ի հաւատս , ի սէր , ի համբե-

3 րութեան, ¹ի ժուժկայլութեան: Պառաւանց նոյն-
 պէս ի զգաստութեան, ի սուրբ վայելչութեան, մի՛
 4 բանսարկուս, մի՛ գինեմոլս, այլ բարեխրատս. Ձի
 զգաստացուցեն զմանկամարդսն սյրասէրս լինել,
 5 որդեսէրս, Յաժուէնս, սուրբս, անարարս, բարե-
 գործս, հնազանդս իւրեանց արանց. զի մի՛ բանն
 Աստուծոյ ²և վարդապետութիւնն՝ հայհոյեսցի:
 6 Ձերիտասարդս նոյնպէս աղաչեսջիր ցաժուէնս լինել.
 7 ³Ամենեցուն զանձն՝ օրինակ կացուցանել գործոց
 բարութեան, վարդապետութեամբ զանեղծութիւն
 8 ունել, ²զսրբութիւն, զպարկեշտութիւն, Ձբանն
 ողջմտութեան, անպարսաւ լինել, զի որ հակառա-
 կորդն իցէ՝ յամօթ լիցի, և մի՛ ինչ ունիցի ասել
 9 զմէնջ չարութիւն: Ծառայից՝ իւրեանց տերանց
 հնազանդ լինել և հաճոյս յամենայնի. մի՛ հակա-
 10 ռակողս, Մի՛ հատուս, այլ զամենայն հաւասաս
 ցուցանել բարութեամբ. զի զվարդապետութիւն
 Փրկչին մերոյ Աստուծոյ զարգարեսցեն յամե-
 նայնի:

Վ.Ձ

11 Քանզի երեւեցաւ շնորհն Աստուծոյ փրկիչ ամե-
 12 նայն մարդկան. Որ խրատէն զմեզ զի ուրասցուք
 զամբարշտութիւն և զաշխարհական ցանկութիւնս,
 զգաստութեամբ և արդարութեամբ և աստուած-
 13 պաշտութեամբ կեցցուք յաշխարհիս, Եւ ակնկալ-
 ցուք երանելի յուսոյն, և յայտնութեան փառաց
 մեծին Աստուծոյ և Փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիս-

¹ Ի Յաննէն պատմէ

² Ի Բազումս պատմէ

³ Յոյնն, Յամենայնի զանձն քա

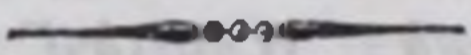
14 տասի . Որ ետ զանձն վասն մեր , զի փրկեսցէ զմեզ
 յամենայն անօրէնութենէ , և սրբեսցէ իւր ժողո-
 վուրդ սեպհակսն , նախանձաւոր գործոց բարու-
 15 թեան : Զայդ խօսեաց և մխիթարեալ և յանդիմանեալ
 ամենայն սաստիւք , զի մի՛ ոք իցէ որ վքեզ արհա-
 մարհիցէ :

ԳԼ. Գ

- 1 ԶՇ. Եւ յուշ արասջիր նոցա , իշխանութեանց և
 պետութեանց հնազանդ լինել և հպատակ կալ , և
 ամենայն գործոց բարութեան պատրաստ գտանել .
- 2 Մի՛ զոք հայհոյել , անկուիւս լինել , հեզս , զամե-
 նայն ցածութիւն յառ ամենայն մարդիկ ցուցանել :
- 3 Զի էաք երբեմն և մեք անմիտք , անհաւանք , մո-
 լորեալք , ծառայէաք ցանկութեանց և պէսպէս
 անառակութեանց . շարութեամբ և նախանձու-
 4 շրջէաք , ատեցեալք և զվիմեանս ատէաք : Իսկ
 յորժամ քաղցրութիւն և մարդասիրութիւն Փրկչին
 5 մերոյ Աստուծոյ յայտնեցաւ , Ոչ ի գործոց արդա-
 րութեան զոր արարաք մեք , այլ ըսա իւրում ո-
 շորմութեան ապրեցոյց զմեզ ի ձեռն աւազանին
 միւսանգամ ծննդեանն , և նորոգութեամբ Հոգւոյն
 6 Սրբոյ , Զոր եհեղ ի մեզ առատութեամբ ի ձեռն
 7 Յիսուսի Քրիստոսի Փրկչին մերոյ , Զի արդարացեալք
 շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք յուսով կենացն
 8 յաւիտենականաց : Հաւատարիմ է բանս . և ի սոյն
 կամիմ զքեզ հաստատուն լինել , զի փոյթ արաս-
 ցեն գործոց բարեաց վերակացու լինել . հաւատա-
 ցեալքն յԱստուած , զի այն է բարի և օգտակար
 9 մարդկան : Այլ զվիմարութեան խնդիրս և զտոհ-

մութիւս և զհեռ և զօրինական կռիւսն ի բաց
 10 մերժեսցիք . զի անօգուտք են և սնոտիք : Յառնէ
 հերձուածողէ , յետ մի անգամ և երկիցս խրատե-
 11 լոյ , հրաժարեսցիք . Գիտասցիք զի թիւրեալ է այն-
 պիսին , և մեղանչէ՝ անձամբ զանձն դատապարտեալ :
 12 Այլ յորժամ յղեցից սու . քեզ զԱրտեմա կամ
 զՏիւքիկոս , փութասցիք գալ առ իս ի Նիկոպոլիս ,
 13 զի անդ եղի ի մտի ձմերել : Եւ զԶենոն զօրինական
 դպիր և զԱպողոս փութով արձակեսցիք , զի մի՛
 14 ինչ պակասիցէ նոցա : Ուսցին և մերքն ևս բարեաց
 գործոց վերակացու լինել ի պէտս կարեւորս , զի մի՛
 15 անպտուղք լինիցին : Ողջոյն տան քեզ որ ընդ իս
 են ամենեքին . ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւա-
 տովք . շնորհք ընդ ձեզ ամենեսին :¹

Ա.՝ Տէրսս կրեպացաց եկեղեցացն առաջին Յերեմիայեան
 եպիսկոպոս գրեցաւ ի Նիկոպոլէ Մակեդոնացաց :



2 ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՎՆ

ԵՒ ԱՌ ԱՐՔԻՊՊՈՍ ՍԱՐԿԱԻԱԳ ԵՒ ԱՌ ԱՊՓԻԱ

ԹՈՒՂԹ՝



1 ՊԱՒՂՈՍ , կապեալ Յիսուսի ֆրիսասոսի , և Տիմո-
 թէոս եղբայր , Փիլիմոնի սիրելոյ և գործակցի մե-

¹Ո՛հան , յաւելան , Ամէն :

²Ո՛հան , լի , Առ Փիլիմոնս , Այլ՝ Թուղթ Պաւղոսի
 առաքելոյ առ Փիլիմոնս

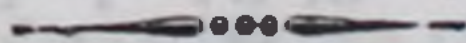
- 2 րոյ, եւ Ապփեայ ¹քեռ, և Արքիպպեայ գինուո-
 3 րակցի մերոյ, և առտնին եկեղեցւոյդ. Շնորհք ընդ
 ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և
 ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ :
- 4 Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ յամենայն ժամ յի-
 5 շատակեալ յաղօթս իմ վասն քո : Իբրեւ լսեմ
 զքո հաւատան և զսէր զոր ունիս առ Տէր Յիսուս
 6 և առ ամենայն սուրբս, Ձի հաղորդութիւն հա-
 ւասոցն քոց արգոյ լինիցի գիտութեամբ ամենայն
 7 բարութեան որ ի ձեզ է ի Քրիստոս Յիսուս : Խըն-
 դութիւն յոյժ ընկալայ և մխիթարութիւն ի վերայ
 սիրոյն քո, զի գութք սրբոց քեւ հանգուցեալ
 են, եղբայր :
- 8 Վասն որոյ բազում համարձակութիւն ունիմ
 9 ի Քրիստոս՝ հրաման աալ քեզ զարժանն, Վասն
 սիրոյ մանաւանդ թէ աղաչեմ իսկ, այնպիսի լինել
 որպէս և Պաւղոս ծերացեալ, արդ և կապեալ եւս
 10 Յիսուսի Քրիստոսի : Աղաչեմ զքեզ վասն որդւոյ
 11 իմոյ զոր ծնայ ի կապանս իմ, զՈնեսիմոս . Որ եր-
 բեմն անպիտան էր քեզ, բայց արդ քեզ և ինձ
 12 պիտանի . Ձոր յղեցի առ քեզ . և դու զդա ըն-
 13 կալջիր, այսինքն է զիմ աղիս : Ձոր կամէի առ իս
 արգելուլ, զի ընդ քո ունիցի ինձ սպաս ի կապանս
 14 աւետարանին : Բայց առանց քո կամաց ոչինչ
 կամեցայ առնել, զի մի՛ բարիքդ քո ի հարկէ լի-
 15 նիցին, այլ կամաւ : Եւ թերեւս վասն այնորիկ
 մեկնեցաւ առ ժամանակ մի, զի յաւիտեան ունի-
 16 ցիս զդա . Մի՛ եւս իբրեւ զժառայ, այլ ի վեր

¹Ո՛հնէ, սիրելւոյ

քան զժառայ, իբրեւ զեղբայր սիրելի. եթէ ինձ
այսպէս, ո՞րչափ եւս առաւել քեզ մարմնով և
17 Տերամբ: Եթէ զիս քեզ հաղորդ համարիցիս, ըն-
18 կալ զդա իբրեւ զիս: Եւ եթէ յանցուցեալ ինչ
19 իցէ կամ պարտիցի, զսյն ինձ համարեաց: Ես
Պաւղոս գրեցի իմով ձեռամբ, ես հատուցից. զի
մի՛ ասիցեմ քեզ թէ և գու զանձն քո ինձ պար-
20 տիս: Այո, եղբայր, ¹ես քո փոխանակ եղէց՝ ի
21 Տէր. հանգո զաղիսգ իմ ի Քրիստոս: Յուսացեալ
ի հնազանդութիւնդ քո գրեցի առ քեզ, քանզի
գիտեմ թէ առաւել եւս քան զոր ասեմդ՝ առ-
նիցես:

22 Միանգամայն և պատրաստեսջիր ինձ վանս,
քանզի յուսամ եթէ աղօթիւք ձերովք շնորհե-
23 ցայց ձեզ: Ողջոյն տայ ձեզ Եպափրաս գերեկից
24 իմ ի Քրիստոս Յիսուս, Եւ Մարկոս և Արիստար-
25 քոս և Դեմաս և Դուկաս՝ գործակիցք իմ: Շնորհք
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձե-
րում:²

Ա. Փիլիմոն և Ապոլոս արարս Ուեւիմայ և Ար-
տիպոսս սարխասգ կաղսսայսայ եկեղեցսայն Գրեցս-
ի Հրովի ի Յեւն Ուեւիմայ Զարայի:



¹ Յայնն, օգտեցայց, կամ ուրախ եղէց քեւ

² Ո՛հմեք յաւելան, Ամէն:

ԱՌ ԵՐՐԱՅԵՑԻՍ

ԹՈՒՂԹ



ԳԼ. Ա

- 1 ԵՎ. ԲԱԶՈՒՄ մասամբք և բազում օրինակօք կանխաւ խօսեցաւ Աստուած ընդ հարսն ¹մեր մար-
- 2 դարէիւք. Ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ Որդւոջն զոր եղ ժառանգ ամենայնի, ո-
- 3 ըով և զյաւիտեանսն արար. Որ է լոյս փառաց և նկարագիր էութեան նորա, որ կրէ զամենայն բա-
- 4 ճունս: Այնչափ առաւել եղեալ քան զհրեշտակս, որչափ լաւ եւս քան զնոսա անուն ժառանգեաց:
- 5 Քանզի ցո՞ երբեք ասաց ի հրեշտակաց, Որդի իմ ես դու, ես այսօր ծնայ զքեզ. և դարձեալ թէ Ես եղէց նմա ի Հայր, և նա եղիցի ինձ յՈրդի:
- 6 Այլ յորժամ միւսանգամ մոլծցէ զանդրանիկն յաշխարհ, ասէ, Երկիր պագցեն նմա ամենայն
- 7 հրեշտակք Աստուծոյ: Այլ ³առ հրեշտակսն՝ ասէ, Ո արար զհրեշտակս իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս

¹Ի բազումս պակասէ

²Ո՛հան, անձամբ սրբութիւն

³Կամ, զհրեշտակաց

- 8 Իւր՝ բոց հրոյ : Իսկ ցՈրդին՝ ¹ասէ, Աթոռ քո,
 Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. դաւազան
- 9 սւղղութեան՝ դաւազան արքայութեան քո : Սի-
 րեցեր զարդարութիւն և ատեցեր զանօրէնու-
 թիւն . վասն այսորիկ օծ զքեզ Աստուած,
 Աստուած քո իւղով ուրախութեան առաւել քան
- 10 զընկերս քո : Եւ, Դու, Տէր, ի սկզբանէ զերկիր
 հաստատեցեր . և գործք ձեռաց քոց երկինք են :
 11 Նոքա կորնչին, և դու կաս և մնաս . ամենեքեան
 12 իբրեւ զձորձս մաշեացին, Եւ իբրեւ զվերարկու
²գալարեացես զնոսա ²իբրեւ զհանգերձ՝, և ³գալ-
 արեացին՝ . բայց դու նոյն իսկ ես, և ամք քո
- 13 ոչ պակասեացեն : Յո՞ երբեք ասաց ի հրեշտակաց,
 Նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչեւ եգից զթշնամիս քո
- 14 պատուանդան ոտից քոց : Ո՞չ ապաքէն ամենեքեան
 հոգիք են հարկաւորք որ առաքին ի սպասաւո-
 րութիւն վասն այնոցիկ որ ժտուանդելոցն են զփրկ-
 կութիւն :

ԳԼ. Բ

- 1 Ե՛ր. Վասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել եւս
 ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց, զի մի՛ երբեք
- 2 նուաղեացուք : Զի եթէ որ ի ձեռն հրեշտակաց
 խօսեցաւ բանն՝ հաստատուն եղեւ, և ամենայն
 յանցաւորութիւն և անհնաւանդութիւն ընկալաւ
- 3 զպատիժ պատուհասի, Մեք զիա՞րդ ապրեացուք

¹ Ի Յունիէն պակասէ² Ո՞ման, փոխեացես³ Յամանս պակասէ⁴ Յայնն, փոխեացին

- 4 հեղգացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն
 առ խօսելոյ ի Տեառնէ, և ի ձեռն այնոցիկ որ
 5 լուանն՝ ի մեզ հասաատեցաւ. վկայեալ յԱս-
 սուլծոյ նշանօք և արուեստիւք և պէսպէս զօրու-
 թեամբք և մասամբք Հոգւոյն Սրբոյ ըստ իւրոց
 կամաց :
- 6 Զի ոչ եթէ հրեշտակաց հնազանդեցոյց զհան-
 դերձեալ աշխարհն, վասն որոյ մեքս խօսիմք :
- 7 Վկայեաց որ ուրեք և ասէ, Զի՞նչ է մարդ եթէ
 յիշեսցես զնա, կամ որդի մարդոյ թէ այց արաս-
 8 ցես նմա : Փոքր մի խոնարհ արարեր զնա քան
 զհրեշտակս. փառօք և պատուով պսակեցեր զնա,
 9 և կացուցեր զնա ի վերայ ձեռակերտաց քոց. Զա-
 մենայն ինչ հնազանդ արարեր ի ներքոյ ոտից նո-
 րա. արդ ի հնազանդեցուցանելն զամենայն՝ ոչինչ
 եթող անհնազանդ ի նմանէ. բայց այժմ ոչ եւս
 10 տեսանեմք հնազանդեալ նմա զամենայն : Այլ
 զփոքր մի խոնարհեալ քան զհրեշտակս տեսանեմք
 զՅիսուս վասն չարչարանաց մահուն, փառօք և
 պատուով պսակեալ, զի շնորհօքն Ասասուծոյ վասն
 11 ամենեցուն զմահ ճաշակեսցէ : Զի վայել էր իսկ
 նմա (վասն որոյ ամենայն և որով ամենայն,) բա-
 զում որդիս ի փառս ածել՝ զառաջնորդ փրկու-
 թեան նոցա չարչարանօք կատարել : ՎՋ
- 12 Զի որ սրբէն և որ սրբին՝ ի միոջէ ¹էին ամենե-
 քեան, վասն որոյ ոչ ամօթ համարի եղբարս
 12 անուանել զնոսա և ասել, Պասամեցից զանուն քո
 եղբարց իմոց, ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ :

¹ կամ, են

13 Եւ դարձեալ թէ Ես եղէց յուսացեալ ի նա . և
 դարձեալ Ահաւասիկ ես և մանկուիք ¹իմ, զոր ետ
 14 ինձ Աստուած : Արդ որովհետեւ մանկուիք հա-
 զորգեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձա-
 ւորութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց, զի մահուն
¹իւրով խափանեցէ զայն որ զիշխանութիւն մու-
 15 հուն ունէր, սյսնքն է՝ զՍատանայ . Եւ ապրեցուս-
 ցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին
 16 վտարանդեալք ի ծառայութիւն : Քանզի ոչ երբեք
 զհրեշտակաց բուն հարկանէ, այլ զզաւակէն Աբ-
 17 րահամու բուն հարկանէ : Ուստի պարտ իսկ էր
 նմա ամենայնիւ եղբարց նմանել, զի ողորմած լինիցի
 և հաւատարիմ քահանայապետ յաստուածակոյս
 կողմանէ անտի, առ ի քաւելոյ զմեզս ժողովրդեա-
 18 նրն : Զի որով ինքն չտրչարեցու զփորձ առեալ
 կարող է և փորձանաւորացն օգնական լինել :

ԳԼ. Գ

1 Ուստի, եղբարք սուրբք, երկնաւոր կոչմանն բա-
 ժանորդք, նայեցարուք ընդ Առաքեալն և ընդ
 Քահանայապետ խոստովանութեան մերոյ ընդ Յի-
 2 սուս ²Քրիստոս . Որ հաւատարիմ է արարչին իւրոյ,
 3 որպէս և Մովսէս յամենայն տան նորա : Զի առա-
 ւել եւս փառաց քան զՄովսէս արժանի եղեւ, որ-
 չափ առաւել պատիւ ունիցի քան զտունն՝ սանն
 4 առնելի : Զի ամենայն տուն կազմի յումէ կազմի .
 5 իսկ որ զամենայնն արար՝ Աստուած է : Մովսէս
 հաւատարիմ է յամենայն տան նորա իբրեւ զծա-

¹ի Յուսիս պախատի

²Յոմանս պախատի

- 6 և այս առ ի վկայութենէ բանից ասացելոց . Այլ
 ֆրիստոս իբրեւ որդի ի վերայ տան իւրոյ . որոյ
 տունն մեք իսկ եմք , միայն թէ զհամարձակութիւն
 և զպարծանս յուսոյն մինչեւ ի վախճան հաստա-
 տուն ունիցիմք :
- 7 Վասն որոյ այսպէս ասէ Հոգին Սուրբ , Այսօր
 8 եթէ ձայնի նորա լուիցէք , Մի՛ խստացուցանէք
 զսիրտո ձեր իբրեւ ի դառնութեանն՝ յաւուրն փոր-
 9 ձութեան յանապատի , Ուր փորձեցին զիս հարքն
 ձեր , քննեցին զիս և տեսին զգործս իմ զքառա-
 10 սուն ամ . Վասն որոյ տաղտկացայ ազգաւն այնուիկ ,
 և ասացի , Միշտ մոլորեալ են սրտիւք , և նոքա ոչ
 11 ծանեան զճանապարհս իմ . Որպէս երդուայ ի բար-
 կութեան իմո՛ւմ թէ Մտցեն ի հանդիստ իմ :
- 12 ԵՁ . Տեսէք , եղբարք , դուցէ երբեք լինիցի յումեք
 ի ձէնջ սիրա չար անհաւատութեան՝ ապստամբ լի-
 13 նել յԱստուծոյ կենդանւոյ : Այլ մխիթարեցէք
 զմիմեանս զօրհանապազ՝ մինչդեռ ¹այսօրդ առաջի
 կայ՝, զի մի՛ ոք խստացի ի ձէնջ խարէութեամբ
 14 մեղաց : Քանզի բաժանորդք եղեաք Քրիստոսի ,
 միայն թէ զսկիզբն հաստատութեանն մինչեւ ի վախ-
 15 ճան պինդ կալցուք . Յասելն , Այսօր եթէ ձայնի
 նորա լուիցէք , մի՛ խստացուցանէք զսիրտո ձեր
 16 իբրեւ ի դառնութեանն : Քանզի ²ոմանք լուան և
 դառնացուցին , այլ ոչ ամենեքեան որ՝ ելեալ էին
 17 յԵգիպտոսէ ի ձեւն Մովսիսի : Յումէ՞ տաղտկացաւ
 զքառասուն ամն . ո՞չ ապաքէն ի յանցուցելոցն ,

¹ Յայն , այսօր կոչի

² Կա՛մ , ո՞չք լուան և դառնացուցին . ո՞չ ամենեքեան որ

18 որոց ոսկերքն անկուան յանապատի անդ : Ո՞ւմ
 երդուաւ չմտանել ի հանգիստն իւր , եթէ ոչ ան-
 19 հաւատիցն : Եւ ահսանեմք զի ոչ կարացին մտանել
 վասն անհաւատութեանն :

ԳԼ. Դ

1 Երկիցուք այսուհետեւ , ¹ գուցէ ի թողուլ զաւե-
 տիսն՝ ի մտանելոյ՝ ի հանգիստ նորա , գտանիցի որ
 2 ի ձէնջ նուազեալ : Քանզի եմք աւետարանեալք
 որպէս և նոքայն . այլ նոցա ոչինչ օգնեաց լուր
 բանին , ² չամոքելոցն ի հնազանդութիւն հաւատոց՝ :
 3 Այլ մեք մտանեմք ի հանգիստն որք հաւատացաքս .
 որպէս և ասացն թէ Որպէս երդուայ ի բարկութեան
 իմում , թէ Մտցեն ի հանգիստ իմ . թէպէտ և ար-
 4 դիւնքն ի սկզբանէ աշխարհի լիեալ էին : Քանզի
 ասէ ուրեք վասն աւուրն եւթներորդի այսպէս .
 Եւ հանգեաւ Աստուած յաւսւրն եւթներորդի յա-
 5 մենայն գործոց իւրոց : Եւ աստ դարձեալ ասէ թէ
 6 Մտցեն ի հանգիստ իմ : Եւ արդ՝ ³ քանզի արդելան
 ոմանք մտանել՝ ի նա , և որք յառաջագոյն աւե-
 տարանեալն էին՝ չմտին վասն անհաւանութեանն ,
 7 Գարձեալ այլ օր ստճմանէ , զԱյսօրն ի Գաւթի
 և ասէ յետ այնչափ ժամանակաց , որպէս յառա-
 ջագոյնն ասաց , Այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք ,

¹ Յայն , գուցէ , մինչդեռ կան մնան աւետիքն մտա-
 նելոյ

² Կամ , զի ոչ ամոքեցտւ հաւատովք յորս լուանն

³ Յայն , քանզի կայ մնայ ոմանց մտանել

- 8 մի՛ խստացուցանէք զսիրտս ձեր : Զի եթէ վնասա
 ցեսուոյ հանգուցեալ էր , ապա վասն այլոյ աւուր
 9 ոչ խօսէր յետ այնորիկ : Արդ ուրեմն ¹ նուազեալ է՝
 10 շաբաթումն ժողովրդեանն Աստուծոյ : Զի որ եմուտ
 ի հանգիստն նորտ , և նա հանգեաւ յիւրոց գործոց
 անտի , որպէս և Աստուած յիւրայոցն : Վ. Զ.
 11 Փութասցուք այսուհետեւ մտանել յայն հան-
 գիստ , զի մի՛ ոք ընդ նովին օրինակաւ անհաւա-
 12 նութեանն անկանիցի : Զի կենդանի է բանն Աս-
 տուծոյ և ազդող և հատու քան զամենայն սուր
 երկասյրի , և անցանէ մինչեւ ցորոշումն շնչոյ և
 ոգւոյ և յօդից և սւղղոյ , և քննիչ է մտաց և
 13 խորհրդոց սրտից . եւ չիք արարած աներեւոյթ յե-
 րեսաց նորա , այլ ամենայն ինչ մերկապարանոց կայ
 առաջի աչաց նորա՝ զորմէ մեր բանքս են :
 14 Ունիմք այսուհետեւ քահանայապետ մեծ ան-
 ցեալ ընդ երկինս , զՅիսուս զՈրդին Աստուծոյ ,
 15 պինդ կալցուք զխոստովանութիւնն : Քանզի ոչ եթէ
 ունիմք քահանայապետ որ չիցէ կարող շարչարա-
 կից լինել տկարութեան մերոյ , այլ փորձ է ամե-
 նայնիւ ըստ նմանութեան , առանց մեղաց :
 16 ԶԿ. Մատիցուք այսուհետեւ համարձակու-
 թեամբ առաջի ակթուոյ շնորհացն ² նորա , զի ըն-
 կալցուք զողորմութիւն և գտցուք շնորհս ի դէպ
 ժամանակի օգնականութեան :

¹ Յոնն , կայ մնայ

² Ի Յոննին պատասխ

ԳԼ. Ե

- 1 **Ք**ի ամենայն քահանայապետ ի մարդկանէ առեալ՝
 վասն մարդկան կայ յաստուածակոյս կողմն անդր,
 զի մատուցէ պատարագս և զոհս վասն մեղաց :
- 2 Չափով չարչարակից կարող է լինել տգիտաց և մու-
 լորեւոց, քանզի և ինքն իսկ տկարութեամբ զգածեալ
- 3 է. Վասն այնորիկ հարկ է որպէս վասն ժողովրդեանն,
 նոյնպէս և ընդ անձին մատուցանել պատարագս
- 4 վասն մեղաց : Եւ ոչ եթէ անձամբ ոք առնու պա-
 տիւ, այլ կոչեցեալն յԱստուծոյ, որպէս և Ահա-
- 5 ըոն : Նոյնպէս և Քրիստոս ոչ եթէ անձին ինչ շուք
 եղ լինել քահանայապետ, այլ որ խօսեցաւն առ նա՝
- 6 թէ Որդի իմ ես դու, ես այսօր ծնայ զքեզ . Որպէս
 և ի միւսումն ասէ, Գու ես քահանայ յաւիտեան
- 7 ըստ կարգին Մելքիսեդեկի : Որ յաւուրս մարմնոյ
 իւրոյ աղօթս և պաղատանս առ այն որ կարողն էր
 ապրեցուցանել զնա ի մահուանէ՝ ուժգին գոչմամբ
 և արտասուօք մատուցանէր, և լսելի լինէր առ լա-
- 8 ռութեանն : Թէպէտ և Որդի է, ուսաւ ի չարչարա-
- 9 նաց անտի զհնազանդութիւն . Եւ իբրեւ կատարե-
 ցաւ, եղեւ ամենայն հնազանդելոց իւրոց պատ-
- 10 ճառք փրկութեանն յաւիտենից . Եւ անուանեցաւ
 յԱստուծոյ քահանայապետ՝ յաւիտենից ըստ կար-
 գին Մելքիսեդեկի :
- 11 **ՁԴ.** Վասն որոյ բազումք են մեզ բանք, և
 դժուարապատում ի մեկնել, քանզի խօթամիտք
- 12 եղերուք լսելեօք . Փոխանակ զի պարտ էր ձեզ լի-

¹ Ի բազումս պախտէ

նել վարդապետս վասն ժամանակին, դարձեալ
 պիտոյ է ձեզ ուսանել թէ զինչ են նշանագիրք
 սկզբան բանիցն Աստուծոյ. և եղերուք կարօտք
 13 կաթին, և ոչ հաստատուն կերակրոյ: Ձի ամե-
 նայն որ կաթնկեր է՝ ազէս է բանին արդարու-
 14 թեան, քանզի տղայ է: Այլ կատարելոցն է հաս-
 տատուն կերակուր, որոց ¹վասն ի չափսն հասա-
 նելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ են ընտրութեան բարւոյ
 և չարի:

ԳԼ. Զ

1 Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն ֆրիստոսի՝
 ի կատարումն եկեսցուք. մի՛ միւսանգամ արկանել
 հիմն ապաշխարութեան ի մեռելոտի գործոց անտի,
 2 և հաւատոցն որ յԱստուած, Եւ մկրտութեանցն
 վարդապետութեան, և ձեռնադրութեան ձեռաց,
 և յարութեան մեռելոց, և դատաստանին յաւի-
 3 տենից: Եւ արդ արասցուք զայն, եթէ Աստուած
 4 հրամայեսցէ: Քանզի անհնար է միանգամ ²մկրտե-
 լոցն որ ճաշակեցին յերկնաւոր պարգեւացն, և
 5 հաղորդք եղեն Հոգւոյն Սրբոյ, Եւ զգեղեցիկ բա-
 նին Աստուծոյ ճաշակսն ճաշակեցին, և զզօրու-
 6 թիւնս հանգերձելոյ աշխարհին, Եւ կործանեսցին,
 միւսանգամ նորոգել յապաշխարութիւն, և վերս-
 տին ի խաչ հանել անձանց զՈրդին Աստուծոյ, և
 7 դարձեալ խայսառակել: Քանզի երկիր որ ըմպիցէ
 զանձրեւ բազում անգամ եկեալ ի վերայ նորա,

¹Յայն, առ ընդելութեան

²Յայն, լուսաւորելոցն

և ծնանիցի արդիւնս շայեկանս նոցա վասն որոյ
 գործիցին, ընդունի զօրհնութիւն Աստուծոյ .
 8 Իսկ որ բերէ փուշ և տատասկ, տնպիտան է և
 մերձ յանէծս, և վախճան նորա յայրումն :
 9 ԶԶ. Բայց հաստատեալ եմ վասն ձեր, սիրե-
 լիք, ի լաւ անդր և որ լին է փրկութեամբ, ¹ զի
 10 թէպէտ և այսպէս խօսիմք : Ոչ եթէ անիրաւ ինչ
 է Աստուած մոռանալ զգործս ձեր և զոէրն զոր
 ցուցէք յանուն նորա, զի պաշտէիք զսուրբսն և
 11 պաշտէք : Եւ մեք ըղձանամք զի իւրաքանչիւր ոք
 ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ ի հաստատութիւն
 12 յուսոյն մինչեւ ցվախճան . Զի մի՛ հիւանդամիտք
 լինիցիք, նմանողք եղերուք այնոցիկ որ հաւատովքն
 և երկայնամտութեամբ ժառանգեցին զաւետիսն :
 13 Զի Աբրահամու խոստացեալ զաւետիսն՝ Աստու-
 ծոյ, քանզի յայլ ոք ի մեծ ոչ գոյր երդնուլ,
 14 Յանձն իւր երդուաւ և ասէ, Այո, օրհնելով օրհ-
 նեցից զքեզ, և բազմացուցանելով բազմացուցից
 15 զքեզ : Եւ այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ եհասաւ ա-
 16ւետեացն : Ապաքէն մարդիկ որ ինչ ի վեր է
 քան զինքեանս՝ յայն երդնուն, և ամենայն հակա-
 ուակութեան նոցա վճիւ ի հաստատութիւն՝ եր-
 17դումնն է : Որով աւաւել եւս կամեցեալ Աստուծոյ
 ցուցանել ժառանգաւորաց աւետեացն զհաստա-
 տութիւն խորհրդոյն իւրոյ, միջնորդեաց երդմամբ .
 18 Զի երկու անփոփոխելի իրօքն որովք անհնար իցէ
 ստել Աստուծոյ՝ հաստատուն մխիթարութիւն ու-
 նիցիմք, որք ապաստան եղեաք բուն հարկանել

¹ Ի Յունին պախսէ

19 զհանդերձեալ յուսոյն . Զոր իբրեւ զխարիսխ հաս-
տատուն և անշարժ ունիցիմք անձանց մերոց, որ և
20 մտանիցէ ի ներքին կողմն վարագուրին . Ուր կարա-
պետն մեր Յիսուս եմուտ վասն մեր, ըստ կարգին
Մեղքիսեղեկի եղեւ քահանայապետ յաւիտենից :

ԳԼ. Է

- 1 Բանդի այս Մեղքիսեղեկ թագաւոր էր Սաղիմայ,
քահանայ Աստուծոյ բարձրելոյ, որ եւ ընդ առաջ
Աբրահամու, յորժամ դարձեալ գայր ի կոտորածէ
2 թագաւորացն, և օրհնեաց զնա . Որում և տասա-
նորդս յամենայնէ ետ Աբրահամ. նախ թարգմանի
թագաւոր արդարութեան, ապա թագաւոր Սա-
3 ղիմայ՝ որ է թագաւոր խաղաղութեան . Անհայր,
անմայր, չհամարեալ յազգս, որոյ ոչ սկիզբն
աւուրց և ոչ կատարած կենաց . նմանեալ Որդւոյն
Աստուծոյ՝ կայ մնայ քահանայ մշտնջենաւոր :
- 4 Արդ տեսէք սրպիսի ոք էր սա, որում և Աբրա-
համ տասանորդս ետ յաւարէ անտի, նահապետն :
5 Եւ որք յորդւոցն Ղեւեայ զքահանայութիւնն
առնուն՝ պատուէր ունին տասանորդել զժողո-
վուրդն ըստ օրինացն, այսինքն է զեղբարս իւր-
եանց . թէպէտ և ելեալ իցեն յերանացն Աբրա-
6 համու . Իսկ չհամարեալն յազգս ի նոցանէ՝ տա-
սանորդեաց զԱբրահամ, և զնա որոյ զաւետիսն
7 ընկալեալ էր՝ օրհնեաց : Զի առանց ամենայն հա-
կառակութեան՝ նուազն ի լաւէ անտի օրհնեսցի :
- 8 Եւ սատ մարդք մահկանացուք տասանորդս առ-
9 նուն . ըսց անգ՝ Վկայեցաւ թէ կենդանի է : Եւ

¹ Յայնն, որ վկայեցաւն

- որպէս բանից կարգ է ասել, թէ Արրամասաւու և
 Ղեւի իսկ որ զտասանորդսն առնոյր՝ տասանորդե-
 10 ցաւ. Ձի դեռ եւս յերանս հօր իւրոյ էր, յոր-
 ժամ ընդ առաջ եղեւ նմա Մելքիսեդեկ:
- 11 Իսկ արդ՝ եթէ կատարուին ի ձեռն Ղեւտա-
 ցւոց քահանայութեանն էր, (քանզի ժողովուրդն
 յայն օրէնսդրեցաւ,) զի՞նչ պիտոյ էր ըստ կար-
 գին Մելքիսեդեկի այլում քահանայի յառնել, և
 12 ոչ ասել թէ ըստ կարգին Ահարոնի: Այլ ի փո-
 փոխել քահանայութեանն հարկ էր և օրինացն փո-
 13 փոխուին լինել: Ձի զորմէ սյսպէսն ասի՝ յայլմէ
 ազգէ կալաւ հաղորդութիւն, յորմէ ոչ ոք երբեք
 14 եղեւ հաղորդ սեղանոյն: Արդ յայտ իսկ է թէ
 յազգէ Յուդայ ծագեաց Տէր մեր, յորմէ ազգէ
 15 վասն քահանայից Մովսէս ինչ ոչ ճառեաց: Եւ
 եւս առաւել յայտ է թէ ըստ նմանութեան Մել-
 16 քիսեդեկի յառնելոց է այլ քահանայ, Որ ոչ
 ըստ մարմնաւոր պատուիրանին եղեւ, այլ ըստ
 17 զօրութեան կենացն անվախճանից: Քանզի վկայե-
 ցաւ թէ Դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կար-
 18 գին Մելքիսեդեկի: ¹Արհամարհութիւն լինէր ա-
 ռաջին պատուիրանին վասն նորին տկարութեանն
 19 և անշահութեան. Քանզի ոչինչ կատարուին դոր-
 ծեցին օրէնքն, ²և մոտ ազնուական յուսոյն ո-
 ըով մերձենամք առ Աստուած:
- 20 Եւ այնչափ զի ոչ առանց երգման. (զի են ո-
 մանք որ առանց երգման են կարգեալ քահանայք.

¹Յայն, Ձի արհամարհութիւն

²Յայն, այլ

- 21 Բայց սա երգմամբ ի ձեռն այնորիկ որ ասացն ի նա,
 երգուաւ Տէր և ոչ եւս զղջացի, Գու ես քահա-
- 22 նայ յաւիտեան¹ :) Եւ այնչափ լաւագոյն ուխտի
 եղեւ երաշխաւոր Յիսուս :
- 23 Եւ բազում են կացեալ քահանայք վասն մա-
- 24 ճու արգել լինելոյ ի մշտնջենաւորել : Իսկ սա
 վասն յաւիտեան կալոյ՝ առանց անցանելոյ ունի
- 25 զքահանայութիւնն . Ուստի և կենդանի առնել
 համօրէն կարող է զմասուցեալսն նովաւ առ Աս-
- տուած . քանզի միշտ կենդանի է լինել բարեխօս
 վասն նոցա :
- 26 Ա. Չի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քահա-
- նայապետ, սուրբ, անմեղ, անարատ, զատեալ
- 27 ի մեղաւորաց և բարձրացեալ քան զերկինս . Որում
 ոչ հանապաղ հարկ է, որպէս այլոց քահանայա-
- պետիցն, նախ վասն իւրեանց մեղացն պատարագս
 մատուցանել և տալա վասն ժողովրդեանն . Իսկ սա
 զայն միանգամայն կատարեաց, զի զանձն իւր մա-
- 28 տոյց պատարագ : Օրէնքն զմարդիկ կացուցանեն
 քահանայապետս, զգածեալս ակարութեամբ, իսկ
 բանն երգման յեա օրինացն՝ զՈրդի, որ յաւիտեան
 կատարեալ է :

ԳԼ. Ը

- 1 Եւ բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ունիմք քահա-
- նայապետ, որ նստաւ ընդ աջմէ Մեծութեանն ա-
- 2 թուոյն յերկինս, Արբութեանցն պաշտօնեայ, և
 խորանին ճշմարտութեան զոր Տէրն կանգնեաց և

¹Բազումս յաւիտեան, ըստ կարգին Մելքիսեդեկի

- 3 ոչ մարդ : Զի ամենայն քահանայապետ վասն մատուցանելոյ զզոհս և զպատարագս կայ ուստի
- 4 հարկ է և նմա ունել ինչ զոր մատուցանիցէ : Զի եթէ էր յերկրի, թերեւս չէր իսկ քահանայ . զի ¹գոյին որ՝ մատուցանէին ըստ օրինացն պատարագ .
- 5 Որք առական և օրինական պաշտէին երկնաւորացն, որպէս և հրամայեցաւ Մովսիսի, յորժամ գործելոց էր զվրան ժամուն, Տեսչիր, ասէ, արասցես զամենայն ըստ օրինակին որ ցուցաւ քեզ ի լե-
- 6 րինն : Բայց արդ առատագոյն եւս պաշտաման եհասա ²Յիսուս, որչափ լաւագոյն եւս ուխտի է միջնորդ՝ որ յառաւել աւետիսն օրինադրեցաւ :
- 7 Զի եթէ աւաջինն անարատ էր, ապա երկրոր-
- 8 դին տեղի ոչ խնդրէր : Նա աւանիկ բամբասէ զնոսա . և ասէ, Ահաւասիկ աւուրք եկեցեն, ասէ Տէր, և կատարեցից ի վերայ տանն Իսրայելի և
- 9 ի վերայ տանն Յուդայ ուխտ նոր . Ոչ ըստ ուխտին զոր եղի ընդ հարս նոցա յաւուրն յորում առ ի ձեռն հանել զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց . և զի նոքա ոչ կացին յուխտին իմում, և ես անփոյթ
- 10 արարի զնոցանէ, ասէ Տէր ³ամենակալ : Այլ այս է ուխտն զոր եղից տանն Իսրայելի յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ Տէր, տաց զօրէնս իմ ի միտս նոցա, և ի սիրտս նոցա գրեցից զնոսա, և եղէց նոցա Աստուած, և նոքա եղիցին ինձ ի ժո-
- 11 ղովուրդ : Եւ ոչ եւս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զքաղաքակից իւր և իւրաքանչիւր զեղբայր իւր,

¹ Ո՛հան, գոյին քահանայք որ

² Ի Յոսեփն պախտի

- և ասիցեն թէ Մանիր զՏէր . զի ամենեքին ծանի-
 12 ցեն զիս ի փոքրկանց մինչեւ ցմեծամեծս նոցա . Ձի
 քաւիչ եղէց անիրաւութեանց նոցա , և զմեղս
 նոցա և զանօրէնութիւնս այլ ոչ եւս յիշեցից :
 13 Արդ ասելովս նոր՝ հնացոյց վառաջինն . և որ
 հնանայն և ծերանայ՝ մերձ է յապականութիւն :

ՎՋ

Գ.Լ. Թ

- 1 Ունել ունէր և առաջինն իրաւունս պաշտաման
 2 ¹յայնժամ զաշխարհական սրբութիւնն : Ձի խորանն
 առաջին հանդերձեցաւ ²այսպէս , յորում աշտա-
 նակն և սեղանն և հացն նուիրաց , որ Սրբութիւնն
 3 կոչէր : Եւ յետ երկրորդ վարագուրին՝ խորանն որ
 4 կոչէր Սրբութիւն սրբութեանց . Յորում կայր
 բուրվառն ոսկի , և արկղն կտակարանաց պատեալ
 ներքոյ և արաաքոյ ոսկւով , յորում սափորն ոսկի
 լի մանանայիւ , և գաւազանն Ահարոնի որ ծաղկե-
 5 ցաւ , և տախտակք կտակարանացն . Եւ ի վերայ
 նորա քերովբէքն փառաց որ հովանի ունէին ի վե-
 րայ քաւութեանն , վասն որոյ ոչ է այժմ ասել
 մի ըստ միոջէ :
 6 Եւ այն ամենայն իբրեւ այնպէս հանդերձեալ
 կայր , յառաջին խորանն յամենայն ժամ մտա-
 7 նէին քահանայքն զպաշտամունսն կասարել . Բայց
 յերկրորդն մի անգամ ի տարւոջն քահանայապետն .
 և զայն ոչ առանց արեան , զոր մատուցանէր վասն
 8 իւր և վասն ժողովրդեանն անգիտութեան . Չայս

¹Կամ, և²ի Յանին պախատ

ցուցեալ Հոգւոյն Սրբոյ մինչեւ յայտնեալ էր
 ճանապարհի սրբութեանցն, քանզի գեռ առաջին
 9 խորանն ունէր զհաստատութիւն. Որ է առակ ժտ-
 մանակին որ առաջի կայր, յորում պատարագքն
 և զոհք մասաչէին, որք ոչ կարէին ըստ միտս կա-
 տարել զպաշտօնեսոյսն, բայց միայն կերակրովք և
 10 ըմպելեօք, Եւ պէսպէս մկրտութեամբք, մարմնոյ
 արդարութիւնքն որ մինչեւ ի ժամանակս ուղղու-
 11 թեանն ի վերայ կային: Այլ Քրիստոս եկեալ Քա-
 հունայապետ հանդերձելոցն բարեաց, մեծաւն և
 կատարելով և անձեռագործ խորանաւն, այսինքն է՝
 12 որ ոչ յայսց արարածոց, Եւ ոչ արեամբ նոխազաց
 և զուարակաց, այլ իւրով արեամբն եմուտ մի-
 անգամ ի սրբութիւնսն, յաւիտենականս գտեալ
 13 զփրկութիւն: Զի եթէ արիւն ցլուցն և նոխազաց
 և մսիւր երնջոցն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ
 14 ի մարմնոյ սրբութենէ, Ո՞րչափ եւս առաւել արիւնն
 Քրիստոսի, որ ի ձեռն Հոգւոյն յաւիտենականի
 մատոյց զանձն անարատ պատարագ Աստուծոյ,
 սրբեսցէ զխիղճ մտաց ձերոց ի մեռելոտի գործոց
 15 անտի՝ պաշտել զԱստուած կենդանի: Եւ վասն
 այնորիկ նորոյ ուխտիս է միջնորդ, զի յորժամ
 մահ լինիցի ի փրկութիւն վասն առաջին ուխտին
 յանցանաց, զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ի ժա-
 16 ուանգութիւնն յաւիտենից: Քանզի ուր կտակ է,
 17 հարկ է զմահ ի մէջ բերել զկտակագրին. Զի կտակ
 յետ մահու հաստատուն է. ապա թէ ոչ՝ զիս՞րդ
 իցէ հաստատուն, մինչ կտակագիրն կենդանի է:

¹ Ի Յոաննիս պոլտոսի

- 18 Ուստի և ոչ առաջինն առանց արեան նորոգէր :
 19 Քանզի իբրեւ պատմեցան ամենայն պատուիրանք
 օրինացն ի Մովսիսէ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն
 ցլուցն և նոխազացն, ջրով և բրդով կարմրով և
 զոպայիւ, զկտակարանօքն իսկ և զամենայն ժո-
 20 ղովրդեամբն սրսկեաց, Եւ ասէ, Այս է արիւն
 21 կտակին զոր պատուիրեաց ձեզ Աստուած : Եւ
 զխորանաւն և զամենայն կահիւ սպասուն նոյնպէս
 22 սրսկեաց զարիւնն : Եւ գրեթէ ամենայն ինչ ար-
 եամբն սրբէր ըստ օրինացն, և առանց հեղման
 արեան չիներ թողութիւն :
 23 Ապա հարկ էր ¹օրինաւորացն այնպիսեօքն սրբել .
 և բուն իսկ երկնաւորացն՝ առաւել եւս պատարա-
 24 գօք քան զնոյնս : Զի ոչ եթէ ի ձեռագործ սրբու-
 թիւնսն եմուտ Քրիստոս յօրինակս ճշմարտու-
 թեանն, այլ ի բուն իսկ յերկինս, ²յանդիման լի-
 25 նել երեսացն Աստուծոյ վասն մեր : Ոչ զի բազում
 անգամ մատուցանիցէ զանձն ³պատարագ՝ որպէս
 քահանայսպետն որ մտանէր ⁴ի սրբութիւն սրբու-
 26 թեանցն՝ ամի ամի արեամբ օտարաւ . Ապա թէ ոչ
 պարտ էր նմա բազում անգամ չարչարել ի սկզբա-
 նէ աշխարհի . բայց արդ աւասիկ մի անգամ ի կա-
 տարած յաւիտեանց յանարգութիւն մեղաց իւ-
 27 ըով պատարագաւն յայտնեալ է : Եւ զոր օրինակ
 կայ մնայ մարդկան մի անգամ մեռանել և յետ
 28 այնորիկ դատաստան, Նոյնպէս և Քրիստոս մի ան-

¹Յայնն, օրինակացն երկնաւորաց

²Յայնն, այժմ յանդիման

³Ի Յոնիս պալատէ

⁴Բազումս, ի սրբութիւնն

գամ մատուցեալ ¹պատարագ առ ի բառնալոյ զմեզս բազմաց . իսկ յերկրորդումն առանց մեզաց յայտնեսցի այնոցիկ , որ ակն ունիցին նմա ²հաւատովք ի փրկութիւն :

ԳԼ. Ժ

1 Բ. Քանզի զստուեր հանդերձելոց բարեացն ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն ամի ամի զնոյն պատարագս մատուցանեն ցանգ , որք
2 ոչ են կարող զմատուցեալսն կատարել . Ապա թէ ոչ դադարէին ի մատուցանելոյ , վասն և ոչ մի ինչ այնուհետեւ խիղճ մտաց ունելոյ պաշտօնէիցն մի
3 անգամ սրբեցելոց . Այլ անդէն ի նմին ի յիշատակս
4 մեզացն կային ամի ամի . Քանզի ոչ կարէր արիւն
5 նոխազացն և ցլուց բառնալ զմեզս : Վասն որոյ ի մտանել իւրում յաշխարհ՝ ասէ , Զզոհս և զպատարագս ոչ կամեցար , բայց մարմին հաստատեցեր
6 ինձ . Ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մեզացն ոչ հա
7 ճեցար : Յայնժամ ասացի թէ Ահաւասիկ եկի ,
(ի ճառս գրոց գրեալ է վասն իմ) առնել զկամս
8 քո , Աստուած : Աերագոյնն ասէ թէ Ընդ զոհս և ընդ պատարագս և ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մե
9 զացն ոչ հաճեցար , և ոչ կամեցար (որք ըստ օ
10 ղի զերկրորդն հաստատեսցէ . Որով կամօք և մեք սրբեցաք ի ձեռն պատարագի մարմնոյն Յիսուսի Քրիստոսի մի անգամ :

¹ Ի Յաննին պատմութիւնս

² Ի բազմամա պատմութիւնս

11 Եւ ամենայն քահանայապետ կայ հանապազորդ
 ի պաշտաման. և զնոյն պատարագս մատուցանէ
 բազում անգամ, որք ոչ երբեք կարող են բառ-
 12 նալ զմեղս. իսկ սա զմին վասն մեղաց մատոյց
 պատարագ, և մշտնջենաւոր նստաւ ընդ աջմէ Աս-
 13 տուծոյ. Եւ այսուհետեւ ակն ունի, մինչեւ դիցին
 14 թշնամիք իւր ի ներքոյ ոսից իւրոց: Քանզի միով
 պատարագաւ կատարեաց զսրբեալսն ի մշտնջե-
 նաւորս:

15 Այլ վկայէ մեզ և Հոգին Սուրբ ¹յետ ասելոյ
 16 յառաջագոյն, Եթէ՝ Այս է ուխտան զոր եդից
²ընդ հարսնոցա՝ յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ Տէր,
 տաց զօրէնս իմ ի սիրտս նոցա, և ի խորհուրդս
 17 նոցա գրեցից զնոսա, Ապա ³ասէ թէ՝ Զմեղս նոցա
 և զանօրէնութիւնս նոցա այլ ոչ եւս յիշեցից:
 18 Իսկ ուր թողութիւն է, ոչ եւս պիտոյ է վասն
 մեղաց պատարագ: ԱՋ

19 Ունիմք այսուհետեւ, եղբարք, համարձակու-
 թիւն ի մուտս սրբութեանցն արեամբն Յիսուսի,
 20 Զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ նորոգ և կենդանի
 ի ձեռն վարագուրին, այսինքն է՝ մարմնոյն իւրոյ,
 21 Եւ քահանայ մեծ ի վերայ տանն Աստուծոյ,
 22 Մատիցուք ճշմարիտ սրտիւք, լրութեամբ հաւա-
 տոց, լուացեալ զսիրտս ի խղճէ չարեաց և մկր-
 23 տեալ զմարմին ի ջուրն սրբութեան. Պինդ կայ-
 ցուք զխոստովանութիւն անշարժ յուսոյն, զի

¹Յայնն, զի յետ

²Յայնն, ընդ նոսա

³Ի Յաննիս պախասէ

- 24 հաւատարիմ է որ խոստացաւ : Եւ զգուշացուք միմեանց յորդորմամբք սիրոյ և գործոց բարեաց .
- 25 Եւ մի՛ թողցուք զժողովս միմեանց , որպէս և սովոր են ոմանք . այլ մխիթարեսցուք , և այնչափ եւս սուաւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն մերձեալ :
- 26 Զի կամակար մտօք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութեան դիտութեան ճշմարտութեանն , այնուհետեւ ոչ եւս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ . Այլ ասեղ ակնկալութիւն դատաստանին , և նախանձ հրոյն որ ուտիցէ զհակառակորդսն :
- 28 Արհամարհեալ ուրուք զօրէնսն Մովսիսի , սուանց ողորմութեանց առ երկուք կամ երիւք վկայիւք մեռանէր . Իսկ ո՛րչափ սաստիկ պատժոց արժանի համարիցիք զայն , որ զՈրդին Աստուծոյ առ ոտն եհար . և զարիւն ¹նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ որով և սրբեցաւն , և զՀոգին
- 30 շնորհաց թշնամանեաց : Այլ գիտեմք զայն որ սացն , իմ են վրէժխնդրութիւնք , և ես հատուցից , ասէ Տէր . և դարձեալ թէ՛ Դատի Տէր զժողովուրդ իւր : Ահ մեծ է անկանել ի ձեռս Աստուծոյ կենդանւոյ :
- 32 Արդ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս , յորս լուսաւորեալք բազում ճգանց և չարչարանաց համբերէք . Մերթ ի նախատինս և ի նեղութիւնս խայտառակեալք , մերթ կցորդ այնպիսեաց վաստակաւորացն լինել : Քանզի և ²ընդ կապեալս՝ չարչարեցարուք , և զյափշտակութիւն ընչից ձերոց խնդու-

¹ Ի Յոնին պատմէ

² Ոմանք , ի կապանս իմ

Թեամբ ընկալարուք, քանզի գիտէիք թէ լաւա-
 գոյն եւս ստացուածս ունիք անձանց յերկինս, ուր
 35 կտնն և մնան: Արդ մի՛ մերժէք ի ձէնջ զհամար-
 ձակութիւնն ձեր, յորում կայ մեծաց վարձուց
 36 հատուցումն: Պիտոյ է ձեզ համբերութիւն, զի
 զկամս Աստուծոյ արարեալ՝ հասջիք աւետեացն:
 37 Զի փոքր մեւս եւս քան որչափ որ դալոցն իցէ՝ ե-
 38 կեացէ, և ոչ յամեացէ: Զի արդարն ՚իմ ի հաւա-
 տոց կեցցէ. և եթէ յերկմիտս ոք իցէ, ոչ հաճեա-
 39 ցի ընդ նա անձն իմ: Բայց մեք ոչ եթէ երկմտու-
 թեամբ եմք ի կորուստ, այլ հաւաստովք ի փրկու-
 թիւն հոգւոց:

ԳԼ. ԺԱ

- 1 Զի՞նչ են հաւատք, եթէ ոչ յուսացելոց իրաց
 հաստատութիւն, և յանդիմանութիւն որոց ոչն
- 2 երեւին: Զի նովաւ վկայեցան առաջինքն:
- 3 Հաւատովք իմանամք հաստատեալ զյաւի-
 տեանսն քանիւ Աստուծոյ, յաներեւութից զերե-
 ւելիսս եղեալ:
- 4 Հաւատովք լաւ պատարագս՝ Հարէլ քան զկա-
 յէն մատուցանէր Աստուծոյ, որով վկայեցաւ իսկ
 արդար լինել. զի ի վերայ պատարագացն եղեւ
 վկայութիւն նմա յԱստուծոյ. զի թէպէտ և մե-
 ռաւ ի նմին, սակայն սակաւին խօսի:
- 5 Հաւատովք Ենովք փոխեցաւ, զի մի՛ զմահ ճա-
 շակեացէ. և ոչ ուրեք գտանէր, քանզի փոխեաց
 զնա Աստուած. և յառաջ քան զփոխելն նորա

- 6 վկայեցաւ հաճոյ լինել Աստուծոյ : Բայց առանց հաւատոց անհնար է հաճոյ լինել . այլ հաւատալ արժան է այնմ որ մերձեցայ առ Աստուած՝ թէ է Աստուած . և որ խնդրենն զնա՝ լինի պարգեւատու :
- 7 Հաւատովք առեալ հրաման Նոյի վասն չեւեւս երեւելեացն , զասի հարեալ կազմէր զտապանն ի փրկութիւն ասն իւրոյ , որով դատեցաւ զաշխարհ , և հաւատոցն արդարութեան եղեւ ժառանգաւոր :
- 8 Հաւատովք ²որ Աբրահամն կոչեցաւ՝ ունկնդիբ եղեւ ելանել ի տեղին զոր առնլոց էր ի ժառանգութիւն . ել գնաց , և ոչ գիտէր յով երթիցէ :
- 9 Հաւատովք պանդխտեցաւ յերկիրն աւետեաց իբրեւ յօտարութեան , խորանօք բնակեաց իսահակաւ և Յակովբաւ հանդերձ , ժառագակցօք նոցին
- 10 աւետեաց : Քանզի ական ունէր հիմամբք հաստատելոյ քաղաքին , որոյ ճարտարապետ և արարիչ Աստուած է :
- 11 Հաւատովք և ինքն Սաուա ³որ ամուլն էր՝ , զօրութիւն առնլոյ զսերմն ³որդեծնութեան՝ ընդունէր , և ի տարաժամ հասակի ³ծնանէր . քանզի հաւատարիմ համարեցաւ զայն որ խոստացաւն : Ասան որոյ և ի միոջէն ծնանէին և այն՝ յանցեալ ժամանակի՝ , իբրեւ զաստեղս երկնից բազմութեամբ , և իբրեւ զաւազ առ ափն ծովու առանց թուոյ :
- 13 Ըստ հաւատոց մեռան ամենեքին սոքա , և չեւ

¹ Ի Յունին պատմի

² Կամ , կոչեցեալ Աբրահամն

³ Ի բազմապատմի

⁴ Յայն , ի մեռելոյ

- եւս ընկալեալ զաւետիան . այլ ի հեռուստ տեսին
 զնոսա ¹և ցնծացան , և խոստովան եզեն եթէ օ-
 14 տարք և սլանդուխտք են յերկրի : Ձի որք զայնալի-
 սիան խօսին՝ յայտ առնեն եթէ գաւառ իմն խնդրեն :
 15 Ձի եթէ զայն յիշէին ուստի ելինն՝ դոյր ժամանակ
 16 դառնալոյ անդրէն : Նա աւանիկ ազնուականի իմն
 ցանկացեալ են , այսինքն է՝ երկնաւորին . վասն ո-
 րոյ ոչ ամօթ համարի Աստուած կոչել նոցա
 Աստուած , քանզի սլատրաստեաց նոցա քաղաք :
 17 Հաւատովք մասոյց Աբրահամ ի փորձութեան
 իւրում զԻսահակ ²պատարադ . և զմիամօրն մա-
 18 տուցանէր , որոյ զաւետիան ընկալեալ էր . Որում
 ասացաւն , թէ Իսահակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ .
 19 Եդ ի մտի իւրում թէ և ի մեռելոց կարող է յա-
 րուցանել Աստուած . ուստի և յառակս իսկ ըն-
 կալաւ զնա :
 20 Հաւատովք վասն հանդերձելոց իրաց օրհնեաց
 Իսահակ զՅակովբ և զԵսաւ :
 21 Հաւատովք Յակովբ ի մեռանելն իւրում զիւրա-
 քանչիւր ոք յորդոցն Յովսեփու օրհնեաց , և եր-
 կիր եպագ ի ծագ գաւազանի իւրոյ :
 22 Հաւատովք Յովսէփ ի վախճանել իւրում յիշեաց
 զելս որդոցն Իսրայելի , և վասն ոսկերաց իւրոց
 պատուիրեաց :
 23 Հաւատովք ³զՄովսէս իբրեւ ծնան , թաքուցաւ
 ամիսս երիս ի հարց իւրոց , քանզի տեսին կայտառ

¹ Ո՛հան , և հաւատացին և

² Ի Յաննին պախաւ

³ Յոյնն , Մովսէս իբրեւ ծնաւ

- զմանուկն, և ոչ զանգիտեցին ի հրամանէ թագա-
 24 ւորին : Հաւատովք Մովսէս, իբրեւ աճեաց, ու-
 25 րացաւ կոչել որդի դստերն Փարաւոնի . Կաւ հա-
 մարեցաւ չարչարել ընդ ժողովրդեանն Աստուծոյ,
 26 քան առ ժամանակ մի վայելել ի մեղս . ¹Կարեւոր
 համարեցաւ զնախատինսն Քրիստոսի քան ²զմեծու-
 թիւն զանձուցն՝ Եգիպտացոց, զի հայեցեալ ակն
 27 ունէր վարձուցն հատուցման : Հաւատովք թողոյր
 զերկիրն Եգիպտացոց, և ոչ երկնչէր ի ցասմանէ
 թագաւորին, զի զաներեւոյթան իբրեւ զտեսեալ
 28 համբերութեամբ համարեցաւ : Հաւատովք արար
 զզատիկն և զհեղուժն արեանն, զի մի՛ սատակիչն
 անգրանկաց մերձենայցէ ի նոսա :
 29 Հաւատովք անցին ընդ ծովն Կարմիր իբրեւ ընդ
 ցամաք երկիր . զորոյ զփորձ առեալ Եգիպտացոցն՝
 ընկզմեցան :
 30 Հաւատովք պարիսպքն Երիքովի անկան, շուրջ
 եկեալ զնոքօք զելթն օր :
 31 Հաւատովք Բախար պոռնիկ ոչ կորեաւ ընդ ան-
 հաւասան, որոյ ընկալեալ էր զլրտեսան խաղաղու-
 թեամբ :
 32 Եւ արդ զի՞նչ եւս ասացից . զի չէ բաւական
 ժամանակս պատմելոյ վասն Գեդէոնի, Բարակայ,
 Սամիսոնի, Յեփթայայ, Դաւթի և Սամուելի և
 33 ³այլոց մարդարէիցն . Որք հաւատովք պարտեցին
 զթագաւորութիւնս, գործեցին զարդարութիւն,

¹ Յայնն, Առաւել մեծութիւն

² Յայնն, զգանձս

³ Ի Բազմամս պակասի

- 34 հասին աւետեաց, խցին զբերանս առ լուծուց, Շի-
 ջուցին զզօրութիւն հրոյ, ապրեցան ի բերանոյ որոյ,
 զօրացան ի տկարութենէ, եղեն զօրաւորք ի պատե-
 35 րազմի, առին զբանակս օտարաց, ընկալան կանայք
 ի յարութենէ զմեռեալս իւրեանց. կէոք կոշկոծե-
 ցան, և չեւ եւս ընկալեալ զփրկութիւն, զի լաւա-
 36 գոյն յարութեանն հասանիցեն: Եւ կէսք զտան-
 ջանաց և զգանից զփորձ առին, զկապանաց և
 37 զբանաից. Քարկոծեցան, սղոցեցան, փորձեցան,
 ապանմամբ սրոյ մեռան, շրջեցան լաշկամաշկօք և
 մորթովք այծենեօք. կարօտեալք, նեղեալք,
 38 չարչարեալք. (Զորս ոչ արժէ աշխարհս.) յանա-
 պատի մոլորեալք և ի լերինս և յայրս և ի փապարս
 երկրի:
- 39 Եւ սոքա ամենեքին վկայեալք ի հաւատոցն,
 40 չեւ եւս ընկալան զաւետիսն. Աստուծոյ վասն մեր
 ՝ լաւագոյն համարեալ՝, զի մի՛ առանց մեր կատա-
 րեացին:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Այսուհետեւ և մեք որ այսչափ շուրջ զմեւք մա-
 ծեալ ունիմք զբազմութիւն վկայից, ²զհպարտու-
 թիւն զամենայն ի բաց ընկեսցուք և զմեզս ³կարե-
 ւորս, համբերութեամբ ընթացուք ի պատերազմ
 2 որ առաջի կայ մեզ. Հայեոցուք ի զօրագլուխն հա-
 ւատոց և ի կատարիչն Յիսուս, որ փոխանակ ու-

¹ Յոյն, լաւագոյն անսեալ կանխաւ

² կամ, ծանրութիւն

³ Յոյն, որ գիւրաւն պաշարեն

բախուլթեանն որ նմա առաջի կայր՝ յանձն առ
 4 զխաչն, արհամարհեաց զամօթն, նստաւ ընդ աջմէ
 5 ակթուոյն Աստուծոյ :

3 Աղէ ամէք զմտաւ, որ զայսպիսի համբերութիւն
 6 ի մեղաւորաց հակառակութենէ անտի կրեաց, զի
 7 մի՛ աշխատք լինիցիք անձամբք ձերովք և լքանիցիք :

4 Զի չեւ եւս արեամբ չափ պատերազմեալք հակա-
 5 6 ռակ կացէք մեղացն . Եւ մուացարուք զմխիթարու-
 7 թիւնն որ ընդ ձեզ իբրեւ ընդ որդեակս խօսի,

Գ. Որդեակ իմ, մի՛ լքանիր ի խրատու Տեառն,
 6 և մի՛ վհատիցիս յանդիմանեալ ի նմանէ : Զի զոր
 7 սիրէ Տէր՝ խրատէ, տանջէ զամենայն որդի զոր ըն-
 8 9 դունի : Ի խրատու համբերութեան կայք, իբրեւ
 10 յորդիս մատուցեալ է ի ձեզ Աստուած . ո՞ր որդի է
 11 զոր ոչ խրատիցէ հայր : Զի եթէ առանց խրատու
 12 լինիցիք, որով ամենեքին բաժանորդք եղեն, ապա
 13 խորթք իցէք և ոչ որդիք : Զի եթէ ի մարմնաւոր
 14 հարցն մերոց զոր ունիմք խրատիչս՝ պատկառեմք,
 15 ո՞րչափ եւս առաւել հնազանդեսցուք Հօրն հոգւոց,
 16 և կեցցուք : Զի սոքա առ սակաւ ժամանակս ըստ
 17 կամաց իւրեանց խրատեն . իսկ նա վասն օգտի,
 18 առ ի յընդունելոյ զսրբութիւն նորա : Ամենայն
 19 խրատ առ ժամանակն ոչ ուրախութեան թուի, այլ
 20 տրտմութեան, բայց յետոյ պտուղ խաղաղութեան
 21 նովաւ կրթեցելոցն հատուցանէ յարդարութիւն :

12 Վասն որոյ զձեռս լքեալս և զձունկս կթոտս
 13 հաստաանցէք . Եւ զշաւիղս ուղիղս արարէք ոտից
 14 ձերոց, զի մի՛ որ կաղն իցէ՝ գլորիցի, այլ մանա-
 15 16 ւանդ բժշկեսցի : Զխաղաղութեան զհետ երթայք
 17 ընդ ամենեսին և զսրբութեան, առանց որոյ ոչ ոք

- 15 տեսանիցէ զՏէր: Զգոյշ լերուք, գուցէ ոք յետնեալ
 դատանիցի ի շնորհացն Աստուծոյ. մի' ոք արմատ
 դառնութեան ի վեր երեւեալ նեղիցէ, և նովաւ
 16 բազումք պղծիցին: Մի' ոք պոռնիկ և պիղծ իբրեւ
 զԵսաւ, որ ընդ միոյ կերակրոյ զանդրանկութիւնն
 17 վաճառեաց: Կիտէք զի թէպէտ և յետոյ կամե-
 ցաւ ժառանգել զօրհնութիւնսն, խոտան գտաւ.
 զի և ապաշխարութեան տեղի ոչ եղիտ, թէպէտև
 արտասուօք խնդրեաց զնա:
- 18 Դ. Զի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շոշափելի,
 որ հրովն վառեալ էր, ¹և միգով և մառախղով
 19 և խաւարաւ և մթով. Ուր փողն հնչէր և բարբառ
 պատգամացն". ուստի որք լուանն' ²հրաժարեցին,
 20 զի մի' կրկնեսցի առ նոսա բանն. Քանզի ոչ հան-
 գարտէին հրամանին. ³թէպէտև գազան մերձենայր
 21 ի լեառնն, քարկոծ լինէր". Եւ այնպէս ահազին էր
 տեսիլն, զի և Մովսէս ասէր եթէ Զահի հարեալ եմ
 22 և դողամ: Այլ մատուցեալ էք ի Սիովն լեառն,
 և ի քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ, յերուսաղէմ
 23 յերկինս, և ի բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց, Եւ
 յեկեղեցիս անդրանկաց գրեւոց յերկինս, և առ դա-
 տաւորն ամենեցուն Աստուած, և յոգիս արգարոց
 24 կատարելոց, Եւ ի նորոց կտակարանաց միջնորդն
 Յիսուս, և ի հեղումն արեան նորա որ առաւել
 խօսի քան զՀարելին:

¹Յայնն, և ոչ ի մէգ և ի խաւար և ի մրրիկ, Եւ
 ի հնչումն փողոյ և ի բարբառ պատգամաց

²Կամ, աղաչեցին

³Յայնն, Մինչեւ իսկ գազան մերձենայցէ ի լեառնն,
 քարկոծեսցի, Ո՛հան, յաւելան, կամ նետիւք խոցուեսցի

25 Զգոյշ լերուք, գուցէ հրաժարիցէք յայնմանէ որ խօսեցաւն. զի եթէ նոքա ոչ կարացին զերծանել, հրաժարեալք յայնմանէ որ յերկրին հրաման տայր, ո՞րչափ եւս առաւել մեք, եթէ յերկնաւորէն թիկունս դարձուցանիցեմք. Արոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ, և այժմ խոստացեալ է և ասէ՝ Միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր, այլ և զերկինս : Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժելոցն իբրեւ զեզելոց փոփոխումն, զի հաստատուն կացցեն անշարժքն : Վասն որոյ թագաւորութիւն անշարժ ընկալեալ՝ պինդ կալցուք զշնորհսն, որով պաշտեմք զԱստուած հաճութեամբ՝ ասիւ և դողութեամբ. Քանզի Աստուած մեր հօւր ծախիչ է :

ԳԼ. ԺԳ

1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեացի ¹առ ձեզ՝, (2) Զօտարսիրութիւն մի՛ մտնանայք, զի այնու ոմանք
3 յանգէտս ընկալան զհրեշտակս : Յուշ լիցին ձեզ կապեալքն, որպէս թէ դուք ընդ նոսա կապեալք իցէք. և չարչարեալքն, որպէս թէ և դուք իսկ
4 ²մարմնաւորք էք՝. Պատուական է ամուսնութիւն ամենեւին, և սուրբ՝ անկողինք. բայց զշունս և
5 զպոռնիկս դատի Աստուած : Բարք անարժաթասէրք լինիցին, բաւական համարել որչափ ինչ ի ձեռս իցէ. քանզի ինքն իսկ ասաց, Ոչ թողից զքեզ և ոչ
6 ընդ վայր հարից. Որպէս զի համարձակ լիցուք ասել, Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեսայց, զի՞

¹ Ի Յունին պակասէ

² Յայնն, էք ի մարմնի

- 7 արասցէ ինձ մարդ : Յիշեցէք զառաջնորդս ձեր որ
 խօսեցան ձեզ զբանն Աստուծոյ . հայեցեալք յելս
 8 գնացից նոցա՝ նմանողք եղերուք հաւատացն : Յի-
 սուս Քրիստոս երէկ և այսօր , նոյն և յաւիտեանս :
 9 Յուսմունս պէսպէսս և յօտարաձայնս մի՛ դանդա-
 չէք . զի լաւ է շնորհօք հաստատել զսիրտս և ոչ
 կերակրովք . որովք ոչինչ օգտեցան որ այնպէսն
 գնացին :
- 10 Ե . Ունիմք մեք սեղան , ուստի ոչ ունին իշխա-
 նութիւն ճաշակել որք պաշտեն զպաշտօն խորա-
 11 նին : Զի որոց անասնոց մատչէր արիւնն ի սրբու-
 թիւնսն վասն մեղաց ի ձեռն քահանայապետին ,
 12 նոցուն մարմինք այրէին արտաքոյ բանակին : Վասն
 որոյ և Յիսուս , զի սրբեցէ իւրով արեամբն զժո-
 13 զովուրդն , արտաքոյ դրանն չարչարեցաւ : Արդ ե-
 կայք ելցուք առ նա արտաքոյ բանակին՝ առեալ
 14 յանձն զնախատինս նորա : Քանզի ոչ եթէ ունիմք
 քաղաք որ աստէն մնալոց իցէ , այլ զհանդերձեալսն
 15 խնդրեմք : Արդ ի ձեռն նորա մատուցուք պա-
 տարագ օրհնութեան յամենայն ժամ Աստուծոյ .
 այսինքն է՝ զպտուղ շրթանց խոստովանելոց յա-
 16 նուն նորա : Զբարեբարութիւն և զհաղորդութիւն
 մի՛ մոռանայք , զի ընդ այնպիսի պատարագս հաճի
 17 Աստուած : Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց ձերոց ,
 և հպատակ կացէք ¹նոցա , զի նոքա տքնին վասն
 ոգւոց ձերոց , որպէս թէ համարս տալոց իցեն ²ընդ
 ձեր՝ . զի խնդութեամբ արասցեն զայն և մի՛ յոգւոց
 հանելով , զի այն ոչ յօգուաւ ձեր է :

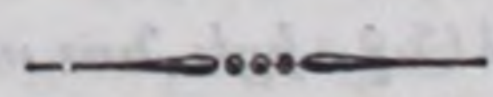
¹ Ի բազումս պախաւ

² Ի Յաննին պախաւ

18 ԿԻՐ. Աղօթս արարէք վասն մեր, զի հաստատեալ
 գիտեմք եթէ բարւոք միտս ունիմք, յամենայնի կա-
 19 միմք բարւոք գնացս ցուցանել: Եւ առաւել աղա-
 չեմ զի զայն առնիցէք, զի վաղագոյն պատսպարե-
 20 ցայց ձեզ: Եւ Աստուած խաղաղութեան որ եհան
 ի մեռելոց զՀովիւն հօտից, զմեծն արեամբ յաւի-
 21 տենական ուխտին, զՏէր մեր Յիսուս, Հաստատեցէ
 զձեզ ի գործս բարութեան առնել զկամս նորա,
 և արասցէ ՚ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր ի ձեռն
 Յիսուսի ֆրիստոսի, որում փառք յաւիտեանս:
 Ամէն:

22 Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, անսալ բանիս մխի-
 23 թարութեան, քանզի սակաւուք գրեցի ձեզ: Եւ
 ճանաչէք զեղբայրն ²մեր զՏիմոթէոս զարձակեալն
³առ ձեզ՝ ընդ որում, եթէ վաղագոյն գայցէ, տե-
 24 սից զձեզ: Ողջոյն տաջիք ամենայն առաջնորդաց
 ձերոց և ամենայն սրբոց. ողջոյն տան ձեզ որ
 25 ի կողմանս Իտալիացւոց են: Շնորհք ընդ ամենե-
 սին ձեզ:⁴

Ա- ԵՐՐԱՅԵՑԻՍ ԳՐԵԿՈՍ ԵՒ Լատին ՏԵՄԵՐԵԱՅ:



¹ Ո՛հան, ի ձեզ
² Յոհաննա պապաե
³ Ի Յոհաննա պապաե
⁴ Բազուս + յաւելուն, Ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ՍՐԲՈՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՅԱԿՈՎԲԱՅ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ՝



ԳԼ Ա

- 1 ԱՌ. ՅԱԿՈՎԲՈՍ, Աստուծոյ և Տեառն Յիսուսի ֆրիստոսի ծառայ, երկոտասան ազգացդ որ ի սփիւռդ էք՝ ողջոյն :
- 2 Ամենայն ուրախութեան արժանի համարիջիք, եղբարք, յորժամ ի պէսպէս փորձութեանց ի մէջ
- 3 անկանիցիք . Գիտասջիք զի հանդէս ձերոց հաւատոցն յօրինեալ գործէ զհամբերութիւն : Իսկ համբերութիւնն գործ կատարեալ ունիցի, զի իցէք ողջանդամք և կատարեալք, և ոչ ինչ իւրիք նուազեալք :
- 5 Ապա թէ ոք ի ձէնջ իցէ նուազեալ յիմաստութենէ, խնդրեացէ յԱստուծոյ որ տայն ամենայնի
- 6 առատապէս և ոչ նախատէ, և տացի նմա : Բայց խնդրեացէ հաւատովք և մի՛ երկմտեացէ . զի որ երկմտն է՝ նման է հողմակոծեալ և տատանեալ
- 7 ալեաց ծովու . Մի՛ ակնկալցի մարդն այն առնուլ

¹ Ո՛հան+, թուղթ Յակովբայ կաթողիկէ . Այլ+, «բոլե» և «ման+ է Հայերէն յեռագրաց, թուղթ Յակովբայ

- 8 Ինչ ¹յԱստուծոյ . Ձի այր երկմիտ առանց հաստա-
տութեան է յամենայն ճտնապարհս իւր :
- 9 Պարծեսցի եղբայր խոնարհ ի բարձրութիւն իւր ,
10 Եւ որ մեծատունն իցէ՝ ի խոնարհութիւն իւր .
11 քանզի իբրեւ զծաղիկ խոտոյ անցցէ . Ձի ծագեաց
արեւ հանդերձ խորշակաւ և ցամաքեցոյց զխոտն ,
և թօթափեցաւ ծաղիկն նորա , և կորեաւ վայել-
չութիւն երեսաց նորա . նոյնպէս և մեծատունն
²հանդերձ շահիւքն իւրովք՝ թարշամեսցի :
- 12 Երանեալ է այր որ համբերիցէ փորձանաց . զի
եթէ ընտիր եւս գաանիցի , առցէ զպատկն կենաց՝
զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ³Տէր :
- 13 ԱԵ . Մի՛ ոք որ ի փորձութեան իցէ ասիցէ թէ
յԱստուծոյ փորձիմ . զի Աստուած անփորձ է
14 չարեաց , փորձէ նա և ոչ զոք : Իւրաքանչիւր ոք
փորձի առ ի յիւրոցն ցանկութեանց ձգեալ և
15 պատրեալ : Ապա այնուհետեւ ցանկութիւնն
յղացեալ՝ զմեղս ծնանի , և մեղքն կաստարեալ
16 զմահ ծնանին : Մի՛ խաբիք , եղբարք իմ սիրելիք .
17 Ձի ամենայն տուրք բարիք և ամենայն պարգեւք
կատարեալք ի վերուստ են իջեալ առ ի Հօրէն
լուսոյ , յորում չիք փոփոխումն և կամ շրջելոյ
18 ստուեր : Կամեցեալ ծնաւ զմեզ բանիւն ճշմար-
տութեան , լինել մեզ պտուղ ինչ ստացուածոց
նորա :
- 19 ⁴Գիտասջիք , եղբարք իմ սիրելիք , եղիցի ամե-

¹Յայնն , ի Տեառնէ⁴Ոմանք , Ուստի²Յայնն , ի գնացս իւր³Յամանս ի Յայնն և ի Հայ յերազրաց պախտի

նայն մարդ արագ առ ի լսել, և ծանր առ ի խօ-
 20 սել, և ծանր առ ի բարկանալ: Ձի բարկութիւն
 մարդոյ զարդարութիւն Աստուծոյ ոչ գործէ:
 21 Որով ի բաց թօթափեալ զամենայն աղտեղութիւն
 և զյաւելուածս չարեաց, հեղութեամբ ընդունի-
 ջիք զբանն ընդարդս, որ կարողն է կեցուցանել
 22 զոգիս ձեր: Լինիջիք առնելիք բանին, և մի՛ լսե-
 23 լիք միայն ¹համարեսջիք զանձինս: Ձի եթէ ոք
 լսելի միայն իցէ բանին և ոչ առնելի, նման է նա
 մարդոյ որ պշուցեալ հայիցի ընդ ²երեսս իւր որ
 24 ծնանիցին՝ ի հայելուջ. Ձի հայեցեալ ետեսս զինքն
 և զանց արար, և անդէն մոռացաւ թէ որպիսի ոք
 25 էր: Իսկ որ յառեալ ի կատարեալ օրէնս ազա-
 տութեանն հայիցի և ի նմին կացցէ, ոչ եղև
 նա լսող մոռացութեան, այլ՝ առնելի գործոյն.
 26 նա յառնելն իւրում լիցի երանելի: Եթէ ³ոք կա-
 միցի կրօնաւոր լինել և ոչ սանձահարիցէ զլեզու
 իւր, այլ ⁴զբաղեցուցանիցէ զսիրտն իւր, այնպիս-
 27 ւոյն վայրապար է կրօնաւորութիւնն: Կրօնաւո-
 րութիւն սուրբ և անարատ առ ի յԱստուծոյ և
 ի Հօրէ այս է, այցելու լինել որբոց և սյրեաց ի նե-
 ղութեան իւրեանց, անարատ պահել զանձն յաշ-
 խարհէ:

¹կամ, խաբելով

²Յայնն, երեսս ծննդեան իւրոյ

³Ո՛հան, ոք ի ձեզ

⁴Յայնն, խաբիցէ

ԳԼ. Բ

- 1 ԱԶ. Եղբարք իմ, մի՛ աչառանօք ունիցիք զհա-
 2 է՞ փառաց: Եթէ մտցէ ի ժողովուրդ ձեր այր որ ու-
 3 Նիցի մատանի ոսկի և հանդերձս պայծառս, մտա-
 4 Նիցէ անդր և աղքատ սք ի հանդերձս աղտեղիս,
 5 Հայիցիք ընդ այն որ ունիցի զհանդերձսն պայ-
 6 ծառս, և ասիցէք եթէ Դու նիստ աստ պատուով,
 7 և ցաղքատն ասիցէք եթէ Յոտն կաց դու այտի,
 8 կամ թէ՛ Եկ նիտտ աս պատուանդանիս իմում.
 9 Ո՞չ խղճիցէք յանձինս և լինիցիք դատաւորք չա-
 10 րացն խորհրդոց: Կուարուք ¹ինձ, եղբարք իմ սի-
 11 րելիք, ո՞չ ապաքէն Աստուած ընտրեաց զաղքատս
 12 աշխարհիս, որ են մեծատունք հաւատովք, և ժա-
 13 ւանդաւորք արքայութեանն զոր խոստացաւ սի-
 14 րելեաց իւրոց: Եւ դուք անարդէք զաղքատս. ո՞չ
 15 մեծատունք յաղթասարեն զձեզ, և նոքա քարշեն
 16 զձեզ ի դատաստան: Ո՞չ նոքա հայհոյեն զբարւոք
 17 անունն որ կոչեցեալ է ի վերայ ձեր: Ապա թէ զօ-
 18 րէնան կատարիցէք զարքունականս ըստ Գրոց եթէ,
 19 Սիրեացես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո, բարւոք աս-
 20 նէք. իսկ եթէ աչառիցէք, մեղո գործէք՝ յանդի-
 21 մանեալք յօրինացն իբրեւ օրինազանցք: Որ ոք
 22 զամենայն օրէնան պահիցէ, և միով իւիք ինչ գթի-
 23 ցէ, եղեւ ամենայն օրինացն պարտապան: Զի որ

¹ Ի Յոսիֆն պատմութեան

- ասացն թէ ¹Մի՛ սպանանիցես, ասաց թէ՛ Եւ մի՛
 շնայցես. զի եթէ սպանանիցես ոչ, բայց շնայցես՝,
 12 եղեր յանցաւոր օրինացն : Այնպէս խօսեցարուք
 և այնպէս արարէք, որպէս զի ազատութեան օրի-
 13 նօքն իցէք դատելոց : Զի անողորմ՝ դատաստան լի-
 նելոց է այնմ որ ոչ առնիցէ զողորմութիւն, ²քանզի
 բարձր ի գլուխ պարծի ողորմութիւն տու դատաս-
 տանաւն :
 14 Աէ. Զի՞նչ օգուտ իցէ, եղբարք իմ, եթէ ասիցէ
 ոք հաւատս ունել և գործս ոչ ունիցի. միթէ կա-
 15 ընցե՞ն հաւատքն ապրեցուցանել զնա : Եթէ եղ-
 բայր ոք կամ քոյր իցեն մերկք կամ կարօտեալ
 16 աւուրն կերակրոյ, Ասիցէ ոք ի ձէնջ ցնօսա, Եր-
 թայք խաղաղութեամբ, ջեռարուք և յագեցարուք .
 և տայցէք ոչ նոցա զպէտս մարմնոյն, զի՞նչ օգուտ
 17 իցէ : Այնպէս և հաւատք եթէ գործս ոչ ունիցին,
 18 մեռեալ են առանձինն : Այլ թերեւս ասիցէ ոք,
 եթէ դու հաւատս ունիս, և ես գործս ունիմ. ցոյց
 ինձ զհաւատան քո առանց գործոց, և ես ցուցից
 19 քեզ ի գործոց իմոց զհաւատան : Դու հաւատաս
 զի մի է Աստուած, բարւոք առնես. և դեւք հա-
 20ւատան և սարսեն : Այամի՞ս գիտել, ով մարդ սնօտի,
 21 զի հաւատք առանց գործոց ³դատարկ են : Աբրա-
 համ հայր մեր ո՞չ ապաքէն ի գործոց արդարացաւ՝
 հանեալ ի սեղան զորգին իւր զխաահակ ⁴պատա-

¹Բազումս, Մի՛ շնայցես, ասաց թէ՛ Եւ մի՛ սպանա-
 նիցես. զի եթէ շնայցես ոչ, բայց սպանանիցես

²Ի Յոյն յեռագրաց յոմանս, և, յայլ՝ պախտէ

³Բազումս, մեռեալ

⁴Ի Յունիս պախտէ

- 22 րաք : Տեսանե՞ս զի հաւատաքն եղեն գործակից գործոց նորա , և ի գործոց անտի հաւատաքն կատարեցան :
- 23 Եւ կատարեցաւ Գիրն որ ասէ , Հաւատաց Աբրահամ , յԱստուած , և համարեցաւ նմա յարգարուծիւն . և կոչեցաւ բարեկամ Աստուծոյ : Տեսանե՞ք զի ի գործոց արգարանայ մարդ , և ոչ ի հաւատոց միայն : Սոյնպէս և Րախար պոռնիկ ո՞չ ապաքէն ի գործոց արգարացաւ , ընկալեալ զլրտեսան , և ընդ այլ ճանապարհ արձակեաց : Զոր օրինակ մարմին առանց հոգւոյ մեռեալ է , սոյնպէս և հաւատք առանց գործոց մեռեալ են :

ԳԼ. Գ

- 1 ԲԱ. Մի՛ բազում վարդապետս լինել , եղբարք իմ , գիտասջիք զի մեծ դատաստան ընդունելոց եմք .
- 2 Քանզի բազում ինչ յանցանեմք ամենեքեան . եթէ որ բանիւ ոչ յանցանիցէ , նա է մարդ կատարեալ , որ կարողն է սանձահարել զամենայն մարմին իւր :
- 3 Տես զի ձիոց սանձս ի բերան դնեմք առ անասլոյ նոցա մեզ , և զամենայն մարմինս նոցա նուաճեմք :
- 4 Ահաւասիկ և նաւք որպիսի՛ ինչ են , և ի սաստիկ հողմոց վարին . և փոքր թեւոփս շրջին յոր կոյս և միտք ուղղչին կամիցին : Սոյնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ է և մեծամեծս բարբառի . ահա և սակաւ ինչ հուր զորպիսի՛ անտառս հրդեհէ : Եւ լեզու հուր՝ զարդ անիրաւութեան . լեզու հաստատեալ է յանգամս մեր , որ զամենայն մարմինն ապականէ ,

և վառէ հրով զանիւ ծննդեան, և բորբոքեալ տո-
 7 չորի ՚ի գեհենի: Ամենայն բնութիւն գազանաց և
 թռչնոց և սողնոց և որ ի ծովու են, հնազանդեալ է
 8 և հնազանդի մարդկեղէն բնութեան. Բայց զլեզու
 մարդկան ոչ որ կարէ հնազանդել, զչարն և զան-
 9 կարգ և զի թուեօք մահաբերին: Կովաւ օրհնեմք
 ՝ զՏէրն և զՀայր. և նովաւ անիծանեմք զմարդիկ
 10 որ ըստ նամանութեան Աստուծոյ արարան: Ի նմին
 բերանոյ ելանեն օրհնութիւնք և անէծք. ոչ է
 11 պարտ, եղբարք իմ, այսմ այսպէս լինել: Միթէ
 աղբեր անդատին ի միոյ ականէ բղխիցէ՞ քաղցր և
 12 դառն: Միթէ մարթ ի՞նչ իցէ, եղբարք իմ, թզենւոյ
 ձէթ բերել, կամ որթոյ թուզ, ՝ և ոչ աղտաղտին
 տեղւոյ ջուր քաղցր տռնել:

13 ԲԲ. Ո՞վ իցէ իմաստուն և հանճարեղ ի ձեզ,
 ցուցցէ ի բարւոք գնացից զգործս իւր հեզութեամբ
 14 իմաստութեան: Ապա եթէ նախանձ և դառնու-
 թիւն և հակառակութիւն ունիցիք ի սիրտս ձեր,
 15 մի՛ պարծիք սուտ առնել զճշմարտութիւնն: Ոչ է
 իմաստութիւնս այս իջեալ ի վերուստ, այլ՝ երկ-
 16 րաւոր, շնչուոր և դիւական: Զի ուր հեռ և նա-
 խանձ, անդ է անկարգութիւն և ամենայն իրք
 17 չարք: Իսկ վերին իմաստութիւնն նախ զի սուրբ է,
 և ապա խաղաղարար, հեղ, դիւրահաւան, լի ողոր-

¹Յայնն, ի գեհենէ

²Ո՛հան+, զԱստուած

³Ո՛հան+, նոյնպէս և ոչ իմիք աղբեր ջուր քաղցր և
 աղտաղտին տռնել

մուծեամբ և պտղովք բարեաց, անխիղճ, առանց
 18 կեղծաւորութեան: Պտուղ արդարութեան խաղա-
 ղութեամբ սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղա-
 ղութիւն:

ԳԼ. Դ

- 1 Ուստի՞ պատերազմուք, և ուստի՞ կռիւք ի ձեզ .
 ո՞չ յայդպիսի ցանկութեանց ձերոց որ զօրացեալ
 2 են յանդամս ձեր: Յանկայք, և ոչ ունիք. սպա-
 նանէք և նախանձիք, և ոչ կարէք հասանել. պա-
 տերազմիք, կռուիք, և ոչ ունիք, վասն զի ոչ
 3 խնդրէք. խնդրէք և ոչ առնուք, վասն զի չարաչար
 խնդրէք. զի անդէն ի ցանկութիւնս ձեր մաշեցիք:
 4 Շնացողք, ո՞չ վիտէք զի սեր աշխարհիս թշնամու-
 թիւն է առ Աստուած. զի որ ոք կամիցի սիրել
 5 զաշխարհ, թշնամի առնէ զանձն Աստուծոյ: Կամ
 թէ վայրապա՞ր համարիցիք զոր ասէ Գիլն, ¹Առ
 նախանձ ինչ որում փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց
 6 ի մեզ. ²Տալ զառաւել շնորհան՝. վասն որոյ ասէ,
 Տեր ամբարտաւանից հակառակ կայ, ասյ շնորհս
 խոնարհաց:
- 7 ԲԳ. Հնազանդեցարուք այսուհետեւ Աստուծոյ .
 և կացէք հակառակ չարախօսին, և լիցի փախստա-
 8 կան առ ի ձէնջ: Մերձեցարուք առ Աստուած, և
 մերձեցի առ ձեզ. սրբեցէք զձեռս, մեղաւորք, և

¹Յոյն, Առ նախանձ ինչ փափաքէ հոգին. կամ
 Առ նախա՞նձ ինչ փափաքիցէ հոգին

²Յոյն, Այլ տայ առաւել շնորհս

- 9 ուղիղ արարէք զսիրտս, երկմիտք . Տառապեցարուք, սգացարուք և լացէք . ծաղր ձեր ի սուգ դարձցի, և ուրախութիւն ձեր՝ ի տրտմութիւն .
- 10 Խոնարհեցարուք առաջի Տեառն և բարձրացուցէ զձեզ :
- 11 Մի՛ բամբասէք զմիմեանս, եղբարք . որ բամբասէ զեղբայր իւր կամ դատի զեղբայր իւր՝ զօրէնսն բամբասէ և զօրէնսն դատի . իսկ եթէ զօրէնսն դատիցիս, ոչ առնելի օրինացն ես, այլ՝ դատաւոր :
- 12 Մի է օրէնսդիր՝ և դատաւոր՝, որ կարօղն է փրկել և կորուսանել . դու ո՞ ես որ դատիս զընկերն :
- 13 Ահաւասիկ են որ սսեն, Այսօր և վաղիւ երթիցուք յայս անուն քաղաք, եղիցուք տնդ տարի մի, 14 վաճառեսցուք և շահեսցուք . Որք ոչ գիտէք զվաղիւն . Որպիսի՞ ինչ իցեն կեանք ձեր, զի իբրեւ զմրրիկ էք, որ առ սակաւ մի երեւեալ՝ և ապա ապականեալ . փոխանակ զի ասէիք, եթէ Տէր կամեսցի, և կեցցուք, արասցուք զայս ինչ կամ զայն :
- 16 Եւ արդ պարծիք յամբարտաւանութեան ձերում . ամենայն ինչ այսպիսի պարծանք չարութեան են :
- 17 Որ ոք գիտիցէ զրարին և ոչ առնիցէ, մեղք են նմա :

ԳԼ. Ե

- 1 ԲԴ. Արդ այսուհետեւ, մեծատունք, լացէք և ողբացէք ի վերայ թշուաւութեանցն, որ գալոց են
- 2 ի վերայ ձեր : Զի մեծութիւնդ ձեր յոչինչ է, և
- 3 հանդերձք ձեր՝ կերակուր ցեցոյ : Եւ արծաթ ձեր և ոսկի ժանգաճար, և ժանգ նոցա լիցի ձեզ

- ի վկայութիւն, և կերիցէ զմարմինս ձեր իբրեւ
 4 զհուր. դանձեցէք աւուրցն յետնոց: Ահաւասիկ
 վարձք մշակաց որ գործեն զանդս ձեր, ¹առ-
 ձեզ են,՝ զրկեալն ի ձէնջ, աղաղակէ, և բողոք
 հնձողացն եհաս յականջս Տեառն զօրութեանց:
 5 Փափկացայք ի վերայ երկրի և զբօսայք, սնուցէք
 6 զսիրտս ձեր իբրեւ աւուր սպանման: Զրկեցէք,
 սպանէք զարդարն, որ ոչ կայր ձեզ հակառակ:
 7 Երկայնամիտ լերուք, եղբարք իմ, մինչեւ ի գա-
 լուսան Տեառն. ահա մշակ երկայնամտեալ սպանէ
 պատուական պտղոյն երկրի, մինչեւ առցէ ²զկա-
 8 նուխ և զանագան՝: Երկայնամտեցէք և դուք,
 հաստատեցէք զսիրտս ձեր. զի գայլուսան Տեառն
 9 մերձեալ է: Մի՛ արտմեցուցանէք զմիմեանս, եղ-
 բարք, զի մի՛ դատիցիք. ահաւասիկ Վատաւարն
 10 առ դուրս կայ: Օրինակ առէք, եղբարք, շարչա-
 րանաց և երկայնմտութեան զմարդտրէսն որ խօ-
 11 սեցան յանուն Տեառն: Ահաւասիկ երանեմք համ-
 բերողաց. զհամբերութիւնն Յովբայ լուարուք, և
 զկատարումն Տեառն տեսէք, զի բազմագութ է Տէր
 և սղորմած:
 12 ԲԵ. Յաւաջ քան զամենայն ինչ, եղբարք իմ,
 մի՛ երդնուցուք, մի՛ յերկինս, մի՛ յերկիր, մի՛ յայլ
 ինչ երդումն, այլ եղիցի ձեր այոն այո, և ոչն՝ ոչ,
 13 զի մի՛ ³ի կեղծաւորութիւն ինչ՝ անկանիցիք: Վշտա-

¹ Ի Յունիս պատմութիւն

² Ո՛հան, զպտուղն զկանուխ և զանագան, Այլ՝
 զանձրեւն զկանուխ և զանագան

³ Յայն, ընդ դատաստանաւ

- նայցէ՞ ոք ի ձէնջ, յաղօթս կայցէ . բերկրիցի՞ ոք,
 14 սաղմոս ասասցէ : Հիւանդանայցէ՞ ոք ի ձէնջ, կո-
 չեսցէ ղերիցունս եկեղեցւոյն, և արասցեն ի վերայ
 15 նորա աղօթս, օճցեն իւղով յանսւն Տեառն . Եւ
 աղօթքն հաւատովք փրկեսցեն զաշխատեալն, և
 յարուսցէ զնա Տէր . և եթէ մեղս ինչ իցէ գոր-
 16 ծեալ, թողցի նմա : Խոստովան եղերուք միմեանց
 զմեղս, և աղօթս արարէք ի վերայ միմեանց որ-
 պէս զի բժշկեսջիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք
 17 արդարոյ յօգնականութիւն : Եղիա մարդ էր իբրեւ
 զմեզ չարչարելի . և յաղօթս ¹եկաց, և ոչ տեղաց
 18 յերկիր զերիս ամն և զվեց ամիս : Եւ դարձեալ
 եկաց յաղօթս, և ետուն երկինք զանձրեւ, և բու-
 սայց երկիր զպտուղ իւր :
 19 Եղբարք իմ, եթէ ոք ի ձէնջ մոլորեսցի ²ի ճանա-
 պարհէ ճշմարտութեան, և դարձուսցէ ոք զնա,
 20 Գիտասցէ զի որ դարձուսցէ զմեղաւորն ի մոլորու-
 թեան ճանապարհէն իւրմէ, փրկեսցէ զսգի ³իւր
 ի մահուանէ և ծածկեսցէ զբաղմութիւն մեղաց :

¹Յոյն, եկաց զի մի՛ տեղացցէ

²Ո՛հանք, ի ճշմարտութենէ

³Ի Յսանին պակասի : Յոմանս՝ նորա

ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՋԻՆ՝

ԳԼ. Ա

- 1 ԲԶ. ՊԵՏՐՈՍ, առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի, ընտրելոցդ նժդեհից, որ ի սփիւսս Պոնտացոց, Գաղատացոց և Կապադովկեցոց և Ասիացոց և
- 2 Բիւթանացոց, ըստ կանուխ գիտութեանն Աստուծոյ Հօր, սրբութեամբ Հոգւոյն, ի հնազանդութիւն և ի հեղումն արեանն Յիսուսի Քրիստոսի. շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմասցի:
- 3 Օրհնեալ է Աստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ բազում ողորմութեան իւրում ծնաւ զմեզ վերստին ի յոյսն կենդանի ի ձեռն յարութեանն Յիսուսի Քրիստոսի ի մեռելոց, Յանեղծ և յանարատ և յանթառամ ժառանգութիւնն որ պահեալ է յերկինս ի ձեզ, որ պորութեամբն Աստուծոյ պահեալ ²էիք հաւատովք ի պատրաստեալ փրկութիւնն, յայտնել ի յետին

¹ Ո՛հն, թուղթ Պետրոսի կաթողիկեայ Առաջին.

Այլ՝ թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ կաթողիկեայ Առաջին

² Կա՛մ, էք

- 6 Ժամանակս . Որով ուրախ լինիջիք որք այժմ սա-
կաւիկ ինչ ըստ պատշաճի իրացդ տրամեալ էք
7 ի պէսպէս փորձութիւնս . Ձի հանդէս ձերոց հաւա-
տոցն ¹առաւել քան զոսկի կորստական պատուա-
կան է , որ հրով փորձեալ դաաւ" ի գովութիւն և
ի փառս և ի պատիւ ի յայտնութեանն Յիսուսի
8 Քրիստոսի , Ձոր ոչն տեսէք և ²սիրեցէք , ընդ որ
այժմ ոչ հայեցեալք բայց ³հաւատացէք , և ու-
րախ էք անձառ և փառաւորեալ խնդութեամբն .
9 Ընկայեալ զկատարումն հաւատոցն ձերոց՝ զոգւոցն
10 փրկութիւն : Ասան որոյ փրկութեան խնդրեցին և
քննեցին մարգարէքն , որք վասն որոյ ի ձեզ լինելոց
11 էին շնորհքն՝ մարգարէանային . Քննէին յորում
և յորպիսի ժամանակի գուշակէր ի նոսա Հոգին
Քրիստոսի , որ նախ զչարչարանացն Քրիստոսի
12 վկայէր , և յետ այնորիկ զփառացն : Որոց և յայտ-
նեցաւ իսկ զի ոչ եթէ անձանց , այլ մեզ մատա-
կարարք լինէին նոցին , որք այժմ պատմեցան այ-
նոքիւք որ աւետարանեցինն ձեզ Հոգւովն Սրբով ,
որ առաքէրն յերկնից . զոր ցանկային տեսանել
⁴գոնեայ ընդ աղօտ" հրեշտակք :
- 13 Բէ . Որով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց , զուար-
թացեալք , բովանդակ սպասեցէք հասելոց ձեզ
շնորհացն ի յայտնութեանն Յիսուսի Քրիստոսի ,

¹ Յայն , որ առաւել քան զոսկի կորստական , թէ-
պէտև հրով փորձեալ , պատուական է , գտանիցի

² Յայն , սիրէք

³ Յայն , հաւատայք

⁴ Ի Յաննէն պատմէ

- 14 Իբրեւ զորդիս հնազանդութեան, մի՛ կերպա-
 րանեալք առաջին ձերովք անգիտութեանն ցան-
 15 կութեամբք. Այլ ըստ Սրբոյն որ կոչեաց զձեզ
 և դուք սուրբք յամենայն գնացս ¹ձեր լինիջիք :
 16 Վասն որոյ գրեալ է եթէ Եղերուք սուրբ, զի ես
 17 սուրբ եմ : Եւ եթէ Հայր կոչիցէք զայն որ առանց
 ակնառութեան դատի ըստ իւրաքանչիւր գործոց,
 ապա երկիւղիւ զձերոյ պանդխտութեան ժամա-
 18 նակդ գնասջիք : Գիտասջիք զի ոչ ապականացու
 արծաթեղինօք և ոսկեղինօքն փրկեցարուք ի ձերոց
 19 ունայնութեան հայրենատուր գնացիցն, Այլ պատ-
 ուական արեամբն ֆրիատոսի, իբրեւ անբիծ և անա-
 20 րատ գառին. Որ յառաջծանութն էր նախ քան
 զիսկզբանէ աշխարհի, և երեւեցաւ ի վախճան ժա-
 21 մանակաց վասն ձեր, Որք նովաւ հաւատացէք
 յԱստուած որ յարոյց զնա ի մեռելոց, և ետ նմա
 փառս. զի հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յԱստուած :
 22 Զանձինս ձեր սրբել հնազանդութեամբ ²ճշմար-
 տութեան, յեղբայրսիրութեան առանց կեղծաւո-
 րութեան, ի սուրբ սրտէ սիրել սերտիւ զմիմեանս :
 23 Ծնեալք վերստին ոչ յապականութեան սերմանէն,
 այլ յանապականացուէն՝ կենդանի և մշտնջենական
 24 բանիւն Աստուծոյ : Քանզի ամենայն մարմին իբրեւ
 զխոտ է, և ամենայն փառք մարդոյ իբրեւ զժաղիկ
 խոտոյ. խոտն ցամաքեցաւ և ծաղիկն թօթափեցաւ.
 25 Եւ բան Տեառն մնայ յաւիտեան, այսինքն է բանն
 որ ի ձեզ աւետարանեցաւ :

¹ Ի ցանկն պատմի

² Ո՛հառ, ճշմարտութեան ի ձեռն Հոգւոյն

ԳԼ. Բ

1 ԳԱ. Ի ըստ թօթափել այսուհետեւ զամենայն
 չարութիւն և զամենայն նեղութիւն և զկեղծա-
 ւորութիւնս և զնախանձ և զամենայն չարախօսու-
 2 թիւն, իբրեւ զարդի ձնեալ մանկունս խօսուն և
 անխարդախ կաթինն փափաքիցէք, զի նովաւ աճի-
 3 ցէք ¹ի փրկութիւն, եթէ ճաշակիցէք զի քաղցր է
 4 Տէր. Առ որ մատուցեալ, ի վէժն կենդանի, որ
 թէպէտ ի մարդկանէ անարգեալ, այլ առ ի Աս-
 5 տուծոյ ընտրեալ և պատուական է. Եւ դուք իբ-
 րեւ զվէժն կենդանիս շինիք տաճար հոգեւոր, յա-
 նարատ քահանայութիւն, մատուցանել զհոգեւորն
 պտտարտգս հաճոյս Աստուծոյ ի ձեռն Յիսուսի
 6 Քրիստոսի : Քանզի կայ իսկ ի գրի եթէ Ահաւասիկ
 դնեմ ի Սիոն վէժ ընտիր, զլուխ անկեան պատուա-
 7 կան, և որ ի նա հաւատասցէ՝ մի՛ ամաչեսցէ : Չեղ
 այսուհետեւ հաւատասցելոցդ՝ վէժ պատուական,
 իսկ անհաւատիցն՝ վէժն զոր անարգեցին շինողքն,
 8 նա եղեւ զլուխ անկեան. Եւ վէժ զլորման և վէժ
 գայթակղութեան, որ գայթակղին ապատամբեալք
 9 ի բանէն յոր և եդան : Այլ դուք ազգ էք ընտիր,
²թագաւորութիւն, քահանայութիւն՝, ազգ սուրբ,
 ժողովուրդ սեպական, որպէս զի ³զձեր առաքինու-
 թիւնն նուիրիցէք այնմ, որ՝ զձեզ ի խաւարէն կո-
 10 չեաց յիւր սքանչելի լոյսն : Որք երբեմն չժողովուրդ,

¹ Յոմանս պախաւ

² Յոյն, թագաւորական քահանայութիւն

³ Յոյն, ցուցանիցէք զառաքինութիւնս այնորիկ որ

բայց արդ ժողովուրդ Աստուծոյ . որք չողորմեալք ,
այժմ ողորմութիւն գաւէք :

11 Սիրելիք, աղաչեմ իբրեւ զպանդուխտս և զնժգեհս
ի բաց մերժել ի մարմնաւոր ցանկութեանցն, որ
12 զինուորին ընդդէմ ոգւոց, Զվարս ձեր ի մէջ հե-
թանոսաց պարկեշտս ցուցանել, զի որով բամբա-
սիցեն զձեզ իբրեւ զչարագործս, ի բարւոք գոր-
ծոցն ձերոց դիտեալ՝ փառաւոր առնիցին զԱստուած
յաւուրն այցելութեան :

13 ՔԲ. Հնազանդ լերուք ամենայն մարդկեղէն
ստեղծուածոյ վասն Տեառն, եթէ թագաւորի՝ իբ-
14 րեւ առաւել ումեք, եթէ դատաւորաց՝ իբրեւ ի
նմանէ առաքելոց ի վրէժխնդրութիւն չարագոր-
15 ծացն եւ ի գովութիւն բարեգործացն : Զի այսպէս
են կամք Աստուծոյ, բարեգործացն պայանձեցու-
16 ցանել զանզգամ մարդոց զանգիտութիւն. իբրեւ
զազատս լինել, և մի՛ իբրեւ պատարուակ չարու-
թեան ունել զազատութիւնն, այլ իբրեւ Աս-
17 տուծոյ ծառայք : Զամենեւեան պատուեցէք . զեղ-
բայրսիրութիւն սիրեցէք . յԱստուծոյ երկերուք .
1 զթագաւորս պատուեցէք :

18 Ծառայք հնազանդ լինել յամենայնի երկիւղիւ
տերանց, ոչ միայն բարերարացն և հեղոցն, այլ
19 և կամակորացն : Զի այս՝ շնորհք ² յԱստուծոյ են,
եթէ բարւոք ինչ մտօք սուսնիցի ոք վշտաց՝ յա-
20 նիրաւի : Քանզի զինչ ³ երախտիք իցեն, եթէ յոր-

¹ Յայնն, զթագաւորն

² Յայնն, են, եթէ խղճիւ առ Աստուած տանիցի
ոք վշտաց զոր կրիցէ

³ Յայնն, պարծանք

Ժամ մեղանչիցէք՝ տանջիցիք և համբերիցէք . այլ
 եթէ բարիս գործիցէք , չարչարիցիք և համբերի-
 21 ցէք , այն շնորհք ¹ Սասուածոյ են :՝ Քանզի ի դոյն
 իսկ կոչեցարուք , զի և ֆրիսաոս վասն ձեր ² մե-
 ռաւ , և ձեզ եթող օրինակ՝ զի զհետ երթայցէք
 22 հետոց նորա . Որ ոչն արար մեզս և ոչ գտաւ
 23 նենգութիւն ի բերան նորա . Որ բամբասեալ , և
 ոչ փոխարէն բամբասէր . չարչարեալ , և ոչ պա-
 հէր սպառնալիս , բայց ³ իրաւամբք մասնէր դա-
 24 տաւորին . Որ զմեր մեղս իւրով մարմնովն վերա-
 ցոյց ի խաչափայտն , զի լիցուք զերծեալք ի մեղաց
 անսի , և իցեմք արդարութեանն կենակիցք . որոյ
 25 վիրօքն բժշկեցայք : Քանզի էիք իբրեւ զոչխարս
 մուրեալս , այլ այժմ դարձարուք առ Հովիւն և
 Տեսուչ ոգւոց ձերոց :

ԳԼ. Գ

1 ԳԳ. Սոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել արանց
 իւրեանց , զի եթէ իցեն նոքա ապստամբք ի բանէ
 անսի , յաղագս կանանց գնացից և առանց բանի
 2 իսկ շահեացին , Դիտել ⁴ երկիւղիւ զձեր՝ պարկեշտ
 3 գնացս : Որոց լինիցի ոչ արտաքուսա հիւսիւք և
 ոսկեհուո ծամակալօք կամ պաճուճեալ զգես-

¹ Յայն , են առ Սասուածոյ

² Ո՛հան , չարչարեցաւ

³ Յայն , յանձն առնէր զանձն որում դատէն ի-
 րաւամբք .

⁴ Յայն , զձեր երկիւղիւ

- 4 տուք զարդ . Այլ ծածուկ սրտին մարդն՝ անեղ-
 ծուծեամբ հեղուծեան և հանդարտուծեան հոգ-
 ւոյն , որ է առաջի Աստուծոյ բազմապատիկ :
- 5 Քանզի այսպէս երբեմն և ¹կանայք որ յուսացեալ
 էին , Աստուած՝ զարդարէին զանձինս ²հնազանդել
 6 իւրեանց արանց : Որպէս և Սարրա զի հնազանդ
 էր Աբրահամու , և աէր իւր կոչէր զնա . որոյ ե-
 ղերուքն դուք որդիք , ³բարեգործք էին և ոչ
 կասկածէին՝ և ոչ ի միօջէ ինչ երկիւղէ :
- 7 Սոյնպէս և արք իմաստուծեամբ բնակեացեն
 ընդ նոսա , իբրեւ տկար անօթոյ առնիցեն պուսիւ
 կանանց , իբրեւ ժառանգակցաց շնորհացն կենաց ,
 8 զի մի՛ խափան լիցին աղօթիցն ձերոց , Եւ գլուխ
 ամենայնի՛ զի համամիտք իցէք , համակարիք , եղ-
 9 բայրասէրք , աղնուազուծք , խոնարհք : Մի՛ չար
 փոխանակ չարի հատուցանել , կամ բամբասանս
 ընդ բամբասանաց . այլ զնորին հակառակն օրհ-
 10 նել , զի յայս իսկ կոչեցարուք , զի զօրհնուծիւնն
 ժառանգիցէք :
- 11 ԳԴ. Զի որ կամիցի զկեանս սիրել և տեսանել
 աւուրս բարուծեան , լռեցուսցէ զլեզու իւր ի չա-
 րուծեանէ , և զշրթունս իւր ի չխօսելոյ զնենդու-
 12 թիւն . խոտորեացի ի չարէ և արասցէ զբարի ,
 խնդրեացէ զխաղաղուծիւն և երթիցէ զհետ նորա :
- 12 Զի աչք Տեառն ի վերայ արդարոց , և ականջք

¹Յայն , սուրբ կանայք

²Այսինքն՝ հնազանդեալ

³Յայն , եթէ բարեգործք լինիցիք , և ոչ կասկա-
 ծիցէք

նորա՝ յաղօթս նոցա . երեսք Տեառն ի վերայ չա-
 13 րագործաց : Եւ ո՞ իցէ որ չարչարիցէ զձեզ , եթէ
 14 գուք բարւոյն նախանձաւորք լինիցիք : Այլ թէ և
 չարչարիցիք եւս յաղագս արդարութեան , երանելի
 էք . բայց յերկիւղէ նոցա մի՛ երկնչիցիք և մի՛
 15 խռովեսցիք : Այլ զՏէր , ¹զնոյն զՔրիստոս՝ սուրբ
 առնիջիք ի սիրտս ձեր . պատրաստ իցէք տալ
 պատասխանի ամենայնի որ խնդրիցէ զբանն՝ որ է
 վասն յուսոյն ձերոյ , ²այլ հեզութեամբ և եր-
 16 կիւղիւ . Ունիցիք բարս քաղցունս , զի որով չտ-
 րախօսիցեն զձէնջ ³ յամօթ լիցին որք բամբասեն
 17 զձեր բարւոք գնացս ի Վրիստոս : Ձի ⁴լաւ է բա-
 րեգործաց , եթէ կամիցին ըստ Աստուծոյ կամացն
 18 չարչարել , քան չարագործացն՝ . Ձի և Վրիստոս
 մի անգամ վասն մեղաց ի վերայ մեր ⁵մեռաւ ,
 արդարն ի վերայ անարդարոց . զի զմեզ մերձե-
 ցուսցէ աւ Աստուած . զի թէպէտ և մեռաւ
 19 մարմնով , այլ կենդանի է հոգւով : Որով և ոգ-
 ւոցն որ էին ի բանտին՝ երթեալ քարոզեաց ,
 20 Երբեմն ապստամբեւոցն , յորժամ ներէր նոցա
 Աստուծոյ երկայնամտութիւնն յաւուրս Նոյի յորս
 տապանն կազմէր , ⁶յորս նուազուիք , այսինքն ո-

¹Ո՛հնէ , զԱստուած

²Յո՛հնէ պախաէ

³Ո՛հնէ յաւելան , իրրեւ զչարագործս ,

⁴Յո՛յնն , լաւ է բարիս գործեալ , եթէ կամք իցեն
 Աստուծոյ , չարչարել , քան չար գործեալ

⁵Բազումս , չարչարեցաւ

⁶Յո՛յնն , յորում

- 21 գիք իբրեւ ութ, ապրեցան ի ջրոյն. Որ և ¹զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուցէ մկրտութիւնն, (ոչ զմարմնոյ ազտն ի բաց ընկենուլ, այլ զբարեօք մտաց) հանդէս առ Աստուած,) ի ձեռն յարու-
 22 թեան Յիսուսի Քրիստոսի. Որ է ընդ աջմէ Աստուծոյ, երթեալ յերկինս, ի հնազանդել նմա հրեշտակաց և իշխանութեանց և զօրութեանց:

ԳԼ. Դ

- 1 ԳԵ. ²Քրիստոսի չարչարելն՝ մարմնով վասն մեր, և դուք ի նոյն միտս վառեցարուք. զի որ չարչարի
 2 մարմնով, դադարէ ի մեղաց. Զի մի՛ եւս ըստ մարդկան ցանկութեանց, այլ ըստ կամացն Աստուծոյ
 3 ³կեցցէ զայլ եւս ժամանակն: Քանզի ⁴բաւական է անցեալ ժամանակն՝ լինելոյ կամացն հեթանոսաց, ⁵որք գնային՝ զիջութեամբք, ցանկութեամբք, զինեհարութեամբք, անառակութեամբք, արբեցու-
 4 թեամբք, անօրէն կռապաշտութեամբք: ⁶Որով օտարացեալք՝ ոչ ընդ ձեզ վարին՝ ի նոյն անկար-
 5 դութեան զեղիսութիւն, և հայհոյեն: Որ տացեն

¹Ո՛հան+, զմեզ այժմ

²Կա՛մ, եւ զի Քրիստոս չարչարեցաւ

³Յայնն, կեցցէ ի մարմնի

⁴Ո՛հան+, բաւական է մեզ անցեալ ժամանակն կենաց

⁵Կա՛մ, որ գնայաք

⁶Յայնն, Զայն իմն օտարոտի համարին զի ոչ վարիք ընդ նոսա

- պատասխանի այնմ որ ի պատրաստին ունի դատել
 6 զկենդանիս և զմեռեալս : Զի ի սոյն իսկ և մեռե-
 լոց խոստացեալ է, զի դատեսցին ըստ մարդկան
 մարմնով և կենդանի լիցին ըստ Աստուծոյ Հոգւով :
 7 Ամենեցուն վախճան մերձեալ է. զգաստացա-
 ըուք այսուհետեւ և լերուք զուարթունք յաղօթս :
 8 Նախ քան զամենայն սէր սերտ ունել ընդ միմ-
 եանս. զի սէր ծածկէ զբազմութիւն մեղաց :
 9 Օտարսէրք լինել ընդ միմեանս առանց տրտնջե-
 10 լոյ : Իւրաքանչիւր ոք որպէս և ընկալաւ շնորհս
 ինչ, ի միմեանս զնոյն մատակարարել իրրեւ զբար-
 ւոք հաղարսպետս պէսպէս շնորհացն Աստուծոյ :
 11 Եթէ ոք խօսիցի, իրրեւ զԱստուծոյ պատգամս. եթէ
 ոք մատակարարիցէ, իրրեւ ի զօրութենէ զոր շնորհէ
 Աստուած. զի յամենայնի փառաւորեսցի Աստուած
 ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի. որում փառք և զօ-
 րութիւն յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :
 12 ԳՁ. Սիրելիք, մի՛ օտարոտի համարել զեռանդն
 ինչ որ ի փորձութիւն ձեզ լինիցի, որպէս թէ օ-
 13 տար ինչ իրք ձեզ գիպիցին. Այլ իբրեւ հաղոր-
 գեալք Քրիստոսի շարչարանացն ուրախ լինիջիք,
 զի և ի յայտնութեան փառաց նորա ցնծացեալք
 14 բերկրեսջիք : Իսկ եթէ նախատիցիք եւս վասն
 անուանն Քրիստոսի, երանելի էք. զի փառացն ¹և
 զօրութեան ²անուն և Աստուծոյ Հոգին ի վերայ
 15 ձեր հանգուցեալ է ³ : Մի՛ ոք ի ձէնջ շարչարեսցի

¹Յամանս պախատէ

²Ի Յաննին պախատէ

³Ոմանս յաւելան, թէպէտ եւ ի նոցանէ հայհոյի,
այլ ի ձէնջ փառաւորի

16 Իբրեւ զսպանող, կամ իբրեւ զգող, կամ իբրեւ
 16 զչարագործ, կամ իբրեւ զօտարատեսուչ: Ապա
 եթէ իբրեւ զքրիստոնեայ՝ մի՛ ամաչեոցէ, այլ փա-
 ռաւոր առնիցէ զԱստուած ¹անուամբս այսուիկ՝:
 17 Զի ժամանակ է սկիզբն լինելոյ դատաստանին ի
 տանէն Աստուծոյ. զի եթէ նախ ի մէնջ, իսկ զի՞նչ
 կատարած իցէ այնոցիկ որ ոչ հաւանեցան Աս-
 18 տուծոյ աւետարանին: Եւ եթէ արդարն հաղիւ-
 կեցցէ, իսկ ամբարիշտն և մեղաւորն ո՞ւր գտանի-
 19 ցի: Որպէս զի որ չարչարիցին ըստ Աստուծոյ կա-
 մայցն՝ հաւատարիմ հաստչին աւանդեսցեն զիւր-
 եանց ոգիս բարերարութեամբք:

ԳԼ. Ե

1 ԳԵ. ²Զերկցունս այսուհետեւ աղաչեմ, իբրեւ
 զերիցակից և վկայ չարչարանայն ֆրիստոսի, որ և
 2 հանդերձեալ փառացն յայտնելոյ հաղորդ. Արա-
 ծեցէք որ ի ձեզ հօտդ է Աստուծոյ, վերակացու
 լինել մի՛ իբրեւ սկամայ, այլ կամաւ ³ըստ Աս-
 տուծոյ՝. մի՛ զօշաքաղութեամբ, այլ յօժարսւ-
 3 թեամբ. Մի՛ իբրեւ տիրելով վիճակացն, այլ լինել
 4 օրինակ հօտին. Զի յերեւել Հովուապետին ընդու-
 նիջիք զանթառամ փառաց պասկն:
 5 Սոյնպէս և, երիտասարդք, հնազանդ լերուք
 ծերոց. ամենեքին ընդ միմեանս զխոնարհութիւն
 ունիցիք. զի Աստուած ամբարտաւանից հակառակ
 6 կայ, տայ շնորհս խոնարհաց: Խանարհեցարուք ընդ

¹Ո՛հան+, յայսմ մասին

²Յայնն, Զերկցունս որ ի ձեզ

³Յամանս պախասի

Տղօր ձեռամբն Աստուծոյ, զի զձեզ բարձրացուցէ
7 ի Ժամանակի: Չամենայն հոգս ձեր ընկեցէք ի նա,
զի նա է որ հոգայ վասն ձեր:

8 ԴԱ. Արթուն լերուք, հսկեցէք, զի ոսոխն ձեր
Սատանայ իբրեւ զառեւծ դոչէ, շրջի և խնդրէ թէ

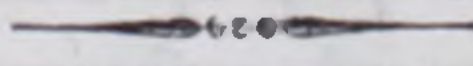
9 զո՛ կլանիցէ: Որում ի դիմի հարկանիցիք հաստա-
տեալք հաւատովք. զիսասջիք զնոյն անցս չարչա-
րանաց եղբայրութեան ձերոյ. յաշխարհի յանձինս
կատարեալ:

10 Եւ Աստուած ամենայն շնորհաց որ կոչեաց ¹զձեզ
յիւր ի յաւիտենական ի փառսն Քրիստոսիւ Յիսու-
սիւ, որում փոքր մի եղերուք չարչարակիցք, նա
կազդուրեցուցէ, կարողացուցէ, հաստահիմն ²ա-
11 րասցէ: Նմա իշխանութիւն և փառք յաւիտեանս:
Ամէն:

12 Ի ձեռն Սիղուանոսի հաւատարիմ եղբօր, որպէս
կարծեմ, փոքր ի շատէ գրեցի ձեզ՝ մխիթարել և
ի վերայ սարին վկայել, զի և այժմ ճշմարիտ շնորհք

13 յԱստուծոյ են յոր հաստատեալ կայցէք: Ողջոյն
տայ ձեզ որ ի Բաբելոն ընտրելակիցն ³եկեղեցի է,

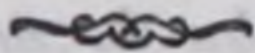
14 և Մարկոս որդի իմ: Ողջոյն աաջիք միմեանց ի համ-
բոյր ⁴արբութեան: Խաղաղութիւն ընդ ձեզ ամե-
նեանս, որ էք ի Քրիստոս Յիսուս: Ամէն:



¹Ո՛հան+, զմեզ
²Ո՛հան+, արասցէ զձեզ
³Ի Բաբելոն պակասէ
⁴Յոյնն, սիրոյ

ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՐԿՐՈՐԴ



ԳԼ. Ա

- 1 ԴԲ. ՇՄԱԽՈՆ Պետրոս, ծառայ և առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի, որոց հանգիտապատիւ մեզ հատեքդ հաւատոց յարդարութիւն Աստուծոյ
- 2 մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի. Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմասցի գիտութեամբն Աստուծոյ և Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ :
- 3 Որպէս ամենայն ինչ մեզ իւրոյ աստուածեղէն զօրութեանն առ ի կեանս և յաստուածպաշտութիւն շնորհեալ ի ձեռն գիտութեան այնորիկ, որ կոչեացն զմեզ յիւր ի փառսն և ի վայելչութիւն¹ :
- 4 Որովք մեծամեծքն և պատուական սուետիք պարգեւեալ են մեզ, զի նոքիմքք աստուածեղէն բնութեանն լինիցիք հաղորդակիցք, փախուցեալք³ ի ցանկութեանց աշխարհիս և յապականութեանց :
- 5 Եւ ամին այսմիկ զամենայն փոյթ ի մէջ առեալ

¹ Ի բազմապատիւ

² Ո՛հնէ, փառօք և զօրութեամբ

³ Ո՛հնէ, յապականութենէ որ յաշխարհի ցանկութեամբ

- ձերովքն հաւատովք մատակարարեսցիք զառաքի-
 6 նութիւն, և առաքինութեամբն զգիտութիւն, Եւ
 գիտութեամբն զժողովակալութիւն, և ժողովակալու-
 թեամբն զհամբերութիւն, և համբերութեամբն
 7 զաստուածապաշտութիւն, Եւ աստուածապաշտու-
 թեամբն զեղբայրսիրութիւն, և եղբայրսիրութեամբն
 8 զսէր : Զայսոսիկ ձեր յանձին կայեալ և ի սոյն յա-
 ճախեալ՝ ոչ դատարկս և անպտուղս հաստատիցեն
 զձեզ ի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի գիտու-
 9 թիւնն : Իսկ յոր ոչն իցեն սոքա մերձ՝ կոյր է և
 զաչացու . ի մոռացօնս դարձուցեալ զսրբութիւն
 10 առաջնոց իւրոցն յանցանաց : Վասն որոյ, եղբարք,
 առաւել փութասցիք զի ¹բարեացն գործովք՝ հաս-
 տատուն զձեր կոչումն և զընտրութիւն պահիցէք .
 11 զայս արարեալ՝ ոչ երբեք յանցանիցէք . Զի այսպէս
 առատապէս շնորհեսցի ձեզ մուտ ի յաւիտենական
 արքայութիւն Տեառն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի
 Քրիստոսի :
 12 ԴԳ. Որով պատրաստ իցեմ միշտ ձեզ յիշեցու-
 ցանել վասն սոցին, առաւել եւս՝ գիտակացն և
 հաստատելոցն եկեալ հասեալ ճշմարտութեանն :
 13 Քանզի իրաւունս համարիմ, մինչդեռ եմ ի մարմնի
 14 աստ, զարթուցանել զձեզ յիշատակօք : Գիտեմ
 թէ վաղվաղակի է լինելոց մերկանալ յինէն մարմ-
 նոյս, որպէս և Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս եցոյց ինձ :
 15 Եւ փութամ ճեպիմ միշտ ²զձեզ յորդորել, զի
 և յետ իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս առնիցէք զյի-
 16 շատակս այսոցիկ : Քանզի ոչ եթէ պաճուճեալ ինչ

¹ Ի Բազմ-մս պախտի

² Ի Յասնին պախտի

- տուսաւագելաց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ զՏեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի զզօրութիւն և զգալուստն . այլ ¹մեզէն եղեալ տկանատեսք նորա մեծութեանն :
- 17 Քանզի տուեալ յԱստուծոյ Հօրէ զփառս և զպատիւ , յեկեալ յայնպիսի բարբառոյ ի մեծ վայելչութեան փառաց անտի , եթէ Դաս է Որդի իմ սիրելի
- 18 ընդ որ ես հաճեցայ : Եւ զայս բարբառ մեք իսկ լուաք եկեալ յերկնից որ ընդ նմա իսկ էաք ի սուրբ
- 19 լերինն : Եւ ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէական , որում եթէ անսայցէք , բարւոք առնէք , իբրեւ ճրագի որ տայցէ լոյս ի խաւարչտին տեղւոջ , մինչեւ տիւն լուսաւորեացէ և արուսեակն ծագեացէ ի սիրտս ձեր :
- 20 ԴԴ. Բայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք , զի ամենայն մարգարէութիւն իւրոց զւրոց լուծումն ոչ ունի :
- 21 Քանզի ոչ եթէ ըստ կամաց մարդկան տուաւ մարգարէութիւն երբեք , այլ ի Հոգւոյն Սրբոյ կրեալք՝ խօսեցան ²մարդիկ յԱստուծոյ :

ԳԼ. Բ

1 Լինէին և սուտ մարգարէք ի ժողովրդեանն , որպէս և այժմ ի ձեզ լինիցին սուտ վարդապետք , որք սպրդեալ մուծանեն հերձուածս կորստեան , և զոր Տէր գնեաց զնոսա՝ ուրացեալ , ածեն ի վերայ

2 անձանց զարագահասն կորուստ : Եւ բազումք անկեալ երթիցեն զհետ նոցա անառակութեանցն , վասն որոյ ճշմարտութեանն ճանապարհ հայհոյիցի :

3 Եւ ազահոլթեամբ մտացածին բանիւք առնիցեն

¹ Ի Յուսէն պախտէ
² Ոմանք , մարդիկ սուրբք Աստուծոյ

- զձեզ վտարանդիս . որոց դատաստանն ի բնէ ոչ
 դատարկանայ , և կորուստն նոցա ոչ նիրհէ :
- 4 Ձի եթէ ի հրեշտակն յանցուցեալս Աստուած
 ոչ խնայեաց , այլ խտւարին կապանօք արկեալ
 5 ի տարտարոսն՝ ետ պահել ի դատաստան . Նա՛ և
 ոչ ի սկզբանն աշխարհի խնայեաց . բայց զութերորդն
 զՆոյ , զարդարութեանն քարոզ , պահեաց ի ջրհեղե-
 6 զէ աշխարհի ամբարշտելոցն ածեալ . Եւ զքաղաքս
 Սոդոմացւոցն և Գոմորացւոց դարձուցեալ յաճիւն՝
 դատեցաւ , օրինակ առ յապայ ամբարշտելոցն
 7 կացուցանէր : Եւ զարդարն զՂովտ ձանձրացեալ
 8 յանկարդ գիջութեան գնացից՝ փրկեաց . Քանզի
 ականատես և ականջալուր արդարն բնակեալ
 ի մէջ նոցա , օր ըստ օրէ զիւր սուրբ ոգիսն նոցա
 անօրէն գնացիւքն տանջէր :
- 9 ԴԵ . Գիտէ Տէր զաստուածապաշտո փրկել
 ի փորձութենէ , և զանիրաւս պահել ի տանջանս
 10 աւուրն դատաստանի : Մանաւանդ որ զհետ մարմ-
 նոյ պղծալից ցանկութեանց իցեն երթեալ . արհա-
 մարհողք տերութեանն , ժպիրհք , յանդգունք ,
 11 չղանդիտեն զփուսն հայհոյել : Ուր հրեշտակք զօ-
 րութեամբ և կարողութեամբ քան զնոսա մեծա-
 մեծք չածեն զնոքօք ի Տեառնէ զհայհոյութեանն
 12 դատաստան : Այլ սոքա իբրեւ զանխօս անասունս
 ըստ բնածին բարուցն յեղծումն և յապականու-
 թիւն , որոց չենն դիտակ՝ հայհոյեն , յապականու-
 13 թեան իւրեանց ¹ և ապականեոցին , Տանջեալք
 ի վարձուցն՝ անիրաւութեան . որ ցանկութիւն զա-

¹Բազմ-ժ , ապականեոցին , ընկտլեալք վարձս

և ուրն փափկութիւն համարին . բժկանք , արա-
 տաւորք , փափկացեալք ի պատիրս իւրեանց՝ լիեալ
 14 ձեզ խրախճանակիցք . Աչս ունին հանգոյնս պոռ-
 նրկաց , անդադարս ի մեղաց , պատրեն զանձինս
 յողորդոցաց . որ ունին սիրտ - հարեալ զագասու-
 15 թեան , մանկուէք անիծից , թողեալ զուղղորդ ճա-
 նապարհն՝ մոլորեցան , զհետ երթեալ ճանապարհին
 Բաղաամայ Բէովրեան՝ ¹զվարձս անիրաւութեան
 16 սիրեցին . որ կշտամբանս իւրոյ անօրէնութեանն
²ասացաւ զէշն անխօսուն . մարդկեղէն՝ բարբառովս
 բարբառեալ՝ արդել զմարգարէին զանօրէնութիւնն :
 17 Այսպիսիքն են աղբււրք անջրդիք և մէդք վարեալք
 ի մրրկէ , որոց աղջամուղջք խաւարին յաւիտեան
 18 պահեալ կան , Քանզի մեծաբանս սնտաեաց բար-
 բառեալ պատրեն գիջութեամբք , ցանկութեամբք
 մարմնոյ զայնոսիկ՝ որ ստոյգն փախչիցին յայնցանէ՝
 19 որ ի մոլորութեանն շրջիցին . Նոցա ազատութիւն
 խոսաանան , և ինքեանք ապականութեանն ծառայք
 են . զի որով իւրք և յաղթիցի ոք , նորին և ծառայ
 20 է : Չի եթէ փախուցեալք ի պղծութեանց աշխարհի
 դիտութեամբ հեաուն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի
 Քրիստոսի , և դարձեալ ընդ նոյնս շողեալք պա-
 տիցին , եղեւ նոցա վախճանն չար քան զառաջինն :
 21 Չի լաւ էր նոցա եթէ ընաւ իսկ չէր ծանուցեալ
 զարդարութեանն ճանապարհ , քան , զի ծանեան
 և յետս կացին ի սուրբ պատուիրանէն որ նոցա
 22 աւանդեցաւ : Եկեալ ի դէպ նոցա ճշմարիտ առա-

¹Բազմ-ժ+ , որ զվարձս անիրաւութեան սիրեաց

²Յայնն , ստացաւ . էշն անխօսուն մարդկեղէն

կին զգօնութեան, եթէ Շուն դտունայ անդրէն
ի փսխած իւր, և խող լուացեալ՝ ընդ տիղմ թա-
ւալեալ:

ԳԼ. Գ

- 1 ԴՁ. Չայս ¹ձեզ, սիրելիք, երկրորդ թուղթ
գրեմ, որով զարթուցից ի յիշատակ զհաստատուն
2 միտս ձեր, Յիշել զյառաջագոյն ասացեալ սատ-
գամս ի սրբոց մարգարէից և յառաքելոցն ձերոց,
3 զպատուէրս Տեառն և Փրկչին: Բայց զայս նախ
դիտասջիք, զի յաւուրս յետինս եկեսցեն արհա-
մարհողք, այպանողք, որ ըստ իւրեանց ցանկու-
4 թեանցն գնայցեն. Եւ ասիցեն, Ո՞ւր են աւետիք
գալստեան նորա. զի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին,
ամենայն ինչ նոյնպէս կայ մնայ ի սկզբանէ արա-
5 րածոց: Եւ զայն մուացեալ իցէ նոցա, որք զայսն
կամին, եթէ երկինք եղեն ի սկզբանէ, և երկիր
ի ջրոց և ²ջուրք հաստատեալ կան բանիւն Աստու-
6 ծոյ. Վասն որոյ երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ապա-
7 կանեալ կորեաւ: Եւ այժմ երկինք և երկիր նովին
բանիւ գանձեալ են, հրոյ պահեալք յօրն դա-
8 տաստանի և կորստեան ամբարիշտ մարդկան: Եւ
այս եւս մի՛ լիցի ի ձէնջ ծածկեալ, սիրելիք, զի
մի օր Տեառն իրրեւ զհազար ամ է, և հազար ամ՝
9 իրրեւ զմի օր: Ոչ յամեցուցէ Տէր զաւետիսն,
որպէս ոմանք յամբ համարին, այլ երկայնամիտ
լինի առ ³ձեզ. քանզի ոչ կամի եթէ ոք կորիցէ,
այլ զամենեցուն հաստնել յապաշխարութիւն:

¹Յայնն, ձեզ այժմ ²Յայնն, ջուրք ³Ո՞ւրն, մեզ

10 Դէ. Այլ եկեացէ օր Տեառն իբրեւ ¹զգող, յորում երկինք տազնապաւ անցցեն, և բնութիւնք հրով կիզեալ լուծցին, և երկիր և որ միանգամ
 11 ի նմա գործք ²գտանիցին: Եւ ի լուծանել այսպէս այսր ամենայնի, որպիսի³ ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել, այլ սուրբ և աստուածապաշտ կարգաւ ակն
 12 ունել Եւ փութալ հասանել գալստեան աւուրն Տեառն. յորում երկինք հրայրեացք լուծանիցին,
 13 և բնութիւնք հրգեհեալ հալիցին: Նորոյ երկնից և նորոյ երկրի ըստ աւետեացն հայեցեալ սպասեմք, յորս արդարութիւնն բնակէ:
 14 Վասն որոյ, սիրելիք, այսոցիկ սպասեալ, փոյթ յանձին ունիջիք անբիծք և անարատք գտանել նմա
 15 ի խաղաղութիւն. Եւ զՏեառն երկայնամտութիւնն փրկութիւն համարեսջիք. զոր օրինակ և սիրելի եղբայրն մեր Պաւղոս ըստ շնորհելոյ իմաստութեանն
 16 նմա ³յԱստուծոյ գրեաց ձեզ. Որպէս և յամենայն իսկ թուղթսն խօսի վասն այսոցիկ. յորս գտանի ինչ ինչ դժուարիմաց, զոր անուամուսնքն և յողգողգքն կամակորեն. որպէս և զամենայն իսկ գիրս
 17 առ իւրեանց անձանցն կորուստ: Դուք այսուհետեւ, սիրելիք, իբրեւ զկանխագէտս զգուշասջիք, զի մի՛ անառակ մոլորութեամբն զգածեալք՝ անկանիջիք ⁴յաստեաց հաստատութեանն: Աճեցէք շնորհօք և գիտութեամբն Տեառն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի. նմա փառք և այժմ և յօրն յաւիտենից: Ամէն:

¹ Ո՛հան+, զգող ի գիշերի

² Ո՛հան+, պրեացին

³ Ի Յաննին պախասի

⁴ Յանն, յանձանից հաստատութենէ

ԹՈՒՂԹ՝

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՋԻՆ՝

ԳԼ. Ա.

- 1 ԵԱ. Որ էրն ի սկզբանէ, զորմէ լուսաքն, որում
աղանատեան իսկ եղեաք, ընդ որ հայեցաքն, և
- 2 ձեռք մեր շօշափեցին ի վերայ Բանին կենաց. (Եւ
կեանքն յայտնեցան, և տեսաք և վկայեմք և պատ-
մեմք ձեզ զյաւելտենական կենացն, որ էրն առ Հօր
- 3 և երեւեցաւ մեզ.) Զոր տեսաքն և լուսաք, պատ-
մեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդութիւն ունիցիք
ընդ մեզ, և մեր հաղորդութիւնն իցէ ընդ Հօր և
- 4 ընդ Որդւոյ իւրում Յիսուսի Քրիստոսի: Եւ զայս
գրեմք ձեզ, զի ձեր ուրախութիւնն կատարեալ իցէ:
- 5 Եւ այս են աւեաիք զոր լուսաք առ ի նմանէ և
պատմեմք ձեզ, զի Աստուած լոյս է, և խաւար
- 6 ի նմա չիք և ոչ մի: Եթէ մասիցեմք եթէ հաղոր-
դութիւն ունիմք ընդ նմա և ի խաւարի շրջիցիմք,
- 7 ստեմք և ոչ առնեմք զճշմարտութիւնն: Իսկ եթէ
ընդ լոյս գնայցեմք, որպէս նա ի լոյս է, հաղոր-

¹Ո՛հնէ, թուղթ Յովհաննու կաթողիկեայ Առաջին.
Այլ, թուղթ Յովհաննու Աւաքելայ կաթողիկեայ
Առաջին

- 7 գուժիւն ունիմք ընդ միմեանս . և արիւնն ¹Յիսուսի
 8 Որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց : Եթէ
 ասիցեմք եթէ Մեղս ինչ մեք ոչ ունիմք , զանձինս
 9 խաբեմք , և ճշմարտութիւն ի մեզ ոչ գոյ : Ապա
 եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր , հաւատարիմ
 է նա և արդար տու ի թողուլ մեզ զմեղս մեր , և
 սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութենէ :
 10 ԵՒ. Եթէ ասիցեմք , եթէ Ոչինչ մեղաք , սուտ
 ասունեմք զնա , և բանն նորա ոչ է ի մեզ :

ԳԼ. Բ

- 1 Որդեակք իմ , զայս գրեմ ձեզ զի մի՛ մեղիցէք .
 և եթէ մեղիցէ ոք , ունիմք բարեխօս առ Աստուած
 2 զՅիսուս Քրիստոս , զարդարն ²և զանարատ . Եւ
 նա է քաւութիւն մեղաց մերոց , և ոչ եթէ մերոցն
 միայն , այլ և ամենայն աշխարհի :
 3 Եւ յայսմիկ գիտեմք եթէ ծանեաք զնա , եթէ
 4 զպատուիրանս նորա պահիցեմք : Որ ասիցէ եթէ
 Նրանեայ զնա , և զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ ,
 5 սուտ է և ճշմարտութիւն ի նմա ոչ գոյ : Իսկ որ
 պահէ զբանն նորա , արդարեւ ի նմա կատարեալ է
 սէրն Աստուծոյ . այսուիկ ճանաչեմք եթէ ի նմա
 6 եմք : Որ ասիցէ ի նմա բնակել՝ այնպէս պարտի
 գնալ , որպէս և նայն գնաց :
 7 ԵՓ. ³Աիրելիք , ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան
 գրեմ ձեզ , այլ զճին պատուիրանն զոր ի սկզբանէ

¹Ո՛հանք , Յիսուսի Քրիստոսի

²Ի Յուանին պատմէ

³Ո՛հանք , Եղբարք

- ունէիք . և հին պատուիրանն բանն է զոր ¹լուարուք :
 8 Գարձեալ նոր պատուիրանն գրեմ՝ ձեզ որ է ճշմար-
 տիւ ի նմա և ի ձեզ . զի խաւարն անցանէ , և լոյսն
 9 ճշմարիտ արդէն իսկ երեւի : Որ ասէ եթէ ի լոյսն
 իցէ և զեղբայր իւր ատիցէ , ²սուտ է և՛ ի խա-
 10ւարի է տակաւին : Որ սիրէ զեղբայր իւր՝ ի լոյս
 11 բնակէ , և գայթակղութիւնն ի նմա չիք . իսկ որ
 ատեայ զեղբայր իւր՝ ի խաւարի է , և ընդ խաւար
 շրջի , և ոչ գիտէ յո՞ երթայ , զի խաւարն կուրա-
 ցոյց զաչս նորա :
 12 Գրեմ՝ ձեզ , որդեակք , զի թողեալ են ձեզ մեզքն
 13 ձեր վասն անուան նորա : Գրեմ՝ ձեզ , հարք , զի
 ծանեայք դուք զայն որ ի սկզբանէն է : Գրեմ՝ ձեզ ,
 14 երիտասարդք , զի յաղթեցէք դուք չարին : Գրեցի
 ձեզ մանկուհիք , զի ծանեայք դուք զչայրն : Գրեցի
 ձեզ , հարք , զի ծանեայք դուք զայն որ ի սկզբա-
 նէն է : Գրեցի ձեզ , երիտասարդք , զի էք դուք հզօ-
 րացեալք , և բանն Աստուծոյ ի ձեզ բնակէ , և յաղ-
 15 թեցէք դուք չարին : Մի՛ սիրէք զաշխարհս , և մի՛
 16 որ ինչ յաշխարհի է : Եթէ ոք սիրէ զաշխարհ , ոչ
 է ի նմա սէր Հօր , զի ամենայն որ ինչ յաշխարհի
 է՝ ցանկութիւնն ³է մարմնոյ և ցանկութիւնն ³է աչաց
 և ամբարտաւանութիւնն աստի կենացս , ³որ չէ առ
 17 ի Հօրէ , այլ յաշխարհէ աստի է : Եւ աշխարհս
 անցանէ և ⁴ցանկութիւնն , իսկ որ առնէ զկամս
 Աստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան :
 18 Ե՛ր . Որդեակք , յետին ժամանակ է , և որպէս

¹ Ո՛հնէ , լուարուք ի սկզբանէ

² Ի Բ-զս-մս պախասէ

³ Ի Բ-նին պախասէ

⁴ Յայնն , ցանկութիւնն նորա

- լուարուք եթէ Նեռն գալոց է, և արդէն իսկ նե-
ռինք բազումք եկեալ են, որով մարթեմք իմա-
19 նալ եթէ յեաին ժամանակ է: Առ ի մէնջ ելին,
այլ ոչ էին ի մէնջ. զի եթէ ի մէնջ էին, ապա
առ մեզ մնային. այլ զի յայտնի լինիցին եթէ ոչ
20 էին ամենեքեան նոքա ի մէնջ: Եւ դուք օծու-
թիւն ունիք առ ի Սրբոյն, և դիտէք ¹ամենեքին:
- 21 Ոչ գրեցի ձեզ եթէ ոչ գիտէք զճշմարտութիւնն,
այլ թէ գիտէք զնա և թէ՛ զի ամենայն ստուծիւն
22 ոչ է ի ճշմարտութենէ անտի: Իսկ ո՞ իցէ սուա,
եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ Յիսուս չէ Քրիստոսն.
նա իսկ է Նեռն, որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի:
- 23 Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի՝ և ոչ զՀայր ընդունի.
²Իսկ որ խոստովանի զՈրդի՝ նա և զՀայր ընդունի՞:
- 24 Դուք զոր լուարուքն ի սկզբանէ՝ ի ձեզ բնակեացէ.
զի եթէ ի ձեզ բնակեացէ զոր ի սկզբանէն լուարուք,
25 և դուք յՈրդի և ի Հայր բնակեսցիք: Եւ այս են
աւետիքն զոր աւետարանեաց նա մեզ, զկեանսն
յաւիտենականս:
- 26 Եւ. Զայս գրեցի ձեզ, զի մի՛ ոք զձեզ մոլորե-
27 ցուցանիցէ: Եւ դուք օծութիւնն զոր ընկալարուք
ի նմանէ՝ բնակեացէ ի ձեզ. և չէ ինչ պիտոյ եթէ
ոք զձեզ ուսուցէ, այլ որպէս ³զի նորա օծու-
թիւնն ուսուցանիցէ՝ զձեզ վասն ամենայնի, և
ճշմարիտ է և չէ սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ,
⁴կայք ի նմա:

¹Ո՛հան+, զամենայն

²Յո՛հանս պախսէ

³Ո՛հան+, օծութիւնն այն ուսուցանէ. Այլ՝ Հոգի
նորա ուսուցանէ

⁴Ո՛հան+, կացէք

28 Եւ այժմ, որդեակք, կացէք ի նմին, զի եթէ
 յայտնեսցի, ունիցիմք համարձակութիւն, և մի'
 29 ամաչեսցուք ի նմանէ ի գալստեան նորա: Ձի եթէ
 գիտիցէք եթէ արդար է նա, իմասջիք եթէ ամենայն
 որ առնէ զարդարութիւն՝ առ ի նմանէ է
 ծնեալ:

ԳԼ. Գ

1 Տեսէք, որպիսի՝ սէր շնորհեաց մեզ Հայր, զի որ-
 դիք Աստուծոյ կոչեսցուք մեք. վասն այսորիկ աշ-
 խարհ ոչ ծանաչէ զմեզ, քանզի ոչ ծանեալ զնա:
 2 ԵՁ. Սիրելիք, այժմ որդիք Աստուծոյ եմք, և
 չեւ եւս է յայտ եթէ զինչ լինելոց իցեմք. գիտեմք,
 զի յորժամ նա յայտնեսցի, նման նմա լինելոց եմք,
 3 զի տեսանելոց եմք զնա որպէս և էն: Եւ ամենայն
 որ ունի զայս յոյս ¹յանձին՝ սրբէ զանձն իւր, որ-
 4 պէս նայն սուրբ է: Ամենայն որ զմեզս գործէ, նա
 և զանօրէնութիւն առնէ, և ինքն իսկ մեղքն անօ-
 5 րէնութիւն է: Եւ ²գիտեմք զի նա յայն սակս
 յայտնեցաւ, զի ³զմեզս բարձցէ, և ի նմա մեղք
 6 ոչ էն: Ամենայն որ ի նա է հաստատեալ՝ ոչ մե-
 զանչէ. և ամենայն որ մեղանչէ՝ ոչ ետես զնա և
 7 ոչ ծանեալ զնա: Մանկուք, մի՛ ոք զձեզ խա-
 բեսցէ. որ առնէ զարդարութիւն, արդար է՝ որ-
 8 պէս և նայն արդար է: Եւ որ առնէ զմեզս՝ ի Սա-
 տանայէ է, զի ի սկզբանէ Սատանայ մեղանչէ:

¹ Յայն, ի նմա

² Բազմ-ի, գիտեմք

³ Բազմ-ի, զմեզս մեր

վասն այսորիկ յայտնեցաւ Որդին Աստուծոյ, զի
 9 լուծցէ զգործս Սատանայի: Ամենայն որ յԱստու-
 ծոյ է ծնեալ՝ մեղս ոչ առնէ, զի սերմն նորա ի նմա
 մնայ. և ոչ կարէ մեղանչել, զի յԱստուծոյ է
 10 ծնեալ: Այսուիկ յայտնի են ¹ի միմեանց որդիք
 Աստուծոյ և որդիք Սատանայի:

Եէ. Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝ չէ
 11 նա յԱստուծոյ, և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր. Զի
 այս է պատուիրանն զոր լուարուք ի սկզբանէ, զի
 12 սիրեսցուք զմիմեանս: Ոչ որպէս կայէնն ի չարէ
 անտի էր և սպան զեղբայրն իւր. և յո՞ր սակս
 սպան զնա. զի իւր գործքն չար էին, և եղբօրն՝
 13 բարի: Եւ մի՛ ինչ զարմանայք, եղբարք, եթէ աշ-
 14 խարհ զձեզ ատեայ: Մեք դիտեմք զի փոխեցաք
 ի մահուանէ ի կեանս, քանզի սիրեմք զեղբարս.
 15 Իսկ որ ոչն ²սիրէ, անդէն ի մահու մնայ: Ամենայն
 որ ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է, և գիտէք,
 զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւի-
 16 տենականս յանձին հաստատեալ: Այսուիկ զի-
 տացաք զսէրն, զի նա զանձն իւր եդ վասն մեր, և
 մեք վասն եղբարց ¹մերոց պարտիմք դնել զանձինս:
 17 Որ ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս, և տեսանիցէ
 զեղբայր իւր կարօտեալ իւրք, և փակիցէ զգութս
 իւր սու՝ ի նմանէ, զիա՞րդ սերն Աստուծոյ ի նմա
 իցէ բնակեալ:

18 ԶԱ. Որդեակք, մի՛ բանիւք և լեզուօք սիրես-
 ցուք, այլ արդեամբք և ճշմարտութեամբք:

¹Ի Յանին պատմէ

²Ո՛հնէ, սիրէ զեղբայրն

- 19 Եւ այսուիկ լիցուք ճանուցեալք եթէ ի ճշմարտութենէ անտի իցեմք, և աւաջի նորա արասցուք
- 20 հանդէս արտից մերոց: Եթէ ստգտանիցեն զմեզ սիրտք մեր, այլ Աստուած մեծ է քան զսիրտո
- 21 մեր և դիտէ զամենայն: Սիրելիք, եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ ստգտանիցեն, համարձակութիւն ունիմք
- 22 առ Աստուած. Եւ զոր ինչ հայցեմք՝ առնումք ի նմանէ, զի զպատուիրանս նորա պահեմք, և
- 23 զհաճոյս աւաջի նորա առնեմք: Եւ այս է պատուիրանս նորա, զի հաւատասցուք յանուն Որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի, և սիրեսցուք զմիմեանս,
- 24 որպէս և ետ մեզ պատուէր: Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա՝ ի նմա է հաստատեալ և նա ի սմա. և յայսմանէ գիտեմք եթէ ընակէ ի մեզ, ի Հոգւոյ անտի զոր ետ մեզ:

ԳԼ. Դ

- 1 ԶԲ. Սիրելիք, մի՛ ամենայն հոգւոյ հաւատայք, այլ ընտրեցէք զհոգիան՝ եթէ յԱստուծո՞յ իցեն. զի
- 2 ըստ զուժ սուտ մարգարէք ելեալ են յաշխարհ: Եւ ¹մեք այսուիկ ճանաչեմք՝ զՀոգին Աստուծոյ. ամենայն հոգի որ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով եկեալ՝ յԱստուծոյ է նա: Եւ ամենայն հոգի որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով եկեալ՝ չէ նա յԱստուծոյ, և այս Նեռինն է, զորմէ լուարուք եթէ գալոց է, և արդէն իսկ յաշխարհի է: Դուք յԱստուծոյ էք, որդեակք, և յաղթեցէք նոցա. զի մեծ է որ ի ձեզդ է քան զայն որ յաշ

¹Բողոքս, ճանաչեք

5 խարհին է : Նոքա յաշխարհէ են , վասն այնորիկ
6 յաշխարհէ խօսին , և աշխարհ լսէ նոցա : Մեք յԱս-
տուծոյ եմք . որ զԱստուած ճանաչէ՝ լսէ մեզ , և
որ չէ յԱստուծոյ՝ ոչ լսէ մեզ . այսուիկ ճանա-
չեմք զՀոգին ճշմարտութեան և զՏոգին խարէու-
թեան :

7 ԶԳ. Սիրելիք , սիրեցուք զմիմեանս , զի սէր
յԱստուծոյ է . և ամենայն որ սիրէ՝ յԱստուծոյ է
8 ծնեալ և ճանաչէ զԱստուած : Եւ որ ոչն սիրէ՝
9 ոչ ճանաչէ զԱստուած , զի Աստուած սէր է : Եւ
զի յայսմ երեւեցաւ սէրն Աստուծոյ ի մեզ , զի
զՈրդին իւր միածին առաքեաց Աստուած յաշ-
10 խարհ , զի եղիցուք նովաւ կենդանիք : Յայսմ է
սէրն , ոչ զի մեք սիրեցաք զԱստուած , այլ զի նա
սիրեաց զմեզ , և առաքեաց զՈրդին իւր ի քաւու-
11 թիւն մեզաց մերոց : Սիրելիք , եթէ Աստուած այս-
պէս սիրեաց զմեզ , ապա և մեք պարտիմք զմիմեանս
սիրել :

12 ԶԳ. ԶԱստուած ուրուք երբեք չիք տեսեալ .
եթէ սիրեցուք զմիմեանս , Աստուած ի մեզ բնակէ ,
13 և սէր նորա ի մեզ կատարեալ է : Այսուիկ զի-
տեմք , եթէ մեք ի նա եմք բնակեալ , և նա՝ ի մեզ ,
14 զի ի Հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ : Եւ մեք տեսաք և
վկայեմք , զի Հայր առաքեաց զՈրդին իւր Փրկիչ
15 աշխարհի : Որ ոք խոստովանեցի եթէ Յիսուս է
Որդի Աստուծոյ , Աստուած ի նմա բնակէ , և նա՝
16 յԱստուած : Եւ մեք հաւատացաք և ծանեաք
զսէրն Աստուծոյ զոր ունի առ մեզ . Աստուած սէր
է . և որ կայ ի սէրն՝ բնակեալ է յԱստուած , և
17 Աստուած ի նմա բնակէ : Յայսմիկ կատարեալ է

սէրն ընդ մեզ . զի համարձակութիւն ¹ ունիմք յա-
 ւուրն գատաստանի . զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս
 18 և մեք եմք յաշխարհիս յայսմիկ : Երկիւղ ոչ գոյ
 ի սէր, այլ սէրն կատարեալ ի բաց մերժէ զերկիւղն .
 զի երկիւղ ընդ տանջանօք է . իսկ որ երկնչին՝ չէ
 19 կատարեալ ի սէրն : Մեք ² սիրեսցուք զԱստուած՝,
 20 վասն զի նա նախ սիրեաց զմեզ : Եթէ ոք ասիցէ
 եթէ Սիրեմ զԱստուած, և զեղբայր իւր ասիցէ,
 սուտ է . որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր զոր ասանէ,
 զԱստուած զոր ոչն ետես՝ զիս՞րդ կարիցէ սիրել :
 21 Եւ զայս պատուէր ունիմք առ ի նմանէ, զի որ սիրէ
 զԱստուած՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր :

ԳԼ. Ե

1 ԶԵ. Ամենայն որ հաւատայ եթէ Յիսուս է Քրիս-
 տոսն՝ յԱստուծոյ ծնեալ է, և ամենայն որ սիրէ
 2 զճնոզն՝ սիրէ և զճնեալն ի նմանէ : Այսուիկ ճա-
 նաչեմք եթէ սիրեմք ³ զՈրդին Աստուծոյ, յորժամ
 զԱստուած սիրեսցուք և զպատուիրանս նորա ա-
 3 րասցուք : Քանզի այս է սէրն Աստուծոյ, եթէ
 զպատուիրանս նորա պահեսցուք . և պատուիրանք
 4 նորա չեն ինչ ծտնուոնք : Զի ամենայն որ յԱստու-
 ծոյ ծնեալ է՝ յազթէ աշխարհի . և այո է յազ-
 թութիւնն որ յազթէ աշխարհի, հաւատարն մեր :
 5 Եւ ո՞րիցէ որ յազթիցէ աշխարհի, եթէ ոչ որ հա-
 ւատայցէ եթէ Յիսուս է Որդի Աստուծոյ :

¹ Բազմ-ժ, ունիցիմք

³ Յայն, զորդիս

² Ո՛հան, սիրեմք զնա : Այլ՝ սիրեմք զԱստուած

- 6 Սա է որ եկն ջրով ¹և հոգևով՝ և արեամբ, Յիսուս ֆրիստոս. ոչ ջրով միայն, այլ և արեամբ
- 7 և ջրով. Եւ Հոգին է որ վկայէ, զի Հոգին իսկ է
- 8 ճշմարտութիւն: ²Սոքա երեքին՝ են որ վկայեն,
- 9 Հոգին, ջուրն և արիւնն և երեքին մի են: Եթէ զմարդկան ինչ վկայութիւն ունիցիմք, ապաքէն Աստուծոյ վկայութիւնն մեծ իցէ. այս է վկայութիւնն Աստուծոյ, որ վկայեաց ի վերայ Որդւոյն իւրոյ:
- ՎՋ
- 10 **ՋՋ.** Որ հաւատայ յՈրդին Աստուծոյ՝ ունի յանձին զվկայութիւնս զայս. որ չհաւատայ ¹Որդւոյ Աստուծոյ՝ սուս առնէ զնա. քանզի չհաւատայ վկայութեանն զոր վկայեաց Աստուած
- 11 ի վերայ Որդւոյն իւրոյ: Եւ այս իսկ է վկայութիւնն, զի կեանս յաւիտենականս ետ մեզ Աստուած, և այս են կեանքն որ յՈրդին նորա են:
- 12 Որ ընդունի զՈրդին, ընդունի և զկեանսն. և որ ոչ ընդունի զՈրդին Աստուծոյ, և ոչ զկեանսն ընդունի:
- 13 **ՋԵ.** Զայս գրեցի ձեզ զի դիտասցիք եթէ կեանս յաւիտենականս ունիք, և զի հաւատայցէք յա-
- 14 նուն Որդւոյն Աստուծոյ: Եւ այս է համարձակութիւնն զոր ունիմք մեք առ նա, զի զոր ինչ հայ-
- 15 ցեոցուք ըսա կամաց նորա՝ լսէ մեզ: Զի եթէ գիտիցեմք եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց, ապա գիտեմք եթէ առնումք զհայցուածսն զոր հայցեմք առ ի նմանէ:
- 16 Եթէ ոք տեսցէ զեղբայր իւր մեղուցեալ մեղս որ ոչ առ ի մահ, խնդրեսցէ և տացէ նմա կեանս

¹Ի Բազմ-մա պատմութեանս ²Յայն, Զի երեք

- մեղուցելոյն ոչ առ ի մահ . են մեղք որ մահուչափ են, ոչ վասն այնորիկ ասեմ եթէ ¹խնդրեցես :
- 17 Ամենայն անիրաւութիւն մեղք են . և են մեղք որ մահուչափ ²են :
- 18 Գիտեմք եթէ ամենայն որ յԱստուծոյ է ծնեալ ոչ մեղանչէ . այլ որ յԱստուծոյն է ծնեալ պահէ
- 19 զանձն , և չարն առ նա ոչ մերձենայ : Գիտեմք եթէ յԱստուծոյ եմք , և աշխարհ ամենայն ի չարի
- 20 կայ : Եւ գիտեմք եթէ Որդին Աստուծոյ եկն , և ետ մեզ միտս զի ծանիցուք զճշմարիտն . և եմք ի ճշմարտին Որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի . ³զի նա է ճշմարիտ Աստուծո՞ւ և կեանք յաւիտեանս : Որդեակք , պահեցէք զանձինս ի կուսպատուութենէ :

⁴ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՐԿՐՈՐԴ՝

1 ԷԱ. ՅԵՐԻՅՈՒԷ՛ առ ընտրեալդ կիւրիս և առ որդեակս իւր , զոր եսդ սիրեմ ճշմարտութեամբ ,

¹Բազմա՛մ , խնդրեցէ

²Բազմա՛մ , չեն

³Ի Յասնին պատասխ

⁴Ո՛մն , Թուղթ Յովհաննու Աւաքելոյ Երկրորդ

- և ոչ եթէ ես միայն, այլ և ամենեքեան, ոյք գիտակ
 2 են ճշմարտութեանն. վասն ¹որոյ ճշմարտութեանն
 որ ի մեզ հաստատեալ է, ²զի և ընդ ձեզ իցէ".
 3 ¹և դուք յաւիտենից ընդ մեզ իցէք": Շնորհք, ու
 զորմութիւն, խաղաղութիւն յԱստուծոյ ի Հօրէ
 և ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ Որդւոյն Հօր,
 ճշմարտութեամբ և սիրով եղիցին ընդ ձեզ:
 4 Ուրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդեկացոյ քոց որ
 գնան ճշմարտութեամբ ըստ պատուիրանին զոր
 5 ատաք ի Հօրէ: Եւ այժմ աղաչեմ զքեզ, կիւրիա,
 իրրեւ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ քեզ,
 այլ զոր ի սկզբանէն ունէաք, զի սիրեսցուք զմի-
 6 մեանս: Եւ այս է սէրն, զի գնասցուք ըստ պատ-
 ուիրանաց նորա. և այս է պատուիրանն, զի որպէս
 7 լուարուքն ի սկզբանէ՝ ըստ նմին գնասցիք: Զի բա-
 զում մոլորեցուցիչք ելին յաշխարհ, ³որ ոք ոչ
 խոստովանի՝ զՅիսուս Քրիստոս եկեալ մարմնով.
 նա մոլորեցուցիչ է և Նեռն:
 8 Է՛հ. Զգոյշ լինիջիք անձանց զի մի՛ կորուսանի-
 ցէք՝ զոր վաստակեցէքն, այլ զի առնուցուք՝ բո-
 9 վանդակ զվարձան: Ամենայն որ յանցանիցէ և
 ոչ կայցէ ի վարդապետութեանն Քրիստոսի՝ զԱս-
 տուած ոչ ճանաչէ. որ կայ ի վարդապետութեանն՝
 10 նա և զՈրդին և զՀայր ընդունի: Եթէ ոք գայցէ

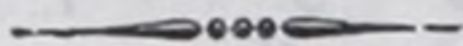
¹ Ի Յաննիս պատմի

² Բազմա՛հ, և ընդ մեզ իցէ յաւիտեան

³ Յանն, որ ոչ խոստովանին

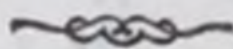
⁴ Ո՛հանս, կորուսանիցեմք զոր վաստակեցաքն, այլ
 զի առնուցումք

- առ ձեզ և զվարդապետութիւնս զայս ոչ ունիցի,
 մի՛ ընդունիցիք զնա ի տուն, և մի՛ ողջոյն ապացէք
 11 նմա: Որ ասասցէ նմա Ողջոյն՝ կցորդ լիցի շարաց
 գործոց նորս:
- 12 Բազում ինչ ունէի գրել առ ձեզ, այլ ոչ կամե-
 ցայ քարտիսիւ և դեղով. զի ակն ունիմ՝ ինձէն իսկ
 գալ առ ձեզ, և բերան ի բերան խօսել. զի ուրա-
 13 խութիւնն մեր իցէ կատարեալ: Ողջոյն տան քեզ
 որդիք քեռ քո ընտրելոյ: ¹Շնորհք ընդ ձեզ:



ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՐՐՈՐԳ՝



- 1 ԷԳ. ՅԵՐԻՑՈՒԷ առ Գայիոս սիրելի, զոր ետդ
 2 սիրեմ ճշմարտութեամբ: Սիրելի, վասն ամենայն
 իրաց քոց յաջողութեան և աւողջութեան աղօթս
 առնեմ. որպէս է իսկ յաջողութիւն անձինդ քո:
 3 Յոյժ ուրախ եղէ ի գալ եղբարց և լինել վկայ
 քոյոյ ճշմարտութեանդ, որպէս գնասագ դու ճշմար-
 4 տութեամբ: Մեծ եւս ինչ ուրախութիւն քան զայս
 ոչ ունիմ, զի լսեմ եթէ իմ որդեակքն ճշմարտու-
 5 թեամբ գնան: Սիրելի, հաւատարիմ գործես զայդ,
 զոր եթէ առնիցես առ եղբարս՝ վղոյն և առ օտարս:

¹ Ի Բազումս պախտէ

² Ո՛հան+, թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ Երրորդ

6 Որք վկայեցին .քոյոյ սիրոյդ առաջի եկեղեցւոյ . որոց
բարիս արարեալ յաւղարկես արժանիս Աստուծոյ :
7 Զի վասն ¹անուանն" ելին , և ²ոչինչ յումեքէ առ-
8 նուն զհեթանոսականացն" : Մեք այսուհետեւ պար-
տիմք ընդունել զայնպիսիսն , զի գործակեցք լիցուք
ճշմարտութեանն :
9 Ե՛ր . Գրեցի ինչ եկեղեցւոյն . այլ որ յառաջտ-
դէմն ի նոցանէ է Դիոտրեփէս , ոչ ընդունի զմեզ :
10 վասն այսորիկ եթէ եկից , յիշեցուցից զգործս նորա
զոր առնէ , բանիւք չարօք շատխօսութեանս առնէ
զմեզ աշխատ . և ոչ այսոքիւք շատացեալ , ոչ ինքն
ընդունի զեղբարս , և զայնօսիկ որ ընդունինն" ար-
11 գելու , նա՛ և յեկեղեցւոյ եւս հանէ : Սիրելի , մի՛
լիցիս նմանող չարի , այլ բարւոյ . զի որ զբարին
առնէ՝ յԱստուծոյ է . և որ պչարիս գործէ՝ նա ոչ
12 ետես երբեք զԱստուած : ԶԳեմեարեայ վկայեալ է
յամենեցունց ³և յեկեղեցւոյն" և ի ճշմարտութե-
նէն , և մեք վկայեմք . և դու գիտես զի ճշմարիտ է
մեր վկայութիւնն :
13 Բազում ինչ ունէի գրել քեզ , այլ ոչ կամիմ
14 քարտիսիւ և գեղով գրել" . Զի ակն ունիմ ի մօտոյ
15 իսկ տեսանել զքեզ , և բերան ի բերան խօսել : Խա-
ղաղութիւն ընդ քեզ . ողջոյն տան քեզ ⁵սիրելիք .
ողջոյն տաջիր սիրելեաց ⁶մերոց իւրաքանչիւր
յանուանէ :

¹ Ո՛հան+ , անուան նորա ⁵ Ո՛հան+ , եղբարք
² Ո՛հան+ , ոչինչ առնուն ի հեթանոսաց ⁶ Ի Յաննէն պատսի
³ Ի Բազումս պատսի ⁶ Ի Յաննէն պատսի
⁴ Յոյն , գեղով և եղեգամբ գրել քեզ

ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ



- 1 ԷԵ. ՅՈՒԴԱ, Յիսուսի ֆրիստոսի ծառայ, և եղբայր Յակովբայ, ¹Նեթանուսաց որ՝ ՂԱստուծոյ Հօրէ էք սիրեցեալք, և Յիսուսի ֆրիստոսի պահեալք և
- 2 ²ընտրեալք, Ողորմութիւն ձեզ և խաղաղութիւն և
- 3 և սէր բազմասցի: Սիրելիք, զամենայն փոյթ յանձին կալեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հաստրակաց փրկութեանն, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ, և աղաչել զի ճգնիցիք ի վերայ հաւատոցն, որ միան.
- 4 զամ աւանդեցաւն սրբոց: Քանզի սպրդեցին մտին ոմանք, որ յառաջագոյն իսկ ³կատարեալ էին ի սոյն դատաստան ամբարիշտք, որ ՂԱստուծոյ մերոյ շնորհան դարձուցին յանկարգութիւն. և զմի միայն ⁴զիշխանն և զՏէր մեր Յիսուս ֆրիստոս ուրացեալք:
- 5 Յիշեցուցանել ձեզ այսուհետեւ կամ է ինձ որ գիտէք ⁵զամենայն, զի Աստուած մի անգամ՝ զժո.

¹Յայն, որոց

⁴Ոմանք, զիշխանն ՂԱստուած

²Յայն, կոչեցեալք

³Յայն, գրեալ

⁵Ոմանք, մի անգամ զայս զի Տէր

- զովուրդն փրկեաց յԵգիպտոսէ, երկրորդ անգամ
 6 զանհաւատան կորոյս: Եւ զհրեշտակս որ ոչ պտ-
 հեցին զիւրեանց իշխանութիւնն, այլ թողին զիւր-
 եանց բնակութիւնն, ի դաւաւաստանս մեծի աւուրն
 7 մշտնջենաւոր կապանօք պահեաց ի խաւարի: Որ-
 պէս Սոգոմն և Գոմոր և որ շուրջ զնոքօք քա-
 ղաքքն, որ ըստ նմին օրինակի պոռնկեցան զհետ
 ընկերացն մարմնոց, կան առաջի օրինակ՝ զյաւի-
 8 տենական հրոյն ընկալեալ զդատաստան: Ըստ նմին
 օրինակի և սոքա իբրեւ քնով դանդաչեալք՝ զմար-
 մին պղծեն, զաւերութիւնս քամահեն, զփառան
 9 հայհոյեն: Ուր Միքայէլ հրեշտակապետն յորժամ
 բանսարկուն Սատանայի վիճեալ տայր պատասխանի
 վասն Մովսիսեանն մարմնոյ, ոչ ժպրհեցաւ հայհո-
 յութեանն դատաստանի հանդուրժել. այլ ասէ,
 10 Սաստեացէ ի քեզ Տէր: Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն ի-
 մանան՝ հայհոյեն. և զայլն եւս զոր բնութեամբ
 իբրեւ զանխօս անասուն գիտեն, ի նոսին ապակա-
 11 նեացին: Վս՛յ է նոցա, զի ըստ ճանապարհին կայենի
 գնացին, և ըստ մոլորութեանն Բաղաամայ զեղխե-
 ցան զհետ վարձուց, և ըստ հակառակութեանն
 12 կորխայ կորեան: ¹Սոքա են ատեցեալք շոգմոգք՝
 երթեալ զհետ ցանկութեանց իւրեանց, ի սէրս
 իւրեանց խարդախութեամբ, լինին ընդ ձեզ ուրտ-
 խակիցք, աներկիւղ՝ զանձինս ճարակեն. ամպք
 անջրդիք հողմակոծեալք, ծառք պտղակորոյսք,
 անպտուղք, կրկնամեռք, խլեալք արմատաքի:

¹Բաղամայ, Սոքա են ի սէրս ձեք արատք, խրախճա-
 նակիցք լիեալ ձեզ աներկիւղ

- 13 Անասատ ալիք ծովու, որ միշտ փրփրեն զիւրեանց
անձանցն զամօթ. աստեղք մոլարք, որոց ¹վիճ խա-
ւարին յաւիտենից պահեալ է :
- 14 ԷԶ. Մարգարէացու վասն նոցա և եւթներորդն
յԱդամայ Ենովք, և ասէ, Ահաւասիկ եկն Տէր
15 բիւրովք սրբովք ²հրեշտակօք, Առնել դատաստան
³ըստ ամենայնի, և յանդիմանել զամենայն ամբա-
րիշտս վասն գործոց իւրեանց զոր ամբարշտեցին. և
վասն ամենայն խիստ բանից զոր խօսեցան զնմանէ
16 մեղաւորք ⁴և ամբարիշտք : Սոքա են տրտնջողք և
շոգմոգք, երթեալ ըստ իւրեանց անձանց ցանկու-
թեանց, և բերանք նոցա զամբարտաւանս բարբա-
ռին, առնուն ակն երեսաց վասն օգտի :
- 17 ԷԷ. Բայց դուք, սիրելիք, յիշեցէք զկանխասաց
բանս զառաքելոցն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
18 տոսի. Զի ասէին ձեզ եթէ ի յետին ժամանակս
եղիցին մարգք արհամարհողք, երթեալ ըստ իւր-
եանց ամբարշտութեանցն ցանկութեանց :
- 19 Սոքա են ⁵նշաւակեալք, շնչաւորք, որ զՀոգին
20 ոչ ունիցին : Այլ ⁶մեք, սիրելիք, եղիցուք՝ շինել
զանձինս սրբութեամբն ⁷հաւասաց, ի Հոգին Սուրբ

¹ Յայն, աղջամուղջ

² Բազմ-ժ, իւրովք

³ Կ-Մ, ի վերայ ամենեցուն

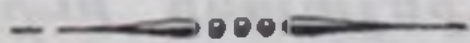
⁴ Ի Յաննիս պատի

⁵ Յայն, զստուցեալք

⁶ Բազմ-ժ, դուք, սիրելիք, եղիջիք

⁷ Ի Յաննիս, «ման» հաւասաց ձերոց. «յլ» հաւա-
սաց մերոց

- 21 ¹Կացցուք յաղօթս», Պահել զանձինս սիրոյն Աստուծոյ ակն ունել ողորմութեանն Տեառն մերոյ
- 22 Յիսուսի Քրիստոսի ի կեանսն յաւիտենականս : Եւ
- 23 ²ոմանց դատապարտելոց լինիջիք կշտամբիչք» . Եւ զոմանս սպրեցուցանիջիք յափշտակեալ ի հրոյ . և ոմանց ողորմեսջիք երկիւղիւ, ³դատել և զպատմուճանն որ ի մարմնոյն իցէ աղտեղեալ :
- 24 Եւ այնմ, որ կարօղն իցէ պահել զձեզ անարատս և ⁴անբիծս, հաստատեալ առաջի իւրոց
- 25 փառաց աներկեւանն ցնծութեամբ . Միոյն Աստուծոյ ⁵և Փրկչին մերոյ ⁶Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ փառք, մեծութիւն, զօրութիւն և իշխանութիւն ⁷յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս», և այժմ և յամենայն յաւիտեանս : Ամէն :



¹Յայնն, կալ յաղօթս

²Յայնն, ոմանց երկմտելոց ողորմեսջիք

³Յայնն, ատել

⁴Ի բազմա պախախ

⁵Ի Յաննին պախախ

⁶Ոմանս, ի ձեռն Յիսուսի

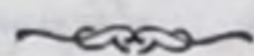
⁷Յամանս պախախ

ՎԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱԻԵՏԱՐԱՆՁԻ՝



ԳԼ. Ա

- 1 ՎԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ²ի ձեռն որոյ ետ Աստուած՝, ցուցանել ծառայից իւրոց որ ինչ լինելոց է վաղվաղակի, և նշանակեաց առաքելով ի ձեռն հրեշտակի իւրոյ առ ծառայ իւր
- 2 Յովհաննէս, Որ վկայեաց զբանէն Աստուծոյ, և զվկայութիւն Յիսուսի Քրիստոսի՝ զոր ետես, ³որ էր՝
- 3 և որ լինելոցն էր յետ այնորիկ՝: Երանի ⁴որ ընթեռնուեն զբանս մարգարէութեանս այսորիկ, և որ լսէ և պահէ՝ զոր ինչ ի նմա գրեալ է. զի ժամանակս մերձեալ է:

¹Ո՛հնէ, Յայտնութիւն Յովհաննու. Այլ՝ Յայտնութիւն Սրբոյ Յովհաննու Աստուածաբանի

²Յայն, զոր ետ նմա Աստուած

³Ի Յաննիս պահասէ

⁴Յայն, որ ընթեռնու, և որ լսեն զբանս մարգարէութեանս և պահեն

- 4 Ի Յովհաննէս առ եւթն եկեղեցիս որ են յԱսիա,
 շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն ¹ յէն և որ էն”
 և որ գալոցն է, և յեւթն ² զօրութեանց Հոգւոյն”
 5 որ է” առաջի ատուոյն իւրոյ. եւ ի Յիսուսէ ֆրիս-
 տոսէ հաւատարիմ վկայէն, որ է անդրանիկ ի մե-
 ուելոց, և իշխան թագաւորութեանց երկրի. որ
 սիրեաց զմեզ, և ³ ելոյժ զկապանս մեզաց մերոց”
 6 արեամբն իւրով. եւ արար զմեզ ⁴ թագաւորս և
 քահանայս” Աստուծոյ և Հօր իւրոյ. նմա փառք
 և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:
 7 Ահաւասիկ “գալոց է” ընդ ամալս. և տեսցին
 զնա ամենայն աչք, և որք խոցեցինն զնա. և կո-
 ծեսցին ի վերայ նորա ամենայն աղգք երկրի:
 8 Այս, Ամէն: Ես եմ Այբ և ես եմ ֆէ⁶, ասէ
 Տէր Աստուած, որ էն և ⁷ որ է” և որ գալոցն է,
 Ամենակալ:
 9 Ես Յովհաննէս եղբայր ձեր և հաւասարակից
 նեղութեան և արքայութեան և համբերութեան
 որ ի ⁸ ֆրիստոս Յիսուս. եղէ ես ի կղզւոջն ար ան-
 ուանեալ կոչի Պատմոս՝ վասն բանին Աստուծոյ և

¹ Յայն, յԱյնմանէ որ էն և որ էրն

² Յայն, հոգւոց որ են

³ Ի Յաննէն, ման, ելոյժ զմեզ ի մեզաց մերոց, այլ՝
 լուաց զմեզ ի մեզաց մերոց

⁴ Ոման, թագաւորութիւն, քահանայս

⁵ Յայն, գայ

⁶ Ոման յաւելան, Սկիզբն և Վախճան

⁷ Յայն, որ էրն

⁸ Յոմանս պախաւ

- 10 վասն վկայութեան Յիսուսի ¹ քրիստոսի : Եւ ² եղեւ
 յիս Հոգի՝ յաւուր կիւրակէի, և լուայ զկնի իմ
 ձայն մեծ իբրեւ զփողոյ, որ ասէր ցիս. ¹ Ես եմ
- 11 Ալփա և Ուլ, Առաջին և վերջին՝. Զոր տեսա-
 նես գրեա ի գիրս, և տուր ասանել յեւթն ե-
 կեղեցիս, որ յեփեսոս և ի Զմիւռնիս և ի Պեր-
 գամոն և ի Թիւասաիր և ի Սարգիկէ և ի Փիղադեղ-
- 12 փիս, և ի Լաւոգիկիս : Եւ դարձայ տեսանել
 զձայնն որ խօսէր ցիս. և ի դառնալն իմում տեսի
- 13 եւթն ճրագարան սակի : Եւ ի մէջ եւթն ճրագու-
 րանացն նման Որդւոյ մարդոյ, զգեցեալ պաամու-
 ճան պճղնաւոր. և գօտեւորեալ առ ստեամբքն
- 14 գօտի սակեղէն. Եւ զլուխ նորա և հերքն իբրեւ
 զասր սպիտակ և որպէս զծիւն. և աչք նորա որ-
- 15 պէս բոց հրոյ. Եւ ոտք նորա նմանեալ պղնձոյ ծխե-
 լոյ ի մէջ հնոցի հրաշէկ. և ձայն նորա իբրեւ
- 16 զձայն ջուրց բաղմաց : Եւ ունէր յաջոյ ձեւինն
 իւրում աստեղս եւթն, և ի բերանոյ նորա սուր
 երկասայրի սրեալ ելանէր, և երեսք նորա իբրեւ
- 17 ³ զարեգակն ճառագայթեալ երեւէին : Եւ իբրեւ
 տեսի զնա, անկայ առ ոտս նորա իբրեւ զմեռեալ.
 և եդ ի վերայ իմ զաջ իւր և ասէ ցիս, Մի՛ եր-
- 18 կնչիր, ես եմ Սկիզբն, և ես եմ վախճան : Եւ ես
 եմ ⁴ կեանք և ես եմ որ մեռայն, և աւասիկ կեն-
 դանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից : ⁵ Ամէն : Եւ ու-

¹ Յոմանս պատմի

² Յոյն, եղէ Հոգւով

³ Յոյն, զարեգակն որ ծագէ ի զօրութեան իւրում

⁴ Յոյն, որ կեամ

⁵ Ի Բազմաճա պատմի

19 Ի՞նչ զփականա մահու և դժոխոց : Գրեա զոր տե-
 սանեադ , որ էն , և որ հանդերձեալ է լինել յետ
 20 այնորիկ . Զխորհուրդ եւթն աստեղացդ զոր տե-
 սերդ յաջ իմ , և զեւթն ճրագարանս ոսկիս .
 եւթն աստեղքն հրեշտակք եւթն եկեղեցեացն են ,
 և եւթն ճրագարանքն եւթն եկեղեցիքն են :

Գ. Լ. Բ

1 Ա. ո. հրեշտակ Եփեսացւոց եկեղեցւոյն գրեա .
 Ա. յապէս ասէ որ ունի զեւթն աստեղս յաջ իւր ,
 2 և շրջի ի մէջ եւթն աշտանակաց ոսկւոյ : Գիտեմ
 զգործս քո և զվաստակս քո և զհամբերութիւն
 քո . և զի ոչ կարես ¹բառնալ զչարսն , և փորձե-
 ցեր որ ասեն զինքեանս առաքեալս և ոչ են , և
 3 գտեր զնոսա սուտս : Եւ համբերեցեր և վշտացար
 4 վասն անուան իմոյ ² և աշխատեցար : Ա. յլ ³ասեմ
 5 առ քեզ , զի զսէրն քո զառաջին թողեր : Յիշեա
 այժմ ուստի անկարն , և ապաշաւեա , և զառա-
 ջին գործսն ⁴քո արա . ապա թէ ոչ ⁵գամ ես
⁶վաղվաղակի , և շարժեցից զաշտանակս քո ի տեղ-
 6 ւոջէ իւրմէ , եթէ ոչ ապաշխարեցես : Արդ զայս
⁷արա՝ զի ատեցես՝ զգործսն Եփեսացոսի , զոր
 7 ես ատեամ : Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ
 ասէ Հոգին առ եկեղեցիս . որ յաղթէն , տաց Իմա

¹կամ , տանել չարաց

²Յայնն , ոչ թուլացար

³Յայնն , ունիմ

⁴ի Յոաննիս պախասէ

⁵Յայնն , գամ առ քեզ

⁶Յոաննիս պախասէ

⁷Յայնն , ունիս զի ատես

ուտել ի փայտէն կենաց որ է ի մէջ զբախտին
Աստուծոյ :

- 8 Եւ առ հրեշտակ Զմիւռնացոց եկեղեցւոյն
գրեալ . Այսպէս ասէ ¹Անսկիզբնն և Անվախճանն՝ ,
9 որ եղեւ մեռեալ և կենդանացաւ : ²Տեսի զգործս
քո և զնեղութիւն և զաղքատութիւն , (³այլ աղ-
քատութիւն քո մեծութիւն եղիցի՝ .) և զհայ-
հոյութիւնն , որ ասէին զինքեանս Հրեայս գոլ՝ և
10 չէին ինչ , այլ՝ ժողով Սատանայի : Մի՛ երկնչիր ,
⁴վասն որոյ կամիս չարչարել՝ . ասա հանդերձեալ
է Բանսարկուն արկանել ի ձէնջ ի բանտ , զի փոր-
ծիցիք , և ունիցիք նեղութիւն աւուրս տասն . լեր
հաւատարիմ՝ մինչեւ ի մահ , և տաց քեզ զպսակն
11 կենաց : Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հո-
գին ⁵Սուրբ ասէ առ եկեղեցիս . Որ յաղթէ , ⁶ոչ
անիրաւի՝ , յերկրորդ մահուանէն :
- 12 Եւ առ հրեշտակն որ ի Պերգամոյ եկեղեցին ,
գրեալ , Այսպէս ասէ որ ունի զսուրն երկսայրի
13 սրեալ , ⁷Տեսի ⁷զգործս քո , և՝ զի բնակեալ ես
ուր ակթոռն է Սատանայի , և ունիս զանուն իմ , և
ոչ ուրացար զհաւատս իմ յաւուր յորում Ան-
թիպաս վկայն իմ հաւատարիմ ⁸եղեւ . զի վկայ է
իմ հաւատարիմ ամենայն հաւատացեալ՝ որ սպա-
նաւ ի ձէնջ , որ կայք՝ ուր Սատանայ է բնակեալ :

¹Յ-յնն , Առաջինն և Վերջինն

²Յ-յնն , Գիտեմ

³Յ-յնն , այլ մեծատուն ես .

⁴Յ-յնն , յորոց կրեւոցն իցես

⁵Ի Յոնին պախսէ

⁶Կ-մ , ոչ վնասեացի

⁷Ի Բաղստմս պախսէ

⁸Յ-յնն , որ սպանաւ

ի միջի ձերում

- 14 Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ, զի ¹կայ առ քեզ վարդապետութիւնն՝ Բաղասամու, որ ուսոյց զԲաղակ դնել գայթակղութիւն առաջի որդւոցն Իս-
- 15 րայելի, ուսել նոցա զոհեալ և պոռնկել: Այսպէս և դու ունիս զվարդապետութիւնն Նիկողա-
- 16 յեցեաց զոր ես ատեամ: Արդ ապաշխարեա, ապա թէ ոչ ²գամ վազվաղակի, և պատերազմեցայց
- 17 ընդ նոսա սրով բերանոյ իմոյ: Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ առ եկեղեցիս. Որ յաղթէ՝ տաց նմա ուսել ի մանանայէն թաքուցելոյ, և տաց նմա ³զգիրն սրբութեան, և գրեալ անուն նոր ⁴ի գիրն, զոր ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն որ առնուն:
- 18 Եւ առ հրեշտակն որ ի Թիւասարոյ եկեղեցին՝ գրեա, Այսպէս ասէ Որդին Աստուծոյ, որոյ աչք իւր են իբրեւ զբոց հրոյ, և ոտք նորա նման
- 19 պղնձի ծխելոյ: ⁵Տեսի զգործս քո և զսէր և զհաւատ և զպաշտօն քո ⁶համբերութեամբ, զի բազում է վաստակ քո վերջինն քան զառաջինն:
- 20 Այլ ⁷ասեմ առ քեզ ⁸բազում, զի թողեր զկինն զՅեզարէլ, որ ասէր զինքն մարգարէ, և ուսուցանէր ⁹մոլորութիւն զժառայս իմ՝ պոռնկել և ու-
- 21 տել զզոհեալ: Եւ ետու ¹⁰նոցա ժամանակ ա-

¹ Յայնն, ունիս անդ զորս ունին զվարդապետութիւնն

² Յայնն, գամ առ քեզ

⁸ Ոհնէ, սակաւ. Յայլ՝

³ Յայնն, խիճ սպիտակ

պակասէ

⁴ Յայնն, ի վերայ խճին

⁹ Յայնն, և մոլորեցու-

⁵ Յայնն, Գիտեմ

ցանէր

⁶ Յայնն, և զհամբերութիւն

⁷ Յայնն, ունիմ

¹⁰ Յայնն, նմա

- ապաշխարել ¹զպոռնկութիւնն իւրեանց և ոչ ա-
 22 պաշխարեցին": Ահաւասիկ ես արկանեմ զնա
²ի հնոց, և զգործակիցս իւր ընդ որս շնացաւ ի նե-
 ղութիւնս մեծամեծս, եթէ ոչ ապաշխարեացեն
 23 ի գործոց իւրեանց: Եւ զսրդիս ³նոցս ապանից մահ-
 ուամբ, և ծանիցեն ամենայն եկեղեցիք թէ ես եմ
 որ յանգիմանեմ զերիկամունս և զսիրտս, և տամ
 24 ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրեանց: Այլ
 ձեզ ասեմ, որք ի թիւատիր էք և ոչ ունիք
 զվարդապետութիւնս զայս, որ ոչ ծանեայք
 զխորս Սատանայի զոր խօսին, Ոչ արկից զձեօք
 25 այլ ծանրութիւն: Այլ զոր ունիք, պահեցէք մին-
 26 չեւ ես գամ: Եւ որ յաղթէ և պահէ զգործս իմ
 մինչեւ ցվախճան, տաց նմա իշխանութիւն ի վերայ
 27 ազգաց: Եւ հովուեսցէ զնոսս գաւազանաւ երկա-
 թեաւ, և իբրեւ զանօթ բրտի փշրեսցէ զնոսս:
 28 Որպէս և ես ընկալայ ի Հօրէ իմմէ, և տաց նոցա
 29 զաստղն առաւօտուն: Որ ունի ականջս՝ լուիցէ
 զինչ Հոգին ասէ աւ եկեղեցիս:

ԳԼ. Գ

- 1 Եւ առ հրեշտակ Սարգիսցւոց եկեղեցւոյն գրեա-
 Այսպէս ասէ որ ունի զեւթն ¹Հոգին Աստուծոյ և
 զեւթն աստեղս. ²Տեսի զգործս քո զի անուն կեն-
 2 դտնւոյ ունիս և մեռեալ ես: Լեր արթուն և հաս-

¹ Յայնն, ի պոռնկութենէ իւրմէ, և ոչ ապաշխարեաց

² Յայնն, ի մահիւն

³ Յայնն, նորս

⁴ Յայնն, Հոգիան

⁵ Յայնն, Գիտեմ

տատեա ¹այսուհետեւ, զի հանդերձեալ ես՝ մեռա-
 նել. քանզի ոչ գտի զգործս քո կատարեալ առաջի
 3 Աստուծոյ : Արդ յիշեա թէ որպէս լուարն, և
 պահեա և սպաշխարեա. սպա թէ ոչ զուարթա-
 նաս, դամ որպէս գող. և ոչ ²ոք իմանայ՝ զգա-
 4 լուստ իմ առ քեզ : ³Ունիս սակաւ մի զանուն
 Սարգիացոցն՝ որք ոչ ազտեղացուցին զհանդերձս
 իւրեանց, և ⁴չըջին ի սպիտակս որում արժանի
 5 եղին : Որ յաղթէ ⁵այսպէս զգեցցի սպիտակս, և
 ոչ ⁶ջնջեցի անունն՝ նորա ի դպրութենէն կենաց.
 և խոստովանեցայց զանունն նորա առաջի Հօր իմոյ
 6 և առաջի ⁷հրեշտակաց : Որ ունի ականջս՝ լուիցէ
 զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս :
 7 Եւ առ հրեշտակն փիղադեղփեաց եկեղեցւոյն
 գրեա. Այսպէս ասէ Սուրբն, Ճշմարիտն՝ որ ունի
 զփականս Դաւթի. բանայ՝ և ոչ ոք է որ փակէ,
 8 և փակէ՝ և ոչ ոք է որ բանայ : ⁸Տեսի զգործս քո.
 ասա ետու առաջի քո դուռն բացեալ, զոր ոչ ոք
 կարէ փակել. զի սակաւիկ ունիս զօրութիւն, և
 պահեցեր զբանս իմ, և ոչ ուրացար զանունն իմ :
 9 Ահաւասիկ ես ամա՛ քեզ ⁹զժողովն Սատանայի,
 որք ասին զինքեանս Հրեայս գող՝ և ոչ են, այլ

¹Յոյն, զմնացեալսն որ հանդերձեալ են

²Ո՛հան+, իմացիս

³Յոյն, Այլ ունիս սակաւ անուանս ի Սարգիկէ

⁴Յոյն, շրջեցին ընդ իս ի սպիտակս, քանզի ար-
 ժանի են

⁵Ո՛հան+, նա

⁷Յոյն, հրեշտակաց նորա

⁸Յոյն, Գիտեմ

⁶Յոյն, ջնջեցից զանունն

⁹Յոյն, ի ժողովոյն

- ստեն . արարից զնոսա , զի եկեացեն և երկիր պագ-
 ցեն առաջի ոտից քոց , և ծանիցեն զի ես սիրեցի
 10 զքեզ : Զի պահեցեր զբան համբերութեան իմոյ ,
 և ես պահեցից զքեզ ի ժամ փորձութեան քո .
 որ հանդերձեալ է գալ յամենայն տիեզերս՝ փոր-
 11 ձել զամենայն բնակեալո յերեսս երկրի : Ահա գամ
 վազվազակի , կալ զոր ունիսդ , զի մի՛ ոք առցէ
 12 զպսակ քո : Որ յաղթէ՝ արարից զնա սիւն տաճարի
 Աստուծոյ իմոյ , և արտաքս այլ մի՛ ևս ելցէ . և
 գրեցից ի վերայ նորա զանուն Աստուծոյ իմոյ , և
 զանուն քաղաքի Աստուծոյ իմոյ , զնորն էրուսաղեմի ,
 որ իջանելոց է յերկնից Աստուծոյ իմոյ , և ¹անուն
 13 նորա՝ նոր : Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զինչ ասէ
 Հոգին առ եկեղեցիս :
 14 Եւ առ հրեշտակն Լաւոդիկեայ եկեղեցւոյն գրեա .
 Այսպէս ասէ Ամենն , Վկայն հաւատարիմ և ճշմա-
 15 րիտ , Սկիզբն ²սկզբան արարածոց Աստուծոյ : Գի-
 տեմ զգործս քո , զի ոչ ցուրտ ես և ոչ ջերմ .
 16 պարտ էր քեզ ցուրտ լինել և կամ ջերմ : Այլ
 դու գաղջ ես , և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ , հան-
 17 դերձեալ ես փսխել ի բերանոյ իմմէ : Զի ասես ,
 Մեծատուն էի և մեծացայ , և ոչ իւրիք կարօտ եմ .
 և ոչ գիտես եթէ դու ես ողորմելի և հէք և աղ-
 18 քատ , մերկ և կոյր : Արդ ես խորհրդակից եղէց
 քեզ , Առ , դնեա յինէն ոսկի փորձեալ ի հրոյ զի
 մեծասցիս , և հանդերձս սպիտակս՝ զի զգեցցիս ,
 զի մի՛ երեւեացի անվայելչութիւն մերկութեան քո .
 19 և դիր դեղ յաչս քո զի տեսցես : Ես զոր սիրեմ՝

¹Յայնն, զանուն իմ

²Ի Յաննին պատմի

յանդիմանեմ և խրատեմ. նախանձեա այժմ և
 20 ապաշխարեա : Ահաւասիկ կամ ես առ դուրս և
 բախեմ. եթէ ոք լուիցէ ձայնի իմում և բանայցէ
 զդրուեսն, մտից առ նա և ընթրիս արարից առ նա,
 21 և նա ընդ իս : Որ յաղթէ՝ տաց նմա նստել ընդ
 իս յաթոռ իմ, որպէս և ես յաղթեցի և նստայ
 22 յաթոռ Հօր իմոյ : Որ ունիցի ականջս՝ լուիցէ զինչ
 ասէ Հոգին առ եկեղեցիս :

ԳԼ. Դ

1 Եւ յետ այսորիկ տեսի, և ասա ¹դրուեք երկնից
 բացեալ էին՝, և ²ձայն փողոյն առաջնոյ զոր լուայ՝
 խօսէր ընդ իս և ասէր, Եւ այսր, և ցուցից քեզ
 2 զինչ լինելոց է առ յապայն : Եւ վաղվաղակի եղէ
 3 ես Հոգւով, և ասա աթոռ անդ ³յերկինս : Եւ
 ի վերայ աթոռոյն նստէր՝ նման տեսլեան ականց
 4 յասպսոյ և սարդիոնի : Եւ ⁴քահանայք շուրջ զա-
 թոռոփս նմանք՝ տեսլեան զմրխտի, և շուրջ զա-
 թոռոփս աթոռք քոան և չորք, և ի վերայ աթո-
 5 ռոցն նստէին քսան և չորք երիցունք՝ զգեցեալ
 հանդերձս սպիտակս, և ի գլուխս իւրեանց պսակս
 6 օսկեղէնս : Եւ յաթոռոյ անտի ելանէին փայլա-
 տակմունք և ձայնք և որոտմունք. և եւթն զամ-

¹Յայն, դուռն բացեալ էր յերկինս

²Յայն, ձայնն առաջին զոր լուայ՝ էր իբրեւ զփողոյ, որ

³Յայն, յերկինս. և ոմն որ նստէր ի վերայ աթո-
 ռոյն : (3) Եւ որ նստէրն՝ էր

⁴Բազումս, ծիածան շուրջ զաթոռոփս նման

բարբ հրոյ բորբոքելոյ առաջի ամօռոյն, որ են
 6 եւթն Հոգիքն Աստուծոյ. Եւ էր առաջի ամօռոյն
 ծով ապակեղէն ի նմանութիւն սպիտակութեան
 սառին, և ի մէջ ամօռոյն և շուրջ զամօռոյն
 7 չորք կենդանիք, լի աչօք առաջոյ և յետոյ: Եւ էր
 կենդանին առաջին նման առիւծու, և երկրորդ
 կենդանին՝ նման զուարակի, և երրորդ կենդանին
 ունէր երեսս մարդոյ, և չորրորդ կենդանին՝ նման
 8 արծուոյ թռուցելոյ: Եւ չորից կենդանեացն էին
 միոյ միոյ ի նոցանէ վեց թեւք շուրջանակի, և
 ի ներքոյ լի էին աչօք, և ոչ հանգչէին ոչ զտիւ և
 ոչ զգիշեր յասելոյ, ¹Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ,
 Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սեբ Աս-
 տուած Ամենակալ, ²որ էն և ես և որ գալոց ես: Եւ
 9 էւ յորժամ տային կենդանիքն փառս և պատիւ
 և գոհութիւն նստելոյն ի վերայ ամօռոյն՝ կեն-
 10 դանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից, Անկանէին քսան
 և չորք երիցունքն առաջի նստելոյն յամօռն, և
 երկիր պագսանէին կենդանւոյն յաւիտեանս յաւի-
 տենից. և դնէին զպսակս իւրեանց առաջի ամօռ-
 11 ոյն և տսէին, Արժանի ես, ³Տեբ Աստուած մեր
 սուրբ, առնուլ փառս և պատիւ և զօրութիւն,
 զի դու ստեղծեր զամենայն, և ի կամելն քո ստեղ-
 ծան և կան հաստատուն:

¹Բազում, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ

²Յ-յն, որ էրն և որ էն և որ գալոցն է

³Բազում, Տեբ և Աստուած մեր

ԳԼ. Ե

- 1 Եւ տեսի յաջու ձեռինն որ նստէր ի վերայ աթո-
 2 եւթն կնքով: Եւ տեսի ՝ հրեշտակ մի զօրաւոր զի
 3 քարոզէր ի ձայն մեծ, Ո՞ է արժանի բանալ զգիրս
 4 նալ զգիրան, ՝ զի ոչ տեսին զնա՞: Եւ ես լայն
 5 և հայել ի նա: Եւ մի յերիցանցն ասէ ցիս, Մի՛
 6 ծանել զեւթն կնիքան նորա: Եւ տեսի ի մէջ ա-
 7 թոռոյն և ի մէջ չորից կենդանեացն և ի մէջ ե-
 8 թիցանցն Գառն կայր ՝ զենեալ, որ ունէր եւթն
 9 եղջերս և աչս եւթն, որ են եւթն Հոգիք Աստու-
 10 ծոյ, առաքեալ ընդ ամենայն երկիր: Եւ ՝ եկն ըն-
 11 կալաւ՝ յաջոյ ձեռանէ նորա որ նստէր ի վերայ
 12 աթոռոյն: Եւ յորժամ աս զգիրն, չորք կենդա-
 13 նիքն և քսան և չորք երիցունքն անկանէին աւա-
 14 ջի Գառնինն. և ունէին իւրաքանչիւր քնար և բուր-
 15 վառ սակի լի խնկով, որ է ազօթք սրբոցն: Եւ օրհ-
 16 նէին երգս նորս և ասէին, Արժանի ես առնուլ
 17 զգիրդ և բանալ զկնիք դորա, զի զենար և գնե-
 18 ցեր զմեզ Աստուծոյ արեամբդ քով յամենայն

¹ Յայնն, և ոչ հայել ի նա

² Յայնն, իւրեւ զենեալ

³ Ո՞ման, եկն և առ զգիրն

ազգաց և ի լեզուաց և ՚ի ժողովոց հեթանոսաց” :
 10 Եւ արարեր ²զսոսա Աստուծոյ մերոյ ³Թագաւորս
 11 և քահանայս” Թագաւորել ի վերայ երկրի : Եւ
 տեսի, և լուսոյ զձայն հրեշտակաց բազմաց որք
 կային շուրջ զաթոռոփս և զչորիւք կենդանեօքն և
⁴զքահանայիւքն, և էր թիւն նոցա բերք բիւրուց
 12 և հազարք հազարաց : Ասէին ձայնիւ մեծաւ, Ար-
 ժան է Գառնդ զենեալ առնուլ զմեծութիւն և
 զիմաստութիւն և զզօրութիւն և զպատիւ և
 13 զփառս և զօրհնութիւն : Եւ ամենայն արարածք
 որ են յերկինս և ՚յերկրի և” ի ծովու և որ ի նոսա՝
 լուսոյ զի ասէին, ⁶Որ նստի յաթոռն և Գառնն՝
 օրհնեալ, բարձրացեալ և փառաւորեալ՝ յաւիտ-
 14 եանս յաւիտենից : Եւ չորք կենդանիքն ասէին,
 Ամէն . և ⁷երիցունքն անկանէին առաջի նորա և
⁸երկիր պագանէին” :

ԳԼ. Զ

1 Եւ տեսի զի երաց Գառնն զմին ⁹յեւթն կնքոցն” ,

¹ Յ-յնն , ի ժողովրդոց և ի հեթանոսաց

² Ո՛հան+, զմեզ

³ Ո՛հան+, Թագաւորութիւն և քահանայութիւն

⁴ Յ-յնն , զերիցամբքն

⁵ Բ-զ-հ-հ+, յերկրի և ի ներքոյ երկրի և

⁶ Յ-յնն , Այնմ որ նստի յաթոռն և Գառնինն օրհ-
 նութիւն և պատիւ և փառք և զօրութիւն

⁷ Ո՛հան+, քսան և չորք երիցունքն

⁸ Ո՛հան+, երկիր պագանէին կենդանւոյն յաւիտեանս
 յաւիտենից

⁹ Ո՛հան+, ի կնքոցն

- և լուսյ ի միոյ ի չորից կենդանեացն իբրեւ զձայն
 2 որոտման զի ասէր ¹Թէ Գամ": Եւ տեսի և ասա
 ձի սպիտակ, և որ հեծեալն էր ի նմա՝ ունէր ա-
 ղեղն. և տուաւ նմա պսակ, և ²եկն յաղթողն զի
 յաղթեսցէ":
- 3 Եւ յորժամ երաց զկնիքն երկրորդ, լուսյ յերկ-
 4 րորդ կենդանւոյն զի ասէր, ¹Գամ: Եւ ել այլ
 ձի կարմիր, և որ հեծեալն էր ի վերայ նորա՝
 տուաւ նմա առնուլ զխաղաղութիւն յերկրէ, զի
 զմիմեանս զենցեն, և տուաւ նմա սուր մի մեծ:
- 5 Եւ յորժամ երաց զկնիքն երրորդ, լուսյ յեր-
 րորդ կենդանւոյն զի ասէր ¹Թէ Գամ": և տեսի և
 ասա ձի սեաւ, և որ նստեալն էր ի վերայ նորա՝
 6 ունէր կշիռ ի ձեռին իւրում: Եւ լուսյ ձայն ի մի-
 ջոյ չորից ³կենդանեացն, կապիճ մի ցորեան՝ դե-
 նարի միսջ, և երեք կապիճ գարի՝ դենարի միոջ.
 և ձէթ և գինի մի՝ փասեսցես:
- 7 Եւ յորժամ երաց զկնիքն չորրորդ, լուսյ ձայն
 8 ի չորրորդ կենդանւոյն զի ասէր ¹Թէ Գամ": Եւ
 տեսի, և ասա ձի շրոռոս, և որ նստէրն ի վերայ
 նորա՝ ⁴ունէր զմիսհ, և Գժոխք երթայլին զհետ
 նորա. և տուաւ ⁵նմա իշխանութիւն չորրորդ մա-
 սին աշխարհի սատակել սրով և սովով և մահ-
 ուամբ և գազանօք երկրի:

¹ Ի Յաննիս, «ման»՝ եկ, «յլ»՝ եկ և տես

² Ի Յաննիս, «ման»՝ ել յաղթող և զի յաղթեսցէ.
 «յլ»՝ ել յաղթող և յաղթեսց

³ Յանն, կենդանեացն որ ասէր

⁴ Յանն, անունն նմա Մահ ⁵ Բազուս, նոցա

- 9 Եւ յորժամ երաց զկնիքն հինգերորդ՝ տեսի ի ներքոյ սեղանոյն զհոգիս ¹ամենայն ²մարդկան զենեալ՝ վասն բանին Աստուծոյ և վասն վկայու-
- 10 թեան նորա զոր ունէին : Որք ասէին ի ձայն մեծ, Մինչեւ յերբ, Տէր սուրբ և ճշմարիտ, ոչ դասիս, և խնդրես զվրէժ արեան մերոյ ի բնակ-
- 11 չաց երկրի : Եւ տուաւ ³նոցա արկանելիս սպիտակս՝, և ասացաւ նոցա զի հանգիցեն փոքր մի ժամանակ, մինչեւ լցցին ծառայակիցք նոցա և եզրարք նոցա որք հանդերձեալ են կատարել իրրեւ զնոսա :
- 12 Եւ տեսի յորժամ երաց զկնիքն վեցերորդ, եղեւ շարժումն մեծ, և արեգակն եղեւ սեաւ իբրեւ զկապերտ այծեայ, և լուսինն ⁴բոլորովին եղեւ իբ-
- 13 րեւ արիւն : Եւ ասաեղք երկնից թօթափեցան յերկիր, որպէս ⁵տերեւ թղենւոյ զի ուժգին շար-
- 14 ժիցի ի հողմոյ՝. Եւ երկինք իրրեւ զմագաղաթեայ գիրս գալարին. և ամենայն լերինք և կղզիք ի տեղ-
- 15 ւոյ իւրեանց շարժեցան : Եւ թագաւորք երկրի և իշխանք, հազարապետք և մեծամեծ և զօրաւորք և ամենայն ծառայք և ամենայն ազատք թագու-
- 16 ցին զինքեանս յայրս և ի ձերպս վիմաց : Եւ ասէին

¹ Ի Յաննին պախասէ

² Ոմանս, զենեւոց

³ Յայնն, նոցա իւրաքանչիւր արկանելի սպիտակ

⁴ Յաննս պախասէ

⁵ Յայնն, որպէս թղենի ընկենու զպտուղս իւր խակս, յուժգին հողմոյ շարժեալ

¹Լերանց թէ՛ Անկերուք ի վերայ մեր, և ցբլուրս՝
17 թէ Մաժկեցէք զմեզ՝: Զի եկն օր մեծ բարկու-
թեանն ²նորա, և ո՞վ կարէ կալ ³առաջի նորա՝:

ԳԼ. Է

- 1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս զի կային ի չորս անկիւնս երկրի, և ունէին զչորս հողմս երկրի, զի մի՛ շնչեացէ հողմ ի վերայ երկրի և մի՛ ի ծովու և մի՛ ի ծառս: Եւ տեսի այլ հրեշտակ զի ել յարեւելից, և ունէր զկնիք Աստուծոյ կենդանւոյ, և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ սու չորս հրեշտական՝ որոց ⁴առեալ էր իշխանութիւն՝ ապա-
- 3 կանել զերկիր և զծով. Եւ ասէր, Մի՛ վնասէք երկրի, մի՛ ծովու, մի՛ ծառոց. դագարեցէք մինչեւ
- 4 կնքեցից զծառայս Աստուծոյ իմոյ: Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն զի էին հարեւր քառասուն և չորք
- 5 հազարք՝ կնքեալք յազգէ որդւոցն Իսրայելի. Յազգէն Յուդայ՝ երկուսասան հազար կնքեալ, յազգէն Ռուբենի՝ երկուսասան հազար կնքեալ, յազգէն
- 6 Գադայ՝ երկուսասան հազար կնքեալ, Յազգէն Ասերայ՝ երկուսասան հազար կնքեալ, յազգէն Նեփթաղիմայ՝ երկուսասան հազար կնքեալ, յազգէն

¹ Յայնն, լերանց և վիմաց թէ՛ Անկերուք ի վերայ մեր և ծածկեցէք զմեզ յերեսաց այնորիկ որ նստի ի վերայ աթուոյն՝ և ի բարկութենէ Գառինն

² Ո՛հան, նոցա

³ Ի Յուանին պակասէ

⁴ Յայնն, տուեալ էր

⁵ Յայնն, կնքեացուք

⁶ Յայնն, մերոյ ի ճակատս նոցա

- 7 Մանասէի՝ երկոտասան հազար կնքեալ, Յազգէն
 Շմաւոնի՝ երկոտասան հազար կնքեալ, յազգէն
 Ղեւեայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ, յազգէն
- 8 Իսաքարայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ, Յազգէն
 Զարուղոնի՝ երկոտասան հազար կնքեալ, յազգէն
 Յովսեփու՝ երկոտասան հազար կնքեալ, յազգէն
 Բենիամինի՝ երկոտասան հազար կնքեալ :
- 9 Եւ յետ այսորիկ տեսի և ահա ժողովուրդ բա-
 զում որոց ոչ գոյր թիւ, յամենայն հեթանոսաց
 և յամենայն ազգաց և յամենայն լեզուաց և յա-
 մենայն ժողովրդոց, որք կային առաջի աթոռոյն
 և առաջի Գառինն՝ արկեալ զիւրեամբք հանդերձս
 10 սպիտակս, և արմաւենիս ի ձեռս իւրեանց : Աղա-
 ղակէին ի ձայն մեծ և առէին, Փրկութիւն Աս-
 տուծոյ մերոյ, որ նստի ի վերայ աթոռոյն, և Գա-
 11 ուինն : Եւ ամենայն հրեշտակք կային շուրջ զա-
 թոռովս և զերիցամբքն և զչորիւք կենդանեօքն,
 և անկանէին յերեսս առաջի աթոռոյն և երկիր
 12 պագանէին Աստուծոյ, Ասելով, Ամէն. որհնու-
 թիւն և փառք և իմաստութիւն և գոհութիւն և
 պատիւ և զօրութիւն և շնորհք Տեսուն Աստու-
 13 ծոյ մերոյ յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն : Եւ ա-
 սէ ցիս մի յերիցանց անտի. Սոքա որ զգեցեալ են
 զհանդերձս սպիտակս՝ ո՞յք են, և ՚կամ ուստի՞
 14 գան : Ես ասացի ցնա, Տէր, դու գիտես. և ասէ
 ցիս, Սոքա են որ գան ի վշտաց մեծաց, և լուա-
 ցին զարկանելիս իւրեանց և սպիտակացուցին ար-
 15 եամբք Գառինն : Ասան այնորիկ են առաջի աթո-

¹ Յոյն, կարողութիւն

² Ի Յունիս պալատի

ուրիշ Աստուծոյ, և պաշտեն զնա զտիւ և զգիշեր
 ի տաճարի նորա, և որ նստի ի վերայ աթոռոյն՝
 16 ¹բնակեալ է ի նոսա՞: ²Ոչ քաղցիցեն և ²ոչ ծա-
 րաւիցեն, և ոչ մեղիցէ նոցա ոչ արեգակն և ոչ
 17 տօթ: ³Եւ Գառնն ի միջոյ աթոռոյն ⁴իւրոյ
 հովուեսցէ զնոսա, և առաջնորդեսցէ նոցա ⁵ի կե-
 նաց աղբեր ջրոյ կենդանւոյ. քանզի է հատ՝
 Աստուած զամենայն արտօսը յաչաց նոցա:

ԳԼ. Ը

1 **Ե**ւ յորժամ եբաց զկնիքն եւթներորդ, եղեւ լու-
 2 թիւն յերկինս որպէս կէս ժամու: Եւ տեսի ⁶հրեշ-
 տակս եւթն՝ որ առաջի Աստուծոյ կային. և տուաւ
 3 նոցա եւթն փող: Եւ այլ հրեշտակ եկն և եկաց
 առ սեղանն, և ունէր խնկանոց ոսկի, և տուաւ
 նմա խուսկ բազում, զի մատուցէ ⁷զազօթս ամե-
 նայն սրբոց ի վերայ ոսկեղէն սեղանոյ առաջի ա-
 4 թոռոյն: Եւ ել ծուխ խնկոցն ⁷ազօթք սրբոցն
 5 ⁸ի ձեռաց հրեշտակացն՝ առաջի Աստուծոյ: ⁹Եւ

¹Յայն, եղիցի վրան ի վերայ նոցա

²Յայն, Ոչ եւս

³Յայն, Զի

⁴Ի Յոաննիս պախատ

⁵Յայն, յաղբերս կենաց ջրոց. և ջնջեսցէ

⁶Յայն, զեւթն հրեշտակսն

⁷Յայն, յազօթս, խմ, ընդ ազօթս

⁸Յայն, ի ձեռանէ հրեշտակին

⁹Յայն, Եւ առ հրեշտակն զխնկանոցն և ելից զնա

- ելից հրեշտակն զխնկանոցն՝ ի հրոյ սեղանոյն, և արկ
 զնա յերկիր. և եղեւ որոտումն և ձայնք և փայ-
 6 լատակումն և շարժումն մեծ: Եւ եւթն հրեշտակքն
 որ ունէին եւթն փողս՝ պատրաստեցին զինքեանս
 առ ի հարկանել:
- 7 Եւ առաջին հրեշտակն եհար զփողն, և եղեւ
 կարկուտ և հուր և արիւն խառնեալ, և անկաւ
 յերկիր, և զերրորդ մասն երկրի այրեաց, և զեր-
 րորդ մասն ծառաց այրեաց, և զամենայն դալար
 խոտոյ այրեաց:
- 8 Եւ երկրորդ հրեշտակն փողեաց, և իբրեւ զլետուն
 մի մեծ հրդեհեալ անկաւ ի ծով, և եղեւ երրորդ
 9 մասն ծովու արիւն. Եւ աստակեցաւ երրորդ մասն
¹լուղակաց, և որ ունէր շունչ կենդանի ապակա-
 նեցաւ՝:
- 10 Եւ երրորդ հրեշտակն փողեաց, և անկաւ յերկ-
 նից ասաղ մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրեւ զղամբար, և
 11 անկաւ յերրորդ մասն գետոց և աղբերաց. Եւ էր
 անուն աստեղն ²Գառնուլթիւն. և բազումք մեռան
 ի գառնուլթենէ ջուրցն՝:
- 12 Եւ չորրորդ հրեշտակն փողեաց, և վիրաւորէր
 երրորդ մասն արեգական և երրորդ մասն լուսնի
 և երրորդ մասն աստեղաց. ³և խաւարէր՝ երրորդ

¹Յայն, արարածոց որ ի ծովու, որոց էր շունչ. և
 երրորդ մասն նաւուց ընկղմեցաւ

²Յայն, Աւշինդր, և երրորդ մասն ջուրց եղեւ յաւ-
 շինդր, և բազումք ի մարդկանէ մեռան ի ջուրցն,
 զի դառնացան

³Յայն, զի խաւարեացի

մասն նոցա, ¹և երրորդ մասն գիշերոյ՝ նոյն-
պէս :

13 Եւ տեսի և լուայ ձայն ²հրեշտակի [թուուցելոյ
ի մէջ երկնից զի առէր ի ձայն մեծ, վա՛յ, վա՛յ,
վա՛յ, ³որ բնակեալ են յերկրի, յորժամ լինիցի
ձայն երիցն եւս փողոց զոր կամիցին հրեշտակքն՝
հարկանել :

ԳԼ. Թ

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր, և տեսի զի
ասաղ մի անկաւ յերկնից, և տուաւ նմա բանալի
2 գբոյն անդնդոց. ⁴Եւ ելանէր՝ ծուխ ի գբոյն որպէս
զծուխ հնոցի մեծի. և խաւարեցաւ արեգակն և
3 ⁵օդք : Եւ ի գբոյն՝ ելանէր մարախ յերկիր. և
տուաւ նոցա լիխանութիւն իբրեւ զխայթոցս
4 կարճի. Եւ ասացաւ նոցա զի մի՛ մեղիցեն խոսոյ
երկրի ⁶և մի՛ ամենայն ծառոց, բայց միայն ⁷մար-
դոյ երկրայնոյ՝, որ ոչ ունիցին ⁸զկնիք ի վերայ ճա-

¹Յայնն, և տիւն մի՛ ծագեացէ զերրորդ մասն իւր,
և գիշեր

²Ո՛մանք, արծուոյ

³Յայնն, որոց բնակեալ են յերկրի ի մնացելոց ձայ-
նից փողոյն երից հրեշտակաց որ հանդերձեալ են

⁴Բազու-մք, Եւ երաց զգուբն անդնդոց, և ելանէր

⁵Յայնն, օդք ի ծխոյ գբոյն : (3) Եւ ի ծխոյն

⁶Բազու-մք, և մի՛ ամենայն դալարւոյ, և

⁷Յայնն, մարդկան

⁸Բազու-մք, զկնիք Աստուծոյ

- 5 կատու իւրեանց : Եւ տուաւ նոցա հրաման զի մի սպանանիցեն զնոսա, այլ չարչարեսցեն զնոսա ամիսս հինգ, և չարչարանք նոցա իբրեւ զխայթոցս կարծի
- 6 որ հարկանիցէ զմարդ : Եւ յաւուրոն յայնոսիկ խնդրեսցեն մարդիկ զմաս, և մի՛ գտցեն. և ցան.
- 7 կան մեռանել, և փախիցէ ի նոցանէ մաս : Եւ նմանութիւն մարախոյն՝ նմանութիւն ձիոյ պատ. րաստելոյ ի պատերազմ. և ի վերայ գլխոց նոցա իբրեւ զպսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ, և երեսք նոցա
- 8 իբրեւ զերեսս մարդոյ. Եւ հերք նոցա իբրեւ զհերս
- 9 կնոջ, և ատամուէք նոցա իբրեւ զառիւծու : Եւ ունէին զրահս իբրեւ զզրահս երկաթի. և ձայն թեւոց նոցա իբրեւ զձայն կառավար ձիոց բազմաց որ ար-
- 10 շաւեն ի պատերազմ : Եւ ունէին ագիս ըստ նմանութեան կարծի, և խայթոց յագիս նոցա. և ունէին իշխանութիւն չարչարել զմարդիկ ամիսս հինգ :
- 11 Եւ ունին թագաւոր ի վերայ իւրեանց զհրեշտակն դժոխոց. և անուն նորա Երրայեցերէն՝ ¹Աղբագոն, 12 որ կոչի ²ի Հայ բարբառ կորուստ : Ահաւասիկ վայ մի էանց, և վայք երկու գալոց են :
- 13 Եւ վեցերորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն, և լուայ ³ձայն ի չորից կենդանեացն՝ որ էին առաջի սե-
- 14 զանոյն՝ Աստուծոյ, Զի ասէր ցհրեշտակն վեցերորդ որ ունէր զփողն, Լոյծ զչորս հրեշտակսն զկապեալս

¹Յայն, Արադդոմն

²Յայն, ի Յոյն բարբառ Ապողղիոն

³Ի Յունիս, «ժան»՝ ձայն մի ի չորից եղջերաց սեղանոյն ոսկւոյ որ առաջի. «յլ»՝ ձայն մի յեղջերաց սեղանոյն, ևն. «յլ»՝ մի ի սեղանոյն, ևն.

- 15 Ի վերայ գետոյն մեծի Եփրատայ : Եւ լուծան չորք
 հրեշտակքն պատրաստեալք ի ժամ և յօր և յա-
 միս և ի ասարի, զի սպանցեն զերրորդ մասն մարդ-
 16 կան : Եւ համարք հեծելոց զօրաց նոցա ¹բեւրք
 բիւրուց և հաղարք հազարաց լուայ՝ զթիւ նոցա :
 17 Եւ ²տեսի ձիս ի տեսլեանն, և հեծեալս ի նոսա՝
 որք ունէին զրահս հրեղէնս և ³յակինթս հրդեհեալս
 ծծմբով՝. և գլուխք ձիոցն իբրեւ զգլուխս առիւ-
 ծուց . և ի բերանոյ նոցա հուր ելանէր և ծուխ և
 18 ծծումբ : Եւ ⁴ի հարուածոցս յայսցանէ՝ մեռաւ
 երրորդ մասն մարդկան՝ ի հրոյն և ի ծխոյն և
 19 ի ծծմբոյն որ ելանէր ի բերանոյ նոցա : Զի ⁵իշխա-
 նութիւն ի բերանս է նոցա և յազիս նոցա, և ազիք
 նոցա նմանութիւն օձի . և ունէին գլուխս որով
 20 ⁶սատակէին զանիրաւս՝ : Եւ այլք ի մարդկանէ որ
 ոչ մեռան ի հարուածոցս յայսցանէ՝ ոչ ապաշխտ-
 րեցին և ոչ գարձան ի գործոց ձեռաց իւրեանց,
 յերկրպագութենէ դիւաց և կռոց յոսկեղինաց և
 յարծաթեղինաց և ի պղնձոյ և ի քարէ և ի փայտէ,
 որք ոչ տեսանել կարեն և ոչ լսել և ոչ գնալ .
 21 Եւ ոչ ապաշխարեցին ի մարդասպանութենէ և ի դե-
 ղատուութենէ և ի պուռնկութենէ և ի գողութենէ
 իւրեանց :

¹Յայն, երկու բեւրք բիւրուց, և լուայ

²Յայն, այսպէս տեսի

³Յայն, յակինթեղէնս և ծծմբեղէնս

⁴Ո՛հան+, յերից հարուածոց աստի

⁵Ո՛հան+, իշխանութիւն ձիոցն

⁶Յայն, փնասէին

Գ.Լ. Ժ

- 1 **Ե**ւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր զի իջանէր յերկնից, և զգեցեալ էր ամպ, և ծիածան ի գլուխ նորա. և երեսք նորա իբրեւ զարեգակն, և ոսք
- 2 նորա որպէս սիւն հրոյ: Եւ ունէր ի ձեռին իւրում գրկոյք մի բացեալ. և եղ զոտն իւր զաջ
- 3 ի վերայ ծովու, և զձախն ի վերայ երկրի: Եւ ազաղակեաց ի ձայն մեծ, գոչեաց իբրեւ զառիւծ. և յորժամ աղաղակեաց, խօսեցան եւթն որոտ.
- 4 մունք յիւրեանց ձայնս: Եւ յորժամ խօսեցան եւթն որոտմունքն, կամէի գրել. և լուսայ ձայն յերկնից զի ասէր, Կնքեա զոր խօսեցան եւթն որոտմունքն, և մի՛ գրեր: Եւ հրեշտակն զոր տեսի, որ եղ զոտն իւր ի վերայ ծովու և զմեւսն ի ցամաքի, համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկինս. Եւ երդուաւ ի կենդանին յաւիտենից որ ¹հաստատեաց զերկիր և որ ի նմա, զի ոչ եւս կայ՝ այլ ժամանակ.
- 7 Այլ յաւուրս ձայնի եւթներորդ հրեշտակին, յորժամ հարցէ զփողն, կտաարեացի խորհուրդն Աստուծոյ որ աւետարանեցաւ ²ի ձեռն՝ ծառայից իւրոց մարգարէիցն:
- 8 Եւ ձայնն զոր լուսայ յերկնից՝ դարձեալ խօսեցաւ ընդ իս և ասէ, Երթ, առ զգրկոյսն զոր ունի հրեշտակն բացեալ ի ձեռին իւրում, և կայ ի վերայ

¹Յոնն, հաստատեաց զերկինս և որ ի նմա, և զերկիր և որ ի նմա, և զծով և որ ի նմա, զի ոչ եւս իցէ

²ի Յոննին պատմէ

- 9 ծովու և ցամաքի : Եւ ես երթեալ ¹առ Տրեշտակն՝
 խնդրեցի ի նմանէ՞ . և ասէ ցիս , Առ զսա և կեր
 զդոյն , և դառնասցի յորովայն քո , այլ ի բերան քո
 10 է քաղցր իբրեւ զմեղր : Եւ առ ի զգրկոյսն ²բացեալ
 ի Տրեշտակէն՝ և կլայ զնա . և էր ի բերան իմ որ-
 պէս մեղր . և յորժամ կերայ , դառնացաւ որո-
 11 վայն իմ : Եւ ասէ ցիս , Հասանէ քեզ դարձեալ
 մարգարէանալ ի ժողովուրդս և ի հեթանոսս և
 ի լեզուս և ի թագաւորս ³երկրի :

ԳԼ. ԺԱ

- 1 Եւ տուաւ ինձ եղէգն նման գաւազանի . և կայր
 Տրեշտակն և ասէր ցիս , Արի և չափեա զտաճարն
 Աստուծոյ և զսեղանն և զերկրպագուսն որ ի նմա :
 2 Եւ զգաւ թն որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա և
 մի՛ չափեր , զի առեալ է զնա հեթանոսաց . և
 զքաղաքն սուրբ կոխեցեն ամիսս քառասուն և
 3 երկուս : Եւ տաց երկուց վկայից իմոց և մարգա-
 րէասցին աւուրս հազար երկերիւր և վաթսուն՝
 4 զգեցեալ քուրձ : Սոքա են երկու ձիթենիքն և եր-
 կու ճրագք , որ կան սուաջի ⁴Աստուծոյ ⁵յերկրի :
 5 Եւ որք կամիցին փնասել նոցա , հուր ելցէ ի բե-
 րանոյ նոցա և կերիցէ զթշնամիս նոցա . և որք կա-

¹Յայնն , առ Տրեշտակն , ասացի ցնա , հուր ինձ
 զգրկոյսն

²Յայնն , ի ձեռսնէ Տրեշտակին

³Յայնն , բազումս

⁴Բազումս , Տեառն

⁵Յայնն , երկրի

- 6 միցին մեղանչել նոցա՝ այսպէս սատակեացին : Սոքա ունին իշխանութիւն փակել զերկինս զի մի՛ տեղասցէ զաւուրս մարգարէութեան նոցա . և ունին իշխանութիւն ի վերայ ջուրց դարձուցանել զնոսա յարիւն , և հարկանել զերկիր յամենայն
- 7 հարուածս՝ քանիցս անգամ և կամիցին : Եւ յորժամ կասարեացեն ¹զամենայն աւուրս վկայութեան՝ իւրեանց , յայնժամ գազանն որ ելանէ յանդնդոց՝ տացէ ընդ նոսա պատերազմ , և յաղթեացէ նոցա և սպանցէ զնոսա : Եւ դի նոցա ²անկեալ կայցէ ի մէջ հրապարակաց քաղաքին նոցա մեծի՝, որ անուանեալ կոչի ըստ հոգւոյն Սողոմ և
- 9 Եգիպտոս , ուր և Տէրն ³նոցա խաչեցաւ : Եւ անցեն զնոսա ամենայն ցեղք և մողովուրդք և ամենայն լեզուք և հեթանոսք , զի դի նոցա անկեալ կայցէ զերիս ⁴աւուրս . և ոչ տացեն թաղել ի գերեզմանս զոսկերս նոցա : Եւ որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ լինին և խնդան ի վերայ նոցա , մինչեւ ընծայս և պատարագս տանել միմեանց . վասն զի սոքա երկոքին մարգարէքս ⁵չարչարեցեն զբնակիչս երկրի :
- 11 Եւ յեա երից աւուրց և կիսոյ հոգի կենդանի յԱստուծոյ ⁶մացէ ի նոսա . և ⁷յարիցեն կայցեն՝ ի վերայ ոտից իւրեանց , և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ ի վերայ ամենեցուն որ տեսինն զնոսա : Եւ
- 12

¹Յայնն, զվկայութիւն

²Յայնն, ի հրապարակի քաղաքին մեծի

³Ոմանս, մեր

⁴Յայնն, աւուրս և կէս

⁵Յայնն, չարչարեցին

⁶Յայնն, եմուտ

⁷Յայնն, կացին

- ¹ լուսայ զձայն մեծ որ ասէր ցնոսա , ² վերացէք՝ ելէք աստ՝ . և ելին յերկինս ամսովք , և տեսին զնո-
- 13 սա թշնամիք իւրեանց : Եւ ի ժամուն յայնմիկ շարժումն մեծ եղեւ , և տասներորդ մասն քաղաքին ընկղմեցաւ , և մեռան ի շարժմանէն արք եւթն հազար . ³ և յետ այնորիկ աս մեծ եղեւ յամենեանն՝ և փառս ապշին Աստուծոյ երկնաւորի :
- 14 Ահաւասիկ վայն երկրորդ էանց , և վայն երրորդ գալոց է վաղվաղակի :
- 15 Եւ յորժամ եւթներորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն , ⁴ եղեւ ձայն յերկինս և ասէ՝ , Եղեւ թագաւորութիւն ⁵ ամենայն տիեզերաց Տեառն մերոյ և Քրիստոսի իւրոյ . և թագաւորեացէ ⁶ ի վերայ ամենայնի՝ յաւիտեանս յաւիտենից : Եւ քսան և չորք երիցունքն որ նստէին յաթուս իւրեանց առաջի Աստուծոյ՝ անկանէին ի վերայ երեսաց իւրեանց և երկիր պագանէին ⁷ Տեառն Աստուծոյ , և ասէին ,
- 17 Գոհանամք զքէն , Տէր Աստուած Ամենակալ , որ էն և ⁶ ես և ⁷ առեր զզօրութիւն քո մեծ և թագաւորեցեր : Եւ հեթանոսք բարկացան , և եկն բարկութիւն քո , և ժամանակ մեռելոց զի դատեսցին . և ասս վարձս ծառայից քոց մարգարէից

¹ Բազմ-մտ , լուսան

² Յայնն , ելէք այսր

³ Յայնն , և որք մնացինն՝ զահի հարան

⁴ Յայնն , եղեն ձայնք մեծամեծք յերկինս որ ասէին

⁵ Ի Յայնն պակասէ

⁶ Յայնն , որ էրն

⁷ Ոմանք յատելան , որ գալոցն է

- և սրբոց, երկիւղածաց անուան թո, փոքունց և մեծամեծաց, և տպականես զապականիչս երկրի:
- 19 Եւ բացաւ տաճարն Աստուծոյ որ յերկինս, և երեւեցաւ ¹տապանակն ²Աստուծոյ ի տաճարն իւր, և եղեն փայլատակմունք և ձայնք և որստմունք և շարժումն և կարկուտ մեծամեծ:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս. կին մի արկեալ զիւրեւ զարեգակն, և լուսին ի ներքոյ ոտից նորա. և ի վերայ գլխոյ նորա պսակ աստեղեայ յերկստասանից:
- 2 Եւ էր յղի, և ճչէր յերկնելն, և բազում վշտօք մերձ էր ի ծնանել:
- 3 Եւ երեւեցաւ այլ նշան յերկինս, և ահաւասիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն, որոյ էին գլուխք եւթն և եղջերք տասն. և ի վերայ գլխոց նորա եւթն խոյրք:
- 4 Եւ տուան նորա քարչէր վերրորդ մասն աստեղաց երկնից, և արկ զնոսա յերկիր. և վիշապն կայր առաջի կնոջն որ հանդերձեալ էր ծնանել, զի յորժամ ծնցի կինն զորդի իւր, կլցէ զնա ³վիշապն:
- 5 Եւ ծնաւ ³կինն արու որ հանդերձեալ է հովուել զամենայն հեթանոսս գաւազանաւ երկաթեաւ. և յափշտակեցաւ որդի նորա առ Աստուած և առ աթոռ նորա:
- 6 Եւ կինն փախեաւ յանապատ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ յԱս-

¹ Յոնն, ասպանակն ուխտին

² Ի Յունիս, «ման» իւրոյ, այլ՝ Տեսուն

³ Ի Յունիս պախսի

- տուժոյ, զի կերակրեսցի անդ. աւուրս հազար երկերիւր և վաթսուհի :
- 7 Եւ եղեւ պատերազմ յերկինս . Միքայել և հրեշտակք իւր կռուէին ընդ վիշապին . և վիշապն պատերազմէր ¹զօրօք իւրովք : Եւ ոչ կարացին կալ
- 8 ընդդէմ, և տեղի ոչ գաաւ նոցա յերկինս : Եւ անկաւ վիշապն մեծ, օձն առաջին, որ անուանեալ կոչի ²Բէեղզեբուղ և Վատանայ որ մոլորեցոյց զամենայն տիեզերս ³երկրի . և հրեշտակք նորա ընդ
- 10 նմա անկան : Եւ լուայ ձայն մեծ յերկնից որ ասէր, Արդ եղեւ զօրութիւն և փրկութիւն և արքայութիւն Վատուծոյ մերոյ, և իշխանութիւն Սժեղոյ նորա . զի անկաւ չարախօսն եզբարց մերոց, որ չարախօսէր զնոցանէ առաջի Վատուծոյ զսիւ և
- 11 զգիշեր : Եւ նոքա յաղթեցին նմա արեամբ Գառինն, և բանիւ վկայութեան ⁴նորա . և ոչ հաճեցան ընդ վիշապն՝ մինչեւ ի մահ : Վասն այսորիկ ⁵ուրախ լիցին երկինք՝ և ամենայն որ բնակեալ ⁶ե՛ն ի նմա . ⁷վայ երկրի և ծովու զի անկաւ Բանսարկուն առ ձեզ, որ ունի զցատումն բազում, ⁸և կացցէ առ սակաւ մի ժամանակս :
- 13 Եւ յորժամ ետես վիշապն թէ անկաւ յերկիր, 14 զհետ եղեւ կնոջն որ ծնաւ զմանուկն արու : Եւ

¹Յոյն, և հրեշտակք նորա

²Յոյն, Բանսարկու

³Ի Յոյնին պատմէ

⁴Յոյն, իւրեանց . և ոչ սիրեցին զոգի իւրեանց

⁵Յոյն, ուրախ լերուք, երկինք,

⁶Յոյն, էք

⁸Յոյն, գիտացեալ եթէ ու-

⁷Ոհմտ, վայ բնակչաց

նի սակաւ ժամանակ

տուանս կնոջն երկու թեւք արծուոյ մեծի զի թռիցէ
 յանապատ ի տեղի իւր . ուր կերակրէր անդ ժա-
 մանակ և ժամանակս և կէս ժամանակի յերեսաց
 15 օձին : Եւ եհեղ օձն ի բերանոյ իւրմէ զհետ կնոջն
 16 ջուր զի ընկղմեսցէ զնա : Եւ օգնեաց երկիր կնոջն,
 և եբաց երկիր զբերան իւր և եկուլ զջուրն զոր
 17 եհեղ վիշապն ի բերանոյ իւրմէ : Եւ ցասեալ վի-
 շապն ընդ կնոջն, և գնաց պատերազմել ընդ այլ
 զաւակս նորա որք պահէին զպատուիրանս Աստու-
 18 ծոյ, և ունէին զվկայութիւնն Յիսուսի : Եւ ¹կաց
 ի վերայ աւաղոյ ծովու :

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ տեսի զի ելանէր ի ծովէն գազան, և ունէր
 գլուխս եւթն և եղջերս տասն, և ի վերայ եղջերաց
 նորա տասն խոյր, և ի վերայ գլխոյ նորա անուն
 2 հայհոյութեան : Եւ գազանն զոր տեսի նման ըն-
 ձու, և ոտք նորա իբրեւ զարջու, և բերան նորա
 որպէս զառիւծու . և ետ նմա վիշապն զղօրութիւն
 3 իւր և զաթոռ իւր և զիշխանութիւն մեծ : Եւ մի
 ի գլխոց նորա ²վիրաւորեալ էր ի մահ . և վեր մահ-
 ուան նորա ողջանայր . և զարմացաւ ամենայն երկիր
 ընդ գազանն, ³զի ետ նմա վիշապն զթաղաւորու-
 4 թիւն իւր : Եւ երկիր պագին վիշապին որ ետ զիշ-
 խանութիւնն գազանին, ⁴և ասէին, Ո՞վ իցէ նման

¹ Ո՞՞նք, կացի

² Յոյն, էր որպէս վիրաւորեալ

³ Ի Յոյնին պահասէ

⁴ Յոյն, և երկիր պագին գազանին և ասէին

գազանիս . կամ ո՞վ կարիցէ պատերազմել ընդ
 5 դմա : Եւ տուաւ նմա բերան խօսել զմեծամեծս
 և զհայհոյութիւն . և տուաւ նմա իշխանութիւն
 6 զամիսս քառասուն և երկու : Եւ եբայ զբերան իւր
 հայհոյութեամբ առ Աստուած , և հայհոյեաց զա-
 նուն նորա և զխորանն նորա , և ¹զերկնային խորանն :
 7 Եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ ամենայն
 8 ազգաց և լեզուաց և ժողովրդոց : Զի երկիր պագցեն
 նմա ամենայն որ բնակեալ են ընդ երեսս երկրի .
 որոց ոչ են գրեալ անուանք նոցա ի դպրութիւն
 9 կենաց Գառինն զենլոյ ի սկզբանէ աշխարհի : Ոչք
 10 ունին ականջս լսելոյ՝ լուիցեն : ²Զի են ոմանք՝ որք
 ի գերութեան վարեացին , և են ոմանք՝ որ սրով
 մեռցին , և են ոմանք՝ որ անձամբ զանձինս սպա-
 նանիցեն . աստ է համբերութիւն և հաւատ սրբոց :
 11 Եւ տեսի այլ գազան զի ելանէր յերկրէ , և ու-
 նէր եղջերս երկու նման գառինն , և խօսէր իբրեւ
 12 զվիշապն : Եւ զիշխանութիւն զամենայն զառաջնոյ
 գազանին գործէր առաջի նորա . և առնէր զերկիր
 և զամենայն բնակիչս նորա զի երկիր պագանիցեն
 գազանին առաջնոյ , ³մինչեւ ողջացի վէր մահու
 13 նորա : Եւ առնէր նշանս բազումս , և տայր հրոյ
 14 իջանել յերկնից յերկիր առաջի մարդկան : Եւ
 մոլորեցուցանէր զորո բնակեալ են յերկրի՝ նշանօքն

¹Յայնն, զորս բնակին յերկինս : (7) Եւ տուաւ նմա
 առնել պատերազմ ընդ սուրբս և յաղթել նոցա , և
²Յայնն, Եթէ ոք ի գերութիւն վարէ , ի գերութիւն
 վարեացի . եթէ ոք սրով սպանանէ , սրով սպանցի
³Յայնն, որոյ ողջացեալ էին վէրք մահուան նորա

որ տուեալ են ի ձեռս նորա, առնել առաջի գա-
 զանին. ¹ասեն ցնա ընակիչք երկրի, Արա զպատ-
 15 կեր գազանին, որ ի վերայ սրոյն եկեաց: Եւ տուաւ
 նմա ²իշխանութիւն զի տացէ հոգի պատկերի գա-
 զանին, և զի խօսեսցի պատկերն. և երկիր պագցեն
 նմա ամենայն ընակիչք երկրի, և որ ոչ պագցէ
 16 երկիր պատկերի գազանին՝ սպանցէ զնա: Եւ ³ա-
 րասցէ զամենայն, զիոքունա և զմեծամեծս և զմե-
 ծատունս և զաղքասս, և զազատս և զծառայս,
 զի տացէ նոցա դրոշմ յաջու ձեռին. ⁴և ի վերայ
 17 ճակատու նոցա: Եւ ոչ ոք կարասցէ գնել և վա-
 ճառել, եթէ ոչ ունիցի զդրոշմ ⁵«գրոյն» և՝ զանուն
 18 գազանին ⁶և զթիւ անուան նորա: Աստ է իմաս-
 տութիւն. որ օւնի միտս՝ համարեսցի զթիւ գա-
 զանին. ⁷«թիւ եղեալն մարդոյ», և թիւ ⁸անուան
 նորա է այս,՝ վեց հարեւր վաթսուն և վեց:

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ տեսի, և ահա Գառն կայր ի վերայ լեւինն
 Սիոփնի. և ընդ նմա հարեւր քառասուն և չորք

¹Յոյն, և ասէր ցորս ընակեալ են ի վերայ երկրի
 առնել պատկեր գազանին որ ունի զվերս սրոյն,
 և եկեաց

²Ի Յունին պահասի

³Յոյն, առնէ զամենեւեան

⁴Յոյն, կամ

⁵Յոյն, զի թիւ մարդոյ է

⁶Յոյն, նորա

1 Հազարք, որ ունէին զանուն նորա և անուն՝ Հօր
 2 նորա գրեալ ի վերայ ճակատուց նոցա : Եւ լուայ
 ձայն յերկնից որպէս զձայն ջուրց բազմաց և ձայն
 որոտման մեծի . և լուայ իբրեւ զձայն քնարահա-
 3 րաց, զի հարկանիցեն զքնարս իւրեանց : Եւ երգէին
 զերգս նորա առաջի աթոռոյն և առաջի չորից կեն-
 դանեացն և առաջի երիցանցն . և ոչ ոք կարէ գի-
 տել զերգս նոցա, բայց միայն հարեւր քառասուն
 4 և չորս հազարքն, որք ազատեալ են յերկրէ : Սոքա
 են որք ընդ կանայս ոչ խառնակեցան, և են կու-
 սանք . սոքա զկնի երթան Գառինն ուր և երթիցէ .
 սոքա ²ընտրեցան ի մարդկանէ առաջի՝ Աստուծոյ
 5 և Գառինն : Եւ ի բերան նոցա ոչ գտաւ սուս,
 զի անբիծք են³ :
 6 Եւ անսի այլ հրեշտակ թուուցեալ ի մէջ երկ-
 նից . և ունէր աւետիս յաւիտենական աւետարա-
 նել ⁴ամենայն ազգաց և լեզուաց որ բնակեալ են
 7 յերկրի : Եւ ասէր ի ձայն մեծ, Երկերուք յԱս-
 տուծոյ և տուք փառս նմա, զի եկն ժամ դա-
 տասանի նորա . և երկիր պագէք Արարչին երկնի
 և երկրի և ծովու և աղբերաց ջուրց :
 8 Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր զհետ նո-
 րա և ասէր, Անկաւ, անկաւ Բաբելոն մեծն,

¹ Յամանս պախստ

² Յայնն, գնեցան ի մարդկանէ յերախայրիս

³ Ոմանս, յաւելան, առաջի աթոռոյն Աստուծոյ

⁴ Յայնն, որոց բնակեալ են ի վերայ երկրի, ամենայն
 ազգաց և ազանց և լեզուաց և ժողովրդոց

- ¹ Ի գինւոյ արբեցութենէ՝ ի ցասմանէ՝ ի պոռնկութեանէ իւրմէ՝ որ արբեցոյց զամենայն հեթանոսս՝:
- 9 Եւ այլ հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա, և ի ձայն մեծ ասէր, Ով որ երկրպագեաց գազանին և պատկերի նորա, և կամ զդրոշմ նշանի նորա առ ի ճակատ իւր և կամ ի վերայ աջոյ ձեռին իւրոյ,
- 10 Այնպիսին արբցէ ի բաժակէ ցասմանն Աստուծոյ, արկելոյ յանապակէ բարկութեան բաժակին, և տանջեսցի հրով և ծծմբով առաջի ²Աստուծոյ և
- 11 Գառինն: Եւ ծուխ ³նոցա ելցէ՝ յաւիտեանս յաւիտենից. և ոչ ունին ⁴հանգիստ որք երկիր պագին գազանին ի տուէ և ի գիշերի, և որք երկիր պագին պատկերին, և առին զդրոշմ և զանուն նորա՝:
- 12 Եւ համբերութիւն սրբոցն աստ է. ⁵այս՝ որք պահեն զպատուիրանս Աստուծոյ և զհաւատս Յիսուսի:
- 13 Եւ լուսոյ ձայն յերկնից որ ասէր ցիս, Գրեալ, Երանի մեռելոցն՝ որք ի Տէր ննջեցին՝ ⁶այժմիկ վաղվաղակի՝. զայս ասէ Հոգին, քանզի հանգեանս յաշխատութենէ իւրեանց. ⁷բայց միայն՝ գործք իւրեանց չոգան զհետ նոցա:

¹ Յայն, զի ի գինւոյ ցասման պոռնկութեան իւրոյ արբոյց ամենայն հեթանոսաց

² Յայն, հրեշտակաց սրբոց

³ Յայն, տանջանաց նոցա ելանէ

⁴ Յայն, հանգիստ ի տուէ և ի գիշերի որք երկիր պագանեն գազանին և պատկերի նորա, և որ միանգամ առնու զդրոշմ անուան նորա

⁵ Ի Յիսուսին, յամենս պախաւ, յայլ՝ աստ

⁶ Յայն, այսուհետեւ ⁷ Յայն, զի

14 Եւ տեսի, և ահա ամպ սպիտակ, և ի վերայ ամպոյն նստէր նման Որդւոյ մարդոյ, և ի գլուխ իւր պսակ սակի, և ի ձեռին իւրում ունէր գերանդի սրեալ:

15 Եւ այլ հրեշտակ ելանէր յերկնից, աղաղակէր ի ձայն մեծ և ասէր, Որ նստիսդ ի վերայ ամպոյդ՝ առտքեա զգերանդիդ քո և հնձեա, զի եկն ժա-

16 մանակ հնձոց, և հասեալ են հունձք երկրի: Եւ արկ որ նստէր ի վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր յերկիր, և հնձէր զամենայն բնակիչս երկրի:

17 Եւ այլ հրեշտակ ելանէր ի տաճարէն որ յեր-

18 կինս, և ունէր և սա գերանդի որեալ: Եւ այլ

հրեշտակ ելանէր ի սեղանոյն որ ունէր իշխանու-

թիւն ի վերայ հրոյ, և աղաղակեաց ի ձայն մեծ

առ հրեշտակն որ ունէր զգերանդին սրեալ, և ա-

սէր, ¹Կթեա զողկոյղս յայդւոյ երկրէ, զի հասեալ

19 է խաղողդ ի դմս: Եւ արկ հրեշտակն զգերանդի

իւր յերկիր, և կթէր զխաղող նորս, և արկանէր

20 ²ի հնձանն Աստուծոյ ի մեծ: Եւ կոխեցաւ հնձանն

արտաքոյ քաղաքին, և ելանէր ի հնձանէն արիւն

մինչեւ ի սանձս ³ձիոյն՝ և երկայնութիւն նորս՝

հազար և վեց հարեւր ասպարէզ:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ տեսի այլ նշան յերկինս մեծ և սքանչելի. հրեշտակս եւթն սրք ունէին եւթն վերս ղկնի. զի

¹Յայնն, Չգեա զգերանդիդ սրեալ և կթեա

²Յայնն, ի հնձան ցասմանն

³Յայնն, ձիոց ընդ

2 Ի ոքոք կատարէր բարկութիւնն Աստուծոյ : Եւ տեսի որպէս ծով ապակեզէն խառնեալ հրով . և որք յաղթեցին գազանին և պատկերի նորա և թուոյ անուան նորա ¹ և գրուի նորա , Ի ոքոք կային ի վերայ ծովուն ապակեղինի , և ունէին զքնարս Աստուծոյ . Եւ երգէին զերգս Մովսիսի ² առաջի Աստուծոյ , և զերգս Գառլինն՝ ասելով թէ Մեծամեծ և սքանչելի են գործք քո , Տէր Աստուած ամենակալ , արդար և ճշմարիտ են ճանապարհք քո ,

4 Թագաւոր ³ ամենայն ⁴ հեթանոսաց : Եւ ո՞վ ոք ոչ ⁵ երկիցէ և փառաւորեացէ ⁶ զսուրբ անուն՝ քո . զի դու միայն սուրբ , ³ և արժանի երկրպագելոյ , զի ամենայն հեթանոսք եկեացեն և երկիր պագցեն առաջի քո , ⁷ Տէր , յորժամ տրդտրութիւն քո յայտնեացի :

5 Եւ յետ այսորիկ տեսի և բացաւ տաճարն խորանին վկայութեան որ էր յերկինս : Եւ ելանէին ի տաճարէն եւթն հրեշտակք որք ունէին եւթն հարուածս , և զգեցեալ էին կտաւս մաքուրս և պայծառս , և դօտեւորեալ էին աս ստեամբք իւրեանց գօտիս ոսկեղէնս : Եւ ⁸ ի չորից կենդանեացն ⁹ տուաւ եւթն հրեշտակացն եւթն ¹⁰ սկաւառակս լի ցաւամբն Աստուծոյ կենդանւոյն յաւիտեանս

¹ Յոմանս պատմութիւն
² Յոմանս, ծառայի
³ Ի Յոմանս պատմութիւն
⁴ Կաթ, ազգաց . Այլ՝ յաւիտեանից . և Այլ՝ սրբոց
⁵ Յոմանս, երկիցէ ի քէն , Տէր
⁶ Յոմանս, զանուն
⁷ Յոմանս, զի արդարութիւն քո յայտնեցաւ
⁸ Յոմանս , մին ի չորից
⁹ Յոմանս , ետ
¹⁰ Յոմանս, սկաւառակս ոսկեղէնս

8 յաւիտեանից : Եւ լցաւ տաճարն ծխով փառացն Աստուծոյ և զօրութեան նորա . և ոչ ոք կարէր մտանել ի տաճարն՝ մինչեւ կատարեսցին եւթն հարուածքն եւթն հրեշտակացն :

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ լուայ ձայն մեծ ի տաճարէն զի ասէր ցեւթն հրեշտական, Երթայք, հեղէք ղեւթն սկաւառակսդ ցասամանն Աստուծոյ յերկիր :

2 Եւ գնաց ¹առաջին հրեշտակն՝ և եհեղ զսկաւառակ իւր յերկիր . և եղեն հարուածք չարսչարք ի վերայ մարդկան որ ունէին զդրոշմ գաղանին, և երկիր պագին պատկերի նորա :

3 Եւ ²երկրորդ հրեշտակն՝ եհեղ զսկաւառակ իւր ի ծով, և ³դարձան ջուրքն յարիւն մեռեալ . և ամենայն շունչ կենդանի որ էր ի ծովու՝ սատակեցաւ :

4 Եւ ⁴երրորդ հրեշտակն՝ եհեղ զսկաւառակ իւր
5 ի գետս և յաղբերս ջուրց, և եղեւ արիւն : Եւ լուայ ⁵ի հրեշտակէն զի ասէր, ⁶Արդար է՝ որ էնն և է, և սուրբ ի գործս իւր՝ զի այսպէս դատեցաւ .

6 Վասն զի զարիւն սրբոց և զարիւն մարգարէիցն

¹Յայնն, առաջինն
²Բազմ-ժ, երկրորդն
³Յայնն, եղեւ արիւն իբրեւ զմեռելոյ
⁴Բազմ-ժ, երրորդն
⁵Յայնն, ի հրեշտակէն ջուրց
⁶Յայնն, Արդար ես որ էն և որ էրն, սուրբն, զի այսպէս դատեցար

- Տեղին ¹ամպարիշտք . ²վասն այնորիկ արիւն ետ ըմ-
 7 պել նոցա ըսա արժանւոյն՝ : Եւ լուայ ի սեղանոյ
 անտի զի սոէր , Այո , Տէր Աստուած Ամենակալ ,
 արդար և ճշմարիտ են դատաստանք քո :
 8 Եւ ³չորրորդ հրեշտակն՝ եհեղ ⁴ի սկաւառակէ
 9 իւրմէ՝ ի վերայ արեգական : Եւ տուաւ նմա խոր-
 շակահար առնել զմարդիկ հրով . և տապացան
 մարդիկ ի տապ մեծ , և հայհոյեցին ⁵զԱստուած
 որ ունի իշխանութիւն ի վերայ հարուածոցս այսո-
 ցիկ . և ոչ ապաշխարեցին ⁶ի փառս Աստուծոյ :
 10 Եւ ⁷հինգերորդ հրեշտակն՝ եհեղ ⁴ի սկաւառա-
 կէ իւրմէ՝ ի վերայ ամփոռոյ գազանին , և եղել թա-
 գաւորութիւն նորա խաւարեալ . և ծամէին զլե-
 11 զսւս իւրեանց յախտէ ցաւոցն , Եւ հայհոյեցին
 զԱստուած երկնից ի ցաւոց իւրեանց և յախտէ
 դառնութեանն , և ոչ ապաշխարեցին ի գործոց
 իւրեանց :
 12 Եւ ⁸վեցերորդ հրեշտակն՝ եհեղ ⁴ի սկաւառա-
 կէ իւրմէ՝ ի վերայ գետոյն մեծի Եփրատայ , և
 ցամաքեցան ջուրք նորա զի պատրաստեցի ճա-
 13 նապարհ ⁹թագաւորի ելիցն արեւու : Եւ տեսի

¹ Ի Յաննէն պատմի

² Յայնն , և արիւն ետուր նոցա ըմպել զի արժանի են

³ Բազմա՛մ , չորրորդն

⁴ Յայնն , զսկաւառակ իւր

⁵ Յայնն , զանուն Աստուծոյ

⁶ Յայնն , տալ փառս Աստուծոյ

⁷ Բազմա՛մ , հինգերորդն

⁸ Յայնն , թագաւորաց

⁸ Բազմա՛մ , վեցերորդն

որ յելիցն արեւու

¹ «Գի ելանէին» ի բերանոյ վիշապին և ի բերանոյ գազա-
 նին և ի բերանոյ սուտ մարդարէին ոգիք երեք ան-
 14 սուրբք իբրեւ զգորսո : Քանզի նորա էին ոգիք
 դիւականք, որք աւնէին զնշանս և երթային առ
 թագաւորս ամենայն երկրի ժողովել զնոսա ի պա-
 տերազմ յօրն մեծ Տեսուն Ամենակալի : ² Քանզի
 15 այսպէս ասաց Տէր՝. (Ահա դամ իբրեւ զգող, ե-
 րանի որ իցեն արթունք, և պահեսցեն զհանդերձս
 իւրեանց. զի մի՛ մերկ շքեցցին, և երեւեցին ա-
 16 մօթանք իւրեանց :) Եւ ժողովեցին զնոսա ի տեղի
 մի, որ կոչի Եբրայեցերէն Արմագեդոն :
 17 Եւ ³ եւթներորդ հրեշտակն՝ եհեղ ³ ի սկաւառակէ
 իւրմէ՝ ի վերայ օգոյ. և ել ձայն մեծ ⁴ յերկնից
 18 և՝ յարթուոյն ասելով, Եղեւ : Եւ եղեն փայլա-
 տակմունք և ձայնք և որոտմունք. և եղեւ շար-
 ժումն մեծ, որպիսի չիք եղեալ ի սկզբանէ յորմէ
 հետէ եղեւ մարդ ի վերայ երկրի այնպիսի շարժումն
 19 մեծ : Եւ եղեւ քաղաքն մեծ յերիս մասունս, և
 քաղաքք աղգացն անկան. և Բաբելոն մեծ յիշե-
 ցաւ առաջի Աստուծոյ տալ նմա զբաժակն զինւոյ
 20 ցասման բարկութեան նորա : Եւ ամենայն կղզիք
 21 փախեան, և լերինք ի միջոյ բարձան : Եւ կարկուտ
 մեծ իբրեւ կշիռ սաղանդոյ միոյ իջանէր յերկնից
 ի վերայ մարդկան. և հայհոյեցին մարդիկ զԱս-

¹ Ի Յաննին պատմէ

² Բազասմ, եւթներորդն

³ Յայն, զսկաւառակ իւր

⁴ Ի Յաննին, «մանք» ի տաճարէն, «յլք» ի տաճարէն
 երկնից,

տուած ¹յերկինս վասն հարուածոյ կարկտին զի մեծ էր ²հարուածն և սաստիկ”:

ՔԼ. ԺԷ

- 1 **Ե**ւ եկն մի ո՞քն յեւթն հրեշտակացն որք ունէին զեւթն սկաւառակսն, խօսեցաւ ընդ իս և ասէ, եկ այսր, և ցուցից քեզ զդատաստանս մեծ պողո-
- 2 նրկին որ նստի ի վերայ ջուրց բազմաց: Ընդ որում պողոնկեցան թագաւորք երկրի, և արբեցան ընսկիչք երկրի ի դինւոյ արբեցուծեան պողոնկուծեան
- 3 նորա: Եւ առ տարաւ զիս յանապատ հոգւոյն. և տեսի կին մի զի նստէր ի վերայ կարմիր գազանի, և լի էր անուամբ հայհոյութեան, և գազանն զոր տեսի սենէր գլուխս եւթն և եղջերս
- 4 տասն: Եւ կինն զգեցեալ էր ծիրանիս և կարմիրս, և զարդարեալ ոսկւով և մարգարտով և սկամբք պատուականօք, ունելով բաժակ սակի ի ձեռին իւրում, և լի էր գարշելի և անմաքուր պողոնկու-
- 5 թեամբ: Եւ ի ճակատն նորա գրեալ անուն՝ Քորհոզ ³մեծն Բարելոն, մայր պողոնկաց և գարշել-
- 6 եաց երկրի: Եւ տեսի զկինն արբեցեալ յարենէ սրբոց և յարենէ ⁴ամենայն վկայիցն. և զարմացայ
- 7 տեսեալ զնա՝ զարմացումն մեծ: Եւ ասէ ցիս հրեշտակն, Ընդէ՞ր զարմացար. ես տացից քեզ զՔորհոզս կնոջն, և զգազանին որ բարձեալ ունի զնա. որ ունի զեւթն գլուխս և տասն եղջերս:

¹ Ի Յայնն պատմութեան

² Յայնն, հարուած նորա յոյժ

³ Յայնն, Քորհոզ, ⁴ Յայնն, վկայիցն Յիսուսի

- 8 Եւ գազանդ զոր տեսեր, որ էր և չէ, և հան-
դերձեալ է ելանել ի գժոխոց և ի կորուստ երթալ .
և ¹զարմացան ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ի վե-
րայ երկրի որոց ոչ էին գրեալ անուանք նոցա
ի գիր կենաց ի սկզբանէ աշխարհի, ²զոր տեսանէիր՝
- 9 զգազանն զի էր և չէ, և մերձ է : Աստ է ³իմաստու-
թիւն՝ որ ունի միտս՝. եւթն գլուխն եւթն լերինք
են, ուր կինն նստեալ էր ի վերայ նոցա . և նոքին
թագաւորք են եւթն, ⁴և թագաւորք եւթն գո-
լով,՝ Հինգն անկան, և մին ⁵եկաց, և մինն ոչ է
եկեալ . և յորժամ գայ՝ սակաւիկ մի ժամանակ
11 ունի : Եւ գազանն որ էր և չէ, և նա ութերորդ
է . և է յեւթանց անտի, և ի կորուստ երթալոց
12 է : Եւ տասն եղջեւրն զոր տեսեր՝ տասն թագա-
ւորք են, որոց չեւ եւս է առեալ զթագաւորու-
թիւն, այլ ⁶առնուն և կան իշխանք ի մի ժամ . և
13 առնուն նոքա զիշխանութիւն՝ ընդ գազանին : Սոքա
մի կամս ունին, և զզօրութիւն և զիշխանութիւն
14 գազանին տան : Եւ ընդ Գառինն պատերազմին, և
Գառնն յաղթէ նոցա . զի Տէր է ⁷նոցա և թագա-
ւոր թագաւորաց, և որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են,
15 ընտրեալք և հաւատացեալք : Եւ ասաց ցիս, Եւ

¹Յայն, զարմացին

²Յայն, տեսեալ

³Յայն, միտք որոյ է իմաստութիւն

⁴Ի Յո-նին պատմէ

⁵Յայն, կայ

⁶Յայն, առնուն իշխանութիւն իբրեւ թագաւորք
զմի ժամ

⁷Յայն, տերանց

ջուրքն զսր տեսեր, սւր նստէր պոռնիկն, ժողո-
 վուրդք են և բազմութիւնք և ազգք և լեզուք :
 16 Եւ տասն եղջեւրքն զոր տեսեր ¹գազանին, նոքա
 տեսցեն զպոռնիկն և ատեսցին զնա, և զմարմին
 17 նորա կերիցեն և այրեսցեն զնա հրով : Քանզի
 Աստուած եղ ի սիրտս նոցա առ ի լինել նոցա
 մի կամս, և տալ զթագաւորութիւն զազանին
 18 մինչեւ կատարեսցի բանն Աստուծոյ : Եւ կինն զոր
 տեսեր է քաղաքն մեծ, որ ունի զթագաւորութիւն
 ի վերայ թագաւորութեանց երկրի :

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ իջեալ յերկ-
 նից որ ունէր իշխանութիւն մեծ, և երկիր լուսա-
 2ւորեցաւ ի փառաց նորա : Եւ ազազակեաց ի ձայն
 մեծ՝ ասելով, ²Անկաւ Բաբելոն մեծն, որ եղեալ էր՝
 բնակութիւն գիւսաց և արգել ամենայն այսոց
 պղծոց, և բանտ պահպանութեան ամենայն ³ոգւոց
 3 անարբից և ատեսցելոց : Ասան զի ի բարկութենէ
 գինւոյ պոռնկութեան նորա արբին ամենայն ազգք,
 և թագաւորք երկրի ⁴որ ընդ նմա պոռնկեցան. և
 վաճառականք երկրի ի նորա զօրութեանն յօրա-
 4 նալոյ մեծացան : Եւ լուսայ ⁵ձայն յերկնից զի ասէր,
 Ելէք ի միջոյ դորա, ժողովուրդ իմ, զի մի՛ հաղորդ

¹ Յայնն, ի վերայ գազանին, նոքա ատեսցեն զպոռնիկն և ամայի արասցեն զնա և մերկ

² Բաբելոն, Անկաւ, անկաւ Բաբելոն մեծն, և եղեւ

³ Յայնն, թոռնոց

⁴ Ի Յայնն պահասէ

⁵ Յայնն, այլ ձայն

լիցիք մեղաց դորա, և մի՛ ¹զհարուածս դորա ըն-
 5 գունիցիք. Ձի հասին կցեցան մեղք դորա մինչեւ
 յերկինս. և յիշեաց Աստուած զամպարշտութիւնս
 6 դորա: ²Եւ հատուցանէ՞ դմա որպէս և հատոյցն
³մեղ. և ⁴առցէ դա՞՞ երկպատիկ ըստ գործոց իւրոց.
 և զբաժակն որով խառնեացն՝ խառնեցէք դմա
 7 կրկին: Որչափ փառաւորեաց զինքն և խայտաց,
 այնչափ հատուցէք դմա ⁵սուգ. զի ի սրտի իւրում
 ասէր թէ Յամենայն ժամ նստայց ես թագուհի,
 8 և այրի ոչ եւս եղէց⁶. Վասն այնորիկ ի միում ա-
 ւուր եկեացեն ի վերայ դորա հարուածք՝ մահ և
 սուգ և սով, և ի հուր այրեսցի. զի հզօր է Տէր
 9 Աստուած որ գատեցաւն զդա: Եւ լայցեն և կո-
 ծեսցին ի վերայ դորա թագաւորք երկրի, որք ընդ
 դմա պոռնկեցան և խաղացին. և հեծեսցեն, յոր-
 ժամ տեսցեն զծուխ կիզման տանջանաց դորա:
 10 Ի հեռաստանէ կայցեն վասն երկիւղի տանջանաց
 դորա և ասացեն, ⁷Վա՛յ քաղաքիդ մեծի Բաբել-
 լոնի, քաղաք հզօր, զի ի միում ժամու եկին հա-
 11 սին դատաստանք քո: Եւ վաճառականք երկրի ող-
 բասցեն և սգասցեն ի վերայ ⁸քո, զի զբեռն նոցա

¹Յայնն, ի հարուածոց

²Յայնն, Հատուցէք

³Ի Յաննին, ի Բաղսմա պակասի. ոմանք սաննն՝ մեղ

⁴Յայնն, կրկնեցէք

⁵Յայնն, տանջանս և սուգ

⁶Բաղսմա՛ք յա-եւլան, և սուգ ոչ տեսից

⁷Յայնն, Վա՛յ, վա՛յ

⁸Յայնն, նորա

- 12 ոչ ոք գնէ: ¹Եւ շահք որ ի քէն՝ ոչ եւս իցէ,՝ ոսկւոյ
 և արծաթոյ և սկտնց պատուականաց և մարգար-
 տոյ և բեհեզոյ և ծիրանւոյ և ²ոսկեթելի և որդան,
 և ամենայն փայտ խնկոյ և ամենայն անօթ փղոսկրեայ
 և ամենայն անօթ ի փայտէ պատուականէ և
 13 ի պղնձոյ, և յերկաթոյ և ի կճոյ, Եւ կինամոմոն
 և ամենայն խուռնկ և եւղ և կնդրուկ և գինի և
 ձէթ և նաշիհ և ցորեան, և ³ստացուածք ամենայն,՝
 սրջառ և ոչխար. և երիվարաց և կառաց ⁴որ վայել
 14 է մարմնոց՝ և ոգւոց մարգկան: Եւ ամենայն ⁵ցան-
 կութիւն անձին քո գնաց ի քէն, և ամենայն ³լու-
 սափայլ վայելչութիւնն, ³պարտրան և գէրն՝ և
 15 սպիտակն գնաց ի քէն, և ոչ եւս գտցես զայդ: Եւ
 ամենայն շահավաճառք ⁶այսոքիւք մեծացեալք՝
 ի քէն՝ ի ըաց կացցեն վասն երկիւղի տանջանաց ⁷քոց՝
 16 լալով և սուգ առնլով, Ասացեն, Վա՛յ, վա՛յ,
 քաղաք մեծ, որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծիրանիս
 և որդան, ոսկեղօծս և քարինս պատուականս և
 17 մարգարիտս. Չի ի միում ժամու պակասեցաւ այն-
 չափ մեծութիւն քո. և ամենայն նաւավար և ա-
 մենայն որ ի տեղիս տեղիս նստեն, և նաւաղք և
 որք միանգամ ⁸ուռկանաւ գործեն՝ ի հեռաստանէ

¹ Յայնն, բեռն, կամ, վաճառ

² Յայնն, մետաքսի

³ Ի Յայննին պախտէ

⁴ Յայնն, մարմնոց

⁵ Յայնն, պտուղ ցանկութեան

⁶ Յայնն, սոցա մեծացեալք ի նմանէ

⁷ Յայնն, նորա

⁸ Յայնն, ի ծովու

- 18 ¹կայցեն լալով, Եւ ²աղաղակեսցեն տեսանելով
 զԹուխ կիզման նորա, ասելով, Ո՞նման է քաղա-
 19 քիս այսմիկ մեծի: Եւ ³արկցեն հող ի վերայ գլխոց
 իւրեանց, և գուժալով ձայնիւ մեծաւ, լալով և
 սգալով ⁴ասասցեն, Վա՛յ, վա՛յ, քաղաք մեծ, ⁵որով
 ամենեքեան մեծանայաք՝ որք ունէաք զնաւս ի ծովս
 վասն պատուականութեան քո, զի՞ ի միում ժամու
 20 ապականեալ կործանեցար: Ուրախ լերուք ի վերայ
 նորա երկինք և սուրբ առաքեալք և մարգարէք,
 զի դատեցաւ Աստուած զդատաստան ձեր ի դմանէ:
 21 Եւ առ հրեշտակ հզօր քար մի իբրեւ զերկան
 մեծ, և ընկէց ի ծով ասելով, Այսպէս ⁶յարձակ-
 մամբ անկցի Բաբելոն քաղաք մեծ, և այլ ոչ եւս
 22 գտցի: Եւ ձայն քնարերգաց և երաժշտականաց,
⁷արուեստականաց և փողահարաց և թմբկի՝ այլ
 23 ոչ եւս լուիցի ⁸ի քեզ. Եւ լոյս ճրագի և ձայն եր-
 կանի՝ այլ ոչ եւս երեւեսցի ի քեզ, և ձայն փեսայի

¹Յայն, կայցին

²Յայն, աղաղակէին

³Յայն, արկին

⁴Յայն, ասէին

⁵Յայն, յորում մեծացան ամենեքին որ ունէին
 նաւս ի ծովու վասն պատուականութեան նորա.
 զի ի միում ժամու աւերեցաւ

⁶Յայն, ուժգնութեամբ

⁷Յայն, սրնգահարաց և փողահարաց

⁸Յայն, ի քեզ. և ամենայն արուեստագէտ ամենայն
 արուեստի մի՛ եւս գտցի ի քեզ. և ձայն երկանի
 մի՛ եւս լուիցի ի քեզ. (23) Եւ լոյս ճրագի

և ձայն հարսին այլ ոչ եւս լուիցի ի քեզ . ¹և ոչ՝
 վաճառականք քո . ²փառաւորք և՝ մեծամեծք երկ-
 րի , ³որ զուարճացեալ էին ի քեզ ,՝ վասն զի կա-
 խարդութեամբ դեղատուութեան քո մնլորեցան
 24 ամենայն ազգք : Եւ ⁴ի քեզ ամենայն՝ արիւն մար-
 գարէից և սրբոց դատաւ , և ամենայն ⁵զրեւոց յերկ-
 րին կենդանեաց :

ԳԼ. ԺԹ

- 1 Եւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազմութեան
 յերկինս ասելով , Ալէլուիա , փրկութիւն և փառք
 2 և պատիւ և զօրութիւն ⁶Աստուծոյ մերում . Ձի
 ճշմարիտ և արդար են դատաստանք նորա . զի
 դատեաց զպոռնիկն մեծ ⁷ի պոռնկութեան՝ իւ-
 րում , և խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց
 3 ի ձեռաց նորա : Եւ կրկին անդամ ³օրհնեցին և՝
 ասացին , Ալէլուիա . և ծուխ նորա ելանէր յաւի-
 4 տեանս յաւիտենից . Եւ անկան քսան և չորք երի-
 ցունքն և չորք կենդանիքն , և երկիր պագին Աս-
 տուծոյ որ նստէր յաթոռ ³փառաց , ասելով , Ամէն ,
 5 Ալէլուիա : Եւ ձայն յաթոռոյն ելանէր՝ ասելով ,

¹Յայն, քանզի

²Յայն, էին

³Ի Յանին պատիւ

⁴Յայն, ի նմա

⁵Յայն, սպանելոց ի վերայ երկրի

⁶Ոման, Տեառն Աստուծոյ

⁷Յայն, որ ապականեաց զերկիր ի պոռնկութեան

Օրհնեցէք զԱստուած մեր, ամենայն ծառայք նորա,
 և որք երկնչիք ի նմանէ, փոքունք և մեծամեծք :
 6 Եւ լուայ ¹ ձայն բազմութեան մեծի, և իբրեւ զձայն
 ջուրց բազմաց, և իբրեւ զձայն հզօր որոտման,
 ասելով ² դարձեալ, Ալէլուիա, վասն զի թագաւորեաց
 7 ւորեաց ³ Աստուած ⁴ մեր Ամենակալ, Խնդամք և
 ցնծամք և սամք փառս նմա, զի եկն հարսանիք
 Գառինն, և կինն ⁵ հարսն նորա պատրաստեաց
 8 զինքն : Եւ տուաւ նմա զգենուլ բեհեզս սպիտակս
 սուրբս ⁶ և լուսափայլս՝ որ է բեհեզն՝ արդարու-
 9 թիւն սրբոցն : Եւ ⁷ մի յերիցանցն՝ ասէր ցիս, Գրեա
² զայդ, Երանելիք են ամենեքեան որ կոչեցեալ են
 10 յընթրիս հարսանեաց Գառինն : Եւ ես անկեալ
 առաջի ոտից նորա, ⁷ երկիր պագի՝ նմա . և ասէ
 ցիս, ⁸ Անսա, մի՛ անկանիր առաջի իմ, քանզի և
 ես՝ ծառայակից քո եմ և եղբարց քոց որք ունին
 զվկայութիւնն Յիսուսի ² Գրիստոսի . Տեառն՝ Աս-
 տուծոյ ² միայն երկրպագեա . ² քանզի հաստատու-
 թեամք Յիսուսի է տեսիլդ և հոգի մարգարէու-
 թեանդ,՝ զի վկայութիւն Յիսուսի է ⁹ Հոգւովն
 Սրբով՝ որ ի մարգարէսն էր :

¹ Յայն, իբրեւ զձայն

² Ի Յաննին պախաւ

³ Բազում, Տէր Աստուած

⁴ Ի Բազում պախաւ

⁵ Յայն յաւելս, և ասէ ցիս, Այս են բանք ճշմարիտք Աստուծոյ

⁸ Յայն, Զգոյշ լեր, մի՛

⁶ Յայն, անկայ

⁹ Յայն, Հոգին մարգարէութեան

⁷ Յայն, երկիր պագանել

րէութեան

- 11 Եւ տեսի զերկինս բացեալ և ահա ձի սպիտակ,
 և որ հեծեալն էր ի նմա՝ ¹Հաւատարիմ և ճշմա-
 րիտ, և արգարութեամբ դատի և պատերազմի,
 12 Եւ աչք նորա բոց հրոյ, և ի վերայ գլխոյ նորա
 պսակս բազումն. և ունէր անուն գրեալ, զոր ոչ ոք
 13 գիտէ բայց միայն ինքն: Եւ արկեալ զիւրեաւ
 հանդերձ ներկեալ արեամբ. և կոչէր անուն նորա
 14 Բան Աստուծոյ: Եւ ²զօրավարք երկնից և՝ զօրք
 երկնից զհետ երթային նորա ³ձիովք, զգեցեալք
 15 բեհեզս սուրբս և սպիտակս: Եւ ի բերանոյ նորա
 ելանէր սուր սրեալ, զի նովաւ հարցէ զազգս. և
 նա հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ,
 և նա կոխեսցէ զհնձսն գինւոյ ցոսման բարկու-
 16 թեան Աստուծոյ Ամենակալի: Եւ ունէր ի վերայ
 պատմուճանի իւրոյ և ի վերայ՝ «անդամոց իւրոց»
 գիր գրեալ, ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՅ ԵՒ ՏԵՐ
 ՏԵՐԱՆՅ:
- 17 Եւ տեսի այլ հրեշտակ որ կայր ի վերայ արե-
 գական, զի աղաղակեաց ի ձայն մեծ ամենայն
 հաւուց թուուցելոց ընդ մէջ երկնից՝ ասելով, Ե-
 կայք ժողովեցարուք ⁴ընթրիս մեծին Աստուծոյ:
 18 Եւ՝ կերիջիք զմարմինս թագաւորաց, ⁵և զմարմինս
 հզօրաց, և զմարմինս երիվարաց և ⁷ամենայն հե-

¹Բազումն, կոչի Հաւատարիմ

²Ի Յ-նին պսակս,

³Յ-նն, ձիովք սպիտակօք

⁴Յ-նն, ազդեր իւրոյ

⁵Բազումն, ի մեծ ընթրիս Աստուծոյ, (18) Զի

⁶Յ-նն, և զմարմինս հազարապետաց, և

⁷Ի Յ-նին պսակս

Ժելոց ի նոսա, և ¹զմարմինս ազատաց և ծառայից, մեծի և փոքու,

19 Եւ տեսի զգազանն և զթագաւորս երկրի և զզօրս նոցա ժողովեալս՝ առնել պատերազմ ընդ այնմ որ հեծեալն էր ի ձին սպիտակ և ընդ զօրս նորա:

20 Եւ ըմբռնեցաւ գազանն և որ ընդ նմա սուտ մարգարէն որ առնէր զնշանսն առաջի նորա, ²և զորս մոլորեցոյց և ետ առնուլ՝ զդրոշմ գազանին, և զերկրագոլս պատկերի նորա. և կենդանւոյն ³ար-

21 կին զնոսա՝ ի լիճ հրոյ այրեցելոյ ծծմբով: Եւ այլքն մեռան ի սրոյ հեծելոյն ի վերայ ձիոյն, յորոյ բերանոյ ելանէր սուրն. և ամենայն թռչունք յագեցան ի մարմնոց նոցա:

ԳԼ. Ի

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զի իջանէր յերկնից, և ունէր զփականս դժոխոց և շղթայս մեծ ի ձեռին իւրում. Եւ ըմբռնեաց զվիշապն, զօձն առտջին, որ է Բանասարկուն և Սատանայ, և կապեաց զնա

3 հազար ամ: Եւ արկ զնա յանդուռդս ⁴դժոխոց, և փակեաց և կնքեաց ⁵զնա, զի այլ մի՛ եւս մոլորեցուսցէ զազգս, մինչեւ կատարեսցի հազար ամն. և յետ այնորիկ պարս է լուծանել նմա սակաւ մի ժամանակ:

¹Յայնն, զմարմինս ամենեցուն,

²Յայնն, որովք մոլորեցոյց զոր առին

³Յայնն, արկան երկոքին

⁴Ի Յոանին պատի

⁵Յայնն, ի վերայ նորա

- 4 Եւ տեսի աթոռս , և նստան ի վերայ նոցա . և դատաւորութիւն տուաւ նոցա . ¹ընտրել զհոգիս ²չարչարելոցն վասն վկայութեանն Յիսուսի և վասն բանին Աստուծոյ , և զորս ոչն երկիր պագին ³գաղանին , և ոչ առին զգրոշմ նորս ի ճակատս իւրեանց և ոչ ի վերայ ⁴աջոյ ձեռին իւրեանց . և կացին և թագաւորեցին ընդ Քրիստոսի հազար ամ :
- 5 Եւ ⁵յետ այսորիկ ի մեռելոց ոչ ոք եկեաց , մինչեւ ի կատարել հազար ամին . այս է յարութիւն առաջին :
- 6 Երանի սրբոցն , որք ունին՝ բուժին ի յորութեանն առաջնում . ի վերայ սոցա երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութիւն . այլ եղիցին քահանայք Աստուծոյ և ⁶Տեառն Յիսուսի՝ Քրիստոսի . և թագաւորեցեն ընդ նմա հազար ամ :
- 7 Եւ յետ հազար ամին ⁷լուծցէ զՍատանայ և հանցէ ի բանտէ անտի . ելցէ՝ և մոլորեցուսցէ զազգս ամենայն ընդ չորս կողմանս երկրի , ⁸զԳոգ և զՄագոգ առցէ ի ձեռս ժողովել նոքօք զամենայն զօրս՝ ի սլատերաղմ . որոց թիւ նոցա իբրեւ զաւազ ծովու :
- 8 Եւ ⁹ելցեն ի լայնութիւն երկրի և ¹⁰սլատեցեն

¹ Յոնն , և

² Յոնն , գլխատելոցն .

³ Յոնն , գաղանին և պատկերի նորս

⁴ Ի Յոննին պատկեր

⁵ Յոնն , մնացորդք ի մեռելոց ոչ կեցին

⁶ Յոնն , երանելի և սուրբ է որ ունի

⁷ Յոնն , լուծցի Սատանայ ի բանտէ իւրմէ , և ելցէ

⁸ Յոնն , զԳոգ և զՄագոգ , ժողովել զնոսա

⁹ Յոնն , ելին

¹⁰ Յոնն , սլատեցին

շուրջ զբանակս սրբոցն և ¹զքաղաքին սիրելւոյ :
 9 Եւ իջցէ՝ հուր յերկնից առ ի յԱստուծոյ և ²կե-
 րիցէ զնոսա , և ³զզօրագլուխն նոցա զյատանայ որ
 մտորեցոյց զնոսա . և արկցէ զնոսա ի ծովն՝ հրոյ
 10 և ծծմբոյ , ուր էր գազանն Եւ սուս մարգարէն ,
 և չարչարեացին զտիւ և զգիշեր՝ :
 11 Եւ տեսի աթոռ սպիտակ մեծ , և ի վերայ նորա
 նստեալ յորոյ երեսացն երկնչէին և փախչէին եր-
 12 կինք և երկիր , և տեղի ոչ գտաւ նոցա : Եւ տե-
 սի զմեռեալս մեծամեծս և զփոքունս , որ կային ա-
 ռաջի ⁴աթոռոյն . և գրեանք բանային , և այլ գիրք
 բացան կենաց . և դատեցան մեռեալք ⁵ի գրելոցն՝
 13 ըստ գործոց իւրեանց : Եւ ետ ծով զմեռեալս իւր ,
 և մահ և դժոխք զիւրեանց մեռեալս . և դատե-
 14 ցան իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրեանց : Մահ և
 15 դժոխք մատնեցան ի լիճ հրոյն⁷ : Եւ որ ոք ոչ
 գտաւ ի գիրն կենաց գրեալ՝ արկաւ ի լիճ հրոյն :

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ տեսի երկին նոր և երկիր նոր . քանզի առա-

¹Յայն , զքաղաքն սիրելի : (9) Եւ էջ

²Յայն , կերաւ

³Յայն , Բանասարկուն որ մտորեցոյց զնոսա՝ արկաւ ի լիճն

⁴Յայն յա-էլ- , յաւիտեանս յաւիտենից

⁵Ոհան , Աստուծոյ

⁶Յայն , ի գրելոցն ի գիրսն

⁷Ի Յաննիս , Բազմա՛ յա-էլ-ան , այս է մահն երկրորդ .
 ոհան՝ այս է մահն երկրորդ , լիճ հրոյն :

- 2 ջինն երկինք և երկիր էանց . և ծով ոչ գոյր : ¹Եւ
 դքաղաքն սուրբ զնորն Երուսաղէմ տեսի զի իջա-
 նէր ²Սատուածոյ և յերկնից՝, զարդարեալ և պատ-
 3 րաստեալ որպէս հարսն աւն իւրոյ : Եւ լուսոյ ձայն
 յերկնից որ ասէր . Ահաւասիկ խորանն Աստուածոյ
 ի մէջ մարդկան , և բնակեացէ ընդ նոսա . և նոքա
 4 ժողովուրդ նմա . և ³սա Աստուած նոցա : Եւ ջնջեա-
 ցէ զամենայն արտօսր յաչաց նոցա . և միտ ոչ եւս
⁴գոյ , ոչ սուգ և ոչ աղաղակ և ոչ ցաւք ⁵և ոչ
 5 աշխատանք՝ ոչ եւս ⁶գոյ , զի առաջինն էանց : Եւ
 ասաց զիս որ նստէրն ի վերայ աթոռոյն , Ահաւա-
 սիկ սունեմ զամենայն նոր . և ասէ զիս , Գրեա ,
 6 այս բանք ճշմարիտ և հաւատարիմք : Եւ ասէ
 զիս , ⁷Եղէ ես՝ Ալփա և Ուլ , Սկիզբն և Կատարած .
 ես ծարաւելոցն աամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի :
 7 Որ յաղթէ՝ ժառանգեացէ զայս ամենայն . և ես
 եղէց ⁸նոցա Աստուած , և նոքա եղիցին ինձ որդիք՝ :
 8 Եւ ⁹ծուլացն և անհաւատից՝ ¹⁰սպանողաց և
 պոռնկաց և կախարդաց և կռապաշտից ⁵և դեղա-
 տուաց՝ , և ամենայն ստոց՝ ⁵ամպարչտաց , որոց՝

¹Ո՛հնէ , Եւ ես Յովհաննէս

²Յայնն , յերկնից , Սատուածոյ

³Յայնն , ինքն Աստուած եղիցի ընդ նոսա ,

⁴Յայնն , իցէ

⁵Ի Յսւնիւ պախաւէ

⁶Յայնն , իցեն

⁷Ո՛հնէ , Եղեւ . ես եմ

⁸Բազաստ , նմա Աստուած և նա եղիցի ինձ որդի

⁹Յայնն , երկչոտաց ¹⁰Յայնն , և պղծոց և սպանողաց

բաժինն իւրեանց ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով,
որ է մահն երկրորդ:

9 Եւ եկն առ իս մի յեւթն հրեշտակացն, որք ու-
նէին զեւթն սկաւառական լցեալս եւթն ¹վախճա-
նաւ կատարածովք, և խօսեցաւ ընդ իս և ասէ,

10 Եկ՛ ցուցից քեզ զհարսնն, ²և զկին Գառինն: Եւ
առ տարաւ զիս ի լեառն մի բարձր և մեծ, հոգ-
ւովս, և եցոյց ինձ զքաղաքն ³մեծ և՝ սուրբ՝ Երու-

11 սաղէմ. զի իջեալ էր յերկնից առ ի յԱստուծոյ. Եւ
ունէր զփառս Աստուծոյ. և էր ի նմա լուսաւորու-
թիւն նմանեալ ականց պատուականաց ⁴քար յաս-

12 պիս սառնատեսակ և կենդանի՝: Եւ էին պարիսպք
նորա մեծ և բարձր, և ունէր դրունս երկոտասան.
և ⁵յերկոտասան դրունսն՝ երկոտասան հրեշտակս, և

⁶անուանք իւրաքանչիւրոցն ի վերայ դրանցն գրեալ
13 էին ըստ երկոտասան ցելիցն խորայելի: Յարեւելից
կողմանէ դրունք երեք, և ի հիւսիսոյ կողմանէ

դրունք երեք, և ի հարաւոյ կողմանէ դրունք երեք,
14 և յարեւմտից կողմանէ դրունք երեք: Եւ պարիսպ
քաղաքին ունէր հիմունս երկոտասան, և ի նոսա

երկոտասան անուանք երկոտասան առաքելոց Գա-
15 ուինն: Եւ որ խօսէրն ընդ իս, ունէր եղէգն ոսկի
ի ձեռին իւրում զի չափեոցէ զքաղաքն և զդրունս

¹Յայն, հարուածովք վերջնովք

²Ի Յանին պատի

³Ի Բաղսմա պատի

⁴Յայն, իբրեւ զքար յասպիս սառնատեսակ

⁵Յայն, ի վերայ դրանցն

⁶Յայն, անուանս գրեալս ի վերայ, որ են երկոտա-
սան ցելից որդւոցն խորայելի

- 16 նորա և զպարիսպս նորա : Եւ էր քաղաքն քառա-
կուսի , և որչափ երկայնութիւնն նորա՝ նոյնչափ և
լայնութիւնն , ¹և բարձրութիւնն հաւասար , և էր
չափ երկայնութեանն նորա երկոտասան հազար առ-
պարէզս . և լայնութիւնն նորա և բարձրութիւնն
17 միաչափ կիվոս՝ : Եւ չափեաց զպարիսպն նորա
հարեւր և քառասուն և չորս ²ասպարէզս . չափ
18 մարդոյ որ է հրեշտակի : Եւ էր շինուած ³պարսպաց
քաղաքին՝ յասպիս . և քաղաքն էր ոսկի մաքուր՝
19 նման սուրբ ⁴և սպիտակ՝ ապակւոյ : Եւ հիմունք
⁵քաղաքին յամենայն ականց ⁶պատուականաց .
հիմն առաջին ⁴պարսպին յասպիս , երկրորդն՝ շա-
փիղա , երրորդն՝ պղնձագոյն , չորրորդն՝ զմրուխտ ,
20 Հինգերորդն՝ եղեգնաքար , վեցերորդն՝ սարգիոն ,
եօթներորդն՝ ոսկեքար , ութերորդն՝ ըիւրեղ , իննե-
րորդն՝ տպաղիսն , տասներորդն՝ քրիւսոպրոսս ,
21 մետասանն՝ յակինթ , երկոտասանն՝ ամեթոյս : Եւ
էին երկոտասան դրունք յերկոտասան մարգարտաց՝
⁴միաձեւ . և իւրաքանչիւրոցն դրունքն էին մի մի
դուռն՝ ի միոյ միոյ մարդարտէ . և ⁷ընդարձակու-
թիւնն քաղաքին ոսկի մաքուր որպէս զապակի պայ-
22 ծառ : Եւ տաճար ոչ տեսի ի նմա , քանզի Տէր

¹ Յոյն , և չափեաց զքաղաքն եղեգամբ ասպարէզս
երկոտասան հազար . երկայնութիւնն և լայնու-
թիւնն և բարձրութիւնն նորա հաւասար էին

² Յոյն , կանգուն

³ Յոյն , պարսպի նորա

⁷ Յոյն , հրապարակ

⁴ Ի Յոյնէն պակասէ

⁵ Յոյն , պարսպի քաղաքին

⁶ Յոյն , պատուականաց զարդարեալ

- Աստուած Ամենակալ տաճար էր ինմա և Գառնն :
 23 Եւ քաղաքին չէին պէտք արեգական և լուսնի , զի
 լուսաւորեցեն զնա . քանզի փառքն Աստուծոյ
 լուսաւորէին զնա յամենայն ժամ , և ճրագ ինմա՝
 24 Գառնն : Եւ գնային հեթանոսք ի լոյս նորա . և
 թագաւորք երկրի ¹լուսազգեաց լինէին ի փառաց
 25 նորա : Եւ գրունք նորա ոչ ²փակէին ի տուէ և
 ի գիշերի , այլ բաց կային հանապազորդ . և գիշեր
 26 ոչ եւս լինէր ինմա . Այլ փառք և պատիւ ազգաց :
 27 Եւ ոչ մտցէ անդ ամենայն ³չարտկամ և պիղծ՝ և
 ստուծիւն , բայց միայն որ գրեալ են ի դպրուծիւն
 կենաց Գառինն :

ԳԼ. ԻԲ

- 1 Եւ եցոյց ինձ ⁴մաքուր ⁵գետ կենդանի ջրոյ սառ-
 նատեսակ , որ ելանէր յաթոռոյն Աստուծոյ և
 2 Գառինն : Եւ ⁶գնայր ի մէջ հրապարակաց քաղա-
 քին . և զեղերբ գետոյն՝ աստի և անտի ծառ կե-
 նաց որ բերէր պաուղս երկոտասան , ըստ միոյ միոյ
 ամսոյ աային զպտուղս իւրեանց . և տերեւ ծառոյն
 3 էր բժշկուծիւն հեթանոսաց : Եւ նզովք անդ ոչ
 եւս էին . և աթոռն Աստուծոյ և Գառինն նորա էր

¹Յայնն, զփառս իւրեանց բերցեն առ նա

²Յայնն, փակեացին ի տուէ , զի գիշեր ոչ եղիցի անդ .

(26) Եւ բերցեն զփառս և զպատիւ ազգաց առ նա

³Յայնն, խառնակ , և որ առնէ պղծուծիւն

⁴Ի Բաղս-Տա պախսի

⁵Յայնն , գետ ջրոյ կենաց պայծառ իբրեւ զսկն վանի

⁶Յայնն , ի մէջ հրապարակի նորա և գետոյն

- 4 Ի նմա, և ծառայք նորա ¹պաշտէին զնա. Եւ ²տե-
սանէին զերեսս նորա. և անուն նորա գրեալ ³էր
- 5 Ի ճակատս նոցա: Եւ գիշեր ⁴ոչ անդ, և չէր ինչ
անդ պէտք ⁵ճրագի և լուսոյ արեգական, վասն զի
Տէր Աստուած ⁶լուսաւորէր զնոսա. և թագաւո-
րեացն յաւիտեանս յաւիտենից:
- 6 Եւ ասէ ցիս, Այս բանք հաւատարիմ են և
ճշմարիտ, և Տէր Աստուած ⁷մարգարէից սրբոց՝
առաքեաց զհրեշտակ իւր ⁸ժառայիդ իւրում՝ ցու-
- 7 ցանել զոր լինելոց է վաղվաղակի: Ահա գամ
վաղվաղակի. երանի որ պահէ ⁹զբան մարգարէու-
թեանս զայս:
- 8 Եւ ես Յովհաննէս լուսոյ և տեսի զայս ամենայն:
և յորժամ լուսոյ և տեսի, անկայ ¹⁰և երկիր պա-
գի՝ հրեշտակին որ ցուցանէր ինձ զայս ամենայն:
- 9 Եւ ասէ ցիս, ¹¹Մի՛ անկանիր առաջի իմ և երկիր
պագաներ՝. քանզի և ես ծառայակից քո եմ և
եղբարց քոց որ պահեացն զբան մարգարէութեան

¹Յայն, պաշտեացն

²Յայն, տեսցեն

³Ի Յաննէն պախատէ

⁴Յայն, ոչ եղիցի

⁵Ոճանք, լուսոյ ճրագի

⁶Յայն, լուսաւորեացէ

⁷Ոճանք, ոգւոց մարգարէից

⁸Յայն, ժառայից իւրոց

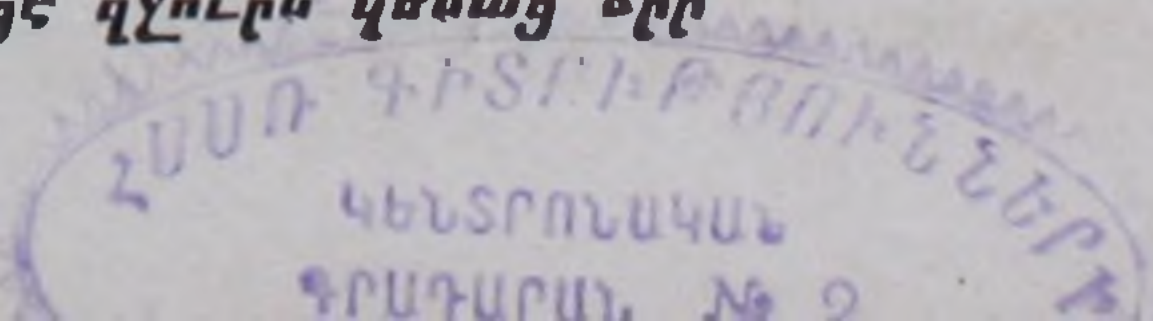
⁹Յայն, զբանս մարգարէութեանս այսորիկ

¹⁰Յայն, երկիր պագանել

¹¹Յայն, Ձգոյշ լեր, մի՛

10 գրոյս այսորիկ . Աստուծոյ երկիր պագ : Եւ ասէ
 ցիս ¹գարձեալ, Մի' կնքեր զբանս մարգարէական
 11 գրոցս այսմիկ, քանզի ժամանակս մերձ է : Որ
²ամպարչտելոցն է" ամպարչտեսցի, և որ ³աղտե-
 ղանալոցն է" աղտեղասցի, և որ ⁴արդարանալոցն
 12 է" արդարասցի, և որ ⁵սրբելոցն է" սրբեսցի : Ահա
 գամ վաղվաղակի, և վարձք իմ ընդ իս' հաստու-
 13 ցանել իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց : Ես եմ
 Ալփա և Ով, Սկիզբն և կատարած, Առաջին և
 14 վերջին : Երանելիք են որ պահեն զպատուիրանս
 նորա . նոքա ունին իշխանութիւն ⁶ուտել ի փայ-
 տէն" կենաց և մտանել ընդ գրունս քաղաքին :
 15 Այլ ելցեն արտաքս շունք և դեզատուք ⁷և սպա-
 նողք և կուսպաշտք, և ամենեքեան որ ⁸սիրեն
 զստութիւն :
 16 Ես Յիսուս առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայել
 զայս ձեզ եկեղեցեացդ . ես արմատ և սեռ ի Դաւ-
 17 թայ, և աստղ պայծառ առաւօտին : ⁹Եւ Հոգի,
 և Փեսայն՝ որ գալոցն եմ . և որ լսէ՝ ասելով թէ

¹ Ի Յաննիս պատմէ
² Յանն, որ ամպարչտին
³ Յանն, աղտեղին
⁴ Յանն, արդարն է
⁵ Յանն, սուրբն է
⁶ Յանն, ի վերայ փայտին
⁷ Յանն, և պոռնիկք և
⁸ Յանն, սիրեն և առնեն
⁹ Յանն, Եւ Հոգի և հարան ասեն, Եկ . և որ լսեն՝
 ասասցէ, Եկ . և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ, և որ
 կամիցին՝ առցէ զշուն կենաց ձրի



Եկ, և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ, և որ ոք կամի
առնուլ զջուրն կենաց ձրի՞ :

18 Վկայեմք և ես ամենայնի որ լսէ զբանս մարգա-
րէութեան գրոցս այսմիկ, թէ ոք յաւելցէ ի սա,
յաւելցէ Աստուած ի վերայ նորա ¹զեւթն հար-

19 ուածսն՝ գրեալս ի գիրս յայս : Եւ եթէ ոք պակասեցուցէ ի բանից մարգարէութեան գրոյս այսմիկ, պակասեցուցէ և հատցէ Աստուած զբաժին նորա ի ²ծառոյն կենաց և ի քաղաքէն սրբոյ, ³որ

20 գրեալ է ի գիրս յայս՝ : Ասաց որ վկայեացն զայս,
Գամ ես վաղվաղակի : Ամէն, Եկ, Տէր Յիսուս

21 ⁴Քրիստոս : Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ⁵ի վերայ ամենայն սրբոց՝ : Ամէն :

¹ Յայն, զհարուածսն

² Ո՛հանք, դպրութենէն

³ Ո՛հանք, և ի գրելոց ի մասենիս յայսմիկ

⁴ Ի Յաննիս պապսէ

⁵ Ի Յաննիս, «հանք՝ ընդ ամենայն սուրբս, այլ՝ ընդ սուրբս, և այլ՝ ընդ ձեզ ամենեւին»





A ^I
A3944